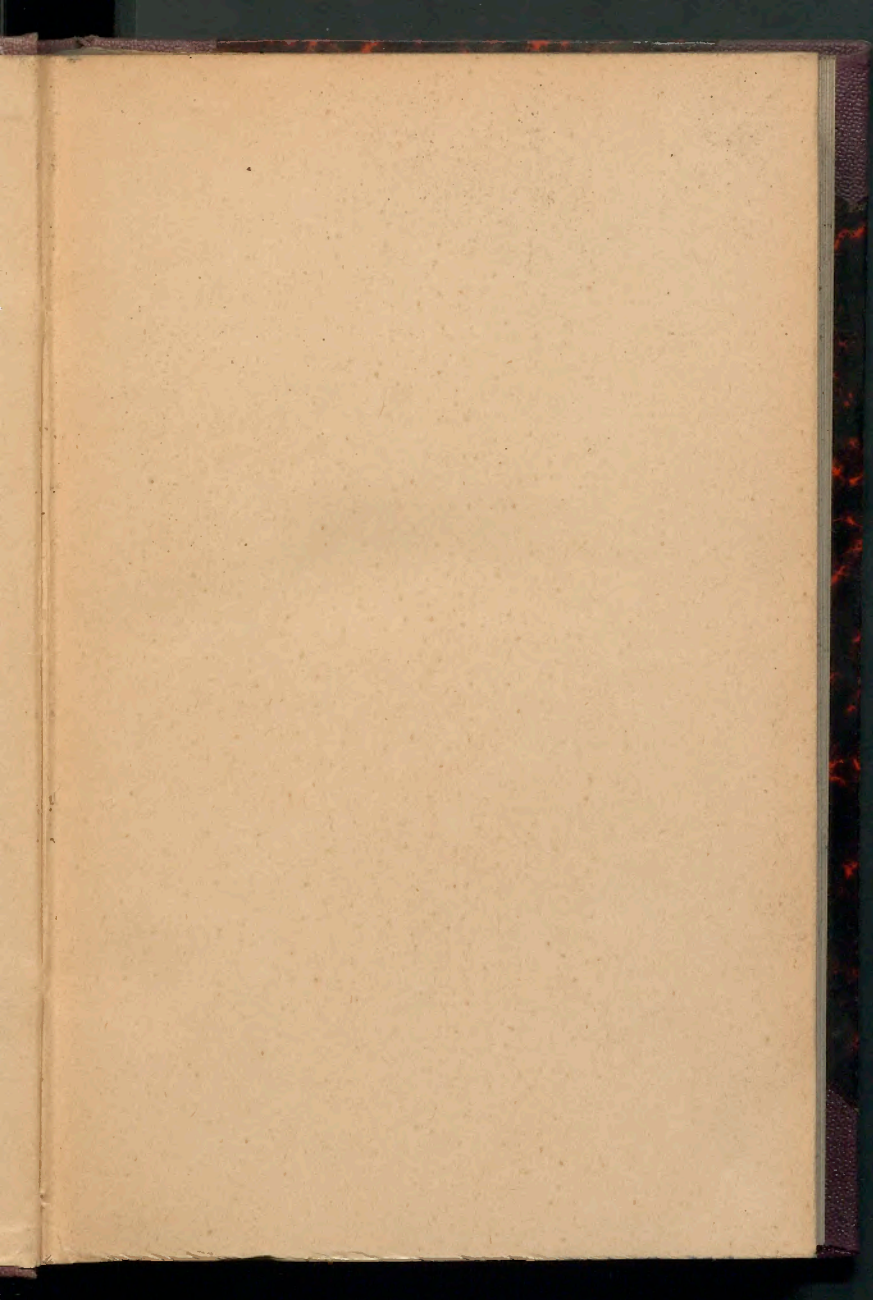
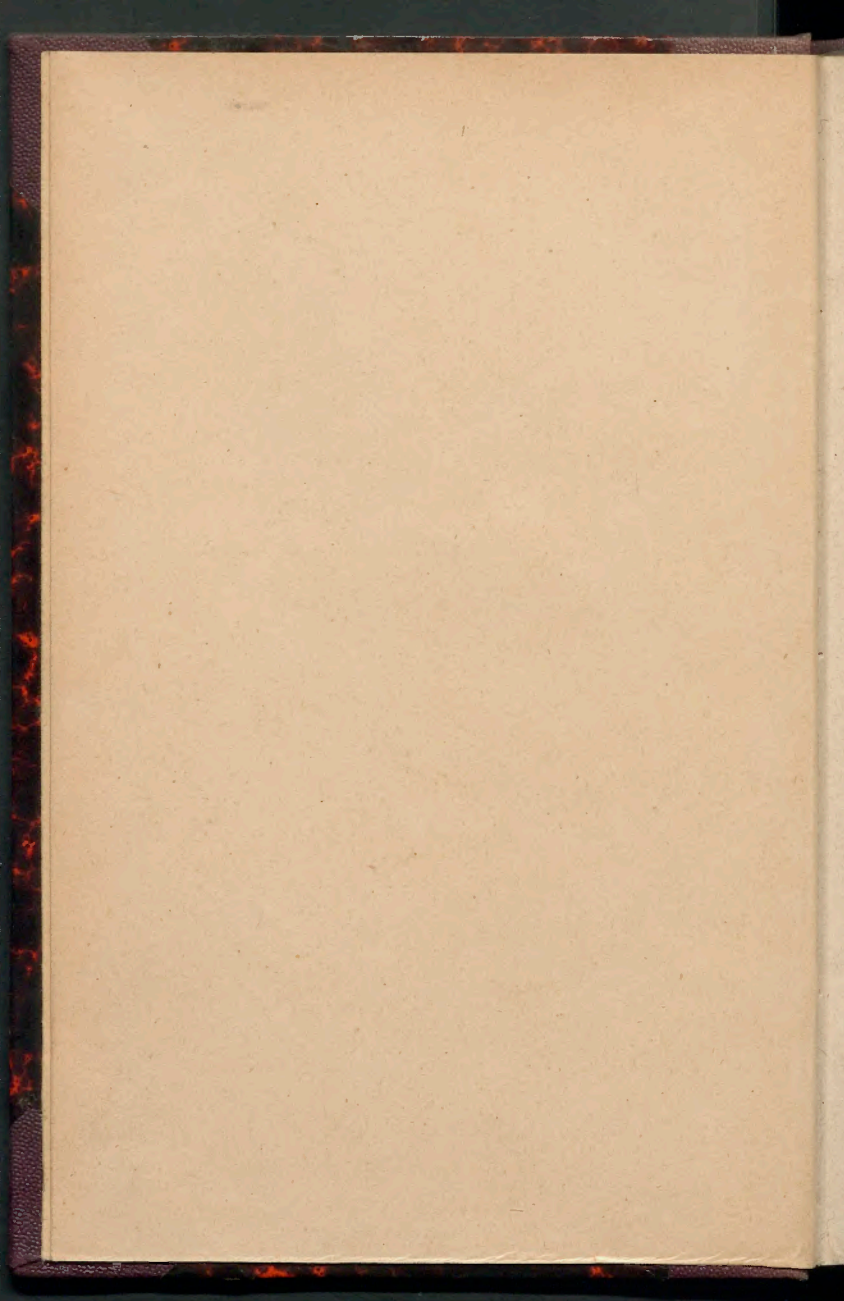

559

W. 559.

ԱՆՓՈՆՍՈՍ ԼԻԿՈՒՈՐԻ

ՆԱԾ ԱԶԻԶԻՆ

ԷՕԼԻԻՄ ԹԵՏԱՐԻՔԻ

ԱԼՓՈՆՍՈՍ ԼԻԿՈՒՈՐԻ

ԱԶԻԶԻՆ

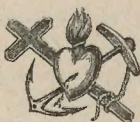
ԷՕԼԻԻՄ ԹԷՏԱՐԻՔԻ

ԵԱԽՕՏ ԷՊԷՏԻԼԻՅԷ ՏԱԻՐ ՀԱԳԻԳԱԹԼԱՐ
ԻԻԶԵՐԻՆԷ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱԼԱՐԸ

ԷՆԳԱՐԷ ՓԻՄՔՕՓՈՍՈՒ

ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ
ՂԱՅՐԷԹԻՅԼԷ ԻԹԱԼԻԱՆ ԼԻՍԱՆԸՆՏԱՆ ԹԷՐՃԻԻՄԷ

ԻԻԶԻԻՆՃԻ ՊԱՍՄԱ

ՎԷՆԷՏԻԿ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ

1899

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE EAST ASIAN DEPARTMENT

CHICAGO, ILLINOIS

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILLINOIS

1911

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

ԻՖԱՏԷԻ ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

Իշպու քիթապ պունտան ագտեմ վէնէ-
տիբլի բաղպէթլու Մխիթարեան բահիպլէր
վասիթասըլա ղայէթ թէմիզ օլարագ էրմէ-
նի լիսանընա թէրճիւմէ, վէ միլլէթի ախէր-
տէն պիր էհլի սէվապ զաթի միւթէպէրէնին
մէսարիֆիլլէ թապ, վէ միլլէթիմիզէ մէճա-
նէն նէշր օլմուս իսէ տէ. տիկէր պիր խայր-
խահ զաթի շէրիֆ տախի լիսանը թիւրքիյէ
թէրճիւմէ վէ թապ օլունմասընը պու կէտա-
տէն մաթլուպ էթմիշ օլմաղիլլէ, թէրճիւմէ-
սինէ թէշէպպիւս էտիպ, անճագ միւէլլիֆին
ֆիբրինտէն այրըմամագ իշին, մահգա իւք
գալէմէ ալընմըշ օլտուղու իթալիանճատան
թէրճիւմէ, վէ էրմէնիճէ թէրճիւմէսիլլէ տէ
պիլիսթիշարէ միւմքինի մէրթէպէ թաթպիզ
էթմէք ղայրէթինտէ օլտուղում մալում օլմագ
իշին խասսէթէն պու մահալտէ պէյան, վէ
վաղը օլան գուսուրլարըն տախի փիշինէն
աֆվը նիյագ օլունուր:

ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԷԻ ՄԻՒԷԼԼԻՖ

Րուհանի հօմերտէ մէթանէթ պուլմայս վէ իլէրի կիթմէյէ միւհթաւն օլան քիշիլէր իւչին, էպէտիլիյէ տաիր հազիգաթլար իւզէրինէ պիր թէֆէքքիւր քիթապը թէէլիֆ էթմէյի չօգ քիշիլէր պէնտէն մաթլուպ էթտիլէր: Քարոզլարա վէ Րուհանի կրթութիւնլարա իզթիզալը մատտէլէրին պիր մուխթասար ինմալինի էտինմէյէ հապէս կէօսթէրէնլէր տէ էքսիք տէյիլիտի: Պէն տէ քիթապլարը, զահմէթի, վէ մէսարիֆի արթըրմամազ էմէլիլէ, նասըլ քիտիգաթըլա օգույանըն մալոււմի օլուր, պուլիքի նիյէթէ տէ եարտըմ էտէ պիլէնէք սուրէթտէ իշպու քիթապը թէէլիֆ էթտիմ: Պուլթէէլիֆիմ տիւնեալի քիշիլէրէ թէֆէքքիւր եէրինի թութա պիլսին տէյի, հէր պապընը իւչէր հիսսէյէ թադսիմ էթտիմ, վէ հէր պիր հիսսէսի պիր թէֆէքքիւր օլա պիլմէք իւչին, հէր հիսսէնին ախըրնտա պաշգա պաշգա արգիւ վէ նիյազլար թէրթիպ էթտիմ: Հէր տուատա միւտալէմէթէ վէ Ալլահ մուհապէթինէ տաիր սէօզլէր զօտուղումա օգույանլար սազըն թաաւն ճիւպ էթմէսինլէր. չունքի պուլ իքի լութուլլար սէլամէթէ եէթիշմէյէ զայէթ էլզէմ տիրլէր: Ալլահ մուհապէթի էօյլէ պիր լութուլլա տուր քի, հէր լութուլլա օնտա մէվնուտ տուր՝ տէր, Սալէզերան սուրբ Յրանչիսկոս: Չունքի Ալլահը

սէվէն հէր ֆաղիլէթէ մութասարըֆ օլուր. օ մագուլէ քիշի ալչադ կէօնիւլլիւ տէ օլուր, իթաաթլը տա օլուր, փաքլըդ սէվիճի տէ օլուր, նէֆսինի եէնիճի տէ օլուր: «Ալլահը սէվ տէ նէ քի իսթէրսէն եափ» տէյի նասի-հաթ վէրիր սուրբ Օգոռաինոս տա. չունքի Ալլահը սէվէն քիշի օնուն մուրասընա դարը պիր շէյ էթմէմէյէ հէր ճահտը գուլլանըր, վէ հէր խուսուստա օնու խօշնուտ էթմէյէ չալէ-շըր:

Էպէտի իգպալ թաճընա պիզի մութասարըֆ էտէն տէ միւտավէմէթ լութֆու տուր: «Էյի էօմիւրէ պաշլայանլարա ճէննէթ վատ օլուն-մուշ տուր. լաքին օ էյի էօմիւրտէ միւտավէ-մէթ էտէնլէրէ վէրիլիր ճէննէթ», տէր սուրբ Պէրնարտոս: Հալ պու քի պու միւտավէմէթ լութֆու տախի, սուրբ պապալարըն էօյրէթ տիլինէ կէօրէ, ֆապաթ տիլէյէնլէրէ վէրիլիր: Սուրբ Թովմասըն ճէննէթէ կիթմէք իչին տիւ-զիյէ տուայա տէվամ էթմէլի տէմէսի, վէ է-ֆէնտիմիզին տէ «տաիմա տուա էտին վէ օսան-մայըն 1» տէյի նասիհաթ էթմէսի պու սէպէպէ մէպնի տիր: Նիչէ սէֆիլ կիւնահքեարլար կիւ-նահլարընա աֆվլըդ պուլմուշ իքէն, Ալլահըն լութֆունտա գատիմ գալամազլար. կէրչի աֆվ-լըդալըրլար, լաքին միւտավէմէթ լութֆունու Ալլահտան տիլէմէտիքլէրի էճիլտէն, ալէլ խու-սուս իվդա վազթընտա, թէքրարէն կիւնահա տիւշէրլէր: Վէ միւտավէմէթ լութֆու հէր նէ գատար Ալլահըն մէճճանէն պիր իհասնըյուս, վէ պիզ քէնտի ամէլիմիզ իլէ օնա իսթիհգադ քէսպ էտէմէզլիսէք տէ, Սուարէզ նամ աստուածաբա-

նրն սէօզիւնէ կէօրէ, տուայլըւ միւճէրդէս գա-
զանըլըր. վէ օնտան մուգատտէմ տէ սուրբ Օգոս-
տինոս՝ « պու միւտալէմէթ փէշքէշինէ տուա-
յըլա իսթիհգազ քէսպ էթմէք օլա պիլիր», տէմիշ
տիր: Տուանըն իգթիղալը օլտուղունու ախէր
պիր քիթապճըգտա թափսիլէն իֆատէ էթմիշիմ.
վէ հէրնէ գատար մուսթասար պիր քէսալէ,
վէ պահասը տախի էնվէն իսէ տէ, չօգ զահ-
մէթ չէքմիշիմ, վէ հէր քէսէ զայէթ իգթի-
ղալը պիր քիթապճըգ տըր աշյի պիլիրիմ:
Հաթթա րուհանի քիթապլար իչինտէ՝ տուա-
նըն իգթիղալը օլտուղունուն իւզէրինէ սէօյ-
լէյէն պիր քիթապտան տահա ֆախտէլիսի օլա-
մազ աշյի թաստիգ էտէ պիլիրիմ:

Պու միւլահազալաք՝ օգույանգ քիթապլա-
րը, վէ վազըթլարը ազ օլան քարոզիչ քահա-
նալարա տա ֆախտէլի օլա պիլմէք իշին, Աս-
տուածաշունչուն վէ սուրբ պապալարըն սէօզ-
լէրինի տէ տէրճ էթմիշիմ քի, հէր նէ գատար
զըսայըսալար տախի, քարոզ մուգթէգասընճա,
րուհուլա տօլու տուրլար. վէ իւչ հիսսէտէն
իպարէթ հէր պիր միւլահազա պիր քարոզ
մատտէսի օլա պիլիր: Իմաի պու ճիհէթ իւէ հէր
միւլէլիֆին պանա թէէսիրլի կէօրիւնէն սէօզ-
լէրինի ճէմ էթմիշիմ քի, օգույան քէնտի գալ-
պինէ ույղուն կէլէնի իչինտէն ինթիսապ է-
տիպ՝ իսթէտիյի վէճհիլէ թափսիլ էթսին: Հէր
պիր շէյ Ալլահըն շէրէֆինէ օլսուն:

Օգույանլարտան րիճա էտէրիմ քի, պու քի-
թապըմը օգուտուղլարը վազըթ պէն հայաթտէ
տէ օլսերսամ, վէֆաթ էթմիշ տէ պուլունուր-
սամ, տուալարընտա պէնի եատ էթսինլէր. պէն
տախի քէնտիլէրի եատ էտէճէյիմէ սէօզ վէրի-
րիմ: Գուրթարըմըզ Յիսուս, վէ ումիտիմիզ
պիքիր Մարիամ մուպարէք օլսուն:

ԹԵՖԵՔԻԻՐՏԵՆ ԵՎՎԵԼ ՎԵ ՍՕՂՐԱ

ՕԼԱՃԱԳ ՏՈՒԱԼԱՐ

ՀԱԶԸՐՈՐԳ ՎԱԳԹԸՆՏԱՍ, պէօյլէ սէօյլէմէլի:—
Եա Ալլահըմ, սէնին պուրատա հազըր նազըր
օլտուղունա ինանըրմ...: Սանա սէհտէ է-
տէր, սէնի սէվէրիմ. վէ օ դապար տէֆա սէնի
ինճիթտիյիմ իչին ճան ու կէօնիւլտէն փիւշ-
ման օլուրում...: Պու թէֆէքքիւրիւ էյի էթ-
մէք իչին, եաշայըշըմը իսլահ էթմէք իչին,
վէ սէնին ազիզ մուհապէթինտէ իլէրի կիթմէք
իչին պանա նուր վէ լութուֆ իհսան էյլէ:
Սուրբ Կոյս Մարիամ, պէքճի մէլայըղմ, շի-
ֆաէթճիմ օլան ազիզէր, պէնիմ եանըմտա
պուլունուն: — Ողջոյն, փառք հօր:

ԹԵՖԵՔԻԻՐՏԵ: 1. Թէֆէքքիւրիւն մատտէ-
սինի կէօզիւն էօնիւնէ կէթիրմէլի. վէ օնտան
չըգարմագ իսթէտիյին մէյվէյի Ալլահտան տի-
լէմէլի: 2. Օնու իւզէրինէ ֆիքրինի իշլէթմէ-
լի. օնու քէնտի իւզէրինէ չէվիրմէլի, վէ քէն-
տի դուսուրլարընը վէ քէմ մէյիլէրինի թէ-
ճէսսիւզ էթմէլի: 3. Շիւքիւր վէ մուհապէթ,
հիճապ վէ տճը, արզիւ վէ (ֆիլան) դուսուր-
տան սաղընմայա, (ֆիլան) եօլլարը դուլլան-
մայա նիյէթ ամէլէրի էթմէլի, վէ պու սէպէպ
իչին ամենասուրբ Երրսրդութիւնա, Յիսուս
Քիստոսա, սուրբ Աստուածածինէ, պէքճի մէ-
լայըղա, շիֆաէթճի ազիզէրէ միւքէրրէր տու-
ալար էթմէլի: 4. Գուրազըղդ վէ տաղընըդ-
ըդ տույտուղունտա՝ Ալլահըն հազըր նազըր
օլտուղունու խաթըրա կէթիրմէք չօդ ֆաիտէ

էտէր. դապիլ օլտուղու գատար պու զիքը էթ-
տիյիմիզ ամէլլէրի գուլլանմալը, սըզ սըզ —
էֆէնտիմ, պու թէֆէքքիւրիւ էյի էթմէյէ պա-
նա եարտըմ էյլէ, Յիսուսոււմ, մերհամէթ էյլէ-
տէմէլի: Վէ հէփսինտէն զիյատէ (ֆիլան) պէա
խույտան խէլաս օլմագ իչին, (ֆիլան) ֆաղի-
լէթի, Ալլահ մուհապէթինի, վէ միւտավիմէթի
գազանմագ իչին թէքրար թէքրար Յիսուս Քրիս-
տոսուն գանընը սունմալը:

ԽՈՒԼԱՍՍԱՅԱ: Թէչէքքիւր էտիպ քէնտինի
թէֆթիչ էթմէլի. նիյէթլէրինի սունմալը, վէ
լութուֆ տիլէմէլի պէօյլէ սէօյլէյէրէք. — Է-
ֆէնտիմ, պու թէֆէքքիւրտէ պանա իհսան
էթտիյին նուրլար վէ արղիւլէր իչին սանա թէ-
չէքքիւր էտէրիմ: Պու արատա իշլէտիյիմ գու-
սուրլար իչին սէնտէն ափվլըզ տիլէրիմ: Սէ-
նին լութֆու քէրէմին իլէ գօտուղում նիյէթ-
լէրի սանա սունարըմ. վէ էօլիւնճէյէ գատար
օնլարը թէքմիլէն իճրա էթմէյէ պանա լութուֆ
վէրէսին տէյի սանա բինա էտէրիմ: Պու քէ-
րէմի Յիսուս Քրիստոսուն սէվապլէրի խաթը-
րը իչին, վէ սուրը Կոյս Մարիամըն շիֆաէ-
թիլլէ ումարըմ: — Հայր մեր, ողջոյն:

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՀԵՆՐԻԶ ԱԽՐԵԹԷ ԿԷՕԶ ԷԹՄԻՇ ՊԻՐ ՔԻՇԻՆԻՆ
ԹԱՍ ՎԻՐԻ

Թօփրաղըտըն, եիւնէ քօփրազ օյաձագարն¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

ՄԻԼԱՀԱԶԱ ԷՅԼԷ ՔԻՆ ՍԷՆ ԹՕՓՐԱԳ ՈՐՆ, ՎԷ
ԵԻՆԷ ԹՕՓՐԱԳ ՕԼԱՃԱԳԱՐՆ: ՊԻՐ ԿԻԼՆ ԿԷԼԷՃԷՔ
ՔԻՆ, ՍԷՆ ԷՕԼԷՃԷՔՍԻՆ. ՎԷ ՎԻՐ ԶՈԼԳՈՒՐ ԻՉԻՆՍԷ
ԿՕԳՈՒՎ ԶԻՐԻԷՅՃԷՔՍԻՆ, «ՎԷ ԳՈՒՐՍԼԱՐ ԻԼԳԷ-
ՐԻՆԻ ԳԱՓԱՏԱՃԱԳԼԱՐ 2»: ԶԱՏԷ ՕԼՄԱԸ, ՓԷ-
ՍԻ ՓԱՅԷ ՕԼՄԱԸ, ՎԷՅ, ՓԱՀԱ ՕԼՄԱԸ, ԲԱՅԱ ՕԼ-
ՄԱԸ, ՀԷՓԻՍԻՆԷ ՄԷ ՎՈՒ ՆԷՅ ՎԱԳՐ ՕԼԱՃԱԳ
ԱՐ: Օ ՍՈՆ ԸԷՆԷ ԱԹՄԱՍՐՆՍՈՒ ՃԱՆ ԹԷՆՍԷՆ
ԶՐԳԱՐԴՐ ԿԻՎԻՆ, ՃԱՆ ԷՎԷՍԻ ՄԷՍՔԵԱՆՐՆԱ ԿԻ-
ՍԷՃԷՔ, ԹԷՆ ՄԷ ԹՕՓՐԱԳ ՄԷՏԵՃԷՔ ՄԻՐ:

1 ՄՆՆ. Գ. 19: 2. ԵՆ. ԺԳ. 11:

«Ճանլարընը օնլարտան ալըրսըն, մահվ օլուպ
թօփրազա տէօնէրլէր¹»:

Պիրազ եվլէլ ճանընը թէսլիմ էթմիշ պիր
քիշի կէօրիւյօր կիպի կէօզլիւն էօնիւնէ կէ-
թիր: Էլան եաթազտա օլան թէնինին իւզէրինէ
պազ պիր քէրրէ . պաշը՝ էօնիւնէ սօզրու
էյիլմիշ, սաչլարը գարմագարըշըզ վէ էճէլ թէ-
րինաէն հալա ըսլագ. կէօզլէրի կէօչմիւշ, չէ-
նէսի տիւշմիւշ, պէնզի քիւլ ընէկինէ տէօն-
միւշ, տիլի վէ տուտագլարը գարարմըշ, թէ-
նի սօշմուշ վէ աղըրլաշմըշ: Կէօրէն էօրֆ
էտէր վէ տիթրէմէյէ պաշլար: Նիչէ քիշիլէր քէն-
տի պիր ագրապալարընը եախօտ տօսթլարընը
պու հիյէթտէ կէօրմէյիլէ, եաշպըշլարընը թէպ-
տիլ, վէ տիւնեատան իպա էթմիշ տիլլէր:

Հաչան քի պիր էօլմիւշ թէն գօգմայա պաշ-
լարսա, ինսանա տահա զիյատէ էօրֆ վէրիր:
Պիր երկիթ տէլի գանլը էօլտիւքտէն սօզրա եիր-
մի տէօրթ սաաթ կէչէր կէչմէզ, թաաֆֆիւն
փէյտա էտէր: Փէնճէրէլէրի աչմագ, աթէշէ
պիր չօզ քիւննիւք գօմագ, հաթթա պիւթիւն
պիւթիւնէ էվին հալասընը պօզմասըն տէյի՝
թէզ քիլիսէյէ կէօթիւրիւպ թօփրաղըն ալթընա
տէֆն էթմէնին չարէսինէ պագմագ իգթիզա
էտէր: Ամմա զատէ վէ զէնկին պիր քիշինին
ճէնաղէսի իմիշ, տահա քէօթիւ գօգու չըգար-
մատան պաշգա շէյէ եարամագ, պիր միւէլլի-
ֆին սէօզիւնէ կէօրէ քի, զէնկինլէրին թէնի
տահա աղըր գօգար տէմիշ տիր:

Պագ շիմտի օ միւթէքէպպիր, օ նէֆսանի
քիշի նէ հիյէթ քէսպ էթտի: Մուգատտէմ հէր
քէս օնու արզիւլէր, վէ մէճլիսլէրէ ըէֆլագ

վերիւր ի քէն, շիմաի հէր քէս օնտան էօրֆ վէ
 ի քրահ էտիյօր: Թաալլիւզլէրի օնու պիր ան
 էվվէլ էվտէն տէֆ էթմէյէ պագարլար. վէ թա-
 պութա գօյուպ կէօթիւրսիւնլէր. վէ պիր չու-
 գուրա աթսընլար տէյի համալլարա ագճէ պի-
 լէ վէրիւրլէր: Մուգատտէմ նէ ազըլլը նէ թէր-
 պիյէլի ատէմ տիր, նէ կիւզէլ աթվարը վար,
 նէ թաթլը տիլի վար տէյի նամը տիւնհայը
 թութմուշուտու. էօլտիւմիւ, ազ վագըթտան
 ատը սանը գալմազ: «Շամաթայըլա պէրապէր
 օնլարըն զիքրի տէ զայպ օլտու»¹: Էօլտիւ-
 յիւնիւ իշիտէնլէրտէն պագըլարը չօգ միւթէ-
 պէր ատէմ իտի տէրլէր. պագըլարը էվիւնի
 էյի նիգամը պըրագտը տէրլէր. պագըլար սաղ-
 լըղընտա օնտան էյիլիք կէօրտիւքլէրի իչին
 քէտէր էտէրլէր. պագըլար տա օնու ն էօլիւ-
 միւնտէն քէնտիլէրէ քեար չըգաճաղը իչին մէս-
 րուր օլուրլար. պիրազ վագըթ տահա կէչին-
 ճէ, սէօհպէթիւնի պիլէ էտէն պուլոււնմազ: Էն
 եագըն ազրապալարը եիւրէյիմիզ գալգմասըն
 տէյի իւք կիւնտէն սէօհպէթիւնին աչըլտըղընը
 իսթէմէզլէր: Հէմտէրտ օլմայա կէլէնլէր տա-
 խի ախէր շէյլէր իւզէրինէ սէօհպէթ էտէր-
 լէր. վէ շայէտ էօլէնին իւզէրինէ պիրի պիր
 սէօհպէթ աչարսա, էվ ատէմլէրի՝ աման ճա-
 նընը սէվէրսէն պիր տահա իսմիւնի անմա տէ-
 յէրէք սէօհպէթիւնի քէտէրլէր:

Պիւմիշ օլ քի, տօսթոււնու ն թաալլիւզլիւնիւն
 էօլտիւյիւ վագըթտա սէն նէ եափտընըսա, ա-
 խէրլէր տէ սանա էօյլէ եափաճագ տըրլար:
 Էօլէնլէրին եէրինէ սաղ գալանլար կէչէրլէր,
 օնլարըն վարիյէթիւնէ վէ մէսնէտիւնէ մութա-

սարքօ օլսւրլար. էօլէնէրին սէօհպէթի վէ
զիքրի իսէյ, եա հիչ օլմազ, եա փէք ազ: Թա-
ալլիւզաթը պիր գաչ կիւն գասալէթ էտիպ
եաա թութար. լաքին ազ վազըթտան սօղրա,
քէնտիւէրէ իսապէթ էտէն միրասըլա թէսէլլի
օլսւրլար. չէօյլէ քի պիր գաչ կիւն կէչէր կէչ-
մէզ, սէնին էօլտիւյիւնէ մէմնունիյէթ պիլէ
տույարլար. վէ սէնին ճանընը թէսլիմ էլթտի-
յին, վէ Գրիսասսուն տիվանընա շէրասթա չըգ-
տըլըն օ օտատա երինէ էվլէլքի կիպի հօրա
թէփէրլէր, զիյաֆէթլէր էտէրլէր, օյնարլար,
տէրլէր, կիւլէրլէր: Ամմա սէնին ճանըն օ վա-
զըթ նէրէտէ օլսւր աճապա:

Ա Ր Զ Ի Ի Վ Է Ն Ի Յ Ա Զ

Գաւրթարլըն Զիսուսում, լութֆունտան
մահրում պուլունտուղում վազըթտա պէնի
էօլմէյէ պրրագմասըլըն իչին սանա թէչէք-
քիւր էտէրիմ. եօլսա գաչ սէնէտէն պէրի ճէ-
հէննէմտէ էզիյէթ չէքիյօր օլաճաղըտըմ: Էյէր
քի պէն օ կիւն, օ կէճէ էօլմիւշ օյալըտըմ,
էպէտ էլ ապատ հալիմ նիճէ օլաճաղըտը:
Մէրհամէթինէ շիւքիւրլէր օլսուն էֆէնտիմ:
Հէր նէ սուրէթտէ կէօնտէրմէք իսթէրսէն, կիւ-
նահլարըմըն աֆվըղը իչին էօլիւմիւ մուհա-
պէթ իլէ գապուլ էտէրիմ, անճազ մասամ քի
չիւտիյէ գաւար սապը էթտին, պիր ազ տահա
սապը էթմէնի ըիճա էտէրիմ: Յը երանելինին
սէօղիւ միւճուպինճէ, «դօյ վէր պէնի քի պիր-
ազ ըսհաթլանայըմ, տէրտիմի աղլայայըմ»¹:

Պէնի շէրաթա չաղըրմազտան եվլէլ մէյտան վէր քի սէնի ինճիթտիյիմ կիւնահլարըմը աղլայայըմ. պիր տահա սէնին սէսինէ սաղըր օլմագ իսթէմէմ: Պու օգուտուղում սէօղլէրին պանա սօն խապէր օլմատըղընը նէ պիլէյիմ: Պունճա տէֆա պանա աֆվ էթմիշ իքէն, պէն նամքեօր՝ սէնի թէքրարէն ինճիթտիյիմ իչին մէրհամէթէ լիյադաթըմ օլմատըղընը թադրիր էտէրիմ: Եա րապպիմ «նէտամէթլի գալպլէրի, վէ ալչագ կէօնիւլլէրի սէն խօրլամազըն»¹: Իշթէ պէն խաին տէ նէտամէթ իլէ սանա դօշարըմ. «Եիւզիւնտէն պէնի րէտտ էթմէ էֆէնտիմ»²: («Պանա դօշանը գօլմամ»)³ տէյէն սէն սին: Ֆիլ վաղը ախէրլէրտէն զիյատէ սէնտէն նուր վէ լութուֆ ալմըշ օլտուղում իչին, սէնի ախէրլէրտէն զիյատէ պէն խօրլամըշըմ, անճագ պէնիմ իչին տէօքտիւյիւն աղիդ գանըն պանա ճէսարէթ վէրիր. վէ եիւրէքտէն փիւշման օլուրսամ պանա աֆվլըդ իհսան էտէր: Պէլի, եա իւստիւն էյլիյիմ, սէնի խօրլատըղըմ իչին պիւթիւն եիւրէքտէն աճըրըմ: Պանա աֆվ էյլէ. վէ շիմտէն կէրի սէնի սէվմէյէ լութուֆ վէր: Սէնի պու գատար ինճիթտիյիմ եէթէր: Գալան էօմրիւմիւ սէնի ինճիթմէք իչին կէչիրմէք իսթէմէմ, իլա հէման սէնի ինճիթտիքլէրիմ իչին տաիմա աղլայարագ, վէ ճանու կէօնիւլտէն սէնի սէվմէյէ սարֆ էտէրէք կէչիրմէք իսթէրիմ, եա էօլչիւսիւզ մուհապէթէ լայըդ Ալլահըմ վէ էֆէնտիմ: Եա պէնիմ ումիտիմ վէ փէնահըմ սուրբ Աստուածածին, գուրթարընըմ Յիսուսա պէնիմ իչին շէֆաաթնը օլ:

1 Սաղ. Ծ. 19:

3 Յով. 2. 37:

2 Սաղ. Ծ. 15:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Ա՛քրիսթիան, քէնտինին նէ օլտուղունու տահա էյի աղնամագ իչին «մէզարիսթանէ կիթ, թօփրաղա, քիւլէ, գուրտլարա պագ տա ահ էթ» տէր սուրբ Յովհան Ոսկեբերան: Պագ քի նասըլ օ էօլմիւշ թէն իւք էվվէլ սարարըր, սօղրա գարարըր. ագըպէթ պիւթիւն վիճուտի պիր պէյազ վէ գօգմուշ քիւֆ դապլամըշ կէօրիւնիւր: Պատէհնու գալըն վէ քէօթիւ գօգուլու պիր ճիրահաթ սիւզիւլիւր. օ ճիրահաթ տան պինլէրճէ գուրտլար հասըլ օլուպ՝ օ թէնի եէմէյէ պաշլարլար. ֆարէլէր տէ կէլիպ օնու կէմիրիւլէր. պագըսը իւզէրինտէ կէզէր, պագըսը տա աղընըն վէ պաղըրսագլարընըն իչինէ դատար կիրէր: Եանագլարը, տուտագլարը, վէ սաշլարը փարչա փարչա տէօքիւլիւր, իւք էվվէլ դապուրկալարը չըպլանըր, սօղրա գօլլարը, վէ տահա սօղրա այագլարը: Օ գուրտլար պիւթիւն վիճուտի եէյիպ թիւքէթտիքտէն սօղրա, պիր պիրլէրինի տէ եէյիպ թէլէֆ օլուրլար. շէօյլէ քի օ թէնաէն ֆագաթ պիր գօգմուշ չաթըլ կէմիք գալըր, ագըպէթ օ տախի սէօքիւլիւր, կէմիքլէր տաղըլըր, պաշ տա պէտէնտէն այրըլըպ տիւշէր: «Ալէլուսում ունուֆագ օլտուլար, վէ հազ հարմանընըն թօզունա տէօն տիւլէր. վէ ըիւզկեարըն շիտաէթի օնլարը ալըպ տարմա տաղընըգ էթտի»¹: Ինսանըն նէ իտիլինի կէօրտիւնմիւ քի, ճիւզի պիր ըիւզկեարըն հավայա սասուրտուղու հարմանտաքի սամանա պէնզէր:

Պիր վազըթ մէճլիսլէրին շէնլիյի վէ ճանը մէսապէսինտէ ատտ օլուճանն օ չէլէպի շիմտի նէրէտէ տիր: Օթուրտուղու օտայա կիր, պագարսըն քի քէնտիսի արթըզ օնտա եօզ, էյեր եաթաղընը արարսան, ախէրէ վէրիլմիշ, էլպիսէ վէ թէղինաթլարընը տէրսէն, օնլարը տա ախէրէր ալըպ մապէյնլէրինտէ թագսիմ էթմիշէր: Քէնտիսինի տէ կէօրմէք իսթէրմիսին, էօնիւնտէքի չուգուրա պագ. փիսլիյէ վէ չըպլագ կէմիքէրէ թահվիլ օլմուշ: Հայ հայ, օ դատար նէզաքէթ իլէ փէրվէրտէ օլան, սալթանաթ ըլա կիյինիպ գուշանան, նիշէ խըզմէթքեարլար գարշըսընտա սէլամ թուլթան օ թէնէ պագ պիր քէրրէ, նէ հիյէթ քէսպ էթմիշ տիր: Եւ գուլթու աղիզլէր, սիզ պու շէյի փէք էյի աղնատըղընըգտան, տիւնեա իւզէրինտէ, խըզմէթ էթտիյինիզ Ալլահըն մուհապէթի իչին թէնինիզի խըրփալամըշսընըզ. շիմտի տէ կէմիքլէրինիզ աղիզ մասուլքլար միսալի իզզէթ իքրամըլա ալթուն գապլարտա մահֆուզ տուր. գուլթու ճանլարընըըլսա, պու էօմիւրտէ խաչա վէ էզիյէթ շէրիք օլտուղու կիպի, բուզի գըյամէթտէ տէ էհիթիշամա շէրիք օլմագ իւզէրէ քէնտի թէնլէրի իլէ պիրլէշմէյէ պէքլէյէրէք Ալլահա մալիք օլմուշ տուրլար: Իշթէ էպէտի գուլթու օլտուն տէյի թէնի կէրչէքտէն սէվմէք, օնու էպէտի սէփիլ էտէճէք մէմու. նիյէթլէրտէն պու տիւնեատա մահրում էթմէյիլէ օլուր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եւ էֆէնտիմ վէ Ալլահըմ, օնուս սէպէպինէ սէնի պու գատար ինճիթտիյիմ պու թէն նէ

հալի քէսպ էտէճէյիմիշ, մէյեր գուրտլանըպ
 չիւրիւյէճէյիմիշ: Լաքին պուհնա հիջ գասսովէթ
 էթմէմ, էֆէնտիմ. հաթթա սէնին կիպի պէօյ-
 լէ իւտիւն էյլիյի զայպ էթմէյէ սէպէպ օլան
 պու թէնիմին չիւրիւյիւպ իփրանմասընա հազդ
 էտէրիմ. երիւթիմին աճըսը սալթ շու շէյ տիր
 քի, թէնանի վէ պիհուտէ մէմնուհիյէթլէրիմ
 իչին օ գասար տէֆա սէնին մուրատընա գար-
 շը հարէքէթ էթմիշիմ: Լաքին սէնին մէրհա-
 մէթինտէն ումիտիմի քէսմէմ. չուքի պանա
 աֆվլըգ վէրմէյէ պէքլէրսին: « Ալլա թաալա
 սիզէ մէրհամէթ էթմէյէ պէքլէր »¹ տեր Եսայի.
 վէ պէն փիւշման օլտուղում հալտէ աֆվ էթ-
 մէք իսթէրսին: Պէլի, եւ հօլլիւսիւզ էյլիք,
 սէնի խօրլատըղըմ իչին պիւթիւն երիւթտէն
 աճըր վէ փիւշման օլտուրում, վէ ձէնօվալը
 սրբուհի Կատարինէ իլէ պէրապէր, « եւ Յի-
 սուսում, պիր տահա կիւնահա տիւշմէյէճէյիմ,
 պիր տահա մինպատտ կիւնահ իշլէմէյէճէյիմ »
 տէյի ֆիրեատ ու ֆիղան էտէրիմ: Եօգ Խօգ,
 սէնին սապընը պիր տահա ֆէնայա գուլլան-
 մագ իսթէմէմ: Եօգ, խաչլանմը Յիսուսում
 Խօգ, սէնին խաչընա սարըլմագ իչին էօլիւմ
 սաաթըմտա խոստովանահայրմըն զայրէթ վէր-
 մէսինէ պէքլէմէմ. շիմտիտէն այապլարընա
 տիւշէր, շիմտիտէն ճանըմը սանա էմանէթ է-
 տէրիմ. « րուհիմի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէ-
 րիմ »²: Պուհնա սէնէլէր ճանըմ տիւնեայա պաղ-
 լանմը օլմայըլա սէնի սէվմէտիմ. պանա նուր
 վէ գուվէթ վէր քի, պաղը դալան էօմրիւմիւ
 սէնի սէվմէյիլէ կէչիրէյիմ: Սէնի սէվմէք ի-
 չին էօլիւմ սաաթըմա պէքլէմէք իսթէմէմ.

չիմտիտէն սէնի սէվերիմ, սէնի գուճազլարըմ,
վէ սէնտէն մինպաստ ալըըմամ. վէ պիր տա-
հա սէնի թէրք էթմէյէճէյիմէ սէօզ վէրիրիմ :
Ես աղիպ պիքիր, մուհապէթ իլէ պէնի Յի-
սուսա պէնտ էյլէ. վէ պէնիմ իչին լութուֆ
ալըվէր քի պիր տահա օնու զայպ էթմէյէյիմ:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Ա՛ սէվկիւլիւ գարտաշ, էօլիւմիւն պու թաս-
վիրինտէ քէնտինէ վէ նէ հալ քէսպ էտէճէ-
յինէ էյիճէ տիգգաթ էյլէ : «Խաթըընա կէթիր
քի թօփրաղըտըն, վէ եինէ թօփրագ օլաճագ-
սըն»¹ : Միւլահաղա էյլէ քի պիր դաչ սէնէ-
տէն, վէ պէլքի պիր դաչ ալտան եախօտ կիւն-
տէն սօղրա չիւրիւյիւպ գուրտլանաճագսըն :
Պուճու միւլահաղա էտէրէք Յու երանելի սուրբ
օլտու քի, «էօլիւմիւ քէնտիմէ փէտեր, չիւ-
րիւքիւյիւ վալիտէ վէ հէմշիրէ չաղըրտըմ»²
տէր իտի :

Տիւնեանըն հէր շէյի պիթէճէք տիր, վէ էյեր
էօլտիւյիւնտէ ճանըն զայպ օլուրսա, սէնին
հագգընա հէր շէյ զայպ օլմուշ օլուր : Յուս-
տինեան սուրբ Լաւրենտիոս՝ «քէնտինի շիմ-
տիտէն էօլմիւշ մէսապէսինտէ թութ, չուքի
էօլիւմիւն միւճէրրէտ կէլէճէյինի պիլիրսին»
տէմիշ տիր : Եյէր շիմտի էօլմիւշ օլտալըտըն,
քէշքի շուճարը եափմըշ օլտալըտըմ տէյի նէ-
լէրէ արղիւ չէքէճէյիտին : Նէչէ քի սաղսըն՝
չիմտիտէն ֆիքրինէ զօ քի պիր կիւն քէնտի-
նի օլմիւշ պուլաճագսըն : Կէմիյի էյի իտարէ էթ-

1 Ծնն. Գ. 19 :

2 Յովբ. ԺԵ. 14 :

մէք իջին գալիթանըն կէմինին ուճունտա տուը
տուղու կիպի, ինսան տա էյի էօմիւր սիւրմէք
իջին տաիմա էօլիւմիւն եանընտա տուրույօր
օլտուղու Ֆիքրինէ գօմագ լազըմ տըր, տէր
սուրը Պօնալէնթուրա: Սուրը Պէրնարտոս տա-
լի՝ «իւք էթտիքլէրինէ պագ վէ ութան» .
եանի չօճուզլուղսնուն կիւնահլարընա պագ
վէ հիճապ էթ: «Օրթատաքիլէրէ պագ վէ ահ
էթ» . եանի եէթիք չաղընըն կիւնահլարընա
պագ վէ աղլա: «Սօնունա պագ վէ գօրգ» .
եանի սօղրաքի կէլէճէքլէրի միւլահազա էթ
վէ տիթրէ. վէ թէզ էլտէն չարէսինի կէօր,
տէմիշ տիր:

Լէլլիսեան սուրը Կամիլլոս էօլիւ մէզար-
լարընա պագտըղընտա, էյէր քի պունլար տի-
րիլիպ թէքրարէն տիւնեայա կէլէճէք օլտայը-
տըլար, էպէտի էօմիւր իջին նէլէր եալիմազ-
լարըտը աճապա. պէն իսէ հէնիւզ վազթըմ
վար իքէն, ճանըմ իջին նէ եալիայօրսւմ, տէր-
իտի քէնտի քէնտինէ: Գօյալըմ քի օ ալիզ
ալչագ կէօնիւլլիւյիւնտէն պէօյլէ սիօյլէր իմիշ.
լաքին գօրգարըմ, սէվլիւլիւ գարտաշ քի պէլ-
քի սէն՝ էֆէնտիմիզին «իւչ սէնէտէն պէրի
տիր չու ինճիր աղաճընտան կէլիւր մէյվէ ա-
րարըմ վէ պուլամամ»¹ տէտիյի ինճիր աղաճը
պէն օլմայայըմ տէյի գօրգսան հազգըն վար
տըր: Իւչ սէնէտէն զիյատէ տիր քի սէն տիւ-
նեատապ պուլունույօրսուն. նէ մէյվէ վէրմիշ-
սին: Պագ քի էֆէնտիմիզ սալթ չիչէք արամա-
յօր, մէյվէ տէ իսթէյօր. եանի սալթ էյի արզիւ-
լէր վէ նիյէթլէր արամազ, իլլա ազիւզ ամէլլէր տէ
իսթէր, տէր սուրը Պէրնարտոս: Պու սուրէթտէ

Ալլահըն քէնտի մէրհամէթիյլէ սանա վէր-
տիյի վազթը իշէ եարաթմայա պազ. խայր ա-
մէլ իշլէմէք իջին վազթի ախէրէ պէքլէմէ .
օլմայա քի վատէն թէքմիլ օլուպ տա, «արթըզ
վազթ Գալմատը»¹ չափըք էթ, արթըզ պու-
տիւնեատան չըգաճագ վազթըն կէլտի. չափըք
էթ, նէ եափտըն ըսա եափտըն, տէմէսինլէր
սանա:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Իշթէ էֆէնտիմ, «արթըզ քէս պուլնու, նի-
ջին պու եէրի մուաթթալ էտիյօր»². սիճիլինի
իշիթմէյէ չօգտան պէրի մուաթթահագ օլան օ ա-
ղաճ պէն իմ: Պէլի, չուլնքի նիջէ սէնէլէրտէն
պէրի տիւնեա իւզէրինտէյիմ, վէ կիւնահլարը-
մըն տիքէնինտէն վէ չալըսընտան պաշգա պիր
մէյվէ վէրմէտիմ սանա: Լաքին էֆէնտիմ,
սէն պէնիմ դաթի ումիտ օլմամը իսթէմէզսին:
Պէնի արայան պուլուը, «արայըն քի պուլա-
սընըզ»³ տէյի ճիւմլէյէ սէն սէօյլէտին: Ալ-
լահըմ, պէն սէնի արարըմ, վէ սէնին լութ-
ֆուլնու իսթէրիմ: Սէնի նէ գատար քի ինճիթ-
միշ իսէմ, օնլարա պիւթիւն եիւրէքտէն ա-
ճըրըմ, վէ աճըմտան էօլմէյէ արզիւ չէքէ-
րիմ: Մուգատտէմ սէնտէն գաչարըրըմ. շիմ-
տի տիւնեանըն ճէմի տէվլէթլէրինտէն ղիյատէ
սէնին տօսթլուլուլնու իսթէրիմ: Սէնին տա-
վէթլէրինէ պիր տահա սաղըր օլմագ իսթէմէմ:
Պէն քեամիլէն սէնին օլայըմ տէյի իսթէրսին:

1 Յայտ. Ժ. 6:

2 Ղուկ. ԺԱ. 9:

3 Ղուկ. ԺԲ. 7:

պէն տէ հիշ պիր շէյ ալը գօմայարազ քէն-
տիմի պիւսպիւթիւն սանա վերերիմ: Խաչըն
իւզէրինտէ սէն քէնտինի թէքմիլէն պանա վեր-
տին. պէն տէ քէնտիմի թէքմիլէն սանա վերի-
րիմ. սէն «պէնիմ իսմիմէ նէ քի իսթէրսէնիզ
եաւարըմ»¹ տէտին: Իմտի գուրթարընը Յիսու-
սոււմ, սէնին պու ազիմ վատինէ կիւվէնէրէք,
վէ սէնին իսմին վէ սէվապլարըն հիւրմէթինէ՝
լութֆոււնու տիլէրիմ, մուհապէթինի արարըմ,
քէրէմ էյլէ էֆէնտիմ քի, կիւնահըն թէզա-
յիւտ պուլտուղու ճանըմտա սէնին լութֆոււն
վէ ազիզ մուհապէթին թէզայիւտ պուլտոււն:
Պու տուայը սանա էթմէք իջին պու ֆիքերի
պանա վերտիյինտէն էթրիւ սանա թէշիքքիւր
էտէրիմ. պէնի պու շէյէ թահրիք էտիշին՝
տուամը դապուլ էթմէք իսթէտիյինէ պիր տէ-
լալէթ տիր. էօյլէ իսէ տիյնէ պէնի գուրթարընը
Յիսուսոււմ. քէրէմ ինայէթ էյլէքի սէնի իֆ-
րաթ ըլա սէվէյիմ. սէնի խօշնուտ էթմէյէ ա-
լըրը պիր արզիւ, վէ ինրա էթմէյէ տէ գուվ-
վէթ վէր պանա: Եւ պէնիմ ազիմ շիֆաէթնիմ
պիքիր Մարիամ, բիճալարըմը սէն տէ տիյնէ,
վէ պէնիմ իջին Յիսուսա նիյազ էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԷՕԼԻԻՄ ԻԻԼԷ ՀԵՐ ՇԵՑ ՊԻԹԵՐ

Ներքին եկրիշտի¹:

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Տիւնեայը սեւէն քիշիւէր՝ պու տիւնեանըն
էյլիքլէրինէ, սէֆալարընա, զէնկինլիքլէրինէ,
շէրէֆինէ վէ սալթանաթընա մալիք օլանլարը
իգպալլի սայարլար. լաքին էօլիւմ պու տիւ-
նեալի իգպալլէրին ճիւմլէսինի աէ պիթիւրի:
« Էօմրիւնիւզ նէ տիր: Պիր ճիւզի կէօրիւնիւպ
պատէհու մահվ օլան ըիւզկեարա պէնզէրսի-
նիզ »² տէյի չաղըրըր առաքեալ: Եէրտէն չը-
գան պուղուլար պազը տէֆա հաւատա կիւ-
նէշին շէօլէսի վուրմայըլա կիւզէլ պիր շէյ
կիպի կէօրիւնիւրլէր. լաքին պու կէօսթէրիշ
նէ գատար սիւրէր: Ճիւզի պիր ըիւզկեար տա-
ղըսըր վէ մահվ էտէր: Քէզալիյ. օ պէօյիւք
ատէմ քի, պու կիւն հէր քէս գարշըսընտա
սէլում թութար, օնտան գօրգար, վէ պայա-
ղընա օնա թափընըր իքէն, եարըն էօլտիւյիւ

կիպի հեփսի տէ խօրլայրպ, պէտտուա հտիպ,
այազ արթընտա չըղնամայա պաշլարլար: Էօ-
լիւմիւլէ պէրապէր հէր շէյի թէրք հտէճէք
տիր: Ալլահըն ազիմ գուլու թովմաս Գեմքա-
ցինին պիւրատէրի պիր կիւզէլ էվ եափտըմ
տէյի իֆթիլար հտէրիքէն, տօսթլարընտան
պիրիսի՝ էվինին պիր պէօյիւք գուսսուրու վար
տէտի: «Նէ իմիշ» տէյի սիւալ էթտիյիսէ .
«գուսսուրու օ տուր քի գափու եափտըմըշ-
սըն» տէյի ճէվապ վէրտի: «Աճայիպ» տէտի
թէքրար: «գափու էվէ գուսսուրմիւլյուսուշ»:
«Պէլի» տէտի տօսթու, «չուէնքի պիր կիւն
ճէնազէն պու գափուտան չըգաճագ, վէ պէօյլէ
էվինի տէ, հէր շէյինի տէ թէրք հտէճէքսին»:

Էօլիւմ ազրպէթ ինսանը պու տիւնեանըն
հէր շէյինտէն սօյար չըպլատըր: Նէ հայըթլը
սէյրան տըր պիր փատիշահը պիր տահա սա-
րայընա կիրմէմէք իւզէրէ օրատան տըշարը
էթտիքլէրինի, վէ օնուէն էմվալինէ, նուգու-
տուէնա, վէ ճէմի վարիյէթինէ ախէրլէրին մու-
թասարըթ օլտուղսուսու կէօրմէք: Էթպաիլէրի
կիւն պէլա օնուէն ճէնազէսինի կիզլէյէճէք
գատար պիր պէզիլէ մէզարա պըրագըրար: օ-
նա նէ րայէթ, նէ խօշամէտհ էտէն գալըր .
նէ տէ էմրինէ պիր գուլագ առան պուլուէնուր:
Ասիա գըթասընըն չօղու փատիշահըզլարընը
զէրի հիւքումէթինէ կէչիրէն Սալահատտին՝
էօլէճէյի վագըթ պէօյլէ վասիյէթ էթտի քի,
ճէնազէսինի տէթն էթմէյէ կէօթիւրտիւքլէրի
վագըթ՝ էլինտէ սըրըգտան ասըլը պիր կէօմ-
լէյիլէ էօնտէն պիրիսի կիթսին, վէ «Սալա-
հատտինին պիլէսինճէ մէզարա թօփու կէօ-
թիւրտիւյիւ իշթէ պու տուր» տէյի չալըր-
սըն: 0 փատիշահըն թէնի մէզարա գօնուլտուգ-

տան սօղրա, էթլերի տէօքիւլիւր, վէ գալան
 չաթըլը կէմիյի սաիրլէրտէն ֆէրզ օլմազ օլուր:
 Սուրբ Բարսեղին սէօգիւնէ կէօրէ, «մէզար-
 լարա կիթ պագ, հանկըսը աղա, հանկըսը խըզ-
 մէթքեար տըր ալըր էտէ պիլիբմիսին»:
 Պիր կիւն պէօյիւք Իսքէնտէր կէօրտիւ քի, Դիո-
 գինէս էօլիւ գաֆալարընը գարըշտըրըպ տու-
 րուր, վուգուֆճուլուղու ույանըպ, «նէ՞ ա-
 րայօրսուն» տէյի սիւալ էթտի: Դիօգինէս տա-
 խի «փէտէրին Փիլիպպոս փատիշահըն պաշը-
 նը արայօրում, լաքին հանկըսը օլտուղունու
 ալըրա էտէմէյօրում. էյեր սէն պուլա պիլիբ-
 սէն պանա կէօսթէր» տէյի ճէվապ վէրտի:
 Պու տիւնեա իւզէրինտէ ինսանյարըն տօղմասը
 պիր պիրինէ մանէնտ տէյիլ տիր, լաքին էօլտիւք-
 տէն սօղրա հէփսի տէ պիր պիրինէ մանէնտ
 օլուրլար: «Պիր պիրիմիզէ պէնզէմէյերէք տօ-
 ղարըզ. լաքին պէնզէր էօլիւրիւզ» տէրիտի
 Սէնէքա: Վէ Որատիոս «էօլիւմ փատիշահ ա-
 սասընը չափայա միւսավի էտէր» տէմիշ տիր:
 Խուլասէի քէլամ. հաչան քի էօլիւմ կէլիւր
 «նէթիճէ եէթիշիրսէ», հէյ շէյ պիթէր. հէր
 պիր շէյ պուրատա գալըր. վէ տիւնեատան
 մէզարա հիչ պիր շէյ կէօթիւրէմէյիզ:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես էֆէնտիմ վէ Սլլահըմ, մատամ քի տիւ-
 նեանըն միւթէպէր սայտըլը շէյլէրին ճիւմ-
 լէսինին տէ թիւթիւնտէն վէ քիւլիէն ախմագ-
 լըգտան իպարէթ օլտուղունու թանրմայա պա-
 նա նուր վէրիյօրսուն, էօլիւմ պէնի օնլար-
 տան ալըրմազտան էվվէլ պէն քէնտիմի օնլար-
 տան ալըրա պիլմէյէ գուվվէթ տախի վէր պա-

նա: Նէ սէֆիլ հալտէ պուլունմուշում պէն
քի, սէն պէնիմ իւստիւն էյլիյիմ իքէն, պու
տիւնեանըն ֆանի սէֆալարը վէ էյլիքէրի ի-
չին պէն սէնի գաչ տէֆալար ինճիթմիշ վէ
ղայպ էթմիշիմ: Գուրթարընը Յիսուսում, կէօյ-
լիւ թապիւրիմ, կէօզիւնիւ սէֆիլ ճանըմըն իւ-
զերինէ չէվիր. կիւնահլարըմլլա քէնտի քէն-
տիմէ աչտըղըմ պունճա սայըսըզ եարալարը-
մա պագ տա, պանա տըր վէ իմտատ էթ: «Է-
ֆէնսիմ, էյէր իսթէրսէն պէնի թէմիզէյէ պի-
լիրսին»): Պիլիրիմ քի պանա շիֆա վէրմէյէ
հէմ գատըրսին, հէմ տէ իսթէրսին. լաքին շի-
ֆա պուլմադլըղըմ իչին, պէնիմ տէ սանա
գարշը էթտիյիմ կիւնահլարա փիւշման օլմա-
մը իսթէրսին: Պէլի, պէլի. պէն տէ ճան ու
կէօնիւլտէն փիւշման օլսըրում. էյ իմտի շիֆա
վէր պանա, մատամքի գատըրսին. «շիֆա վէր
պանա, զիրա սանա գարշը կիւնահ իյլէտիմ»¹:
Պէն սէնի ունութում, սէն պէնի ունութ-
մատըն. շիմտի տէ սանա գարշը իշլէտիյիմ
քէմլիքէրտէն իքրահ էտէրսէմ, օնլարը տա
ունութմագ իսթէտիյինի պանա աղնատըյօր-
սուն. չունքի («պինամուս քիշի իշլէտիյի ճէմի
պինամուսլսըլարընտան տէօնէրսէ, օնլար ա-
նըլմայաճագ տըր»)²: Իշլթէ հէր պէլատէն զի-
յատէ պէն օ կիւնահլարտան իքրահ, վէ օն-
լարը իշտտ էտէրիմ. նէ գատար քի սէնի ին-
ճիթմիշ իսէմ, սէն տէ օնլարը ունութ եմ գուր-
թարընըմ: Պունտան սօղրա սէնին լութֆունու
ղայպ էթմէքտէն իսէ, հէր շէյի տէ, էօմրիւ-
միւ տէ զայպ էթմէյէ հազըրըմ. Սէնին լութ-
ֆուն օլմայարագ, տիւնեանըն ճէմի էյլիքէրի

1 Սաղ. Խ. 5:

2 Եղեկ. ԺԲ. 21. 22:

պէնիմ նէմէ՝ եարար: Իֆէնտիմ, պէնիմ նէ
տէրէճէտէ զարիֆ օլտուղուսու սէն էյի պիլիր-
սին. պանա եարարմ էյլէ: Ճէհէննէմ ահա-
լիսի պէնի թէճրիւպէ էթմէքտէն վազ կէլմէ-
յէճէք. պէնի թէքրարէն եհսիր էթմէք իչին,
շիմտիտէն պին տիւրլիւ թարղըլա իւզէրիմէ
հիւճիւմ էթմէյէ տավրանըյօրլար: Էօյլէ իսէ
եւ գուրթարընը Յիսուսոււմ, պէնի քէնտիմէ պը-
րագմա: Արղիւմ պու տուր քի, պու կիւնտէն
սէնին մուհապէթինէ եհսիր օլայլամ: Պէնիմ է-
ֆէնտիմ եալընըզ սէն սին. պէնի սէն եարաթ-
տըն. պէնի սէն սաթըն ալտըն վէ լսէլաս էթ-
տին. հէր քէստէն զիյատէ պէնի սէն սէվ-
տին. սէվիլմէյէ եալընըզ սէն լայլք սըն, պէն
տէ եալընըզ սէնի սէվմէք իսթէրիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Իսփանեա փատիշահը իքինճի Փիլիպպոս՝ էօ-
լէճէյի վագըթ էվլատընը եանընա չաղըրտը,
վէ իւզէրինտէքի փատիշահանի էլպիսէյի պիր
թարաֆ էտիպ՝ գուրտլանմըշ կէօքսիւնիւ կէօռ-
թէրտի. վէ «պագ այ օղուլ քի էօլմէք նասըլ
օլույօր, վէ տիւնեանըն ճէմի պէօյիւքլիւք-
լէրի նասըլ պիթիյօր» տէտի: Թէոզսրետոս
կիւզէլ սէօյլէր քի, «էօլիւմ նէ զէնկինլիքտէն
գօրգար, նէ եասագըլարտան, նէ տէ փատի-
շահանի թաճտան վէ իսքէրլէթտէն իհիթրազ
էտէր». օլ սէպէպտէն տէ կէրէք փատիշահ-
լարըն վէ կէրէք գուլլարըն «արգասընտան չիւ-
րիւքլիւք կիտէր, վէ ճիրահաթ ազար»: Պու
սուրէթտէ փատիշահ տախի օլտա էօլէնլէրին
հիչ պիրիսի պիլէսինճէ մէզարա պիր շէյ կէօ-
թիւրէմէզ, ճէմի սալթանաթը ճան վէրտիյի

եաթաղըն իշինտէ գալլըր : Զուների «նէ էօլ-տիւյիւ վազըթ հէր շէյի պիլէսինճէ կէօթիւ-րէճէք, նէ տէ էվինին տարաթը, սալթանաթը, քէնտիյիլէ պիրլիքտէ մէզարա կիտէճէք»¹, տէր Կաւիթ մարգարէ :

Հաջան քի պէօյիւք Խաքէնտէր վէֆաթ էթ-տիյիսէ, Ֆէյլէսօֆուն պիրիսի պիլէնտ ա-վազըլա «չունա պազըն քի, տիւնքի կիւն թօփ-րաղը չըղնայօրուտու, պու կիւն թօփրաղըն ալթընտա էգիլիյօր. տիւնքի կիւն պիլթիւն տիւնհա քէնտինէ տար կէլիյօրուտու. պու եէ-տի գարըշ եէր քիֆայէթ էտիյօր. տիւնքի կիւն տիւնհա իւզէրինտէ օրտուլար եիւրիւտիյօ-րուտու, պու կիւն պիր գաչ համալ ըլա թօ-փրաղըն ալթընա իլգա օլույօր» տէտի տէյի նազլ էտէր սուրը Անտոնինու : Էօյլէ իսէ հագ թաւանըն «էյ թօփրագ վէ քիւլ, նէնէ մաղ-րուրլանըրսըն»² տէտիյինի էյիճէ աղնայա-լլմ : Պէ էյ ատէմ, թօփրագ վէ քիւլ օլտուղու-նու կէօրմէզմիսին. ես նիչին ազլընը, Ֆիքրինի, սէնէլէրինի պու տիւնհատա պէօյիւք օլմագ սէվտասընա սարֆ էտէրսին : Կէլիր էճէլին, կէլիր. օլ վազըթ ճէմի պէօյիւքլէրին, վէ ճէմի միւլահագալարըն մահվ օլուր պիթէր : «0 կիւն-տէ օնլարըն ճէմի միւլահագալարը զայպ օ-լահագ տըրլար»³ :

Ահ, Բօմա փատիշահը օլարագ եաշայան հե-րոնուէ Էօլիւմիւնտէն իսէ, ալթմըշ սէնէ պիր մաղարատա գափանմըշ եաշայան սուրը Պօղոս ճգնաւորուն էօլիւմիւ նէ գատար մութլուլու օլաու : Փատիշահանի ազամէթլէր իշինտէ եա-

1 Սաղ. ԽԸ. 18 :

2 Սիր. Ժ. 9 :

3 Սաղ. ՃԽԸ. 3 :

շայրպ՝ Ալլահըն տիւշմէնի էօլէն սէքիդինճի
 Հենրիկոս փատիշահըն էօլիւմիւնտէն իսէ, քա-
 փուչին կարգընտան սուրբ Փելիքս աշխատա-
 ւոր եղբայրն էօլիւմիւ նէ դատար իգպալի
 օլտու: Անճադ շուսու տա պիւմէլի քի սուրբ-
 լար պէօյլէ մութլուլու էօլիւմէ մալիք օլմաք
 իչին հէր պիր շէյի, եանի վաթանլարընը, նէ-
 զաքէթլէրի տիւնեանըն վատ էթտիյի շէյլէրին
 ումիտինի թէրք էթտիլէր. վէ պիր Ֆազըր վէ
 էտնա էօմիւր իւթիյար էթտիլէր: Եօլտիւյիւ-
 միւլ վազըթ ճէհէննէմէ կէօմիւլմէյէլիմ տէրի
 պու տիւնեա իւզէրինտէ սաղ սաղ կէօմիւլ-
 տիւլէր: Լաքին տիւնեայր սէվէն քիշիլէր՝ կիւ-
 նահլար, տիւնեալի մէմնունիյէթլէր, վէ պու-
 ճա թէհլիքէլի սէպէպլէր մապէնինտէ ետշա-
 յարապ, մութլուլու էօլիւմիւլէ էօլմէյէ նիճէ
 ումիտ էտէ պիլիլիլէր: Ալլահ թալա կիւնահ-
 քեարլարա՝ էօլիւմ սաաթընտա «պէնի արա-
 յաճագսընըլ ամմա պուլամայաճագսընըլ»
 տէյի էօրֆ էտէր: Օ վազըթ մէրհամէթ վազթը
 տէյիլ իլլա ինթիգամ վազթը տըր. չունքի
 «վազթընտա էտա էտէճէյիմ»¹ տէր: Ազըլ
 տախի պուսու էօյրէտիր. չունքի տիւնեայր
 սէվէն քիշինին էօլիւմ սաաթընտա ֆիքրի դաիֆ,
 վէ ատէթ էթտիյի քէմլիքէր իլէ դալպի փուս
 իչինտէ վէ փէքէշմիշ օլուր: Իվղալար տահա
 զիյատէ գուվլէթ վէ շիտտէթ քէսպ էտէր. վէ
 անլարա տաիմա հէր վէրիպ եէնիլմէյէ ալըշըզ
 օլան քիշի՝ էօլիւմիւ սաաթընտա օնլարա նիճէ
 գարշը գօյուպ մուգավէմէթ էտէ պիլիլ: Օ վա-
 զըթ օնուս դալպինի թէպտիլ էթմէք Ալլահըն
 զուվլէթլի լութֆուսա մալսուս տուր. հալ

պուլքի պուլ լուծֆու վերմէյէ Ալլահըն տա
պօրհու վարմը. եօղսա սլչագ էօմիւր կէչիւ-
տիյի իջնմի պու լուծֆա շայէսթէ օլահագ :
Պու ճիւմէ մասլահաթ տա եա էպէտի դուծ-
լու, եա էպէտի զայ օլմագ իւզէրինէ տիր :
Պիր քիմսէ պու շէյի էյիճէ միւլահագա էտէր,
վէ տինին հագիգաթլարընա իթիգատ էտէրսէ,
հէր շէյի թէրք էտիպ՝ պիզի ամէլիմիդէ կէօրէ
շէրասթլայահագ Ալլահա պիւսպիւթիւն քէն-
տինի վերմէմէք գապիւլմի տիր :

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ահ էֆէնտիմ, պէն սէֆիլ գաչ կէճէլէր սէնին
նազարընտան տիւշմիւշ օլարագ ույգուլա վար-
մըշըմ: Ահ, օ վազըթ պէնիմ ճանըմ նէ սէֆիլ
հիյէթաէ իմիշ: Սէն օնու րէտտ էտէր իտին,
վէ օ սէնին աստվէթինի իշ եէրինէ դօմազը-
տը: Պէն ճէհէննէմէ հիւքմ օլսւնմուշսառում,
վէ սալթ սէնին սիճիլինին իճրա օլմասը գալ-
մըշըտը: Լաքին եա՛ րապպիմ, սէն եինէ պանա
զիյարէթ էթմէյի, վէ աֆվլըդ տիւշմէյէ պէնի
թահրիք էթմէյի իհմալ էթմէտին: Անճագ հալա
աֆվլըդ վէրմիշ օլտուղունա պէնի քիմ թէէմին
էտէր: Ահ Յիսուսում, պէնիմ շէրասթըմը քէ-
սէճէյին վազըթա գատար պու գօրգսւնուն ի-
ջէնաէմի դալահագըմ: Լաքին սէվկիւլիւ գուր-
թարըճըմ, սէնի ինճիթտիյիմ իջին տույտու-
ղում աճը, վէ սէնի սէվմէյէ տուլտուղում
հալէս, խուսուսա սէնին սիյասէթլէրին, սէ-
նին լուծֆուն իջինտէ օլտուղումա պանա ու-
միտ վէրիր: Սէնի ինճիթտիյիմէ աճըր վէ փիւշ-
ման օլուրում, եա՛ իւստիւն էյլիք, վէ սէնի
հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ: Սէնին լուծ-

Ֆուենու վէ մուհապէթինի զայպ էթմէքտէն
 Իսէ, հէր շէյի զայպ էթմէյէ նիյէթ գօրում :
 « Սէնի արայանլարըն գալպի շազ օլսուն » տէյի
 Իսթէրսին : Ահ էֆէնտիմ, սանա գարշը էթ-
 տիյիմ ճէմի սիթէմլէրէ աճըրմ. պանա եիւ-
 րէք վէ ճէսարէթ վէր, նամքեօրլուգլարմը
 տա եիւզիւմէ վուրմա, օնլարը թանըր, վէ օն-
 լարտան իքրահ էտէրիմ : « Աիւնահքեարըն էօ-
 լիւմիւնիւ Իսթէմէմ, թէօվպէյէ կէլիպ տէ եա-
 շամասընը Իսթէրիմ »¹ տէտին : Պէլի էֆէնտիմ,
 պէլի. հէր շէյի պիր Թարաֆա պըրագըր, սանա
 տօղրու տէօնէրիմ. սէնի արար, սէնի Իսթէ-
 րիմ. վէ սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ :
 Մուհապէթինի վէր պանա, արթըգ պիր շէյ
 Իսթէմէմ : Եւ մէրհամէթլէր վալիտէսի. պէնիմ
 ումիտիմ վէ փէնահըմ սէն սին, ազիզ միւ-
 տավէմէթ լութֆուենու պէնիմ իչին տիլէ, վէ
 ալը վէր :

ԻԻՁԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Պու էօմրիւն մութլուլուղունու Գաւիթ մար-
 գարէ « ուլգուտան ուլանան պիր քիչինին րիւ-
 յասը »² Թապիր էտէր քի. միւէլլիֆին պիրի-
 նին վէրտիյի մանայա կէօրէ, « րիւյա ուլուշ-
 մուշ հասսէլէրէ հէր նէ գատար պէօյիւք պիր
 շէյ կիպի կէօրիւնիւրսէ տէ, էօյլէ տէյիլ տիր,
 վէ թէգ էլտէն ուշար կիտէր » : Քէզալիք տիւ-
 նեալի էյլիքլէր պէօյիւք պիր շէյ կիպի կէօ-
 րիւնիւրլէր Իսէ տէ, հիջ նէվինտէն տիրլէր .
 վէ րիւյա նասըլ ազ սիւրէր, վէ սօնուենտա

տա քիւլլիէն տաղըըը կիտէրսէ, պունլարըն տա միւտտէթի դըսա տըր, վէ աղ տայանըը-
լար: Պոս՝ Էօլիւմ իւլէ հէր շէյ պիթէր միւ-
լահազասը, Պորճեան սուրբ Ֆրանչիսկոսա քէն-
տինի քիւլլիէն Ալլահա վէրմէյէ դարար վէր-
տիրտի: Իզապէլլա սուլթանըն ճէնաղէսիլէ
պու ազիզին Կռանաթայա կիթմէսի թէնսիպ
կէօրիւտիւ: Մէրհումէնին սանտըղը աչըլտը-
յըսա, գորգուլարընտան վէ թատֆիւնտէն դա-
չան դաչանա օլտու. լաքին սուրբ Ֆրանչիս-
կոս Ալլահանի նուրտան միւթէսիր օլուպ օ-
րատա էյլէնտի. վէ օ ճէնաղէնին իւզէրինտէ
տիւնեանըն Ֆանիլիյինի թէֆէքքիւր էթմէյէ
պաշլատը. վէ օնա պաղարազ «պէնիմ խըզմէթ
էթտիյիմ սուլթան սէնմիսին. պունճա պէօյիւք
ատէմլէրին հուզսւրունտա րայէթէն խաքի փայ
օլտուզլարը զաթ սէնմիսին, ա իզապէլլա սուլ-
թան. սէնին ազամէթին, սէնին հիւսնիւն նէ-
րէտէ դալտը» տէտի: Պատէհու քէնտինէ կէ-
լիպ. «էօյլէ իսէ տիւնեանըն պէօյիւքիւքլէրի
թաճը թախթը պէօյլէմի պիթէրիմիշ: Էյ իմտի
պէն տէ պու կիւնտէն սօղրա էօյլէ պիր է-
ֆէնտիյէ խըզմէթ էտէյիմ քի, էօլմէք պիլմէ-
սին» տէյի դարար վէրտի: Վէ պէօյլէճէ օ վա-
ղըթտան քէնտինի քիւլլիէն խաչլանմըզ գուր-
թարըճընըն մուհապէթինէ թէսլիմ էթտի. վէ
զէվճէսի էօլիւրսէ կրօնաւոր օլմայա տա սւխտ
էթտի. վէ սօղրա շիյիվիթ կարգընա կիրմէյիլէ
սւխտունու թէքմիլ էթտի:

Ազըլտանա քիշինին պիրի պիր էօլիւ դա-
ֆասընըն իւզէրինէ պու կիւզէլ սէօղիւ հազ-
մըշտը. «էյիճէ միւլահազա էտէնէ հէր շէյ
պօշ վէ հիչ նէվինտէն կէօրիւնիւր»: Եանի
էօլիւմիւ միւլահազա էտէն տիւնեայը սէվմէզ

տէմէք տիր : Եւս պունճա սէֆիլ քիշիւէրին տիւնեայլ սէվտիքլէրի նէտէն տիր . Էօլիւմ լէրինի միււաճաղա էթմէվլէր , իշթէ օնտան տըր : « Ինսան էվլատլարը , նիշէյէտէք փէք եիւրէքլի օլաճագսընըդ . նիշին ֆանիլիյի սէվէր , վէ քիզպի աբարսընըդ »¹ : Ատէմին սէֆիլ էվլատլարը , ֆանիլիյի վէ քիզպի սիզէ սէվտիլէն տիւնեա մուհապէթինի զալպինիլտէն նիշին տէֆէթմէզսինիլ տէյի պուլսուրուր Հոգին սուրբ : Էպու ճէտտինիլին պաշընտան կէշէն շէյ սիլին պաշընըլտան տա կէշէճէք տիր : Օնլար տա պու սիլին սաքին օլտուղսուղ խանէտէ սաքին օլտուր . օնլար տա պու եաթագտա եաթտըլար . շիմտի նէրէտէ տիրլէր . իշթէ պու շէյ սիզէ տէ վաղը օլաճագ տըր :

Էօյլէ իսէ սէվկիւլիւ պիւրատէր , Էճէլ կէլմէզտէն մուգատտէմ թէզ վարի քէնտինի Ալլաճա վէր . « Ելինտէն հէր նէ կէլիրսէյ , վէ նէ գատար շէյ եափա պիլիրսէն եափ »² : Պու կիւնիքի եափա պիլէճէյին շէյի եարընա պըրագմայ , չունքի պու կիւն կէշէր , պիր տաճա կէրի տէօնմէզ . Էօլիւմ տէ իհթիմալ քի եարըն կէլիպ հիշ պիր շէյ եափմայա սանա մէյտան վէրմէզ : Սէնի Ալլաճտան այլըրան եախօտ այլըրա պիլէն շէյլէրտէն թէզ էլտէն այրըլ : Պու տիւնեանըն էյլիքլէրինտէն Էճէլ պիլի ճէպրի սոյմաղտան էվլէլ , պիլ օնլարըն մուհապէթինի փիշինէն թէրք Էտէլիմ : « Ալլաճտա օլյույան էօլմիւշլէրէ նէ մութլու »³ : Նէ մութլու օնլարա քի , Էօլէճէքլէրի վաղըթ՝ պու տիւնեանըն արգիւլէրինէ հէնիւզ էօլմիւշ պուլսուրուր :

1 Սադ . Դ . 3 :

2 Ժող . Թ . 10 :

3 Յայտ . ԺԳ . 13 :

լար, իլլա օնու սեվինհիէ արդիւլէրէր, վէ
գուհագլարլար. չունքի էօլիւմ օ վազըթ օն-
լարը սեվտիքլէրի էյլիքլէրտէն այլըրահագ եեր-
տէ, միւսթագիլ սեվտիքլէրի, վէ քէնտիլէրի
էպէտի գուլթլու էտէհէք իւստիւն էյլիյէ օն-
լարը գաուշտուրուր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Սեվիլիւլիւ գուրթարընում, պանա պէքլէ-
տիյին իչին թէշէքքիւր էտէրիմ: Էյէր սէնտէն
սուգագ պուլսուհուղում վազըթ պանա էօլիւմ
կէօնտէրմիշ օլայըտըն, հալիմ նիհէ օլուրու-
տու: Պու գատար սէնէլէր հագըմտա գուլ-
լանաըղըն մէրհամէթին վէ սապըն մուպարէք
օլսուհ: Շիմտի տէ քէհէնի էլիմտէն թուլթար
կիպի լուլթուֆլարըն վէ նուրլարըն ըլա պանա
եարտըմ էթտիյին իչին թէշէքքիւր էտէրիմ:
Պիր վազըթ պէն սէնի սեվմէղ իտիմ, վէ սէնին
պէնի սեվմէտիյինի վազիֆէ էտինմէզ իտիմ:
Շիմտի սէնի պիւթիւն երէրէքտէն սեվէրիմ,
վէ պէօյլէ պիր էյի Ալլահը պու կէօնէ ինհիթ-
միշ օլտուղումտան պէօյիւք պիր տէրտիմ եօզ
տուր: Վազա պու տէրտ պանա իղթիրապ վէ-
րիւ, լաքին թաթլը պիր իղթիրապ տըր. չունքի
պու ահը՝ սէնին պանա աֆիլ էթտիյինէ էմի-
յէթ վէրիւ: Ահ թաթլը գուրթարընում, թէք
սէնի ինհիթմիշ օլմայայըտըմ տա, քէշքի պին
տէֆա էօլմիւշ օլայըտըմ: Պուստան սօղրա
շայէա թէքրարէն սէնի ինհիթմէյէյիմ տէյի
երէրէյիմ չարիար: Ֆազաթ թէքրար սէնին
լուլթուհուղա զայպ էթմէմիշ իքէն, ըրհա էտէ-
րիմ իսթէտիյին գատար ահը էօլիւմիւլէ էօլ-
տիւր պէնի: Պիր վազըթ հէհէնէմ եհսիրի օլ-

տում. Ղիմտի տէ սէնին դուռուն քէօլէն օլմագ
 իսթէրիմ, եւ երւէյիմին Ալլահը: «Պէնի սէվէ-
 նի՝ սէվէրիմ տէտին»: Պէն սէնի սէվէրիմ. էօյլէ
 իսէ պէն սէնին իմ, սէն տէ պէնիմ սին: Իհթի-
 մալ տըր քի պուռնտան սօղրա տա սէնի ղայպ էտէ
 պիլէյիմ. օնուն իչին պու ըութֆու տա սէնտէն
 իսթէրիմ քի, սէնի պիր տահա ղայպ էթմէզ-
 տէն էվվէլ, էօմրիւմիւ քէսէսին: Պէն հիչ իս-
 թէմէյէրէք պանա պու գատար քէրէմլէր էթ-
 տիյինէ նազարէն, Ղիմտիքի տիլէտիյիմ քէրէմի
 տէ գապուլ էտէճէյինէ շիւպհէմ եօզ տուր:
 Պիր տահա սէնի ղայպ էթմէյէ պէնի գօյ վէր-
 մէ. եալընըզ մուհապէթինի վէր պանա. արթըզ
 պիր շէյ իսթէմէմ: Ումիտիմ վէ փէնահըմ Կոյ
 Մարիամ, պէնիմ իչին շէֆաաթըն օլ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԷՕՄՐԻԻՆ ԳԸՍԱԼԸՂԸ

Էօմրիւնիւզ ան տիր: Պիր ձիւզի կէօրիւնիւզ
պատեհոռ մանկ օրան ըիւզկեարս
պեհգէրսիւնիւզ¹:

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Էօմրիւնիւզ նէ տիր: Պիր պուղուլն պէնզէր
քի, Էիւզի պիր ըիւզկեարտան տաղըլըպ մահվ
օլուր: Էօլէճէք օլտուղուլնու հէր քէս պիլիր.
լաքին չօզլարըն եաղնըլըլը շուրասընտա տըր
քի, քէէննի էօլիւմ հիչ կէլմէյէճէք կիպի, օնու
ուզագ թէսավիւր էտէրլէր: Հալ պու. քի Յոք
երանելի տէ ինսանըն էօմրիւ գըսա տըր տէյի
պիզէ իլթար էտիյօր: « Ինսան էվլատընըն էօ-
մրիւ գըսա տըր, վէ չիչէք կիպի աչըլըպ տէօ-
քիւլիւր » 2: Հագ թալա տա Եսայի մարգարէյէ
պուլնու վագ էյլէ տէյի էմր էթմիշ տիր: « Զա-
ղըր. ինսանըն, ճէմի սալթանաթը օթ չիչէյի կիպի
տիր... Հագիգաթ պու ճէմաաթ օթ տուր. օթ
գուրուտու, չիչէք տէօքիւլիւ » 3: Ինսանըն

1 Յալ. Գ. 15:

2 Յովք. ԴԴ. 1:

3 Ես. Խ. 7. 8:

էօմրիւ պիր օթ էօմրիւ կիպի տիր. Եճէլ կէլիր, օթ գուրուր. իշթէ էօմրիւ պիրթէր, վէ հէր պիր տիւնեալի պէօյիւքլիւքլէրին վէ էյլիքլէրին չիչէյի սօլար տէօքիւլիւր:

« Պէնիմ էօմրիւմ ուլագտան տահա խաֆիֆ տիր »¹ տէր Յու: Էճէլ ուլագտան տահա չափըք պիղէ գարշը կէլիր. պիղ տէ հէր տագիգէ Եճէլէ գարշը գօշարըք, հէր աւըմտա, հէր նէֆէստէ Եճէլէ եագլաշմագտայըք: « Պաւնու եագտըղըմ արատա տա էօմրիւմին պիր փարշասը կիտէր » տէր իտի սուրը Հերոնիմոս: Պու սէօյլէտիյիմ վագըթտա էօլիւմէ եագլաշմագտայըմ, տէրիտի Յօք երանելի տէ: « Հէփիմիղ տէ էօլէճէյիղ, վէ եէրէ տէօքիւլէն սու միսալի պիր տահա տէվշիրիլէմէյէճէյիղ »²: Պագ քի չայլար նասըլ գօշար տէնիղէ. վէ ագան սուլար պիր տահա կէրի տէօնմէղ: Իշթէ պիրատէր սէնին կիւնլէրին տէ պէօյլէ ագար կիտէր. վէ սէն Եճէլէ եագլաշըրսըն: Ձէվք ու սէֆալար կէչէր. էյլէնճէլէր կէչէր. տարաթլար, մէթիհլէր, աֆէրինլէր կէչէր, եա նէ գալըր: Յու երանելին սէօղիւնէ կէօրէ « պանա գալան մէվար տըր »³: Պիղի պիր չուգուրա թըգայաճագլար, վէ օրատա հէր շէյտէն չըպլանմըշ օլարագ չիւրիւլպ կիտէճէյիղ. էօմրիւմիւգտէ սիւրտիւլիւմիւլ սէֆալարըն, գազանտըղըմը չըրէֆլէրին զիքրի էօլիւմ սաաթըմըզտա ագապըմըղը, վէ էպէտի սէլամէթի գազանաճաղըմըզա շիւպհէմիղի արթըրմագտան պաշգա պիր շէյէ եարամայաճագ: Էօյլէ իտէ, տէյէճէք օարատա տիւնեայը սէվէն օ սէֆիլ քիշի. էօյ-

1 Յովբ. Թ. 25:

2 Բ. Թագ. ԺԳ. 14:

3 Յովբ. ԺԵ. 1:

լէ իսէ աղ վազըթտան էվիմի, պաղչէլէրիմի, նատիրիւլ էմսալ էշեալարըմը, թասվիրլէրիմի, էլպիսէլէրիմի, հէփսինի պըրաղըպ կիտէճէ-յիմ. եալընըզ մէզար գալաճազ պանա: Ահ, ահ, օ վազըթ պու տիւնեանըն հիչ պիր էյ-լիյի ինսանըն կէօղիւնէ կէօրիւնմէզ. հաթթա օնլարը սէվիպ օնլարա եիւրէք եափըշտըղը ի-չին մուազգապ օլուր: Վէ պու ազապ ըսա, օնուէն ճանընըն սէլամէթինի տահա զիյատէ թէհլիքէյէ պըրագմագտան մատա պիր իշէ եարամազ: Նիճէ թէճըրիւպէյլէ տէ կէօրիւլմիւշ տիւր քի, պու մագուլէ տիւնեայա եափըշըզ քիշիլէր, էօլէճէքլէրի վազըթ՝ քէնտի խասթէ-լիքլէրի, չաղըրլաճազ հէքիմլէր, վէ ֆաիտէ էտէճէք մուալիքլէրտէն պաշգա շէյ իւզէրինէ սէօհպէթ իշիթմէք իսթէմէզլէր: Ճանլարը հազ-զընա սէօյլէյէն օլուրսա, անիտէ սըզըլըպ թա-ճիզ օլուրլար. վէ էօֆ պաշըմ աղըրյօր, լա-զըրտը տիյնէյէմէյօրում. գօյ վէրին քի պիրազ ըահաթ էտէյիմ տէրլէր, վէ պազը ճէվապ տախի վէրիրլէրիսէ, ալթիւսթ օլուրլար, վէ նէ սէօյլէյէճէքլէրինի պիւմէզլէր: Վէ խոստու վանահայրլար էքսէրի պու մագուլէ քիշիլէրէ արձաղում վէրիրլէր իսէ, արձաղում ալմայա օնլարը հաղըր կէօրտիւքլէրի իշին տէյիւ, իլլա արթըզ պէքլէյէճէք վազըթ օլմատըղը իշին վէրիրլէր: Էօլիւմիւ չօղլուզ միւլահազա էթ-մէյէնլէր իշթէ պէօյլէ էօլիւրլէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ես նիհայէթսիզ ազամէթ սահիպի Ալլահըմ վէ էֆէնտիմ, հուզուրուէնտա կէօրիւնմէյէ հի-ճապ էտէրիմ: Գաչ տէֆալար պիր մէքըուհ

սէֆայը, պիր խըրսը, պիր թօփրագ փարչասը-
նը, պիր մէրամըմը, պիր թուրահաթ շէյի սէ-
նին լուծփունտան մուրահահ թուծարագ,
սէնի խօրլամըշըմ: Գուրթարընը հփէնտիմ,
հէր նէ գատար կիւնահլարըմըլա սանա եա-
րալար աջմըշըսամ տա, սէնին աղիւլ եարա-
լարընը պուա էտէր վէ իզզէթլէրիմ. վէ օ եա-
րալարըն վասիթասըլլա ափվլըզ վէ սէլամէթ
պուլահաղըմա ումիտ էտէրիմ: Ես Յիսուսում,
սէն հէր էյլէյին փունարընը պըրագըպլ գօգ-
մուշ վէ զէհլըլի սուլար իչմէյէ կիթտիյիմ վա-
զըթ սանա էթտիյիմ աղըր սիթէմի թանըթտըր
պանա: Սանա էթտիյիմ պունհա սիթէմլէրտէ
զիմմէթ իզթիրապընտան վէ ճէհէննէմէ մուս-
թահագ օլմագտան պաշգա նէ պուլուրում:
«Փէտէր, էվլատըն չաղըլմայա արթըզ լայըզ
տէյիլիմ»¹: Փէտէր, պէնի հուզուրունտան գօվ-
մա: Յիլ վագը պէնի սէնին էվլատըն էտէճէք
լուծուֆա արթըզ մուսթահագ տէյիլիմ. լա-
քին սէն պանա ափվլըզ վէրմէք իչին էօլտիւն:
«Սիզ պանա տէօնիւն, պէն տէ սիզէ տէօնէ-
յիմ»² տէտին: Պէն տէ ճէմի մէմնունիյէթլէ-
րիմի թէրք էտէր, տիւնեանըն պանա վէրէ պի-
լէճէյի ճէմի խօշ շէյլէրտէն իպա էտէր, վէ
սանա տէօնէրիմ: Ուղըումա տէօքտիւլին գա-
նըն խաթըրը իչին պանա ափվ էյլէ. մատամ
քի պէն սանա էթտիյիմ ճէմի սիթէմլէր իչին
հանսու կէօնիւլտէն փիւշման օլուր, վէ հէր
շէյտէն զիյատէ սէնի սէվէրիմ: Կէրչի պէն սէ-
նի սէվմէյէ լայըզ տէյիլիմ, լաքին սէն սէ-
վիլմէյէ լայըզ սըն. սէնի սէվմէյէ պէնի դա-
պուլ էյլէ. վէ պիր վագըթ սէնի խօրլայան

գալալին շիմտի սէնի սէվմէսինէ կիւճէնմէ : Սէնի սէվէյիմ տէյի , պէն կիւնահ իջինտէ իքէն մախսուսիյէ պէնի էօլիւմտէն էսիրկէտին . էօյլէ իսէ գալան էօմրիւմտէ սէնի սէվմէք իսթէրիմ . վէ սէնտէն մատա հիչ պիր շէյ սէվմէք իսթէմէմ : Պանա եարտըմ էթ . միւտա վէմէթ վէր . վէ աղիզ մուհապէթինտէ սազլա պէնի : Ումիտիմ վէ փէնահիւմ Մարիամ , գաւթարըճըմ Յիսուսա պէնի թավսիյէ էյլէ :

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Եղեկիա փատիշահ էօլէճէյի վազըթ « էօմրիւմ պէզ թօգույանլարըն թէլի կիպի քէսիլմէյէ եազլաշար »¹ տէյէրէք ազլարըտը : Նէ գատար քիշիլէր պէզլէրինի թօգույապ տուրտազլարը արատա , եանի քէնտի տիւնեահա մուրատլարընը էօլէլապ պիչիպ , սըրասընա գօմայա , վէ իշլէմէյէ պաշլատըզլարը արատա , պազարսըն քի , էօլիւմ կէլիպ հէր շէյի քէսէր : Ըփըլայան մօմուսն սօն ըշըղըյլա պէրապէր , պու տիւնեանըն մէթիհ , զէվքու սէֆա , շէրէֆ վէ պէօյիւքիւք նէվինտէն օլան հէր պիր շէյի տէ պիթէր : Էօլիւմ նէ պէօյիւք էսրար տըր . տիւնեա ատէմլէրինին կէօրմէտիքլէրի շէյ օ պիզէ կէօսթէրիւր : Շէր քէսին հասրէթ չէքալիյի իգպալլէր , էն եիւճէ մէսնէտլէր , ճէսիմ ֆիւլթահաթլար , էճէլ տէօշէյինտէ ինսանըն ֆիւքրինէ կէլիքլէրսէ , ճէմի րէֆազլարընը զայպ էտէրլէր : Օ զիհնիմիգտէ թէսավվուր էթալիլմիզ պաղը սալթէ էյլիքլէր վէ իգպալլէր օ

արատա էօյլէ պիր թէպտիլ թաղւիր օլուրլար քի, տիվանէլիյիմիգէ պայաղընա խըրսա չը-
գարըլ: Էօլիւմիւն գարա վէ մաթէմնաք կէօլ-
կէսի՝ փատիշահանի ազամէթլէրէ վարանա դա-
տար հէր պիր պէօյիւքլիւյիւ գափատըր վէ
տիւմանլանտըրըր:

Ֆէյիլլէրիմիգ պու տիւնեանըն էյլիքլէրինի
շիմտի հիյէթի ասլիյէսինտէն պաշգա ոււրէթ-
տէ կէօսթէրիրլէր. լաքին էճէլ օ փէրտէյի
գալտըրըլ՝ հէր պիր շէյի հիյէթի հալիյէսինտէ
օլտուղու կիպի, եանի թիւթիւնտէն, չամուր-
տան, ֆանիլիքտէն վէ սէֆալէթտէն իպարէթ
օլտուղու կէօսթէրիր: Լիւս ըապպիմ, էօլիւմ
սաաթընտա ղէնկիինլիքլէր, մալիքեանէլէր, փա-
տիշահլըզլար նէյէ եարար. մատամ քի պիր
թահթա սանտըղըլա, ճէնագէյի սարաճագ պիր
էսքի քէֆինտէն մատա շէյ գալմայաճագ տըր:
Շէրէֆլէր էհթիշամլար նէյէ եարար. մատամ
քի պիր ղիինէթլի ճէնագէ ալայընաան վէ սալ-
թանաթլը պիր պաշտօնտան մատա շէյ գալմայ-
աճագ տըր, պուլնլարըն ըսա՝ ճան զայլըզտա
պուլուլնտուղու հալտէ հիւ ֆաիտէսի տօգուլն-
մաղ: Թէնին կիւզէլլիյի նէյէ եարար. մա-
տամքի էօլմէզտէն էվլէլ պիլէ գուրտտան,
թաաֆիւնտէն, վէ էօրֆտէն մատա, վէ էօլ-
տիւքտէն սօղրա պիր աուճ գօգմուշ թօփրադ-
տան մատա պիր շէյ գալմայաճագ տըր:

«Միլլէթլէրին ֆաալընա հէտէֆ էթտին պէ-
նի. օնլարըն մասգարասը օլտուլմ»¹: Պիր զէն-
կին, պիր տէվլէթ խատէմէսի, պիր սէրասքէր
էօլտիւմիւ, հէր քէս օնուլն սէօհպէթինի էտէր,
էյէր քէօթիւ եաշատըլըսա, հէր քէս օնու ղէմմ

էտիպ խօրլար. վէ տիւնեանն պօշլուղունուն,
հաթթա Ալլահըն հազ շէրաաթընն պիր էօր-
նէյի կիպի իպրէթի ալէմ օլուր: Քէնտինի տէ
սօրարսան, մէզարտա սաիր Ֆազըրլարըն կէ-
միքլէրի իլէ գարըշըր: «Քիւլիւք, պէօյիւք
օնտա տըր»¹ Յոբ երանելիինն սէօզիւ միւհու-
պինճէ: Թէնինին կիւզէլ կէօթէրիշինտէն նէ
Ֆաիտէ հասըլ օլտու քէնտինէ, չունքի շիմտի
պիր գուրա եուվասընտան իպարէթ օլտու:
Հիւքսւմէթի մէմուրիյէթի նէսինէ եարատը.
չունքի շիմտի թէնինի չիւրիւսիւն տէյի պիր
չուղուրա աթտըլար. ճանը տա էպէտի եան-
մազ իչին ճէհէննէմէ աթըլտը: Ահ, պու նէ
տիվանէլիք տիր քի, քէնտի Ֆաիտէմիլ իչին
պու շէյլէրի միւլահազա էթմէյիզ տէ, պու
միւլահազալարը պիզիմ իւզէրիմիլտէ էթմէյէ
պիլ ախէրլէրէ եարարըզ: Էօյլէ իսէ շունա
խքեաթ օլալմ քի, խղճամանքըմըլըն եօլ-
սուզլուզլարընը նիլամլամայա մախսուս օլան
վազըթ էօլիւմ սաաթը տէյիլ, իլլա սաղ օլտու-
ղումուզ վազըթ տըր: Օ վազըթ եափամայաճա-
ղըմըլ շէյլէրի շիմտի եափամայա աճէլէ էտէլիմ.
զիրա «վազըթ զըսա տըր»: Հէր շէյ չափը
կէչէր կիտէր. օլ սէպէպտէն հէր պիր շէյի է-
պէտի էօմրիւ գազանմազ իչին իշիմիլէ եարաթ-
մայա պազալմ:

ԱՐՁԻԿ ՎԵ ՆԻՑԱԶ

Ես ճանըմըն Ալլահը, ես էօլիւսիւլ էյլիք,
սէնի պու գատար ինճիտէն պու կէտայէ մէր-

համէթ էյլէ: Կիւնահ իշլէմէյլէ սէնին լուծ-
 ֆուռնու զայպ էտէճէյլմի պիլէրէք, զայպ էթ-
 մէյի իսթէտիմ: Լուծուֆու թէքրար էլէ կէ-
 թիրմէք իշին նէ եափմալը իսէմ պիլտիր պա-
 նա: Էյէր կիւնահլարըմա փիւշման օլմամը
 իսթէրսէն, իշթէ ճանու կէօնիւլտէն փիւշման
 օլուրոււմ, վէ աճըմտան էօլմէյի պիլէ իսթէ-
 րիմ: Էյէր սէնտէն աֆվլըգ ալաճաղըմա ումիտ
 էթմէմի իսթէրսէն, սէնին գանընըն սէվապլա-
 րըյլա օնու ումարըմ: Էյէր հէր շէյտէն զիյատէ
 սէնի սէվմէմի իսթէրսէն, հէր շէյի թէքք էտէ-
 րիմ, տիւնեանըն վէրէպիլէճէյի հէրմէմոււնիյ-
 էթտէն վէ հէր էյլիքտէն իպա էտէր, վէ սէնի
 հէր էյլիքտէն զիյատէ սէվէրիմ, եա սէվկիւլիւ
 Յիսուսոււմ: Էյէր սէնտէն լուծուֆ տիլէմէմի
 իսթէրսէն, պու իքի լուծուֆուսն սէնտէն տի-
 ւէրիմ. պիր քի պուռնտան պէօյլէ պիր տահա
 սէնի ինճիթմէյէ պէնի գօյվէրմէյէսին. պիր տէ
 սէնի սէվմէյի պանա իհսան էտէսին. պատէհու
 նասըլ իսթէրսէն էօյլէ մուամէլէ էթ պանա:
 Ումիտիմ Կոյս Մարիամ, պու իքի լուծուֆուս
 պանա ալըվէր. օնլարը սէնտէն ումարըմ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Պէօյլէ պիր զըսա էօմիւրիւն սէֆիլ վէ տէ-
 վամարը սէֆալարը սէպէպինէ քէնտիմիգի քէօ-
 թիւ էօլիւմ իւլէ էօլմէք, վէ էօյլէճէ պիր սէ-
 ֆիլ էպէտիլիք պաշլամագ թէհլիքէսինէ գօմագ
 նէ տիվանէլիք տիր: Ահ, օ սօն տաղիղէնին,
 օ սօն չէնէ աթմասընըն, տիւնեա սէյրանը
 փէրտէսինին օ սօն գափանմասընըն թարթըսը
 նէ գատար աղըր տըր: Եա ճէմի մէմոււնիյէթ-
 լէրին, եա տա ճէմի էգիյէթլէրին պիր էպէտի

Թարթըսը տըր: Եւ տախմա գութըւ, եւ տախմա մուսիպէթլի պիր հօմիւրիւն թարթըսը տըր: Միււահազա էտէլիմ քի, Գրիստոս էֆէնտիմիզ պիզէ պիր էյի հօլիւմ ալը վերմէք իչին, քէնտիսի պէօյլէ աճը վէ բէզալէթլի հօլիւմիւլէ հօլմէք իսթէմիշ տիր: Վէ պու սէպէպէ մէպնի պիզէ օ դատար իլհամլար էտէր, օ դատար նուրլար փէշքէշ էտէր, վէ օ դատար էօրֆէր իլէ պիզի ույանտըրըր քի, օ սօն տազիգէմիզի Ալլահըն լութֆու իչինտէ պիթիրմէյէ մուվաֆֆազ օլալըմ:

Անտիսթենէս նամ տինսիզ ֆէյլէսօֆա պիլէ՝ պու տիւնեատա էն պէօյիւք իզպալ նէ տիր տէյի սիւալ էթտիլէր իսէ, «պիր էյի հօլիւմ» տէյի ճէվապ վէրտի: Եւ նէ տէմէլի տիր պիր քրիսթիան քի, օ տազիգէտէն էպէտիլիք պաշլայաճաղընը տին մատտէսի օլարազ պիլիր: շէօյլէ քի օ տազիգէտէ իքի թէքէրին պիրինն եւափըշաճազ տըր քի, պիլէսինճէ եւ էպէտի պիր սէֆա, եւ էպէտի պիր ճէֆա սիւրիւքլէյիպ կէթիրիր: Էյէր պիր քէսէնին իչինտէ իքի քեաղըտ օլուպ պիրինտէ ճէննէթ օ պիրինտէ ճէհէննէմ եաղըլը օլսա, վէ հանկըսընը չըգարըրսան սէհմինէ օ տիւշէճէք օլսա, ճէննէթ եաղըլը օլանը պուլսալ չըգարմայա նէ էհթիմամլար էթմէզ իտին: Պիր դար օյու նաւա հիւքմ օլմուշ սէֆիլ միւհրիւմլէր, քէնտի հօմիւրլէրինին եախօտ հօլիւմլէրինին դարարընը վէրէճէք օ դարը աթմազ իչին էլէրինի ուզաթտըզլարընտա, աման Ալլահ, նէ երւէք չարփիմաղ չէքէրլէր: Նէ զօրգունճ հալէ կիրիթթար օլաճազսըն. հաչան քի պու եազլաշտըղըմ սանիյէյէ պաղըլը տըր պէնիմ էպէտի հօմրիւմ, եախօտ էպէտի հօլիւմիւմ

տէյէճէյին տաքիգէյէ եազլաշմըշ պուլսւնսը-
սան: Աճապա էպէտի գուլթլսւմու օլաճաղըմ,
եօղսա էպէտի սէֆիլմի օլաճաղըմ տէյի թէն-
սիւֆտէ դալըրսան: Սենալը սուրբ Պէրնարտոս
պիր փատիշահ հազգընա նապլ էտէր քի, էօ-
լէճէյի վազըլթ գօրգուպ տիթրէյէրէք «պէն քի
պու գատար թօփրապլար սահիպլիմ, վէ տիւ-
նեա իւզէրինտէ պունճա սարայլարըմ վար,
լաքին պու կէճէ էօլէճէք օլսւրսամ, սէհմիմէ»
նասըլ օտա իսապէթ էտէճէք՝ պիլմէմ» տէր
իմիշ:

Պիւրատէր, էյէր քի էօլիւմ վար, վէ արգա-
սընտան էպէտիլիք կէլիր, վէ ինսան պիր տէֆա
էօլիւր, շէօյլէ քի էյէր պու խոսսուստա եա-
նըլըրսան, եաղնըշլըղընա չարէ ումիտի օլմա-
յարագ էպէտէլապատ իջին խարապ տըր տէյի
ինանըրսան, պունու օգուտուղուն տաքիգէտէն
պիր էյի էօլիւմ իւլէ էօլմէք իջին միմքինի
մէրթէպէ մասլահաթընը էմին էթմէյէ նիճէ
պաշլամագսըն: Աւելինեան սուրբ Անդրէաս
«ախրէթտէ հալիմ նիճէ օլաճագ, խէլաս մը
օլաճաղըմ, դայ մը օլաճաղըմ քիմ պիլիր» տէ-
յէրէք տիթրէյի իտի: Սուրբ Լուիճի Պէրթրանսօ
տա պու «դայ օլմայաճաղըմը քիմ պիլիր»
միւլահապասընտան օ գատար գօրգար տիթրէր
իտի քի, կէճէ ույգուսու կէօթիւրմէզ իտի:
Սէն իսէ պու գատար կիւնահլարըն սահիպի
իքէն, հիշ գօրգմազ տիթրէմէզմիտին: Վազթըն
վար իքէն թէզ վարի պաշլընըն չարէսինի կէօր.
կէրչէքտէն քէնտինի Ալլահա վէրմէյէ նիյէթ
գօ: Վէ պարի պու սաաթտան էօյլէ պիր էօմիւր
սիւրմէյէ պաշլա քի, էօլիւմ սաաթընտա քէ-
տէրինէ տէյիլ, թէսէլլինէ մուճիպ օլսուն: Տուա-
յա տէվամ էթ, խսրհուրդլարա սըգ եազլաշ,

մուսաթարալը սէպէպլէրտէն դաչ. իզթիզա օ-
լուրսա տիւննայը տախի թէրք էյլէ. վէ էպէտի
սէլամէթինի էմին էթ. վէ էյիճէ պիւլիշ օլ քի,
էպէտի սէլամէթինի էմին էթմէք իչին նէ գա-
տար էմնիյէթ արտսան չօգ տէյիլ տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ես սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, սանա նէ գա-
տար պօրճլուլում: Պէնիմ կիպի պիր նամքտօրա,
պիր խաինէ պուգատար քէրէմլէր էթմէյի նի-
ճէ լայըգ կէօրտիւն: Սէն պէնի տարաթտօրն,
վէ տարաթտօրըն վազըթտան սանա գարըը է-
տէճէյիմ սիթէմլէրի կէօրիւրիւտիւն: Պէնիմ
իչին էօլմէյիլէ պէնի խէլաս էթտին. վէ օ վա-
ղըթտան սանա գարըը գուլլանաճաղըմ նամ-
քտօրլուլարը կէօրիւրիւտիւն: Տիւննայա կէլիր
կէլմէշ, սէնտէն եիւզ չէվիրտիմ. վէ պէօյլէճէ
ճանըլա էօլմիւշ իւտիւմ, գօգմուշ պիր քէլի
իտիմ. սէն քէնտի լութփուլուլա պանա էօմիւր
փէշքէշ էթտին: Պէն քէօր օլմուշուտում, սէն
պանա նուր վէրտին: Պէն սէնի զայպ էթտիմ,
սէն քէնտինի պանա պուլտուրտուն: Պէն սանա
տիւշմէն իտիմ, սէն պէնի թէքրարէն տօսթ
էթտին: Ես մէրհամէթլէր Ալլահը, սանա օլան
պօրճլարըմը թանըթտօր, վէ սէնի ինճիթտիք-
լէրիմին իւղէրինէ աղլամադ իչին կէօգ եաշը
վէր: Ահ եա րապպիմ. կիւնաճլարըմըն իւղէ-
րինէ շէտիտ աճը փէշքէշ էթմէյիլէ պէնտէն
ինթիզամ ալ, լաքին լութփուլուլան վէ մու-
հապէթինտէն մահրում էտէրէք պինի զաղէպ-
լէմէ: Ես էպէտի փէտէր, սանա էթտիյիմ սի-
թէմլէրտէն՝ հէր պէլատէն զիյատէ իքրուհ է-
տէրիմ: Պիր թանէ էվլատըն Յիսուս Քրիստո-

սուս աշգընա պանա մէրհամէթ էյլէ: Խաչտա
 էօլէն էվլատընա պագ. « օնուն գանը պէնիմ
 իւղէրիմէ օլսուն »: Պու Ալլահանի գան պէնիմ
 իւղէրիմէ աղըպ ճանըմը եայգասըն: Եւս եիւ-
 րէյիմին փատիշահը, « սէնին տէվլէթին կէլ-
 սին »: Սէնին իչին օլմայան հէր պիր մուհա-
 պէթի գօվուպ տէֆ էթմէյէ գարար վերմիշիմ,
 սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ. կէլ պէ-
 նիմ ճանըմըն իւղէրինէ եալընը սէն փատի-
 շահլըգ էթ. քերէմ էյլէ քի սէնի սէվէյիմ,
 վէ սէնտէն մասա հիչ պիր շէյ սէվմէյէյիմ:
 Էլիմտէն կէլտիյի գատար սէնին իսթէտիյինի
 էթմէյի վէ գալան էօմրիւմտէ սէնի խօշնուա
 էթմէյի արգիւլէրիմ: Եւս փէտէրիմ, պու ար-
 զիւմիւ սէն ալղըշլա. վէ տաիմա սանա պիր-
 լէշմիշ եաշամայա պանա լութուֆ վէր: Արզիւ-
 լէրիմին քեաֆֆէսինի սանա սունարըմ. վէ պու
 կիւնտէն սօղրա սէնտէն պաշգա քիմսէնին օլ-
 մայը իսթէմէմ, եւս պէնիմ խազնէմ, րահաթ-
 լըղըմ, ումիտիմ, մուհապէթիմ, վէ հէր շէյիմ.
 պիր թանէ էվլատընըն սէվապլարըյլա հէր շէյի
 սէնտէն ումարըմ: Եւս պէնիմ սուլթանըմ վէ
 վալիտէմ ազիւ պիքիր, շէֆաաթընըլա պանա
 եարտըմճը օլ: Եւս Ալլահ վալիտէսի, պէնիմ
 իչին բիճա էյլէ:

ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԷՕԼԻԻՄԻԻՆ ՍԱՀԻՀԼԻՅԻ

Իննասն պիտի տեփաւ Կոյճեք տիր¹:

ԻԼԻ ՀԻՍՍԵ

Ճէմի ինսանլար հազգընա Էօլիւմ սիճիլի քէ-
սիլմիշ տիր. ինսանլարն, պիէյի հալին Էօլէ-
ճէքսին: «Պիլիմ էյի վէ քէօթիւ հէր պիր շէ-
յիմիզ մէշքեուք տուր, եալընըզ Էօլէճէյիմիզ
սահիհ տիր» տէրիտի սուրբ Օգոստինոս: Շու
տօղան չօնուզ Փազըրմը օլանագ զէնկինմի,
սաղմը օլանագ խասթէմիզանմը, կէնճ եաշըն-
տամը Էօլէճէք իսթիյարլըլընտամը, պուենլա-
րըն ճիւմլէսի տէ մէշքեուք տուր. անճագ Էօ-
լէճէյի սահիհ տիր: Ասըլ զատէլէր տէ, փա-
տիշահլար տա Էճէլ թըրփանըյլա պիչիլէճէք
տիրլէր, վէ Էճէլ կէլտիյինտէ օնա մուսալի-
ֆէթ էտիպ գարշը գօյանագ գուվլէթ եօզ տուր:
Աթէշէ, սույա, գըլըճա գարշը գօմանըն իհ-
թիմալի վար, փատիշահլարըն հիքումէթինէ
պիլէ գարշը գօնուլա պիլիւր. լաքին Էճէլէ գար-
շը գօմանըն իհթիմալի եօզ տուր: «Աթէշէ,
տալղալարա, վէ գըլըճա գարշը տուրուլուր:

1 Եբր. թ. 27:

փատիշահլարա տախի գարշը տուրուլա պի-
լիր. էօլիւմ կելտիմի, օնա գարշը դօյաճադ
քիմ տիր» տէրիտի սուրբ Օդոստինոս տա :
Պէլլուաչէնսէ նազլ էտէր քի, Յրանսա փա-
տիշահլարընտան պիրիսի էօմրիւնիւն ախրը-
նա եէթիշտիյինտէ, «իշպու քեաֆֆէի հիւքիւ-
մէթիմ իլէ էճէլէ պիր սաաթ պանա պէքլէ-
մէսինի էմր էտէմէմ» տէմիշ տիր : Էօմրիւն
ախրը եէթիշտիմի. պիր տապիզէ պիլէ թէէսիր
էթմէզ. «վազթընը քէսսին, թէէսիր օլմասը
մուհալ տըր»¹ :

Թուլթալըմ քի՝ մէմուլ էթաիյին գատար սէ-
նէլէր եաշայասըն, լաքին պիր կիւն կէլէճէք,
վէ օ կիւնիւն իշինտէ պիր սաաթ կէլէճէք քի,
սօն սաաթըն օլաճադ տըր : Պէն քի շիմտի
եազայօրում, սէն քի պու քիթապը օգույօր-
սուն, իքիմիզէ պիր կիւն վէ պիր սաաթ գաթի օլ-
մուշ տուր քի, օնտան սօղրա արթըզ նէ պէն
եազա պիլէճէյիմ, նէտէ սէն օգույա պիլէճէք-
սին : «իւնսան քիմ տիր քի՝ եաշայա վէ էճէլ
կէօրմէյէ»² : Էօլիւմ սիճիլի վէրիլմիշ տիր .
պէն էօլմէյէճէյիմ տէյի քէնտինի ալընտըրա-
ճադ տէրէճէտէ տիվանէ ստէմ օլմազ : Ա-
թալարընա տէտէլէրինէ վազը օլան շէյ սանա
տա վաղը օլաճադ տըր : Նիչէ քիշիլէր կէչէն
տէհրին սիթթահընտա սէնին վաթանընտա մէվ-
ճուտուտուլար, շիմտի օնլարտան պիր քիմսէ
գալմատը : Պէյլէր փատիշահլար տա տիւնեա-
լարընը թէրք էթաիլէր. վէ պիր կիւզէլ մէզար.
թարիսիյլէ մէրմէրտէն մէսնու թիւրպէլէրին-
տէն պաշգա էսէրլէրի գալմատը . օնլարտա
տիւնեա պէօյիւքլէրինին թաշլար ալթընտա կիղ-

լէնմիշ պիր աւուճ թօփրագտան մատա պա-
գայէսի գալմատըղընը պիղէ էօյրէտիրլէր. «Տիւ-
նեայը սէվէնէր նէրէտէ տիր, սէօյլէ պանա»
տէյի սուրը Պէրնարտոս սիւալ էտէր. վէ «քիւլ-
իւլէ գուրտտան պաշգա շէյլէրի գալմատը»
տէյի երնէ քէնտիսի ճէվապ վէրիր:

Պու սուրէթտէ մատամբի ճանըմըղ էպէտի
տիր, պիղ տէ կէչիճի պիր իգպալի տէյիլ, իլլա
էպէտի իգպալի էլէ կէթիրմէյէ չալըշալըմ: Պիր
ճան՝ Ալլահըղ գուլթու օլմագ գապիլ տէյիլ.
Ֆագաթ գապիլ օլսա տալի, սօնուէտա էպէտի
սէֆիլ օլաճաք օլտուքտան, գուլթու օլմագնէյէ
եարար: Քէնտի քէյֆինճէ օ խանէյի եափտըն,
լաքին պիւմիշ օլ քի աղ վազըթտան օնու թէրք
էտիպ կիթմէյէ մէճպուր օլաճագաըն. վէ պիր
չուգուրտա չիւրիւյիւպ զօգաճագաըն: Օ մէս-
նէտէ օ շէրէֆէ վասըլ օլուպ՝ ալէրլէրի հիւք-
միւն ալթընա ալաըն. լաքին էօլիւմ կէլիպ
սէնի էն էտնա քէօյլիւյէ միւսալի էտէճէք
սիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Վայ հալիմէ քի, պուճնճա սէնէլէր սէնի ին-
ճիթմէքտէն պաշգա շէյ էթմէտիմ, եաճանը-
մըն Ալլահը: Պու սէնէլէր կէչտի, պէլքի էօ-
լիւմիւմ եագլաշտը. զիմէթ իզթիրապըյլա
սգապտան գայրը նէ գալտը էլիմտէ: Քէշքի
տաիմա սանա խըզմէթ էթմիշ օլալըտըմ, է-
ֆէնտիմ: Նէ գատար տիվանէ իմիշիմ պէն քի,
պու գատար սէնէ տիւնեա իւզէրինտէ եա-
շամըղ իքէն՝ ալսրէթ իչին սէվապլար գագա-
նաճագ եերտէ, Ալլահըն տալէթի հուզու-
րուէտա պու գատար պօրճլարըլա մէտեուէն

օլմուշում: Սէվկիւնիւ գուրթարընում, պանա
 նուր վէ գուլվէթ վէր քի, վերէնէյիմ հիսապը
 շիմտիտէն սըրասընա գոյայըմ: Պէնքի էօլիւ-
 միւմ փէք ուզագ սէյիլ տիր: Պէնիմ էպէտի
 իդպալիմին եախօտ իտպարըմըն գարարընը վէ-
 րէնէք օ էօրֆիւնիւ տագիգէյէ թէտարիք կէօր-
 մէք իսթէրիմ: Շիմտիյէ գատար պանա պէք-
 լէտիյինէ թէշէքըիւր էտէրիմ: Վէ մատամքի
 իշլէտիյիմ քէմլիքլէրին չարէսինէ պագմայա
 պանա մէյտաւն վէրէյօրսուն, իշթէ հագըրըմ,
 եւ Ալլահըմ. սէնին իշին նէ էթմէլի իսէմ
 սէօյլէ պանա: Սանա գարշը էթտիյիմ թագ-
 սիրաթլարըն իւզէրինէ աճըյայըմ տէյիմի իս-
 թէրսին. աճըրըմ. էթէնտիմ, աճըրըմ, վէ պիւ-
 թիւն եիւրէքտէն փիւշմաւն օլուրում: Գալան
 սէնէլէրիմի վէ կիւնլէրիմի սէնի սէվմէյէ սարֆ
 էտէյիմ տէյիմի իսթէրսին. պէլի, պէն տէ
 պէօյլէ իսթէրիմ: Եւ Ալլահըմ, մուգատտէմ
 տէ փէք չօգ սէֆա պէօյլէ նիյէթլէր գօմուշ-
 ուտում. լաքին վատէմին իճրասընտա պու-
 լունաճագ եէրտէ, եէնիտէն եէնիյէ կիւնահլար
 իշլէտիմ: Եօգ Յիսուսում, եօգ պանա էթտիյին
 պունճա քէրէմլէրէ մուգապէլէ թէքրարէնում
 քէօր պուլունմագ իսթէմէմ: Եաշայըշըմը շիմ-
 տի պարի թէպտիլ էթմէգսէմ, էօլիւմ սաա-
 թըմտա աթվլըլը վէ ճէննէթի նասըլ ումա պի-
 լիրիմ: Էօյլէ իսէ շիմտիտէն պաշլայըպ կէր-
 չէքտէն սանա խըզմէթ էթմէյէ մէթանէթ իւ-
 գէրէ նիյէթ գօրում: Լաքին պանա գուլվէթ
 վէր. պէնի եիւզիւնտէն պըրագմա: Մատամ
 քի սէնի ինճիթտիյիմ վագըթտա պիլէ պէնի
 եիւզտէն պըրագմատըն. էօյլէ իսէ շիմտի քի
 սէնի խօշնուտ էթմէք իշին հէր շէյի պիւր թա-
 րաֆա պըրագմայա նիյէթիմ վար տըր, սէնին

եարտըմընա տաճա զիյառէ ումիտ էտէրիմ :
 էյ իմտի եա նիհայէթսիզ մուհապէթէ լայըգ
 Ալլահըմ, սէնի սէվմէյէ պէնի գապուլ էյլէ :
 Շիմաի փիւշման օլուպ սէնին այազլարընա
 սարըլան, սէնի սէվէն, վէ սէնտէն մէրհամէթ
 տիլէյէն խաինի գապուլ էյլէ : Պէլի, սէնի սէ-
 վէրիմ Յիսուսում, սէնի սէվէրիմ պիւթիւն
 եիւրէքտէն, սէնի սէվէրիմ քէնտիմտէն տէ զի-
 յատէ : Իշթէ պէն սէնին իմ : Պէնի, վէ հէր
 շէյիմի իսթէտիյին թէտպիրէ կէօրէ գուլլան :
 Սանա իթաաթ էլիմէյէ միւտալէմէթ վէր պա-
 նա . մուհապէթինի վէր պանա տա, պէնի հէր
 նասըլ իսթէրսէն էօյլէ էյլէ : Վալիտէմ, ումի-
 տիմ, փէնահըմ, Կոյս Մարիամ, քէնտինի սանա
 սըփարըշ էտէրիմ, ճանըմը սէնին էլինէ թէս-
 լիմ էտէրիմ, Յիսուսա պէնիմ իջին րիճա էյլէ :

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

« Ինսան պիր տէֆա էօլէճէք տիր » : Էօյլէ
 իսէ հէփիմիզին տէ էօլիւմէ հիւքմ օլտուզու-
 մուզ սահիհ տիր : Հէփիմիզտէ պօղազըմըզտա
 քէմէնտ իլէ տօղարըզ, վէ հէր գաչ ատըմ ա-
 լըրսագ, օ գատար էօլիւմէ եազլաշըրըզ, տէր
 սուրբ Կիպրիանոս : Սէվկիւլիւ պիրատէր, նա-
 սըլ քի էսամէն պիր կիւն վաֆթիզ տէֆթէ-
 րինէ գայտ օլտուլուսա, պիր կիւն տէ էօյլէ
 էօլմիւշէր տէֆթէրինէ գայտ օլաճագ ալը :
 Նասըլ քի սէն սէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին իս-
 մինի եատ էթտիյինտէ մէրհում փէտէրիմ,
 մէրհում ամուճում մէրհում գարտաշըմ տէ-
 յէրէք անարսան, սէնտէն սօղրա կէլէնլէր տէ,
 սէնին իջին օ ըսթըլլահը գուլլանաճագ ալը-
 լար : Նասըլ քի սէն չօգ տէֆա ալսէրլէրին

էօլիւմիւնիւ խապէր վերէն չանկը իշխտիյօրսան, ախէրլէր տէ քէզալիք սէնին չանկընը իշխտէճէք տիրլէր:

Էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ պիր քիշինին սիյասէթ մահալինէ կիտէր իքէն, շաքա ճիլվէ էթտիյինի, աէյիպ կիւտիւյիւնիւ, կէօզլէրինի էօթէ պէրի չէվիրտիյինի, վէ ազլընը օյունլարա, շէնլիքլէրէ էյլէնճէլէրէ վէրտիյինի կէօրտէյիտին նէ տէրիտին: Եւ սէն շիմտի էօլմէյէ կիթմէյօրմուսուն: Տիւշիւնտիյիւն նէ տիր: Դու չուգուրուն իշինտէքի տօսթլարընա ագրապալարընա պագ, օնլարըն հազզընտա սատրօլան սիճիլ իճրա օլմուշ տուր: Գաթլէ հիւքմ օլունմուշ քիշիլէր քէնտի այագտաշլարընը տար աղաճընտան սարլմըշ վէ էօլմիւշ կէօրիւրլէր իսէ, նէ ապիմ գօրգույա կիրիթար օլուրլար: Սէն տէ շու ճէնագէլէրէ պագ քի՝ օնլարըն հէր պիրիսի տէ սանա՝ «պու կիւն պանայըսա ետըն սանա տըր» աէյօրլար: Էօլմիւշ աթալարընըն վէ թաալլիւզաթընըն պըրագըպ կիթտիքլէրի թասվիրլէրի, քիւթիւքլէրի, էվլէրի, եաթագլարը վէ բուպալարը տա սանա պունու սէյլէյօրլար:

Էօյլէ իսէ, էօլէճէյիմիդի, վէ էօլտիւքտէն սօլրա տա, սէհմիմիդէ եա պիր շազլըգ եա տա պիր դագապ էպէտիլլի իսապէթ էտէճէյինի պիլտիքտէն, վէ եա էպէտի գուլթու եա տա էպէտի գուլթու օլմագ օ տագիքէյէ մէր. պոլթ օլտուղունու միւլահագա էթտիքտէն սօղրա, եինէ հիսապը տօղրուլթմայը, վէ պիր էյի էօլիւմիւլէ էօլմէք իշին լագրմ օլան չարէլէրի գուլլանմայը միւհիմ էտինմէմէքտէն տահա պէօյիւք տիվանէլիք օլմըմու: Էօլիւմէ թէտարիք կէօրմէքսիդ դաֆիլ էօլէնլէրէ աճըր

եանարըզ. ես պու շէյ պիզէ տէ վազը օլմագ
իհթիմալի վարիքէն պիզ նիջին թէտարիք կէօր-
մէյի վազիֆէ էթմէյիզ: Հալ պու քի եախօտ
կէճ խապէր իլէ, եախօտ դաֆլէթէն, տիւշիւն
միւշիւզ եախօտ տիւշիւնմէմիշիզ, պիէյի հալին
էօլէճէյիզ. վէ հէր սաաթ վէ հէր տագիզէ տար
աղաճըմըզա, եանի պիզի տիւնեատան սիւրիւպ
չըզարուճագ սօն խասթէլիյիմէզէ եագլաշմագ
իւզէրիյիզ:

Հէր աէվիրտէ խանէլէր, մէյտանլար, շէհիւ-
լէր եէնիտէն եէնիյէ ինսանլարըլա տօլարլար.
վէ քէնտիլէրտէն իլէրի օլանլարը կէօթիւրիւպ
մէզարլարա գափատըրլար: Ֆագաթ օնլարըն
էօմիւրլէրինին կիւնլէրի նաաըլ թէքմիլ օլտու-
յուսա, վազըթ կէլէճէք քի, պէն տէ, սէն տէ,
շիմտի սաղ օլանլարըն հիջ պիւրիսի տէ, տիւ-
նեա իւզէրինտէ դալմայաճաղըզ: Յ վազըթ
ճիւմէմիզ տէ էպէտիլիյէ կէշէճէյիզ, վէ օ է-
պէտիլիք տէ պիզիմ հագզըմըզա եա գատիմի
պիր սէֆալար կիւնիւ, եա տա գատիմի պիր
էզիյէթլէր կէճէսի օլաճագ տըր: Օրթա եօլ եօզ
տսւր. սահիհ, վէ աին մատտէսի տիր քի,
պու իքինին պիրիսի զըսմէթիմիզէ տիւշէճէք
տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, էյէր պէնիմ իջին
սէնի խաչտան ասըմըշ, եարալանմըշ, մաս-
գարա օլմուշ վէ էօմիւշ կէօրմէսէյիտիմ, սէ-
նին հուզուրունտա կէօրիւնմէյէ ճէսարէթ է-
տէմէզիտիմ: Այէրջի պէնիմ նամքեօրլուզում
պէօյիւք տիւր, լաքին սէնին մէրհամէթին տա-
հա պէօյիւք տիւր: Այէրջի պէնիմ կիւնահա-

ըրմ պէօյիւք տիւր , լաքին սէնին սէվապլա-
 ընն տահա պէօյիւք տիւր : Ումիտիմ սէնին
 եարալարըն , գանըն , վէ էօլիւմիւն տիւր : Իւք
 կիւնահ իշլէտիյիմ տաղիգէտէն պէն ճէհէն-
 նէմէ մուսթահագ ըտըմ , սօղրա տա պուենհա
 տէֆա սէնի թէքրար ինճիթտիմ . սէն իսէ պէնի
 սաղ սաղլատըգտան պաշգա , պու գատար էօլ-
 չիւսիւզ մէրհամէթ վէ մուհապէթ իւէ պէնի
 ափվըղա տաւէթ , վէ պանա պարըըգլըղ թէք-
 լիֆ էթտին : Շիմտի սէնի սէվէր իքէն , վէ սէնին
 լութիսունտան պաշգա շէյ արղիւլէմէզ իքէն ,
 պէնի ըտա էտէրսին տէյի նիճէ գօրգա պիլի-
 ըրիմ : Պէլի սէվկիւլիւ էֆէնտիմ , պիւթիւն եիւ-
 ըէքտէն սէնի սէվէրիմ , վէ սէնի սէվմէքտէն
 պաշգա արղիւմ եօգ տուր : Սէնի սէվէրիմ , վէ
 սէնի խօրլատըղըմա՝ մուսթահագ օլտուղում
 ճէհէննէմ գօրգուսու իչին տէյիլ , իլլա պէնի
 պու գատար սէվմիշօլան՝ սէնի՝ աղիզ Ալլահըմը
 ինճիթտիյիմ իչին փիւշման օլուրում : Տէ իմտի
 Յիսուսում , էյլիքտարըղընըն գուհաղընը աշ
 պանա , վէ վէրհամէթ իւզէրինէ մէրհամէթ ի-
 լաւէ էյլէ : Քէրէմ ինայէթ էյլէ քի , սանա պիր
 տահա նամքեօր պուլունմայայըմ . վէ եիւրէ-
 յիմի քիւլլիէն թէպտիլ էթ : Քէրէմ էյլէ քի ,
 սէնին մուհապէթինի պիր վազըթ հիչ իշ եէ-
 ըրինէ գօմայան , վէ օնու պու տիւնեանըն սէֆիլ
 իէմնունիյէթլէրինէ տէյիշէն պու եիւրէյիմ շիմ
 տի պիւսպիւթիւն սէնին օլուպ՝ տիւզիյէ սէնին
 մուհապէթին իւէ թութուշսուն : Սէնի էպէտի
 սէվմէք իչին ճէննէթէ կէլմէյէ ումիա էտէրիմ
 կիւնահսըղլար արասընտա պանա օրատա եէր
 եօղուսա , թէօվպէքեարլար արասընտա պանա
 տա եէր վար տըր . վէ պուլլարըն արասընտա՝
 կիւնահսըղլարտան տահա զիյատէ սէնի սէվ-

մէք իսթերիմ: Սէնին մերհամէթինէ շէրէֆ օլ-
մադ իւզէրէյ զօ ճէննէթ մահալիսի կէօրսիւն
քի, սէնի պու գատար ինճիթմիշ օլան պէնիմ
կիպի պիր կիւնահրեար տա սէնին շէտիտ մու-
հապէթին իլէ եանըպ թուլթուշա պիլիբիմիշ:
Պու կիւնտէն պիւսպիւթիւն սէնին օլմայա վէ
սէնի սէվմէքտէն պաշգա շէյ տիւշիւնմէմէյէ
նիյէթ գօրոււմ: Նուրոււն վէ լուլթֆոււնուլա պա-
նա եարաւմ էթ, վէ քէնտի էյլիյինտէն նաշի
պանա հիմմէթ էթտիյին պու արգիւմիւ իճրա
էթմէյէ գուվլէթ վէր: Եւ պիքեր Մարիամ,
սէն քի միւտաւլէմէթ վալիտէսի սին, պու վա-
տիմտէ սատագաթը օլմադ իշին լուլթուլալը
վէր պանա:

ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Էօլիւմ սահիհ տիր: Պու սուրէթտէ, եւ րապ
պիմ, քրիսթիանլարըն ճիւմլէսի պոււնու պիլիբ,
պոււնա ինանըր, վէ կէօլլէրի իլէ տէ պոււնու
կէօրիւր իքէն, չօզլարըն քէէննի հիշ էօլմէյէ-
ճէք կիպի էօլիւմիւ ունուտարադ եաշամալարը
նանըլ օլա պիլիբ: Պու էօմիւրաէն սօլրա ճէն-
նէթ ճէհէննէմ օլմայաճադ օլսայըտը, ճաւպա
պոււնտան տահա զիյատէ հաճէթսիզ եաշայու-
պիլիբըլէրմիյիտի: Պու սէպէպ իշին տէ իշթէ
պէօյլէ քէօթիւ էօմիւր սիւրէրլէր: Պիրատէր,
էյէր էյի էօմիւր սիւրմէք իսթէրսէն, պոււնտան
պէօյլէ էօլիւմիւ կէօլիւն էօնիւնտէ թուլթարադ
եաշամայա զայրէթ էյլէ: «Ա՛ էօլիւմ, սէնին
շէրաաթըն նէ կիւզէլ տիր»¹ տէր Սիրաք:

Քիմ քի քէնտի մասկահաթլարընը հօլիւմիւն
իւզէրինէ պագարագ շէրաաթլար վէ թանգիմ
էտէրսէ, հէր պիր մատտէտէ նէ կիւզէլ շէ-
րաաթ քէսէր, վէ քէնտի իշլէրինի նէ էյի նի-
զամա գօր: Էօլիւմիւն զիքրի՝ պու տիւնեանըն
հէր շէյինին մուհապէթինի ունութտուրուր: « Էօմիւրիւն ազրպէթինի տիւշիւնիւնէ, տիւ-
նեա իւզէրինտէ սէվէնէք շէյ գաւմագ » տէր
Յուստինեան սուրբ Լաւրենտիոս: Յովհաննէս
աւետարանիչին սէօզիւնէ կէօրէ տէ « տիւնեա
իւզէրինտէ հէր նէ քի վարըսա, թէն արզիւ-
սիւ, կէօզ արզիւսիւ, վէ պու հօմրիւն զուրու-
րիյէթի տիր »¹: Տիւնեանըն ճէմի էյլիքլէրի
եա հասսէվի սէֆալարա, եա թէնին թէզէինա-
թընա, եա՛ տա շէրէթէ վէ իթիպարա պինա օ-
լուր. Լաքին քիմ քի ազ վագըթտան քիւլ, վէ
թօփրալըն ալթընտա գուրալարա նաֆագա օ-
լաճաղընը միւլահազա էտէրսէ, արթըզ տիւն-
եավի էյլիքլէրտէ կէօզիւ օլմագ, վէ օնլարը
խօրլար: Ֆիլ վագը սուրբլար հօլիւմէ պագա-
րագ պու տիւնեանըն հէր պիր էյլիյինի այագ
ալթընա ալարլար: Պունա պինաէն սուրբ Կա-
րոլոս Պորրամէոս՝ տաիմա կէօզիւմիւն էօնիւն-
տէ օլսուլ տէյի, եազըխանէսինին իւզէրինէ
պիր հօլիւ գաֆասը գօմուշուտու: Պարոնիոս
քարտինալ եիւզիւյիւնէ « հօլիւմիւնիւ խաթը-
րընա կէթիր » տէյի եազարըմըշտը: Սալուցցօ
փիսքօփօսու Հ. Ճիօվէնալէ Անչինա պիր հօլիւ
գաֆասը իւզէրինէ շու նիգթէյի, եանի՝ « պէն
տէ սէնին կիպի իտիմ, սէն տէ պէնիմ կիպի
օլաճագսըն » տէյի եազարըմըշտը: Պիր ախէր
ազիլ ճգնուրա հօլիւմ սաաթընտա նիչին

պուռ գաւտար շաղ վէ ֆերահորն տէյի սիւալ
էթտիլէր իսէ, « Էօլիւմիւ միւթէմատի կէօղիւմ
էօնիւնտէ թուլթուղումտան, օնուէ շիմտիքի
կէլիշի պէնիմ հազզումա եէնի պիր շէյ տէյիլ
տիր » տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր :

Պիր եօլճու՝ կէշիպ կիտէճէյի պիր շէհիրտէ
պէօյիւք օլմայլ միւլահազա էտէր տէ, միւտ-
տէթի էօմրիւնտէ թէմէքքիւն էտէճէյի մէմէ-
քէթտէ սէֆալէթ իլէ եաշայաճաղընը հիշ վա-
զիֆէ էտիւնմէզսէ, նէ պէօյիւք տիւլանէ օլմալը
տըր : Էօյլէ իսէ պիր դաշ կիւն էյլէնէճէյի
պուռ տիւնեատա գուլթու օլմայլ տիւշիւնիւպ
տէ, էպէտի եաշայաճաղը ախրէթտէ սէֆիլ օլ-
մազ թէհիլէքէսինէ քէնտիւնի գօյան տիւլանէ
տէյիլ տէ նէ տիր եա Սաիրտէն արիյէթէն պիր
շէյ ալմըշ օլան քիշի ազ վազըթտան սահի-
պինէ իատէ էտէճէք օլտուղունու պիլէրէք,
օնա զիյատէ եիւրէք պաղլամալ : Պուռ տիւնեա
էյիլէրիւնին քեաֆիէսի պիզէ արիյէթ իւզէրէ
վէրիւմիշ տիրէր. էօյլէ իսէ ազ վազըթտան
պըրազըպ կիտէճէյիմիզի պիլէրէք օնլարա եիւ-
րէք եափըշտըրմամըլ տիւլանէլիյին էն պէօ-
յիւյիւ տիր : Էօլիւմ պիզի հէր շէյտէն սօյուպ
չըպլատաճադ տըր, պուռ տիւնեանըն ճէմի դա-
զանճլարը վէ իզպալլէրի, պիր չէնէ աթմասըյ-
լա, պիր ճէնազէ ալայըլա, պիր չուզուրա
էնմէյիլէ պիթէճէք տիրէր : Պուռ եափտըղըն
խանէյի ազ վազըթտան ախէրլէրէ պըրազա-
ճազաըն, թէնիւնին մէսքեանը ըուզի մահշէրէ-
տէք մէզար օլաճադ. վէ իլքինտէն ճանըն նէ-
րէյէ կիթմիշիսէ՝ թէնիւն տէ մէզարտան եա՝ ճէն-
նէթէ եա՝ ճէհէննէմէ կիտէճէք տիր :

Եօյլէ իսէ Էօլիւմ սաաթընտա պէնիմ հազ-
գըմա հէր շէյ պիթմի՛շմի օլաճագ: Եւս րապպիմ,
օ վազըթ սէնին իշին եափտըղըմ օ ազ շէյտէն
պաշգա պիր շէյ պուլմայաճաղըմ: Եւս պէն
նէյէ պէքլէյօրում: Եօլիւմ կէլսին տէ շիմ-
տիքի կիպի պէնի սէֆիլ վէ կիւնահըլա քեր-
լէնմիշ պուլսուն տէյիմի պէքլէյօրում: Եյէր
շիմտի Էօլէճէք օլսայըտըմ, աշըրը գալպ րա-
հաթսըղըղըլա, վէ կէշիրտիյիմ Էօմիւր հազ-
գընտա զիյատէ խօշնուտսուզ Էօլիւրիւտիւմ:
Եօզ, Յիսուսում, Խօզ, պէօյլէ խօշնուտսուզ Էօլ-
մէք իսթէմէմ: Կիւնահըլարըմը աղլամայա, վէ
սէնի սէվմէյէ պանա մէյտան վէրտիյին իշին
սանա թէշէքքիւր Էտէրիմ: Վէ պու տագիրգէտէն
պու շէյէ պաշլամագ իսթէրիմ: Եւս իւստիւն
էյլիյիմ, սէնի ինճիթտիյիմի հէր պէլատէն զիյա-
տէ աճըր վէ փիւշման օլսըրում. վէ սէնի հէր
շէյտէն զիյատէ, հաթթա Էօմրիւմտէն տէ զիյա-
տէ սէվէրիմ: Քէնտիմի պիւթիւն պիւթիւնէ սա-
նա վէրիւրիմ, Յիսուսում. շիմտիտէն սէնի գուճագ
լար, սէնի պաղըրմա պաստըրմ, վէ պու սաաթ-
տան Էօմրիւմիւ, վէ « ճանըմը սէնին Էլինէ թէս-
լիմ Էտէրիմ»: Օնու սանա վէրմէք իշին, « չըգ,
կիթ պու տիւննատան» տէյի պանա պիւտիրէճէք
լէրի վազըթա պէքլէմէք իսթէմէմ: « Յիսուս, պէ-
նիմ գուլըթարըճըմ օլ» տէյի սանա րիճա էթմէք
իշին օ վազըթա պէքլէմէք իսթէմէմ: Գուրթա-
րըճըմ, կիւնահըլարմա աֆիլըգ վէրմէյիլէ, վէ
ազիլ մուհապէթին լութֆուհու պանա իհսան
էթմէյիլէ շիմտիտէն գուրթար: Պու կիւնքի
օգուտուղում միւլահազանըն, պէլքի պանա

սօն տավելթին, պէլքի հազգըմտա դուլլանտը-
 ղըն սօն մէրհամէթին օլմատըղընը քիմ պիլիը:
 Ես մուհապէթիմ Յիսուս, էլինի ուղաթ, վէ
 կէվչէքլիքլէրիմին չամուրունտան պէնի չէք
 չըգար: Գալպիմէ աշգ վէ հայըչ վէր, վէ պու
 քէրէմի էյլէ քի, պէնտէն մաթլուպ էթտիյին
 հէր պիը շէյտէ մուհապէթ իլէ սանա իթաաթ
 էտէյիմ: Աէօյլիւ փէտէր, Յիսուսուն խաթըրը
 իչին պանա միւտավէմէթ, վէ դալան էօմրիւմ-
 տէ սէնի սէվմէյէ, հէմ չօգ սէվմէյէ լութուֆ
 վէր: Մէրհամէթ վալիտէսի Մարիամ, Յիսու-
 սունա օլան մուհապէթին իչին օլտուն, պու
 իքի լութուֆու, եանի միւտավէմէթի վէ մու-
 հապէթի, պէնիմ իչին իսթէ, վէ ալը վէր:

ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԵՕԼԻԻՄ ՍԱԱԹՐՆԸՆ ՊԵԼԼԻՍԻԶԼԻՑԻ

Հազար օրոշն. զիրա ինսան եվրատր ոշմնա.
տըղընըզ սասարտա կելիր¹:

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Հէփիմիդին տէ Էօլէճէյիմիզ մուայէն տիր.
լաքին նէ վազըթ Էօլէճէյիմիզ մուայէն տէյիլ
տիր: Իտիօթանըն սէօզիւ միւճուպինճէ, «Էօ-
լիւմտէն տաՀա մալում շէյ Էօգ. Լաքին Էօլիւ-
միւն սաաթընտան տա տաՀա մէճՀուլ պիր շէյ
Էօգ»: Մալումին օլսուլն պիրաաէր քի, պէնիմ
տէ, սէնին տէ պու տիւնեայը թէրք Էտիպ Է-
պէտիլիյէ կիրէճէյիմիլ սէնէ, այ, կիւն սաաթ,
վէ տազիգէ քէսիլմիշ տիր. Ֆազաթ պու վա-
զըթ պիզիմ մէճՀուլիմիզ տիր: Տաիմա Հազար
պուլունմամըզ իչին, Յիսուս Էֆէնտիմիզ պա-
զը տէֆա Էօլիւմ խըրսըզ կիպի կէճէլէյին
կիզլի կէլիր՝ տէր. պազը տէֆա տա « ույանըզ
տուրուն զիրա մէմուլ Էթմէտիյինիզ սաաթտա
ինսան Էվլատը կէլիր » տէր: ԱլլաՀ թաալա
մալսսուսիյէ պիզիմ ֆաիտէմիզ իչին Էօլիւմիւ-
միւզիւն վազթընը պիզտէն Էսրար թութար քի,

էօլիւմէ տախմա թէտարիքլի պուլսնալըմ՝, տէյի սէօյլէր սուրբ Գրիգոր: Էյ իմտի մատամ քի էօլիւմ հէր վազըթտա վէ հէր մահալտէ հօմրիւմիւզիւն թէլինի գաթի էտէ պիլիւր, պու սուրէթտէ էյէր էյի էօլմէք իսթէրսէք, տէր սուրբ Պէրնարտոս, հէր վազըթտա վէ հէր մահալտէ օնու պէքլէմէլիյիզ. « էօլիւմ հէր եէրտէ սանա պէքլէր, սէն տէ տախմա օնա պէքլէմէյէ զայրէթ էթ » տէր օ ազիզ:

Էօլէճէք օլտուզսնու պիլմէզ քիմսէ եօգ սուր. ֆագաթ պէլա շուրասընտա տըր քի, չօգ քիշիլէր էօլիւմիւ էօյլէ ուզազ թէսավվուր էտէրլէր քի, կէօզլէրի էօնիւնտէն քիւլլիէն զայպ էտէրլէր: Պուսնամըշ իսթիյարլար, վէ էն ազըր խասթէլէր տախի՝ ազալլի պիւր գաչ սէնէ տահա եռաշայահազըզ տէյի ումիտ էտէրլէր: Լաքին պուսնուն մուզայիրի օլարագ պիլիւմ ասրիմիզտէ պիլէ նիչէլէրի թանըրըզ քի, օթուրասուզլարը եէրտէ, կէզտիքլէրի եէրտէ, եաթագլարընտա ուշուտուզլարը եէրտէ տէ գալիլ էօլիւմիւլէ էօլմիւշ տիւրլէր: Պուսնարըն հիչ պիրինին տէ գալիլ էօլէճէյի, վէ օ կիւնիւ էօլէճէյի ֆիքրինտէն կէչմէմիշ իտի: Քէզալիք նիչէ քիշիլէր պու սէնէ եաթագլարընտա էօլէրէք ախրէթէ կէօչ էթմիշ տիրլէր քի, պու սէնէ էօլիւպ էօմրլէրինի թէքմիլ էտէճէքլէրի հիչ պիրինին ֆիքրինտէն կէչմէմիշ իտի: Գալիլ օլմայան էօլիւմ փէք նատիր տիր:

Էօյլէ իսէ սէվկիւլիւ քրիսթիան, հաչան քի շէյման՝ զարարը եօգ, եարըն խոստովանանք օլսըրսուն տէյէրէք, սէնի կիւնահ իշլէմէյէ թահրիք իտէճէք օլսըրսա՝ օնա սէօյլէ քի, պու կիւն էօմրիւմիւն սօն կիւնիւ օլմատըլընը պէն նէ պիլիւրիւմ: Էյէր քի Ալլահտան եիւզ չէվիր-

տիյիմ պու սաաթ, պու տագիգէ, էօմրիւմիւն սօն սաաթը, սօն տագիգէսի օլուպ, քէնտիմի տօղրուլթմայա վաղթըմ օլմաղսա, էպէտ էլ ապատ հալիմ նիճէ օլուր: Նիչէ նիչէ սէֆիլ կիւնահքեարլարա վաղը օլմուշ տուր քի, քէմ-լիք տուգաղընա տիւշտիւքլէրի արատա էօլիւմ իւսթէ կէլմիշ, վէ օնլարը տօս տօղրու ճէհէն-նէմէ կէօթիւրմիւշ տիւր: «Պալլըզլարըն աղըլա թուլթուլտուզլարը... վէ տուգաղա տիւշտիւք-լէրի կիպի, ինսանլար տա քէմ սաաթտա տու-զաղա տիւշէրլէր»¹ տէր Ժողովոյ: Ասըլ քէմ սաաթ՝ կիւնահքեարըն ճիտէն օլարագ Ալլահը ինճիթտիյի վաղըթ տըր: Շէյթան՝ պու ֆէլա-քէթ սանա բասթ կէլմէզ տէր, սէն տէ ես՝ բասթ կէլէճէք օլուրսա, պէնիմ հալիմ էպէտի նիճէ օլուր տէմէլիսին:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Էթէնտիմ, պէնիմ պու սաաթտա պուլոււնա-ճաղըմ մահալ՝ պու շիմտիքի օլտուղում մահալ տէյիլ, իլլա կիւնահլարըմ սէպէպինէ նիչէ տէֆա մուսթահագ օլտուղում ճէհէննէմ ի-տի: Լաքին սուրբ Պետրոս պանա սէօյլէյօր քի, «Ալլահ թալա սիզէ թահամմիւլ էտէր. չոււնքի պիր քիմէնին զայպ օլտուղոււնու իս-թէմէզ, իլլա ճիւմէնին տէ թէօլպէյէ եթիշ-մէսինի իսթէր»²: Էօյլէ իսէ սէնին պանա պու զատար թահամմիւլ էթտիյին, վէ պանա պէք-լէտիյին զայպ օլտուղումու տէյիլ, թէօլպէ իստիղֆար էթտիյիմի իսթէտիյին իչին տիր:

Պէլի էֆէնտիւմ, պէն տէ սանա տէօնէր, այագ-
լարընա տիւշէր, վէ սէնտէն մէրհամէթ տիւշ-
րիմ: « Պանա մէրհամէթ էյլէ, եւ Ալլահըմ,
 ազիմ մէրհամէթինէ կէօրէ»: Էֆէնտիւմ, պանա
աֆվլըգ վէրմէք իչին ազիմ վէ ֆէվզէլատէ
մէրհամէթին իգթիղա տըր. չուսքի պէն սէն-
տէն պուսնա նուրլար ալմըշ իքէն սէնի ին-
ճիթտիմ: Այերչի սաիր կիւնահքեարլար տա սէ-
նի ինճիթտիւշէր. լաքին պանա վէրտիյին գա-
տար նուրլարա մալիք օլմամըշտըլար: Պու
ճիւմէ իլէ կիւնահլարըմա փիւշման օլմայը,
վէ աֆվ էտէճէյինէ ումիտ էթմէյի պանա էմր
էտիյօրսուսն: Պէլի գուրթարըճը էֆէնտիւմ, պէն
տէ սէնի ինճիթտիւշիմ իչին տէրուսնի երւրէք-
տէն աճըրըմ, վէ սէնին սիյասէթլէրինին սէ-
վապլարըյլա աֆվլըգ պուսնահաղըմա ումիտ է-
տէրիմ: Յիսուսըւմ, սէն սուչսուզ իքէն գա-
պահաթլը կիպի պիր խաչ իւզէրինտէ էօլմէք,
վէ պէնիմ կիւնահլարըմը եայգամագ իչին պիւ-
թիւն գանընը սաչմագ իսթէտին. « Եւ սուչ-
սուզ գան, պու թէօվպէքեարըն կիւնահլարընը
եայգա»: Եւ էպէտի փէտէր, Յիսուս ֆրիս-
տոսուսն խաթըրը իչին օլսուսն պանա աֆվ էյլէ:
Պէնիմ շէֆաաթըմ կիպի, շիֆտի իչին սանա
րիճա էտիյօր իքէն, օնուսն րիճասընը տիյնէ:
Անճագ աֆվ էթտիյին եէթիշմէզ, եւ նիհայ-
էթսիզ մուհապէթէ լայըգ Ալլահըմ, սէնի
սէվմէք լսլթֆուսուս տա իսթէրիմ: Սէնի սէվէ-
րիմ, եւ իւստիւն էյլիք, վէ պու կիւնտէն սօ-
ղրա թէնիմի, ճանըմը, բատէթիմի վէ ազատ-
լըղըմը սանա սուսնարըմ: Պու կիւնտէն սօղրա
սանա մագպուլ օլմայան պէօյիւք վէ քիւշիւք
հէր շէյտէն գաչմագ իսթէրիմ: Հէր տիւրլիւ
քէօթիւ սէպէպլէրտէն գաչմագ իսթէրիմ. « պի-

զի ի վղայա պըրագմա »: Յիսուս Գրիստոսուն աշգընա օլսուն, սէնի ինճիտէճէյիմ սէպէպլէրտէն, թէճլիքէլէրտէն պէնի խէլաս էյլէ «իւլա շէրտէն գուրթար պիղի »: Պէնի կիւնահտան հըֆզ էթ տէ, ոսղրա նասըլ իսթէրսէն էօյլէճէ զազէպլէ: Խասթէլիք, աճը, զայաթ, հէր նէքի կէօնաէրմէք մուրատ էտէրսէն, ճիւմէսինի տէ մուհապէթ իլէ գապուլ էտէրիմ: Կէթիշիրքի, սէնին լութֆուսու վէ մուհապէթինի զայպէթմէյիյիմ: «Իսթէյին ալըրսընը » տէյերէք, սէնտէն նէքի տիլէրսէք վէրմէյէ վատ էթտին. պէն տէ սէնտէն պու իքի լութուֆու, Եանի՝ միւտալէմէթի վէ սէնի սէվմէք քէրէմինի տիլէրիմ: Եւ մէրհամէթլէր վալիտէսի պիքիր Մարիամ, պէնիմ իչին շէֆաաթճը օլ, զիրա պէն սանա սըղընմըլմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ալլահ թալա պիղիմ զայ օլտուղումուգու իսթէմէտիյինտէն, զազապընըն էօրֆիւնտէն գօրգարագ՝ Կաշայըշըմըզը թէպաիլ էթմէմիզ իչին միւթէմտտի պիզէ իսթարլար էտէր. ամմա «օնա տէօնմէզսէք, գըլըճընը պիլէմիշ տիր»¹: Ախէր մահալտէ տէ՝ պագըն տէր, նիչէ քիշիլէրին հիչ ֆիքիրլէրինտէն պիլէ կէչիրմէզ իքէն, վէ տահա չօգ սէնէլէր Կաշայահաղըզ տէյի ֆիքիրլէրինէ գօյարագ րահաթ Կաշար իքէն, էօլիւմ զաֆիլտէն իւզէրլէրինէ հիւճիւմ էթմիշ տիր: «Րահաթլըզ վէ էմնիյէթ տէտիքլէրի արատա, օ վագըլթ զաֆլէթէն գըրշըն իւզէրլէրինէ Կէթիշէճէք տիր»²: Թէքըրար

պիր Խաչեր մահալտէ տէ, «էյէր թէօվպէ իս-
տիղֆար էթմէզսէնիզ հէփսինիզ տէ էօյլէ զայ
օլաճագսընը» աէմիշ տիր : Ղազապը կէօն-
տէրմէզտէն մուգատտէմ պուճնա իխթարլարըն
սէպէպի նէ օլմալը : Իսլահ օլուպ քէօթիւ էօ-
լիւմիւլէ էօլմէմիզի իսթէմէտիյի իչին տիր :
Սուրբ Օգոստինոսուն սէօզիւ միւճիւպինճէ,
«սանա սագըն տէյի խապէր վէրէն, սէնի էօլ-
տիւրմէք իսթէմէզ» :

Էօյլէ իսէ մուհասէպէ կիւնիւ կէլմէզտէն
էվվէլ, վէրէճէյիմիզ հիսապը տօղրուլթմամըզ
իզթիզա տըր : Սէվկիւլիւ քրիսթիան, էյէր քի
պու ագչամա եէթիշմէքսիվին պու կիւնիւն ի-
չէնտէ էօլէճէք օլսայըտըն, վէ սէնին էպէտի
զըսմէթինին գարարը վէրիւլէճէք օլսայըտը, նէ
եափարըտըն : Հիսապլարընը սըրասընա զօմուշ
պուլունուրմուլյուտուն, եօղսա Ալլահ սանա
պիր սէնէ տահա, պիր այ տահա, հիչ տէյիլ իսէ
պիր կիւն տահա մէյտան վէրսին տէյի էլին-
տէն հէր նէ կէլիւսէ վատ էթմէզմիյիտին : Եւ
Ալլահ թալա շիմտի սանա պու վագըթը պու
մէյտանը վէրմիշ իքէն, նիչին զիմէթինի սը-
րասընա զօմայօրոուն : Աճապա պու կիւն սէ-
նին հագզընա սօն օլամազմը : Պագ Աստուա-
ծաշունչ սանա նէ սէօյլէյօր . «կիւնահլա-
ընտան Ալլահ տէօնմէյի կէճիքտիրմէ քի,
շայէտ կիւնահլարըն իչինտէ էօլմէյէսին»¹ տէ-
յօր : Պիրատէր, սէլամէթէ եէթիշմէք իչին
կիւնահլը թէրք էթմէլիսին : Վէ էյէր օնու պիր
կիւն թէրք էթմէլիսին, շիմտի նիչին թէրք
էթմէզսին : Սուրբ Օգոստինոսուն գալլինճէ
«եարըն տէյօրսան, նիչին պու կիւն տէմէզ-

սին» : Եօղսա էօլիւմիւն կէլմէսինէմի պէքլէ-
 յօրսուն : Հալ պու քի մուաննիտ կիւնաճքեար-
 լար իչին էօլիւմ սաաթը ափվլըգ վազթը տէ-
 յիլ, ինթիգամ վազթը տըր : Պիր քիշինին սանա
 քիւլլիյէթլի տէյնի օլաճագ օլսա նէ վազը օ-
 լաճաղընը քիմ պիլիր տէյէրէք պիր ան էվվէլ
 էլինտէն թահվիլ ալմայա թալիպ օլուրսուն :
 Օ մէպլաղտան տահա փէք չօգ իւստիւն օլան
 ճանըն իչին տալի օ տիգգաթը նիչին գուլ-
 լանմագսըն : Նէ վազը օլաճաղընը քիմ պիլիր
 տէյի նիչին տէմէգսին : Օ մէպլաղը զայպ է-
 տէճէք պիլէ օլսան, օլանճա վարիյէթինի զայպ
 էթմիշ օլմագսըն. վէլէվ օլանճա վարիյէթինի
 զայպ էտէճէք տալի օլսան, պարի թէքրար
 գաղանմայա ումիտին օլուր : Լաքին էօլտիւ-
 յիւնտէ ճանընը զայպ էտէրսէն, օլ վազըթ
 ճիտտ օլարագ հէր շէյի զայպ էտէրսին, վէ
 օնու պիր տահա էլէ կէթիրմէյէ տէ ումիտին
 գալմագ : Շայէտ զաֆիլ էօլէճէք օլուրսան,
 պիր շէյ զայ օլմասըն տէյի գօրգուճտան՝ օլան
 մալինի էմլաքինի տէթիթէրէ ալըրսըն. եա է-
 յէր քի շայէտ պու զաֆիլ էօլիւմ սանա վա-
 զը օլուր, վէ սէն Ալլահըն հուզուրունա եիւ-
 զիւն գարա չըգաճագ օլուրսան, էպէտէլ ա-
 պատ հալին նիճէ օլուր :

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես պէնիմ գուրթարըճը էֆէնտիմ, պէնիմ
 ճանըմը խէլաս էթմէք իչին պիւթիւն գանընը
 տէօքտիւն, վէ էօմրիւնիւ ֆէտա էթտին. պէն
 իսէ սէնին մէրհամէթինէ ումիտ էտէրէք օնու
 զայպ էթտիմ : Էօլէ իսէ պէն սէնին էյլիք-
 տարլըղընը չօգ տէֆա գուլլանտըմ. Լաքին

նէյէ: Սէնի տահա զիյատէ ինճէթմէյէ: Պու-
 ճիհէթ իլէ թեղ էլտէն պանա էօլիւմ կէօն-
 տերիպ ճէհէննէմէ ըէտտ էթմէյէ տէ մուս-
 թահագ օլտում: Հաթթա սէն պանա մերհամէթ
 գուլլանտըգճա՝ պէն սէնի ինճիթմէյէ, սէն պանա
 եազլաշտըգճա՝ պէն սէնտէն գաչմայա, սէն իշ-
 լէտիյիմ քէմլիքլէրտէն իսլահ օլմագ իչին պա-
 նա վագըթ վէրտիքճէ՝ պէն օ վագըթ քէմլիք
 քէմլիք իւզերինէ իլավէ էթմէք իչին գուլլան-
 մայա սէնին իլէ պայաղընա գօշու թուլթում:
 Էֆէնտիմ, սանա գարշը էթտիյիմ սիթէմին
 պէօյիւքլիւյիւնիւ, վէ սէնի սէվմէյէ օլան պօր-
 ճումու պանա թանըթտը: Ա՛հ, գուրթարընը
 Զիսուսում, սէն պէնի նէ գատար սէվերիմիշ-
 սին քի, պէն սէնի գօվտուգճա՝ սէն պանա
 տահա եազըն կէլմիշսին: Պէն սէնի ինճիթ-
 տիքճէ, սէն պանա օ գատար քէքէմլէրի նասըլ
 էտէ պիլմիշսին: Պուլլարտան աղնայօրում քի,
 պէնիմ զայ օլմամը նէ գատար իսթէմէզիմիշ-
 սին: Եա հուտուտսուզ էյլիք, սէնի ինճիթտի-
 յիմէ ճանս կէօնիւլտէն փիւշման օլուրում:
 Է՛յ իմաի նէտամէթ իլէ սէնին այազլարընա
 տիւշէն պու նամքիօր գօյունս մուհապէթ իլէ
 դապուլ էյլէ վէ օմուզունա ալ քի, պիր տա-
 հա սէնտէն այրըլմասըն: Էօգ, եօգ, պիր տա-
 հա սէնտէն այրըլմահագ տէյիլիմ. սէնի սէվէ-
 ճէյիմ, քէնտիմի սանա վէրէճէյիմ. վէ թէք
 սէնին օլայըմ տա՝ հէր ազապը չէքմէյէ հա-
 զըրըմ: Հաթթա սէն պէնիմ Ալլահըմ, պէնի
 եարաթմըշ, վէ պէնիմ իչին էօլմիւշ օլարագ,
 սէնտէն այրըլմագտան վէ սէնին լութիւնտան
 մահրում եաշամագտան տահա պէօյիւք ազապ
 վէ տէրտ օլա պիլթիմի: Եա՛ լանէթլի կիւնահ-
 լար, սիզ պէնի նէ պէօյիւք քէտէրէ ուղրաթ-

տընըզ, պէնի պու գատար սէվէն գուրթարը-
 ճըմըն նազարընտան տիւշիւրտիւնիւզ: Ահ Յի-
 սուսուս, սէն նիճէ քի պէնիմ իչին հօլտիւն
 իւսէյ, պէն տէ հօյլէ սէնին իչին հօլմէլիյիմ,
 սէն մուհապէթտէն պէն տէ սէնի ինճիթտի-
 յիմին աճըսընտան: Նէ վազըթ վէ նէ սուրէթ-
 տէ սանա մագպուլ օլուրուս, հօյլէճէ հօլիւմիւ
 գապուլ էտէրիմ. անհագ՝ մատամքի շիմտիյէ
 գատար սէնի հիչ սէվմէտիմ, եախօտ վեք ազ
 սէվտիմ, օլ սէպէպտէն պէօյլէ հօլմէյի իսթէ-
 մէմ: Սանա բիճա էտէրիմ, պանա պիրազ տա-
 հա էօմիւր վէր քի, հօլմէզտէն էվվէլ սէնի
 սէվէյիմ, պուլնուլն իչին գալպիմի թէպտիլ էյլէ,
 ազիդ մուհապէթին իլէ օնու եագ, վէ եարա-
 լա՝ վէ պէնիմ ուղըռումա սէնի հօլտիւրէն մու-
 հապէթին աշգընա պու քէրէմի էյլէ պանա :
 Սէնի պիւթիւն եիւրէյիմ իլէ սէվէրիմ: Ճանրմ
 սէնին աշգըն ըլա եանմըշ տըր : Պիր տահա
 սէնի զայպ էթմէյէ պըրադմա ճանըմը: Ազիզ
 միւտապէմէթի, վէ սէնին մուհապէթինի վէր
 պանա: Փէնահըմ, վէ վալիտէմ ազիզ Մարիամ,
 պէնիմ իչին շէֆաաթճը օլ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

«Հազըր օլուն»: Հաչան հօլիւմիւնիւզ կէ-
 լիրսէ օ վազըթ հազըրլանըն տէմէյօր էֆէն-
 տիմիզ՝ իլա հազըր պուլուլնուլն տէյօր : Հա-
 չան քի հօլիւմ կէլիրսէ՝ օ ֆուրթուլնալը վէ
 պուլանըգ վազըթտա գարմագարըշ պիր զիմ-
 մէթի եօլուլնա դօմագ պայաղընա գապիւսիզ
 տիր: Ազըլ պէօյլէ շահատէթ էտէր. Ալլահ
 տա պէօյլէ էօրֆ էտէր, «Ինթիգամ պէնիմ

տիր, վէ պէն հտա հտէնէյիմ»¹. Կանի օ վա-
զըթ աֆվլըգ վէրմէյէ կէլէնէք տէյիլիմ, իլլա
լութաֆլարըմա գարչը օլան սիթէմլէրին ինթի-
գամընը մաթլուպ էթմէյէ կէլէնէյիմ, տէր :
Սուրբ Օգոստինսուն սէօզիւնէ կէօրէ «քէնտի
քէնտինի տօղրուլտա պիլտիլի վազըթ իսթէ-
մէյէն քիշինին, իսթէտիլի վազըթ սէլամէթէ
չըգամամասը հազ զազապ տըր» : Ամմա տէյէ-
նէքսին քի, քիմ պիլիր . գապիլ տիլ քի, օ
վազըթ թէօվպէյէ կէլիլ տէ սէլամէթէ չըգա-
րմ : Անհազ քիմ պիլիլ, գապիլ տիլ քի իշինէ
տիւչէրսէմ հօլմէմ տէ սաղ գալըրըմ տէյէրէք,
քէնտինի գոյուլյա աթա պիլիլիմիսին : Եարապ-
պիմ, պու նէ հալ տըր : Կիւնահ ինսանըն ֆի-
քրինի նէ գատար քէօր հտիյօր քի, ազլընը
պիլէ զայպ էթտիրիյօր : Թէնանի շէյլէր իւզէ-
րինէ օլուրսա, ինսանլար ազլանէ սէօհպէթ-
լէր սէօյլէրլէր . բուհանի խուսուսա կէլիննէ,
տիվանէ կիպի սէօյլէրլէր :

Սէվկիւլիւ պիւրատէր, պու օգուստիւն
փարչա Ալլահըն սանա սօն իթտարը օլմատը-
ղընը նէ պիլիլիսին : Էօլիւմէ թէտարիք կէօր-
մէյի իհմալ էթմէյէլիմ քի զաֆլէթէն իւզէրի-
միզէ հիւնիւմ էթմէսին : «Շէր կիւն հօլիւմէ
հազըր վէ ույանըգ պուլունալըմ տէյի Ալլահ
թալա սօն կիւնիւմիւզիւ պիզտէն կիզլէր» տէր
սուրբ Օգոստինս : Վէ սուրբ Պօղոս առաքեալ
«գօրգուլուա վէ տիթրէյէրէք ճանընըզըն սէ-
լամէթինէ մուգայէտ օլուն»² տէյի՝ պիզէ խա-
պէր վէրիլ : Սուրբ Անտոնինոսուն թարիֆի
միւնուպիննէ, Սիշիլեա փատիշահլարընտան
պիլիսի փատիշահանի թախթտա քէնտինին

1 Հոով. ԺԲ. 19 :

2 Փիլ. Բ. 12 :

նէ տիւրլիւ գորգույուլա օթուրուր օլտուղու-
նու պիր քիշիյէ աղնաթմազ իսթէյիպ, պիր
ինճէ թէլ իլէ թէփէսինտէն պիր գըլըճ ասըմըշ
օլարազ օնու պիր սուֆրայա օթուրթտուրտու,
էօյլէ քի զավալը տտամ պու հալտէ պիր գաշ
լօզմա շէյ անճազ եէյէ պիլտի: Պիզ ճիւմլէմիզ
տէ պու թէհլիքէտէյիզ. չունքի հէր տազիգէ
էճէլ գըլըճը պաշըմըզա տիւշէ պիլիր. վէ է-
պէտի սէլամէթիմիզ տէ օնա պաղըլ տըր:

Մասլահաթ էպէտիլիք իւզէրինտէ տիր: «Է-
յէր քի աղան գըպլէ եախօտ շիմալ թարա-
ֆընա տիւշէրսէ, աղան նէրէյէ տիւշէրսէ օ-
րատա դալըր»¹: Էյէր, էօլիւմ կէլիպ պիզի
Ալլահն լութֆու իջինտէ պուլուրսա, ճանա
նէ պէօյիւք շաղըզ տըր. չունքի օ վազըթ
հէր վէճհիլէ էմնիյէթտէյիմ, արթըզ Ալլահն
ղայպ էտէճէյիմ եօզ, էպէտի գութլու օլանա-
ղըմ տէյէ պիլիր: Լաքին էյէր էօլիւմ ճանը
կիւնահ իջինտէ պուլուրսա, «էյ վախ եանըլ-
տըմ», եազնըշըղըմա էպէտի չարէ օլմայա-
ճազ տէմէք՝ նէ ումիտ քէսիքլիյի տիր: Իսփա-
նեա ըէսուլու միւհթէրէմիհ, Աւիլայա էօլիւմ
խապերինի վէրտիքլէրինտէ, «էօլիմէ թէտարիք
կէօրմէք իջին քէշքէ պիրազ տահա վազթըմ
օլայըտը» տէտիրթտիրէն իշթէ պու գօրգու-
յուտու: Աղաթոն աբւայա օ դատար սէնէ տ-
պաշխարանք չէքմիշ իքէն, էօլիւմ սաաթըն-
տա՝ «ա՛հ պէնիմ հալիմ նիճէ օլանազ. Ալ-
լահն շէրաաթընը քիմ պիլիր» տէյի սէօյ-
լէթտիրէն իշթէ պու գօրգույուտու: Սուրբ
Արսէն տախի էօլիւմիւ սաաթընտա գօրգուպ
տիթընյօրուտու. շայիրտէրի նիջին պու գա-

տար գորգուլորսուն տէյի սիւալ էթտիլէր իսէ,
«այ օղուլլար, պու գորգու եէնի պիր շէյ տէ-
յիլ, միւստէթի էօմրիւմտէ միւթէմասի պու
գորգուլուլա եաշատըմ» տէյի ճէվապ վէրմիշ
տիր: Հէփսինտէն գիյատէ Յովը երանելի «Հա-
չան քի Ալլահ պէնի շէրաաթլամայա կէլիր-
սէ, պէն նէ ետփաճաղըմ, նէ իշլէյէճէյիմ .
հաչան սիւալ էտէրսէ նէ ճէվապ վէրէճէյիմ»
տէյէրէք տիթրէր իտի:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես ըապպիմ, պէնի սէնտէն գիյատէ սէվմիշ,
վէ սէնի պէնտէն գիյատէ ինճիթմիշ պիր քիմսէ
վարմը աճապա: Ես Յիսուսումուն զանը, վէ
եարալարը, պէնիմ ումիտիմ աճապ սիզսինիզ:
Էպէտի փէտէր, պէնիմ կիւնահլարրմա պազ-
մա, իլլա Յիսուսումուն եարալարընա պազ .
պէնիմ իչին աղըլլար իչինտէ էօլէն, վէ պանա
աֆվ էտէսին տէյի սէնտէն տիլէյէն սէվկիւլիւ
էվլատընա չէվիր կէօզիւնիւ: Ես պէնիմ խա-
լիք Ալլահըմ, սէնի ինճիթտիյիմ իչին աճըր,
եանարըմ, վէ պու դատար կիւճիւմէ կիտէն
հիչ պիր շէյ եօգ տուր: Սէն պէնի, սէնի սէվ-
մէք իչին եարաթտըն, պէն իսէ սէնի ինճիթ-
մէք իչին եարաթմըսըն կիպի եաշատըմ: Յի-
սուն Քրիստոսուն խաթըրը իչին օլսուն՝ կիւ-
նահլարըմը աֆվ էլլէ. վէ սէնի սէվմէյէ լու-
թաֆ վէր: Շիմտիյէ դատար սէնին ըատէթինէ
գարշը զօմուշուսամ տա, շիմտիտէն սօղրա ար-
թըգ գարշը զօմագ իսթէմէմ. վէ հէր նէ քի
էմր էտէրսէն, իճրա էթմէյի արգիւլէրիմ: Իմտի
սէն պանա էմր էտէրսին, քի, սանա գարշը
իշլէտիյիմ կիւնահլարտան իքրահ էտէյիմ,

պէն տէ պիւթիւն երւեքտէն օնլարտան իբրահէտէրիմ: Սէն պանա էմր էտէրսին քի, պիր տահա սէնի ինճիթմէյէ նիյէթ գոյայլմ, իշթէ պէն տէ պիր տահա սէնին լութֆունու զայպ էթմէքտէն, պին տէֆա էօմրիւմիւ զայպ էթմէյէ նիյէթ գօրում: Սէն պանա էմր էտէրսին քի, ճանու կէօնիւլէն սէնի սէվէյիմ, պէլի պէն տէ պիւթիւն երւեքտէն սէնի սէվէրիմ. վէ սէնտէն պաշգա շէյ սէվմէք իսթէմէմ. պունտան պէօյլէ պէնիմ պիր թանէճիք սէվկիւլիւմ, պէնիմ պիր թանէճիք մուհապէթիմ սէնսին: Սէնտէն ազիզ միւտապէմէթի տիւէր վէ ումարմ: Պիր թանէ էվլատըն Յիսուսն աշգընա օլսուն պու քէրէմի պանա էյլէ քի, սանա սատագաթլը օլայլմ, վէ սուրբ Պօնավէնթուրայլլա պէրապէր «պէնիմ սէվկիւլիւմ պիր թանէ տիր, պէնիմ մուհապէթիմ տիր» տէյէյիմ: Եօգ, եօգ, պունտան պէօյլէ գալան էօմրիւմիւ սէնի ինճիթմէյէ տէյիլ, իլլա կիւնահլարմը աղլամայա վէ սէնի սէվմէյէ գուլլանմագ իսթէրիմ: Եւ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, սէն քի քէնտիւլէրինի սանա սիփարըշ էտէնլէր իչին շէֆաաթ էտէրսին, պէնիմ իչին Յիսուսա շէֆաաթճը օլ:

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԻ ԻԼ Ա. Հ Ա. Զ Ա.

ԿԻՒՆԱՀՔԵԱՐԸՆ ԷՅՈԼԻԻՄԻԻ

Բահարըրգարայաձագ, արմա պոշյարմայաձագ,
վայ վայ իզգերինե, վե մոշսիպեք մոշսիպեք
իզգերինե կեղեմեք¹:

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Կիւնահքեարլար շիմտի էօլիւմիւն զիքրինի
վէ միւլահաղասընը ֆիքիւրլէրինտէն գօվարլար,
վէ կիւնահ իչինտէ եաշամայըլա եիւրէք րա-
հաթլըլը պուլմալարը միւմքինսիղ իքէն, օնսւ
պուլմագ իսթէրլէր: Լաքին էնէլին տար վագ-
թընա եէթիշիպ էպէտիլիյէ կիրէնէք օլտուգ-
լարը վագըթ «րահաթլըլ արայաճագլար, ամ-
մա պուլմայաճագլար», վէ օլ վագըթ քէնտի
քէօթիւ զիմէթլէրինին իղթիրապընտան գաչըպ
գաւթուլմայաճագլար: Բահաթլըլ արայա-
ճագ աըրլար, լաքին հէր պիրի պիրէր էնկէ-
րէք եըլանը միսալի գալպինի ըսըրան կիւնահ-
լարըլա աղըրլաշմըշ ճան նէ րահաթլըլ պուլա
պիրի: Պիր գաչ տագիգէտէն՝ օ անէտէք նա-
մուստենու վէ տօսթլուդունու խօրլատըր Բիրս
տոս հաքիմին տիվանընա չըգաճաղընը պիրէ-
րէք, նէ րահաթլըլ պուլա պիրէնէք: Պու եի-

հէթ իլէ « վայ վայ իւզէրինէ, վէ մուսիպէթ միւսիպէթ իւզէրինէ կէլէճէք »: Ալտըղը հօլիւմ խապէրի տիւնեանըն հէր պիր շէյինտէն ալըլաճազընըն միւլահազասը, զիմէթինին իզթիրապլարը, դայպ էթտիյի վագըթ, մէյտան գալմատըղը, Ալլահըն շէրաաթընըն շիտտէթի, կիւնահքեարլարա պէքլէյէն հպէտի սէֆալէթ, պու շէյլէրին ճիւմլէսի պիր հօրֆիւլիւ ֆուրթունա փէյտա էտէր քի, ազլընը, ֆիքրինի գարմագարը էտիպ ումիտ քէսիքլիյի կէթիրիւրիւ. վէ հօյլէ ալթիւսթ վէ գաթի ումիտ հալ իլէ օ հօլիւմճիւ խասթէ ախրէթէ կէօջ էտէր:

Աբրահամ՝ Պօղոս առաքեալըն « ումիտսիզ շէյէ ումիտ իլէ ինանտը »¹ տէմէսինէ կէօրէ, Ալլահըն վատինէ կիւվէնէրէք, ինսանի ումիտին մուղայիրինտէ Ալլահա ումիտ էթմէյիլէ պէօյիւք սէվապ գազանտը, Լաքին կիւնահքեարլար քէնտի խարապլարընա մուճիպ օլարագ եալընըղ ումիտէ տէյիլ, իլլա տինէ տէ մուղայիրէթ իլէ խիլաֆ եէրէ ումիտ էտէրլէր, վէ ազիմ քէտէրէ ուզըարլար. մատամ քի Ալլահըն մուաննիտ կիւնահքեարլարա էթտիյի թէհտիտլէրի խօրլարլար: Քէօթիւ հօլիւմտէն օնլար տա գօրգարլար. ամմա քէօթիւ եաշամագտան գօրգմաղլար: Անճագ պիր երլտըրըմտան, պիր տամլատան, պիր գան պօղմասընտան՝ դաֆիլ հօլմէյէճէքլէրինէ օնլարը քիմ թէէմին էթմիլ: Էօլիւմ սաաթընտա թէօվպէյէ կէլէճէք մէյտանլարը տախի օլսա, կերչէքտէն թէօվպէ էտէ պիլէճէքլէրինէ քիմ սէօպ վէրմիլ: Սուրը Օգոստինոս կիպի պիր դաթ՝ քէնտի քէմ խուլլարընա դալէպէ էթմէք իչին թամ ան իքի սէ-

նէ սա վաշմը ի քէն , տախմա գարմագարը
 խղճմտանքը և եաշայան պիւր քիմսէ , աղըըլար
 արասընտա , ալթիւսթ օլմուշ գիհին իլէ , էճէլ
 թէլաշլէրի իշինտէ օլարագ , սուհուլէթ իլէ
 նասըլ սահիհ թէօվպէյէ կէլէ պիլէճէք : Սահիհ
 թէօվպէ տէյօրուսմ , չուսքի օ վաղըթ եալընըգ
 ախտէն սէյլէմէք վէ վատ էթմէք եէթիշմէզ ,
 իլլա գալպտէն սէյլէմէք վէ վատ էթմէք իգ-
 թիղա էտէր : Ահ եա րապպիմ , զիմմէթի գա-
 րըըգ օլարագ վաղիֆէսիզ եաշայան օ սէֆիլ
 խասթէ՝ քէնտի քէնտինի կիւնահլարըն եւաքիւ
 ալթընտա գալմըշ , վէ շէրասթըն , ճէհէննէ-
 մին , վէ էպէտիլիյին գօրգուսույա մուհասէրէ
 օլմուշ կէօրտիւյիւնտէ , նէ տիւրլիւ թէէսսիւ-
 ֆէ վէ տիթրէմէյէ կիրիֆթար օլաճագ տըր ,
 Հաշան քի պաշը քէնտինտէ տէյիլ , Ֆիքրի
 տիւմանլանմըշ , վէ հէնիւզ եաղլաշմըշ օլան
 էճէլ աղըըլարը իւզհերինէ հիւճիւմ էթմիշ օլ-
 տուզուսու կէօրիւրսէ , պու միւլահագալար
 օնու նէ տիւրլիւ գարըըգըլըզա Ղարգ էտէճէք
 տիրէր : Խոստովանանք օլուր , սէօզ վէրիւր ,
 աղլար , Ալլահըն մէրհամէթինի տիլէր , լաքին
 նէ եափտըղընտան խապէրի օլմագ : Վէ պէյլէ
 ալթիւսթլիւքլէր , զիմմէթ իզթիրապլարը , թէ-
 էսսիւֆլէր , վէ գօրգուլար արասընտա ախրէ-
 թէ կէօջ էտէր : Ճան ալամէթինտէ պուլունան
 կիւնահքեարըն տուսը , կէօզ եաշըրը , վատի
 վէ նիյէթի , հէման օ արատա ճանընա գըլմագ
 իշին պօյնունա գըլըճը տայայան պիր տիւշ-
 մէնին էլինէ տիւշմիւշ քիշինին կէօզ եաշընա
 վէ վատինէ պէնզէր տէր միւլէլլիֆին պիրիսի :
 Ալլահըն նագարընտան տիւշմիւշ օլարագ եա-
 թագա տիւշիւպ , օնտան տա ախրէթէ կէօջ է-
 տէն քիշինին վայ հալինէ :

Ես Յիսուսուսումնն ետրաւարը, պէնիմ պիր
 թանէճիք ումիտիմ սիզսինիզ: Սիշ քի պիր Աւ-
 լահըն պէնիմ ճանըմը ճէմի կիւնահլարտան
 եայգամագ իշին պիւթիւն դանընը օրատան
 տէօքտիւյիւ պիրէր մէրհամէթ վէ լութուֆ
 փուկարարըսընըզ, էյէր սիզէ պագմայաճագ
 օլսայըտըմի կիւնահլարըմա աֆվլըզ պուլմազ-
 տան, վէ էպէտի սէլամէթէ եէթիշմէքտէն ու-
 միտիմի քէսմէլի իտիմ: Էօյլէ իսէ, ես Յիսու-
 սումն ազիզ ետրաւարը, սիզէ սէճտէ էտէր վէ
 սիզէ սըլընըըմ: Պինլէրճէ պին քէրրէ իքրահ
 էտէր վէ լանէթ օգուրում օ լայըգսըզ սէֆա-
 լարա քի, օնլարըլա գուրթարընըմը ինճիթ-
 տիմ: վէ սէֆիլճէ օնումն տօսթլուզսնու զայպ
 էթտիմ: Էյ իմաի սիզէ տօլրու պագարագ ումի-
 տիմէ թագվիյէթ վէրիւր, վէ ճէմի արզիւլէրիմի
 սիզէ տօլրու չէվիրիւրիմ: Ես սէվկիւլիւ Յի-
 սուսում, ճէմի ինսանլարըն սէվմէսինէ, վէ
 եիւրէքտէն սէվմէսինէ սէն շայէսթէսին: Ան-
 ճագ պէն սէնի օ գատար ինճիթմիշ, սէնին
 մուհապէթիւնի օ գատար խօրլամըշ իքէն, սէն
 եինէ պանա թահամմիւլ էթմիշ վէ պու գա-
 տար մէրհամէթ իլէ պէնի աֆվլըզ ալմայա
 տավէթ էթմիշսին: Ա՛ պէնիմ գուրթարընըմ,
 պուկտան պէօյլէ պիր տահա սէնի ինճիթմէյէ,
 վէ զազէպէնմէյէ պէնի զօյ վէրմէ: Աճ ես
 լապպիմ, ճէհէննէմտէ սէնին գանընը, վէ հագ-
 դըմտա գուլլանտըլըն պուկնճա մէրհամէթլէ-
 րինի կէօրմէք պանա նն պէօյիւք ազապ օլա-
 ճագ: Էօյլէ իսէ սէնի սէվէրիմ, վէ տաիմա սէվ-
 մէք իսթէրիմ: Ազիզ միւտավէմէթ իհասն էյլէ

պանա: Սէնին իշին օլմայան հէր մուհապէթի պէնիմ գալպիմտէն տէֆ էյլէ. վէ շիմտէն սօղրա եալընը պէնիմ իւստիւն էյլէյիմ օլան սէն էֆէնտիմի սէվմէյէ պիր սահիհ արգիւ վէ նիյէթ փէյտա էյլէ գալպիմտէ: Եւ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, պէնի Ալլահա ճէլպ էթ, վէ էօլմէզտէն էվլէլ պէնի պիւսպիւթիւն օնուէն էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Էօլիւմ հիյէթինտէ պուլուէնան գալալլը կիւնահքեարըն սըգլէթի պիր տիւրլիւ տէյիլ, իլլա չօդ վէ շէտիտ օլտճագ: Պիր թարաֆտան շէյթանլար օնու խըրփալայանագ տըրլար: Չունքի օ էօրֆիւլիւ տիւշմէնլէր՝ ախրէթէ կէօջ էթմէք իւղէրէ օլան օ ճանը զայպ էտէ պիլմէք իշին վար գուլվէթլէրինի էօլիւմ սաաթընտա սարֆ էտէրլէր: Օնու գազանմայա ազ վադըթ գալմըշ օլտուղունու. վէ օնու օ արալըգ էլտէն գաջըրըրլարըսա, էպէտի զայպ էտէճէքլէրինի պիլիւրլէր: «Շէյթան խըրսըլա տօլու սիզին եանընըգա կէլտի. չունքի վադթը ազ գալտըղընը պիլիւր»¹: Այ օ արասա իվղա վէրէն շէյթան պիր թանէ տէյիլ, իլլա հիսապսըգ օլուր քի, ճան վէրէն խասթէնին պաշընա թօփլանըպ օնու զայ էթմէյէ պագարլար. պիրի՝ «հիչ գօրգմա սէն տիւղէլէճէքսին», տէր: Օ պիրի՝ «սէն օ գատար վադըթ Ալլահըն սէվլէրինէ գուլագ ասմատըն տա, շիմտի օ սանա մէրհամէթ էտէճէք տէյիմի՝ տուրույօրսուէն», տէր: Տահա օ պիրի՝ «օ վէրտիյին զարարա-

ըր, օ զըրտըղըն ատլարը շիմտի նմարը թագ-
մին էտէճէքսին» 1, տէր: Պիր պաշգասը տա՝
« սահիհ փիւշմանըղըն, նիյէթին օլմայարագ
օլտուղուն, խոստովանանքլարըն պօշա կիթտի-
յինի պիւմէզմիսին. շիմտի օնլարը նմարը եօ-
լունա գօյա պիւէճէքսին», տէր:

Օ պիր թարաֆտան տա ճան վերէն խասթէ
կէօրիւր քի կիւնահլար էթրաֆընը ալմըշ. « կիւ-
նահլար քիշինին քէմլիքլէրի օնու զայլըղա
ավարլար» 1: Պու կիւնահլարըն հեր պիրի
պիրէր ճէլլատ կիպի օնու գաս գաթը պաղլայ-
ահագլար, վէ « պիզ սէնին ամէլլէրին իզ,
սէնտէն այրըլմայըզ»: Պիզ սէնին հասըլաթըն
ըզ, սէնի պըրագմայըզ, ախրէթէ սէնին իլէ
պիրլիքտէ կէլիրիզ, վէ սէնին իլէ պէրապէր է-
պէտի հաքիմին հուզուրունա չըգարըզ տէյէ-
ճէքլէր, սուրը Պէրնարտոսուն գավլինճէ: Օ
վագըթ ճան վերէն խասթէ օնլարըն էլինտէն
գուրթուլմագ իսթէյէճէք. անճագ օնլարտան
խէլաս օլմագ իչին օնլարը ըէտտ էթմէսի, վէ
ճանու կէօնիւլտէն Ալլահա տէօնմէսի իզթիզա
էտէր. օնուն իսէ ֆիրրի գարարիըշ, վէ գալպի
փէքէշմիշ օլուր: « Փէք էրիւրէք՝ սօն սասաթըն-
տա քէնտի քէմլիքլէրինին տէրտլէրիյլէ աղըր-
լաշըր. վէ սըզլէթի սէվէն օնուն իչինտէ գայ
օլուր» 2, տէր՝ Սիրաք: Էօմրիւնիւ պաշա քէմ-
լիք իլէ փէքէշմիշ էրիւրէք, տէր սուրը Պէր-
նարտոս, գայլըզ հալինտէն չըգմայա վար գուվ-
վէթիյլէ չալըշըր, լաքին պիր վէճհ իլէ գուր-
թուլմագ, վէ քէնտի քէմլիքլէրինտէն զըս-
զըվրագ օլուպ, էօյլէճէ էօմրիւնիւ պիթիւրի:
Օ վագըթա գատար կիւնահլը սէվմիշ օլտու-

չունտան, պիթթապի քէնտի զայլըղընըն թէհ-
լիքէսինի տէ սէվմիշ տիր. պու սէպէպտէն
Ալլահ թալա տա հազդ իւզէրէ պըրազըր քի,
էօլիւնէյէ գատար իչինտէ եռչամագ իսթէ-
տիյի թէհլիքէտէ օ վազըթ տա վարսըն էօլ-
սիւն: Սուրբ Օգոստինոս տա, քէնտի կիւնահը
պըրագմայըպ, կիւնահ քէնտինի պըրագմըշ օ-
լան քիշինին, էօլիւմիւ սաաթընտա կիւնահ-
տան իգթիզասընճա իքրահ էթմէսի փէք միւշ-
ղիւլ տիւր. չունքի օ վազըթ հէր նէ էտէրսէ
մէնպաւրի էտէր, տէր:

Եօյլէ իսէ փէք երւրէքլի, վէ Ալլահըն իւհամ-
լարընա գարշը գոյան կիւնահքեարըն վայ հա-
լինէ: «Օնուն երւրէյի թաշ կիպի փէքէշմիշ
տիր, վէ տէմիրճիլէրին էօրսիւ կիպի գալի
տիր»¹: Օ նամքեօր քիշի Ալլահըն սէսինէ
թէսլիւմ օլուպ հումշայանագ եէրտէ, չէքիճ
վարտուգճա էօրսիւն տահա զիյատէ փէքէշ-
տիլի կիպի, փէքէշմիշ տիր: Պունա զազէպէն,
էօլիւմ սաաթընտա տա, հէր նէ գատար ախ-
րէթէ կէօշ էթմէք իւզէրէ տէ օլուրսա, եինէ
օ հալտէ պուլունանագ աըր: Կիւնահքեարլար
մախլուզլարըն միւհապէթի իչին «երւզլէրինի
տէյիլ, արգալարընը պանա չէվիրտիլէր» սըզ-
լէթլի վազըթլարընտա՝ գալգ պիզի գուրթար
տէյէճէքլէր: Ամմա քէնտինէ տիքտիլին փութ-
լար նէրէտէ. սըզլէթ վազթընտա գալգսընլար
սէնի գուրթարսընլար»², տէր Ալլահ թալա:
Սէֆիլ պիչարէլէր էօլիւմ սաաթընտա Ալլահ
գօշանգլար. լաքին Ալլահ թալա՝ շիմտիմի
պանա գօշայօրսունուզ: Սիզին Ալլահընըզ եա-
րատըլմըշլար ըտը, օնլարը չաղըրըն քի սիզէ

եարտըմ էթսինլէր տէյէճէք : Ալլահ թալա պէօյլէ սէօյլէյէճէք . չուսքի օնլար հէր նէ գատար Ալլահա դօշարլարըսա տա , սահիհ թէօվպէ ֆիքրէյիլէ տէյիլ տիր : Էօլիւնճէյէ գատար քէօթիւ եաշայան քիշինին ագըպէթի խայըր օլմատըղընը հէմ փէք սահիհ պիլիւրիմ , հէմ տէ փէք չօդ թէճրիւպէսինի կէօրմիւշիւմ , տէր սուրբ Հերոսիմոս :

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ , պանա եարտըմ էթ . պէնի եիւզտէն պըրագմա : Կէօրիւյօրում քի ճանըմ պիւսպիւթիւն կիւնահլարըլա եաւալանմըշ տրր , ֆէյիլլէրիմ ազմըշ , քէօթիւ խույլար պէնի ողղըշտըրըյօրլար . սէնին այագլարընա տիւշէրիմ , պանա մէրհամէթ էյլէ վէ պօւնճա պէլալարըն էլինտէն գուրթար պէնի : « Սանա սըղընմըշըմ , էֆէնտիմ , էպէտի ութանմայայըմ » : Սանա կիւվէնէն պիր ճանըղայպ օլմայա պըրագմա : « Սէնի թագրիր էտէն պիր քիշիյի ճանավարլարըն էլինէ վէրմէ » : Եա նիհայէթսիզ էյլիք , սէնի ինճիթաիյիմէ փիւշմանըմ : Վագաա ֆէնա էթմիշիմ , ինքեար էտէմէմ . իմտի նէ գատար աղըր փահայա օլսուն , իսլահ օլմայը տա իսթէրիմ . լաքին էյէր լութիւ քէրէմին իլէ սէն պանա եարտըմ էթմէզտէն , զայ օլուր պիթէրիմ , Եա Յիսուսում , սէնի պու գատար խօրլայան պու տսիյի գապուլ էյլէ : Գանընըն վէ էօմրիւնիւն փահասը օլտուղըմուլ խաթըրընա կէթիր : Սիյասէթլէրինին վէ էօլիւմիւնիւն սէվապլարըլա պէնի հիմայէթիւնին ալթընա ալ . վէ ազիզ միւտաւ վէմէթի վէր պանա : Պէն զայ օլմուշուտում ,

սէն պէնի չաղըրտըն. պէն տէ արթըզ գարշը տուրմամ, քէնտիմի սանա սունարըմ. պէնի մուհապէթինէ պաղլա, վէ թէքրարէն սէնին լութֆուռու զայպ էթմէյիլէ պիր տահա սէնի տէ զայպ էթմէյէ պէնի գոյվէրմէ: Աման ցի-տուսում, սագըն գոյ վէրմէ: Պէնիմ սուլթա-նըմ Մարիամ, պէնի սէն տէ պու շէյէ գոյ վէրմէ. պիր թանէ էվլատընըն լութֆուռու թէքրարէն զայպ էթմէքտէն իսէ, պէնիմ իչին էօլիւմ, վէ պինլէրճէ էօլիւմ տիլէ:

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Պու նէ գորգունճ շէյ տիր: Ալլահ թալա կիւնահքեարլարա միւթէմատի քէօթիւ էօլիւմ թէհտիտ էտէր: «Օլահագ քի պանա չաղը-րահագըրնըզ, վէ պէն սիզի տիյնէմէյէճէյիմ»¹: «Կիւնահքեարըն ումիտի նէ տիր քի տայանըպ տուրուր. եաշայահաղըմ տէյի եախօտ Ալլահ, պէնիմ րիհալարըմը տիյնէյէճէք... եախօտ օնա չաղըրտըղըմտա իշիտէճէք տէյի Ալլահա կիւվէնիր»²: «Պուստան սօղրա սիզին զայլը-ղընըզ իւզէրինէ պէն կիւլէճէյիմ»³: Ալլահըն կիւլմէսի իսէ, սուրք Գրիգորուն սէօղիւ միւ-հուպինճէ մէրհամէթ էթմէք իսթէմէմէսի տիր: «Ինթիգամ կիւնիւնտէ էտա էտէճէյիմ. հա-շանքի օնլարըն ալաղը գայարսա օ վագըթտա»⁴: Ախէր չօզ մահալլէրտէ տէ Ալլահ թալա պէօյ-լէ թէհտիտէր էտէր: Կիւնահքեարլար ըսա, քէհննի էօլէճէքլէրի վագըթ քէնտիլէրէ միւ-հէրրէտ աֆվլըզ վէ ճէննէթ վէրմէյէ Ալլահ

1 Աւակ. Ա. 27:

3 Աւակ. Ա. 26:

2 Յովք. ԻԵ. 8. 10:

4 Բ. Օրին. ԼԲ. 33:

Թալա վատ էթմիշ կիպի էօյլէ էմին վէ րահաթ
 եաշարլար: Վադաա կիւնահքեարլար հէր նէ
 վազըթ թէօվպէյէ կէլիրլէր իսէյ օնլարա աֆվ-
 ւըդ վէրմէյէ Ալլահ թալա վատ էթմիշ տիր •
 Լաքին կիւնահքեարլար էօլիւմ սաաթընտա
 թէօվպէյէ կէլէճէքլէր տէյի վատ էթմիշ տէյիլ
 տիր: Հաթթա պուենա նիսպէթ կիւնահ իչինտէ
 եաշայան՝ կիւնահ իչինտէ էօլէճէք տէյի փէք
 չօդ տէֆա սէօյլէմիշ տիր: «Կիւնահընըզըն
 իչինտէ էօլէճէքսինիզ» 1: Էօլիւմ սաաթընտա
 պէնի արայան պուլամայաճադ տէմիշ տիր: «
 Էօլիւմ կիւնիւնտէ պէնի արայաճադսընըզ
 վէ պուլամայաճադսընըզ» 2: Էօյլէ իսէ Ալլահըն
 պուլուենա պիլտիյի վազըթ արամադ իզթիկա
 էտէր. զիրա պուլուենամայաճադը վազըթ կէլիր:
 Զավալլը կիւնահքեարլար, սէթիլ քէօրլէր,
 էօլիւմ սաաթընտա թէօվպէյէ կէլիրիկ զանն
 էտէրլէր. օ վազըթ ըսա թէօվպէ վազթը տէյիլ
 տիր: «Պինամուս քիշիլէր պաշգա վազըթ խայր
 ամէլ իշլէմէյէ ալըշըդ տէյիլ տիրլէր, իլլա
 հաչան քի խայր ամէլ իշլէյէճէք մէյտան գալ-
 մազսա եալընըզ օ վազըթ իշլէմէք իսթէրլէր»
 տէր Օլէասթրոս: Ալլահ թալա հէր քիշինին
 սէլամէթէ եէթիշմէսինի իսթէր, ամմա մուան
 նիտլէրի տէ զազէպլէր: Սէթիլլէրտէն պիրինէ
 կիւնահ իչինտէ պուլուենարադ տամլա իսապէթ
 էթսէյ վէ քէնտինի զայպ էտէճէք օլտա, օնուեն
 խորհուրդարտան մահրուս, վէ պիր թէօվպէ
 նիշանը կէօսթէրմէյէրէք էօլիւյօր օլտուլու-
 նու կէօրէնլէր նէ գատար աճըրլար: Վէ շայէտ
 ազլը պաշընա կէլիպ արձակոււմ իսթէտիյինի,
 փիւշման ամէլի էթտիյինի կէօրիւրլէր իսէյ նէ

գատար սէվինճ տույարլար: Լաքին պու շէյի
էթմէյէ վագթը շուպ տա եինէ կիւնահ իջին-
տէ գալմադ իսթէյէն. եախօտ թէքրար կիւնահ
իշէյիպ տէ օ հալտէ էօլմէք մուխաթարսպը-
նա քէնտինի պըրագան քիշի տիվանէ տէյիլ-
մի տիր քի օ վագթթտա պու շէյի եա էտէ
պիլիր, եա էտէմէզ: Պիր քիմսէնին զաֆիլ էօլ-
տիյիւնիւ կէօրիւնճէ հէր քէս գօրգար տիթ-
րէր. հալ պու քի չօզ քիշիլէր տէ հիւսնի ըի-
զալարըյըլա քէնտիլէրի պէօյլէ էօլմէք, վէ
կիւնահ իջինտէ էօլմէք թէհլիքէսինէ գօրլար:

«Ալլահըն ասալէթի թէրագի տիլի տիր»¹:
Ալլահ թալանըն պիզէ իհասն էթտիյի լու-
թուֆլարըն պիզ հիսապընը թութմայըզ. լա-
քին Ալլահ թալա օնլարըն ինճէ հիսապընը
թութար վէ վէզն էտէր: Վէ մուսայէն պին
քէրթէյէ գատար ինսանլարըն օ լութուֆլարը
սօրլա սօրլա կիւնահքէարլարը կիւնահլարը իջինտէ
պըրագըր. վէ էօյլէճէ էօլմէյէ օնլարը գօյ վէ-
րիր: Թէօլպէսինի էօլիւմ սաաթընա պըրա-
գան քիշինին վայ հալինէ: «Խասթէնին թէօվ-
պէսի տէ խասթէ օլուր» տէր սուրբ Օգոստի-
նոս: Վէ սուրբ Հերոնիմոս՝ «էօլիւնճէյէ գա-
տար քէօթիւ եաշայանլարըն եիւզ պինտէ պիր
թանէսի՝ էօլիւմ սաաթընտա Ալլահտան աֆվ-
լըզ ալմայա անճագ լայըզ օլուր» տէր: Ֆէր-
բարեան սուրբ Վինչենցիոս տախի՝ «պու մա-
քուլէ քիշիլէրտէն պիր թանէսինին սէլամէթէ
հէթիշմէսի պիր էօլիւյիւ տիրիլթմէքտէն տահա
պէօյիւք միւնիւզաթ տըր» տէյի սէօյլէր: Էօ-
լիւմիւ սաաթընա գատար կիւնահը սէվէն քի-

1 Առաւ. ԻԶ. 11:

չի՝ օ վազըթտա նէ աճը, նէ փիւշմանըդ է-
տինէ պիլիր: Ճան ալամէթինտէ օլան պիր խաս-
թէյէ կիթտիմ տէյի նազլ էտէր Պէլլարմինոս,
վէ կատարեալ փիւշմանըդ էթսին տէյի օնա
նասիհաթ վէրտիյիմտէ, կատարեալ փիւշման-
ըդ նէ իսէ պէն օնու պիլմէյօրում տէյի ճէվապ
վէրտի. պէն օնա աղնաթմայա չալըշտըղմ ա-
րատա, խասթէ տէօնիւպ, « ֆէտէր, նէ սէօյլէ-
յօրսան աղնամայօրում, պէնիմ պէօյլէ շէյ-
լէրէ իսթիտաթըմ եօզ» տէտի, տէր: վէ « քէն-
տի զայլըղընն կէրէկի կիպի աշիքեար պէշա-
րէթինի կէօսթէրէրէք» էօյլէճէ էօլտիւ կիթտի
տէյէ եազար մեզքիւր Պէլլարմինոս: « Միւտ-
տէթի էօմրիւնտէ Ալլահտան պիխապէր օլան
քիշինին էօլիւմիւ սաաթընտա քէնտի քէնտին-
տէն պիխապէր օլմասը, Ալլահըն պիր հազ
ղապալը տըր» տէր, սուրբ Օգոստինոս: Պաւ-
նուն իշին առաքեալ տա « Ալտանմայըն, Ալ-
լահ խօրլանմազ: Զիրա ինսան նէ քի էքէրսէ
օնու պիշէր, թէնինէ էքէն՝ թէնինտէն չիւ-
րիւքլիւք պիշէր»¹ տէյի պույսւրուր: Ալլահըն
նամուսլարընը խօրլայարազ եաշայըպ տա, սօ-
ղրա տա էպէտի իհթիշամ վէ միւքեաֆաթ
գազանմազ՝ Ալլահը խօրլայըպ մասգարա էթ-
մէք օլուր: հալ պու քի « Ալլահ խօրլանմազ»:
Տիւնեատա նէ քի էքէրսէն, ախրէթտէ օնու
պիշէրսին: Էօմրիւնտէ մէմնուաթտան օլան
թէն սէֆալարը էքէնին սէհմինէ չիւրիւքլիւք-
տէն, սէֆիլլիքտէն, վէ էպէտի էօլիւմտէն պաշ-
գ՝ շէյ տիւշմէզ:

Ա՛րքրիսթիան, ախրէրէրին հազընա սէօյլէ-
տիյիմի սէնին հազընա տա սէօյլէրիմ: Շիմտի

սէօյլէ պանա, էյէր քի սէն էօլիւմ սաաթընա
 եթիշիշ օլայըտըն, հէքիմլէր ումիտինի քէս-
 միշ, հասսէլէրին հարէքէթտէն գալմըշ, վէ
 ճանըն սէօքիւլիւյօր օլայըտը, խղճմտանքընըն
 հիսսպընը եօլսէնա գօմազ իչին Ալլահ սանա
 պիր այ, պիր հաֆթա տահա մէհլ վէրսին տէ-
 յի աճապա նէ գատար ըրճա էտէր իտին: Իշթէ
 Ալլահ սանա պու մէօհլէթի վէրիյօր: Օնա թէ-
 շէքքիւր էթ, իշէտիյին քէմլիքլէրին թէզ էլ-
 տէն չարէսինի կէօր, վէ էօլիւմ կէլտիյի վա-
 զըթ սէնի լութուֆ հալինտէ պուլմասը իչին
 հէր չարէյի գաւլան, եօղսա օ վազըթ չարէ
 էտէճէք մէյտան պուլմամազսըն:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ եւ ըստ պիւմ, սէնին պանա թահամմիւլ
 էթտիյին գատար քիմ էտէ պիւլիւ իտի: Էյէր
 սէնին էյլիյին էօլիւսիւզ օլմայայըտը, պէն
 աֆվլըգտան ումիտիմի քէսմէլի իտիմ: Լաքին
 պէնիմ իշիմ էօյլէ պիր Ալլահ ըլա տըր քի, պա-
 նա աֆվ վէ պէնի խէլաս էթմէք իչին էօմրիւ-
 նիւ ֆէտա էթմիշ տիր: Սէն պանա ումիտ էթ-
 մէյի էմր էտէրսին. պէն տէ ումիտ էթմէք իս-
 թէրիմ: Էյէր քի կիւնահլարըմ պէնի գօրգու-
 տուպ զազապա մուսթահազ էտէրլէր իսէ, սէ-
 նին սէվապլարըն վէ վատլէրին տէ պանա ճէ-
 սարէթ վէրիր: Սէն «տէօնիւն վէ հաշայըն»¹
 տէյէրէք, սանա տէօնէնլէրէ լութուֆ էօմրիւ
 վատ էթտին: «Սիզ պանա տէօնիւն, պէն տէ
 սիզէ տէօնէյիմ»² տէյէրէք, սանա տէօնէնի
 գուճազլամայա սէօզ վէրտին: «Թէմիզ եիւ-

րէյի վէ ալչագ կէօնիւլիւ Ալլահ խօրլամագ»¹ տէյէրէք, քէնտինի ալչալտան վէ փիւշման օլան քիշիյի րէտտ էթմէյէնէյինի սէօյլէտին: Իշթէ էթէնտիմ, պէն տէ սանա տէօնէր, սանա գօշարըմ, պինլէրճէ ճէհէննէմէ մուսթահագ օլտուղումու թագրիր էտէր, սէնի ինճիթտիյիմէ աճըր, փիւշման օլուրում: Պիր տահա սէնի ինճիթմէք տէյիլ, իլլա տաիմա սէվմէք իսթէտիյիմէ՝ գաթիէն սէօղ վէրիրիմ: Էօյլէ իսէ պունճա էյլիքտարլըղա գարշը նամքէօր հաշամայա պէնի պըրագմա: Էպէտի փէտէր, սանա իթաաթէն էօլէն Յիսուսուն իթաաթընըն սէվապարը հէօրմէթինէ պանա պու քէրէմի էյլէ քի, պէն տէ էօլիւմէտէք սէնին րատէթինէ իթաաթ էտէյիմ: Ես իւստիւն էյլիք, սէնի սէվէրիմ, վէ սանա օլան մուհապէթիմէ պինտէն, հէր պապտէ սանա իթաաթ էթմէք իսթէրիմ: Աղիզ միւտավէմէթի, սէնին մուհապէթինի վէր պանա, պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ: Աղիզ վալիտէմ Մարիամ, պէնիմ իշին շէֆաաթճը օլ:

ԵՆՏԻՆՃԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԵՕԼԻԻՄԻԻ ԶՕԳԼՈՒԳ ԻԱԹԸՐԸՆԱ ԿԵԹԻՐՄԵ-
ՅԵՆ ՊԻՐ ԱՂԸՐ ԻԱՍԹԵՆԻՆ ՀԱՍՍԵԼԵՐԻ

ԷՎԻՆԻ ՆՐՐԱՆՐՆԱ զօ, ԼՈՂՆՔԻ ԽՈՒՃԻՔԱՅԻՆ ՎԻ
ԽԱՂԱՄԱՅԱՃԱԳԱՐՆՆՆԻ:

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Պիր իբի սաաթ էօմրիւ գալմըշ պիր խաս-
թէնին եանընտա պաւլունոյօրսուն կիպի կէօ-
ղիւն էօնիւնէ կէթիր: Չաւալլը խասթէյէ պազ,
աղրըլար նասըլ էթրաթընը ալմըշ, պալընըլզ
կէլիր, կէօքսիւ գապիանըր, նէթէսի թիւքէնիր,
սօռզ սօռզ թէրլէր. պաշը քէնտինտէ տէյիլ
պիր շէյ տոլյմազ, պիր շէյ աղնամազ, սէօյ-
լէմէյէ մէնալի եօզ: Էն պէօյիւք սէթիլլիլի տէ
օ տուր քի, էճէլի պաւ գատար եազլաշմըշ
իքէն, ճանընը տիւշիւնիւպ, վէ էպէտիլիք ի-
չին վէրէճէյի հիսապլարը եօլունա գօյաճազ
եէրտէ, ազլը ֆիքրի օ քէնտինի եօլտիւրէճէք
խասթէլիյէ վէ աղրըլարա գարշը հալա հէ-
քիլէրմմաւլիճէլէր արամագտա տըր: Պաւ մա-
գուլէ էօլիւմճիւ խասթէլէր հաղընա «քէն-
տի քէնտիլէրի տիւշիւնմէքտէն պաշգա շէյէ
գուտրէթլէրի օլմազ» տէր Յուստինեան սուրբ

Լաւրենտինոս: Հիչ տէյիլ իսէ տօսթլարը ազրա-
պալարը պարի պուլունտուղու թէհլիքէյի օնա
խապէք վէրսէլէք ես: Հայըր, Էօլիւմ խա-
պէրինի օնա վէրմէյէ, վէ խորհուրդլարը ալ-
սըն տէյի իլաթար էթմէյէ օնլարըն հիչ պիրի
տէ ճէսարէթ էտէմէզ: Օնուն գալպինի զըր-
մայալըմ տէյի պու շէյի օնա սէօյլէմէք-
տէն հէփսի տէ չէքինիր: Ես Ալլահըմ, պէն
չիմտիտէն թէշէքքիւր էտէրիմ քի, Էօլիւմ
սաաթըմտա՝ թարիգաթըմտան օլան սէվլիւլիւ
դարտաշարըմը պէնիմ էթրափըմա ճէմ էտէ-
ճէքսին. վէ օնլար օ արատա պէնիմ էպէտի
սէլամէթիմտէն պաշգա մէնֆաաթ արամայա-
րագ, էյի Էօլիւմ իւլէ էօլմէք իչին հէփսի տէ
պանա եարտըմ էտէճէք տիրլէք:

Լաքին հէր նէ գատար Էօլիմ խապէրինի
խաաթէյէ վէրէն օլմազսա տա, քէնտիսի ֆա-
միլեանըն թէլաշընը, հէքիմլէրին տէֆա տէ-
ֆա իսթիշարէլէրինի, տիւրլիւ տիւրլիւ վէ պի-
րիպիրինտէն քէսքին վէրտիքլէրի մուալիճէ-
լէրի կէօրմէյիլէ, գալալլը խաաթէշաշըրըր գալլը,
պիր թարաֆտան տա գօրգու, զիմմէթ իզթի-
րապը, վէ սւմիտսիզլիք իւզէրինէ պասըպ,
ահ քիմ պիլիր, սագըն էօմրիւմիւն ազրպէթի
եէթիշմիշ օլմասըն, տէմէյէ պաշլար քէնտի
քէնտինէ:

Անճագ պու արատա պիր տէ Էօլիւմ խապէ-
րինի ալաճագ օլուրսա, խաաթէնին հիւրէյի
նէ հալ քէսպ էտէք: Հաջան քի, աղա խաա-
թէլիյին Էօլիւմ կէթիբիճի խաաթէլիք տիր. սօն
խորհուրդլարը ալմալըսըն, քէնտինի Ալլահա
սուենմալը սըն, վէ տիւնեայա վէտա էտիպ շը-
դըպ կիթմէլիսին տէյի սէօյլէտիքլէրինի իշի-
տիրսէ, օնուն հալի նիճէ օլուր: Նէ. տիւն.

եայա վէտա մը էտեճէք. նիճէ՞, էվէնի, եուր-
տունու, եալըսընը, ագրապալարընը, տօսթլա-
րընը, մուսահէպէթլէրինի, օյունլարընը, էյ-
լէնճէլէրինի, հէր պիր շէյի պըրագըպ կիտե-
ճէքմի: Պէլի. հէր շէյի պըրագաճագ տըր վէ
հէնիւզ քեաթիպ կէլմիշ, օնուճն աղզընտան
շունու պըրագըրըմ, պունու պըրագըրըմ տէյի
եաղայօր: Եա պիլէպինճէ նէ կէօթիւրէճէք:
Պիր պէզ փարչասընտան պաշգա շէյ կէօթիւ-
րէճէք տէյիլ. օնունուլա մէզարա կիրէճէք. օ
տա քէնաիյիլէ պէրապէր չիւրիւյէճէք աիր:

Նէ դարա գասալէթէ, վէ նէ տիւրիւ ալ-
թիւսթիւյէ կիրիթթար օլուր՝ ճան ալամէթին-
տէ պունունան խապթէ, հաջան ֆամիլեանըն
աղլատըղընը, վէ տօսթլարընը մահզուն սիւ-
քիւթլուզունու կէօրիւրտէ քի, էթրաֆընա
թօփլանմըշլար, վէ աղըղլարընը աջմայա եիւ-
րէքլէրի չէքմէզ: Լաքին քէնտինէ տահա զիյա-
տէ սըգընտը վէրէն շէյ՝ զիմէթինին իզթի-
րապլարը օլուր քի, օ վագըթա գատար սիւր-
տիւյիւ նըզամսըզ էօմիւր իջին, Ալլահըն իհ-
սան էթտիյի պունճա իլհամլարը վէ նուըլա-
րընը, վէ քէնտի գօտուզու նիյէթլէրի եա հիչ
մաալէ ալմայըպ, եախօտ թէզ էլտէն թէրք
էթտիյի իջին, օ տաղլալար արասընտա տահա
գուվվէթլի վուրահագ տըր: Օ վագըթ, վայ
պաշըմա, Ալլահտան պու գատար նուըլար ալ-
տըմ, զիմէթիմի տօղրուլթմայա պու գատար
մէյտանըմ վարըտը, հիչ պիր շէյ էթմէտիմ.
չիմտի տէ իշթէ էճէլ գափուսունու եէթիշտիմ:
Շու սէպէպլէրտէն գաջմատա, օ ահպապլար-
տան ուղագ տուրմատա, սըզ սըզ խոստովա-
նանք օլմագտա նէ կիւճլիւք վարըտը: Վէլէվ
պէօյիւք կիւճլիւքլէր տախի օլսայըտը, ճա-

ներմըն սեւամեթի իջին հէր պիր շէյի էթմէլի տէյիլմիյիտիմ: Հունքի օնտան պէօյիւք պիր շէյ եօղուտու: Ահ, օ գօտուղուամ էյի նիյէթին իհրապընտա օլմուշ օլսայըտըմ, օ վազըթ պաշ-լատըղըմ թէրթիպ իւզէրէ տէվամ էթմիշ օլ-սայըտըմ, շիմտի նէ գատար մէմնուն միւթէ-շէքքիւր օլաճաղըտըմ: Հալ պու քի, էօյլէ էթ-մէտիմ, շիմտի տէ էտէճէք վազըթ գալմատը, տէր: Միւտտէթի էօմիւրլէրինտէ զիմմէթլէրի-նի թէմիզ սազլամայը իհմալ էտէն էօլիւմճիւ խասթէլէրին պու կէօնէ հասսէլէրի վէ միւ-լահաղալարը թըփզը ճէհէնէմտէքի ճանլարըն հասսէլէրինէ պէնզէր քի, քէնտի ալապլարը-նըն սէպէպի օլան կիւնահլարը իւզէրինէ ա-ճըր եանարլար: Լաքին նէ ֆաիտէսի օլուր, նէ տէ չարէսի:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Էֆէնտիմ, էյէր պու տազիգէտէ պանա է-ճէլին եէթիշտի տէյի խապէր վերսէլէր, պէնիմ տէրտլի միւլահաղալարըմ պուենլար օլուրու-տու: Պու նսւրու պանա իհսան էթտիյին իջին, վէ իալահ օլմայա տա պանա մէյտան վէրտի-յին իջին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ: Եօզ Ալ-լահիմ, եօզ, շիմտէն սօղրա արթըզ սէնտէն գաշաճազ տէյիլիմ: Պու գատար պէնիմ ար-գամա տիւշտիւյիւն եէթէր: Շիմտի հազզ իւ-զէրէ գօրգմալըյըմ: Հունքի էյէր շիմտի տէ սանա թէսլիմ օլմայըպ, գարշը գօրսամ, պէնի եիւղտէն պըրադմայա հազզըն վար տըր: Սէն պանա եիւրէյի՝ սէնի սէվմէք իջին վէրտին. պէն իսէ օնու պէօյլէ ֆէնայա գուլլանտըմ:

Եսարատըճըմը, լէ պէնիմ ուղրուամա էօմրիւնիւ գուրպան էտէն գուրթարըճըմը սէվմէյիպ, եա-
րաաւըմըշլարը սէվտիմ: Սէնի սէվէճէք եերասէյ
գաջ տէփալար սէնի ինճիթտիմ, սէնի խօրլա-
տըմ, սէնտէն եիւզ չէվիրտիմ: Օ կիւնահլար
ըլա սէնին մուրատընա գարշը հարէքէթ է-
տէճէյիմ տէյի պիլէրէք, եինէ օնլարը իշլէ-
տիմ: Յիսուսուամ, օ իշլէտիյիմ կիւնահլարըն
իւզէրինէ ճան ու կէօնիւլտէն փիւշմանըմ,
օնլարը իշլէմիշ օլտուղում աշըրը տէրէճէտէ
կիւճիւմէ կիտէր. վէ եաշայըշըմը թէպտիւ էթ-
մէք իսթէրիմ: Եա ճանըմըն Ալլահը, սէնի սէվ-
մէք, վէ սէնի խօշնուտ էթմէք իջին, տիւնեա-
նըն ճէմի մէմնուսիյէթլէրինտէն իպա էտէ-
րիմ: Սէն պանա մուհապէթիինին ճէսիմ նըշան-
լարընը կէօսթէրտին. պէն տէ էօմէղտէն էվլէլ
քէնտի մուհապէթիմին ճիւղի նըշանլարընը
կէօսթէրմէք իսթէրիմ: Շիմտիտէն պաշլայըպ
ճէմի խասթէլիքլէրի. խաշլարը, ինսանլարտան
կէլէ պիլէճէք ճէմի րէզալէթլէրի վէ թաճիզ-
լիքլէրի գապուլ էտէրիմ. օնլարըն ճիւմէսինի
տէ սէնին աշգընա չէքմէք իսթէրիմ. անճազ
եիւրէք րահաթլըղըլա չէքմէք իջին սէն տէ
պանա գուվլէթ վէր: Սէնի սէվէրիմ, եա նի-
հայէթտիզ էյլիք, հէր էյլիքտէն զիյատէ սէնի
սէվէրիմ: Տահա զիյատէ մուհապէթ վէ միւ-
տալլէթ վէր պանա: Ումիտիմ պիքիւր Մարիամ,
պէնիմ իջին Յիսուսա րիճա էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ահ, էօլիւմ սաաթընտա տինին հազիգաթ-
լարը նաաւլ փարլազ կէօրիւնիւրլէր. լաքին
էյէր օ ճան վէրէն քէօթիւ եաշամըշլուս, խու-

սուսուլլա էյէր քի Ալլահա խըզմէթ էթմէյէ տահա զիյատէ գօլայլըղը, զիյատէ իպրէթլէրի, վէ իլհամլարը օլան՝ Ալլահա սուսուլլամաշ պիր ճանըսա, օնու տահա շիտտէթ իլէ խըրփալամագ իչին, օ հագիդաթլար նասըլ պէրլագ կէօրիւնէճէք տիրլէր: Ես լապպիմ, պէն ախէրլէրէ նասիհաթ վէրիր իքէն, օնլարտան տահա ֆէնա եաշատըմ. տիւնեայը թէրք էթմիշ իքէն, տիւնեանըն սէֆալարընա, ֆանիլիքլէրինէ, մուհապէթլէրինէ երէրէյիմ եափըղդ եաշատըմ տէյի տիւշիւնտիւլիւնտէ, նէ պէօյիւք ազապ վէ իզթիրապ չէքէճէք տիր: Պէնիմ Ալլահտան ալտըղըմ նուրլարըլա պիր տինսիզ քիշի պիլէ սուրը օլա պիլիրիտի տէյի միւլահազա էթտիյինտէ, զիմէթի նասըլ քէնտինի թէքտիր էտէճէք տիր: Ախէրլէրին դուլլանտըղը խայր ամէլլէրի զէվզէքլիք կիպի խօրլատըղը, տիւնեանըն պազը գանուլարընը մէտհ էթտիյի, խօտիէսէնտլիքտէ նէֆա մուհապէթինտէ քիմսէտէն կէրի գալմատըղը, սըղընտը զահմէթ չէքմէք իսթէմէտիյի, վէ հէր րասթ կէլէն սէֆալարա քէնտինի թէսլիմ էթտիյի խաթըրընա կէլտիյինտէ, նէ գատար միւզթէրիպ օլաճագ տըր:

« Կիւնահքեարլարըն արզիւսիւ զայ օլաճագ »¹, տէր Դաւիթ մարգարէ: Ինսանլար շիմտիքի զայպ էթտիքլէրի վազթը էօլիւմ սաաթընտա նէ գատար արայաճագ տըրլար: Սուրբ Գրիգոր քէնտի միւքեալէմէ քիթապընտա նագլ էտէր քի, Քրիստանդոս իսմինտէ պիր զէնկին, լաքին քէմքեար քիշի էօլիւմ սաաթընտա շէյթանլարըն քէնտինի կէօթիւրմէյէ կէլտիքլէ-

րինի կէօրմէյիլէ, օնլարա գարշը ֆիրեաա ու ֆիզան էտէրէք, «աման, պանա վագըթ վէրին. եարընա գատար վագըթ վէրին» տէյի չաղըրըր ըաը: Օնլար ըսա՝ «էյ շաշգըն, էյ տիվանէյ շիմտի վագըթմը արայօրսուն: Օ գատար վագթըն վարըտըր, զայպ էթտին, կիւնահ իշլէմէյէ սարֆ էթտին, շիմտի տէ վագըթ աւրայօրսուն. լաքին սանա արթըղ վագըթ եօգ տէյի ճէվապ վէրտիլէր: Զավալը պիչարէ, հիչ տուրմաղ չաղըրարագ եարտըմ տիլէրիտի: Մաքսիմոս իսմինտէ պիր կրօնաւոր էվլատը տա օրատա հաղըրըտը, օ էօլիւմճիւ խասթէ՝ էվլատընա տէօնիւպ, «աման էվլատըմ պանա եարտըմ էթ, Մաքսիմոսում պանա եարտըմ էթ» տէրիտի: Օ արատա եիւզլէրինտէն աթէշ սաշըլարագ, գուտուրմուշ կիպի տէօշէյին պիր թարաֆընտան օ պիր թարաֆընա աթըլըրըտը, վէ պէօյլէ ումիտ քէսիքլիք ալամէթ իլէ պաղըրարագ սէֆիլճէ ճանընը թէսլիմ էթտի:

Վայ հալիմիզէ. պու մագուլէ տիվանէլէր սաղըղլարընտա քէնտի տիվանէլիքլէրինի սէվէրլէր լաքին էօլիւմ սաաթընտա կէօղլէրի աշըլըպ, քէնտի տիվանէլիքլէրինի թագրիր էտէրլէր: Անճագ օ վագըթ պու թագրիրին՝ իշլէտիքլէրի քէմլիյին չարէսիզ օլտուղու իլին ումիտ քէսիքլիքլէրինի արթըրմագտան պաշգա պիր ֆաիտէսի օլմաղ. վէ պէօյլէ էօլմէյիլէ, քէնտի սէլամէթլէրի հագգընտա աշըրը շիւպհէ պըրագըրլար: Էյ իմտի, շիմտի պու շէյի օգուլան պիրատէր, զանն էտէրիմ քի, սէն տախի պու պէօյլէ տիր տէյի թագրիր էտէրսին: Հալ պու քի, էյէր պէօյլէ իսէ, սաղըլընտա պու հագ մատտէլէրի պէօյլէ թանըյարագ վագթըյըլա չարէսինէ պագմաղսան,

սենին տիվանէլիյին վէ սէֆիլիյին տահա պէօ-
յիւք օլուր: Հաթթա էօլիւմ սաաթընտա պու-
օգուտուղուն շէյ տէ սենին հազընա պաշ-
գահա պիր զըլըճը օլուր:

Էօյլէ իսէ ազընը պաշընա թօփլա. պէօյլէ
պիր գօրգունճ էօլիւմտէն սազընտահազ վազթըն
վար իքէն. թէզ էլտէն չարէսինի կէօր. չարէ
կէօրմէյէ միւնասիպ օլմայան վազըթա սազըն
պէքլէմէ: Կէլէճէք այ, կէլէճէք հաթթա տէ-
մէ: Ալլահ թալանըն քէնտի մէրհամէթինտէն
հաշի պու շիմտիքի իհսան էթտիյի նուր, սէ-
նին հազընա սօն հուրու, սօն տավէթի օլ-
մատըզընը քիմ պիլիր: Պէօյլէ շիւպհէ գալ-
տըրմազ, վէ էպէտիլիյին օնա մէրպուլթ օլտու-
ղու էօլիւմիւ տիւշիւնմէք իսթէմէմէք պէօյիւք
շաշընլըզ տըր. անհազ էօլիւմիւ տիւշիւնիւպ
տէ՝ օնա թէտարիք կէօրմէմէք տահա պէօյիւք
շաշընլըզ տըր: Օ վազըթ էտէճէյին միւթա-
լաալարը վէ գօյահազըն նիյէթլէրի շիմտիտէն
իճրա էթ. շիմտի մէյվէլի, օ վազըթ մէյվէսիզ
օլուր. շիմտի սէլամէթէ չըգահազընա էմնիյէթ
իլէ) օ վազըթ սէլամէթինտէն գաթի ումիտ-
լիլիլէ օլուր: Պէշինճի Կարուրսուն խատէմէ-
լէրինտէն պիրիսի՝ քէնտինի միւսթագիլ Ալլա-
հըն խըզմէթինէ թէսլիմ էթմէք իչին մէմու-
րիյէթինտէն իսթիֆա էթտիյիսէ, փատիշահ՝
սարայը նի՛չին թէքք էտիյօրսուն տէյի օնա
սիւալ էթտի: Օ տալսի, « սէլամէթէ Եթիշմէք
իչին, նըզամսըզ պիր էօմիւր իլէ էօլիւմիւն
արաաընտա՝ թէօվպէյէ պիր մըգտար մէյտան
օլմազ իգթիզա տըր » տէյի ճէվապ վէրտի:

ԱՐՁԻՒ ՎԵՆՅԱԶ

Եօդ Ալլահը մի հօգ. արթըդ սէնին մէրհամէ-
թինի քէօթիւյէ գուլլանտհագ տէյիլիմ : Պու
շիմտիքի պանա իհսան էթտիյին նուր իչին թէ-
շէքքիւր հտէրիմ, վէ հաշայըշըմը թէպտիլ էթ-
մէյէ սէօզ վէրիւրիմ : Արթըդ պանա թահամմիւլ
հտէմէյէնէյինէ ազլըմ միւշահատէ հտիյօր :
Տահա նէյէ պէքլէյօրում . պէնի ճէհէնէմէ
կէօնտէրէսին տէյիմի պէքլէյօրում . եախօտ
պաշտան դարա պիր էօմիւրտէ պէնի պըրա-
գասըն տէյիմի պէքլէյօրում քի, էօլիւմտէն
տահա պէտթէր դազապ տըր : Իշթէ սէնին ա-
յազլարընա տիւշէրիմ . պէնի լութֆուհա գա-
պուլ էյլէ : Վազաա պէն պու քէրէմէ լայըդ
տէյիլիմ, լաքին Եպէկիէլ մարգարէնին ազլը-
յըլա սէն սէօյլէտին քի, « Պինամուս քիշի պի-
նամուսընդուհտան տէօնտիւյիւ կիւնտէ , օ-
նուէն պինամուսընդլարը արթըդ օնու մուազ-
գապ էթմէզլէր »¹ : Էյ իմտի Յիսուսում, էյէր
քի կէզմիշ էօմիւրտէ սէնին էօլշիւսիւզ էյլի-
յինի ինճիթտիմ իսէ, շիմտի օնլարըն իւզէրինէ
պիւթիւն երւրէքտէն փիւշման օլուրում . վէ
աֆլըդ վէրէնէյինէ ումիտ հտէրիմ : Սուրբ
Անսելմոսընդա պէրապէր, մատամ քի սէն գա-
նընըլա ճանըմը սաթըն ալտըն, էօյլէ իսէ կիւ-
նահլարը սէպէպինէ զայ օլմայա օնու պըրագ-
մա էֆէնտիմ, տէյի ըրհա հտէրիմ : Պէնիմ
նամքօրընդումա պազմա, իլլա պէնիմ աշղը-
մա էօլիւմիւ սանա իխթիյար էթտիւրէն մու-

1 Եպէկ. ԼԳ. 12 :

հապէթինէ պագ: Էյէր պէն սէնին լութոնու
 դայ պէթմիշ իսէմի սէն օնու թէքրարէն պանա
 իհսան էթմէք գուտրէթինի դայ պէթմիշ տէ-
 յիլսին: Էյլէ իսէ պանա մէրհամէթ էյլէ,
 եւ սէվկիւլի գուրթարըմ: Պանա աֆվըզ,
 վէ սէնի սէվմէյէ լութուֆ վէր, չունքի պու
 կիւնտէն սօղրա սէնտէն մատա պիր շէյ սէվ-
 մէմէք իւզէրէ սանա սէօզ վէրիրիմ: Պունճա
 մախլուզլար իչինտէ՝ սէնի սէվմէյէ եալընըզ
 պէնի ինթիսապ էթտին. պէն տէ հէր էյլիք-
 տէն զիյատէ սէնի սէվմէյի ինթիսապ էտէրիմ,
 եւ իւստիւն էյլիք: Սէն խաչըն ըլա պէնիմ
 էօնիւմտէն կիտիյօրսուն, պէն տէ պանա չէք-
 տիրէճէյին խաչըլա սէնին արգանտան կէլմէք
 իսթէրիմ: Սէնաէն հէր նէ ազապ, հէր նէ հա-
 գարաթ կէլիրսէ, մուհապէթիլէ գապուլ էտէ-
 րիմ: Թէք լութոնտան պէնի մահրում պը-
 րագմա տա, հէր շէյէ րազիյիմ: Ումիտիմ պի-
 քիր Մարիամ, պանա Ալլահտան միւտազէմէթ,
 վէ քէնտինի սէվմէյէ լութուֆ ալը վէր տէ,
 պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ:

ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Էօմրիւ իչինտէ ճանընըն էյլիյինէ վազիֆէ-
 սիզ օլան պիր էօլիւմնիւ խասթէյէ՝ հէր կէօր-
 տիւլիւ շէյ պիրէր տիքէն օլուր: Զէվզու սէ-
 ֆալարընըն, սէօզիւնիւ եիւրիւթտիւքլէրինին,
 էթտիյի չալըմլարըն զիքրի տիքէն օլուր. քէն-
 տինի կէօրմէյէ կէլէն տօսթլարը, վէ խաթը-
 րընա կէթիրտիքլէրի հէր պիր շէյ պիրէր տի-
 քէն օլուր. նէվպէթ իլէ պաշընը պէքլէյէն
 րուհանի փէտէրլէր տիքէն օլուր. գապուլ է-
 տէճէյի խոստովանանք, հազարգութիւն, վէ

վերջին օժուժ խորհուրդաբար պիտէր տիքէն
օլուր. եանընա դօյուլան խաչելութիւն տախի
պիր տիքէն օլուր. չունքի քէնտինի խելա
էթմէք իչին էօլէն պիր Ալլահըն մուհապէթինէ
մուգապէլէ կէօսթէրտիյի նամքէօրլուղու օնու
իւզէրինտէ օգուր:

Ահ, պէն նէ տիվանէ իմիշիմ, տէր օ վազըթ
օ սէֆիլ խասթէ: Ալլահ թալանըն պանա իհ-
սան էթտիյի պունճա նուրլար վէ գօլայըղա-
րըլա պէն սուրք օլապիլիբիտիմ: Ալլահըն քէ-
լէմիյլէ քէնտիմէ պիր մութլուղու էօմիբ թէ-
տարիք էտէպիլիբիտիմ. շիմտի օ դատար սէ-
նէլէրտէն՝ էղիյէթ, էմիլիյէթսիլիք, գօրգու,
գալպ վէ զիմմէթ իզթիրապընտան, վէ Ալլահ
վէրէճէյիմ հիսապլարտան պաշգա նէ դալտը
էլիմտէ: Պէնիմ սէլամէթիմ փէք սարփա սար-
տը տէր: Անճադ պունլարը նէ վազըթ սէօյլէր:
Նէ վազըթ քի իշ իշտէն կէչմիշ իսէ. դանտիլին
եաղը թիւքէնմէք իւզէրէ, տիւնեա սէյրանը-
նըն փէրտէսի գափանմադ իւզէրէ իսէ. նէ վա-
զըթ քի գութլու վէ գութսուզ իքի էպէտիլի-
յին քէնարընտա պուլունուրսա, վէ օ սօն չէնէ
աթմասընա ան պէ ան եազլաշմագտա օլուր-
սա քի՝ Ալլահ օլտուգճա՝ էպէտի մութլուղու-
ղու եախօտ սէֆիլիյի օնա մէրպութ տուր:
Ազըլ պաշընտա օլարադ պիր սէնէ, եախօտ
պիր այ, եախօտ հիչ տէյիլ իսէ պիր հաֆթա
քէնտինէ վազըթ վէրէն օլսա, նէ տէսէն վէր-
մէդ: Չունքի օ վազըթ զիհնի տաղընըդ, կէօք-
սիւ գափանմըշ, նէֆէսի թութուլմուշ օլտու-
ղունտան, նէ միւլահազա էտէպիլիբ, նէ տէ
պիր էյի ամէլ իճըս. էթմէք իչին ֆիքրինի իշ-
լէտէ պիլիբ: Սանըրսըն քի, պիր գարանըլդ
չուգուրսնտա մահպուս օլմուշ պուլուր քէն-

տինի. օրատա քի եազընտա զսահուր էտէճէք
պիր ճէսիմ, վէ չարէ էտէմէյէճէյի խարապ-
լլէտան պաշգա շէյ թէխայիւլ էտէմէզ: Օլ սէ-
պէպտէն էօթրիւ վազըթ մէյտան արար. Լաքին
պուենա նիսպէթ չափըք օլ, պու ազ վազըթ
զարթընտա էլինտէն կէլտիյի զատար հիսապ-
լարընը ըռյէթ էտիպ եօլա տիւշմէյէ պագ,
պիւմէզմիսին քի, էօլիւմ քիմսէյէ պէքլէմէզ,
վէ հիչ ասլա խաթըր կէօնիւլ պագմազ, տէր-
լէր քէնտինէ:

Ահ, պու սապահ պէն տահա սաղըմ, ամմա
պու ազշամ էօլմիւլ պուլունաճաղըմ: Պու կիւն
պէն պու օտատա սաքին օլույօրոււմ, ամմա եա-
ըն պիր չուգսարտա օլաճաղըմ: Աս ճանըմ
նէրէտէ պուլունաճազ տէյի տիւշիւնտիւլիւն-
սէ, նէ տիւրլիւ գօրգույա կիրիֆթար օլաճազ
տըր: Հաչան քի պալ մումու թէտարիք էթ-
տիքլէրինի կէօրիւրսէ, հաչան քի սօսւզ էճէլ
թէրլէրի կէլտիյինի ֆէրզ էտէրսէ, հաչան քի
եազընլարընըն ուսիլ ուսիլ օտատան չէքիլիպ
պիր տահա իչէրի կիրմէտիքլէրինի կէօրիւրսէ,
հաչան քի կէօզլէրի տիւմանլանըպ պիր շէյ
կէօրմէզ օլմայա պաշլարսա, օ նէ ազիմ գօր-
գույա զարգ օլաճազ տըր: Նիհայէթ էօլիւմ
եազլաշտըլը իչին օ մումու եազմայա պաշլար-
լարըսա, նէ ազիմ գօրգու վէ տիթրէմէք տու-
յաճազ տըր: Ահ մոււմ, ահ մոււմ, սէն օ վա-
զըթ նէ գատար հազ մատտէլէր զահիբէ չը-
գարաճաղսըն: Ահ, սէն օ վազըթ հէր պիր շէյի
շիմտիքի կէօսթէրիշլէրինտէն քիւլլիէն պաշգա
շէքիլաէ կէօսթէրէճէքսին: Ահ, պու տիւնեա-
նըն ճէմի էյլիքլէրի՝ ֆանիլիքտէն տիվանէլիք-
սէն, վէ ալտատըճըլըգտան իպարէթ օլտու-
ղունու նանըլ թանըթտըրաճաղսըն: Լաքին

պու հագիգաթլարը աղնամաքտան նէ հաւըլյ հաշան քի չարէսինի կէօրմէյէ վազըթ գալմամըշ օլուրսա:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ ես բապպիմ, սէն պէնիմ էօլիւմիւմիւ իսթէմէզ, իլլա թէօվպէմէ վէ եաշամամը ար-
ղիւլէրսին: Նիմտիյէ գատար պանա պէքլէ-
տիյին իչին, վէ չիմտի պու նուրս պանա իհ-
սան էթտիյին իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ:
Տիւնեռնըն պէօյլէ ալչազ վէ պայաղը շէյլէրինի
սէնին մուհապէթինէ թէրճիհ էթմէյիլէ սէնի
խօրլատըղըմտա իշլէտիյիմ խաթայը թանըրըմ:
Վէ պէօյլէ պիր պէօյիւք ճիւնհատա պուլուհ-
տուղում իչին պիւթիւն եիւրէքտէն աճըյըպ
փիւշման օլուրում: Գալան էօմրիւմտէ քէնտի
նուրսն վէ լութիւնսուլա պանա եարտըմ էթ-
մէտէն կէրի տուրմա քի, եաշայըշըմը իսլահ
էթմէք իչին իգթիզա էտէն հէր շէյի թանըյա-
յըմ, վէ իճրասընտա օլայըմ: Հաշան քի չարէ-
սինէ պազաճազ մէյտան գալմազսա, օ վազըթ
պու հագիգաթլարը թանըմանըն նէ ֆաիտէսի
օլուր: «Սէնի իգրար էտէն քիշէյի ճանավար-
լարա թէսլիմ էթմէ»: Նէ վազըթ քի սէնի
թէքրար ինճիթմէք իւզէրէ շէյլթան պանա իվ-
ղա վէրիրսէ, Յիսուսում, սանա բիճա էտէրիմ,
սիյասէթլէրինին սէվապլարը իչին օլուհն, է-
լինի պանա ուզաթ, վէ կիւնահա տիւշմէյիլէ
թէքրարէն տիւշմէնլէրիմէ եէսիր օլմազտա պէ-
նի խէլաս էյլէ: Պու քէրէմի էթ քի, օ արա-
տա տաիմա սանա գօշայըմ, վէ օ իվղա իւզէ-
րիմտէն տէֆ օլուհճայա գատար քէնտիմի սա-
նա սըփարըն էթմէքտէն կէրի տուրմայայըմ:

Սէնին գանըն պէնիմ տիր. սէնին էյլէյին պէ-
նիմ մուհապէթիմ տիր: Սէնի սեվէրիմ, եւ
նիհայէթսիդ մուհապէթէ լայըգ Ալլահըմ. սէն
տախի քէրէմ էյլէ քի, սէնի տաիմա սեվէյիմ:
Պիւսպիւթիւն սէնին օլմագ իչին հանկը շէյ-
լէրտէն այրըլմագլըլըմ իգլթիգայըսա, օնլարը
պանա թանըտտըր. պէն իհրասընա հազըր ըմ.
լաքին սէն տէ գուվլէթ վէրմէյի տիրիշ էթմէ
քի, օնլարըն իհրասընտա օլայըմ: Եւ կէօյլէ-
րին սուլթանը, եւ Ալլահ վալիտէսի, պէն կիւ-
նահքեար իչին շէֆաաթ էյլէ, իվղա վագթըն-
տա տայմա Յիսսուսա վէ սանա զօշմագ իչին
պանա եարտըմ էյլէ. զիրա սանա սըղընան-
լարը՝ շէֆաաթընըլա աիւլմէքտէն սէն խէլաս
էտէրսին:

ՍԵՔՒԶԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՍԱԼԻՀԼԵՐԻՆ ԷՕԼԻԻՄԻԻ

Բապպիներն հռչգոչրոնսն քենտի սոչրոյա-
րընըն հօլիւնիւ գըյմէրի տիր¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Էօլիւմէ հասսէ նապարըյլա պազըլտըղը հալ-
աէ, գօրգու վէ իւրքիւնտիւ փէյտա էտէր. լա-
քին տին նապարըյլա պազըլտըղընտա, թէսէլ-
լիյի մուճիպ օլսւր, վէ արգիւ փէյտա էտէր:
Կիւնահընարլարա էօրֆիւ կէօրիւնիւր. լաքին
սուրըլարա սէվիմլի վէ լաթիֆ կէօսթէրիւ քէն-
տինի: « Էօլիւմ՝ զահմէթլէրին նէթիճէսի, ֆիւ-
թահաթըն քէմալի, վէ էօմրիւն զափսւսու օլ-
տուղսւ ճիհէթ իլէ գըյմէթլի տիր », տէր սուրբ
Պէրնարտս: Ֆիլ վազը էօլիւմ զահմէթլէրին
վէ մէշագգաթլարըն նէթիճէսի տիր: Յովը Ե-
րանեկինին զավլինճէ, « Պէնի տտէմին էօմրիւ
զըսա, վէ սէֆալէթ իլէ տօլսւ տսւր »²: Էօ-
միւր տէտիյիմիզ զըսա. վէ սէֆալէթ, իլլէթ,
գօրգու, վէ կէօնիւլ ազապըյլա տօլսւ տսւր:
Ուզսւն էօմիւրէ արգիւ էտէն տիւնեա փէրէսթ-
լէր՝ տահա ուզսւն պիր պէլատէն վէ մէշագ-

դաժտան պաշգա նէյէ արդիւ էթմիշ օլուրլար, տէր Սէնէկա նամ ալիմ: Սուրբ Օդոստինոս տախի, եաշամագտա տէվամ էթմէք, ճէֆա չէքմէքտէ տէվամ էթմէք տիր, տէր: Չունքի սուրբ Ամբրոսիոսուն սէօզիւ միւճուպինճէ, պու էօմիւր պիզէ րահաթ էթմէք իչին վէրիւմիշ տէյիլ, իլլա չալըշըպ զահմէթ չէքմէք իչին, վէ չալըշմայըլա էպէտի էօմիւրէ լայըգ օլմագ իչին վէրիւմիշ տիր: Պու խոռոռստա Տէրասուղիանոս պիր խօշ թապիր էտէր. հաչանքի Ալլահ պիր քիշինին էօմրիւնիւ զըսալտըրսա, էդիյէթինի զըսալթմըշ օլուր, տէր: Պինահն ալէյհ էօլիւմ հէր նէ դատար ինսանըն կիւնահընա դազէպէն վէրիւտի իսէ տէ, էդ ճիւմիլէ պու էօմրիւն սէֆիլլիքլէրի օ դատար չօգ տուր քի, սուրբ Ամբրոսիոսուն դավլի իւզէրէ, սանըրսըն քի էօլիւմ պիզէ զազէպէն տէյիլ, իլլա քէէննի մուալիճէ վէ ֆէրահիյէթ նէվինտէն վէրիւմիշ տիր: Ալլահ թալա քէնտի լւթֆուստա էօլէնլէրի մութլու սայար, չունքի զահմէթաէն խէլաս օլուպ րահաթըլա եէթիշիւրէրէ: «Մութլու Ալլահտան ույույան էօլմիւշլէրէ... չունքի զահմէթլէրինաէն րահաթլանըլար»¹:

Էօլիւմ սաաթընտա կիւնահքետըլարը միւզթէրիպ էտէն սըզլէթլէրի վէ մէշագգաթլարը սալիհլէր տույմագլար: «Սալիհլէրին ճանլարը Ալլահն էլինտէ տիր, օնլարա էօլիւմ եագըլմագ»²: Տիւնեա սէվէն քիշիւրէն օ դատար զօրգու վէրէն օ սօն հիւքիւմ, եանի «չըգ, կիթ» քէլամը՝ սուրբլարա հիշ թէլաշ վէրմէլ: Սուրբլար պու տիւնեալի էյիքլէրտէն այըլտըլա-

ըննա հիշ քէտեր էթմէզէր. չունքի օ շէյլէրէ
 եււրէքլէրի եափըշըգ տէյիլ տիր. վէ տիւզիյէ
 « Գաւպիմին Ալլահը, վէ պէնիմ հիսսէմ է-
 պէտի Ալլահ », տէյի ահուզար էթմէքտէ պու-
 լունմուշ տուրլար: Պօլոս նաւաքեալ՝ Գրիս-
 տասուն աշգընա քէնտի վարիյէթլէրինտէն սօ-
 յուլան թէվապիլէրինէ մութլու վէրիւր. վէ
 « Մալինիզին դարէթ օլմասընը մուհապէթ իլէ
 դապուլ էթտինիզ. չունքի կէօյլէրտէ տահա
 ալա վէ պազի վարիյէթլէրէ մալիք օլաճազը-
 նըզը պիլիւսինիզ »¹, տէր: Տիւնեանըն շէրէ-
 ֆինի, իթիպարընը պըրազադլարընա տա գա-
 սաւէթ էթմէզէր. չունքի փէշինճէ օնլարը
 թէրք էթմիշ տիրլէր, վէ օնլարա հիշլիք վէ
 ֆանիլիք նազարըյլա պազմըշ տըրլար. վէ եա-
 լընըզ Ալլահը սէվմէք, վէ օնտան սէվիլմէք
 շէրէֆինի միւթէպէր թուլթմուշ տուրլար: Թաալ-
 լիւզլէրինի պըրազադլարընա տալսի քէտեր
 էթմէզէր. չունքի օնլարը ֆազաթ Ալլահ իչին
 սէվէր իտիլէր, վէ էօլտիւքլէրի վազըթ տա
 օնլարը օ կէօյլիւ փէտէրէ սըփարըճ էտէրլէր
 քի, քէնտիլէրտէն տահա ղիյատէ սէվէր օնլա-
 րը, վէ սէլամէթէ եէթիշէճէքլէրինէ ումիտլէրի
 օլտաւղունտան, պու տիւնեատաքինտէն ղի-
 յատէ օնլարա ճէննէթտէ եարտըմ էտէպիլէ-
 ճէքլէրինէ ազըլարը միւշահէտէ էտէր: խու-
 լասէի քէլամ՝ օնլար քի միւտտէթի էօմիւր-
 լէրինտէ տաիմա « Ալլահըմ հէր շէյիմ » տէյի
 սէօյլէր իտիլէր, էօլիւմ սաաթընտա տահա
 ղիյատէ հայըշըլա վէ թէսէլլիլէն պու սէօզիւ
 թէքէրիւր էտէրլէր:

Ալլահը սէվէրէք էօլէնէ՝ էօլիւմ աղըլարը

ասլա սըգընտը վերմէզ. հաթթա ազ վազըթ-
տան հօմրիւ թէքմիւլ օլուպ, Ալլահ աշքընա
շէյ չէքէճէք, վէ քէնտի մուհապէթինին իս-
պաթընը օնա իպրազ էտէճէք չօգ պիր մէյ-
տանը գալմատըշընը միւլահազա էթմէյիլէ,
օ ազըլարը տահա զիյատէ արզիւլէր. օնուն
իչին հօմրիւնիւն օ սօն պագայէլէրինի հիւսնի
րիզասըյլա, վէ երէք րահաթըլըյլա Ալլա-
հա սունար. վէ քէնտի էօլիւմիւնին գուրպա-
նընը՝ Յիսուս Քրիստոսուն քէնտի իչին խաչըն
իւզերինտէ էպէտի փէտերինէ սունտուղու գուր-
պանըյա պիրլէշտիրէճէյինէ թէսէլլի օլուր: Վէ
« Ասուտէի հալ իլէ պունտա ույույայըմ վէ
րահաթլանայըմ » տէյերէք, շազըլըլա էօլիւր:
Ահ, ուշրոմուզա էօլիւնճէյէ գատար պիրզի
սէվէն, վէ պիրզէ թաթըլ վէ մութըլու պիր
էօլիւմ թէրթիպ էթմէք իչին աճը վէ րէզա-
լէթլի էօլիւմիւ քէնտիսի իխթիյար էտէն Քրիս-
տոսուն գուճաղընա թէսլիւմ օլուպ, օրտա
րահաթլանարագ էօլմէք, նէ թաթըլ վէ նէ
ֆերահըլ էօլիւմ տիւր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ, սէվկիւլիւ Յիսուսում, սէն քի պանա
պիր թաթըլ էօլիւմ թէտարիք էթմէք իչին
Գողգոթա իւզերինտէ պէօյլէ պիր աճը էօլիւմ
իւլէ էօլմէյէ րազի օլաուն, նէ վազըթ օլաճագ
քի, պէն սէնի կէօրէճէյիւմ: Սէնի իլք տէֆա
կէօրմէք գըմմէթ օլաուղունտա, ճանըմը թէս-
լիւմ էթտիյիւմ մահալտէ սէնի հաքիմիւմ կիպի
կէօրէճէյիւմ: Օ վազըթ սէն պանա նէ սէօյլէ-
յէճէքսին: Պու շէյի տիւշիւնմէյէ օ վազըթա
պէքլէմէք իսթէմէմ. շիմտիտէն տիւշիւնմէք

Իսթէրիմ: Վէ պէօյլէ սէօյլէրիմ. Սէվկիւլիւ
 գուրթարըճըմ, էօյլէ իսէ պէնիմ իչին էօլէն
 սէնմիսին: Պէն պիր վաղըթ սէնի ինճիթմիշ,
 սանա նամքեօր պուլունմուշուտում. վէ աֆվ-
 լըղա տա լայըգ տէյիլ իտիմ. լաքին սօղրա
 սէնին լութֆուենուն եարտըմըլա քէնտիմէ կէ-
 լիպ, գալան էօմրիւմտէ կիւնահլարըմը աղ-
 լատըմ. սէն տէ պունա աֆվըգ վէրաին: Շիմ-
 տի սէնին խաքիփայինէ կէլմիշիմ, միւճէտտէ-
 տէն աֆվ էյլէ պանա. վէ աֆվը ումուսիյլէ
 կիւնահլարըմտան չէօզ պէնի: Պէն սէնին մու-
 հապէթինի խօրլատըղըմ իչին, թէքրարէն սէ-
 նի սէվմէյէ լայըգ տէյիլիտիմ. լաքին սէն քէ-
 մալի մէրհամէթինտէն պէնիմ եիւրէյիմի քէն-
 տինէ ճէլպ էթտին քի. սէնի տէյէրինէ կէօրէ
 սէվմէտիմ իսէ տէ, սէնի խօշնուտ էթմէք ի-
 չին հէր շէյի թէրք էտէրէք, հիչ տէյիլ իսէ
 հէր շէյտէն զիյատէ սէվտիմ: Շիմտի սէն պա-
 նա նէ տէյէճէքսին: Աէօրիւյօրում քի կէօյլէ-
 րէ վէ փայթաթաթընտա սանա մութասարըֆ
 օլմադ՝ պէնիմ հազըղմա պիր պէօյիւք նիմէթ
 տիր. անճազ սէնտէն ուզազ եաշամայա քէն-
 տիմէ կիւվէնէմէմ. ալէլխուսուս շիմտի քի՝
 սէվկիւլիւ վէ նուր ճէմալինի պանա կէօս-
 թէրտին: Պու սէպէպտէն էօթիւրիւ ճէննէթի
 իսթէրիմ, օրատա, սէֆա սիւրմէքտէն զիյատէ՝
 սէնի տահա էյի սէվմէք իչին: Նէ գատար վա-
 զըթ իսթէրսէն պէնի քաւարանա կէօնտէր. պու
 շիմտիքի պուլունտուղում քիրլի փասը հա-
 լիմ իլէ օ թէմիզլիք վաթանընա կէլիպ տէ, օ
 լէքէսիզ ճանլարըն իչինտէ պուլունմայը պէն
 տէ թէճվիզ կէօրմէմ: Թէմիզլէնմէք իչին կէօս-
 տէր պէնի օրայա. ֆազաթ էպէտի եիւզտէն
 պըրազմա պէնի, եէթիշիր քի հէր նէ վազըթ

իսթէրսէն պիր կիւն պէնի ճէնէթինէ չաղը-
րասըն քի, սէնին մէրհամէթինէ էպէսի սէնա
օգոսյայլմ: Շիմտիքի հալ, ես սէվկիւլիւ շէ-
րասթճըմ, էլինի գալտըր, վէ պէնի ալգըշա-
վէ սէօյլէ պանա քի, սէն պէնիմ սին, պէն
տէ գատիմի սէնին օլաճաղըմ: Պէն տաիմա
սէնի սէվէճէյիմ, սէն տէ տաիմա պէնի սէվէ-
ճէքսին: Իշթէ շիմտի սէնտէն ալըըլըրմ, վէ
օ աթէշէ կիտէրիմ, վէ սէնի սէվմէք իչին կի-
տէճէք օլտուղսւմտան, մէմնուէն կիտէրիմ,
ես պէնիմ գուրթարըճըմ, Ալլահըմ, վէ հէր
շէյիմ: Պէլի մէմնուէն կիտէրիմ, լաքին պիւմիշ
օլքի, նէ գատար վազըթ սէնտէն ուզաք գալըր-
սան, օ գատար պանա աղապ օլաճագ տըր: Կիտէ-
րիմ, էֆէնտիմ, լաքին պէնի չաղըրաճաղըն տա-
գիգէլէրի սայարագ: Վար գուվլէթիլէ սէնի
սէվէն, վէ տահա էյի սէվմէք իչին սէնի կէօր-
մէյէ հասրէթ չէքէն ճանըմա մէրհամէթ էյլէ:

Յիսուսուսւմ, օ վազըթ սանա պէօյլէ սէօյլէյէ-
ճէյիմ տէյի մէմսւլ էտէրիմ: Օնուէն իչին սանա
րիճա էտէրիմ պանա լութսւֆ վէր էօյլէ պիր
թարգըլա եաշամայա քի, պու շիմտիքի սէօյ-
լէտիլիմ օ վազըթ տա սէօյլէյէ պիլէյիմ: Միւ-
տավէմէթ վէր պանա, մահապէթինի վէր պա-
նա: Ես Ալլահ վալիտէսի, ետրտըմ էթ պանա,
ես կոյս Մարիամ, պէնիմ իչին Յիսուսա րիճա
էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

« Ալլահ թալա օնլարըն կէօղիւնտէն ճէմի եաշը սիլէճէք , վէ արթըզ քօլիւմ օլմայա-
նագ »¹ : Էօյլէ իսէ Ալլահ թալա՝ էզիյէթաէ +
գօրգուտա , թէհլիքէտէ , վէ ճէհէննէմ իլէ սա-
վաշտա եաշայարադ՝ պու էօմիւրտէ աղլայան
գուլլարընըն կէօզ եաշլարընը քօլիւմ սաա-
թընտա սիլէճէք տիր : Ալլահը սէվէն պիր ճան
քօլիւմ խապէրինի իշիթաիյինտէ եալընըզ պու-
նուենուլա թէսէլլի օլաճագ տըր . եանի պու
էօմիւրտէ պուլունան նիչէ նիչէ Ալլահը ին-
ճիթմէք թէհլիքէլէրինտէն , պուենա զիմէթ
իզլիթրապլարընտան , վէ շէյթանըն տիւրլիւ պէ
տիւրլիւ տուզագլարընտան եագընտա խէլաս
օլաճաղըմ տէյի միւլահագա էթմէյլէ : Պու էօ-
միւր՝ ճէհէննէմ իլէ միւթէմատի պիր ճէնք
տիր . վէ տաիմա ճանըմըզ վէ Ալլահը զայպ
էթմէք թէհլիքէսինտէյիզ : Պու տիւնեա իւզէ-
րինտէ տաիմա տիւշմէնլէրին լութուֆ էօմ-
րինէ գարշը գուրտուգլարը տուզագլարըն ա-
րասընտա կէզէրիզ , տէր սուրը Ամբրոսիոս +
Ալքանթարալը սուրը Պետրոս քօլիւմ հիյէ-
թինտէ իքէն , օնա եարտըմ էթմէք իշին տօ-
գուենան պիր կրօնաւորա , « Գարտաշ » սզագ
սուր պէնտէն , չուենքի տահա սաղ ըմ , վէ զայ
օլմագ մուխաթարասընտան խէլաս օլմուշ տէ-
յիլիւմ » տէտիրթտիրէն իշլէ պու թէհլիքէյի-
տի : Սրբուհի Թերեզայը թէսէլլի էտէն տէ
եինէ պու թէհլիքէյիտի . չուենքի հէր սաաթ

վարտուղունտա ճէնկին պիր սասաթընը տահա կէջիրտիմ տէյի սէվինիրտի, վէ« Էօմրիւմիւն հէր տագիրգէսինտէ տէ կիւնահ իշէյիպ Ալլահը զայպ էտէ պիլիրիմ » տէրիտի : Օլ սէպէպտէն Էօթիւրիւ սաւրբլարըն հէփսի տէ Էօլիւմ խապէրինի ալտըզլարընտա թէսէլլի օլսւրուտուլար. չոնքի պուսնունուլա ճէնքտէն վէ թէհլիքէտէն գուրթուլաճաղըզ, վէ Ալլահը արթըզ զայպ էտէմէմէք իգպալինէ չօզ վարմազ նաիլ օլաճաղըզ տէյի սիւշիւնիւրլէր իտի :

Իսքի ճգնաւորլարըն հիքեայէլէրինտէ շէօյլէրիվայէթ օլսւնուր քի, Սկիւթեատա իսթիյար ճգնաւորուն պիրիսի ճան վէրտիյի արատա՝ ախէրլէր աղլար իքէն, քէնտի կիւլէր իտի : Նի՛չին կիւլիւյօրսուն տէյի սիւալ էթաիլէր իսէ, « Պէնիմ մէշազգաթտան րահաթա կիթտիյիմի կէօրմէյիլէ սիզ նի՛չին աղլայօրսունուլ » տէյի ճէվապ վէրտի : Քէզալիք Սէնալը սրբուհի Կատարինէ տախի Էօլիւմիւ սասաթընտա « Պէնիմ իլէ հէմտէն օլուն. զիրա պու մէշազգաթմահալինի թէրք էտիպ հուզուր վաթանընա կիտիյօրում » տէյի սէօյլէտի : Էյէր պիր քիշի՝ տիվարլարը սաքաթ վէ տապանը վէ թավունը սալլանարազ հէր տագիրգէ երգըմազ իւզէրէ օլան պիր խանէտէ սաքին օլսա, օ քիշի պու մագոուլէ էվտէն պիր ան էվվէլ չըգա պիլմէյի նէ գատար արվիւլէր, տեր սուրբ Կիպրիանոս : Պու Էօմրիւրտէ հէր պիր շէյ ճանըն խարապընա թէշէպպիւս էտէր. տիւնեա, ճէհէննէմ, Քէյիլէլէր, ազլըն հասսէլէր, հէփիսի տէ պիլի կիւնահա վէ էպէտի Էօլիւմէ թահրիք էտէրլէր : Առաքեալ տախի « Պէնի պու Էօլիւմ թէնինտէն քիմ գուրթարաճազ »¹ տէյի չաղըրըր-

լար: Պիր ճան նէ վազըթ քի քէնտինէ՝ « Կէլ պէնիմ արուսէմ Լիբանանտան, Կէլ արլան-լար ինինտէն »¹, Կէլ էյ արուսէ, Կէօզ հաշը մահալինտէն. սէնի թէլէֆ էթմէյէ վէ սանա լուսթիւ րապպանիյի դայպ էթտիրմէյէ չալը-չան սպլանլար ինինտէն չըզ տէյի տէօյլէնիլ-տիյինի իշիտիրսէ, նէ տէրէճէ շաղըզ տույա-ճազ տըր: Պու սէպէպ իշին Պօղոս առաքեալ էօլիւմիւ արզիւլէյերէք: « Պանա էօմիւր ֆրիս-տոս. վէ էօլմէք քեար տըր »² տէրիտի. վէ էօլմէյիլէ նիհայէթսիզ պիր էօմիւր զազանա-ճազ օլտուղու իջին, օնու հէր դազանճտան միւթէպէր թութար ըտը:

Պիր ճան տիւնեատա պուլունտուգճա թէպ-տիլ օլմագ, վէ Ալլահըն լուսթիւնու զայպ էթ-մէք իհթիմալի օլտուղունտան էօթրիւ, քէնտի լուսթիւ իշինտէ պուլունտուղու վազըթ օնու տիւնեատան գալտըրմասը՝ Ալլահըն մահզա-պիր քէրէմի տիր: « Շայէտ պիր քէմլիք օնուն ֆիքրինի թաղլիթ էթմէսին տէյի գափըլտը »³, տէր ալիմ Սաղաման: Պու էօմիւրտէ Ալլահըլա պիրլէշմիշ հաշայանա նէ մութիւ. Լաքին Կէ-միլիլէ եօլճուլուգ էտէնլէր՝ լիմանա վասըլ օ-լուպ, ֆուրթունտան խէլաս օլմատըգճա, էմիլիյէթտէ օլմատըզլարը միսիլլու, պիր ճան տա Ալլահըն լուսթիւ իշինտէ պուլունտարագ պու էօմիւրտէն Կէօզ էթմէտիքճէ, թէքմիլէն մութիւլու սայըլամալ: « Կէմի եօլճուլուղու էտէն նէ վազըթ քի լիմանա եէթիշիրսէ, օ վա-զըթ իգպալլի սայըլամալը տըր » տէր սուրբ Ամ-բրսիոս: Էյ իմտի տէնիգ եօլճուլուղու էտէն

1 Երգ. Դ. 8:

3 Իմաս. Դ. 11:

2 Փիլ. Ա. 21:

պիր քիչի տիւրլիւ թէհլիքէլէր չէքտիքտէն սօղրա լիմանա կիրմէք իւզէրէ իքէն՝ զիյատէ շաղօլուրսա, էպէտի սէլամէթինի էմին էթմէք իւզէրէ պուլունան քիչի նէ գատար տահա զիյատէ շաղ վէ մէսրուր օլուր:

Գաթի նաղար « Սալիհ քիչի եէտի տէֆա տիւշէր »¹, ֆէհվասընճա, սաղ օլտուգճա խաֆիֆ կիւնահլարա պարի տիւշմէտէն եաշամագ գապիլ տէյիլ տիր: Անճագ պու տիւնեատան կէօջէտէն՝ Ալլահը ինճիթմէքտէն պիթէր: « Էօլիւմ՝ պէտիսլարըն մէգարընտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր », տէր սուրբ Ամբրոսիոս: Ալլահը սէվէն քիչիլէրէ էօլիւմիւ արզիւլէթաիրէն իշթէ պու տուր: Հայր Վինչէնցիոս Քարաֆֆա էօլէճէյի վազըթ պունունուլա թէսէլի օլուրուտու. չունքի « Եաշամագտան ֆերաղաթ էթմէյիլէ, Ալլահը ինճիթմէքտէն տէ ֆէրաղաթ էտէրիմ » տէրիտի: Քէզալիք սուրբ Ամբրոսիոս տա « Պու էօմիւրիւն նէսինէ՝ արզիւլ չէքէրիզ. մատամ քիչի նէ գատար չօգ եաշարսա, օ գատար զիյատէ կիւնահլա աղըրլաշըր » տէրիտի: Ալլահըն լութֆու իչինտէ էօլէն էօյլէ պիր հալտէ պուլունուր քի, արթըզ օնու ինճիտէմէզ օլուր: Օ ազիզին, « Էօլմիւշ տտէմ կիւնահ իշլէմէյի պիլմէզ » տէմէսի՝ պունու աղնաթմագ իչին իտի: Պու սէպէպէ մէպնի Ալլահ թալա « Էլան եաշայայան սաղլարտան ըսա, մուգատտէմ էօլմիւշլէրի մէտհ էթտիմ »², տէյէրէք, հէր նէ գատար սուրբ տախի օլտալար, սաղլարտան զիյատէ էօլմիւշլէրի մէտհ էտէր: Էյի ատէմին պիրիսի՝ էօլէճէյիմ վազըթ, « Կէօզիւն այտըն. զիրա

արթըգ Ալլահը ինճիթմէյէճէյին վազըթ կէլտի»
տէյի պաննա միւժտէ վէրին տէյէրէք թէնպիհ
էթմիշ իտի:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

«Լա՛ կէրչէքլիք Ալլահը էֆէնտիմ, սէն քի
պէնի խէլաա էթտին, ճանըմը սէնին էլինէ թէս-
լիմ էտէրիմ»: Ահ թաթլը գուրթարըճըմ, պէն
սէնտէն ալըլմըշ իքէն էօլմէյէ գօյվէրէ իտին,
հալիմ նիճէ օլաճաղըտը: Նիմտի ճէհէննէմտէ
պուլունաճաղըտըմ. վէ օրատա արթըգ սէնի
սէվմէյէճէյիտիմ: Պէնի երեզտէն պըրազմա-
տըղըն, վէ պէնիմ գալպիմի ճէլպ էթմէք իչին
պու գատար քէրէմլէր էթտիյին իչին թէշէք-
քիւր էտէրիմ: Սէնի ինճիթտիյիմէ աճըրըմ, վէ
սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ: Ահ, բիճա
էտէրիմ, սէնի ինճիթմէյլէ իշլէտիյիմ քէմլիյի,
վէ սէնին նիհայէթսիզ էյլիյինէ շայեսթէ օլան
մուհապէթի պաննա էյիճէ թանըթտըր: Սէնի
սէվէրիմ, վէ սէնին լութֆուսու թէքրարէն
ղայպ էթմէք թէհլիքէսինտէն գուրթուլմազ,
վէ էպէտի սէնի սէվմէյէ էմին օլմազ իչին,
էյէր սէն պէօյլէ իսթէրսէն՝ թէզ էլտէն էօլմէք
արզիւլէրիմ: Էօյլէ իսէ սէվկիւլիւ Յիսուսում
էօլիւմ կէլմէզտէն էվվէլ սէնին աշգընա պիւր
շէյ եսփա պիլմէք իչին, գալան էօմրիւմտէ
գուլվէթ վէր պաննա: Իվղալարա վէ ֆէյլլէրէ
գարըշ, ալէլիսուսու շիմտիյէտէք պանա զա-
լէպէ էտէն վէ պէնի սէնտէն ալըրան ֆէյլլէրէ
գարըշ գուլվէթ վէր պաննա: Խասթէլիքլէրտէ,
վէ ինսանլարտան սիթէմ կէօրտիյիւմտէ սա-
պըր վէր պաննա: Հէր քիմ քի պաննա նահազ-
լըգ էթմիշ իսէ, սէնին լաթըրըն իչին պէն շիմ-

տիտէն հէփսինէ տէ աֆվ էտէրիմ. վէ արզիւ-
լէտիքլէրի քէրէմլէրի օնլարա իհսան էտէսին
տէյի ըրնա էտէրիմ: Շիմտիյէ գատար սազըն-
մայա իհմալ էթտիյիմ ներելի կիւնահլարտան
տախի կէրի տուրմադ իչին տահա զիյատէ դայ-
րէթ վէր պանա: Ես գուրթարրճըմ, հարտըմ
էթ պանա. սէնին սէվապլարընըլա հէր շէյի
ոււմարըմ: Ես պէնիմ ումիտիմ կոյս Մարիամ,
սէնին շէֆաաթընըլա հէր շէյէ գալպի գոււվէթ
էտէրիմ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Սուրբ Պէրնարտոսուն վազլինճէ՝ էօլիւմ եւ-
լընըղ մէշազգաթլարըն նէթիճէսի տէյիլ, իլլա
էօմիւրիւն տէ գափուսու տուր, Հէր քիմ քի
իչէրի կիրիպ Ալլահը կէօրմէք իսթէրսէյ, միւ-
ճէրրէտ պու գափուսուն կէչմէլի աիր: « Պու
Ալլահըն գափուսու տուր, վէ պուստան սա-
լիհէր կիրէրլէր » 1: Սուրբ Հերոնիմոս էօլիւմէ
ըրնա էտիպ, « Աչ պանա հէմշիրէմ » 2, էյ պէ-
նիմ հէմշիրէմ էճէլ, էյէր սէն պանա պու
գափուլու աչմապսան, պէն վարըպ Ալլահըմա
մալիք օլամամ, տէրիտի: Սուրբ Կորուլոս Պո-
լոմէոսուն խանէսինտէ պիր էճէլ թասվիրի
վարըար քի, էլինտէ թըրփան թութմուշուսու.
Թասվիրճիյի չաղըրըպ օ թըրփանը պօղսուն, վէ
օնուն եէրինէ պիր ալթուն անախթար ըհսմ
էթսին տէյի էմր էթտի. պէօյլէճէ էօլիւմիւն
արզիւսիւլէ տահա զիյատէ եանըպ թութուշ-
մադ իսթէրիտի. չոււնքի Ալլահը կէօրմէք իչին

ճէննէթ դափուսուենու պիղէ աջանագ էօլիւմ տիւր:

Պիր փատիշահ քէնտի սարայընտա պիր քիշի իշին պիր մէսքեան թէտարիք էթմիշ օլսա, օ քիշի օ գուլիպէտէն պիր ան էվվէլ չըգըպ տա օ փատիշահանի սարայա տախիլ օլմայը նէ գատար հավէս իլէ արզիւլէր իտի, տէր սուրբ Յովհանն սսկեբերան: Պու էօմիւրտէ պիղիմ ճանըմըզ տախի թէնտէ սաքին օլմայըլա, օրտան չըգըպ կէօյլէր փատիշահ լըղընա կիթմէք իւզէրէ քէննի մահպուստա գալմըշ կիպի տիր: Օլ սէպէպտէն էօթիւրիւ Դաւիթ մարգարէ, « Էֆէնտիմ, պէնի հափիստէն դուրթար»¹ տէյի ըրճա էտէր իտի: Վէ իսթիյար Սիմէոն տախի Յիսուս մաասուսու գուճաղընա ալտըղընտա, « Արթըզ չէօզ, էֆէնտիմ, գուլուենու» տէյերէք, պու էօմիւրիւն մահպուսուստան գուրթուլմագ իշին էօլիւմտէն պաշգա տիլէյէճէք քէրէմ պուլամամըշտը: « Ճէպրի ալը գօնմուշ կիպի, չէօզիւլմէք իսթէր», տէր սուրբ Ամբրոսիոս: Առաքեալ տախի, « Պու թէնտէն չըգըպ Քրիստոսուլա օլմայը արզիւլէրիմ»² տէտիյինտէ պու քէրէմի տիլէրիտի:

Փարաւոնուն գատէհքեարը ազ վագըթ զարփընտա մահպուստան գուրթուլուպ թէքրար քէնտի մէմուրիյէթինէ կէչէճէյինի Յովսէփտէն իշիթտիյինտէ օ գատար շազ օլտուլուսա, Ալլահը սէվէն պիր ճան, ազ վագըթտան պու տիւնեա մահպուսուստան գուրթուլուպ տա Ալլահա մալիք օլաճաղընը իշիթտիյինտէ շազ օլմալմը: « Պու թէնտէ կէճիքտիքճէ, ըապպիտէն ուզագ գալըրըզ»³: Թէն իլէ պիրլէշմիշ

1 Սաղմ. ձիւ. 8:

3 Փիլիպ. Ա. 23:

2 Բ. Կոր. Ե. 6:

պուլուլնտուգճա, վաթսնըմըզտան խանըճ պիր
գուրպէթ մահալտէ կիպի Ալլահը կէօրմէքտէն
ուզագ գալըրըզ: Պու ճիհէթ իլէ, տէր սուրբ
Պրուհօնէ, « Պիզիմ էօլիւմիւմիւզէ էօլիւմ տէյ-
իլ, իլլա էօմիւրիւն պաշլանկըճը տէմէքիգթիզա
էտէր »: Պունա պինաէն սուրբլարըն էօլիւմիւ՝
օնլարըն հազգընա մէվլիւտ կիւնիւ տիւր, չուն-
քի էօլմէյիլէ՝ ազըպէթի օլմայան օ գուլըւ էօ-
միւրէ պիր կէչիտտէն իպարէթ տիր, տէր: Եյ
էճէլ, սէն քի մէշագգաթլարըն սօնու, գահ-
էթլէրէն նէթիճէսի, էպէտի րահաթըն պաշ-
լանկըճը սըն, սէնի քիմ արզիւլէմէզ, տէր
իտի սուրբ Օգոստինոս: Վէ աշըրը թէհասսիւր
իւլէ, « Էօլէյիմ, էֆէնտիմ, էօլէյիմ քի սէնի
կէօրէյիմ » տէյի նիյազ էտէր խաի:

Էօլիւմտէն՝ Ալլահըն լութօնտա պուլու-
նարագ էօլմէյիլէ էօմիւրէ կէչմէյէ ումիտ է-
տէն գօրգմասըն, իլլա վագըթլը էօլիւմտէն է-
պէտի էօլիւմէ կէչէճէք, « Պու էօլիւմտէն ի-
քինճի էօլիւմէ կէչէճէք » օլան կիւնահքետր
գօրգսուլն, տէր սուրբ Կիպրիանոս: Սուրբ Յով-
հաննէս սղորմած նամ ազիզին թէվարիսինտէ
շէօյլէ րիվայէթ օլուլուր քի, պիր զէնկին
քէնտիպիր թանէճէքէվլատընը պուսուլն տուա-
սընա արփարըճ էտիպ, օնա Ալլահտան ու-
զուլն էօմիւր տիլէսին տէյի քիւլլիյէթլի տէ
սատագա պըրագմըշըտը: Անճագ ազ վագըթ
միւրսուրինտէ էվլատը վէֆաթ էթտի: Եվլա-
տընըն վէֆաթը իչին փէտէրի շիքեայէթ էթ-
տիլի արատա, Հագ թարաֆընտան պիր մէլէք
կէլիպ, « Սէն էվլատընա ուզուլն էօմիւր իսթէ-
մէյօրմուլուտուլն, պիլմիշ օլ քի օ ճէննէթտէ
էպէտի էօմիւրէ մալիք օլմուշ տուր » տէտի
օնա: Իշթէ Յիսուս Քրիստոսուն պիզիմ իչին

գազանաւըլը՝ քէրէմ պու տուր. նիճէ Ովսէէ մարգարէտէ, « Սէնին էօլիւմիւն պէն իմի էյ էճէլ »¹ տէյէրէք, պիղէ պուսու վատ էթմիշ տիր: Չուէքի Յիսուս պիղիմ իջին էօլմէյիւն պիղիմ էօլիւմիւմիւզիւ էօմիւն թէպտիլ էթմիշ տիր: Պիսնիոն մարտիրոս շաղլըղլա սիյասէթ մահալինէ կիթտիյի տրատա, օնու կէօթիւրէն. լէրի էօլմէյէ նասըլ պէօյլէ սէվինէրէք կիտիյօրսուն տէյի սիւալ էթտիլէր իսէ, « Յաղնըշ սէօյլէյօրսունուզ, պէն էօլմէյէ տէյիլ, իլլա էօմիւրէ գօշուպ կիտիյօրում » տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր: Քէգալիք տէլի գանլը սուրբ Սիմփսրիանոսա տախի սիյասէթ էթտիլէրի. աւրատա էօլէճէյինէ եազըն, վալիաէսի « Շաղ օլ էվլատըմ, զիրա էօմիւն էլինտէն չըգաճագ տէյիլ, իլլա տահա ալա պիր էօմիւրէ թէպտիլ օլաճագ աըր » տէյէրէք ճէսարէթ վէրմիշ տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ ճանրմըն Ալլահը, կէրչի շիմտիյէ գատար պէն սէնտէն եիւզ չէվիրմէյիլէ սէնի խօրլատըմ. լաքին սէնին էվլատըն խաչ իւզէրինտէ էօմիւրէիւ գուրպան էթմէյիլէ սէնի իզզէթլէտի: Իմաի սէնին սէվկիւլիւ էվլատընըն սանա էթտիլի իքրամըն խաթըրը իջին, պէնիմ էթտիլիմ իքրամընըլըգարը աֆվ էյլէ: Եւ եիւճէ էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ աճը վէ փիւշման օլուրում. վէ պուստան պէօյլէ սէնտէն մատահիչ պիր չէյ սէվմէյէճէյիմէ սէօզ վէրիւրիմ: Վէ խէլասլըղըմը սէնտէն ումարըմ, էյի օլա-

րազ հէր նէյէ քի մալիք իսէմ, հիւմէսի տէ
սէնին քէրէմին տիր. հիւմէսինի տէ սէնտէն
պիլիրիմ. « Պէն հէր նէյիսէմ, սէնին լուծֆու
քէրէմին իլէյիմ »: Էյէր կէշմիշ էօմրիւմսէ սէ-
նի խօրլատրմ ըսաւ, սէնին մէրհամէթինէ սէնա
էտէրէք էպէտի սէնի իզզէթլէյէճէյիմ տէյի
ումիտ էտէրիմ: Սէնի սէվմէյէ գալպիմտէ պիր
շէտիտ արզիւ տույայօրում. անճապ պու ար-
զիւյիւ վէրէն տէ երնէ սէնսին. պու խուսուս
իլին տէ սանա թէշէքքիւր էտէրիմ, եւ պէնիմ
մուհապէթիմ: Պանա եարտրմ էթմէյէ նասըլ
քի պաշլատընըսաւ, իլէրի կէօթիւր, էֆէնտիմ,
իլէրի կէօթիւր: Ումարրմ քի պու կիւնտէն
սօղրա սէնին, վէ պիւսպիւթիւն սէնին օլա-
ճաղըմ: Տիւնեանըն ճէմի սէֆալարընը պիր
թարաֆա պըրազըրմ: Էֆէնտիմ, սէն պէօլէ
սէվիլմէյէ լայըպ, վէ պէնի պու գատար սէվմիշ
իքէն, սէնի խօշնուս էթմէքտէն տահա զիյա-
տէ հանկը շէյտէն սէֆա տույա պիլիրիմ: Եւ
Ալլահըմ, սէնտէն եալընըզ մուհապէթ իսթէ-
րիմ, մուհապէթ, մուհապէթ. վէ տաիմա սէ-
նին մուհապէթինի իսթէյէճէյիմ տէյի մէմուլ
էտէրիմ: Թաքի սէնին մուհապէթինտէ էօլ-
մէյիլէ, մուհապէթ փատիշահլըղընա եթիշէյ-
իմ. օրատա քի արթըզ մուհապէթ տիլմէյէ
միւհթաճ օլմայարազ, վէ պիր տազիգէ պիլէ
սէնի սէվմէքտէն տուր օլմայարազ, վէ վար
գուվլէթիմ իլէ էպէտի սէնի սէվէճէյիմ: Եւ
պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, սէն քի Ալլահը
պու գատար սէվէրսին, վէ հէր քիշինին սէվ-
մէսինի տէ պու գատար արզիւլէրսին, պու
քէրէմի էյլէ պանա քի, պու տիւնեատա օնու
զիյատտէ սէվմէյիլէ, ճէննէթտէ տէ էպէտ էլ
ապատ տահա զիյատտէ սէվէ պիլէյիմ:

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԷՕԼԻՒՄ ՍԱԱԹԸՆՏԱ ՍԱԼԻՀ ՔԻՇԻՆԻՆ ԵԻՒՐԷՔ
ՐԱՀԱԹԼԸՂԸ

Սալիհիերին ձանը Ալլահըն էլինտէ տիր. օն-
լարա հօլիտ՝ եագլաշանագ: Եարանագլարի օն-
լարը հօլտիւ գրչաւ ետէրյէր... լաքին օնլար
րահաթըրգտա տըրյար¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

« Սալիհիերին ձանը Ալլահըն էլինտէ տիր»:
Էյէր Ալլահ թալա սալիհիերին ձանլարընը սըգը
սըգըյա էլինտէ թութարոա, օնուն էլինտէն
օնլարը քիմ ալա պիլիր: Վագաա ճէհէնէմ
էօլիւմ սաաթընտա սուրբլարը տալի թէճ-
ըիւպէ էթմէքտէն վէ խըրփալամագտան վազ
կէլմէշ. լաքին Ալլահ թալա տա օնլարըն եա-
նընտան ալըլմագ. վէ քէնտի սաաթը գուլ-
լարընըն թէհլիքէսի չօղալարգհա, օ տա քէն-
տի եարաըմընը աըթըրմագտան կէրի տուրմագ:
« Նէրէտէ քի թէհլիքէ չօղուտա, օրատա տահա
զիյատէ եարաըմա եէթիշիր, չիւնքի Ալլահ
թալա միւնասիպ վագըթտա եարաըմէը տըր»,
տէր սուրբ Ամբրոսիոս: Եղիսէ մարգարէնին
չայիրտի շէհրբին տիւշմէնլէրտէն մուհասէրէ

օլտուղունու կէօրտիւյիւսէ՝ գօրգույա կիրիթ-
թար օլտու. լաքին օ ազիւ փէյղամպէր «Գօրգ-
մա, օնլարտան ըսա պիղիմ թարաֆըմըդ տա-
հա չօգ տուր»¹ տէյէրէք օնա ճէսարէթ վէր-
տի: Վէ օնլարը մուհաֆազա էթմէք իչին Ալ-
լահ թալանըն կէօնտէրտիյի մէլաիքլէր օրտու-
տունու օնա կէօսթէրտի: Իմտի հէր նէ գատար
շէյթան իվղա վէրմէյէ կէլիրսէ տէ, պահա-
պան հրեշտակ տա ճան վէրէն քիշիյէ ճէսա-
րէթ վէրմէք իչին կէլիր. շէֆաաթճը սուրբլար
տա կէլիրլէր. ճէհէննէմ ահալիսինին սօն հիւ-
ճիւմիւնէ գարշը քէնտի սատըգ գուլլարընը
մուհաֆազա էթմէք իչին Ալլահ թալանըն թէր-
թիպ էթտիյի Միքայէլ հրեշտակապետ տէ կէ-
լիր. քէնտիյէ իպատէթքեար օլանլարը հիմա-
յէսինին ալթընա ալարագ տիւշմէնլէրի թու-
րումար էթմէք իչին Ալլահանի վալիտէ տէ
կէլիր. հէփիսինտէն զիյատէ՝ օ սուչսուզ գու-
ղույու, եախօտ սէլամէթէ չըգարմագ իչին
ուղրունա գան տէօքտիւյիւ օ թէօվպէքեարը
իվղալէրաէն խէլաս էթմէք իչին Քրիստոս քէն-
տիսի տէ կէլիր. էօյլէ պիր ճէսիմ մուհարէ-
պէտէ իզթիզա էտէն գուվվէթի վէ էմիյէթի
վէրիր. իմտի օ ճան տա հէր վէճհիլէ ճէսարէթ
քէսպ էտիպ, «Բապպի պանա եարտըմճը օլ-
տու»². «Պէնիմ նուրում վէ էօմրիւմ բապպի
տիր, պէն քիմտէն գօրգաւաղըմ»³ տէր: Ու-
րադինէսին սէօզիւ միւնուպինճէ, «Պիզիմ սէ-
լամէթիմիզէ Ալլահըն զայրէթի վէ հիմմէթի՝
զայլըլըմըզա օլան շէյթանըն զայրէթինտէն
տահա գիյատէ տիր»: Չունքի Ալլահըն պիզէ

1 Դ. Թադ. 2. 16:

3 Սաղ. ԻԶ. 1:

2 Սաղ. ԻԹ. 11:

օլան մուհապէթի՝ շէյթանըն ատավէթինտէն տահա զալիպ տիր:

«Ալլահ սատըգ տըր, գուտըթինիդտէն զիյատէ իվդայա սիզի պըրագմազ»¹⁾, տէր Պօղոս առաքեալ: Ամմա, սուրբլարըն հքսէրիսի քէնտի սէլամէթլէրի հազգընտա գորգարագ էօլտիւլէր, տէյէհէքսին: Պէն տէ տէրիմ քի, էյի էօմիւրիւլէ հաշայըպ տա պու գորգուլլա էօլտիւլէր տէյի հազըլը էօրնէքլէր ազ տըր: Վէ Պէլլուսկէնլինին սէօզիւնէ կէօրէ, Ալլահ թալանըն պու շէյէ միւսաատէ էթմէսի՝ օնլարըն պազը գուսուրլարընը էօլիւմ սաաթընտա թէմիզլէմէք իչին տիր: Հաթթա Ալլահըն հէման ճէմի գուլլարը հազգընտ կիւլէր եիւզիւլէ էօլտիւլէր տէյի մուհարըր տիր: Էօլիւմ սաաթընտա Ալլահըն շէրաաթը հէր քիշիյի գօրգուտուր, անճագ կիւնահքեարլար գօրգուտան դւմիտ քէսիքլիյինէ կէշտիքլէրի արատա, սուրբլար տալի գօրգուտան էմիլիէթէ կէշէրլէր: Սուրբ Անտոնինսսուն թարիֆի միւհուպինճէ, սուրբ Պէրնարտոս տա խապթլիյինտէ պու գօրգուլլա չէքէր իտի, վէ իւզէրինէ էմիլիէթ սիզլիք իվդասը կէլիրիտի. լաքին հաջան քի Գրիստոսուն սէվապլարընը խաթըրընտ կէթիրտիյիսէ, «Սէնին հարալարըն պէնիմ սէվապլարըմ տըր» տէյէրէք գօրգուլլա պէրթարաֆ էթտի: Սուրբ Հիլարիոն տա գօրգարըտը. լաքին սօղրա ֆէրահիլիէթ իլէ «Չըգ ճանն, ինտէն գօրգարսըն, եէթմիշ սէնէ Գրիստոսա խըզմէթ էթտին տէ, էօլիւմտէնմի գօրգայօրսուն» տէտի. հանի՝ հա՛ ճանըմ, պէօյլէ սատըգ, վէ էօմրիւնտէ քէնտիյէ սատագաթլը օլանլարը թէրք

էթմէյէն պիր Ալլահա խըղմէթ էթտիքաէն սօ-
ղրա նէտէն գօրգարսըն, տէմէք խթէր իտի :
Յիսուսեան կարգընտան հայր Յովսէփ Աքա-
մաքքայա, նասըլ սըն. էօլիւմիւ էմնիյէթ իլէ
գապուլ էտէ պիլիյօրմուսուն տէյի սիւալ էթ-
տիքլէրինտէ. « Նիճէ. շէյթանամը խըղմէթ էթ-
տիմ քի, Ալլահ պէնի խէլաս էթմէք խթէրմի
իսթէմէզմի տէյի շիմտի շիւպհէ էտէյիմ » տէ-
յէրէք ճէվապ վէրտի :

Էյէր էօլիւմ սաաթընտա՝ պիր վազըթ Ալլա-
հը ինճիթմիշ օլտուղսւմուզուն միւլահազասը
պիզի խըրփալարսա, Ալլահ թալանըն թէօվ-
պէքեարլարըն կիւնահլարընը խաթըրընտան չը-
գարմայա սէօզ վէրտիյինի տէ պիլիրիզ, չունքի
« Էյէր պինամուս քիշի տէօնէրսէ . . . օնուն
պինամուսլուզլարընը անմայանաղըմ »¹ տէմիշ
տիր : Ամմա Ալլահըն պիղէ ափվ էթմիշ օլտու-
ղընսա նասըլ էմին օլա պիլիրիզ, տէյէճէք օ-
լուրսան, պու սիւալի սուրը Բարսեղ տախի է-
տէր, վէ տէօնէր պէօյլէ ճէվապ վէրիւր. եանի
« Սէն տէ մարգարէ իլէ պէրապէր կիւնահլարը
րէտտ էթտիմ վէ խօրլատըմ. պինամուսլուզլա-
րը րէտտ էթտիմ վէ իքրահ էթտիմ տէ » տէր :
Կիւնահը րէտտ էտէն՝ Ալլահըն ափվըզ վէր-
տիյինէ էմին օլա պիլիւր : Ինսանըն գալպի սէվ-
մէտէն տուրամազ. եա եարատըլմըշը սէվէճէք,
եա տա Ալլահը. էյէր եարատըլմըշլարը սէվ-
մէզսէ, Ալլահը սէվէր. Ալլահը սէվէն քիմ
տիր. թէնպիհլէրի թութան տըր : « Քիմ քի
պէնիմ թէնպիհլէրիմի թութար, վէ օնլարը
սազլարսա, պէնի սէվէն օ տուր »² : Պու սու-
րէթտէ թէնպիհլէրի թութարապ էօլէն, Ալլահը

սեվէրէք էօրիւրօ վէ Ալլահը սեվէն զօրգմաղ.
չուների « Մուհապէթ զօրգույսւ տէֆ էտէր » 1:

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ահ Յիսուսում, նէ վազըթ կէօրէճէյիմ օ
կիւնիւ քի, Ալլահըմ արթըզ սէնի զայալ է-
տէճէյիմ գալմատը տէյէ պիլէճէյիմ: Նէ վա-
զըթ սէնի երւզ պէ երւզ կէօրէճէյիմ, վէ վար
գուվլէթիմ իլէ էպէտէն սէնի սեվէճէյիմէ է-
մին օլաճաղըմ: Ահ իւստիւն էյլիյիմ, պիւ թա-
նէճիք մուհապէթիմ. սաղ օլտուգճա տաիմա
սէնի ինճիթմէք, վէ սէնին կիւզէլ լութֆուէնու
ղայալ էթմէք թէհլիքէսինտէյիմ: Օ սէնի սեվ-
մէտիյիմ, վէ սէնին մուհապէթինի խօրլատը-
ղըմ վազըթ նէ գութսուզ վազըթըտը. անճագ
շիմտի պիւթիւն երւրէքտէն օնլարա փիւշման
օլուրում. վէ ումարըմ քի պանա աֆվ էտէր-
սին, վէ շիմտի սէնի ճանու կէօնիւլտէն սե-
վէրիմ, վէ էլիմտէն կէլտիյի գատար սէնի սեվ-
մէք վէ սէնի խօշնուտ էթմէք արզիւլէրիմ:
Հալ պու քի էլան սէնին մուհապէթինի թերք
էթմէք, վէ սէնտէն երւզ չէվիրմէք թէհլիքէ-
սինտէն տէ քիւլլիէն հալի տէյիլիմ: Ահ Յի-
սուսում, էօմրիւմ վէ խազնէմ, պու շէյէ պէ-
նի պըրագմա: Վէ էյէր պու ֆէլաքէթէ ու-
ղրայաճաղըսում, հէր նէ տիւրլիւ աճը էօլիւ-
միւլէ իսթէրսէն, րիճա էտէրիմ պու տաղիղէ-
տէն ճանրմը ալ. թէք էօլմէյէ գայիլ իմ: Ես
էպէտի փէտէր, Յիսուս Քրիստոսուն խաթըրը
իչին օլսուն, պու խարապըղա տիւշմէյէ պէնի
պըրագմա. նասըլ քի իսթէրսէն պէնի զազէպ-

լէ, հէմ մուսթահապըմ, հէմ հիւսնի ըրզամ
ըլա գապուլ էտէրիմ, ֆազաթ լութֆուհնտան
վէ մուհապէթինտէն մահրում էթմէք զազա-
պընտան պէնի խէլաս էյլէ: Յիսուսում պէնի
փէտէրինէ սըփարըճ էյլէ: Վալիտէմ Մարիամ,
պէնի էվլատընա սըփարըճ էյլէ. օնուհ տօսթ-
լուղուհտա միւտավէմէթի. վէ օնու սէվմէք
լութֆուհնու պանա ալըվէր տէ, պէնի հէր նա-
սըլ իսթէրսէ էօյլէ էթսին:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

«Սալիհէրին ճանը Ալլահըն էլինտէ տիր.
օնլարա էօլիւմ եաղլաշամաղ: Եարամաղլար
օնլարը էօլտիւ գըյաս էտէրլէր... լաքին օն-
լար լահաթլըզտա տըրլար»¹: Շաշգընլարըն
կէօղիւնէ էօյլէ կէօրիւնիւր քի, Ալլահըն գուլ-
լարը տա՝ տիւնեայը սէվէնլէր կիպի թասայ-
ըլա վէ կէօնիւսիւզ էօլիւրլէր. լաքին եաղ-
նըշ տըր. Ալլահ թալա քէնտի էվլատլարընը
էօլիւմ սասթընտա տա թէսէլլի էթմէյի փէք
էյի պիլիւր. վէ էճէլ աղրըլարը արասընտա տա-
լսի էօյլէ ազիմ թաթլըլըզլար տույուրուր օն-
լարա քի, ազ վազըթտան օնլարա վէրմէք իս-
թէտիյի ճէննէթ լէզզէթինի պու տիւնեատան
տույմայա պաշլարլար: Վէ կիւնահքեարլարըն
հէնիզ էօլիւմ տէօշէյինտէ իքէն, զիմմէթ իզ-
թիրապլարըլա, գօրգուլարըլա, վէ ումիտ քէ-
սիքիյի իլէ ճէհէննէմին լէզզէթինի ալմայա
պաշլատըզլարը միսիլլու, սուրըլար տալսի
պուհա նիսպէթ, օ վազըթտա գուլլանտըզլարը

որդ որդ Ալլահ մուհամմադի ամէլլէրէյիլէ ,
 եազընտա օնա մալիք օլաճաղարընըն արզիւ-
 սիւ վէ ումիտիլլէ, ճէննէթտէ քեամիլէն մալիք
 օլաճաղարը սուրուրու էօլմէզտէն մուգատտէմ
 տուլմայա պաշլարլար: Սուրբլարըն էօլիւմիւ
 դազապ տէիլ, իլլա պիր միւքեաթաթ տըր: Օն-
 լարըն ազըպէթիւնէ էօլիւմ տէնմէզ, իլլա թաթլը
 պիր ույդու տուր. շէօյլէ քի օ մագուլէ քիշի
 «Հուզմըրուլա պունտա ույսւյայըմ վէ րահաթ
 էտէյիւմ»¹ տէյէ պիլիր հազդ իւզէրէ:

Հայր Սուարէզ էօյլէ պիր երւրէք րահաթ-
 րըղըլըլա էօլտիւ քի, «էօլմէնին պու զատար
 թաթլը օլտուզունու մէմուլ էթմէզ իտիւմ»
 տէտի էօլիւմիւ սաաթընտա: Բարոնիոս քար-
 տինալըն հէքիմի էօլիւմիւնիւ փէք չօդ տիւ-
 շիւնմէ տէյի օնա նասիհաթ վէրտիյիսէ, Նի-
 չին. Խօղսա պէնի էօլիւմտէն զօրգարմը զանն
 էտիյօրսուն. պէն օնտան զօրգմամ. իլլա օնու
 սէվէրիւմ, տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր: Սանդե-
 րոտուն թարիֆի միւճուպիւնճէ Ռուֆիէնսի քար-
 տինալը տին ուղրունա շէհիտ էթմէյէ կէօ-
 թիւրէճէք օլտուլարըսա, տիւյիւնէ կիտիյօրում
 տէյէրէք, էն ալա րուպալարընը կիյմէյէ ճահտ
 էթաի: Հաչան քի սիյասէթկեսհը կէօրտիւ
 իսէ, էլինտէքի տէյնէկի պըրազըպ, «Եիւ-
 րիւյիւն ալաղլարըմ, զիրա ճէննէթէ եազլաշ-
 տըզ» տէտի: Վէ էօլմէզտէն էվվէլ, սուրբ տին
 ուղրունա շահատէթ իլէ էօլմէյի քէնտիյէ զըս-
 մէթ էթաւիյի իչին Ալլահա թէշէքքիւրէն,
 «Զքեզ Աստուած զովաբանեմք» պէյթիւնի օ-
 զուլարագ, սէվիւնիլէ պօյնունու սաթըրա ու-
 զաթտը: Աստիզեան սուրբ Ֆրանչիսկոս էօլէ-

ճէյի վազըթ շազլըղըլա քէնտիսի կիւֆթէ օ-
զուր, վէ եանընտա պուլունանլարա տա սէս
գաթմայը իպրամ էտէր իտի. եղբայր Եղիա
« Եյփէտէր, էօլիւմ վազթը շէնլիք էտէճէք
վազթ տէյիլ, աղլայանագ վազըթ տըր » տէ-
տիյիսէ. « Ազ վազըթտան Ալլահըմըն ճէմա-
լինէ մալիք օլաճաղըմը կէօրէրէք, շազլըղըլա
թէրէննիւմ էթմէտէն տուրամամ » տէյի ճէ-
վապ վէրտի օ ազիզ: Սըբուհի Թերեզիանըն
թարիգաթընտան պիր կէնճ մայրապետ ճան
վէրտիյի արատա եանընտա պուլունանլարըն
աղլատըղընը կէօրտիւյիւնտէ. « Աճայիպ, նի-
չին աղլայօրսունուզ. պէն Յիսուսուսումու պուլ-
մայա կիտիյօրում. էյէր պէնի սէվէրսէնիզ սիզ
տէ պիլէմճէ շազ օլուն » տէտի օնլարա:

Հայր Կրանագա նագլ էտէր քի, ավէընըն պի-
րիսի պիր ույուզլու ճգնաւորա րասթ կէլտի
քի, էօլիւմ հիյէթինէ եէթիշմիշ օլարագ, թաթ-
լը մագամըլա պէյիթ օզուրուտու. « Նէ տճա-
յիպ. պու հալտէ պուլունարագ պէյիթ օզու-
մագ հիչ օլուր շէյմի տիր » տէտի օնա: Վէ
ճըգնաւոր, « Գարտաշ, Ալլահըլա պէնիմ ա-
րամտա պու թէն տիվարընտան պագա միւմա-
նաաթ եօղիքէն, շիմտի տէ պու մահպուսուն
տիվարը փարչա փարչա տէօքիւլիւպ վիրան
օլտուղունու, վէ Ալլահըն ճէմալինի կէօրէ-
ճէյիմի միւշահէտէ էտիյօրում. պու ճիհէթիլէ
տէ շազլըղըմտան պէյիթ օզույօրում » տէյի
ճէվապ վէրտի: Սուրբ Իգնատիոս մարտիրոսա՝
էյէր պէնի փարալամագտան ճանաւարլար կէ-
րի չէքիլէճէք օլսալար, պէն օնլարը պու շէյէ
թահրիք էտէրիտիմ տէտիրթտիրէն, իշթէ պու
Ալլահը կէօրմէք արղիւսիւյիւտիւ: Ճէնօվալը
սըբուհի Կատարինէ էքսէրի քիշիլէրին էօլիւմէ

պիր ֆէլաքէթ նազարըլա պագտըզլարընա տայանամազըտը. վէ եա սէվկիւլիւ Էճէլ, ին-
սանլար սանա նէ գատար էյրի կէօզիւլէ պա-
գայօրլար. պէն իսէ կէճէ կիւնտիւզ սէնի պէք-
լէյօր իքէն, պանա նիջին կէլմէզսին, տէրիտի:
Սրբուհի Թերեզիա տալի էօլիւմէ օ գատար
հասրէթ չէքէր իտի քի, էօլմէտիյնի քէնտիյէ
էօլիւմ ատտ էտէր իտի. վէ պու հաւէս իլէ
օ մէշհուր « Էօլմէտիյիմ իջին էօլիւրիւմ »
պէյէթինի ինչա էթմիշիտի: Իշթէ սուրբլարըն
էօլիւմիւ պէօլէ տիր:

ԱՐՁԻՒ Վ.Է ՆԻՅԱԶ

Ահ պէնիմ իւստիւն էյլիյիմ, ահ Ալլահըմ.
էյեր կէչէն էօմրիւմտէ սէնի սէվմէտիմ իսէ,
շիմտի քիւլլիէն սանա տէօնէրիմ. ճէմի եա-
րատըլմիւշ մախլուզլարտան այրըլըպ սէնի սէվ-
մէյի ինթիլսապ էտէրիմ, եա զայէթ սէվկիւլիւ
էֆէնտիմ: Պէնտէն նէ քի մախլուպ էտէրսէն,
էմր էյլէ. իճրասընա հազըրըմ: Սէնի պու գա-
տար ինճիթտիյիմ քեաֆի տիր. գալան էօմ-
րիւմիւ միւսթագիլ սէնին մուրատընըն իճրա-
սընա սարֆի էթմէք իսթէրիմ: Գոււվէթ վէր
պանա քի, շիմտիյէտէք գուլլանտըլըմ նամ.
քեօրլուղու մուհապէթիմ իլէ թազմին էտէյիմ:
Հայլը միւստէթտէն պէրու պէն ճէհէննէմ ա-
թէշինտէ եանմայա մուսթահազըտըմ. լաքին
սէն օ գատար արգամա տիւշտիւն քի, ազըպէթ
պէնի քէնտինէ ճէլպ էթտին. իմտի պու քէրէմի
տէ էյլէ քի, սէնին ազիլ մուհապէթիւնին ա-
թէշիյլէ եանըպ թութուշայըմ: Եա հուսուու-
սուզ էյլիք, սէնի սէվէրիմ: Եալընըզ սէնի սէ-
վէյիմ տէյի իսթէրսին. վէ հազըլըն տա վար:

չունքի պէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվմիշսին, վէ սէվիւմէյէ տէ անճազ սէն շայէսթէ սին : Պէնտէ եալընըզ սէնի սէվմէք, վէ էլիմտէն կէլտիյի զատար սէնի խօշնուտ էթմէք իսթէրիմ: Պէնի հէր նասըլ իսթէրսէն էօյլէ էյլէ: Եէթիշիր քի պէն սէնի սէվէյիմ, սէն տէ պէնի սէվէսին: Վալիտէմ Մարիամ, սէն պանա եարտըմճը օլ, վէ պէնիմ իջին Յիսուսս րիճա էյլէ:

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Պիր քիշինին էօլտիւքտէն սօղրա ճէննէթտէ փատիշահանի թաճա նայիլ օլաճաղընա ումիտի օլուրսա, էօլիւմտէն գօրգա պիլիւրմի: «Էօլիւրսէք թաճ ալաճաղըմըզը սահիհ պիլտիյիմիզ հալտէ էօլմէքտէն չէքինմէյիզ » տէրիտի սուրբ Կիպրիանոս: Լութուֆ իջինտէ օլարազ էօլիւնճէ, թէնինին էօլիւմիւզլիւք քէսպ էտէճէյինի պիլէն քիշի, էօլիւմտէն նի՛ջին գօրգաճազ տըր: « Պու էօլիւմճիւ՝ էօլիւմիւզլիւք կիյինէճէք տիր »¹ տէր Պօլոս առաքեալ: Քիմ քի Ալլահը սէվէր, վէ օնու կէօրմէյէ արզիւ չէքէրսէ, պու էօմիւրիւ քէնտիյէ զազապ, վէ էօլիւմիւ շազլըզ ատտ էտէր: Պու սէպէպտէն էօթրիւ՝ « Սապըրըլա եաշար, սէվինճիլէ էօլիւր » տէր սուրբ Օգոստինոս: Վիլլանօլալը սուրբ Թովմաս տալիս սէօյլէր քի, էօլիւմ էյէր ինոանը ույզուտա պուլուրսա, խըրսըզ կիպի կէլիւր, օնու սօյար, էօլտիւրիւր, վէ ճէհէննէմ չուգուրունա աթար. լաքին ույանըզ պուլուրսա, Ալլահ թարաֆընտան պիր էլլի կիպի կէ-

լիւր, օնու սէլամլար, վէ « Ալլահ սէնի տիւ-
իւնէ տալէթ էտիյօր, կէլ, արզիւլէտիյին մա-
հալէ սէնի կէօթիւրէյիմ տէր » օնա :

Քիմ քի Ալլահըն լութֆու իջինտէ պուլու-
նուրսա, եազընտա Յիսուս Քրիստոսու կէօր-
մէյէ, վէ օնու լիսանընտան « էյի վէ սատըզ
զուլ, մատամքի ազտա սատագաթլը պուլուն-
տուն, չօզլարըն իւզէրինէ սէնի մէմուր էտէ-
յիմ »¹ քէլամընը իշիթմէյէ ումիտ էտէրէք,
նէ դատար շազըզըլա էօլիւմէ ինթիզար իւ-
զէրէ պուլունուր : Ահ, օ վազըթ չէքտիյի ա-
պաշխարանքլար, էթտիյի տուալար, տիւնեա-
վի էյիլքէրտէն եիւրէյինի այըրտըզը, վէ Ալ-
լահ իջին էթտիյի շէյլէրին ճիւմէսի տէ օնու
նէ դատար թէսսէլլի էտէճէք տիւրէր : Եսայի
մարգարէնին « Քէնտի ամէլլէրինին մահսու-
լունու եէսինլէր »² տէտիյինէ կէօրէ, Ալլահը
սէվէն քիշիլէր օ վազըթ քէնտի խայր ամէլլէ-
րի սէմէրէսինին լէզզէթլինի տույաճազ տըր-
լար : Պու սէպէպէ մէպնի Յիսուսեան կարզըն-
տան օլան Հայր Հիպպոլիտոս Տուրացցօ՝ քէն-
տի տօթու պիւր կրօնաւորու սէլամէթլիք պէ-
շարէթլէրիլէ էօլիւյօր կէօրտիւլիւնտէ, աղ-
լայաճազ եէրտէ սէվինիպ շազ օլուրստու :
« Պիւր էպէտի ճէննէթ օլտուղունու իթիդատ
էտիպ տէ, օրայա կիտէնլէր իջին եասա կիր-
մէք նէ դատար միւնասիպէթսիզ վէ ապէս շէյ
տիւր », տէրիտի սուրբ Յովհան ոսկեբերան :
Ալէլուստուս սուրբ Աստուածածինէ զուլան-
տըզը իզզէթու իքրամլարը, սէօյլէտիլ վար-
դարանլարը, էթտիյի զիյարէթլէրի, օնուս աշ-
զընա թութտուղու օրուճլարը, պազըսըյլա, օ

1 Մատ. ԻԵ. 21 :

2 Ես. Դ. 10 :

վազըթ խաթըրընա կէթիրտիյէնտէ նէ տիւր-
լիւ ազիւմ թէսէլի տույաճագ տըր: Մարիամ
Աստուածածին « Սատըգ պիքիր » թապիր օ-
լուսմուշուսա, էօլիւմ սաաթլարընտա քէնտի
սատագաթիւղար պէնտէլէրինի թէսէլի էթ-
մէքտէ նէ դատար զիյատէ սատըգ օլուր: Ա-
զիզ պիքիրէ իպատէթքեար պիր քիմսէ՝ էօլիւմ
սաաթընտա Հայր Պինէթթիյէ՝ « ԱՏ, փէտէր,
Աստուածածինէ խըզմէթ էթմիշ օլմանըն էօլիւմ
սաաթընտա նէ տիւրլիւ թէսէլի վէրտիյինի
պիւմէզսին: ԱՏ, փէտէր, պու ազիզ վալիտէ-
մէ խըզմէթ էթմիշ օլտուղուսմ Իչին, շիմտի նէ
դատար խօշնուտ օլտուղուսմ պիր քէրրէ պիւ-
միշ օլսայըտըն. չուսքի պէն օնու թարիֆ էտէ-
մէմ » տէյի սէօյլէմիշ տիր: Եւ Յիսուսու սէվ-
միշ, սուրբ խորանլար իւզէրինտէ օնա սըգ
սըգ զիյարէթ էթմիշ, հաղսրդուլիւն խորհուր-
դուստա օնու սըգ սըգ եիւրէյինէ ալմըշ օլան
քիշի, քէնտի էֆէնտիսինի քէնտինէ սօն նա-
փազա, վէ կէլէճէք էօմիւրէ կէչիտինտէ քէն-
տինէ ըէֆիզ վէ զըլաղուզ օլմագ իւզէրէ օտա-
սընա կիրիյօր կէօրինճէ նէ տիւրլիւ շաղըղա
վէ մէսէրրէթէ զարգ օլաճագ տըր: ԱՏ, օ վա-
զըթ սուրբ Փիլիպպոս Նէրիյիլէ պիրլիքտէ,
« Իշթէ պէնիմ սէվկիւլիւմ, իշթէ պէնիմ մու-
հապէթիմ. սէվկիւլիւմիւ վէրին պանա » տէյէ
պիլէնէ նէ մութլու:

Ամիս, պէնիմ պաշըմա նէ կէլէճէյինի նէ
պիլէյիմ, սօն սօնա քէօթիւ էօլիւմիւլէ էօլմէ-
յէճէյիմի քիմ պիլիր, տէյէն օլուրսա, պու
մագուլէ քիշիյէ պէն տէ ճէվապ վէրիրիմ քի,
էօլիւմ նէյիլէ քէօթիւ օլուր. կիւնահըլա տէ-
յիլմի. պու սուրէթտէ էօլիւմտէն տէյիլ, կիւ-
նահտան դօրգմալը էօյլէ իսէ: « Ահըլըղըն էօ-

լիւմտէն տէյիլ, կիւնահտան նէշէթ էթտիյի տերքեար տըր, էօյլէ իսէ գօրգույու տա էօլիւմէ տէյիլ, իլլա էօմիւրէ վէ հաշայըշա ազվ էթմէլի » տէր սուրբ Ամբոսիոս: Էյ իմտի՛ էօլիւմտէն գօրգմազ իսթէմէշմիսին. էյի եաշա. Ալլահտան գօրգան ազըպէթինտէ խայըր պուլուր » 1:

Հայր Բօլօմպիէրին զիւմիւնէ կէօրէ, էօմրիւնտէ Ալլահա սատագաթլը օլանըն՝ քէօթիւ էօլիւմիւլէ էօլմէսի պայաղըճա միւմքինսիզ տիր: Օնտան մուգպատտէմ տէ սուրբ Օդոստինոս « Էյի եաշայան քէօթիւ էօլիւմիւլէ էօլէմէզ » տէմիշ տիր: Էօլմէյէ թէտարիք իւզէրէ եաշայան, զաֆիլ տախի օլտա, հիշ պիր էօլիւմտէն գօրգմազ: « Սալիհ քիշի հէր հանկը տիւրլիւ էօլիւմ իւլէ էօլսէ, տախմա րահաթ տըր » 2 տէր Սոդոմոն: Վէ Ալլահա գուշուպ օնա մալիք օլմաք էօլմէքտէն պաշգա թարիզ իլէ միւմքինսիզ օլտուղունտան « Էտա էթմէյէ պօրճըու օլտուղումուզ շէյի Ալլահա սունալըմ » տէյի նասիհաթ վէրիր Ոսկեբերան: Շուենու տախի պիւմէլէյիզ քի, քէնտի էօլիւմիւնիւ Ալլահա սունան՝ պիր եիւճէ Ալլահ մուհապէթի տմէլի իճրա էթմիշ օլուր. չոլնքի Ալլահա մագպուլ օլան էօլիւմիւ հիւսնի ըիզասըյլա, վէ Ալլահըն իսթէտիյի վագըթտա վէ թարգտա գապուլ էթմէսիլէ, ազիլ մարտիրոսլարա պէնզէր օլուր: Ալլահը սէվէն քիշի՛ տախմա էօլիւմէ արզիւ վէ հասրէթ չէքմէք իգթիզա տըր, չոլնքի էօլիւմ պիզի էպէտ էլ ապատ Ալլահա գաուշտուրուր, վէ օնու զայպ էթմէք թէհի-

1 Սիր. Ա. 13:

2 Իմաստ. Դ. 7. ըստ լատ:

քէսինտէն գուրթարըր : Ալլահը պիւր տահա
ղայպ էթմէյէճէյինէ հմիլէթ քէսպ էտէրէք ,
պիւր ան էվլէլ կիտիպ օնու կէօրմէյէ արզիւ
չէքմէմէք , Ալլահ մուհապէթինին էքսիքլիյինէ
տէլալէթ տիր : Էօյլէ իսէ պու էօմիւրտէ նէ
գատար գապիլ իսէ օնու զիյատէ սէվմէյէ չա-
լըչալըմ : Պիզիմ էօմրիւմիւզ սալթ պու շէյէ ,
եանի Ալլահ մուհապէթինի արթըրմայա եա-
րասըն . էօլիւմ պիզի մուհապէթին նէ գարա-
րընտա պուլուրտա , էպէտի գութլու էօմիւրտէ
Ալլահը սէվէճէյիմիզին գարարը վէ էօլլիսիւ
o օլաճագ արը :

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես գուրթարըճըմ Յիսուս , պէնի քէնտինէ
էօյլէ պիւր պէնտ էյլէ քի , սէնտէն մինպատա
պիւր տահա այրըլմայա գատըր օլմայայըմ :
Էօլմէզտէն էվլէլ պէնի պիւսպիւթիւն քէնտի-
նին էյլէ քի , իւք տէֆա սէնի կէօրտիւյիւմտէ ,
պէնիմ իւէ պարըլմըլ կէօրէյիմ : Էֆէնտիմ
պէն սէնտէն գաչար իքէն , սէն պէնի արատըն ,
շիմտի պէն սէնի արատըլըմ վազըթտա պէնի
քէնտինտէն դօվմա : Սէնին մուրատընա գարչը
նէ քի էթմիլ իսէմ , ճիւմլէսինի տէ պանա աֆվ
էյլէ : Պու կիւնտէն սօղրա սանա խըզմէթ էթ-
մէքտէն վէ սէնի սէվմէքտէն պաշգա տիւշին-
ճէմ եօգ տուր : Սէն պէնի հէր վէճհիլէ մա-
հուպ վէ պօրնըու էթտին . պէնիմ աշղըմա գա-
նընը վէ էօմրիւնիւ պիլէ ֆէտա էթմէքտէն
չէքինմէտին : Ես Յիսուսոււմ , սէն նասըլ քէն-
տինի քիւլլիէն պէնիմ ուղրոււմա գուրպան էթ-
տին իսէ , պէն տալի քէնտիմի քիւլլիէն սէ-
նին ուղրոււնա գուրպան էթմէք իսթէրիմ : Ես

ճանըմըն Ալլահը, ախրէթատ սէնի չօգ սէվէ
 պիլմէք իչին, պու էօմիւրտէ տէ չօգ սէվմէք
 իսթէրիմ: Եւ էպէտի փէտէր, դալպիմի պիւս-
 պիւթիւն քէնտինէ ճէլպ էյլէ, տիւնեալի մու-
 հապէթէրտէն օնու այլըր, սէնին ազիզ մու-
 հապէթին իլէ օնու եանտըր, վէ եարալա: Յի-
 սուս Գրիստոսուն սէվապլարը աշգընա օլսուն,
 պու ըրճամը դապուլ էթ: Պանա միւտապէ-
 մէթ, վէ լութուի վէր քի տաիմա սէնտէն պու
 շէյի տիլէյիմ: Եւ պէնիմ ազիզ վալիտէմ Մա-
 ըիմա, պանա եարտըմ էյլէ, վէ պու լութիու
 ալը վէր քի էվլատընտան տաիմա պու միւ-
 տապէմէթի տիլէյէյիմ:

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԷՕԼԻԻՄԷ ԹԵՏԱՐԻՐ ԿԵՕՐՄԵՆԻՆ ԹԱՐԻԳԼԵՐԻ

*Ազրպէթինի խաբըրընա կեթիր. վե կպետի
կիչնաճ իշլիմէզսին¹.*

ԻԼԻ ՀԻՍՍԷ

Էօլէճէյինի, վե պիր տէֆա էօլէճէյինի, վե
էպէտէն զուլու եախօտ սէֆիլ օլմագ էօլիւմ
սաաթընա մէրպուլթ օլտուզունտան էօթրիւ
պունտան տահա նէթիճէլի մասլահաթ օլմա-
տըղընը հէր քիշի թագրիր էաէր: Քէզալիք
էյի եախօտ քէօթիւ էօլիւմիւլէ էօլմէք՝ էյի եա-
խօտ քէօթիւ եաշամագտան մէնսլթ օլտուզու-
նու տա հէր քէս պիլիր: Էօյլէ իսէ նասըլ օ-
լուր քի, քրիսթիանլարըն էքսէրիսի հիչ էօլ-
մէյէճէք. կիպի, եախօտ էյի, եա քէօթիւ էօ-
լիւմիւլէ էօլմէքտէ պիր պէս հօզ. կիպի եա-
շարլար: Պէօյլէ քէօթիւ եաշատըզլարընն սէ-
պէպի էօլիւմիւ միւլահագա էթմէտիքլէրի տիր:
Իմտի «Ազրպէթինի խաթըրընա կէթիր, վե
էպէտի կիւնահ իշլէմէզսին»: Էօլիւմ սաա-
թընըն՝ հիսապլարըմըզը բոլյէթ էթմէյէ, է-
պէտի սէլամէթիմիզին ճէսիմ մասլահաթընը
էմին էթմէք իշին հիսապլարը սըրասընա զօ-

մայա միւսնասիւ պագըթ օլմատըղընա աղը-
մըղը էյիտէն գանտըրմադ իգթիզա էտէր: Տիւն-
եաճա պասիրէթ սահիպի քիշիւէր՝ պիր դա-
գանճը, պիր մէսնէտի, պիր թէղէվվիւնէիւ էլէ
կէշիրմէք իչին միւսնասիւ ֆըրսանթը վագըթը
էլտէն գաշըրմազլար. վէ թէն սաղըղը իչին
իգթիզա էտէն մուալիճէյի պիր տագիգէ պիւլէ
թէէթիր էթմէզլէր: Պիր միւսայիֆէթէ (տուէլ-
լօյա), եախօտ պիր իմթիհանա չըգաճադ քի-
շինին օ շէյլէրին մէշգինէ մուպաշիրէթ էթմէյի
թա օ մէյտանա չըգաճադ վագըթա պըրագտը-
ղընը կէօրսէյիտին, սէն նէ տէրիտին: Շէհի-
րին մուհասէրէյէ ալընտըղը վագըթտա զախրէ
վէ միւհիմմաթ թէտարիքինէ գալըղշան սէ-
րասքէր տիվանէ տէյլիմի: Աէմի տէմիրլէրինի
վէ հալաթլարը թէրթիպ էթմէյի ֆուրթունա չը-
գընճայա դատարիհմալ էտէն գափթան տիվանէ
սայըլմազմը: Իշթէ գիմմէթինի նիզամա դօմայը
էօլիւմիւ կիւնիւնէ պըրագան քրիսթիան տա
թըփգը պոււնլար կիպի տիր: «Հաջան քի ֆուր-
թունա միսիլլու զաֆլէթէն իւզէրինիգէ խա-
րապլըդ վէ ալթիւսթիւք կէլիր եէթիշիրսէ...
օ վագըթ պանա չաղըրաճագսընը՝ պէն տէ
սիդի տիյնէմէյէճէյիմ... օ վագըթ քէնտի էօ-
միւրլէրինին մէյվէսինի եէսինլէր»՝ տէմիշ տիր
Ալլահ թալա: Էօլիւմ սաաթը ֆուրթունա վէ
գարըշըղըդ վագթը տըր, օլ վագըթ կիւնաս-
քեաթըրա Ալլահը եարտըմա չաղըրըրլար. լա-
քին սահիհ թէօվպէյիլէ տէյիլ, իլա եագըն
կէօրտիւքլէրի ճէհէնէնէմին գօրգուսսունտան
տըր. օնոււն իչին Ալլահ թալա տա օնլարը
տիյնէմէզ: Վէ հագգ իւզէրէ տէ օ վագըթ ան-

ճագ քէնտի սիւրտիւքլէրի քէօթիւ Կօմիւր մէյ-
վէսինին լէզզէթինի ալըրլար: Չունքի « Ինսան
նէքի էքէրսէ օնու պիչէր »: Ահ, օ վազըթտա
սալթ սօն խորհուրդլարը ալմագ քիֆայէթ էթ-
մէզ, իլլա կիւնահը ըէտա էտէրէք, վէ Ալլահը
հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրէք էօլմէք իգթիզա
էտէր: Հալ պու քի, եօլսուզ սէֆալարը օ վա-
զըթա գատար սէվէն քիշի, օ արատա օնլարը
նիճէ ըէտա էտէ պիլիւր: Եախօտ օ վազըթա
գատար մախլուգլարը Ալլահտան զիյատէ սէ-
վէն քիշի, օ արատա նասըլ Ալլահը հէր շէյ-
տէն զիյատէ սէվէ պիլիւր:

Կիւլէյինին կէլտիյի արատա գանտիլ եափ-
մայա գալզըշան կոյսլարա էֆէնտիմիզ հագդ
իւզէրէ ախմագ թապիր էթմիշ տիր: Ղաֆիլ
էօլիւմտէն հէր քէս գօրգար. չունքի օ արատա
հիսապլընը տօղրուլտաճագ մէյտան օլմազ:
Էօլիւմ կէլմէզտէն իլէրի էօլիւմէ թէտարիք
կէօրտիւքլէրի իչին, սաւըրլար սահիհէն ա-
զըլը տըրլար տէյի հէր քէս թագրիր էտէր:
Եա պիզ նէ եափարըզ: Էյի էօլմէյէ թէտարիք
կէօրմէք իչին, էօլիւմ սաաթընա պէքլէմէյիլէ
քէնտիմիզի թէհլիքէյէ գօմագմը իսթէրիզ: Էօյլէ
իսէ էօլիւմ սաաթընտա էթմիշ օլմայը իսթէ-
յէճէյիմիզ շէյի շիմտիտէն էթմէլիյիզ: Ահ, օ
վազըթ ղայպ օլան վազըթըն, ալէլ խուսուս
քէօթիւլէ սարֆ օլունան վազըթըն զիքրի նէ
պէօրիւք ազապ վէրիր: Սէվապ գաղանմագ ի-
չին Ալլահ վազըթ վէրմիշտի. օ վազըթ կէշ-
տի կիթտի, պիր տահա կէրի տէօնէճէյի եօզ:
Օ վազըթ, « Արթըզ վէգիլխարճըզ էտէմէյէ-
ճէքսին »¹: Արթըզ ապաշխարանք չէքմէյէ,

խորհուրդւարա սըգ սըգ ետգլաշմայա, քարոզ տիյնէմէյէ, քիլիսէլէրտէ սրբութիւնա զիյարէթ էթմէյէ, տուա էթմէյէ վազըթ եօգ տուր, հէր նէ օլտույսուս օլտու տէյի իշիթմէք նէ աղըր սըգլէթ կէթիւրիւր: Օ վազըթ եօլունճա խոստովանանք օլմագ իջին, աղըր խըղճմըտանքւարը պիւրէր թէֆթիշ էթմէք, վէ պէօյլէ դալպինի րահաթ էթմէք իջին պիւր սաղ ֆիքիւր, վէ ա- սուտէ պիւր վազըթ իգթիզա տըր. լաքին «Ար- թըգ վազըթ եօգ տուր»¹:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ էֆէնտիմ, էյէր քի կիւնահլարըմըն ի- չինտէ էօլմիւշ օլայըտըմ, շիմտի պէն նէրէ- տէ պուլունաճաղըտըմ: Պանա գըյմայըպ պէք- լէտիյին իջին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ. վէ սէնի ինճիթտիյիմ իլք տագիգէտէն պէրու ճէ- հէննէմտէ պուլունաճաղ իքէն պէնի էսիրկէ- տիյին իջին, օ տագիգէլէրին ճիւմլէսինտէն էօթրիւ պաշգա պաշգա սանա թէշէքքիւր է- տէրիմ: Պանա նուր վէր էֆէնտիմ, վէ պիւր խաչ իւզերինտէ քէնտինի պէնիմ ուղըումա դուրպան էթմէյիլէ պէնիմ իջին դազանտըղըն լութֆու զայպ էտէրէք սանա էթտիյիմ սիւ- թէմին աղըրըղընը պանա թանըթտըր: Ահ Յիսուսում, աֆվ էյլէ պանա. պէն տախի սէ- նին կիպի նիհայէթսիգ պիւր էյլիյի խօրլատը- ղըմա հէր քէտէրտէն զիյատէ վէ պիւթիւն եիւրէքտէն փիւշման օլուրում: Վէ պանա աֆվ էթմիշսին տէյի ումիտ էտէրիմ: Եարտըմ էթ

պանա էօյլէ իսէ եւ՛ գուրթարընը Յիսուսում
քի, պիր տահա սէնի զայպ էթմէյէյիմ: Ահ է-
ֆէնտիմ, էյէր քի սէնտէն պու գատար նուր-
լար, վէ պու գատար լութուֆլար ալտըգտան
սօղրա տա երնէ սէնի ինճիտէճէք օլուրսամ,
մախսուս պէնիմ իչին պիր եէնի ճէհէնէմէ
մուսթահագ օլմագմըյըմ: Ահ, պէնիմ աշգըմա
տէօքտիւյիւն գանըն խաթըրասը իչին օլսուն,
րիճա էտէրիմ, պէնի պու շէյէ պըրագմա: Միւ-
տավէմէթ վէր պանա. ազիզ լութուհուս վէր
պանա: Սէնի սէվէրիմ եւ՛ իւստիւն էյլիք. վէ
էօրիւնճէյէ գատար պիր տահա սէնի սէվմէք-
տէն կէրի տուրմագ իսթէմէմ: Եւ՛ կէօյլիւ փե-
տէր, պիր թանէ էվլտըն Յիսուս Գրիստոսուն
աշգընա պանա մէրհամէթ էյլէ: Ումիտիմ վէ
փէնահըմ կոյս Մարիամ, սէն տէ պանա մէր-
համէթ էյլէ, պէնի Ալլահա սըփարըճ էյլէ,
զիրա սէնի օ գատար սէվէն Ալլահըն հուզու-
րունտա սէնին թավսիյէն կէրի օլմագ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Սէվկիւլիւ գարտաշ, մատամ քի էօլէճէյինի
սահիհ պիւրսին, էօյլէ իսէ շիմիտէն խաչե-
լութիւնուն այաղընա տիւշիւպ, քէնտի քե-
մալիք մէրհամէթինտէն նաշի, խղճմտանքընը
տիւզէթմէյէ սանա վազըթ վէրտիյի իչին օնա
թէշէքըիւր էթ. վէ պատէհու կէջմիշ էօմրիւ-
նիւն, վէ ալէլիսուսուս հահիլլիք վազթընըն
ճէմի էքսիքլիքէրինի պիր քէրըն կէօղտէն կէ-
չիր: Ալլահըն թէնպիհէրինի կէօղտէն կէչիր,
պուրունտուղուն խըզմէթլէրի մէմուրիյէթլէ-
րի, չօղու տէֆա էթտիյին իւլֆէթլէրի թէճէս-
սիւզ էթ վէ թազսիրաթլարընը պիր քեհաղը-

տա իշարէթ էյլէ. վէ շիմտիյէ գատար ընդ-
հանրական խոստովանանք օլմուշ տէյիլ իսէն,
պիր ընդհանրական խոստովանանք օլ Պիր
քրիսթիանա եաշայըշընր նիգամա զօմագ իջին
ընդհանրական խոստովանանք նէ գատար Փաի-
տէլի շէյ տիր: Պուենուէն էպէտիլիք հիսապը
օլտուղունու միւլահազա էթ. վէ ֆրիսսուս հա-
քիմինէ շիմտի հիսապ վէրէճէք քերթէտէ պու-
լունսան նասըլ էտէր իտին իսէ, էօյլէճէ տու-
րան: Հէր տիւրլիւ քէմ արդիւյիւ, վէ դա-
րալը գալպինտէն տէֆ էյլէ. էլին մալինէ վէ
իթիպարընա վէրտիլին քէտէրլէր, վէ սէպէպ
օլտուղուն գայթակղութիւնլար հագգընտա օ-
լան խղճմտանք գարըշըլըզլարընր տէֆ էյլէ.
վէ Ալլահը զայպ էթմէք իհթիմալի օլան սէ-
պէպլէրտէն գաջմայա նիյէթ զօ:

Գաթի նազար, Ալլահըն լութֆունտա գա-
տիմ գալմագ իջին էլզէմ օլան վասիթալարը
իճրա էթմէյէ տէ գարար վէր: Պու վասիթա-
լար եէօվմիյէ պատարագ կէօրմէք, էպէտիլիյէ
տաիր հագիգաթլարը միւլահազա էթմէք, սըգ
սըգ, հիջ տէյիլ իսէ սէքիզ կիւնտէ պիր տէֆա
խոստովանանք օլուպ հաղսրղութիւն ալմագ,
հէր կիւն սրքութիւն խորհուրդունա վէ սուրբ
Աստուածածինէ զիյարէթ էթմէք, կրթութիւնա
կիրմէք, բուհանի քիթապ օգումագ, հէր ագ-
չամ խղճմտանք թէֆթիշի էթմէք, ճուսմ էր-
թէսի կիւնլէրի օրուճ թութարագ սուրբ Աս-
տուածածինէ մահզա պիր իպատէթ գուլան-
մագ տըր: Հէփսինտէն զիյատէ, սըգ սըգ, խու-
սուսույլա իվդա վագթընտա Յիսուսուն վէ կոյո
Մարիամըն իսմի շէրիֆլէրինի եարտըմա չա-
ղըրարագ՝ քէնտինի Ալլահա վէ ազիզ պիքիւրէ
սըգ սըգ սըփարըճ էթմէյէ նիյէթ զօ: Իշթ

սանա պիր էյի էօլիւմ, վէ էպէտի սէլամէթ գա-
 ւանտըրապիլէճէք վասիթալար պուշնլար տըր:
 Պու շէյլէրի գուլլանմագ, սէլամէթէ եթի-
 շէճէյիլէ պիր պէօյիւք նըշան օլուր: Կէջմիշ
 էօմրիւն հագզընա տա՝ սէլամէթէ եթիշմէնի
 իսթէտիլի իչին շիմտի սանա պու նուրլարը
 վէրէն Յիսուս Քրիստոսուն գանընա, վէ պու
 նուրլարը սանա ալըվէրէն կոյս Մարիամըն
 շէֆաաթընա կիւվէն: Պու թարիֆ էթտիլիմիզ
 թէրթիպ իւզէրէ եաշամայըլա, վէ Յիսուսա վէ
 Աստուածածինէ կիւվէնմէյիլէ, պիլիրմիսին քի
 Ալլահ սանա նէ գատար եարտըմ էտէր վէ ճա-
 նըն նէ գատար գուվվէթ քէսպ էտէր: Տաւ-
 րան էօյլէ իսէ սէվկիւլիւ օգույան, սէնի տա-
 վէթ էտէն Ալլահա թէզ էլտէն թէսլիմ օլ, վէ
 շիմտիլէ գատար քէնտի թագսիրաթընտան նաշի
 մահրում օլտուղուն եիւրէք րահաթըլընա
 մալիք օլ: Պիր ճան հագզընա՝ ազլամ եաթա-
 դա կիրէճէյի վագըթ, պու կէճէ էօլիւմ կէ-
 շէճէք օլուրսա, ումարըմ քի Ալլահըն լութ-
 ֆի իչինտէ էօլէճէյիմ, տէյէ պիլմէքտէն տահա
 պէօյիւք եիւրէք րահաթըլը օլապիլիւրմի: Կէօք
 կիւրլէմէսինի իշիթմէք, զէլղէլէ օլտուղունս
 կէօրմէք, վէ Ալլահ էօյլէ թագտիր էթմիշիս
 օնուն մուրատընա թէսլիմիլէթ իլէ էօլիւմ
 պէլլէմէք, նէ աղիմ թէսէլի տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ էֆէնտիմ, պանա պէօյլէ նուր վէրտիլին
 իչին սանա նէ գատար թէշէքքիւր էտէրիմ:
 Պէն սէնի գաջ տէֆա պըրագտըմ. գաջ տէֆա
 գէնտէն եիւզ չէվիրտիմ, սէն եինէ պէնի պը-
 րագմատըն: Եյէր սէն պէնի պըրագմըլ օլսա-

յըտըն, պունտան իւէրի իւթիյար էթտիյիմ
միսիլլու հալա քէօր գալմըշ օլաճաղըտըմ :
Կիւնահըմտա ըսրար էտէճէյիտիմ, վէ նէ կիւ-
նահը պըրադմայա իսթէյիմ օլաճաղըտը , նէ
տէ սէնի սէվմէյէ : Սնճադ շիմտի սէնի ին-
ճիթտիյիմէ աշըրը քէտէր, վէ սէնին լութֆու-
տա գալմայա շէտիտ արզիւ տույայօրում . վէ
սէնին տօսթլուղունու պանա զայպ էթտիւրէն
լանէթլի սէֆալարտան իքրահ կէլիյօր : Պուն-
լարըն ճիւմլէսի տէ սէնին պանա իհսան էթտի-
յին պիւրէր լութուֆ տուրլար, վէ պանա աֆվ
էթմէք վէ պէնի խէլաս էթմէք իսթէտիյինէ
պանա ումիտ վէրիւրէր : Էյ իմտի մատամ քի
պունճա կիւնահլարըմտան սօզրա էլան պէնի
եիւղտէն պըրադմատըն, վէ պէնիմ խէլասը-
ղմը իսթէրսին , իշթէ, էֆէնտիմ, պէն տէ
քէնտիմի քեամիլէն սանա սունարըմ : Սէնի
ինճիթտիյիմէ հէր քէտէրտէն զիյատէ աճըրըմ,
վէ սէնին լութֆուսունու զայպ էթմէքտէն իսէ,
պին քէրրէ էօմրիւմիւ զայպ էթմէյլէ գարար
վէրիւրիմ : Սէնի սէվմէրիմ, եա նիհայէթսիզ էյ-
լիք, սէնի սէվմէրիմ եա պէնիմ ուղրումա էօ-
լէն Յիսուսում, վէ պիւր տահա սէնտէն այ-
ըրլմայա պէնի պըրադմայաճադըն տէյի սէնին
աղիզ գանընա ումիտ էտէրիմ : Եօդ , Յիսու-
սում, եօդ , պիւր տահա սէնի զայպ էթմէյի
մինպատ իսթէմէմ, էօմրիւմտէ տէ , էօրիւ-
միւմտէ տէ , էպէտ էլ ապատ տա սէնի տաի-
մա սէվմէք իսթէրիմ : Էօյլէ իսէ պէնի տաի-
մա սազլա, վէ սանա մուհապէթիմի արթըր,
սէնին սէվապլարընըլա պունու տիւրէրիմ : Ու-
միտիմ կոյս Մարիամ, Յիսուսա պէնիմ իջին
րիճա էյլէ :

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Գաթի նազար, Էօլիւմ սաաթընտա նասըլ քի պուլոււնմայը իսթէրսէք, հէր սաաթ տա Էօյլէ պուլոււնմայա ճահտ էթմէլիյիզ: « Մուլ-լու՝ րապպիտէ սւյսւյան Էօլմիշլէրէ »¹: Սուրբ Ամբրոսիոս սէօյլէր քի, Էօլիւմ սաաթընտա տիւնեայա Էօլմիւշ պուլոււնանլար, եանի Էօլիւմիւլէ օ վազըթ ճէպրի այրըլաճագլարը տիւնեալի էյլիքլէրտէն եիւրէքլէրինի այըրմըշ օլանլար, էյի Էօլիւմ իւլէ Էօլիւրլէր: Պու սուլ-րէթտէ վարիյէթիմիզտէն սոյոււնմայը, թէալլի-գաթըմըզտան, վէ պու տիւնեանըն հէր պիր շէյիտէն այրըլմայը հիւսնի բիզամըզըլա շիմ-տիտէն իսթիյար էթմէլիյիզ: Էյէր պու շէյի սաղլըղըմըզտա հիւսնի բիզամըզ ըլա իճրա էթմէզսէք, Էօլիւմիւմիւլ վազթընտա ճէպրի էտէճէյիզ. շու գատար քի, օ վազըթ աշըրը աճըլըլա, վէ էպէտի սէլամէթիմիզի թէհլի-քէյէ գօյարագ: Պու սէպէպէ մէպնի սուրբ Օգոստինոս շէօյլէ իսթար էտէր քի, րահաթ Էօլմէք իչին՝ տիւնեալի մասլահաթլարըմըզը սաղլըղըմըզտա սըրասընա գօմագ չօգ ֆատիտէ էտէր. վէ Էօլիւմ վազթընտա քիշի եալընըզ Ալլահըլա սըզը սըզըյա մուհապէթ պաղլա-մայա մէշղուլ օլմագ իչին, պու տիւնեատա պըրագաճաղը շէյլէրի շիմտիտէն թաօմիմ է-տիպ եէրլէշտիւրմէլի տիր: Օ վազըթ եալընըզ Ալլահ վէ ճէննէթ իւզէրինէ սէօյլէշմէք չօգ էյի տիր: Օ սօն տագիգէլէր իֆրաթ գըյմէթլի

տիրւէր, վէ տիւնեա միւլահազարընա սարֆ
հաէճէք տազիգէլէր տէյիլ տիրւէր: Սէշիւմիշ-
լէրին թահը հօլիւմտէ թէքմիլ օլուր: Շուհի
օ աղբըլարը վէ օ հօլիւմիւ՝ Ալլահըն մուրա-
տընա թէսլիմիյէթ վէ մուհապէթ իլէ գուհագ-
լատըզլարընտա, էն ալա սէվապ մահսուլլա-
րընը գապիլ տիր քի օ վագըթ ճէմ էտէրէր:

Հալ պու քի պէօյլէ էյի հասսէլէրի սալլը-
զընտա մէշգ էթմէյէն քիշի՝ հօլիւմ սաաթըն-
տա էաինէմէզ: Պու սէպէպտէն հօթիւրիւ պա-
զը շերմեռանդ քիշիլէրին գուլլանտըլը չօզ
ֆախտէլի շէյ տիր. եանի այտա պիր տէֆա
քրիսթիանճա ամէլլէր իլէ հօլիւմէ մահզա պիր
թէտարիք կէօրիւրէր. վէ հօլիւմ սաաթընա
եէթիշմիշ, վէ պու հօմիւրտէն կէոչ էթմէյէ հէ-
նիւզ եազլաշմըշ կիպի կէօզլէրինին հօնիւնէ
կէթիւրէքէք, էօյլէճէ խոստովանաք օլուպ,
հաղորդութիւն ալըրլար: Քիշի սաղլըզընտա
էթմէտիյի շէյի հօլիւմիւ սաաթընտա էթմէք
փէք միւշգիւլ տիւր: Սրբուհի Թերեզիւնըն
կարգընտան օլան Ալլահըն ազիմ հալայըլը
սուրբ Ալպէրտեան քոյր Կատարինէ հօլէճէյի
վագըթ ահուզար էտէքէք « Պիւմիշ օլուն դըզ-
գարտաշլար քի, պու էթտիյիմ ահուզար հօ-
լիւմ գօրգուսուլնտան տէյիլ տիր. զիրա եիրմի
պէշ սէնէտէն պէրու օնու պէքէյիպ տուրու-
րում. իլլա եաղնըշլըգտա պուլուլնան պուլնճա
քիշիլէր իշին ահ էտէրիւմ քի. կիւնահ իշինտէ
եաշայարադ, Ալլահըլա պարըշմայա հօլիւմ
սաաթընա պէքլէրէր, պէն իսէ պու սաաթտա
Յիսուսուն իսմինի պիլէ կիւճիւլէ լիսանըմա
ալա պիլիյօրում» տէմիշ տիր:

Էօյլէ իսէ քէնտինի թէճէսսիւզ էյլէ պիրա-
տէր, վէ պադ քի, պու տիւնեանըն պիր շէյինէ,

պիր քրմսէյէ, պիր շերէֆէ, պիր էվէ, պիր ազճէյէ, պիր միւսահէպէթէ, պիր սէֆայա եււրէյինի պաղլամը՝ շմբտըն. վէ պու տիւնեատա պազի օլմատըղընը միւլահաղա էյլէ: Պիր կիւն, վէ պէլքի եազընտա պու շէյլէրին ճիւմլէսինի տէ թէրք էտէճէքսին. եանիլլին պէօյլէ պաղլարըլա պէնտ օլուր, վէ քէնտինի ըահաթսըզ էօլմէք մուխաթարասընա գօրսուն: Ալլահըն իսթէտիյի անտէ պու շէյլէրին քեաֆֆէսինի պըրազմայա ամատէ օլարազ, շիմտիտէն հէր շէյի օնա սունմայա պազ: Եյէր Ալլահըն մուրատընա թէսլիմլէթ իլէ էօլմէք իսթէրսէն, սանա ըասթ կէլէ պիլէճէք հէր տիւրլիւ աքսի վուգուլթարա թէսլիմ օլմալըսըն, վէ տիւնեալի շէյլէրին հէր պիր արզիւսիւնիւ թէրք էթմէլիսին: Եօլիւմ սաաթընը կէօզիւն էօնիւնէ կէթիւրիւսէն, հէր շէյի խօրլարսըն: Սուրբ Հիւրոնիմասուն սէօզիւնէ կէօրէ, «Եօլէճէյիինի տաիւմա միւլահաղա էտէն քիշի հէր շէյի գօլայճա խօրլար»:

Թուլթահաղըն տերէճէնին հէնիւզ գարարընը վէրմիշ տէյիլ իսէն, էօլիւմ սաաթընտա ինթիլսապ էթմիշ օլմայը իսթէտիյին տերէճէյի ինթիլսապ էթմէյէ պազ քի, ըահաթ եււրէյիլէ էօլէ պիլէսին: Եօզ էյէր գարարընը վէրմիշ իսէն, պուլսնտուղուն տերէճէտէ օվազըթ նէ էթմիշ օլմայը իսթէրսէն, օ շէյի էթ: Հէր կիւն էօմիւնիւն սօն կիւնիւ տիւր կիպի տավրան, վէ հէր պիր ամէլիինի սօն տէֆա կիպի, սօն տուա էտիշին կիպի, սօն խոստովանանք օլուշուն կիպի, սօն հաղսրդուլթիւն ալըշըն կիպի էթ: Հէր սաաթ ճան չէքիյօրսուն, տէօշէյէ սէրփիլմիշսին, վէ սանա «Չըգ կիթ պու տիւնեատան» տէյօրլար կիպի գօ ֆիքրինէ: Եյի

համար սերմէք իջին, վէ տիւնեատան գաւ-
պինի այլըմագ իջին պու միւլահազա սանա
նէ գատար ֆախտէ էտէր, պիլիւմիսին : « Ա-
ղասը կէլտիյնտէ էօյլէ էթմիշ պուլուրսա
նէ մուլիւ օ գուլա »¹ : Հէր սաաթ էօլիւմիւ
պէքլէյէն քիշի, զաֆիլ տէ էօլսէ, երնէ էյի
էօլիւմ իւլէ էօլիւր :

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Հէր պիր քրիսթիան՝ քէնտինէ էօլիւմ խա-
պէրի վերիլտիյի անտէ, պէօյլէ սէօյլէմէյէ հա-
զըր օլմալը տըր. եւրապայիմ, պիր գաչ սաաթ-
լըգ էօմրիւմ գալտը, էօյլէ իսէ ախրէթտէ
սէնի զիյատէ սէվմէք իջին, պու էօմիւրտէ է-
լիմտէն կէլտիյի գատար սէնի սէվմէք իսթէ-
րիմ : Սանա սուլնանագ պիր շէյիմ եօգ տուր.
Յիսուս Գրիստոսուլն խաչ իւզէրինտէ պէնիմ
իջին սանա սուլնասուլու գուրպանըլա պիրլիք-
տէ պու աղրըլարըմը, վէ էօմրիւմիւն գուր-
պանընը սանա սուլնարըմ : Պէնիմ մուսթահագ
օլտուլումա պագարագ պու չէքտիյիմ աղապ-
լար ազ վէ խաֆիֆ տիրլէր, անճագ հէր նա-
սըլըսա, սանա օլան մուհապէթիմէ պիր նիշան
օլմագ իւզէրէ օնլարը գապուլ էտէրիմ : Կէրէք
տիւնեատա կէրէք ախրէթտէ պանա վէրմէք
մուրատ էթտիյին ճէմի զազապլարա պաշըմը
էյիպ թէսլիմ օլուրում, եէթիշիր քի սէնի է-
պէտի սէվէյիմ. թէք պէնի մուհապէթինտէն
մահրում էթմէ տէ, իսթէտիյին զազէպի վէր
պանա : Փէք չօգ տէֆա սէնին մուհապէթինի

¹ Մատ. ԻԴ. 46 :

խօրաւորը մի իշին, արթըդ սէնի սէվմէյէ լա-
յըդ օլմատըղը մը թանըրը մ. լաքին սէն նէ-
տամէթլի գալպի ըհտտ հտէմէզսին: Եւ իւս-
տիւն էյլիք, սէնի ինճիթտիյի մէ փիւշմանը մ:
Սէնի ճանու կէօնիւլտէն սէվէրի մ, վէ միւսթա-
գիլ սանա կիւվէնի ըրի մ: Եւս պէնի մ գուրթա-
ըըճը մ, պէնի մ ումիտի մ սէնին էօլիւմիւն տիւր:
Ճանը մը սէնին եարալը էլինէ թէսլի մ հտէ-
րի մ. եւս կէրչէքլիք Ալլահը, պէնի սէն գուր-
թարտըն: Եւս Յիսուսում, պէնի խէլաս էթ-
մէք իշին սէն գանընը տէօքտիւն, սէնտէն այ-
ըըմայա պէնի պըրագում: Սէնի սէվէրի մ եւս
հպէտի Ալլահ, վէ հպէտի սէվմէյէ ումիտ է-
տէրի մ: Եւս պէնի մ վալիտէ մ Մարիամ, օ հօր-
ֆիւլիւ տագիգէտէ պանա եարտը մ էյլէ: Ճա-
նը մը սանա հմանէթ հտէրի մ, էվլատընա ըրճա
էյլէ քի պանա մէրհամէթ էթսին: Սանա սը-
ղընմըղը մ, պէնի ճէհէննէմտէն ազատ էյլէ:

ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՋԱԶԱ

ՎԱԳԹԸՆ ԳԸՅՄԵԹԻ

ԷՎԻԱՄ, ՎԱԳԹԸՆՆԵՐ ՍԱԳՂԱ՝.

ԻԼԻ ՀԻՍՍԵ

Վազթընը էյիճէ սաղլամայա պազ, չոռնքի էն գըյմէթլի շէյ, վէ Ալլահըն հայաթտէ օլան պիր քիշիյէ վէրէպիլէճէյի էն պէօյիւք փէշքէշ օ տուր, տէր քիթապը շէրիֆ: Վազթըն գըյմէթինի տինալզէր պիլէ թանըրըտըլար: Վէ Սէնէքա «Վազթըն տէյէրինէ մութապըզ կէլիր փահա եօզ տուր» տէմիշ տիր: Լաքին վազթըն գըյմէթինի սուրբլար տահա գիյատէ պիր թարգըլա թանըտըլար: «Պիր Ալլահըն տէյէրի նէ դատարըսա, վազթըն պիր տագիգէսինին տէյէրի տէ օ դատար տըր. չոռնքի էյի կէշիրիլէն վազթըլա Ալլահ սաթըն ալընըր. չոռնքի քիշի հէր տագիգէ պիր փիւշման եախօտ մուհապէթ ամէլի էթմէյլէ Ալլահըն լութֆուռու վէ էպէտի էճիշամը դազանա պիլիր» տէր, Սիենալը սուրբ Պէրնարտինոս: Վազթըթ պիր լազնէ տիր քի, սալթ պու էօմիւրտէ պուլուռնուր. ախրէթտէ պուլուռնամազ,

նէ ճէհէննէմտէ նէ տէ ճէննէթտէ: Ճէհէննէմ-
տէ լաննէթլիւէրին ֆիրեատու ֆիւլանը «Ահ,
էլիմիզէ պիր սաաթ կէչսէ» տէյի տիր: Քէնտի
էգիյէթլէրինէ պիր չարէ էտէ պիւմէք իչին,
պիր սաաթլըզ վազըթ սաթըն ալա պիւսէլէր,
հէր շէյի վերիւրէր: Լաքին պու սաաթը մին-
պատտ պուլաճագլարը եօզ տուր: Ճէննէթտէ
ֆիւ վազը աղլամագ եօզ տուր: Լաքին էյէր
գուլթու ճանլար աղլայա պիւսէլէր, սալթ շու-
նա աղլարըմըլար քի, էօմրիւմիւպտէ տահա
զիյատէ էհթիշամ գազանա պիւէճէք վազըթ-
լարը Ղայ պթմիշիզ, վէ պու վազթընտա պիր
տահա էլէ կէչէճէյի միւմքինսիզ տիր: Սուրը
Պէննէտիքթոս կարզընտան պիր մայրապետ էօլ-
տիւքտէն սօղրա, էհթիշամըլա պիր քիմէյէ
կէօրիւնիւպ, հէր վէճհիլէ մէմնսն վէ միւ-
թէշէքքիւրիւմ: Լաքին էյէր ախէր պիր շէյէ
արզիւ շէքմէք գապիլ օլսա, տահա զիյատէ
էհթիշամ գազանմագ իչին, Փագաթ թէքրար
տիւնեոյա տէօնիւպ էգիյէթ չէքմէք իսթէրի-
տիմ: Վէ թէք պիր «Ողջոյն» սէօյլէմէյիլէ գա-
զանըլա պիւէճէք գատար էհթիշամ գազանմագ
իչին՝ էօլիւմիւմ վազթընտա չէքտիյիմ օ շէ-
տիտ խաթթէլիյի մահշէր կիւնիւնէ գատար չէք-
մէյի հիւսնի ըրգամըլա իսթիյար էտէր իտիմ,
տէյի սէօյլէմիշ տիր:

Էյ պիրատէր, սէն նէյէ սարֆ էտէրսին
վազթընը: Պու կիւնքի եափապիւէճէյին շէյի
նիչին տաիմա եարընա պըրագըրսին: Պիր քէր-
րէ միւլահագա էյլէ քի, կէչէն վազըթ կիթմիշ-
արթըզ սէնին տէյիլ տիր: Կէլէճէք վազըթ սէ-
նին էլինտէ տէյիլ տիր: Էյլէք իշէմէք իչին
եալընըզ հազըրտաքի վազթըն վար: Պու ճի-
հէթտէն «Էյ զաւալը, Ալլահ թաալա քէէննի

վազթը սենին էլինէ թէսլիմ էթմիշ կիպի կէ-
լէճէք վազթէ նիճէ կիւվէնիրսին» տէր սուրբ
Պէրնարտոս: Պիր սաաթ պիլէ էօմրիւն օլտոււ
ղունսւ պիլմէզ իքէն, եարընը նիճէ քէնտինէ
վատ էտէ պիլիրտին, տէր սուրբ Օգոստինոս
տախի: Վէ սրբուհի թերեզա՝ էյէր քի պու
կիւն էօլմէյէ հաղըր տէյիլ իսէն, քէօթիւ էօ-
լէճէյինտէն գօրգ, տէյի՝ քէսէր, աթար:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եւ Ալլահըմ, կէչէն էօմրիւմիւն եօլտուզ-
լուզլարընա չարէ էթմէք իչին պանա վազըթ
էթտիյինտէն էօթրիւ սանա թէշէքքիւր էտէ-
րիմ: էյէր քի պու տազիգէտէ պանա պիր էօ-
լիւմ վազը օլայլտը, էն պէօյէք ազապլարը-
մըն պիրիսի տէ՝ Ղայպ էթտիյիմ վազթըն միւ-
լահազառը օլահաղըտը: Ահ էֆէնտիմ, սէն
պանա սէնի սէվմէք իչին վազըթ վերտին, պէն
օնու սէնի ինճիթմէյէ սարֆ էթտիմ: Սէնտէն
երւզ չէվիրտիյիմ իլք տազիգէտէն պէնի ճէ-
հէնէմէ կէօնտէրսէյիտին, փէք մուսթահազ
ըտըմ: Լաքին սէն պէնի թէօվպէյէ տավէթ
էթտին, վէ պանա ավֆ էթտին: Պիր տահա
սէնի ինճիթմէմէյէ սէօզ վէրմիշ իքէն, նիչէ
տէֆա սէօզիւմտէն կէրի տէօնտիւմ, սանա սիւ-
թէմ էթտիմ. սէն իսէթէքրարէն պանա աֆվ-
լըզ վէրտին: Սէնին մէրհամէթին էպէտի մու-
պարէք օլտուն: Վէ էյէր էօլչիւսիւզ օլմասա-
յըտը, պանա նասըլ պէօյլէ թահամմիւլ էտէ
պիլիրիտին: Սէնին պանա դուլլանաղըն գա-
տար սապըր, քիմ գուլլանա պիլիրիտի: Ահ,
պէօյլէ պիր էյի Ալլահը ինճիթտիյիմ նէ գա-
տար կիւճիւմէ կիտէր: Եւ սէվկիւլիւ գուր-

թարրերմ, պէնի քիւլլիէն սէնին մուհապէթին
իլէ եազըպ թութուշտուրմայա՝ սալթ պէնիմ
հազըրմտա գուլլանտըղըն թահամիւլ քիֆա-
յէթ էթմէլիյիտի: Էօյլէ իսէ սէնին մուհապէ-
թինէ թէքուարէն նամքեօր օլմայա պէնի գօյ-
վէրմէ. վէ պէնի հեր շէյտէն ալըըպ, միւս-
թազիլ քէնտի մուհապէթինէ ճէլպ էյլէ: Եօզ
էֆէնտիմ, եօզ, իշլէտիյիմ քէմլիքլէրէ չարէ
կէօրմէք իշին պանա վէրտիյին վազթը պուս-
տան պէօյլէ պիհուտէյէ թէլէֆ էթմէք իսիէ-
մէմ. սամ սաֆի սանա խըզմէթ էթմէյէ վէ սէ-
նի սէվմէյէ սարֆ էթմէք իսթէրիմ: Պանա միւ-
տավէմէթ վեր: Եւս նիհայէթսիզ էյլիք, սէնի
սէվէրիմ, վէ էպէտի սէվմէյէ ումիտ էտէրիմ:
Եւս ազիզ վալիտէմ Մարիամ, պու գատար վազ-
թը պանա ալըվէրմէյէ շիֆասէթէի օլտուզուս
իշին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ. չիմտի տալսի
պանա եարտըմճը օլ, վէ պու քէրէմի էյլէ քի,
պիւսպիւթիւն՝ գալան վազթըմը՝ պիւր թանէ էվ-
լատըն՝ գուրթարընրմ Յիսուսու, վէ սէն սուլ-
թանըմը վէ վալիտէմի սէվմէյէ սարֆ էտէրիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Վազըթ կիպի գըյմէթլի շէյ եօզ տուր, լա-
քին վազըթ կիպի տէ տիւնեա ինսանլարընըն
ինտիտէ իթիպարսըզ վէ պոյաղը սալըլան շէյ
եօզ տուր: Սուրը Պէրնարտու տա « Վազըթ
գատար զիզըյմէթ շէյ եօզ իքէն, օնուս գատար
տա էտնա սալըլան շէյ եօզ տուր » տէյի աղ-
լարըտը: Վէ տէօնիւպ, « Խէլալըզ կիւնլէրի
կէշէր կիտէր, վէ պիւր տահա կէրի տէօնմէյէ-
ճէյինի քիմսէ տիւշիւնմէզ » տէրիտի: Շու
գուամարպազ տտէմէ պազ քի, կէճէ կիւնտիւզ

օյուննւլա վազթընը զայս էտէր: Նէ եափա-
յօրսուն տէյի սիւալ էտէճէք օլսան, վազըթ
կէչիրիյօրում տէյի ճէվապ վէրիր: Շու էօթէ-
տէ պէրիտէ տօլաշան տէրպէտէրէ, շու մէյ-
տանլարտա տուրուպ սաաթլարճա կէչէնի տէօ-
նէնի սէյր էտէն ավարէյէ, շու եօլսուզ եախօտ
ֆաիտէսիպ սէօզլէր սէօյլէյէն պօշպօղազապագ.
նէ եափայօրսուն տէյի սիւալ էտէճէք օլսան,
վազըթ կէչիրիյօրում տէյի ճէվապ վէրիր: Զա-
վալը քէօրլէր. պունճա կիւնլէրի թէլէֆ է-
տէրլէր. լաքին էօյլէ կիւնլէր քի պիր տահա
կէրի տէօնէճէքլէրի եօգ:

Ահ, եիւզտէն տիւշմիւշ վազըթ, տիւնեայը
սէվէն քիշիլէրին էօլիւմ սաաթընտա էն զիյա-
տէ արզիւլէտիքլէրի շէյ սէն օլաճագսըն: Օ
վազըթ պիր սէնէ տահա, պիր այ տահա, պիր
կիւն տահա արզիւլէյէճէքլէր. լաքին պուլա-
մայաճագլար. վէ « Սրթըգ վազըթ եօգ տուր »
տէնիլտիյինի իշիտէճէքլէր: Օ վազըթ պուն-
լարըն հէր պիրիսի տէ, զամիրլէրինին հիսա-
պընը եօլսունա գօմագ իշին պիր հաֆթա տա-
հա, հիշ տէյիլ իսէ պիր կիւն տահա էլէ կէ-
չիրմէք իշին, աճապ նէ տէսէն վէրմէզլէր:
Հաթթա ֆուստինեան սուրք լաւրենտիոսուն
սէօզիւնէ կէօրէ. « Թէք պիր սաաթ իշին, վա-
րիյէթլէրինի տէ, իթիպարլարընըտա, զէվքու
սէֆալարընը տա վէրիր իտիլէր »: Նաքին պու
սաաթ օնլարա վէրիլմէյէճէք. պաշարընտա
պուլունան քահանայ, « տավրան, չափըգ օլ,
քրիսթիան ճան, չըգ պու տիւնեատան »: ար-
թըգ վազըթ, եօգ, տէյէճէք օնլարա:

Պու սէպէպէ մէպնի « կիւնէշ վէ այ գարար-
մազտան մաւզատտէմ եարատընը լաաթըրընա

կէթիր»¹ տէյի պիզէ նասիհաթ վերիր քիթա-
պը շէրիֆ: Պիր եօլնու եօլտան սափմըշ օլտու-
ղունու ֆարգ էտիպ՝ կէճէնին իւսթէ կէլմէսիյ-
լէ եօլ պուլաճագ վազըթ գալմատըղընը կէօ-
րիւրսէ, նէ ազիմ սըզլէթէ կիրիֆթար օլուր:
Զօգ սէնէլէր տիւնեատա եաշայըպ, ֆազաթ
Ալլահ իշին վազըթ սարֆ էթմէյէն քիշինին տէ
էօլիւմ սաաթընտա կիրիֆթար օլաճաղը տէրտ
վէ սըզլէթ տախի պուլնու կիպի տիր: Զունքի
« կէճէ կէլիր քի, օնտա քիմսէ իշլէյմէզ»²:
Օ վազըթտա էօլիւմ օնուէ հագգընա կէճէ օ-
լուպ՝ հիչ պիր շէյ եափամաղ: Պու գատար
վազըթ վարիքէն ճանընըն զարարընա սարֆ
էթտիյինի, սուրը օլմասը իշին Ալլահ պուլնա
լութուֆլար վէրմիշ իքէն, օնլարտան ֆաիտէ
չըգարմամըշ օլտուղունու օ արատա գիմմէթի
օնա իւթար էտէր. լաքին պազար կէօրիւր քի,
խայր ամէլ իշլէյմէնին եօլու գափանմըշ: Իմտի
աղլայարագ, ահ, պէն նէ տիվանէ իմիշիմ.
էյ վահ, զայպ էթտիյիմ վազըթա. եազըզ զայպ
էթտիյիմ էօմրիւմէ. հայըֆ զայպ էթտիյիմ սէ-
նէլէրէ քի, օնլարտա սուրը օլա պիլիր իքէն,
օլմատըմ, շիմտի տէ արթըզ սուրը օլաճագ
վազըթ գալմատ. տէմէյէ պաշլար: Լաքին
էօմիւր սէյրանը փէրտէսինին գափանաճաղը,
գանտիլին սէօյիւնէճէյի արատա, վէ ճան վէ-
րէն քիշինին՝ պիր էպէտիլիք ասըլմըշ օլան օ
էրֆիւլիւ տազիգէյէ եազըն պուլունտուղու
վազըթտա, պու շիքեայէթլէրին, պու ահու-
վահլարըն նէ ֆաիտէսի օլուր:

1 Ժող. ժԲ. 1. 2:

2 Յովհ. Թ. 4:

ԱՐՁԻԻ ՎԵՆԵՑԱԶ

Ահ, գուրթարըճը Յիսուսում, սէն պիւթիւն
 էօմրիւնիւ պէնիմ իչին գուրպան էթտին. վէ
 պէն ափվլըդ պուլայլըմ, վէ էպէտի էօմրիւ գա-
 ղանայլըմ տէյի էօմրիւն իչինտէ կէօյլիւ փէ-
 տէրինէ սուսմատըղըն պիր տադիզէ պիլէ օլ-
 մատը. պէն իսէ պու գատար սէնէլէր տիւ-
 նեատա պուլուսնարագ, սէնին իչին գաչ սէնէ
 սարֆ էթտիմ: Ահ, հեր նէ քի էթմիշ իսէմ,
 օնլար տա զիմէթիմէ իզթիրապ վէրիրէր •
 քէմիլք տաիմա չօդ, էյլիք զիյատէ ազ օլմուշ,
 օ տա էքսիքլիքլէր իլէ, նէֆս մուհապէթիլէ,
 վէ տաղընըզլըզլարըլա տօլու օլարագ: Ահ,
 գուրթարըճըմ, պուսլարըն պէօյլէ օլմասը՝ պէ-
 նիմ աչգըմա սէնին նէ գատար շէյ էթտիլինի
 խաթըըմա կէթիրմէտիյիմտէն տիր: Պէն սէնի
 ունութում, սէն պէնի ունութմատըն. պէն
 սէնտէն գաչար իքէն, սէն պէնիմ արգամա
 տիւշտիւն, վէ գաչ տէֆա պէնի մուհապէթիլէ
 տավէթ էթտին: Իշթէ Յիսուսում, պէն տէ
 արթըզ գարշը գօմագ իսթէմէմ, եօղսա քիւլ-
 լիէն եիւզտէն պըրագասըն տէյիմի պէքլէյէ-
 ճէյիմ: Եւ իւստիւն էյլիք, կիւնահ ըլա սէն-
 տէն այրըլաըղըմա փիւշմանըմ: Սէնի սէվէրիմ
 եւ նիհայէթսիղ մուհապէթէ լայըզ օլան նի-
 հայէթսիղ էյլիք: Ահ, սամ սաֆի մէհհամէ-
 թիւտէն նաշի պանա իհսան էթտիլին վազթը
 պիր տահա զայպ էթմէյէ պէնի պըրագամ:
 Սէվիլիւ գուրթարըճըմ, պանա օլան մու-
 հապէթիլին, վէ պէնիմ իչին չէքտիլին էղիլէթ-
 լէրի հիչ ասլա ֆիքրիմտէն չըգարմա: Ախէր
 հեր շէյի պանա ունութումը քի, գալան էօմ-

ընդհանուր միաստեթիկ տեսքով սենյակի մեջ
տեղադրված սենյակի մոտակայքում իհարկե
պաշտօնական շէյ տեղադրված է Սենյակի
Յիսուսական մոտակայքում, վե հեն շէյում: Ագ-
լը մի ինքնուրույն օլտարիոս, տախտակ սառնա մո-
հապեթ մամուլերի էթմենյե սեօղ վերերի: Մի-
տադեմեթ վեր պանա: Գիւլիէն սենյակի զանա-
վե սեփապարենա սըղընմըշը մէֆէնտի: Սե-
նյակ տախտակ ազիւ շէֆաթընա սըղընմըշը մե
պէնի մեփիւլիւ վաշիտէ մ Մարիամ:

ԻԻՉԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

« Ընդգ պիւլէնիզէն իքէն երկրիւն » 1: Շիմ-
տի ընդգ վաշիքէն, սաղըղընմըշտա Ալլահըն
եօլունտա իլերի կիթմէք իգթիզա էտէր. չու-
քի էօլտիւլիւմիւլէ պիւլ ընդգ զայա օլուր:
Օ վազըթ հազըր օլաճադ վազըթ տէյիւ, հա-
զըր պիւլունաճադ վազըթ տըր: « Հազըր օ-
լուն »: Էօլիւմ սաաթընտա հիւ պիւր շէյ եա-
փըլմադ. օլան օլաու: Պիւր քիշիյէ ազ վազըթ
զարֆընտա քէնտի էօմիւ, եալսօտ օլանճա
վարիյէթի ինքերիէն պիւր տափա աշըլաճադ
տէյի խապէր կէլէճէք օլաա, քէնտի րաճօնլա-
ընը հաքիմէրէ աղնատաճադ, վե օնլարը քէն-
տի թարաֆընա ճէլպ էտէճէք պիւր մահիր միւ-
թէշերի պիւլմայա, վե օնլարը քէնտի թարա-
ֆընա ճէլպ էտէճէք վասիթալար թէտարիք
էթմէյէ նէ տիւրիւ աճէլէ էտէր իտի: Պիւր ի-
սէ, ազ վազըթտան, պէլքի հէր սաաթի էն ճէ-
սի մասլահաթընմըշըն, ետնի էպէտի սէլամէ-

թիմիդին շերաւթը կէօրիւլէճէյինի փեք սահիհ
պիլիը իքէն, նէ եսփայօրուզ. նասըլ վագթը-
մըզը զայպ էտիյօրուզ:

Ամմա տէյէն օլուրսա քի պէնիմ տահա կէնճ-
լիյիմ վար. եսվաշ եսվաշ քէնտիմի Ալլահա
վէրիըրիմ: Պէն տէ ճէվապ վէրիըրիմ քի էֆէն-
տիմիզ մէյվէ պուլմատըղը ինճիը աղաճընը
լանէթլէտի, հէր նէ դատար մէյվէ վագթը տէ-
յիլ իտիյիսէ տէ, «Զուէնքի ինճիը վագթը տա
տէյիլ իտի»¹ տէր ինճիլի շէրիֆ: Վէ Յիսուս
Գրիստոս պուլմուլա պիզէ աղնաթմագ իս-
թէտի քի, ինսան հէր վագթընտա, հաթթա
կէնճիք չաղընտա տախի խայր ամէլ մէյվէ-
լէրի վէրմէլի տիը. եօղսա լանէթ ալթընա տիւ-
շէրի վէ սօղրա տա մէյվէ վէրմէզ: «Պուլտան
սօղրա մինպատ քիմսէ սէնտէն մէյվէ եէմէ-
սին»² տէտի էֆէնտիմիզ օ աղահա. քէզալիք
քէնտի տավէթլէրինէ գարշը գօյան քիշիյէ տէ
պէօյլէ լանէթ վէրիը: Աճայիպ շէյ. շէյթանա
պիզիմ պիւթիւն էօմրիւմիւզիւն վագթը աղ
կէօրիւնիւր, վէ պիզէ իվդա վէրմէտէն պիը
տագիզէ պիլէ զայպ էթմէզ. «Շէյթան» վագթը
աղ օլտուղուլու պիլէրէք, աղիմ խըրօըլա սիզէ
էնտի»³: Իմտի տիւշմէն պիզի զայպ էթմէք
իչին վագթը զայպ էթմէզիքէն, պիզ քէնտի
խէլասըմըզ իչին վագթըմըզը զայպ էթմէմիզ
րէվամը տըր:

Թէքրար, պէն նէ քէմլիք էտիյօրում, տէյէն
օլուրսա: Ճէվապ վէրիըրիմ քի, ճանա հիչ պիը
ֆատէսի տօգուլմայան օլուլարտա, պիհու-
տէ էյլէնճէլէրտէ վագթը զայպ էթմէք քէմլիք

1 Մարկ. ԺԱ. 13:

3 Յայտ. ԺԲ. 12:

2 Մարկ. ԺԱ. 14:

տէյիւմի տիր: Ալլահ սանա պու վազիթը վեր-
միշ իսէյ, օնու զայպ էտէսին տէյիւմի վերմիշ
տիր. հաշա. չունքի վերտիյի հէր պիր տազի-
գէ իշին սէնտէն հիսապ մաթլուպ էտէճէք
տիր: Մատթէոս աւետարանիչին զիքը էթտիյի
րէնչպէրլէր տէ հիշ քէմլիք էթմէյօրլարըտը,
իլլա ֆազաթ վազըթ զայպ էտիյօրլարըտը. պու-
ճիւմլէ « Նի՛չին պիւթիւն կիւն պուրատա պօշ
տուրույօրսունուզ »¹ տէյի պազ սահիպինտէն
թէքտիր օլտուլար: Շէրաաթ կիւնիւնտէ Գրիս-
տոս էֆէնտիմիզ՝ հէր պիր պօշ լազըրտըմըզ
իչին պիզտէն հիսապ իսթէյէճէք տիր: Ալլահ
իչին սարֆ օլմայան վազըթ զայպ օլմուշ վա-
զըթ տըր: Սուրբ Պէրնարտոսուն սէօզիւ միւ-
ճուպինճէ « Հէր հանկը վազըթ քի Ալլահ իւ-
զէրինէ աիւշիւնմէզսէն, սէնին հազընա օ
վազըթ զայպ օլմուշ տուր »: Պու սէպէպտէն
էօթրիւ « Ելին իշլէյէճէք նէ քի պուլուրսա,
գուտրէթինէ կէօրէ իշլէ. չունքի կիտէճէյին
մէզարտա նէ միւլահազա վար, նէ մալուճաթ,
նէ տէ իլիմ »² տէյի նասիհաթ վէրիր քիթապը
շէրիֆ: Սրբուհի Թերեզլիանըն կարգընտան քոյր
Յովհաննա նամ մայրապետ տէր իտի քի սուրբ-
լարըն էօմրիւնտէ եարըն եօզ տուր. եարըն
անճազ կիւնահքեարլարըն էօմրիւնտէ պու-
լունուր քի, տախմա սօղրա, սօղրա տէյէրէք,
էօյլէճէ էօլիւմ սաաթընա եէթիշիւրլէր: « Իշլէ
գապուլ օլլունճազ վազըթ »³: « Պու կիւն է-
յեր օնուն սէսինի իշիտիրսէնիզ, եիւրէյինիզի
փէքէշտիրմէյին »⁴: Պու կիւն Ալլահ սէնի պու
խայր ամէլի իշլէմէյէ չաղըրըյօր. պու կիւն

1 Մատ. Ի. 6:

2 Ժող. Թ. 10:

3 Բ. Կոր. 2. 2:

4 Սաղ. Գ. 7. 8:

իչլէ, զիրա իհիթիմալ տըր քի եարըն եա քի վագթըն օլմասըն, եա տա Ալլահ սէնի պիր տահա չաղըրմասըն:

Վէ էյէր կէչէն հօմրիւնտէ վագթընը Ալլահը ինճիթմէյիլէ կէչիրմէք ֆէլաքէթինէ ուղրամը- շըսան, Եգեկիա փատիշահըն « ձէմի սէնէլէրի- մի նէֆսիմին անճըլըղընա թէրթիպ էթտի »¹ տէյերէք նիյէթ գօտուղու կիպի, սէն տէ գալան հօմրիւնտէ օնու աղլամայա Ղայրէթ էթ: Ղայպ էթտիյին վագթըն չարէսինի կէօրէսին տէյի, Ալլահ սանա շիմտի հօմիւր վէրիյօր. վէ « Վագ- թը սաթըն ալըն, զիրա քէօթիւ կիւնլէր տիր »² տէյի իխթար հտիյօր: « Վագթը սաթըն ալմըշ օլուրսուն, հաչան քի իչլէմէյէ իհմալ էթտիյին շէյի իչլէրսէն » տէյի մանա վէրիւր սուրբ Ան- սելմաս: Վէ սուրբ Հերոնիմոս Պօղոս առաքեա- լըն հագգընա « սըրա ճիհէթիյիլէ էն սօն ա- առաքեալ օլտույուսա տա, սէվապ ճիհէթի իլէ իլք օլտու. չունքի հէփսինտէն զիյատէ չա- լըշտը » տէմիշ տիր: Պաշգա հիչ պիր շէյ օլ- մայաճագ տախի օլտա, սալթ շունու միւլա- հագա էտէլիմ քի, հէր տաղիգէտէ քիւլլիյէթ- լի էպէտի էյլիքլէր գաղանա պիլիւրիզ: Էյէր քի պիր կիւնիւն իչինտէ եիւրիւյէ պիլտիյին գատար եէրէ մութասարըֆ օլասըն, եախօտ պիր կիւնիւն իչինտէ սայա պիլտիյին գատար ագճէ սէնին օլտուն տէյի սանա վատ էթմիշ օլտայըտըլար. աճապա նէ գատար աճէլէ է- տէրիտին: Էյ իմտի հէր տագիգէ տէ պիր է- պէտի խազնէ գաղանա պիլիւր իքէն, նիֆին պէօլլէ վագթընը Ղայպ էտէրսին: Պու կիւնքի էտէ պիլէճէյին շէյի, եարըն տա էտէ պիլիւրիմ

տէմէ սազըն. չուէքի օ պու կիւնիւ պիր քերրէ
 էլտէն չըզարըրսան, պիր տահա միւպասատ կէ-
 րի տօնմէզ: Սաիրէր տիւնեա իւզէրինէ սէօհ-
 պէթ էթտիքէրի վազըթ, սուրբ Յրանչիսկոս
 Պօռհիս՝ սուրբ արզիւէր իլէ ֆիքրինի Ալլա-
 հա գալարըրըրտը: Պու շէյի քէնտիսինէ ի-
 թապ էթտիլէր իսէ, «Վազթըմը զայպ էթմէք-
 տէն իսէ ազըլսըզ սայըլմայը տահա զիյատէ
 մուրաճճահ թութարըմ» տէյի ճէվապ վէրտի:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՑԱԶ

Եօգ, էֆէնտիմ. եօգ, մերհամէթինտէն նաշի
 պանա վէրտիյին պու վազթը պուհտտն պէօյլէ
 արթըզ զայպ էտէճէք տէյիլիմ: Պէն շիմտի է-
 լան ճէհէննէմտէ պուլուհաճաղըտըմ, վէ պի-
 հուտէ եէրէ աղլայաճաղըտըմ: Պանա էօմիւր
 վէրտիյինտէն էօթրիւ թէշէքքիւր էտէրիմ, վէ
 պու ճիհէթ իլէ, գալան կիւնէրիմտէ եալընըզ
 սէնին իչին եաշամադ իսթէրիմ: Էյէր շիմտի
 ճէհէննէմտէ օլայըտըմ, ումիտ քէսիքլիյինէ
 վէ մէյվէսիզ օլարադ աղլամայա մէճպուր օ-
 լաճաղըտըմ: Իմտի սէնի ինճիթտիյիմ իչին
 աղլամադ իսթէրիմ. վէ աղլատըղըմ իչին պա-
 նա աթվըզ վէրէճէյինի սահիհ պիլիրիմ. չուէ-
 քի մարգարէ՝ «Զարի զարի աղլատը, էյէր
 պանա մերհամէթ էթտիյիսէ, սանա տա մերհա-
 մէթ էտէր»¹ տէյի պէօյլէճէ էմիլէթ վէրիւր:
 Էյէր քի ճէհէննէմտէ օլայըտըմ, սէնի պիր
 տահա սէվէմէյէճէյիտիմ: շիմտի իսէ սէնի սէ-
 վէրիմ, վէ էպէտի սէվէճէյիմ տէյի ումիտ է-

տէրիմ: Էյէր քի ճէհէննէմտէ օլայըտըմ, ար-
թըգ սէնտէն լութուֆ տա տիլէյէմէյէճէյի-
տիմ. Լաքին շիմտի պանա « Իսթէյին ալըրսը-
նըգ » տէտիյինի իշիտիյօրում: Պու սուրէթտէ
մատամ քի էլան սէնտէն լութուֆ տիլէյէճէք
վազըթտա պուլունույօրում, էօյլէ իսէ պու
իքի լութուֆու տիլէրիմ սէնտէն, ես ճանը-
մըն Ալլահը, սէնին լութուֆունտա գատիմ գալ-
մագլըղը, վէ մուհապէթինի իհսան էթ պանա
տա, պէնի հէր նասըլ իսթէրսէն էօյլէ էյլէ:
Յիսուսում, պու քէրէմի պանա էյլէ քի, գա-
լան էօմրիւմիւն հէր տագիգէսինտէ « էֆէն-
տիմ պանա ետրաըմ էթ. էֆէնտիմ, պանա
մէրհամէթ էթ. էյլէ քի սէնի պիր տահա ին-
ճիթմէյէյիմ. էյլէ քի՝ սէնի սէվէյիմ » տէյերէք,
քէնտիմի տաիմա սանա սըփարըշ էտէյիմ: Ես
ղայէթ աղիղ վալիտէմ Մարիամ, քէնտիմի տաի-
մա Ալլահա թէսլիմ էթմէք, վէ օնտան միւ-
տավէմէթ վէ մուհապէթ տիլէմէք քէրէմինի
պանա ալըվէր:

ՕՆԻՔԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՍԵԼԱՄԵԹԻՆ ԷՉԵՄԻՅԵԹԻ

Սիգե ըիճա հոհրիգ, գարտաշար ըի,...
ձեր ըիշի ըհնտի իշիհի իշիհի՞ն՝.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Վագաս էպետի սելամեթլիք մասլահաթը
հեր շէյտէն գիյատէ պիգէ իգթիզալը պիր մաս-
լահաթ տըր: Լաքին քրիսթիանլար տա հեր
շէյտէն գիյատէ պու մասլահաթ հագգընա պի-
գայտ տըրլար: Պիր մէսնէտէ պիր մէմուրիյէ-
թէ եէթիշմէք իչին, պիր տավայը գազանմագ
իչին, պիր նիքեռահ ագտ էթմէք իչին, տսլա
վագըթ շայպ էթմէլլէր, գուլլանմատըգ շայ-
րէթ պըրագմաղլար: Նէ գատար իսթիշարէլէ-
րէ, նէ գատար չարէլէրէ թէշէպպիւս հտէր-
լէր: Իշթահը, սւյգույու, ըահաթը քիւլլէն
շայպ հտէրլէր: Էպետի սելամեթլէրինի հմին
էթմէք իչին նէ եափարլար, նէ տիւրլիւ էօ-
միւր սիւրէրլէր տէրսէն, հիշ պիր շէյ էթմէ-
տիքտէն մատա, հէման օնու շայպ էթմէք ի-
չին տէ հեր շէյի գուլլանըրլար: Վէ քրիսթի-
անլարըն էքսէրիսի՝ էօլլիւմ, շերաթի, ճէհէն.

նէմ, ճէննէթ, վէ էպէտիլիք քէննի տինիմի-
զին հագիգաթլարը տէյիլ տէ, շաիրլէրին իճատ
էթտիյի պիր մասալ տըր կիպի էօյլէ եաշար-
լար: Պիր տավա, պիր մահսուլ, պիր իրատ
ղայպ էտէճէք օլտալար, նէ գատար թէլաշ
թէէսսիւֆ էտէրլէր: Ուղրատըզլարը զարարը
թաղմիմ էթմէյէ նէ գատար չալըշըրլար: Պիր
աթ, պիր քէօփէք զայպ էտէճէք օլտալար,
պուլմագ իչին էթմէտիք զայրէթ պըրագմագ-
լար: Ամմա Ալլահըն լութֆունու զայպ էթ-
միշլէր. նէ մանի, բահաթ ույգուլարընը ու-
յուրլար, տէրլէր, կիւլէրլէր: Աճայիպ շէյ:
Տիւնեալի մասլահաթլարտա իհմալճը սայլը-
մագտան հէր քէս չէքինիր հիճապ էտէր. օ
պիր թարաֆտան հէր շէյտէն միւհիմ օլան է-
պէտիլիք մասլահաթընտա իհմալճա տալրան-
տըզլարընտան ասլա հիճապ էթմէզլէր: Սուրը-
լար միւսթագիլ սէլամէթէ եէթիշմէյէ մուպա-
շիրէթ էթտիքլէրի իչին օնլարը քէնտիլէր տէ
ազըլը թապիր էտէրլէր. պու ճիւմլէ քէնտի-
լէր ազըլարընը ֆիքիրլէրինի տիւնեանըն պօշ
շէյլէրինէ վէրիւրլէր, ճանլարընա հիշ մուգայէտ
օլմագլար: Լաքին Պօղսս առաքեալ, գարտաշ-
լարըմ, սիգ եալընըզ էպէտի խէլասըղընըզըն
մասլահաթընա մուպաշիրէթ էտին. զիրա պու
մասլահաթ սիգէ հէր շէյտէն էլզէմ տիր: «Սիգէ
րիճա էտէրիզ գարտաշլար քի, հէր քիշի քէնտի
իշինի իշլէսին»¹ տէր: Էօյլէ իսէ շուճա իսքեաթ
օլալըմ քի, պիզիմ հագըըմըզա էպէտի սէլա-
մէթ մասլահաթը՝ «Էն միւհիւմ, պիր թանէ-
ճիք», վէ պիր տէֆա եանըլտըղըմըզ հալտէ
«Չարէսիզ» պիր մասլահաթ տըր:

1 Ա. Թեա. Դ. 10. 11:

« Ինչ միւհիմ » մասսլահաթ տրր , տէտիք : Զուռնքի ճան մասսլահաթը , զիյատէ նէթիճէլի պիր մասսլահաթ տըր . վէ օնու պիր տէֆա ղայպ էթտիյիմիզ հալտէ , հէր շէյի ղայպ էտէրիզ : Ճանըմըզը տիւնեանըն հէր պիր էյլէյինտէն միւթէպէր վէ լաթիֆ սայմալըյըզ : « Ճան պիւթիւն տիւնեատան տահա զիյատէ տէյէրլի տիր » տէր Ոսկեբերան : Պուռնու էյիճէ աղնա-մագ իչին , շուռնու պիւմէք քեաֆի տիր քի , Ալ-լահ թալա պիզիմ ճանըմըզը իսէլաս էթմէք իչին քէնտի էվլատընը էօլիւմէ թէսլիմ էթտի : « Ալլահ թալա տիւնեայը էօյլէ սէվտի քի , պիր թանէ էվլատընը պիլէ վէրտի »¹ տէյի սէօյլէր ինճիլի շէրիֆ : Վէ էպէտի քէլամուլլահ օնու քէնտի գանըյլա սաթըն ալմայա մուխալիֆէթ կէօսթէրմէտի : « Քէնտինիզին սահիպի տէյիլ-սինիզ , զիրա աղըր պահայըլա սաթըն ալըն-տընըզ »² : Ինսանըն պահասը օ գատար աղըր տըր քի , հէման հէման ինսանըն տէյէրի Ալ-լահըն տէյէրինէ եազըն տըր , տէր , սուրբ պա-պալարտան պիրիսի . Օլ սէպէպտէն էթիւրիւ էֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոս տախի « Ինսան քէնտինէ պէտէլ նէ վէրէ պիլիր »³ տէմիշ տիր , իմտի էյէր ինսանըն ճանը պու գատար տէ-յէրլի շէյ իսէ , օնու ղայպ էթմէյիլէ տիւնեա-նըն հանկը էյլէյինէ տէյիշ էտէ պիլիր :

Պա սուրէթտէ ճանընը սէլամէթէ չըգար-մայա չալըշմայան քիշիյի տիվանէ թապիր էթ-տիյինտէ սուրը ֆիլիպպոս Ներինին հազըզ վա-րըմըշ : Էյէր քի տիւնեա իւզէրինտէ պուլուռնան ինսանլարըն պազըսը էօլիւմէ միւպթէլա վէ

1 Յովհ. Դ. 16:

3 Մատ. ԺԶ. 26:

2 Ա. Կոր. Զ. 19. 20:

պաղըսը Էօլիւմսիւզ օլմուշ օլսայըտըլար, վէ
 Էօլիւմէ միւպթէլա օլանլար Էօլիւմսիւզլէրին
 պիւսպիւթիւն տիւնեալի շէյլէրէ մէշղուլ օլ-
 տուզլարընը՝ շէրէֆ իթիպար վարիյէթ գազան-
 մայա, զէվք սէֆա սիւրմէյէ թալիպ օլտուզ-
 լարընը կէօրսէյիտիլէր, ա՛ շաշգըն տիվանէլէր
 սիզ քի էպէտի էյլիքլէր գազանա պիլիւ իքէն,
 պէօյլէ պայաղը վէ կէշիճի շէյլէրին արգասը-
 նա նէ տիւշմիւշսիւնիւզ. վէ պէօյլէ իլէ ախ-
 րէթտէ քէնտինիզի էպէտի էզիյէթլէրէ նիշին
 մուսթահազ էտիյօրսուսուզ. տիւնեալի էյլիք-
 լէրի տիւշիւնմէյի պիզ սէֆիլլէրէ պըրազըն
 քի պիզիմ հազգըմըզա Էօլիւմիւլէ հէր շէյ
 պիթէճէք տիւր տէմէզլէրմիյիտի միւճէրրէտ:
 Հալ պու քի հէփիմիզ տէ Էօլիւմսիւզ իքէն,
 նասըլ օլուր տա չօզլար պու տիւնեանըն պա-
 յաղը սէֆալարը իշին ճանլարընը զայպ էտէր-
 լէր: Քրիսթիանլար շէրաաթ, ճէհէննէմ, էպէ-
 տիլիք օլտուղունա իթիգատ էտէրէք, պու
 շէյլէրտէն գօրգուսուզ եաշամալարը նասըլ օլա
 պիլիւր, տէրիտի Սալվիանոս:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, էպէտի սէլամէթիմին չարէսինէ
 պագմազ իշին պանա վէրտիյին պուճա սէնէ-
 լէրի պէն նէյէ սարֆ էթտիմ Սէն, եա գուր-
 թարըճըմ, պէնիմ ճանըմը քէնտի գանըն ըլա
 սաթըն ալտըգտան սօղրա, օնուճ սէլամէթէ
 եթթիշմէսինէ մուպաշիրէթ էտէյիմ տէյի պա-
 նա թէսլիմ էթտին. պէն իսէ՝ պէնի օ գատար
 սէվէն սէն էֆէնտիմի ինճիթմէյիլէ, անճագ օ-
 նու զայպ էթմէյէ չալըշտըմ: Պաւ էթտիյիմ
 զայաթա չարէ կէօրէ պիլմէք իշին, հալա պա-

նա վազըթ վերտիյինտէն էօթիւրիւ սանա թէ-
 շէքքիւր էտէրիմ: Ճանըմը տա ղայպ էթաիմ,
 սէնին կիւզէլ լուծֆուենու տա: Իֆրաթըլա
 աճըրմ էֆէնտիմ, վէ ճանու կէօնիւտէն փիւշ-
 ման օլուրում: Աֆվ էթ պանա. պու կիւնտէն
 սօլրա պիր տահա սէնին տօսթլուղունու ղայպ
 էթմէքտէն իսէ, հէր շէյի տէ, հաթթա էօմ-
 րիւմիւ տէ ղայպ էթմէյէ նիյէթ գօրում: Սէնի
 հէր էյլիքտէն ղիյատէ սէվէրիմ, վէ տաիմա
 տա սէվմէք իսթէրիմ, եւ նիհայէթսիզ մուհա-
 պէթէ լայրդ օլան իւսաիւն էյլիք: Պանա եւու-
 աըմ էյլէ, Յիսուսում քի, պու նիյէթիմ տէ,
 շիմտիյէ դատար գօտուղում նիյէթլէր կիպի
 օլմասըն քի, հէր պիրի տէ պէնիմ թաըաֆըմ
 տան պիրէր խաինլիք օլտուլար: Պիր տպհա
 սէնի թէքրարէն ինճիթմէքտէն, վէ սէնին մու-
 հապէթիինէ թէրք էթմէքտէն իսէ, ճանըմը ալ
 էֆէնտիմ: Եւ պէնիմ ումիտիմ կոյս Մարիամ,
 միւտալէմէթ լուծֆու ալը վէրմէյիլէ պէնի
 սէն խէլաս էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Էպէտի սէլամէթ մասլահաթը եալընըզ էն
 միւհիմ մասլահաթ տէյիլ, իլլա էօմրիւմիւզ
 իչինտէ «Պիր թանէճիք» մասլահաթըմըզ տա
 օ տուր: Սուրբ Պէրնարտոս քրիսթիանյարըն
 շաշընլըզընա աղլար քի, չօճուղարըն խափ-
 աըզլարը շէյլէրի տիվանէլիք թապիր էտէրլէր,
 քէնտիլէրին տիւնեալի մասլահաթլարընը ու-
 մուրու միւհիմմէ ատտ էտէրլէր: «Չօճուղա-
 րըն օյունճագ թապիր օլուր, եէթիկլէրին օ-
 յունճաղը մասլահաթ թապիր օլուր» տէր:
 Եէթիկ քիշիլէրին պու տիվանէլիքլէրի էն պէօ-

յիւք տիվանէլիքլէրտէն տահա պէտթէր տիր : Պիր քիշի քէնտինի լայպ էթտիքտէն սօղրա , պիւթիւն տիւնեայը գազանսա նէյէ եարար : « Նէ ֆաիտէ օլուր ինսանա պիւթիւն տիւնեայը գազանսա , վէ քէնտինէ քէտէր վէրիրսէ » 1 տէր էթէնտիմիզ : Գարտաշ , էյէր սէլամէթէ եէթիշիրսէն , պու տիւնեատա ֆազըր օլտուղունուն , էզիյէթ րէզալէթ չէքտիյինին հիչ քէֆէրի եօգ : սէլամէթէ եէթիշիտիյին հալտէ արթըզ գօրգուն գալմազ , վէ էպէտի գութլու օլուրսուն : Ամմա էյէր եանըլըպ տա զայ օլուրսան , տիւնեատա սիւրտիւյիւն սէֆալարըն , զէնկին վէ միւթէպէր օլտուղունուն , ճէ հէննէմտէ սանա նէ ֆաիտէսի օլուր : Ճանըն լայպ օլտուղու կիպի . զէվքու սէֆալարըն , շանըն շէրէֆին , զէնկինլիյին , վէ հէր շէյին լայպ օլուր կիտէր :

Մուհասէպէ կիւնիւնտէ Յիսուս Գրիստոսա նէ ճէվապ վէրէճէքսին : Փատիշահըն պիրի պիր ճէսիմ մասլաաթ կէօրմէք իչին պիր շէհրէ էլչի կէօնտէրմիշ օլսա . օ տա քէնտի էօհտէսինէ իհալէ օլունան մասլահաթա զիհին սարֆ էտիպ մուպաշիրէթ էտէճէք եէրտէ , ազլընը ֆիքրինի եէյիպ իչմէյէ , օյունա էյլէն . ճէյէ վէրէրէք , օ մասլահաթ ֆէնայա նէթիճէ վէրսէ , կէրի տէօնտիւյիւնտէ փատիշահընա նէ ճէվապ վէրիր : Եւ տիւնեայա զէվք սէֆա սիւրմէք , վարիյէթ իթիպար գազանմազ իչին տէյիլ իլլա ճանընը սէլամէթէ չըգարմազ իչին գօնուլմուշ իքէն՝ հէր շէյի տիւշիւնմիւշ , եւլընըզ ճանընը հաճէթ էտինմէմիշ օլան քիշի՝ շէրաաթ կիւնիւնտէ կէօյլիւ փատիշահա նէ

ճէվապ վերէնէք տիր: Տիւնեայը սէվէն քիշի-
լէր եալընըզ հազըրտաքինի տիւշիւնիւրլէր,
կէլէճէյի հիջ վազիֆէ էտինմէզլէր: Սուրբ Փի-
լիպպոս Ների պիր տէֆա Բօմատա՝ քէնտիյի
քիւլիէն տիւնեայա ալտըրմըշ Ֆրանչիսկոս
Ծածծէրա նամ պիր միւսթաիտ տէլի գանլը-
յըլա սէօհպէթ էթտիյի արատա, օնա պէօյլէ
սէօյլէտի: «Այ օղսւլ, ֆարզ էտէլիմ քի սէն
պիր ազիմ իգպալէ վէ զէնկինլիյէ եէթիշէճէք-
սին. պիր մէշհուր միւթէշէրրի օլաճագսըն. սօղ-
րա վարդապետ, սօղրա պէլքի քարտինալ, վէ
քիմ պիլիւր պէլքի տէ փափ օլաճագսըն: Տահա
սօղրա»: Ազըպէթ «Հայտէ պու սօն սէօզլէրի
էյիճէ միւլահազա էյլէ» տէտի օնա: Ֆրան-
չիսկոս էվինէ տէօնիւպ, վէ պու «Տահա սօղ-
րա, տահա սօղրա» քէլամլարընը միւսթալաա
էտէրէք, տիւնեալի մէշղուլիյէթլէրի վէ տիւ-
նեայը տալի թէրք էտիպ, մէղքուր սուրբ Փի-
լիպպոս Ներինին թարիգաթընա կիրտի. վէ
եալընըզ Ալլահ եօլսւնա մէշղուլ օլմայա պաշ-
լատը:

«Պիր թանէճիք» մասլահաթըմըզ տըր. մա-
տամ քի պիր ճանըմըզ վար: Փատիշահըն պի-
րի օն իքինճի Պէնէտիքթոս փափտան պիր շէյ
մաթղուպ էթտի քի, իղին վէրսէ կիւնահ իշ-
լէյէճէք իտի: Իմտի փատիշահըն էլչիսինէ
պէօյլէ ճէվապ վէրտի: «Փատիշահըն» սէօյլէ
քի, էյեր իքի ճանըմ օլտայըտը, պիրինի քէն-
տի խաթըրը իջին ֆէտա էտիպ, օ պիրինի քէն-
տիմ իջին սազլայա պիլիւրիտիմ. լաքին սալթ
պիր ճանըմ օլտսւղսւ ճիհէթիլէ օնու զայպ
էթմէյի հէմ եափամամ հէմ տէ իսթէմէմ»: Սուրբ
Ֆրանչիսկոս Քսաւէրեան, տիւնեատա
եալընըզ պիր էյի շէյ իլէ, եալընըզ պիր քէօ-

Թիւ շէյ վար. եալընըզ էյի շէյ սէլամէթէ չըգէ մագ տըր. եալընըզ քէօթիւ շէյ տէ զայ օլմագ տըր, տէրիտի: Սըբուհի թերեզլիա տախի քէն-տի մայրապետէրինէ՝ « Գըզգարտաշարմ, պիր ճան, պիր էպէտիլիք » տէյի սէօյլէրիտի չօգ տէֆա: Եանի տէմէք իսթէր իտի քի, « Պիր ճան », պուսու զայպ էտինճէ, հէր շէյ զայպ օլուր. « Պիր էպէտիլիք » պիր տէֆա ճանը զայպ էտինճէ, էպէտի զայպ օլուր: Պուսուէն իչին իշթէ Գաւիթ մարգարէ « Բապպիտէն պիր շէյ տիլէտիմ, վէ պուսու ըիճա էտէրիմ քի, րապպինին խանէսինտէ սաքին օլայըմ »¹. Էֆէնտիմ, սէնտէն պիր շէյ տիլէրիմ, ճանըմը գուրթար, պաշգա շէյ իսթէմէմ տէյի նիյազ էտէր իտի:

« Գօրգուլուա վէ տիթրէյերէք քէնտի սէլամէթինիդի իշլէյին »² տէր Պօղոս առաքեալ: Զայ օլմագտան գօրգուլ տիթրէմէյէն, սէլամէթէ եէթիշէմէզ. իմտի սէլամէթէ հէթիշմէք իչին չալըշմագ վէ քէնտի քէնտիյէ իճպար գուլլանմագ լաղըմ աըր: « Կէօյլէր վատիշահ-լըղընա իճպար գուլլանըլըր. վէ օնու զօրլու օլանլար գափարլար »³. տէր էֆէնտիմիդ: Սէլամէթէ չըգմայը իսթէրսէք, իգթիզա տըր քի էօլիւմ սաաթընտա պիզիմ եաշայըշըմըզ տա Յիսուս Քրիստոսունքինէ պէնզէր օլսուն: « Քէնտի էվլատընըն թասլիրինէ պէնզէր օլմայա գատար վէրտի »⁴: Պուսուէն իչին պիր թարաֆտան սէպէպլէրտէն գաջմայա, վէ օ պիր թարաֆտան էպէտի սէլամէթի գաղանմայա իգթիզալը օլան եօլլարը գուլլանմայա չալըշմա-

1 Սաղմ. 2ի. 4:

2 Փիլ. Բ. 12:

3 Մատ. ԺԱ. 12.

4 Հռով. Բ. 29:

լըյըզ: « Ճէննէթ Թէնպէլէրէ վերիւմէզ, իլլա Ալլահըն խըզմէթինտէ լազըմընա կէօրէ չալըշանլարա վերիւր » տէր սուրբ Պէրնարտոս: Հէր քէս սէլամէթէ՝ զահմէթ չէքմէյերէք եւթիշմէք իսթէր: Շէյթան պիզի զայլըլա տիւշիւրմէք իչին պու գատար չալըշըր, վէ կէօզիւնէ ույզու կիրմէզիքէն, սէն էպէտի Ֆաիտէն եախօտ զարարըն հագգընտա պէօյլէ հաճէթսիզմի տավրանըրսըն: « Տիւշմէնլէր ույանըզ տուրուր, սէն ույսւրմուսուէն » տէր սուրբ Օգոստինոս:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, պուսնա տէֆա ճէհէննէմտէ պուլունմայա մուսթահազ օլմուշիքէն, հալա սէնին հուզուրունտա պուլունմայա պէնի դօյվէրտիյին իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ: Լաքին պէնի պու էօմիւրտէ սագլատըլընտան նէֆաիտէ օլուր, էյէր սէնին լութֆունտան մահրում օլահազ եաշամայա տէվամ էտէրսէմ: Ահ, սագըն պու ֆէլաքէթէ պէնի պըրագմա: Պէն սէնտէն եիւզ չէվիւրտիմ, սէնի զայպ էթտիմ, եա իւստիւն էյլիյիմ: պու էթտիյիմ թազսիրաթլարա ճանու կէօնիւլտէն աճըրմ, սէնտէն եիւզ չէվիւրմէքտէն իսէ, քէշքի պին տէֆա էօլմիւշ օլայըտըմ: Վագաա պէն սէնի զայպ էթտիմ: Լաքին փէյլամպէրին սէնին էյլիքտար օլտուղունու, վէ սէնի արայան ճանա պուլունուր օլտուղունու խապէր վէրիյօր: « Քէնտինի արայան ճանա էյի տիւր Ալլահ »¹:

Եւ գալալիմին Ալլահը, էյէր քի կէջմիշ էօմ-
րիւմաէ պէն սէնտէն գաշտըմըսա, շիմաի տէ
սէնի արարըմ, վէ սէնտէն պաշգա շէյի արա-
մամ: Սէնի պիւթիւն եւրեքտէն սէվէրիմ: Պէ-
նի գապուլ էթ էֆէնտիմ, վէ պիր վազըթ սէ-
նի խօրլայան եւրեյին սէնի սէվմէսինէ կիւ-
ճէնմէ: « Սէնին իսթէտիյինի էթմէյի էօյրէթ
պանա »¹: Սէնի խօշնուտ էթմէք իչին նէ քի
էթմէլի իսէմ էօյրէթ պանա. զիրա թէքմիլէն
իհրա էթմէք տիր էմէլիմ: Եւ Յիսուսուլմ,
ուզրուսա գանընը վէ էօմրիւնիւ գուրպան էթ-
տիյին պու ճանը գուրթար. վէ պէնի գուր-
թարմազ տախի՝ սէնի տիւնեւտա վէ ախ-
րէթտէ տաիմա սէվմէյէ լութուֆ վէրմէք օլ-
ուսն: Սէնին սէվապարընտան պէօյլէ ումարըմ:
Եւ ազիզ պիքիր, սէնին շէֆաաթընտան տա
պէքլէտիյիմ պու տուր:

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

« Միւհիմ » մասլահաթ. « Պիր թանէճիք »
մասլահաթ. « Չարէսիզ » մասլահաթ: Սուրք
Եւգերիսուսն սէօզիւնէ կէօրէ, « Եպէտի սէ-
լամէթ մասլահաթընա պիգայա օլմագ՝ հէր
եաղընչլըգտան իւսաիւն տիւր »: Հէր եաղընչ-
լըղա պիր չարէ օլա պիլիր. էյէր պիր քիմսէ
պիր մալինի զայպ էտէճէք օլսա, պիր ախէր
եօլուլա թէքրարէն էլէ կէչիրէ պիլիր. էյէր
պիր մէսնէտինի զայպ էտէճէք օլսա, թէքրար
էլէ կէթիրմէյէ պիր չարէ օլա պիլիր. էյէր
պիր քիմսէ էօմրիւնիւ պիլէ զայպ էտէճէք

օլսա, սելամէթէ եէթիշտիյի հալտէ, հէր շէյ
 եէրինի պուլմաւ շոււր: Լաքին պիր քիմսէ
 զայ օլսուրսա, օնա հիջ պիր չարէ մէտէա օ-
 լամաղ: Էօլիւմ պիր տիր. ճան պիր տէֆա
 զայպ օլսուրսա, էպէտի զայպ օլսուր. ճէհէն-
 նէմտէ օլան ախէր սէֆիլ տիվանէլէր իլէ պիր-
 լիքտէ էպէտի աղլամագտան պաշգա շէյ գալ-
 մազ. վէ օրատա, հէր շէյտէն զիյատէ օնլարա
 իգթիրապ վերէն զազապ՝ քէնտիլէր իչին սէ-
 ֆիլլիքլէրինէ չարէ էտէճէք վագըթ գալմամը
 օլտուզուենու թանըմազ տըր: «Պիշիմէր կէչտի,
 պիզ գուրթուլմատըզ»¹: Շիմտի օ աթէշ կիր-
 տապընտա պուլունան օ տիւնեա ագըլլըլարընա
 սիւալ էթ, սիւալ էթ քի շիմտի նէ գիւիւմտէ
 տիրէր. շիմտի օ էպէտի զընտանտա պաղլը
 օլտուզլարը հալտէ, տիւնեատաքի գազանտըզ-
 լարը իգպալտէն վարիյէթտէն լսօշնոլատուտուր
 լար: Գուլագ գօ պիր քէրրէ, պագ նասըլ «Էօյ-
 լէ իսէ եանըլտըզ»² տէյէրէք աղլայօրլար :
 Լաքին էպէտի զայլըլարընտան գուրթուլմայա
 չարէ օլմատըզը վագըթտա, եանըլտըլարընը
 թանըմանըն նէ ֆաիտէսի վար: Պու տիւնեատա
 պիր քիմսէ ազ պիր մէսարիֆ իլէ քէնտի ու-
 րալընըն երգըլմասընա չարէ էտէ պիլիւր իքէն,
 պիր կիւն օնու երգըլմըշ պուլսուրսա, վէ աը-
 թըզ չարէ օլմատըզը վագըթտա՝ էթտիյի հա-
 ճէթսիզլիյի տիւշինէճէք օլսուրսա, նէ տիւրլիւ
 տաղի տէրուն օլսուր քէնտիսինէ:

Իշիթէ զայլըլտա օլան ճանլարըն էն պէօյիւք
 աճըպ ճանըմըզը զայպ էթտիք, վէ քէնտի թագ-
 սիրաթըմըզըլա զայ օլտուզ տէյի միւլահազա
 էթմէք տիր: Սըբուհի Թերեզիա տէր քի, պիր

քիմսէ քէնտի հաճէթսիլլիյի իւէ պիր էլպիսէ, եա պիր երեզիւք, եախօտ պայաղը պիր շէյ ղայպ էտէճէք օլսա, եէյէճէքտէն ուլգուտան քէսիլլի, քիւլլէն րահաթլըղընը ղայպ էտէր: Եա լանէթլի ճանըն ճէհէննէմէ կիրտիյի անտէ՝ քէնտինի օ հգիյէթլէր զընտանընտա մահպուս օլմուշ կէօրիւր, վէ ուղրատըղը ֆէլաքէթտէն գուրթուլմայա մինպատտ չարէ օլմատըղընը տիւշիւնիւրսէ, նէ շէտիտ աճը վէ ազապ տույար: Վայ պէնիմ պաշըմա քի, քէնտի թաքսիրաթըմըլա պէն ճանըմը, ճէննէթի, վէ Ալլահը ղայպ էթտիմ. հէմ էպէտ էլապատ ղայպ էթտիմ տէր օ վազըթ քէնտի քէնտինէ: Ամմա, պէն պու կիւնահը իշլէմէյիւէ նի՛չին ղայ օլահաղըմ. գապիլ քի երնէ սէլամէթէ չըգարըմ, տէյէճէք օլսուրսան, պէն տէ տէրիմ քի պէլքի տէ ղայ օլուրսուն. հաթթա ղայ օլմագըղըն տահա գօլայ տըր. չունքի քիթապը շէրիֆ՝ մուաննիտ խաինլէրէ ղայլըգ թէհտիտ էտէր, նիճէ քի պու պապտէ սէն տէ օ գապիլտէն սին: «Վայ սիզէ, տսի էվլատլար»¹: «Եագըգ օնլարա քի, պանա գարշը պինամուսլուգ էթտիլէր»²: Հիշ տէյիլ իսէ պու իշլէտիյին կիւնահըլա՝ քէնտի սէլամէթինի պիր պէօյիւք թէհլիքէյէ վէ շիւպհէյէ պըրազմըշ օլմաղմըսըն: Վէ օնու պէօյլէ թէհլիքէյէ գօմագ ազըլմը տըր: Մասլահաթ պիր էվ, պիր պաղ, պիր մէսնէտ հագգընա տէյիլ, իլլա էպէտի ճէֆալարա ղարգ օլմագ, պիր էպէտի ճէննէթի ղայպ էթմէք հագգընտա տըր տէր Ոսկերերան: Վէ սէնին իշին պու տէրէճէ միւհիմ օլսա պիր մատտէ տէ, նասըլ պիր «Պէլքիյէ» պաղլանա պիլիրսին:

Տէյէճէքսին քիւ քիմ պիլիւր , պէլքի զայ
օլմամ, ումարլմ քի սօղրա Ալլահ պանա ափվ
էտէր: Հալ պու քի, սէն քէնտի քէնտինի ճէ-
հէննէմէ հիւքմ էտէրսին: Սէօյլէ պանա. քիմ
պիլիւր պէլքի էօլիւմտէն գուրթուլուրում տէ-
յէրէք քէնտինի պիւր գուլոյա աթարմըյըտըն:
Եօգ, էօյլէ իսէ էպէտի սէլամէթինի պէօյլէ
պիւր զաիֆ ումիտէ, պիւր պէլքիյէ նասըլ ինա-
նըրսըն: Ահ, պու լանէթլի ումիտ իլէ նէ գա-
տար քիշիլէր զայ օլմաշ տուրլար աճապա:
Պիլմէզմիսին քի պէօյլէ փէք երւրէքլի կիւ-
նահքեարլարըն ումիտի ումիտ տէյիլ, իլա
քէնտի քէնտիլէրի ալտաթմազ, վէ քիւսթալա-
լըզ տըր. վէ Ալլահը մէրհամէթէ տէյիլ, իլա
տահա շէտիտ խըրսա թէփրէտիլէր: Էյէր քի
շիմտի իվղալարա, վէ իւզէրիմէ հիւքմ էտէն
ֆէյիլլէրէ գարշըր գօյամամ տէրսէն, եա սօղրա
կիւնահ իշլէմէյիլէ գուվվէթին արթմազ տէյիլ,
էքսիլտիյի վազըթ նասըլ գարշըր գօյաճագսըն:
Չուէքի օ վազըթ պիւր թարաֆտան քէմլիյի
սէպէպինէ ճանըն տահա զիյատէ քէօր օլուպ
փէքէշէճէք տիւր, վէ օ պիւր թարաֆտան Ալ-
լահըն եարտըմլարըր էքսիլէճէք տիւր: Էօղսա
սէն կիւնահլարըր արթըրտըգճա, Ալլահ տա
նուրլարընը վէ լաթուֆլարընը արթըրաճագ
տէյիմի տուրույօրսուն:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ Յիսուսում, պէնիմ իշին իւթիյար էթ-
տիյին էօլիւմիւնիւ տաիմա խաթըրըմա պըրազ.
վէ պէօյլէճէ պանա էմիէյէթ վէր: Էօլիւմիւմ
սաաթընտա շէյթան իշլէտիյիմ պուէնա կիւ-
նահլարըր կէօզիւմ էօնիւնէ գօյարազ, պէնի

ու միտ քէսիքլիյինէ տիւշիւրմէյէ տէյի գոր-
գարըմ: Սէնտէն պու գատար նուրլար ալտըգ-
տան սօղրա, արթըգ պիր տահա սէնի ինճիթ-
մէմէյէ գաչ տէֆալար սէօզ վէրմիշ իքէն, աֆվ-
լըգ ումիտիյէ թէքրար տէօնիւպ սէնտէն եիւզ
չէվիրտիմ: Էօյլէ իսէ պէնի Ղազէպլէմէտիյին
իչին մի, պէն սանա օ գատար սիթէմ էթմի-
շիմ: Սէն պանա զիյատէ մէրհամէթ գուլան-
տըղըն իչինմի, պէն սէնի զիյատէ խօրլամը-
շըմ: Սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ պու տիւնե-
տան չըգմազտան էվվէլ, կիւնահլարըմըն իւ-
զէրինէ պիր շէտիտ աճը վէր պանա: Եւս իւս-
տիւն էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ աճըրըմ: Պու
կիւնտէն սօղրա սէնի պիր տահա թէրք էթ-
մէքտէն իսէ, պին քէրրէ էօլմէյէ հազըր ըմ:
Անճագ սէն տէ պանա էօլմէզտէն էվվէլ կիւ-
նահլարըմըն իւզէրինէ պիր քէսքին աճը իհ-
սան էթմէյիլէ, Մագդաղենացիյէ սէօյլէտիյին
կիպի, « Կիւնահլարըն աֆվ օլսուն »¹ քէլամը-
նը իշիթտիր: Եօղսա գորգարըմ քի էօլիւմիւմ
փէքրահաթսըզ վէ սէֆիլ օլանագ տըր: « Գօր-
գունն օլմա պանա. քէօթիւ կիւնտէ ումիտիմ
սէն սին »²: Եւս խաչլանմըշ Յիսուսում, օ սօն
սաաթտա պանա գօրգունն կէօրիւնմէ: Կիւ-
նահլարըմա աղլամատան, վէ սէնի սէվմէտէն
էվվէլ էօլէճէք օլուրսամ, օ վազըթ սէնին եա-
րալարըն վէ գանըն էմիյէթիմտէն զիյատէ գօր-
գումու արթըրահագ տըրլար: Էօյլէ իսէ պազը
գալան էօմրիւմտէ տիւնեալի թէսէլլիլէր վէ
էյլիքէր իսթէմէմ. իլա աճը վէ մուհապէթ
իսթէրիմ: Եւս պէնիմ թաթլը գուրթարըճըմ,

1 Ղուկ. Է. 48:

2 Երեմ. ԺԵ. 17:

Գողգոթա իւզէրինտէ պէնիմ ուղրումա էօմ-
 րիւնիւ գուրպան էթաիրէն մուհապէթին իչին
 օլսուն, տիյնէ պէնի : Եւ պէնիմ վալիտէմ
 Մարիամ, էօլիւնճէյէ գատար միւտավէմէթ իլէ
 զիրլիքտէ պու լութուֆլարը տիլէ պէնիմ իչին :

ՕՆԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՏԻՆԵԱՆԸՆ ՖԱՆԻԼԻՅԻ

ՆԻ ֆախտե օրոշր ինսանա, էյեր պիարիւն տիւ-
նեայր գազանըրսա, վե քէնտիկե քէտեր վե-
րիքսէ 1.

ԻԼԻ ՀԻՍՍԷ

Արիստիպպոս նամ էսքի ֆէյլէսօֆլարտան
պիրիսի տէնիզ եօլհուլուղու էտէրիքէն, կէմի-
սի զարգ օլմայըլա հէր շէյինի զայպ էթտի.
անճազ քէնտիսի սահէլի սէլամէթէ չըգտըղը-
նա, մալուամթը ճիհէթիլէ նամ վէրմիշ պեր
քիմսէ օլտուղունտան, օ մահալին ահալիսի
քէնտինի գայըրըպ, վէ հէր պիր զայպ էթտիյի
շէյի թէքրարէն վէրտիլէր: Օլ սէպէպտէն քէն-
տի վաթանընտա պուլունան տօսթլարընա պիր
մէքթուպ եաղըպ, քէնտի իպրէթինէ կէօրէ՝
կէմի զարգ օլտուղունտա տալի զայպ օլմայա-
ճազ վարիյէթլէր թէտարիքինէ ֆազաթ մու-
պաշիրէթ էթմէք իւզհրէ օնլարա իւթար էթ-
տի: Քէզալիք ախրէթտէ պուլունան թաալիք-
լէրիմիզ վէ տօսթլարըմըզ տա պիզէ պիլտի-
րիլէր քի, պու էօմիւրտէ՝ էօլիւմ իւլէ տա.
Խի զայպ օլմայան վարիյէթլէր թէտարիքինէ

մուսալաշիրէթ էտէլիմ: Էջիւմ կիւնիւնիւ քի-
թապը շէրիֆ զայաթ կիւնիւ թապիր էտէր :
Պէլի զայաթ կիւնիւ տիւր. չունքի օ կիւնտէ
թիթպարլար, վարիշթլէր զէվք ու սէֆալար,
վէ պու տիւնեանըն ճէմի էյլիքլէրի զայ օլա-
ճագ տըրլար: Օլ սէպէպտէն էօթրիւ պու էյ-
լիքլէրի պիլէմիզճէ, ախրէթէ կէօթիւրէմէյիպ՝
եալընըզ Ֆազիլէթլէր պիլէմիզճէ գալտըզ ճի-
հէթիլէ օ էյլիքլէր պիլիմ տիր տէյէմէյիզ :
« Քէնտիմիզիլէ կէօթիւրէմէյէճէյիմիզ շէյլէր
պիլիմ տէյիլ տիրլէր, եալընըզ Ֆազիլէթ պի-
լիմ սալըլըր », տէր սուրբ Ամրսիս :

Էջլէ իսէ, պիւթիւն տիւնեայը գազանմագ
նէյէ եարար, էյէր էջիւմ սաաթընտա ճանը-
մըզը զայպ էթմէյիլէ հէր շէյի զայպ էտէրսէք,
պիւթիւն տիւնեայը գազանմըշ օլմագ նէյէ եա-
րար. տէր էֆէնտիմիզ Յիսուս Գրիստոս: Պու
ազիմ հազիգաթ նէ գատար տէլի գանըլարը
մանասթըրլարտա գափաթմըշ, նէ գատար չէօլ-
լէրի ճգնաւորլարըլա տօլտուրմուշ, վէ նէ գա-
տար մարտիրոսլարա էօմրլէրինի Ալլահըն ուղ-
րունա ֆէտա էթտիրմիշ տիր: Պու հազիգա-
թըլա սուրբ Իգնատիոս Լօյօլա՝ նիչէ ճանլարը,
ալէլլսուսուս Փարիզ մէմլէքէթինտէ տիւնեալի
միւլահազալարա տալմըշ օլան սուրբ Յրան-
չիսկոս Քսաւէրեանըն օ կիւզէլ ճանըն Ալլա-
հա ճէլպ էթմիշ տիր: « Յրանչիսկոս » տէմիշ
օնա պիր կիւն պու ազիզ. « Միւլահազ էյլէ
պիր քէքրէ քի, տիւնեա պիր խաին տիր քի,
վատ էտէր, վատինի իճրա էթմէզ: Անճագ վա-
տինի իճրա էտէր տալի օլսա, եինէ սէնին
գալպինի մէմնուէն էտէմէզ: Թուլթալըմ քի մէմ
նուէն տա էթտի. սէնին պու իզպալին նէ գա-
տար վազըթ սիւրէճէք: Էջմրիւնտէն զիյատէ

վազըթ սիւրէ պիլիճմի: Էօյլէ իսէ էօլտիւլիւն
 վազըթ պիլէնճէ էպէտիլիյէ նէ կէօթիւրէճէք-
 սին: Աճապա պիլէսինճէ ախրէթէ պիր ազճէ,
 եախօտ քէնտի րահաթը իչին պիր լազմէթ-
 քեաթ կէօթիւրէն զէնկին օլմուշմու տուր:
 Եախօտ քէնտի սալթանաթընը կէօսթէրմէք ի-
 չին՝ լիպասը ֆախրէսինին պիր թէլինի կէօ-
 թիւրէն պիր փատիշահ պուլունմուշմու տուր»:
 Պու սէօզլէրէ պինաէն սուրը Ծրանչիսկուս տիւ-
 նեայը թէրք էտիպ սուրը Իգնատիստուն աը-
 զասընա կիթտի, վէ սուրը օլտու: Սուղմին
 պու տիւնեանըն ճէմի էյլիքլէրինի «Ֆանի-
 լէր ֆանիսի»¹ թապիր էտէր. հէմ նէ վազըթ.
 «կէօզլէրիմ հէր նէ քի արզիւլէտիլէր իսէ
 օնլարա հիչ պիր շէյ քէթիմ էթմէտիմ»² տէ-
 յէնք էթտիլի շահատէթէ կէօրէ, սիւրմէտիք
 սէֆա պըրադմատգտան սօղրա: Իքինճի Բօ-
 տօլիֆոսիմիէրաթօրուն պըզը՝ կարմելիթան կար-
 դընտան օլան Բայր Մարգարիտա «Էօլիւմ
 սաաթընտա փատիշահլըզ նէյէ եարար» տէ-
 րիտի: Նէ աճայիպ շէյ: Սուրբլար քէնտի է-
 պէտի սէլամէթլէրի մասլահաթընը տիւշիւն-
 տիւքլէրինտէ պաշտան ալաղա գատար տիթ-
 րէրլէր իտի: Հայր Պօղոս Սինիերի տիթրէրիտի,
 վէ գօրգարազ քէնտի խոստովանահայրընա,
 «Հայր սուրը, նէ տէրսին, աճապա սէլամէթէ
 չըգաճագլըյըմ» տէյի սիւալ էտէրիտի: Սուրը
 Անդրէաս Ավէլլինօ տիթրէրիտի. վէ «Սէլա-
 մէթէ չըգաճաղըմը քիմ պիլիը» տէյէրէք էօ-
 քիւր էօքիւր աղլարըտը: Սուրը Լուիճի Պէթ-
 րանտօ պու միւլահաղայըլա օ տէրէճէ մու-
 աղլապ օլսուրուտու քի, «Եաղայ օլսուրսամ»

1 Ժող. Ա. 1:

2 Անդ. Բ. 10:

տէյերէք կէճէլէրի եաթաղընտան տըշարը ֆըր-
լարըտը: Կիւնահքեարլարըսա, զայլըզ հալին-
տէ պուլունարագ նմսըլ սւյուրլար, տէրէր,
կիւլէրէր:

ԱՐՁԻԻՒ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Գուրթարըճը Յիսուսում, սէն պէնիմ իչին
գանընը տէօքմիւշ վէ հօմրիւնիւ գուրպան էթ-
միշ իքէն, պէն սէնտէն եիւզ չէվիրմէյլէ իշլէ-
տիյիմ քէմլիյի վէ տիվանէլիյի պանա թանըթ-
տըրտըլըն իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ:
Եօգ էֆէնտիմ, եօգ. սէն պէնտէն պու կէօր-
տիւյիւն մուհամէլէյի կէօրմէյէ լայըգ տէյիւ
իտին: Էյէր շիմտի էօլիւմ կէլմիշ օլսայըաւ,
քէնտիմտէ կիւնահքա զիմմէթ իզթիրապընտան
պաշգա նէ պուլանաղըտըմ, օնլար ըսա պէնիմ
էօլիւմիւմիւ իֆրաթըլա րահաթսըզ էտէճէքլէր
իտի: Ահ գուրթարըճըմ, պու տիւնեանըն պա-
յալը վէ ալչագ սէֆալարը իչին սէն իւստիւն
էյլիյի թէրք էթտիյիմտէ եօլսուզ էթտիմ, խա-
թա էթտիմ. պիւթիւն եիւրէքտէն պունա ա-
ճըրըմ: Խաչըն իւզէրինտէ սէնի էօլտիւրէն աղ-
ըլլարըն իչին օլսուն, կիւնահքալարըմըն իւզէ-
րինէ էօյլէ պիր քէսքին աճը վէր քի, սանա
գարշը էթտիյիմ պինամուսլուգլար իչին հօմ-
րիւմիւնիւն նիհայէթինէ գասար պէնի աղլաթ-
տըրսըն: Սէն պանա աֆվ էյլէ Յիսուսում,
պէն տէ սէնի պիր տահա ինճիթմէյիպ, իլլա
տաիմա սէնի սէվմէյէ սէօզ վէրիւրիմ: Կէշմիշ
հօմրիւմտէ սէնին մուհապէթինի օ գասար խօր-
լատըղըմ իչին, վագաա արթըգ սէնին մուհա-
պէթինէ լայըգ տէյիւմ. լաքին սէն « Պէնի

սէվէնլէրի սէվէրիմ»¹ տէյի սէօյլէտին: Իմտի պէն սէնի սէվէրիմ, սէն տէ պէնի սէվ: Քէն-տիմի պիր տահա սէնին նազարընտան տիւշ-միւշ կէօրմէք իսթէմէմ: Թէք սէն պէնի սէվ տէ, պէն տիւնեանըն ճէմի պէօյիւքլիւքլէրին-տէն վէ ղէնկինլիքլէրինտէն իսթիֆա էտէրիմ: Եւ փէտէր Ալլահ, Յիսուս Գրիստոսուն աշ-գընա օլսուն, բիճամը գապուլ էյլէ: Պէնի դալ-պինտէն զօլմայասըն տէյի օ պէնիմ իչին սա-նա շէֆաաթ էտիյօր: Քէնտիմի քիւլլիէն սունա սունարըմ. էօմրիւմիւ, մէմնունիյէթլէրիմ, հասսէլէրիմի. ճանըմը, թէնիմի, րատէթիմի, վէ ազատըղըմը տա սէնին ուղրունա գուր-պան էտէրիմ: Գապուլ էթ պէնի, վէ պունճա տէֆա սէնին տօսթլուղունու րէտտ էթտիյիմէ պինտէն, մուսթահազ օլտուղումա կէօրէ պէնի րէտտ էթմէ. «էֆէնտիմ, պէնի եիւզիւնտէն պլրազմա»²: Ղայէթ ազիզ վալիտէմ պիքիր Մարիամ պէնիմ իչին Յիսուսա բիճա էյլէ. ղիրա միւսթազիլ սէնին շէֆաաթընա սըղըն-մըշըմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

«հաահազ թէրազի Գանանըն էլինտէ»³: Եյ-լիքլէրի տիւնեանըն եաղնըշ թէրազիսիյլէ տէ-յիւ իլա Ալլահըն հազ վէգնէսիյլէ թարթմազ իգթիզա տըր: Տիւնեանըն էյլիքլէրի պայաղը շէյլէր տիր, հէմ գալպի գանտըրամաղար, հէմ տէ չափըք պիթէրլէր: «էօմրիւմ ուլազտան

1 Առաւելք, Ը. 17:

3 Ովս. ԺԲ. 7:

2 Սաղմ. Կ. 13:

տահա չափըք տըր. գաչտը. վէ կէօրիւնմէղ օլ-
տու »¹: Էօմրիւմիւզիւն կիւնէրի, վէ տիւ-
նեանըն ճէմի սէֆալարը Էօյլէ պիր ուչար կի-
տէր քի իզի թօզու գալմազ: « Տալղալը սու-
լարտան գալըպ կիտէն կէմի միտալի, կէչտիք-
տէն սօղրա իզի պուլունմազ »²: Շիմտի հալա
էպէտիլիքտէ պուլունման պունճա մալտարլու-
րա, մալունմաթ սահիպլէրինէ, պէյլէրէ, փա-
տիշահլարա, պիր տէֆա սիւալ Էտէլիմ քի,
պու տիւնեատա իքէն մալիք օլտուզլարը սալ-
թանաթտան, զէվք ու սէֆատէն, աղամէթտէն
եանլարընտա նէ գալմըշ: Հէփսի պիր աղըզ-
տան՝ հիչ պիր շէյ, հիչ պիր շէյ տէյի ճէվապ
վէրիլլէր: Պէ ատէմ, « Պուրատաքի օլանընա
պազանաղընա, պիլէնճէ նէ կէօթիւրէճէքսին
օնա պագ » տէր սուրը Օգոստինոս: Սէն պա-
գարսըն քի Ֆէլան զէնկինին նէ գատար վա-
րիյէթի վար. լաքին պիր տէ շունա պագ քի
Էօլտիւյիւնտէ պիլէսինճէ նէ կէօթիւրէճէքտիր.
պիր գօգմուշ լէշ կէօթիւրէճէյի տէ քէնտիլիլէ
չիւրիւյէճէք պիր պէզ փարչասը տըր: Տիւնեա
պէօյիւքլէրի Էօլտիւյիւնտէ, փէք փէք պիր
գաչ կիւն սէօհպէթլէրի օլուր, սօղրա իսիմ-
լէրինի անան օլմազ, Էօյլէճէ զիքիլլէրի շայպ
օլուր կիտէր: « Շամաթայըլա օնլարըն զիքրի
շայպ օլտու »³: Իս Էյեր օ սէֆիլլէր ճէհէննէմէ
կիտէրլէր իսէ, օրատա նէ հափարլար, նէ սէօյ-
լէրլէր: « Մաղրուրուգտան պիզէ նէ քեար
օլտու, վէ քիպրիմիզին պէօյիւքլիւյիւ պիլիմ
նէմիզէ եարտըմ էթտի »⁴ Ֆէթհվասընճա, պի-
ղիմ սալթանաթըմըզ զէնկինիլիմիզ նէմիզէ

1 Յովք. Թ. 25:

2 Իմաստ. Ե. 10:

3 Սաղմ. Թ. 7:

4 Իմաստ. Ե. 8:

եարատը. հէփսի տէ կէօլկէ կիպի կէտի կէչ տի. վէ էպէտի ազապտան, կէօզ եաշըտան, վէ ումիտ քէսիքլիյինտէն մատա պիր շէյիմիզ գալմատը տէյէրէք, աղլայըպ ֆիղան էտէրլէր:

«Պաւ տիւնեա էվլատլարը նուր էվլատլարըն տան տահա ազըլլը տըրլար քէնտիլէրինճէ»¹, վէ տիւնեավի մասլահաթլարը հազընտա: Ֆիլ վազը պիր մէսնէտի, պիր վարիյէթի էլէ կէչիրմէք իչին նէ գատար զահմէթ չէքէրլէր: Թէնին սաղըղընը սազլամագ իչին նէ տիւրլիւ թէգայիւտլէր դուլլանըրլար: Զիյատէ էմին թարիզլէր, էն ուսթա հէքիմլէր, զիյատէ խալիս մուալիճէլէր, էն թէմիզ հալա արարլար: Ճանա կէլինճէ պաւ գատար իհմալճը տըրլար: Հալ պու քի, սաղըղ, մէսնէտ, վարիյէթ շան շէրէֆ աէնիլէն շէյլէրին հէփսի տէ պիր կիւն պիթէճէք տիր. լաքին ճանըն վէ էպէտիլիյին նիհայէթի եօզ տուր: «Ինսանլար սէվտիքլէրի մուգիրը շէյլէր իչին պագ նէ գատար զահմէթ չէքէրլէր» տէր սուրը Օգոստինոս: Պիր ինթիգամ ալըճը, պիր էւըրսըզ, պիր ֆահիշ վէ թէնիքէսթ քիշի քէնտի քէմ մէրամլարընա էրմէք իչին նէլէր չէքմէզլէր. ամմա ճանլարը իչին հիշ պիր շէյ չէքմէք իսթէմէզլէր: Եմրապպի, օ էօլիւմ սաաթընտա եանան մոււ մոււն ըշըղընտա, օ կերչէքլիք վազթընտա տիւնեավի քիշիլէր քէնտի տիվանէլիքլէրինի թանըյըպ իգրար էտէճէք տիրլէր: Օ վազըթտա հէր քիշի՝ ահ, քէշքի հէր շէյի թէրք էթմիշ վէ սուրը օլմուշ օլսայըտըմ տէյէճէք տիր: Օնպիրինճի կէոն փափ էօլիւմ սաաթընտա «Փափ օլմագտանըսա, քէշքի մանասթըրըմըն

գափուճուսու օլսայրտըմ, տահա էյի իտի »
 տէմիշ տիր, Բէզալիք իւչիւնճիւ Ոնորիոս փափ
 Էօլէճէյի վազըթ, « Բէշքի մանասթըրըմըն մաթ-
 պահընտա տուրուպ գապ եայգասամըտը, հադ-
 զըմտա տահա խայրըլը օլուրուտու » տէմիշ
 տիր: Իսփանեա փատիշահը իքինճի Փիլիպպոս
 Էճէլ տէօշէյինտէ իքէն էվլատընը եանընա չա-
 ղըրմըշ, վէ փատիշահանի լիպաոընը պիր թա-
 րաթ էտիպ՝ գուրալարըն կէմիրտիյի կէօքսիւ-
 նիւ օնա կէօսթէրմիշ, վէ « Էյ վէլիի աշտըմ,
 պադ էօլմէք նասըլ օլույօր, վէ տիւնեանըն
 պէօյիւքլիւքլէրի նասըլ պիթիյօր » տէմիշ տիր
 օնա: Վէ ահ էտէրէք, « Բէշքի փատիշահ օլ-
 մագտան ըսա, կրօնքուն պիրինտէ աշխատա-
 ւոր եղբայր օլայրտըմ » տէյի սէօյլէմիշ տիր:
 Վէ պիր իփիլէ պօյնուստան պիր աղաճ խաչ
 աւտըրըպ, վէ ճէնագէսինէ միւթաալլիդ օլան
 հէր պիր շէյի սըրասընա գօտուգտան սօղրա,
 էվլատընա տիօնիւպ « Այ օղուլ, պու արատա
 սէնիի տախի հազըր պուլուսմանը իսթէտիմ
 քի, էօլիւմ սաաթընտա տիւնեանըն փատի-
 շահլարա տախի նասըլ մուհամէլէ էթտիյինի
 կէօրէսին: Շէօյլէ քի օնլարըն էօլիւմիւ սէ
 էն էտնա ֆուգարանըն էօլիւմիւյիւլէ միւսավի
 տիր: Խուլասէի քէլում, քիմ քի էյի եաշար-
 սա, Ալլահըն եանընտա տա էյի եէրէ լայըգ
 օլուր » տէմիշ տիր օնա: Պու էվլատը տախի
 քի, իւչիւնճիւ Փիլիպպոս թէսմիյէ օլունմուշ
 տուր, զըրգ իւչ եաշընտա իքէն էօլէճէյի վա-
 ղըթ քէնտի թէպաալարընա պէօյլէ սէօյլէմիշ
 տիր: « Պէնիմ ճէնագէ ալայըմտա վէրիւէճէք
 վազա՝ պու կէօրտիւյիւնիւզ սէյրանտան պաշ-
 գա մատտէ արամայըն: Փատիշահ օլմանըն՝
 էօլիւմ սաաթընտա տահա զիյատէ աղապ տուլ-

մադտան պաշգա պիր շէյէ ֆախտէսի օլմայօր տէյի սէօյլէյին» : Վէ սօղրա ահ էտէրէք , ֆէշքի փատիշահ օլմայայլտըմ տա պիր չէօլ մահալտէ Ալլահա խըզմէթ էտէրէք եաշամըլ օլայլտըմ, նէ մութլուլուտու . չուէքի շիֆտի օնուէն տիվանընա տահա զիյատէ էմնիյէթիլէ չըգարըտըմ . վէ զայ օլմագտան տա պու գատար գօրգահադ իշիմ օլմագըտը » տէմիշ տիր : Հալ պու քի , պու արզիւլէրին՝ էօմրիւնտէ Ալլահը սէվմէյէն քիշինին էօլիւմ սաաթընտա՝ ազապընը վէ ումիտ քէսիքլիյինի տահա զիյատէ արթըրմագտան պաշգա նէ ֆախտէսի օլուր : Օլ սէպէպտէն էօթիւրիւ , « Ինսանըն էօմրիւլիւլէ պէրապէր պիթէն շէյլէրի իշ եէրինէ գօմալը տէյիլ , իլլա սահիհ էօմիւր՝ էօլիւմտէն գօրգամայահադ ուսիլտէ եաշամագտըր » տէրիտի սրբուհի Թերեզիա : Եյ իմտի , էյէր քի տիւնեալի էյլիքէրին նէ իտիյինի էյիճէ կէօրմէք իսթէրսէք , օնլարա էօլիւմ տէօշէյինտէն պագմալըլը . օ վագըթ՝ շերէֆլէր տէ , զէվգ սէֆալար տա , վարիյէթլէր տէ պիր կիւն պիթէճէք տիր . էօյլէ իսէ սուրբ օլմայա , վէ պիլէմիղճէ կէօթիւրէպիլէճէյիմիլ , վէ էպէտի մէմնուէնիյէթիմիլզէ մուճիպ օլահադ վարիյէթլէր իլէ զէնկին օլմայա պագալըմ , տէմէյէ մէճպուր օլուրուզ :

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ , գուրթարըճըմ , սէն պէնիմ աշգըմա պուճնա սիյասիթլէր վէ ըհալէթլէր չէքտին . պէն իսէ պու տիւնեանըն սէֆալարընը վէ թիւթիւնլէրինի օ գատար սէվտիմ քի , պու ֆանի շէյլէր սէպէպինէ չօղու տէֆա սէնին

լուծութիւնն այսպէս ալթընա ալտըմ: Անճագ պէն սէնի խօրլատըղըմ վազըթտա սէն պէնիմ արգամա տիւշտիւնիւսէյ շիմտի պէն սէնի ալտըղըմ, ճանու կէօնիւլտէն սէնի սէվտիյիմ, վէ հէր պէլատէն ղիյատէ սէնի ինճիթմիշ օլտուղումա աճըյըպ փիւշման օլտուղում վազըթտա պէնի գօվարսըն տէյի հիչ գօրգմամ: Եւ գալպիմին Սլլահը, պու կիւնտէն սօլրա, հէր նէ գատար խաֆիֆ տախի օլսա, պիր վէճ-հիլէ սէնի ինճիթմէք իսթէմէմ. հանկը շէյտէն քի խօշնուտ օլմագսան, օնու պանա թանըթտըր. տիւնեանըն հիչ պիր շէյ իչին օնու մին պաատ զուլլանմամ. սանա մագպուշ օլմագ իչին նէ էթմէլի օլտուղումու պանա պիլտիր, անիտէ օնու իճրա էթմէյէ հազըըըմ: Սէնի կէրչէքտէն սէվմէք իսթէրիմ: Սէնին էլինտէն կէլէն հէր պիր տէրտի, վէ խաչը հիւսնի ըի. զամըլա գուճագըլարըմ, էֆէնտիմ: Պանա իգթիզա էտէն թէսլիմիյէթի իհսան էյլէ: « Պուրտա եագ, պուրտա քէս » պուրտա պէնի զազէպլէ քի, ախրէթտէ էպէտի սէնի սէվէպիլէյիմ: Եւ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, քէնտիմի սանա սըփարըշ էտէրիմ. պէնիմ իչին Յիսուսա ըիճա էթմէքտէն վազ կէլմէ:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

« Վազըթ գըսալմըշ տըր... տիւնեանըն սէֆասընը սիւրէնլէր քէէննի սէֆա սիւրմէյօր կիպի տիրլէր. չուէքի պու տիւնեանըն եաղըշըլ կէշմիչ տիր »¹: Պու տիւնեա իւզէրինտէ

պիպիմ էօմրիւմիւզ՝ չափըճագ կէջիպ պիթէն
պիր սէյրանտան պաշգա նէ տիր: Եյ իմտի
«Տիւնեա» տէտիյիմիզ պիր սէյրան, պիր թազ-
լիտ օյունու տուր, Կոռնէլիոս Ալափիտէնին
սէօզիւ միւճուպինճէ «Տիւնեա պիր սէյրանա
պէնզէր սիլսիլէլէր կէտէր, սիլսիլէլէր կէլիր:
Փատիշահ թազլիտի էտէն՝ քէնտի էլպասը ֆա-
խիրէսինի պիլէսինճէ կէօթիւրէմէզ: Պիր քէօյէ,
պիր խանէյէ սիւալ էթ, պազ քի՝ դաչ սահիպ
էլինտէն կէչմիշ»: Ս սէյրան օ թազլիտ օյունու
թէքմիլ օլտուղու կիպի, փատիշահ եէրինտէ
օլան արթըզ փատիշահ տէյիլ տիր, սահիպ օ-
լան արթըզ սահիպ տէյիլ տիր: Պու կիւն շու
քէօյ, շու խանէ սէնին թասսարուֆունտա
տըր. լաքին էօլիւմ կէլտիյի կիպի ախէրլէրին
թասարուֆունա կէչէճէք տիր:

«Պիր սաաթըն աֆէթի՝ քեսֆֆէի իզպալի
վէ իսթիրահաթը ունութտուրուր»¹: Էօլիւ-
միւն օ հիւզիւնլի սաաթը՝ տիւնեանըն ճէմի
ազամէթլէրինի, զատէլիքլէրինի, վէ տարաթ-
լարընը ունութտուրուր: Լէհ փատիշահը Կա-
դիմիրոս պիր կիւն քէնտի տէվլէթինին վիւքէ-
լասըյլա սուֆրատա պուլունուպ աղզընա պիր
իչկի կէօթիւրտիւյիւ արատա էօլտիւ, վէ օ-
նուն հագզընա թազլիտ օ օյունու թէքմիլ օլ-
տու: Կեւսոս իմֆէրաթօր ինթիխապընտան եէ-
տի կիւն սօզրա դաթլ օլտու, օնուն թազլիտ
օյունու տա պէօյէ թէքմիլ օլտու: Պօհեմիա
փատիշահը վլատիալա հէնիւզ օնսէքիզ եա-
շընտա տէլիգանլը, Ֆրանսա փատիշահընըն
դըզըյլա թէզվիճ օլմագ իւղէրէ ճէսի՝ տիւյիւն
թէտարիգիլէ պէքլէմէքտէ իքէն, պիր սապահ

ղափլէթէն պիր շէտիտ սանճըյա ուղըայըպ էօլտիւ, վէ էսնայի ըահտէ օլան սուլթանա կերիյէ ալտէթ էթմէք իչին թաթար չըգարտըլար. չունքի Վլատիսլաւըն թագլիտ օյունու տախի պու վէճհիլէ թէքմիլ օլմուշուտու: Տիւնեանըն ֆանիլիյինին պու միւլահազասը սուրբ Ֆրանչիսկոս Պօրճիայը սուրբ էթտի. մուգատէման զիքրի սէպգէթ էթտիյի միսիլու պունճա ազամէթլէր արասընտա վէ կէնճ չաղընտա վէֆաթ էտէն իզապէլա սուլթանըն ճէնաղէսինի կէօրմէյիլէ « Պու տիւնեանըն պէօյիւքլէրի վէ թաճլարը պէօյլէ պիթտիքտէն սօղրա, պէն տէ պու կիւնտէն էօյլէ պիր աղայա խըզմէթ էտէյիմ քի, ապա էօլմէք պիլմէսին » տէյէրէք, քէնտիլի քիւլլիէն Ալլահըն խէզմէթինէ նիյէթ գօմուշուտու:

Իմտի էօյլէ պիր էօմիւր սիւրմէյէ չալըչալմ քի, էօլիւմ սաաթըմըզտա պիզ տախի ինճիլի շէրիֆտէքի շաշըըն քիշիյէ օլան կիպի, « էյ շաշըըն, պու կէճէ ճանընը սէնտէն մաթլուպ էտէճէքլէր, եա թէտարիք էթտիքլէրին քիմէ գալաճագ » թէքտիրինի իշիթմէյէ մուսթահազ օլմայալըմ. չունքի « Քիմ քի քէնտիյէ խազնէ ճէմ էտէր, վէ Ալլահնա զէնկին օլմագսա »¹ օնուն հալի տէ պէօյլէ օլուր, տէյի գարար վէրիւր Ղուկաս աւետարանիչ: Վէ ախէր մահալտէ տախի « Կէօյլէրտէ խազնէ ճէմ էտին քի, օրատա կիւվէ քէսիպ եօղ էթմէկ »²: Խանի մալիլէ տիւնեանա զէնկին օլմայա չալըչմայըն, իլլա սսըլ վարիյէթ տէնիլմէյէ շայէսթէ օլուպ, սիզին իլէ ճէննէթտէ էպտտի

¹ Ղուկ. ԺԵ. 20:

² Մատ. 2. 20:

գալանագ ֆազիլէթ վէ սէվապլարըլա Ալլահ-
նա զէնկին օլմայա պազըն, տէր: Պու սուրէթ-
տէ Ալլահ մուհապէթինին ճէսիմ խազնէսինի
էլէ կէշիրմէյէ չալըշալըմ: Չուսքի սուրը Օ-
գոստինսսւն գազլինճէ, «Զէնկինին նէսի օլուր
մուհապէթի եօղուսա. ֆազըրըն նէսի օլմազ
մուհապէթի վար՝ ըսա»: Պիր քիշի հէր նէքի
զէնկինլիյէ մալիք տախի օլսա, Ալլահա մալիք
օլմասըգճա, ֆազըրլարտան տահա ֆազըրտըր.
լաքին Ալլահա մալիք օլան ֆազըր՝ հէր շէյէ
մալիք օլմուշ տուր: Անճագ Ալլահա քիմ մա-
լիք օլուր. Ալլահը սէվէն տէյիլմի: «Քիմ քի
մուհապէթտէ գալըրսա, Ալլահտա սաքին օ-
լուր, Ալլահ տա օնտա»¹:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, իսթէմէմ քի շէյթան պիր տա-
հա պէնիմ ճանըմըն իւզէրինէ հիւքմ էթսին.
եալընըզ սէնի իսթէրիմ քի ճանըմա սահիպ օ-
լասըն, վէ օնա հիւքմ էտէսին: Սէնին լութ-
ֆուսնու գազանմագ իչին, հէր շէյի թէրք էթ-
մէյէ հազըրըմ: Պինլէրճէ թաճլարտան թախթ-
լարտան զիյատէ սէնին լութֆուսնու միւթէպէր
թութարըմ: Սէնի սէվմէյիպ տէ քիմի սէվէճէ-
յիմ, եա նիհայէթսիզ սէվիլմէյէ լայըզ, եա
նիհայէթսիզ էյլիք. հատսըզ կիւզէլլիք, էօլ-
չիւսիւզ մուհապէթ: Աէչէն էօմրիւմտէ եարա-
տըլմըշլար իչին սէնի թէրք էթմիշ իսիմ. ա-
նճագ պու շէյ տաիմա պանա պիր պէօյիւք աճը
օլմուշ տուր քի, գալպիմի տէլէր. չուսքի սէն

պէնի օ դատար սէվմիշ իքէն, պէն սէնի պէօյլէ
ինճիթմիշիմ: Լաքին, եա Ալլահըմ, մատամ
քի սէն պէնի պու դատար լուծուֆլարըլա
քէնտինէ պէնտ էթտին. պէն տէ պիր տաՀա
սէնի սէվմէքտէն մահրում գալմայաճաղըմ տէ-
յի ումարըմ: Պէնիմ մուրատըմը վէ հէր շէյի-
մի ալ, եա պէնիմ մուհապէթիմ, վէ նէ քի
իսթէրսէն պէնի էօյլէ էյլէ: Էյէր շիմտիյէ դա-
տար զուհուր էտէն աքսիլիքլէրտէ ալթիւսթ
օլտուսուսա, աֆվ էյլէ էֆէնտիմ, պուստան
պէօյլէ արթըգ սէնին թէապիրինէ դարշը շի-
քեայէթ էթմէք իսթէմէմ. չուսքի հէփսի տէ
ազիզ վէ պէնիմ խայըրըմ իշին օլտուղուսու
թանըրըմ: Եա րապպիմ, նասըլ իսթէրսէն պէնի
էօյլէ էյլէ. տաիմա մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր
օլաճաղըմա սէօզ վէրիրիմ: Սալթ սէնի սէվէ-
յիմ, պաշգա պիր շէյ տիլէմէմ: Նէ էյլիք, նէ
շէրէֆ, նէ տիւսեա: Ալլահ, Ալլահ, եալընըզ
Ալլահը իսթէրիմ: Եա ազիզ պիքիր Մարիամ,
սանա նէ մութլու քի, տիւսեա իւզէրինտէ Ալ-
լահտան պաշգա շէյ սէվմէտին: Պանա տա
լուծուֆ ալը վէր քի, պարի գալան էօմրիւմ
տէ պէն տէ սէնին իպրէթինէ ույայըմ: Սանա
սըղընմըլըմ եա ազիզ վալիտէ:

ՕՆՏԷՐՏԻՒՆՃԻԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶՍ.

ՊՈՒ ԷՕՄԻՐ ԷՊԵՏԻԿՅԷ ՏՕՂՐՈՒ ՊԻՐ
ԵՕԼՃՈՒԼՈՒԳ ՏՈՒՐ

Ինսան քէնտի էպէտի էվիմէ կիրտի¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Պու տիւնեա իւզերինտէ նիչէ՝ քէօթիւլէրին
իգպալտէ, վէ նիչէ սալիհլէրին մէշագգաթտա
էօմիւր կէչիրտիքլէրինէ պագարադ, տինսիլլէր
պիլէ թապիի նուրուլա պու հագիգաթը թա-
նըտըլար քի պիւր Ալլահ օլուպ, վէ պու Ալլահ
ատիլ օլտուգտան սօղրա, պիւր ախէր էօմիւր
տահա օլմալը քի, օնտա պինամուսլար զազապ
չէքիպ, էյիլէր տէ միւքեաթաթա նաիլ օլար-
լար: Իմտի տինսիլլէրին սալթ թապպի նու-
րուլա սէօյլէտիքլէրի շէյի՝ պիլ քրիսթիանլար՝
« Պուրատա դալաճագ շէհիրիմիլ եօգ, իլլա
կէլէճէյի արարըզ »² տէյի տին մաստէսի օ-
լարագ թազրիւր էտէրիլ: Պու տիւնեա պիլլիմ
վաթանըմըզ տէյիլ, իլլա պիւր կէչիտ եէրի տիւր
քի, ազ վազըթ զարփընտա օրատան էպէտի
մէսքեանըմըզա կէչէճէյիլ. « Ինսան քէնտի է-

1 Ժող. ԺԲ. 5 :

2 Եբր. ԺԳ. 14 :

պէտի խանէսինէ կիթտի»¹։ Էօյլէ իսէ, եւ
սէվկիւլիւ օգույան, շիմտիքի սաքին օլտու-
ղուն խանէ սէնին խանէն տէյիլ, պիր միսա-
ֆիրխանէ տիր քի, ազ վազըթ զարֆընտա, վէ
ֆիքրինտէն կէշմէտիյի արատա կէօջ էտէճէք-
սին։ Պիւլիշ օլ քի, էճէլ կէլտիյինտէ՝ էն զի-
յատէ սէվկիւլիւն օլանլար սէնի օրատան տէֆ
էթմէյէ էօն օլանճազ տըրլար։ Օ վազըթ սաբլ
էվին նէրէսի օլանճազ։ Թէնինին մէսքեանը
մահշէր կիւնիւնէ դատար պիր չուգուր օլա-
ճազ տըր. ճանըն տախի էպէտի մէսքեանընա՝
եա ճէննէթէ եա ճէհէննէմէ կիտէճէք տիր։
Պուռուռն իչին սուրը Օգոստինոս՝ «Միսաֆիր-
սին, կէչիպ կիտէճէքսին» տէր սանա. տիվանէ
օլմալը պիր հօլճու պիր գարիպ քի, պիր մէմ-
լէքէթտէն կէշտիյի արատա պիր գաջ կիւնտէն
սօղրա պըրազըպ կիտէճէյի պիր քէօյ, եախօտ
պիր էվ սաթըն ալմազ իչին օլանճա վարիյէ-
թինի սարֆ էթսին։ Միւլահաղա էթ քի, պու-
տիւնեա իւզէրինտէ պիր հօլճու պիր միսաֆիր
կիպի սին, կէօրտիւյիւն շէյլէրէ երւրէք պաղ-
լամա. կէօր կէչ, վէ գատիմի գալանաղըն մա-
հալտէ պիր էյի մէսքեան թէտարիք էթմէյէ
շալլըշ, տէր երնէ օ ազիզ։

Էյէր սէլամէթէ եէթիշիրսէն, նէ մալթու-
սանա։ Ահ, ճէննէթ նէ կիւզէլ մէսքեան տըր։
Տիւնեա փատիշահլարընըն էն միւքէլլէֆ վէ
միւզէյյէն սարայլարը ճէննէթ շէհրինէ բու-
պարէն ախօրտան տահա ալլազ տըրլար. վէ
կիւզէլլիքտէ հէր վէճհ իլէ թէքմիլ շէհիր տէ-
նիլմէյէ օրասը լայըզ տըր։ Օրատա սուրըլա-
րըլա, Ալլահանի վալիտէյիլէ, վէ Յիսուս Գրիս-

տոսուլա պիրլիքտէ պուլունարագ, վէ հիչ պիր շէյտէն զօրգաճաղըն օլմայարագ, արզիւ-
լէյէճէյին շէյ դալմագ. խուլասէի քէլամ «Է-
պէտի շաղլըգ օնլարըն պաշը իւզէրինտէ»¹
Ֆէհվասընճա, հէր տիւրլիւ մէմուռնիյէթ վէ միւ-
թէմատի շաղլըգ տիրեասընտա իւզէրսին : Վէ
պու շաղլըգ էօյլէ ճէսիմ օլաճագ տըր քի,
պիր էպէտիլիք միւտտէթինտէ հէր սաաթ եէնի
կիպի կէօրիւնէճէք տիր : Պուռնա նիսպէթ՝ էյէր
քի զայ օլուրսան, վայ պաշընա : Գաթի ու-
միտ, հէր քէստէն թէրք օլունմուշ, վէ Ալլահ-
տան մահրսւմ, էպէտի աթէշ վէ էզիյէթ տէ-
րեասընա կէօմիւլիւրսին : Հէմ նէ դասար
վազըթ, հիւզլէրճէ, պինլէրճէ սէնէլէր կէշ-
տիքտէն սօղրա էզիյէթին պիթէրմի : Նասըլ
պիթմէք : Երիւզ պին քէրրէ միլիօն սէնէլէր,
վէ տէվրէր կէշէր, սէնին ճէհէննէմին երնէ
հէնիւզ պաշլամըշ կիպի օլուր : Էպէտիլիյէ
պողարագ պին սէնէ նէ օլաճագ. «Կէշէն տիւն-
քի կիւն կիպի տիր»² : Շիմտի՝ էպէտիլիքտէ
պէնիմ սէհմիմէ տիւշէճէք մէսքեան հանլը-
սը օլաճագ տէյի պիլմէք իսթէրմիսին : Քէնտի
ամէլլէրին իլէ նէրէյէ քի քէնտինի մուսթահագ
էտէր, վէ քէնտիլիյինտէն ինթիսապ էտէրսէն,
օրասը օլաճագ տըր :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Էօյլէ իսէ իշթէ էփէնտիմ, քէնտի եաշայը-
շըմըլա լալըգ օլտուղում մէսքեան ճէհէննէմ
տիր. վայ հալիմէ քի իլք կիւնահը իշլէտիք-

տէն սօղրա, պիր տահա սէնի սէվմէք ումիտի
 օլմայարադ, օրայա տիւշէնէյիտիմ: Սէնին մէր-
 համէթինէ ալգըշլար օլսուն քի, պանա պէք-
 լէտի, վէ իշլէտիյիմ քէմլիյէ չարէ էթմէք ի-
 չին պանա վազըթ վէրտի: Ալգըշլար օլսուն
 Յիսուս ֆրիստոսուն գանընա քի, պու մէրհա-
 մէթի պանա ալը վէրտի: Եօգ էֆէնտիմ, եօգ.
 ալթըգ սէնին սապըընը ֆէնայա գուլլանահագ
 տէյիլիմ: Սէնի ինճիթմիշ օլտուղումա աճըըմ.
 ճէհէննէմէ մուսթահագ օլտուղում իչին տէ-
 յիլ, իլլա սէնին նիհայէթսիգ էյլիյինէ սիթէմ
 էթտիյիմ իչին: Հաշա օլսուն, էֆէնտիմ, հա-
 շա օլսուն. պիր տահա սէնի ինճիթմէքտէն
 իսէ, էօլմէյի տահա զիյատէ մուրահահա թու-
 թարըմ: Էյէր քի շիմտի ճէհէննէմտէ օլայը-
 տըմ, պիր տահա նէ պէն սէնի սէվէպիլիլի-
 տիմ, նէ տէ սէն պէնի սէվէ պիլիլիտին, եւ
 իւստուն էյլիլիմ: Իմտի սէնի սէվէրիմ, վէ
 սէնտէն սէվիլմէք իսթէրիմ: Հագիգաթ պու-
 շէյէ պէն լայըգ տէյիլիմ, անհագ սէն պանա
 աֆվ էտէսին վէ պէնի սէվէսին տէյի խաշ իւ-
 զէրինտէ քէնտինի սանա գուրպան էտէն Յի-
 սուս ֆրիստոս լայըգ տըր: Էպէտի փէտէր, էօյլէ
 իսէ պիր թանէ էվլատընըն աշգընա սէնի տաի-
 մա, վէ չօգ սէվմէյէ պանա լութուֆ վէր: Սէնի
 սէվէրիմ եւ փէտէրիմ քի, էվլատընը պանա
 վէրտին: Սէնի սէվէրիմ, եւ Ալլահըն էվլատը
 քի, պէնիմ իչին էօլտին: Սէնի սէվէրիմ, եւ
 Յիսուսուն վալիտէսի քի շէֆաաթընըլա պանա
 թէօվպէ վազթը ալըվէրտին: Եւ ազիվ պիլիլ,
 շիմտի տէ կիւնահլարըմա աճը, Ալլահա մու-
 հապէթ, վէ միւտալէմէթ ալըվէր պանա:

ԽՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

«Եյերքի աղաճ զըպլէ եախօտ շիմալ իւա-
րաֆընա տիւշերսէ, հէր նէրէյէ քի տիւշերսէ,
օրատա գալըր»¹: Ճանրնըն աղաճը տա էօլիւ-
միւն կիւնիւնտէ նէրէյէ տիւշերսէ, էպէտի օ-
րատա զալաճագ տըր: Օրթա եօլ եօգ տուր.
եա՛ տաիմա կէօյլէրտէ փատիշահ, եա տաիմա
ճէհէննէմտէ եէսիր, եա՛ տաիմա սէֆալար տէ-
րեասընտա գութլու, եա՛ տաիմա էգիյէթլէր
կիրտապընտա գաթի ումիտ: Ոսկեքերան՝ զէն-
կին օլտուղու իչին պու տիւնեատա գութլու
սայըլըպ, սօղրա ճէհէննէմէ փէրս օլան զէն-
կինի, վէ պունա նիսպէթ ֆազըր օլտուղու ի-
չին սէֆիլ սայըլըպ, սօղրա ճէննէթտէ գութ-
լու օլան Ղաղարոսու միւլահագա էթմէյիլէ.
«Աճ գութսուզ մութլուլուզ քի, զէնկինի է-
պէտի սէֆիլլիյէ կէօթիւրտիւ: Աճ գութլու
սէֆիլլիք քի, ֆազըրը էպէտի մութլուլուղա
կէօթիւրտիւ» աէյի ֆիրեատ էթմիշ տիր:

Պազըլարըն՝ քիմ պիւր քի պէն սէլամէթ էվ-
լատըմըյըմ տէյերէք, էթտիքլէրի թէլաշ նէյէ
եարար: Պիր աղաճ քէսիլիրսէ հա՛նկը թարա-
ֆա տիւշեր: Հա՛նկը թարաֆա մէյիլլի իսէ օ
թարաֆա տիւշմէյմի: Սէվկիւլիւ պիրատէր,
սէն հա՛նկը թարաֆա մէյիլլի սին. նէ տիւրլիւ
էօմիւր սիւրէրսին: Տաիմա զըպլէ թարաֆընա
մէյալ օլմայա պագ. Ալլահըն լութֆու իչինտէ
օլմայա չալըշ. կիւնահտան գաչ. պու եօլ ու-
լա սէլամէթէ եէթիշիր, վէ ճէննէթ էվլատը օ-

1 Ժող. ԺԱ. 5:

լուրսուն։ Կիւնահատան գաղմագ իշինտէ՝ սուրբ Օգոստինսուն « Միւլահաղայը միւհիմմէ » թէ պիր էթտիյի էպէտիլիք միւլահաղասը տաիմա կէօզիւն էօնիւնտէ օլսուն։ Պու միւլահաղա նիչէ տէլի գանլըլարը քէնտի ճանլարընը գալըրմագ իշին տիւնեայը թէրք էտիպ չէօլլէրէ չէքիլմէյէ թահրիք էթտի. վէ պէօլլէնէ ճանլարընը էմիլիէթէ գօտուլար։ Շիմտի քի էլան սէլամէթտէ տիրլէր, էպէտ էլ ապատ տա մէմնուն օլաճագ տըրլար։

Ալլահատան ուզագ եաշայան պիր գատընը Հայր Ավիլա եալընըզ պու իքի սէօզիւլէ, եանի « խաթուն, պու իքի՝ տաիմա վէ հիչ ապլա քէլամընը տիւշիւն » տէյերէք թէօլպէյէ կէթիրտի։ Հայր Պօղոս Սէնէրի պիր կիւն էպէտիլիք միւլահաղասընա տէրինէ տալմայըլա գաչ կէնէլէր ույգույու ղայպ էթտի, վէ պատէհու տահա սըզը պիր էօմիւրէ պաշատը։ Եպիսկոպոսուն պիրիսի, տաիմա քէնտի քէնտինէ « Հէր տագիգէ էպէտիլիք գափուսունուն եանընտայըմ » տէյերէք, պու էպէտիլիք միւլահաղասըլա պիր ազիզ էօմիւր սիւրէրիտի՝ տէյի նագլ էտէր Տրեսելիոս։ Պիր կրօնաւոր պիր չուգուրա գափանըպ օրատա, « Եա էպէտիլիք » տէյի չաղըրըր տուրուրուտու։ Էպէտիլիյէ ինանըպ տա սուրբ օլմայան քիշիյի թիմարխանէյէ գօմագ իգթիզա էտէր տէրիտի, եինէ մէզքուր Հայր Ավիլա։

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, պանա մերհամէթ էյլէ. պէն կիւնահ իշլէմէյիլէ քէնտի քէնտիմի էպէտի էլիյէթլէրէ մուսթահագ էտէնէյիմի պիլիր ի-

տիմ, վէ պաւ եղիյէթլէրի թանըյարագ եինէ սէնին ազիզ մուրատընա գարշը տուրտում. հէմ պիր ալշագ մէմնունիյէթ իչին գարշը տուրտում: Ահ Ալլահըմ, աֆվ էյլէ պանա, զիրա օնլար իչին ճանաւ կէօնիւլտէն աճըր վէ փիւշ ման օլուրում: Պունտան պէօյլէ արթըգ սէնին մուրատը ալիյէնէ գարշը տուրմագ իսթէմէմ: Էյէր պէօյլէ քէօթիւ էլմիւր սիւրտիւյիւմ վազըթտա պանա էօլիւմ կէօնտէրմիշ օլայըտըն, վայ պաշըմա կէլէճէյիտի. շիմտի հալա ճէհէնէմտէ պուլունսուպ, էպէտի սէնին մուրատընա գարշը ատաւէթ էթմէքտէ օլանաղըտըմ: Լաքին շիմտի օնաւ սէվէրիմ, վէ տաիմա սէվմէք իսթէրիմ «Սէնին մուրատընը իճրա էթմէյի էօյրէթ պանա»: Պու կիւնտէն սօղրա սէնին ըրգանը թահսիլ էթմէյի էօյրէթ պանա, վէ գուվվէթ վէր: Եւ միհայէթսիզ էյլիք, արթըգ պիր տահա սանա գարշը կէլմէք իսթէմէմ. վէ սէնտէն սալթ պու քէրէմի տիլէրիմ «Կէօյլէրտէ օլտուղու կիպի եէրտէ տէ սէնին մուրատըն օլտուն», սէնին մուրատընը թէքմիլէն իճրա էթմէք քէրէմինի իհսան էթ պանա. արթըգ պիր շէյի իսթէմէմ: Սէն իսէ պէնիմ խայըմտան, վէ սէլամէթիմտէն պաշգանէ իսթէրսին: Եւ կէօյլիւ փէտէր, սանա տաիմա պէօյլէ տոււա էթմէյի պանա էօյրէտէն պիր թանէ էվլատըն Յիսուս Քրիստոսուն աշգընա օլտուն ըրճամա գուլագ վէր. պէն տախի օնուն իմի շէրիֆինէ սէնտէն պունու տիլէրիմ քի, «Սէնին մուրատըն օլտուն. սէնին մուրատըն օլտուն. սէնին մուրատըն օլտուն»: Ահ էյէր քի գալան էօմրիւմտէ սէնին մուրատընը իճրա էտէրէք եաշար վէ էօմրիւմիւ էօյլէճէ պիթիւրիրսէմ, նէ մութլու պանա: Մութլու սանա

եմ ազիկ վալիտէ քիյ տաիմա Ալլահըն մու-
րատընը թէքմիլէն իճրա էթմիշսին. սէնին սէ-
վապարընըլա պանա տա պու քէրէմի արվէր
քիյ պարի պէն տէ գալան էօմրիւմտէ պէօյլէ
էտէյիմ:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

« Ինսան քէնտի էպէտի էվինէ կիթտի »: Փէյ-
դամպէր « կիթտի » տէմէսիլլէ, հէր քիշի նէ-
րէյէ քի իսթէրսէ օրայա կիտէճէյինի վէ օրայա
ախէրլէր կէօթիւրմէյիպ, իլլա քէնտի հիւսնի
րիգասըյլա կիտէճէյինի պէյան էթմէք իսթէր:
Վապաա Ալլահ թալա հէր քիշինին սէքամէթէ
չըգմասընը իսթէր, անճադ միւճէրրէտ սէլա-
մէթէ եէթիշմէք իչին պիզէ իճպար գուլլան-
մադ իսթէմէզ: « Էօլիւմ վէ էօմիւր ինսանըն
հուզուրունտա տըր »¹: Էօմիւրիւ վէ էօլիւմիւ
հէր պիրիմիզին հուզուրունտա գոմուշ տուր,
հանկըսընը իսթէրսէք, օ պիզէ վէրիլէճէք տիր:
Քէզալիք Երեմիա մարգարէ տէ սէօյլէր քի,
Ալլահ թալա էօնիւմիւզէ իքի եօլ գոմուշ տաւր,
պիրի ճէննէթէ կէօթիւրիւր, օ պիրի ճէհէննէ-
մէ: « Պէն սիզին էօնիւմիւզէ գօտում էօմիւր
եօլունու, վէ էօլիւմ եօլունու »²: Ինթիսապ
էթմէք պիզէ գալմըշ տըր: Անճադ ճէհէննէմ
եօլունտան կիթմէք իսթէյէն, սօնունտա նասըլ
ճէննէթէ եէթիշմիշ օլա պիլիւր: Նէ աճայիպ
շէյ տիր քի, կիւնահքեարլարըն քեաֆիէսի
տէ սէլամէթէ եէթիշմէք իսթէրլէր. վէ ումա-
րըմ քի սէլամէթէ եէթիշէճէյիմ տէյէրէք, օ

արատա քէնտի քէնտիլէրի ճէհէննէմէ մու-
թահագ էտէրլէր: Հալ պու քի սուրբ Օգոս-
տինսսուն սէօգիւ միւհուպինճէ, հիչ շիֆա
պոււմագ նիյէթիլէ զէհիր իչէն տիվանէ պու-
լուհուրմու: Անճագ նիչէ նիչէ քրիսթիանլար
պուլուհուր քի, սօլրա չարէսինէ պագարըմ
տէյէրէք, տիվանէճէ քէնտի քէնտիլէրին էօմ-
րիւնէ գաստ էտէրլէր: Ահ, պու նէ զապա
հաղնըլըգ տըր քի, սոյըսըգ ճանլարը ճէհէն-
նէմէ փէրս էթմիշ տիր:

Պիլ տէ պու մագուլէ տիվանէլէրտէն տէյիլ
իսէք, մասլահաթ էպէտիլէք իւղէրինէ օլտու-
ղուհու էյիճէ միւլահագա էտէլիմ: Ինսանլար
էօմրիւմիւղիւ պաշա պու խանէտէ սաքին օ-
լահաղըլ տէյի միւթալաա էտէրէք, քէնտիլէ-
րէ պիր րահաթ, վէ հափատար խանէ թէտա-
րիք էթմէյէ նէ գատար զահմէթ չէքէրլէր: Ան-
ճագ էպէտի իսքեան էտէճէլէրի մէսքեանա
կէլինճէ, նիչին պէօյլէ վազիֆէսիզ տավրա-
նըրլար. «Չալըշարըլըմըլ մասլահաթ էպէտի-
լէք տիր» տէր սուրբ Եւգերիոս: Մասլահաթ
պիրազ րահաթսըլ, պիրազ հափատար եախօտ
հափասըլ պիրխանէ հազզընա տէյիլ. իլլա եա
հէր տիւրլիւ սէֆալարըլա վէ Ալլահըն տօսթ-
լարըլա տօլու պիր մահալտէ, եախօտ հէր
տիւրլիւ ճէզալարըլա, ալչագ խէզալէլէր, սա-
յըսըլ եորամագլար, հերետիկոսլար վէ փութ-
փէրէսթլէր իլէ տօլու պիր չուգուրտա սաքին
օլմագ հազզընա տըր. հէմ տէ հիրմի, եախօտ
զըրգ սէնէ տէյիլ, իլլա էպէտ էլ ապատ: Ա-
սըլ մասլահաթ իշթէ պուրասընտա տըր, չուհ-
քի ազ վազըթլըգ, վէ խաֆիֆ պիր մասլահաթ
տէյիլ, իլլա զայէթ մուհիմմ, վէ խայրըմըլըն
չէրիմիզին մէրպուլթ օլտուղու պիր մասլահաթ

տըր: Սէքիզինճի Հենրիկոս փատիշահ Թովմաս Մօրօյու էօլիւմէ հիւքմ էթտիյիսէ, քէնտի զէվճէսի Լուիզա Հէնրիկոսուն իսթէտիյի շէյի իհրա էթմէք իւզէրէ օնու իսքեաթ էթմէյէ կիթտի. օ վազըթ Թովմաս՝ « Լուիզա կէօրիւ յօրսուն քի պէն եաշըմը ալմըշըմ, գաջ սէնէ տահա եաշայա պիլիրիմ» տէտի օնա: Վէ զէվ-ճէսի « Եիրմի սէնէ տահա եաշայա պիլիրսին» աէյի ճէվապ վէրտի: Թովմաս իատէի քէլամ էտիպ. « Այ շաշգըն պազիրկեան, պու տիւնեա իւզէրինտէ եիրմի սէնէ տահա եաշամագ իչին, պիր գուլդու էպէտիլիյի դայպ էտէյիմ, վէ պիր էպէտի աղապա քէնտիմի մուսթահագ էտէյիմ տէյիմի իսթէյօրսուն» տէտի օնա:

Եւ րապպիմ, նուր վեր պանա: Էյէր քի էպէտիլիք մատտէսի շիւպհէլի պիր շէյ, եախօտ սալթ ազէ եազըն վէ միւհթէմէլ պիր զիւիւմ օլմուշ օլսայըտը, շայէտ պու զիւիւմ սահիհ օլուպ տա, քէնտիմիլի էպէտի սէֆիլ օլմագ թէհիլիքէսինէ դօմայալըմ տէյի, վար գուվվէթիմիզ իլէ էյի եաշամայա չալըշմալըշտըգ: պու մատտէ իսէ շիւպհէլի տէյիլ սահիհ տիր պիր միւհթէմէլ զիւիւմ տէյիլ, տինէ տաիր պիր հազիգաթ տըր « Ինսան քէնտի էպէտի էվինէ կիթտի»: Ահ, պունճա կիւնահլարըն, վէ պունճա քրիսթիանլարըն զայըշընըն սէպէպի, տին էքսիքիլի տիր տէյի չաղըրըր սրտուհի թերեղիա: Էյլէ իսէ « Էպէտի էօմիւրէ ինանըրմ» պու էօմիւրտէն սօղրա պիթմէլ պիր էօմիւր տահա վար օլտուլունա ինանըրմ, տէյերէք տինիմիզէ թագվիյէթ վէրէլիմ. վէ պու միւլահալա տաիմա կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ օլարագ, էպէտի սէլամէթիմիզի թէէմին էտէճէք չարէլէրի գուլլանալըմ: Խորհուրդ-

լարա սըգ սըգ եազլաշալըմ. թէհլիքէլի սէ-
պէպլէրտէն գաչալըմ. վէ հէր կիւն մտածա-
կան էթմէյի պըրագմայարագ էպէտի էօմիւրիւ
միւլահազա էտէլիմ: Տիւնեայը թէրք էթմէք
տախի իգթիզա էտէրսէ, թէրք էտէլիմ. չաւն-
քի պու ճէսիմ էպէտի սէլամէթ մասլահաթը-
նը էմին էթմէյէ քեաֆի սայըլահազ րատտէտէ
հիջ պիր էմնիյէթ օլամագ: « Էպէտիլիյին մու-
լաթարատա օլտուղու եէրտէ, հիջ պիր էմնի-
յէթ պուլոււնմագ » տէր սուրք Պէրնարտոս:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ րապպիմ, էօյլէ իսէ օրթա եօլ եօգ տուր.
եա տախիմա գուլթոււ լաճաղըմ, եա տա տախ-
իմա գուլթոււ. եա մէմնոււնիյէթլէր տէրեասը-
նա զարգ օլահաղըմ, եա տա էզիյէթլէր տէ-
րեասընա. եա տախիմա ճէհնէթտէ սէնին իլէ
պուլոււնահաղըմ, եա տա սէնտէն այըր վէ ու-
զագ օլարագ ճէհէննէմտէ: Վէ պու ճէհէննէ-
մէ տէ փէք չօգ տէֆա մուսթահագ օլտուղու-
մու տիլիրիմ. լաքին պոււնու տա մուհազգագ
օլարագ պիլիրիմ քի, փիւշման օլանա աֆվ
էտէրսին, վէ սանա սըլընանը ճէհէննէմտէն
լաէլաս էտէրսին: « Պանա չաղըրսըն, վէ պէն
օնու իշիտէյիմ, օնու գուրթարայըմ, վէ օնու
միւշէրէֆ էտէլիմ »¹ տէյերէք, սէն պէնի
թէհմին էթմիշսին: Էօյլէ իսէ չափըք, էֆէն-
տիմ, չափըք աֆվ էթ պանա, վէ գուրթար
պէնի ճէհէննէմտէն: Եւ իւստիւն էյլիք, սէնի
ինճիթաիյիմէ հէր շէյտէն զիյատէ աճըրըմ:

Զափը պէնի հիւսնի նաւարընա դապուէ էյլէ-
վէ ազիզ մուհապէթինի վէր պանա: էյէր շիմ-
տի ճէհէնէմտէ պուլունմուշ օլայըտըմ, պիր
տահա սէնի սէվէմէյէնէք, վէ էպէտի սանա
ատավէթլի օլաճաղըտըմ. եա Ալլահըմ, սէն
պանա նէ քէմլիք էթտին քի, պէն սանա ա-
տավէթ էտէյիմ: Սէն էօլիւմէ դատար պէնի
սէվտին: Սէն նիհայէթսիզ մուհապէթէ լայըդ
սըն: Ահ, էթէնտիմ, պիր տահա սէնտէն ալ-
ըլլմայա պէնի պըրագմա: Սէնի սէվէրիմ, վէ
տարիմա սէվմէք իսթէրիմ: « Քրիստոսուն մու-
հապէթինաէն պէնի քիմ այըրաճագ »: Ահ
Յիսուսում, պէնի սէնտէն եալընըզ կիւնահ
այըրա պիլիր. Ահ, պէնիմ աշգըմա տէօքտիւ-
յիւն դանըն խաթըրը իչին օլսուն պու շէյէ
պէնի գօյվէրմէ: Թէք պանա էօլիւմ կէօն-
տէր. « Սէնտէն այըլմայա պէնի պըրագմա »:
Սուլթանըմ վէ վալիտէմ Մարիամ, տուալա-
րըն հիմմէթիլէ պանա եարտըմ էյլէ. պիր
թանէ էվատընըն մուհապէթինտէն այըլմագ-
տան ըսա, պիր տէյիլ, պին քէրրէ էօլիւմ ա-
լըվէր պանա:

ՕՆՊԵՇԻՆՃԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ՄԱՀԱՑՈՒ ԿԻՒՆԱՀԸՆ ՔԷՄԼԻՅԻ

ԷՎԼԱՏՈՂԱՐ ՔԵՎԼԻՍ ԷՐՈՒՄ, ՎԷ ԱԵՕՅԻԶՐՈՒՄ,
ՕՆԴԱՐԴԱՍ ԱԿԵՆԻ խՈՐՂԱՏՈՐԴԱՐ¹.

ԻԼԻ ՀԻՍՍԷ

Պիր մահացու կիւնահ իշլէյէն քիշի նէ եա-
փար: Ալլահա սիթէմ էտէր, օնու խօրլար,
վէ օնու ինճիտիր: Էվվէլա մահացու կիւնահ
Ալլահա գարշը պիր սիթէմ էթմէք տիր: Պիր
սիթէմին քէմլէյի սուրը Թովմապըն գավլինճէ,
սիթէմ կէօրէն քիշիտէն, վէ սիթէմ էտէր քի-
շիտէն էօլլէլլէր: Պիր քէօյլլէյէ օլան սիթէմ
վազաա քէօթիւ տիր. լաքին պիր զատէյէ օ-
լան սիթէմ օնտան պէօյիւք գապահաթ տըր.
պիր փատիշահա օլան տահա պէօյիւք թէօհ-
մէթ տիր: Էյիմսի Ալլահ քիմ տիր. «Սա-
հիպէր սահիպի, վէ փատիշահար փատիշա-
հը»²: Ալլահ պիր նիհայէթսիզ ազամէթ սա-
հիպի տիր, վէ օնա յուպարէն ճիհանըն ճէմի
փատիշահարը, վէ կէօյիւն ճէմի ազիվէրի
վէ մէլայիքլէրի պիր գում թանէսինտէն տա-
հա աշաղը տըրլար: «Գովատան պիր աամլա,

վէ գանձարտան պիր մէտ կիպի տիրւէր »¹ :
 Հաթթա Ալլահըն ազամէթինին եանընտա եա-
 րատըմը մախլուգլարըն քեաֆֆէսի օ գատար
 ուֆագ տըրլար քի , « Ճէմի տինսիզլէր հիչ
 տիրւէր , վէ հիչ կիպի կէօրիւնիւրլէր օնա »² :
 Իշթէ Ալլահ պու տուր : Եա ինսան նէ տիր :
 Սուրբ Պէրնարտոսուն սէօզիւնէ կէօրէ , « Գուրտ
 թօրպասը , գուրտլարըն նաֆագասը տըր » :
 Վէ քիթապը շէրիֆին սէօզիւ միւհուպինճէ ,
 « Ալլահ վէ ֆագըր , քէօր վէ չըպլագ »³ տըր :
 Ինսան պիր էտնա գուրտ տուր քի , հիչ պիր
 շէյէ գատըր տէյիլ տիր . պիր քէօր տուր քի .
 հիչ պիր շէյ կէօրէմէզ . վէ էօյլէ ֆագըր վէ
 չըպլագ տըր քի , հիչ պիր շէյէ մալիք տէյիլ
 տիր : « Պէօյլէ պիր ուֆագ վէ հիչ մագուլէսի
 թօզ , էօյլէ էօրֆիւլիւ ազամէթ սահիպինէ մէյ-
 տան օգումայա ճէսարէթ էտէր » տէր էրնէ
 սուրբ Պէրնարտոս : Պէօյլէ պիր ալլագ գուրտ
 Ալլահա սիթէմ էթմէք մի իսթէր : Պու սու-
 րէթտէ « Ալլահըն նիհայէթսիզ ազամէթինտէն
 տօլայը , կիւնահտա տա հէման նիհայէթսիզ
 պիր քէմլիք վար » տէտիյինտէ սուրբ Թուվմա-
 սըն հագգը վարըմըշ : Հաթթա սուրբ Օգոստի-
 նոս կիւնահը աջըգ աջըղա « Նիհայէթսիզ քէմ
 լիք » թապիր էտէր : Պու սէպէպտէն էօթրիւ
 ինսանլարըն վէ մէլաիքլէրին քեաֆֆէսի տէ
 քէնտիլէրի գուրպան էտէճէք , հաթթա քիւլ-
 լիէն եօղ էտէճէք տախի օլսալար , պիր կիւ-
 նահա պիլէ մուգապլէ էտէմէղլէր : Ալլահ
 թալա մահապու կիւնահը ճէհէնէմին էօր-
 ֆիւլիւ զազապըյըլա զազէպլէր . լաքին հէր

1 Ես . Խ . 15 :

3. Յայտ . Գ . 17 :

2 Ես . Խ . 17 :

նէ գատար զազէպլէսէ տախի, տաիմա լայը-
ղընտան էքսիք զազէպլէր, տէրլէր ճէմի աս-
տուածաբանլար պիր ազըզտան:

Պէլի քէնտի սահիպինէ դարշը պաշ գալտը-
րան պիր գաւրտու պիր պէօճէյի զազէպլէմէյի
հանկը զազապ քեաֆի սայըլա պիլիր: « Հէր
քիշի սէնին էմրինէ պէքլէր, չունքի ճիւմէ-
սինի տէ սէն խալգ էթտին, վէ ճիւմէսինին
իւզէրինէ սէն հիւքմ էտէրսին »¹ Գէհվասը
իւզէրէ, հէր շէյին եարատըճըսը օլտուղու է-
ճիւտէն, հէր շէյին տէ սահիպ մութլագը տըր:
Ֆիլ վագը ճէմի մալլուգլար Ալլահա իթաաթ
էտէրլէր. « Րիւզկեարլար վէ տէնիզլէր օնա ի-
թաաթ էտէրլէր »² « Աթէշ վէ տօլու, գար վէ
պուզ օնուն սէօզիւնիւ էտէրլէր »³: Լաքին
ինսան կիւնահ իշլէտիյի վագըթտա նէ եա-
փար էֆէնտիմ, պէն սանա խըզմէթ էթմէք
իսթէմէմ տէր, Ալլահա. « Պօյունտուրաղընը
զըրտըն... վէ խըզմէթ էթմէյէյիմ տէտին »⁴:
Ալլահ թալա ինթիպամ ալմայասըն, տէր. ին-
սան պէն ինթիգամ ալմագ իսթէրիմ, տէյի ճէ-
վապ վէրիր: 0 էլին մալինի ալմա տէր. պու
ալմագ իսթէրիմ տէյի ճէվապ վէրիր. օ շու
եօլտուզ սէֆատան կէրի տուր տէր, պու կէրի
տուրմագ իսթէմէմ տէյի ճէվապ վէրիր: Քէն-
տի ճէմաաթընը զօյ վէրսին տէյի, Մովսէս
Ալլահըն էմրինի Փարաւնա կէօթիւրտիւյիւն-
տէ, օ փէրվասըղըն « 0 քիմ պիր քի, պէն օ-
նուն սէօզիւնիւ տիյնէյէյիմ... պէն Ալլահը
թանըմամ »⁵ տէյի ճէվապ վէրտիյի կիպի,

1 Էսթեր. ԺԳ. 9:

2 Մատ. Է. 27:

3 Սաղ. ԶԽԸ 8:

4 Երեմ. Բ. 20:

5 Ելք. Բ. 2:

կիւնահքեար տախի, պէն Ալլահ թանըմամ, պիւտիյիմի իշէյէճէյիմ տեր: Խուլասէի քէլամ օնտան իշթիրազը գալաըրըր. վէ օնաարգասընը չէվերիր քի, ասըլ մահազու կիւնահ իշթէ պու տուր. վէ սուրը Թուվմասըն դավլինճէ, « Թէպէտտիւլաթտան միւնէզզէճ օլան էյլիքտէն եիւզ չէվիրմէք տիր »: Պուլնուն իշին իշթէ « Սէն պէնի թէրք էթտին, վէ կերիյէ տէօնտիւն »¹ տէյերէք շիքեայէթ էտէր Ալլահ թալա: Սէն նամքեօրլուզ էտիպ պէնի պըրագտըն, եօղսա պէնիմ սէնի պըրագանաղըմ հօղուտու, տեր: Ալլահ թալանըն կիւնահա ատավէթի օլտուղու մուգարէր տիր. օլ սէպէպտէն օնու իշէյէնէ տէ ատավէթ էթմէմէյի եափամազ: « Պինամուս քիշի վէ օնուն պինամուսլուղու պիր գարարտա Ալլահըն մէնֆուրու տուր »² Ինսան կիւնահ իշէտիյի վազըթի Ալլահա գարշը ասի օլմայա ճէսարէթ էտէր. վէ օնունսլա պաս պէրապէր սուրաշըր: « Բապպիյէ գարշը էլ գալաըրտը, վէ գալաըր Ալլահըն հուգուրունտա թուղտան էթտի »³: Պիր գարընճանըն պիր ասքէր իլէ ուղըրաշտըղընը կէօրէճէք օլսայըտըն, սէն նէ տէրիտին: Օ գալաըր Ալլահ տըր քի, պիր իշալըէթիյէ կէօյիւ վէ եէրի եօգտան վար էթմիշ տիր. « Ալլահ օնլարը հօգտան վար էթտի »⁴ վէ իսթէրսէ եինէ պիր իշարէթիյիլէ տէ հէփսինի մահվ էտէ պիւրի. « Վէ պիւթիւն տիւնեայը պիր նէֆէսիյէ մահվ էտէ պիւրի »⁵: Կիւնահքեար ըսա կիւնահա րիզա վէրտիյի հալ-

1 Երեմ. ԺԵ. 6:

2 Իմաս. ԺԴ. 9:

3 Յովբ. ԺԵ. 28:

4 Բ. Մակ. Է. 28:

5 Բ. Մակ. Ը. 18:

տէ Ալլահա դարչը էլ գալտըրըր, վէ մաղրու-
լուղուլա, նէ եափտըմ պէն. օ իշլէտիյիմ
կիւնահ պիր պէօյիւք քիմլիքմի տիր: Ալլահ
մէրհամէթի տիր. կիւնահքեարլարա աֆվ է-
տէր » տէր: Ահ, նէ սիթէմ. նէ ճէսարէթ. նէ
քէօրլիւք տիր պու:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Իշթէ, ես Ալլահըմ, սանա ճաիզ օլան րաղ-
պէթի Ղայպ էթմէյէ, վէ սէնտէն եիւզ չէվիր-
մէյէ ճէսարէթ էտէն օ ասի, օ փէրվասըզ գուլ
սէնին հուղուրունտա տըր. լաքին շիմտի սէն-
տէն մէրհամէթ տիրէր: Սէն, « Պանա չաղըր,
վէ պէն իշիտէյիմ »¹ տէտին: Պանա պիր ճէ-
հէննէմ աղ օլտուլունու թանըրըմ. լաքին
պիլէտին, ես նիհայէթսիզ էյլիք քի, սէնի ին-
ճիթտիյիմէ՝ հէր շէյի տէ էօմրիւմիւ տէ Ղայպ
էթմէքտէն տահա զիյատէ աճըրըմ: Ահ, էֆէն-
տիմ, աֆվ էյլէ պանա, վէ պիր տահա սէնի
ինճիթմէյէ պէնի գօյվէրմէ: Սէնին մէրհամէ-
թինի էպէտի ալգըշլարըմ, վէ սէնի սէվէյիմ
տէյի պանա պէքլէտին. պէլի, պէն տէ սէնի
ալգըշլար, վէ սէնի սէվէրիմ. վէ Յիսուս Գրիս-
տոսուն սէվապլարըյա պիր տահա սէնին մու-
հապէթինտէն այրըմայաճաղըմ տէյի ումիտ
էտէրիմ: Սէնին մուհապէթին պէնի ճէհէն-
նէմտէն խէլաս էթտի, շիմտէն սօղրա կիւ-
նահտան տա եինէ օ մուհապէթ պէնի խէլաս
էտէճէք: Էֆէնտիմ, տաիմա սէնի սէվմէյէ
պանա վէրտիյին պու նուր, վէ պու արզիւ ի-
չին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ: Էֆէնտիմ,

պիւթիւն վիճուտիմէ, ճանըմա, թէնիմէ, գուտ-
րէթլէրիմէ, հասսէլէրիմէ, մուրատըմա վէ ա-
ղատըղըմա սէն մութասարըֆօլ: « Պէն սէնին
իմ, պէնի եաշաթ »¹: Սէն քի պէնիմ պիր թա-
նէճիք էյլլիյիմ, վէ պիր թանէճիք սէվլիւլիւմ
սիւն, պիր թանէճիք մուհապէթիմ տէ սէն
օլ: Սէնի սէվմէյէ աշգ վէր պանա: Պէն սէնի
չօգ ինճիթիմ, օլ սէպէպտէն սէնի սէվտիյիմ
քիֆայէթ էթմէզ, իլլա սանա էթտիյիմ սիթէմ-
լէրի թապիւն էթմէք իչին սէնի իֆրաթըլա
սէվմէք իսթէրիմ: Սէն հէր շէյէ գատըրսըն .
պուսու տա սէնտէն ումարըմ: Եւ աղիզ պի-
քիր Մարիամ, Ալլահըն եանընտա հէր շէյէ
գատըր սըն, սէնին շէֆաաթընտան տախի պու
շէյի ումարըմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Կիւնահքեար՝ Ալլահա սալթ սիթէմ էթմէք
տէյիլ, իլլա « Նամուսլարը պաստըղընտա Ալ-
լահը խօրլարսըն »² Ֆէնվասընճա, օնու խօր-
լար տախի: Պէլի չունքի Ալլահըն լութֆու-
տան իսթիֆա էտէր, վի պայաղը պիր մէֆու-
նիյէթի իչին օնուն տօսթլուղունու ալադ ալ-
թընա ալըր: Էյէր քի ինսան Ալլահըն տօսթ-
լուղունու պիր ուլու փատիշահըղը, եալտօտ
պիւթիւն տիւնեայը գաղանմադ իչին զայալ է-
տէճէք օլսա, Ալլահըն տօսթլուղունու պիր
տէյիլ, պինլէրճէ տիւնեալարտան տահա տէ-
յէրլի օլտուղու իչին, եինէ պիր պէօյիւք քէմ-
լիք էթմիշ օլուրուտու: Անճադ պիր քիմսէ

Ալլահը նէ իջին ինճիտեր: Պեր ճիւղի թօփրագ մագուէտի իջին. պիր խըրս ալամէթի իջին. պիր հայվանի սէֆա իջին. պիր ազլընա էսէն շէյ իջին: « Պեր աուճ արփա իջին, վէ պիր փարհա էքմէք իջին պէնի ֆասլ էտէր իտիւլէր »¹: Հաչան քի պիր կիւնահքեար շու կիւնահա ըրզա վերէյիմի վերմէյիմի տէյի միւլահազա էտէրսէ, քէէնի էլինէ պեր թէրագի ալըպ՝ պագայլմ Ալլահըն լութֆուժու տահա աղըր տըր, եօղսա պէնիմ իսթէտիյիմ շու մէրամ իճըսը, շու մէմնուսիյէթմի տահա աղըր տըր տէյի թարթմայա տուրուր. վէ հաչան քի կիւնահա ըրզա վերիսէ, օ վագըթ Ալլահըն տօսթլուղունտան ըսա, քէնտի իսթէտիյի շէյ տահա տէյերլի տիր, տէյի գարար վերմիշ օղուր քէնտի թարաֆընտան: Կէօրաթլւնմիւ քի, կիւնահքեար Ալլահը նահըլ թահգիր էտէր: Գաւթ մարգարէ Ալլահըն ազամէթինի վէ ճէլալէթինի միւլահազա էթմէյիլէ. « Էֆէնտիմ, սանա քիմ պէնգէր »² տէրիտի: Պունա նիսպէթ, Ալլահ թալա կիւնահքեարլարըն պիր ալչագ մէմնուսիյէթլերիլէ քէնտինի ըուպար էթտիքլէրինի, հաթթա օնտան տահա աչաղը թութուզլարըն կէօրտիւյիւնտէ, « Պէնի քիմէ պէնղէթտինիզ, վէ էմսալ էթտինիզ տէր Խօրայէլին ազիզի »³: Պու սուրէթտէն սիզին օ ալչագ մէրամընըզ, պէնիմ լութֆուժուտան տահա միւլթէպէր իմիշ ինտինիզտէ. « Պէնի արգանա պըրագտըն »⁴ տէր թէքրար Ալլահ թալա: Էյեր քի կիւնահ իլլէմէյիլէ եա պիր էլտէն, եախօտ պիր գաջ գուրուշտան օլահագ օլսայրտըն, օ

1 Եղեկ. ԺԳ. 19:

2 Սաղմ. ԼԴ. 10:

3 Ես. Խ. 23:

4 Եղեկ. ԻԳ. 33:

կիւնահը իշխեմէղիտին, էօյլէ իսէ սէնին ին-
տինտէ եալընը Ալլահ մը պէօյլէ ալչաղըմը
քիւ պիր մէրամ իճրաւընա, պիր էտնա մէմ-
նունիյէթէ տէյիշմէյէ միւնասիպ կէօրիւյօրսուն,
տէր Սաղվիանս:

Գաթի նազար կիւնահքեար պիր մէմնունի-
յէթի սէպէպինէ Ալլահը ինճիթտիյինտէ օ վա-
զըթ օ մէմնունիյէթ օնուն Ալլահը օլմուշ օ-
լուր. ջունքի օնու քէնտի սօն նէթիճէսի եէ-
րինէ գօր: Սուրբ Հերոնիմասուն գալլինճէ «Հան-
կը շէյի քի պիր քիմսէ արգիւլէր, վէ միւթէ-
պէր թութարսա, օնուն Ալլահը տըր: Գալպտէ
օլան պիր պէտխույ, միհրապ իւզէրինտէ պիր
փուլթ տուր»: Օլ սէպէպէ մէպնի սուրբ թուլ-
մաս տախի «Էյէր զէվբու սէֆայը սէվէր-
սէն, զէվբ սէֆա սէնին Ալլահըն օլուր» տէ-
միշ տիր: Հաչան քի Յերօբուամ Ալլահա դար-
չը ասի օլուպ ճէմաաթը տա քէնտիյիլէ պիր-
լիքտէ փութիէրէսթլիյէ ճէլպ էթմէք իսթէ-
տիյինտէ, քէնտի փութլարընը օնլարա կէօսթէ-
րիպ, «Իսրայէլ, սէնին ալլահլարըն պունլար
տըր»¹, տէտի օնլարա: Շէյթան տախի թըփզը
պէօյլէ էտէր. օ ճանընըն իսթէտիյի մէմնու-
նիյէթի օնուն կէօզիւ էօնիւնէ գօյուպ, «Ալ-
լահըլա նէ իշին վար. իշթէ սէնին Ալլահըն
պու մուրատըն, պու մէմնունիյէթին տիր. օ-
նու թուլթ, Ալլահը պըրագ» տէր: Կիւնահ-
քեար տա էյէր ըիզա վէրիրսէ. Ալլահ եէրինէ
քէնտի գալպինտէ օ մէմնունիյէթէ թափընըր:
Չունքի «Գալպտէ օլան պիր պէտխույ, միհ-
րապ իւզէրինտէ պիր փուլթ տուր»:

Կիւնահքեար քիշի Ալլահը խօրլարսա, պա-

րի օնուն կէօղիւ էօնիւնտէ խօրլամասս ֆէ-
պիհա. լաքին « Կէօյիւ վէ եէրի պէն տօլտու-
մազմըյում, տէր Ալլահ թալա »¹ ֆէհվասըն-
ճա, Ալլահ թալա հէր եէրտէ հազըր նազըր պու-
լունտուղունտան, կէօղիւնիւն գարշըպընտա
օնու խօրլար, վէ ինճիտիւր : Պունու կիւնահ-
քեար տա պէօյլէնէ թանըր, պու ճիւմլէ օ-
նուն կէօղիւ էօնիւնտէ օնու խօրլամագտան
չէքիմէլ :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես Ալլահըմ, էօյլէ իսէ սէն նիհայէթսիզ պիր
էյլիք իքէն, պէն նիչէ տէֆա սէնի պիր լահ-
զէլիք վէ թուրահաթ պիր սէֆայըլա տէյիշ
էթտիմ : Լաքին սէն պէնտէն պու գոտար րէ-
շալէթ կէօրմիւշ իքէն, իսթէտիյիմ հալտէ եր-
նէ պանա աֆվ էթմէյէ հազըրսըն, վէ սէնի
ինճիթտիյիմէ փիւշման օլտուղում հալտէ, եր-
նէ հիւսնի նազարընա գապուլ էթմէյէ սէօզ
վէրիւսին : Պէլի էֆէնտիմ, սէնի պէօյլէ խօր-
լամըշ օլտուղում իչին՝ տէրունի երւրէքտէն
փիւշման օլուր վէ աճըրմ. վէ կիւնահը հէր
պէլատէն զիյատէ րէտտ էտէրիմ : Իշթէ հէ-
նիւղ պէն սանա տէօնմիւշիւմ, սէն տէ պէնի
գապուլ էտիպ էվլատ կիպի գուճազլարսըն
տէյի ումիտ էտէրիմ : Ես նիհայէթսիզ էյլիք,
սանա թէշէքքիւր էտէրիմ : Լաքին սէն տախի
շիմտի պանա եարտըմ էյլէ, վէ սէնտէն պիր
տահա երւզ չէվիրմէյէ պէնի պրրագմա : Վա-
գաա ճէհէնէմ ահալիսի պանա իվլա վէր-

¹ Երեմ. ԻԳ. 24 :

մէքտէն կէրի տուրմայաճազ տըր. լաքին սէն
ճէհէնէմտէն տահա զիյատէ գուզվէթլիսին :
Քէնտիմի տաիմա սանա սըփարըճ էտէրսէմ ,
սէնտէն այրըմայաճաղըմը պիլիւրիմ. էօյլէ իսէ
սէնտէն մահզա տիլէյէճէյիմ քէրէմ պու տուր
քի , քէնտիմի տաիմա սանա սըփարըճ էտէյիմ.
վէ շիմտիքի կիպի տաիմա սանա ըրճա էտէ-
յիմ. Շփէնտիմ պանա եարտըմ էթ , պանա
նուր վէր , գուզվէթ վէր , միւտավէմէթ վէր ,
ճէնէնէթ վէր. լաքին հէփսինտէն զիյատէ մու-
հապէթինի վէր քի , ճանլարըն սահիճ ճէնէնէթի
օ տուր : Սէնի սէվէրիմ , եա էօլլիւսիւզ էյ-
լիք , վէ տաիմա սէվմէք իսթէրիմ : Պիր թանէ
էվլատըն Յիսուս ֆրիտուսուէն աշգընա օլսուէն ,
պու տիլէյիմի գապուլ էյլէ : Եա պիքիր Մա-
րիամ , սէն կիւնահքեարլարըն փէնահը սըն ,
սէնին Ալլահընը սէվմէք իսթէյէն պու կիւ-
նահքեարըն եարտըմընա եէթիշ :

ԻԻՉԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Կիւնահքեար Ալլահա սիթէմ էտէր , Ալլահը
խօրլար , վէ պու ճիհէթլէր իլէ Ալլահը տէրէ-
ճէի նիհայէաէ ինճիտիր : Պիր քիշիյէ սէվտիյի
վէ էյլիք էթտիյի քիշիտէն նամքեօրլուզ կէօր-
մէք գատար աճը կէլէն շէյ օլամազ : Կիւնահ-
քեար քիշի քիմինիլէ ուղրաշըր : Էօյլէ պիր
Ալլահը ինճիտիր քի , քէնտինի եօգտան վար
էթմիշ , վէ քէնտի աշգընա գանընը վէ էօմ-
րիւնիւ պիլլէ վէրմէյէ գատար եէթիշմիշ . օ
իսէ պիր մահացու կիւնահ իշլէմիյիլէ օնու
գալպինտէն գօվար : Ալլահը սէվէն պիր մանա
օ կէլիր վէ սաքին օլուր : « Էյէր պիր քիմսէ
պէնի սէվէրսէ , փէտէրիմ տէ օնու սէվէր , վէ

օնա կելիլիկ , վէ օնտա դօնադ օլուրուդ »¹ տէր էֆէնտիմիկ : Շու « Գօնադ օլուրուդ » քէլամընա էյիճէ տիգաթ էյլէ : Ալլահ օ ճանա կելիլ , տաիմա օնտա գալմադ իչին . շէօյլէքի օ ճան օնու գօվմատըգճա , քէնտիսի օ ճանը պըրազմադ : Նիճէքի Տրիտենդեան ժողովքու տա « Թէրք օլմատըգճա թէրք էթմէլ » տէմիշ տիր : Լաքին էֆէնտիմ , օ նամքեօրուն ազ վազըթտան սէնի գօվաճաղընը պիլիրսին , նիչին շիմտիտէն օնու թէրք էթմէզսին : Եօղսա գօվսուն տէյիմի պէքլէյօրսուն : Պըրադ օնու , վէ պու աղըր սիթէմի սանա էթմէքսիղին այրըլ օնտան : Եօգ , օ պէնի գօվմատըգճա , պէն օնտան այրըլմադ իսթէմէմ , տէր Ալլահ թալա :

Էօյլէ իսէ պիր ճան կիւնահա ըրգա վերտիյի վազըթ , էֆէնտիմ , կիթ պէնտէն , տէր Ալլահ : « Կէրի տուր պէնտէն , սէնին թարիգլէքինի թանըմադ իսթէմէմ »² տէր պինամուս քիշի Ալլահ : Վազաա լիսանըյլա սէօյլէմէզսէ տէ , հարէքէթի վէ ամէլիյիլէ պէօյլէ սէօյլէր , տէր սուրբ Գրիգոր : Ալլահըն կիւնահըլա պիրլիքսէ տուրամայաճաղընը կիւնահքեարհէ նիւզ պիլիլ . կիւնահ իշլէտիյինտէ Ալլահըն կիտէճէյինի կէօրիւր . պու ճիւնմլէ մատամքի սէն կիւնահըմըլա պիր եէրտէ տուրամազսըն , պույուր կիթ , տէր Ալլահ : Վէ ճանընտան Ալլահը գօվմայըլա , էօյլէ պիր էտէր քի , շէյթան կէլիպ անինտէ օրայա մութասարըֆ օլուր : Ալլահըն չըգտըղը գափուտան շէյթան կիրէր : « 0 վազըթ կիտէր , վէ քէնտիստէն պէտթէր եէտի ճին տահա պիլէսինճէ ալըր , վէ

1 Յովհ. ԺԴ. 23 :

2 Յովբ. ԻԱ. 14 :

կիրիպ օրատա սաքին օլուր»¹։ Պիր չօճուգ վաթիթիզ օլաուղու վաղըթ, քահանայ շէյթանա «Մէքրուհ շէյթան չըգ շուհտան, վէ րուհուլ-լահա եէր վէր» տէյի էմր էտէր։ Չունքի Պօղոս առաքեալըն «Ալլահըն խանէսի օլաուղուհուղու պիլմէզմիսինիզ»² տէտիյինէ կէօրէ, օ ճան Ալլահըն թֆուհուլ րուալմայըլա պէյթուլլահ օլուր։ Անճագ քիշի կիւնահա րիզա վէրտիյի հալտէ քիւլլիէն պուհուհն մուզայի-րինի էտէր։ վէ քէնտի գալպինտէ սաքին օլան Ալլահ «Չըգ պէնտէն, էֆէնտիմ, վէ շէյթանա եէր վէր» տէր։ Իշթէ էֆէնտիմիզ սրբուհի Պրիճիտայա շիքեայէթ էտէրէք, «Պիր փատիշահ կիպի քէնտի փատիշահըղըմտան գօվուլտում, վէ պէնիմ եէրիմէ պիր քէօթիւ խըրպըզ ինթիխապ օլտու» տէմիշ տիր։

Սէնտէն գիյատէ հիմմէթ կէօրմիւշ պիր քիմսէ սանա պիր աղըր սիթէմ էթսէյիտի, նէ գատար կիւճիւնէ կիտէրիտի։ Իշթէ սէն տէ՝ սէնի գուրթարմագ իչին էօմրիւնիւ պիլէ ֆէտա էտէն պիր Ալլահը պէօյլէ կիւճէնտիրիւսին։ Կիւնահքեարըլարըն քէնտինէ գուլլանտըզլարը նամքեօրըղուլահ հէմտէրա օլմագ իչին Ալլահ թալա կէօյիւ վէ եէրի չաղըրըր։ «Կէօյլէր տիյնէյին, եէր, սէն տէ գուլագ վէր։ Եվլատլար թէվլիտ էթտիմ, վէ պէօյիւթտիմ, օնլար ըսա պէնի խօրլատըլար»³։ Խուլասէի քէլամ կիւնահքեարըլար քէնտի կիւնահլարըլըլա Ալլահըն գալպինի ինճիտիլէր։ «Օնլար պաշ չէքտիլէր, վէ օնուհ աղիզ րուհինի խըրսա թահրիք էթտիլէր»⁴։ Ալլահ թալանըն ա-

1 Մատ. թԲ. 45:

2 Ա. Կոր. Գ. 16:

3 Ես. Ա. 2:

4 Ես. ԿԳ. 10:

ճըյա գապիլիյէթի եօգ տուր. լաքին էյէր ա-
 ճըմայա գապիլիյէթի օլսայըտը, եալընըզ պիր
 մահացու կիւնահ օնու աճըսընտան էօլտիւր-
 մէյէ քիֆայէթ էտէր իտի, տէր հայր Մօտէ-
 նա: Վէ սուրբ Պէրնարտոսուն սէօզիւ միւ-
 ճուպինճէ, « Կիւնահ քէնտի թարաֆընտան
 հալիք Ալլահ տըր »: Պու սուրէթտէ կիւնահ-
 քետր պիր մահացու կիւնահ իշլէտիյի վազըթ,
 քէէննի օնուն էօմրիւնէ գաստ էտէճէք տէրէ-
 ճէտէ պիր քէսքին զէհիր վէրմիշ օլուր օնա:
 Վէ Պօղոս առաքեալըն սէօզիւնէ կէօրէ կիւ-
 նահքետր քիշի « Ալլահ էվլատընը այագ ալ-
 թընա ալտը »¹: Չունքի կիւնահը տիւնեատան
 տէֆ էթմէք իշին ֆրիտտոսուն եափտըզը վէ
 շէքտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի տէ մաալէ ալ-
 մայըպ խօրլամըշ օլուր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եւ ազիզ դուրթարըճըմ, էօյլէ իսէ պէն կիւ-
 նահ իշլէտիյիմտէ, տաիմա սէնի զալպիմտէն
 գօվմուշում, վէ էյէր թէքըարէն էօլմէք գա-
 պիլ օլսա, սէնին էօմրիւնէ պիլէ գաստ էթմէյէ
 չալըշմըշմ: Շիմտի աղնայօրում քի փէյլամ-
 պէրին ալզըյըլա « Սանա նէ եափտըմ, եախօտ
 նէ պապտէ սէնի ինճիթտիմ, ճէվապ վէր պա-
 նա » տէյօրսուն: Նէ ճէվապ վէրէյիմ. սէն
 պէնի եօգտան վար էթտին. պէնիմ իշին էօ-
 լիւմիւ տաիի գապուլ էթտին. իշթէ պանա
 էթտիյին պու տուր. պու ճիհէթ իլէ ճէվապ-
 տան աճիզ գալմըշմ. վէ պինլէրճէ ճէհէննէ-

մէ մուսթահազ օլմուշում . վէ օրայա պէնի կէօնտերմէյէ հազզըն վար : Լաքին խաջըն իւղէրինտէ պէնիմ իջին էօլմէյէ սէնի բիզա էտէն մուհապէթինի խաթըրընա կէթիր . պէնիմ աչգըմա տէօքտիւյիւն գանը խաթըրընա կէթիր տէ , պանա մէրհամէթ էյլէ : Պիլիրիմ քի , սէն պէնիմ գաթի ումիտ օլմամը իսթէմէզսին . հաթթա սէնի օրատան զօվտուղում գալպիմին գափուսու եանընտա տուրուպ , օրայա կիրմէք իջին իլհամլարընըլա չալարսըն . « Գափուսու եանընտա տուրմուշ չալըյօրում . աչ պանա հէմլիրէմ արուսէ » տերսին : Պէլի գուրթալընը Յիսուսում , պէն տէ շիմտէն կէրի կիւնահը օրատան զօվարըմ . իչէտիյիմ կիւնահլարըն իւղէրինէ ճանու կէօնիւլտէն աճըրըմ . վէ սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ : Պույուր կիր էյ պէնիմ մուհապէթիմ . գափուսանա աչըզ տըր . կիր , վէ պիր տահա պէնտէն այրըմա : Մուհապէթին իլէ պէնի գուճազլա , վէ պիր տահա գուճաղընտան այրըմայա պէնի զօյվէրմէ : Եօզ էֆէնտիմ , եօզ , պիր տահա պիրիպիրիմիզտէն այրըմայալըմ . սէնի գուճազլար , վէ սէնի պաղըրմա պասարըմ : Միւտավէմէթ վէր պանա : « Սէնտէն այրըմայա պէնի պըրագմա » : Վալիտէմ կոյա Մարիամ , պանա տաիմա եարտըմճը օլ . պէնիմ իջին Յիսուսա բիճա էյլէ . պու քէրէմի պանա ալըվէր քի , օնու լութփուսու պիր տահա զայպ էթմէյէյիմ :

ՕՆԱԼԹԸՆՃԸ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԱԼԼԱՀԸՆ ՄԵՐՀԱՄԵԹԻ

Մերհամեր շերասար հոռոգորոշնտա աներ
ալրգ հոյիշնիշր¹.

ԻԼԹ ՀԻՍՍԷ

Եյլիք՝ թապիաթընըն իզթիզասընտան իշաէ
էտիհի տիր. եանի քէնտի էյլիքլէրինի սաիրէ
տէ իւհադ էթմէյէ մէյալ տըր: Իմտի Ալլահ
թալա քի զաթէն նիհայէթսիզ պիր էյլիք տիր,
քէնտի իզպալինէ պիզի տէ հիսսէտար էթմէյէ
տէրէհէի քէմալտէ արզիւ էտէր: Պինաէն ա-
լէյհ օնուէն իսթէյի զազէպլէմէյէ տէյիլ, իլլա
հիւմլէյէ էյլիք էթմէյէ տիր: Չուէքի զազէպ-
լէմէք Ալլահըն մէյլինտէն խարըհ պիր շէյ
տիր, տէր Եսայի մարգարէ 2: Հաչան քի Ալլահ
թալա պու տիւնեատա պիզի զազէպլէրսէ, ախ-
րէթտէ պիզէ մէրհամէթ գուլանմադ իշին զա-
զէպլէր: Քէնտինի պիզէ տարհամէթ էթսին » 3
տէր: Ալլահ թալա կիւնահքեարա իսլահ օլտոււն
քի, օնա ափվլըզ վէրէյիմ վէ մէրհամէթ էտէ-
յիմ տէյի պէքլէր:

Սուրը Թուվմաս սէօյլէր քի, հավա, սու, ա-

թէշ, թօփրագ, վէ ճէմի մախուզլար, քէնտի
 եարատընըլարընա օլան սիթէմէրէն ինթիգա-
 մընը ալմագ իշին թապիի պիր իլգայըլա կիւ-
 նահա դարշը սիլահա տալրանըլար: Լաքին
 Ալլահ թալա քէնտի մէրհամէթինտէն նաշի
 օնլարը մէքս էտէր: Անճագ էֆէնտիմ, սէն քի
 պու եարամազլար իսլահ օլսունլար տէյի պէք-
 լէյօրսուն. օ նամքետըլարըն սէնին սապընը
 տահա զիյատէ սէնի ինճիթմէյէ ալաթ էթտիք-
 լէրինի կէօրմէյօրմուսուն: Եւ պու դատար
 թահամմիւլին տալը նէ: «Կիւնահքեարըն էօ-
 լիւմիւնիւ իսթէմէմ, թէօլպէյէ կէլիպ եաշամա-
 սընը իսթէրիմ»¹ տէյի ճէվապ վերիր Ալլահ թա-
 լա: Ահ, պու նէ թահամմիւլ տիր: «Եյ Ալլա-
 հըմ, Ալլահըմ, աֆվ էյլէ. էյէր քի Ալլահ օլ-
 մասայըտըն, հագգըզ օլուրուտուն» պու տալ-
 րանընըլա, տէմէյէ դատար եէթիշիր սուրբ
 Օգոստինոս: Սապըլ տահա զիյատէ փերվա-
 սըզըլա ալաթ էթսինլէր տէյի պէքլէմէք պայ-
 աղընա Ալլահանի շէրէֆէ զիւլլ տիր. «Պիզ
 կիւնահ իշէրիզ, հիջ վազիֆէմիզ օլմագ».
 պազըլար քէնէնի կիւնահըլա միւսալէհէ էթմիշ
 կիպի, ալլարնա վէ սէնէլէրճէ կիւնահտա ու-
 յուրլար: «Կիւնահըմըզա իթիթիսար պիլէ է-
 տէրիզ. սէն իսէ րահաթ տուրուրսուն: Պիզ
 սէնի խըրսա թահրիք էտէրիզ, սէն պիզի մէր-
 համէթէ» տէր, եինէ օ ազիզ: Սանըրսըն քի
 Ալլահըլա դօշու թութմուշուզ. պիզ օնու պի-
 զի զագէպլէմէյէ թահրիք էտէրիզ. օ պիլի աֆվ-
 լըլա տալէթ էտէր:

ԱՐՁԻՒ ՎԵՆԵՑԻԱ

Ահ էֆէնտիւմ, պիւրիւրիւմ քիւ շիմտի ճէհէն-
նէմտէ պուլոււնմայա մուսթահազ քտըմ. «Պէ-
նիւմ էվիւմ ճէհէննէմ տիւր»¹ : Անճազ սէնին
մէրհամէթինտէն նաշի հալա օրայա կիթմէմի-
շիւմ. վէ պուրատա սէնին խաքի փայտէյիւմ.
վէ «Սահիպ Ալլահընը սէվէսին» տէյէրէք,
պէնտէն սէվիլմէք իսթէտիյինի աղնայօրում :
Վէ էյէր սէնի ինճիթաիքլէրիմէ փիւշման օ-
լուրսամ, պանա աֆվ էթմէք իսթէտիյինի պիւ-
տիւրիյօրսուն : Պէլի, Ալլահըմ, մատամքի սէ-
նին աղամէթինէ ասի օլան պէնիւմ կիպի պիւր-
սէֆիլ քիշիտէն տէ սէվիլմէք իսթէյօրսուն,
պէն տէ սէնի ճանու կէօնիւլտէն սէվէրիւմ,
վէ պաշըմա կէլէպիլէճէք հէր պէլատէն զիյա-
տէ, սէնի խօրլատըլըմ իշին աճըրըմ : Էօյլէ
իսէ պանա նուր վէր, հա՛ նիհայէթսիզ էյլիք,
վէ սանա էթտիյիւմ սիթէմին նէ դատար քէօ-
թիւ օլտուղուսու պանա թանըթտըր : Հաշա,
պոււնտան պէօյլէ սէնին տավէթլէրինէ դարը
գօմադ իսթէմէմ : Պէնի պու դատար սէվէն, վէ
պոււնճա տէֆա, վէ պու դատար մուհապէթ
իլէ պանա աֆվ էտէն պիւր Ալլահը պիւր տա-
հա ինճիթմէք իսթէմէմ : Ահ, Յիսուսում, քէշ-
քի սէնի հիշ ինճիթմիշ օլմայալըտըմ : Աֆվ էթ
պանա. վէ պու քէրէմի էյլէ քի, պու կիւն-
տէն սօղրա սէնտէն մատա պիւր շէյ սէվմէյէ-
յիւմ. ոէն պէնիւմ իշին էօլմիւշսիւն, պէն տէ
սալթ սէնին իշին հաշայալըմ, սէն պէնիւմ աշ-

գլըմա պու գատար հղիյէթ չէքմիշտին, պէն տէ սէնին աշգընա հղիյէթ չէքէյիմ : Սէն պէնի « Էպէտիլէրտէն » սէվմիշտին, պէն տէ հպէտի սէնին մուհապէթին իլէ եանըպ թուլթուշալըմ : Եւ պէնիմ գուրթարընըմ, հէր շէյի սէնին սէվապլարընտան ումարըմ, սանա տախի կիւլէնիբիմ, եւ կոյս Մարիամ . շէֆաաթըն ըլա պէնի սէն գուրթարաւագսըն :

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ալլահ թալանըն կիւնահքեարը թէօվպէյէ տավէթ էթմէտէ գուլլանտըղը մէրհամէթի տէ միւլահապա էյլէ : Աղամ Ալլահա առի օլուպ, օնտան երկզիւնիւ սաղլատըյըսա, պագ քի Ալլահ Աղամը զայպ էթմիշ օլտուղուշտան, օնու արամայա չըգար . վէ « Աղամ նէրէտէսին » ¹ տէյերէք տէրտլի տէրտլի օնու չաղըրըր : Հայր Փէրէյրօնուն թապիրի միւհուպինճէ, « Ղայպ օլմուշ էվլատընը արայան պիր փէտէր սէթինէ պէնղէր » : Էյ պիւրատէր, Ալլահ թալա սանա տախի պու շէյի գաջ տէֆալար գուլլանմըշ տըր : Սէն Ալլահտան գալարըտըն, Ալլահ սէնին արգանա տիւշմիւշ, պագը իլհամլարըլա, պագը զիմէթ իղթիւրապլարըլա, պագը վաղլարըլա, պագը մէշագգաթլար ըլա, պագը տա տաթլարընըն էօլիւմիւլիլէ սէնի չաղըրըրըտըր : Սանըրսըն քի Բիրիստոս « Չաղըրմագտան եօրուլտում, վէ պօղաղըմ գուրուտու » ² տէյի սէնին իշին սէօյլէմիշ տիր : Լաքին պիւմիշ օլուն կիւնահքեարլար քի շիմտի սիզի պէօյլէ

չաղըրը պ տուրան սահիպ, պիր կիւն սիգին
չէրասթճընըզ օլաճագ տըր, տէր սրբուհի թե-
րեղա:

Էյ քրիսթիան, սէնի չաղըրան Ալլահա ա-
ճապա դա՛չ տէֆալար սաղըր օլտուէն: Պիր տա-
հա սէնի չաղըրմասա՝ մուսթահագ ըտըն, Լա-
քին՝ Ալլահըն սէնի չաղըրմագտան վազ կէլ-
մէտի. չուքի սէնին իլէ մուսալէհէ էթմէք,
վէ սէնի գուրթարմագ իսթէր իտի: Էյի աղ-
նա. սէնի չաղըրան քիմիտի: Նիհայէթսիղ ա-
զամէթ սահիպի պիր Ալլահ: Գիմի չաղըրըրը-
տը. պիր սէֆիլ վէ գոգմուշ պէօճէյի: Չա-
ղըրտըղընըն սէպէպի նէ իտի: Ղայպ էթմիշ
օլտուղուէն լութուֆ էօմրիւնիւ թէքրարէն սա-
նա վէրմէք իչին իտի: «Բէօթիւ եօլուէտան
տէօնսիւն, վէ քէնտինի գուրթարսըն»¹. Պիր
քիշի Ալլահըն լութֆուէնու գազանա պիւմէք
իչին, էօմրիւնիւ պաշա պիր չէօլէ չէքիլսէ,
պէօյիւք պիր շէյ էթմիշ օլմազ իքէն, էյէր իս-
թէրսէն, պիր փիւշման ամէլիլիլէ պիր տագի-
գէնին իչինտէ օնու գազանմայը Ալլահ սանա
թէքրիֆ էտէր իտի, սէն եինէ կէրի էտէր ի-
տին: Պսւ ճիւմլէ իլէ Ալլահ սէնի երեզտէն
պըրագմատը, սանըրսըն քի երեքք աճըսըյլա
արգանտան կէլիպ, այ օղուլ նիչին քէնտինի
զայ էթմէք իսթէյօրսուէն. «Էյ գավմը իսրա-
յէլ, նիչին էօլիւմիւ իսթիյար էտէրսին»²
տէրիտի:

Հաչան պիր քիմսէ պիր մահաջու կիւնահ
իշէրսէ, Ալլահը գալպինտէն գօվար: «Կէրի
տուր պէնտէն տէր բապպիյէ»³: Ալլահ նէ եա-

1 Եզեկ. ԺԸ. 32:

3 Յովբ. ԻԱ. 14:

2 Եզեկ. ԻԱ. 51:

փար: Օ նամքեօր երւբէյին գափոռսու էօնիւն-
տէ տուրսւր: «Իշթէ գափոռնուն եանննտա
տուրմուշ չալարում»¹. Վէ «Աչ պանա հէմշի-
րէմ արուսէ»² տէյէրէք սանըրսըն քի օ ճանա
րիճա էտէր: Թաքի եալվարմագտան պայաղը-
ճա եօրուսւր: Պէլի, տէր սուրբ Դիոնեօսիս
արիսպագացի, Ալլահ թալա քէնտինտէն երւզ
չէվիրէնլէրին արգասընտան տա կիտէր, Վէ
ճանլարընա գըյմասընլար տէյի օնլարա րիճա
էտէր: Պօղոս առաքեալ տալի «Քրիստոս ի-
չին (եանի Քրիստոսուն թարաֆընտան) րիճա
էտէրիզ, Ալլահըլա պարըշըն»³ տէյի եազուը-
ղընտա պուենու կէօսթէրմէք իսթէմիշ տիր:
Ոսկեբերան պու փարչայը թապիր էթտիյինտէ
կիւզէլ սէօյլէր. «Տիւշմէն քէնտիսի տէյիլ,
իլլա սիզ իքէն՝ Քրիստոս քէնտիսի Ալլահըլա
պարըշըն տէյի սիզէ րիճա էտէր» տէր: Եանի
տէմէք իսթէր օ ազիզ քի, քէնտիյլէ պարըշ-
սըն տէյի կիւնահքեար Ալլահը թահրիք էթ-
մէյէ եօրուլաճագ տէյիլ, իլլա Ալլահըլա պա-
րըշմայա սալթ քէնտիսի գարար վէրէճէք տիր.
չուենքի միւսալէհէտէն գաչան Ալլահ տէյիլ,
քէնտիսի տիր:

Ահ, պու էյի սահիպ, հէր կիւն պուենճա կիւ-
նահքեարլարըն արգասընա զօշար, Վէ նամ-
քեօրլար, արթըգ պէնտէն գաչմայըն, իլլա գաչ-
տըղընըղըն սէպէպի նէ տիր օնու սէօյլէյին:
Պէն սիզին էյլէյինիզի իսթէրիմ. Վէ սիզի գութ-
լու էթմէքտէն պաշգա արզիւմ եօգ տուր.
էօյլէ իսէ նիչին քէնտիսիզի զայ էթմէք իսթէ-
յօրսուենուզ, տէր օնլարա: Լաքին, էֆէնտիմ,

1 Յայտ. Գ. 20:

5 Բ. Կոր. Ե. 20:

2 Երգ. Ե. 2:

սէն նէ եափայօրսուն: Պէօյլէ ասի եարամաղ-
լարա պու գատար թահամիւլ վէ մուհապէթ
կէօսթէրմէնին ասլը նէ: Օնլարտան նէ մէմու-
լին վար: Սէնտէն գաջան պու պայաղը գուրտ-
լարա պու գատար արագա էթտիյին սանա պիր
շէրէֆ տէյիլ տիր: « Ինսան նէ տիր քի, օնու
պու գատար պէօյլէտիւրսին, եախօտ օնա
ֆիքիր գոյասըն »¹:

ԱՐՁԻՒ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Իշթէ էֆէնտիմ, օ նամքեօր սէնին հուզու-
րունտա տըր, վէ մէրհամէթ տիլէր. « Փէտէր,
աֆվ էյլէ »: Սէնի փետէր թէսմիյէ էտիյօրսամ,
սէնին պէօյլէ իսթէտիյին իջին տիր: Փէտէրիմ,
պանա աֆվ էյլէ: Պէն աֆվլըղա լայըգ տէյի-
լիմ, սէն պանա պու գատար էյլիքտար օլտուն
տէյի, պէն սանա պու գատար նամքեօր տավ-
րանտըղմ իջին, վագաա աֆվլըղա սէզա տէ-
յիլիմ: Լաքին պէն սէնտէն գաջտըգճա, պէնի
եիւզտէն պըրագմայա սէնի գօյվէրմէյէն էյլիք-
տարլըղըն իջին օլտուն, շիմտի պէնի գապուլ
էյլէ քի սանա տէօնմիւշիւմ: Յիսուսում, սանա
գարշը իշլէտիյիմ կիւնահլար իջին պիր քէս-
քին աճը վէր պանա, վէ պարըշըզլըգ պու սէ-
սինի պէնտէն քէթմ էթմէ: Սանա էթտիյիմ սի-
թէմլէրէ հէր պէլատէն զիյատէ աճըրմ. օն-
լարտան իբրահ էտէրիմ, վէ պու իբրահմը սէ-
նին Գէթսէմանի պաղչէսինտէ օնլարտան տույ-
տուղուն իբրահ ըլա պերլէշտիւրիւրիմ: Տէ, է-
ֆէնտիմ, օ պաղչէտէ պէնիմ իջին սաջտըղըն

գանձն խաթըրասը իջին օլսուեն, պանա ափվ
 էյլէ: Սէնտէն պիր տահա այրըլմամագ, վէ
 սէնին իջին օլմայան հէր պիր արզիւլիւ գալ-
 պիմտէն գօլմագ իւզէրէ գալիէն վէ գաթիէն
 նիյէթ գօրում: Յիսուսում, մուհապէթիմ, սէ-
 նի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ, վէ տարմա
 վէ եալընըզ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Լաքին
 իճրասընտա պուլունմայա սէն գուվլէթ վէր,
 վէ պէնի պիւսպիւթիւն քէնտինին էյլէ: Եւ
 պէնիմ ումիտիմ Մարիամ, սէն մէրհամէթ վա-
 լիտէսի սին. պէնիմ իջին Ալլահա բիճա էյլէ,
 վէ պանա մէրհամէթ էթ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Տիւնեա փատիշահլարը քէնտիւէրէ ասիյան
 էթմիշ թէպաալարը հագգընտա, ափվըզ աիւէ-
 մէյէ կէլտիքլէրի վագըթ տախի շիտտէթ իւէ
 մուամէլէ էտէրլէր. լաքին Ալլահ պիզիմ հագ-
 գըմըզտա պէօյլէ մուամէլէ էթմէզ: «Եյեր օնա
 տէօնէրսէք, պիզտէն եիւզ չէվիրմէզ»¹: Պէլի,
 Ալլահ թալա խաքի փայինէ կէլէնլէրտէն եիւզ
 չէվիրմէզ, չուքի «Տէօնիւն պանա»² տէյէ-
 րէք գուճաղընա տալէթ էտէն քէնտիսի տիր:
 Վէ օ մագուլէ քիշիյիլէ անինտէ պարըշ էթ-
 մէյէ տէ սէօզ վէրիր, «Սիզ պանա տէօնիւն,
 պէն տէ սիզէ տէօնէյիմ, տէր գուվլէթլէր Ալ-
 լահ»³: Ահ, Ալլահ թալանըն քէնտիյէ տէօ-
 նէն կիւնահքեարա կէօսթէրտիյի պու նէ մու-

1 Բ. Մնայ. Լ. 9:

3 Զաք. Ա. 3:

2 Երեմ. Գ. 7:

հասկենք վե նէ մերհամէթ տիր: Գրիստոս է-
ֆէնտիմիզ տէ գոյուն թէմսիլիյէ պիզէ պու-
նու աղնաթմագ իսթէմիշ տիր քի, չօպան օնու
պուլտուղունտա «Սէվինէրէք օնու օմուզունա
վուրուր»: Վէ «Պէնիմ իլէ պիրլիքտէ շազ
օլուն գիրա զայպ օլան գոյունումու պուլ-
տում» տէյերէք, քէնտինէ հէմտէմ օլմագ ի-
չին տօսթլարընը տավէթ հտէր: Իշթէ «Թէօվ-
պէյէ կէլէն պիր կիւնահքեար հագգընա տա
կէօյլէրտէ պէօյլէ շազլըգ օլուր»¹ տէր էֆէն-
տիմիզ: Անառակ որդինին թէմսիլիյէ գուր-
թարընը պու մատտէյի տահա գիյատէ ա-
շիքեար էթմիշ տիր. տէյերէք քի, զայպ օլմուշ
էվլատընըն տէօնտիւլիւնիւ կէօրտիւլիւնտէ օ-
նա դարը կիտէն, վէ օ սէօյլէմէզտէն իլէրի
քէնտիսի օնու գուճագլայըպ էօփէն, վէ տույ-
տուղու մուհապէթին վէ թէսէլլինին շիտաէ-
թինտէն պայղընլըգ տէրէճէսինէ կէլէն փէտէր
քէնտիսի տիր:

Էյեր կիւնահքեար թէօվպէյէ կէլիրսէ, հիչ
պէնի ինճիթմէմիշ կիպի օնուն կիւնահլարընը
ունուտուրում տէմէյէ դատար եէթիշիր, «Պի-
նամուս քիշի էյեր իշլէտիյի պինամուսլուգ-
լարտան տէօնէրսէ, եաշասըն... իշլէտիյի ճէ-
մի դապահաթլար... անըլմասըն»²: Թէքրար
«Կէլին... էյեր կիւնահլարընը իս կիպի իսէ
քար կիպի պէյազ էտէյիմ»³ տէր: Զունքի Ալ-
լահ «Փաք երւրէյի, վէ ալչագ կէօնիւլիւ խօր-
լամազ»⁴:

Կիւնահքեարլարա մերհամէթ գուլլանմայը,
վէ աֆվ էթմէյի Ալլահ քէնտիյէ շէրէֆ սա-

1 Ղուկ. ԺԵ. 5-7:

3 Ես. Ա. 18:

2 Եզեկ. ԺԸ. 21-22:

4 Սաղմ. Խ. 19:

յար: « Սիւզէ մէրհամէթ էթմէտէ երւճէլսին »¹: Հէմ նէ վազըթ աֆվ էտէր տէրսէն. փիւշման օլտուղունն ունտէ: Կիւնուհքեար, չօգ աղլա- մայա միւհթան տէյիլսին, իւք կէօղ եաշընա Ալլահ մէրհամէթէ կէլիր, տէր փէյղամպէր: « Սէնին ֆիղանընըն սէսինի կէօրաիւյիւ կիպի, սէնի տիյնէտի »²: Պիզիմ Ալլահըլա տավրան- տըղըմըզ կիպի տավրանմազ Ալլահ պիզիմ ի- լէ: Ալլահ պիզի չաղըրըր, պիզ սաղըր օլու- ըուզ. անճագ Ալլահ պիզիմ սէսիմիզի իշիթ- տիյի անտէ, պիզի տիյնէր. թէօվպէ էթտիյի- միզ անտէ, պիզէ աֆվ էտէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

ԱՆ Ալլահըմ, պէն քիմին իլէ սւղրաշմըշմ, քիմէ դարշը գօմուշում: Սանա քի պէօյլէ էյի- սին, պէնի եարաթմըշսըն, պէնիմ իշին էօլ- միւշսին: Պու գատար խաինլիքլէրիմտէն սօ- ղրա պանա նիճէ թէքրար թահամիւլ էթմիշ- սին: ԱՆ, սալթ պանա գուլլանտըղըն թահամ- միւլէ պագսամ, էօմրիւմիւ պաշա սէնին մու- հապէթին իլէ եանըպ թուլթուշմալըյըտըմ: Սա- նա դարշը էթտիյիմ պուլնճա սիթէմիէրէ սէնին թահամիւլ էթտիյին գատար քիմ պանա թա- համիւլ էտէ պիլիրիտի, էյէր պուլնտան սօ- ղրա թէքրար սէնի ինճիթմէյէ, վէ զայլըղա տէօնէրսէմ, վայ պաշըմա: Օ վազըթ պէնիմ հագըրմտա գուլլանտըղըն պու մէրհամէթլէր, ճէհէննէմտէն պէտթէր մուաղղապ պիր ճէ- հէննէմ օլուր: Եօգ, էֆէնտիմ, եօգ, պիր տա-

հա սէնտէն երեզ չէվիրմէյէ պէնի պըրագմոս :
 Սէնի ինճիթմէքտէն իսէ, հօլմէք տահա էվլա
 տըր : Կէօրիւյօրում քի, արթըզ սէնին մէրհա-
 մէթին պանա թահամմիւլ կէթրէմէյօր : Սէնի
 ինճիթտիյիմէ աճըրըմ, եա հօլլիւսիւզ էյլիք :
 Ճանու կէօնիւլտէն սէնի սէվէրիմ : Վէ գալան
 հօմրիւմիւ պիւսպիւթիւն սանա սուլմայա գա-
 րար վէրմիշիմ : Կէօյլիւ փէտէր, Յիսուսուն աշ-
 զընա օլսուն, ըրճամը գապուլ էյլէ : միւտա-
 վէմէթ, վէ ազիզ մուհապէթ վէր պանա : Գուր-
 թարլէք Յիսուսում, պէնիմ իչին տէօքտիւյիւն
 գանըն աշգընա տիւէյիմի գապուլ էյլէ : « Գըյ-
 մէթլի գանընըլա սաթըն ալտըղըն գուլարը-
 նըն եարտըմընա եէթիշ » : Ես պէնիմ վալի-
 տէմ Մարիամ, նազար գըլ պանա . « Ղայէթ
 մէրհամէթլի կէօղլէրինի պանա չէվիր », վէ
 պէնի պիւսպիւթիւն Ալլահա ճէլպ էյլէ :

ՕՆԵԵՏԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԱԼԼԱՀԸՆ ՄԵՐՀԱՄԵԹԻՆԻ ԲԵՐԹԻՏԵ
ԳՈՒԼԼԱՆՄԱԳ

Պիլմիզմիսին քի, Առահրն բարըրըրըր սեկի
քեօվպեյե կեօքիշիշի¹.

ԻԼԲ ՀԻՍՍԵ

Ինճիլի շերիֆտեքի զիվա թէմսիլինէ կեօրէ,
լարզմէթքեարլար թարլատա պուշտայըլա պիր-
լիքտէ զիվանըն տա պէօյիւտիւյիւնիւ կեօր-
տիւքլէրինտէ, « Իսթէրմիսին քի, կիտէլիմ,
վէ օնու սէօքէլիմ » տէտիլէր աղալարընա :
Լաքին թարլա սահիպի, եօգ, գօյվէրին պէրա-
պէր պէօյիւտիւնլէր. « Պիչիմ վազթընտա պի-
չէնլէրէ, Էլք էվվէլ զիվայը թէօփլայըն, վէ
եազմագ իչին օնու տէմէթ պաղլայըն տէ-
րիմ »² տէյի ճէվապ վէրտի: Պու թէմսիլտէն
աղնաշըլըր պիր թարաֆտան Ալլահըն կիւ-
նահքեարլարա գուլլանտըլը թահամիւլ. վէ
օ պիր թարաֆտան տա մուաննիտլէրէ գուլ-
լանտըլը շիտտէթ: Շէյթան ինսանլարը Էքի
եօլուլա ալտատըր, եանի « Ումիտ քէսիքլիյի
իլէ, վէ սւմիտ իլէ » տէր սուրը Օդոստինդս :

¹ Հուլ. Բ. 4:

² Մատ. ԺԳ. 28. 30:

Կիւնահրեար կիւնահը իշխեալքտէն սօղրա , Ալլահըն ատալէթինին էօրֆիւլիւլէ ումիտինի քէսմէյէ իվղա վէրիւր օնա : Լաքին կիւնահը իշխեմէզտէն էվվէլ , Ալլահըն մէրհամէթինին ումիտիլէ կիւնահ իշխեմէյէ օնու ճէսարէթ- ճէնտիւրիւր : Պու սէպէպ իշին եինէ օ աղիզ , « Կիւնահ իշխեալքտէն սօղրա մէրհամէթէ ու- միտ էթ . կիւնահ իշխեմէզտէն էվվէլ ատալէթ- տէն գօրզ » տէյի նասիհաթ վէրիւր հէր քիշէյէ : Պէլի չունքի Ալլահըն մէրհամէթինի՝ օնու ին- ճիթմէյէ գուլլանան քիշի մէրհամէթէ լայըզ տէյիլ տիր : Մէրհամէթ՝ Ալլահտան գօրզմա- մայա օնու ալաթ էտէնլէրին հազզընա տէյիլ , իլլա Ալլահտան գօրզանլարըն հազզընա գուլ- լանլըլըր : Ատալէթէ գարշը կիւնահ էտէն մէր- համէթէ սըղընա պիլիւր . լաքին ասըլ մէրհա- մէթէ գարշը կիւնահ էտէն նէյէ սըղընաճագ , տէր Ապուլէնսէ :

Քէնտի գայլըլընը իսթէյէճէք գատար գաթի ումիտ կիւնահրեար փէք նատիր . պուլլունուր : Իլլա սէլամէթէ եէթիշմէք ումիտինի զայպ էթ- մէյէրէք կիւնահ իշխեմէք իսթէլըլէր : Կիւնահը իշխէլըլէր , վէ Ալլահ մէրհամէթլի տիր , պու կիւնահը իշխէրիմ , սօղրա խոստովանանք օ- լուրում տէրլէր : Կիւնահրեարլար պէօյլէ սէօյ- լէրլէր , տէր սուրք Օգոստինոս : Լաքին ֆէնա- սը օ տուր քի , շիմտի ճէհէնէմտէ զազէպ չէքէնլէրին չօղլարը տա վազթըլլա պէօյլէ սէօյլէր իտիլէր :

Քիթապը շէրիֆին սէօղիւ միւճուպինճէ , « Ալլահըն մէրհամէթի պէօյիւք տիւր , պէնիմ կիւնահլարըմըն չօղլուղունա մէրհամէթ էտէր տէմէ սազըն » . զիւրա « Մէրհամէթ վէ տար- ղընլըզ օնուն էլինտէ տիր . վէ տարղընլըլընը

կիւնահփեարլարտա տօյուրուր »¹ : Վազաս Ալլահըն մէրհամէթի թիւքէնմէզ վէ էօլչիւսիւզ տիւր : Լաքին պու մէրհամէթին ամէլլէրի էօլչիւլիւ տիւր : Զիւնքի Ալլահ նասըլ քի մէրհամէթի իսէ, էօյլէ տէ ասիլ տիր : Պու սէ պէպտէն էօթիւրիւ էֆէնտիմիզ՝ « Պէն հէմ ասիլ իմ, հէմ մէրհամէթի : Լաքին կիւնահփեարլար պէնի եալընըզ մէրհամէթի պէլլիլէյօրլար » տէմիշ տիր պիր տէֆա սրբուհի Պրիֆտաեա : Սուրբ Բարսեղ տախի՝ կիւնահփեարլար՝ Ալլահը նըսֆիյէթ իւզէրէ տիւլիւնիւրլէր : « Ալլահ հէմ էյի, հէմ տէ ասիլ տիր : օնու նըսֆիյէթ իւզէրէ միւլահազա էթմէյէլիմ » տէյի եազար : Վէ Հայր Ավիւա, էյէր Ալլահըն մէրհամէթի օնու կիւնէնտիրմէյէ տէ գուլլանըլըր օլսայըտը, պու մէրհամէթ օլմազի իլլա ատալէթին էքսիքլիյի օլուրուտու, տէմիշ տիր : Ալլահըն մէրհամէթի օնու քէօթիւյէ գուլլանանլարա տէյիլ իլլա Ալլահտան գօրգանլարա վատ օլունմուշ տուր : Նասըլ քի Ալլահանի վալիտէ տախի « Օնու մէրհամէթի միլլէթտէն միլլէթէ քէնտինտէն գօրգանլարա տըր »² տէյի սէօյլէր քէնտի պէյթլէրինտէ : Վէ սուրբ Օգոստինոսուն գալլինճէ, « Վատլէրինտէ սահիհ օլան, թէհտիտլէրինտէ տէ սահիհ տիր » : Սազըն, կիւնահ իլլէթտիրմէք իչին, օ քէլփին, եանի շէյթանըն վատ էթտիյի մէրհամէթէ գուլազ գօմայասըն, տէր սուրբ Յովհան Ոսկեբերան : Սուրբ Օգոստինոս տախի « Սէրպէսթ կիւնահ իլլէմէք իչին ումիտ էտէր, լաքին վայ պու սալթէ ումիտէ » տէր : Վէ « Ա՛հ, պու պիհուտէ ումիտ կէօլկէսինին ալտատըպ

զայ էթտիյի ինսանլար սայըյա հիսապա կել-
մէզ» տէյի տէ իլավէ էտէր : Վայ հալինէ օ
քիմսէնին քի, Ալլահըն մէրհամէթինի օնու
տահա ղիյատէ ինճիթմէյէ գուլլանըր : Սուրբ
Պէրնարտոսուն սէօղիւ միւճուպինճէ, Ալլահ
թալանըն Սադայելի էօյլէ չափըզ ղազէպլէտի-
յինին սէպէպի, ղազէպ պուլմայահաղըմ տէյի
ումիտ էտէրէք ասի օլտուղույուտու : Մանա-
սէ փատիշահ կիւնահ իշլէտի, սօլրա թէօվ-
պէյէ կէլտիյի իջին Ալլահ օնա աֆվ էթտի :
Օնուն էվլատը Ամն փէտէրինին գօլայնա աֆվ-
լըզ պուլտուղունու կէօրմէյիլէ, աֆվլըզ ու-
միտիլէ քէնտինի քէմլիյէ վէրտի : Լաքին մէր-
համէթէ նաիլ օլմատը : Պունուն իջին, Յուզա
զայ օլտու « Չունքի ուսթասընըն մազլըմլը-
ղընա կիւվէնմիշ իտի » տէր սուրբ Յովհան
Ոսկեբերան : Խուլասէի քէլամ վազաա Ալլահ
սապըրլը տըր, Լաքին տաիմա սապը էթմէզ :
Էյէր Ալլահ տաիմա սապը էթսէ, քիմսէ զայ
օլմամալըյըտը . օյուսա ալէսսէվիյէ զիւիմէ
կէօրէ, աղըլ պալիշ քրիթիանլարըն տա չօ
ղու զայ օլուր . չունքի « Կէնիշ գափու, սէր-
պէսթ եօլ զայլըղա կէօթիւրիւր . վէ օնտան կի-
րէնլէր չօզ պուլունուր »¹ տէմիշ տիր էֆէն-
տիմիզ :

Աֆվլըզ ումիտիլէ կիւնահ իշլէյէն քիշի՝
« Թէվպէքեար տէյիլ, հիլէքեար տըր » տէր
սուրբ Օգոստինոս : Պունա նիսպէթ Պօղոս ա-
ռաքեալ տաիսի, « Նաֆիլէ եէրէ քէնտինիզի
ալտաթմայըն, Ալլահ խօրլանմազ »² տէմիշ
տիր : Իսթէտիյի գատար Ալլահը ինճիտիպ,
Ալլահը խօրլամազ եախօտ ալտաթմազ տէմէք

1 Մատ. Է. 13:

2 Գաղ. 2. 7:

օլուր. «Զիրա ինսան հէր նէ քի էքէրսէ, օնու պիչէր»¹: Կիւնահ էքէն քիշինին ճէհէն-նէմսէն վէ զազապտան պաշգա շէյ մէմուլ էթմէյէ հազգը եօգ տուր: Շէյթանըն վայ օլան քրիսթիանլարըն ճիւմլէսինի ճէհէննէմէ սիւ-րիւքլէտիյի աղ պու հիյլէսի տիր. եանի օն-լարա դօրգմայըն սէրպէսթճէ կիւնահ իշլէյին, «կիւնահլարըլա տա եինէ սէլամէթէ եէթի-շիրսինիզ, տէր: Անճագ Ալլահ թալա տա աֆվ-լըգ ումիտիյիլէ կիւնահ իշլէյէնէ պէտտուա վէրիր: «Ումիտ իլէ կիւնահ իշլէյէնէ լանէթ օլտուն» տէր: Կիւնահ իշլէտիքտէն սօլրա, էյէր թէօվպէսի վարսա՝ կիւնահքեարըն ու-միտի Ալլահ մագպուլ տուր, լաքին մուան-նիտ կիւնահքեարլարըն ումիտի օնուն մէն-ֆուրու տուր: «Օնլարըն ումիտի քէնտի զայ-լըղլարընա մուճիպ տիր»²: Նիճէ քի պիր խըզմէթքեար՝ պէնիմ աղամ էյի քիշի տիր տէ-յէրէք օնուն էմրինէ գարշը հարէքէթ էթտի-յինտէ աղասընը կիւճէնտիրիրտէ, պու մա-զուլէ ումիտ տէ քէզալիք Ալլահը զազապա թահրիք էտէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵՆԻՑԱ

Ահ, էֆէնտիմ, իշթէ պու մագուլէլէրին պի-րիսի տէ պէն օլտում. չունքի սէն պանա թաթ-լը մուամէլէ էտիյօրսուն տէյի սէնի ինճիթտիմ: Ահ էֆէնտիմ, պիրաղ տահա սապր էյլէ, պէ-նի եիւզտէն պրրազմա. սէնին լութֆուսուլա էօյլէ ումարըմ քի պէնի թէրք էթմէյէ ար-

Թրգ պիր տահա սէնի Թահրիք էթմէյէճէյիմ: Ես էօլլիւսիւզ էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ, վէ Թահամիւլիւնիւ պէօյլէ քէօթիւյէ գուլլան-տողըմա աճըըմ: Շիմտիյէ գատար պանա պէքլէտիյին իչին թէշէքքիւր էտէրիմ: Շիմ-տիյէ գատար էթտիյիմ կիպի, պու կիւնտէն սօղրա տա թէքրար խըյանէթ էթմէք իսթէ-մէմ: Պիր կիւն սէնի սէվտիյիմի կէօրմէք իչին սէն պանա օ գատար պէքլէտին: Իշթէ սըթըգ օ կիւն կէլտի տէյի ումարըմ: Սէնի հէր շէյ-տէն զիյատէ սէվէրիմ. վէ սէնին լութֆուլու տիւնէնէն ճէմի փատիշահ լըղարընտան մու-րահահ թուլթարըմ. սէնին լութֆուլու զայպ էթմէքտէն իսէ, պին քէրիէ էօմրիւմիւ զայպ էթմէյէ հաղըըմ: Ես փէտէր Ալլահըմ, Յի-սուս ֆրիստոսուս խաթըըր իչին օլտուն, էօ-լիւնճէյէ գատար սէնին մուհապէթինտէ միւ-տալէմէթ վէր պանա: Պիր տահա միւնէտտէ-տէն խիյանէթիք էթմէյէ, վէ սէնին մուհապէ-թինտէն այըըմայա պէնի պըրագմա: Ես պի-քիր Մարիամ, պէնիմ ումիտիմ սէն սին. պու միւտալէմէթի սէն պանա ալը վէր, պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Ալլահ թալա կէջմիշ զէմանտէ պանա պուն-ճա մէրհամէթ գուլլանտը, պունտուն պէօյլէ տէ եինէ գուլլանըր տէյի ումարըմ տէյէճէք օլուրսան, պէն տէ ճէվապ վէրիւրիմ քի, Ալլահ սանա պու գատար մէրհամէթ գուլլանմը տէ-յի, օնու թէքրարէն ինճիթմէքմի իս թէրսին, էօյլէ իսէ Ալլահըն թաթըըրըընը վէ սապըընը պէօյլէ խօրլարմըսըն: Պիւմէգմիսին քի. Ալլա-

հըն սանա շիմտիյէ դատար թահմիւլ գուլլան-
մասը՝ սէն օնու ինճիթմէյէ տէվամ էտէսին
տէյի տէյիլ, իլլա իշէտիյին քէմլիյի աղլա-
յասըն տէյի տիր, տէր Պօղոս առաքեալ: «Է-
յէր օնուն ազիմ թաթլըլըշըն վէ սապըրընը
խօրլարսան, պիլմէզմիսին քի Ալլահըն թաթ-
լըլըլը սէնի թէօվպէյէ կէօթիւրիւր»¹: Սէն
Ալլահըն մէրհամէթինէ ումիտ էտէրէք, իշի
պիթիւրմէզսէն, օ պիթիւրիւր: «Էյէր օնա տէօն-
մէզսէնիզ, գըլըճընը պիլէմիշ տիր, վէ եայընը
գուրմուշ տուր»²: «Ինթիգամ պէնիմ տիր,
վէ վագթընտա պէն էտա էտէրիմ»³ տէյօր
Ալլահ թալա: Ալլահ վագաա պէքլէր. լաքին
ինթիգամ վագթը կէլինճէ, արթըզ պէքլէմէզ.
իլլա զագէպլէր:

Ալլահ թալա կիւնահքեարա իսլահ օլսուն
տէյի պէքլէր. լաքին օնուն կիւնահլարընը աղ-
լամագ իշին քէնտինէ վէրիլէն վագթը տահա
զիյատէ կիւնահը արթըրմայա գուլլանտըլընը
կէօրիւրսէ, օ վագթըլը տա օնու շէրասթլա-
մայա չաղըրըր: Շէօյլէ քի օնա վէրիլէն վա-
ղըթի վէ հագգընտա գուլլանըլան մէրհամէթ-
լէր տալի, օնուն տահա զիյատէ շիտտէթ իլէ
շագէպլէնմէսինէ, վէ տահա չափըզ երւզտէն
պըրագըլմասընա եարտըմ էտէրլէր. «Պաղտա-
տա շիֆա վէրտիք, իֆագըթ պուլմատը, օնու
թէրք էտէլիմ»⁴: Ալլահ պիր քիշիյի նասըլ
թէրք էտէր. եա օնա էօլիւմ կէօնտէրիպ կիւ-
նահ իշինտէ էօլմէյէ օնու պըրագըր, եալօտ
կիւնահքեարըն սէլամէթէ չըգաճաղը թէէսիւրլի
լութուֆլարտան օնու մահրոււմ էտիպ, ատի

1 Հոռվ. Բ. 4:

2 Սաղ. Ե. 15:

3 Բ. Օրին. ԼԲ. 35:

4 Երեմ. ԾԱ. 9:

լուծութիւնը պըրագըր . ֆիքրի քէօրլէնիւր , գալպի փէքէշիր , քէօթիւ խուլար ատէթ հիւք-միւնէ կէշիպ օնուս սէլամէթինի պայայընա գապիւսիզ էտէրլէր . վէ պէօյլէ միւնէրլէտ տէ-յիւ իսէ տէ , պիւր նէվի թէրք օլուսմուշ օլուր : « Օնուս վարըշընը սէօքէյիմ , վէ եաղմա օլ-սուս »¹ : Ահ , պուստան պէօյիւք զազապ օ-լմուրմու : Պաղ սահիպի վարըշընը սէօքէր , վէ ինսան օլմուշ , հալվան օլմուշ , իսթէյէն օրայա կիրսին տէյի գոյ վերիւսէ , նէ տէմէք օլուր : Եիւզտէն պըրագըր օլտուղուսնա պիւր նիշան օլմագըր : Իշթէ Ալլահ տա պիւր ճանը եիւզտէն պըրագըրսա , պէօյլէ էտէր . գորգունուս , վէ զիմէթ իզթիրապընըն վարըշընը սէօքէր օն-տան գալտըրըր , վէ օնու գարանլըգտա պըրա-գըր . օ վագըթ օ ճանա ճէմի պէտխուլարըն ճանապարհարը կիրէրլէր , « Գարանլըղը եափ-տըն , կէճէ օլտու . ճէմի օրման ճանապարհարը օնտա կէզէրլէր »² : Օ գարանլըգտա եիւզ իւ-զէրի պըրագըրան կիւնահքեար նէ եափար . « Պինամուս քիշի քէմլիքէրին չուգուրուսնա եէթիշիպ խօրլար »³ ֆէհվասընճա , Ալլահըն լուծութիւնու տա , ճէննէթի տէ , նասիհաթը տա , աֆօրօղու տա , հէր շէյի տէ խօրլար . վէ քէնտի զայըղընը պիւլէ զէվքէ ալըպ կիւ-մէյէ գաստար եէթիշիր :

Ալլահ թալա օնու պու տիւնեատա զազապ-սըզ պըրագըր վագաա . լաքին օնա զազապ վէրմէմէսի զազապըն էն պէօյիւյիւ տիւր : « Պու մէրհամէթի պէն իսթէմէմ . զիրա պու մէրհամէթ հէր տարղընլըգտան տահա իւստիւն

1 Ես . Ե . 5 :

5 Աւակ . ԺԸ . 15 :

2 Սաղ . ճԳ . 20 :

տիւր » տէր սուրբ Պէրնարտոս : Ալլահ թաւա
հաւան քի կիւնահքեարը կիւնահընըն էլինէ
թէսիւրմ էտէրսէ, օ նէ գօրգունն զաղապ տըր :
« Աչըը տարզընըզընտան տրամազ »¹ : Զանն
էտէրսին քի օնա հիչ կիւնէնմէմիչ տիր : « Ղայ-
րէթիմի սէնտէն գալտըրտըմ, րահաթլանայըմ,
վէ հիչ վազիֆէ էթմէյէյիմ »² : Սանըրսըն քի,
տիւնեա իւզէրինտէ ճանը նէ իսթէրսէ օնու
էթսին տէյի պըրագմըչ տըր . « Ճանլարընըն
իսթէտիյինին արգասընա կիթմէյէ գօյվէրտիմ
օնլարը »³ : Պու տիւնեատա իգպալտէ պուլու-
նան կիւնահքեարլարըն վայ պաչընա : Զիրա
ախրէթտէ Ալլահ թալանըն օնլարը քէնտի ա-
տալէթինէ էպէտի գուրպան էթմէյէ պէքլէ-
տիյինէ պիր պէշարէթ տիր պու : « Պինամուս-
լարըն եօլու իգպալլի օլմասընըն ասլը նէ
տիր »⁴ : տէյի սիւալ էտէր Երեմիա մարգարէ :
Վէ տէօնէր « Գուրպան օլաճագ գօյուլար կի-
պի օնլարը ճէմ էտէրսին »⁵ : տէյի ճէվապ վէ-
րիր Դաւիթ մարգարէնին « Կիւնահը կիւնահ
իւզէրինէ գօ... օնլար սէնին էօմիւր տէֆթէ-
րինտէն սիլինսինլէր »⁶ : տէտիյինէ կէօրէ, Ալ-
լահ թալանըն կիւնահքեարը կիւնահ կիւնահ
իւզէրինէ երզմայա պըրագմասընտան տահա
պէօյիւք զաղապ օլամազ : « Հաւան քի կիւնահ
կիւնահըն զաղապը օլուրսա, պուլտան պէօ-
յիւք զաղապ օլմազ », տէր Պէլլարմիտոս տա
պու փարջանըն իւզէրինէ : Պու մագուլէ սէ-
ֆիլլէր իւք կիւնահ իշլէտիքտէն սօղրա Ալլահ
օնլարա էօլիւմ կէօնտէրմիչ օլսա, հազլարըն-

1 Սաղմ. Թ. 1 :

2 Եզեկ. ԺԶ. 42 :

3 Սաղմ. 2. 13 :

4 Երեմ. ԺԲ. 1 :

5 Անդ. 3 :

6 Սաղմ. ԿԶ. 28-29 :

տա տաճա խայրերը օլուրուտու. չունքի տաճա
զիյատէ եաշատըդճա, նէ գատար կիւնահ իշ-
լէմիշ իսէլէր, ճէճէնէմէլէրի օ գատար զիյա-
տէ օլուր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ես րապպիմ, պէն պէօլէ սէֆիլ հալտէ պու-
լունարագ, սէնին լութփունտան վէ նուրտան
մահրում գալմայա մուսթահագ օլտուղումու
թանրըմ: Լաքին շիմտի պանա վէրտիյին նու-
րա, վէ պէնի թէօվպէյէ տավէթ էթտիյինէ
պագարագ, պէնի հալա եիւզտէն պըրագմամըշ
օլտուղունու աղնայօրում: Էօյլէ իսէ բիճա է-
տէրիմ, էֆէնտիմ, ճանըմըն իւզէրինէ մէրհա-
մէթինի արթըր, նուրունու արթըր, վէ սանա
խըզմէթ էթմէյէ վէ սէնի սէվմէյէ արզիւմիւ
արթըր: Ես գատըր Ալլահ, սանա առկան է-
տէն պէնիմ կիպի պիր խաինի, սէնին էյլիք-
տարըղընը զիյատէսիյլէ սէվէր պիր քիմսէյէ
թէպտիլ էյլէ քի, պիր կիւն կէլիպ կէօյլէրտէ
սէնին մէրհամէթինի մէտհ էտէյիմ: Էօյլէ իսէ
սէն պանա աֆվ էթմէքմի իսթէյօրսուն, պէն
տէ աֆվըդտան վէ սէնին մուհապէթինտէն
պաշգա շէյէ արզիւ ճէքմէմ: Ես նիհայէթսիզ
էյլիք, սէնի պունճա տէֆա ինճիթմիշ օլտու-
ղումա աճըրմ: Սէնի սէվէրիմ, ես իւստիւն
էյլիք չունքի հէմ սէվմէյի էմր էտէրսին, հէմ
տէ սէվիլմէյէ լայըգ սըն: Ա' պէնիմ գուրթա-
րըմըմ, սէնին դանըն սէվապլէրի իշին օլսուն,
սէվտիր քէնտինի էօյլէ պիր կիւնահեարա
քի, սէն օնու օ գատար սէվմիշ, վէ պունճա
սէնէլէր օնա պու գատար թահամիւլ էթմիշ-
սին: Սէնին մէրհամէթինտէն հէր շէյի ումա-

ըրմ: Պաւնտան պէօյլէ , վէ հպէտ էլ ապատ
սէնի սեվմէյէ ումիտ էտէրիմ: « Էֆէնտիմ, սէ-
նին մէրհամէթինի էպէտի ալգըչլայայըմ» 1:
Յիսուսում, սէնին մէրհամէթինի տաիմա մէտհ
էտէյիմ: Պիքիր Մարիամ, սէնին թէրահիմինի
տէ տաիմա մէտհ էտէյիմ. սէն պանա պուհնա
լուծուֆլար ալը վէրտին , պուհլարըն ճիւմ-
լէսինի տէ սէնին շէֆաաթընըն սէմէրէսի տէյի
թանըրըմ: Ես պէնիմ ազիղ վալիտէմ, շիմտի
տէ պանա եարարմ էթմէքտէն, վէ պանա միւ-
տավէմէթ ալը վէրմէքտէն ֆարիղ կէլմէ:

ԻԻՁԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Հայր Լուիճի Լանուզանըն թէվարիսինտէ
շէօյլէ հիքէայէ օլուսուր քի , Փալէրմօ շէհ-
րինտէ իքի տօսթ օլուպ, պիր կիւն պիրլիքտէ
կէզմէյէ չըզմըշըտըլար . պուհլարըն պիրիսի
քի, իսմի Ձէղար վէ թէաթրօ օյուհնուլարըն-
տան ըտը, այագտաշընը պիրազ դասավէթճէ
կէօրիւպ « Խոստովանանքա կիտէլի նէ դա-
տար վագըթ ալը քի, պէօյլէ դասավէթ տու-
րույօրսուն » տէտի օնա: « Պանա պաղ, պիլմիշ
օլ քի, Հայր Լանուզա պանա պիր կիւն, Ալ-
լահ սանա օնիքի սէնէ տահա էօմիւր վէրմիշ
տիր, վէ էյէր պու միւտտէթտէ ազլընը պա-
շընա թօփլամագսան, փէք ֆէնա էօլիւմ իւլէ
էօլէհէքսին տէմիշ: Օնտան սօղրա պու դատար
մէմլէքէթլէր տօլաշտըմ, խասթէլիքլէր չէք-
տիմ. հաթթա պիր տէֆա ազ դալտը էօլիւյօ-
րուտում. իշթէ պու այ օնիքի սէնէ թամամ

օլաճադ, պէն իսէ Էօմրիւմտէ հիչ պիր վազըթ պու գատար քէնտիմի րահաթ պուլտուղում եօղստուռ)»: Վէ պիր եէնի օյուէն ինչա էթմիլ- շիմ, ճումաս էրթէսի կիւնիւ պուլուր տիյնէ տէյերէք օնու տաՎէթ էթտի: Լաքին պիլիր- միսին նէ վազը օլտու: Ճումա էրթէսի կիւնիւ քի 1668 սէնէսի նոյեմբերին 24 իւնիս կիւ- նիւ, հէնիւղ օյուէնա չըգմադ իւղէրէ իքէն, դաի գաֆիլ պիր տամլա էնտի, վէ թէաթրօ օյուէնաւարընտան պիր գարընըն գուճաղըն- տա ճանընը թէսլիմ էտիպ, պէօյլէճէ օ թադ- լիտ օյուէնու թէքմիլ օլտու: Այլէլիմ պի- ղէ: Էյ գարտաշ, հաչան քի շէյթան թէքար կիւնահ իշլէմէյէ սանա իվլա վէրիւսէ, վէ սէն տէ զայ օլմադ իսթէրսէն, կիւնահ իշլէ- մէք էլինտէ տիր, Լաքին օ վազըթ սաղըն սե- լամէթէ եէթիշմէք իսթէրիմ տէմէ, կիւնահ իշլէմէք իսթէտիմի, քէնտինի զայ օլմաշ եէ- րինէ գօ. վէ օլ վազըթ Ալլահ սէնին իլամընը եազըյօր, վէ «Պաղմա տահա նէ եափմալը- յըմ տա, եափմատըմ»¹. նամքեօր, մատամքի զայ օլմադ իսթէյօրսուն, վար զայ օլ, գապա- հաթ սէնին տիր, տէյօր կիպի կէօզիւնիւն էօ- նիւնէ կէթիր:

Ամմա պէլքի սէն տէյէճէքսին քի, եւ Ալլա- հըն մերհամէթի նէրէտէ գալսըն: Սուս օլ, ա՛ եարամադ. պու գատար սէնէլէր սէնին պուլնճա կիւնահլարընա պէքլէմէսի Ալլահըն մերհամէ- թի տէյիլի: Սէն տաիմա եիւղիւն եէրտէ օնա թէշէքքիւր էտէրէք, «Ալլահըն մերհամէթի թիւքէնմէզ օլտուղունտան»² պէն շիմտիյէ գատար զայ օլուպ պիթմէտիմ, տէմէլիյիտին:

Սէն եալընըդ պիր մահացաւ կիւնահ իշլէմէ-
յիլէ, տիւնեանըն էն պէօյիւք պիր փատիշա-
հընը պաղըն ալթըն ալմագտան տահա ա-
զիմ պիր թէօհմէթտէ պուլուհմուշ օլուրու-
տուն. սէն իսէ օ գատար կիւնահ իշլէտին քի,
էյեր Ալլահա գարշը էթտիյին սիթէմլէրի պիր
թէնանի գարտաշընա էթմիշ օլսայըտըն, օ պիլէ
սանա թահամիւլ էթմէզիտի: Ալլահ ըսա սա-
նա եալընը թահամիւլ էթմէք տէյիլ, իլլա
պուհնա տէֆա սէնի չաղըրտը, վէ աֆվլըզ
ալմայա սէնի տաւէթ էթտի. «Տահա նէ եափ-
մալըլըտըմ տա եափմալըմ» տէյօր: Եյեր
քի Ալլահըն սանա պիր միւհթաճը օլսայըտը,
եախօտ սէն օնա պիր պէօյիւք էյիլիք էթմիշ
օլսայըտըն, հազըընտա պուհնտան տահա զի-
յատէ մէրհամէթ գուլլանա պիլթրմիյիտի: Հալ
պէօյէ իքէն, սէն տէօնէր օնու թէքրսը ին-
ճիտիւրսէն, օնու ճէմի մէրհամէթիւնի վէ շէֆ-
գէթիւնի, տարղընըլա վէ սէնի ղազէպլէմէյէ
թահվիլ էտէրսին:

Եյեր պաղ սահիպիւնին մէյվէ պուլմատըլը
օ ինճիւր աղաճը, օնու թիմար էթմէյէ պիր սէ-
նէ մէյտան վէրտիքտէն սօղըա, երինէ մէյվէ
վէրմէմիշ օլսայըտը, պաղ սահիպի թէքրարէն
վազըթ վէրիւր, վէ քէսիլմէյի օնա աֆվ էտէր
տէյի քիմ մէմուլ էտէրիտի: Տիյնէ պազ էօյլէ
իսէ քի, սուրը Օգոստինոս սանա նէ նասիհաթ
վէրիյօր: «Ես մէյվէսիլ աղաճ, պալթա սանա
պիր սէնէ պէքլէտիմի, հաճէթսիլ օլմա, եօղ-
սա քէսիլիւսին» տէյօր: Ղազապ թէէիւր օլ-
տույուսատա քիւլլիէն գալգմատը. էյեր Ալ-
լահըն մէրհամէթիւնին երինէ գատրիւնի պիլմէզ-
սէն, «Քէսիլիւսին» տէմէք իսթէյօր: Նէյէ
պէքլէյօրսուն. Ալլահ սէնի ճէհէնէմէ կէօն-

տերսին տէյրմի: Լաքին պիր քէրէ կէօնտէ-
րիրսէ, արթըգ սէնին իչին չարէ մէտէտ օլմա-
տըղընը պիլիրսին: Վադաա Ալլահ սուս տու-
լուր. Լաքին տաիմա սուս տուրմազ. ինթի-
գամ վազթը կէլինճէ արթըգ սիւքուլէթ մէմէզ:
« Պու ճիւմլէսինի եափտըն, պէն սանա սուս
տուրտուս. պինամուս, պէն տէ սանա պէն-
զէրիմ տէյրմի զանն էթտին ֆիքրինտէ. շիմ-
տի պուսլարըն հէփսինի տէ կէօզիւնիւն էօ-
նիւնէ գօյայըմ »¹: Սանա գուլլանտըղըմ մէր-
համէթլէրի եիւզիւնէ վուրայըմ, վէ սէնին շէ-
րամթընը օնլար քէսսին, վէ օնլար սէնի զա-
զէպլէսինլէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՑԱԶ

Ահ Ալլահըմ, էյէր քի պու կիւնտէն սօղրա
սանա սատագաթսըզ օլուրսամ, վէ պանա իհ-
սան էթտիյին պու նուրտան սօղրա թէքար
սանա գարչը խիյանէթ էտէրսէմ, վայ հալիմէ:
Պու նուր, էլան պանա աֆվ էթմէք իսթէտի-
յինին պիր պէշարէթի տիր: Ես իւստիւն էյ-
լիք, սանա գարչը էթտիյիմ սիթէմլէրին ճիւմ-
լէսի իչին, վէ սէն կիպի նիհայէթսիզ պիր էյ-
լիյի ինճիթտիյիմ իչին աճըր վէ փիւշման օ-
լուրուս: Աֆվլըղը սէնին գանընտան մէմուլ
էտէրիմ, վէ սահիհ օլարագ սումարըմ. Լաքին
սէնաէն թէքարէն եիւզ չէվլիւէճէք օլուրսամ
թանըրըմ քի, պէնիմ իչին միւթագիլ պիր եէ-
նի ճէհէննէմ եազըչըր: Վէ սարլ պէնի գօր-
գուտան տա իշթէ պու շէյ տիր, ես ճանըմըն

¹ Սաղմ. Խթ. 24:

Ալլահը քի, սէնին լուծֆունու թէքրարէն շայպէտէ պիլիւրիմ: Տիւշիւնիւրիւմ քի, սանա սատագաթ էթմէյէ պու գատար տէֆա սեօզ վէրմիշ, վէ սօղրա միւճէտտէն թէքրար սանա սսի օլմուշում: Ահ էֆէնտիմ, պու շէյէ զօյվէրմէ. պու ազիմ ֆէլաքէթէ տիւշմէյէ, վէ քէնտիմի թէքրար սէնին տիւշմէնին օլմուշ կէօրմէյէ պէնի պըրագմա: Հէր ղաղապը կէօնտէր պանա, ամմա պունու կէօնտէրմէ: «Սէնտէն այըրլմայա պէնի պըրագմա»: Եյէր թէքրարէն սէնի ինճիտէճէյիմի կէօրիւրսէն, էվվէլինտէն պանա էօլիւմ կէօնտէր: Պիր տահա սէնին լուծֆունտան մահրում օլմագ թէլաքէթինէ աղլամագտան ըսա, էն գիյասէ էգիյէթլի էօլիւմ իւլէ էօլմէյէ րազիյիմ: «Սէնտէն այըրլմայա պէնի պըրագմա»: Թէքրար պունու միւքէրրէր էտէրիմ Ալլահմ. «Սէնտէն այըրլմայա պէնի պըրագմա»: Սէվկիւլի գուրթարըճըմ, սէնի սէվէրիմ, վէ սէնտէն մինպաստ այըրլմագ իսթէմէմ: Ազիզ էօլիւմիւն սէվապլէրի իչին օլսուէն, պանա էօյլէ պիր քէսքին մուհապէթ վէր քի. սէնտէն պիր տահա այըրլմայաճագ տէրէճէտէ պէնի սանա սըզը սըզըյա պէնտ էթսին: Այ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, էյէր Ալլահը ինճիթմէյէ թէքրարէն տէօնէճէք օլուրսամ գօրգարըմ քի պէնի եիւզտէն պըրագըրսըն: Էյլէ իսէ շէֆաաթընըլա պանա հարտըմ էյլէ, վէ միւտալէմէթ վէ Ֆիսուսա մուհապէթ ալը վէր:

ՕՆՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԿԻՒՆԱՀԼԱՐԸՆ ՍԱՅԸՍԸ

Քեօթիչերե գարշը քեզ էլտեն սիձիլ վերիլմե-
տիյի հձիլտեն, ինսան եվրատուարը քեմիյի չո-
ղատրոյար¹։

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Էյէր Ալլահ թալա քէնտիյի ինճիտէնի ա-
նինաէ զազէպլէսէյիտի, աշիքեար շէյ տիւ քի,
քէնտիյէ գարշը շիմտիքի օլան կիպլի պու գա-
տար սիթէմլէր օլմազլետը. լաքին Ալլահ թալա
թէզ էլտէն զազէպլէմէյիպ թահամմիւլ էթ-
տիլչին, կիւնահքեարլար օնու տահա զիյատէ
ինճիթմէյէ ճէսարէթ գազանըյօրլար : Անճագ
շունու էյիճէ տիգգաթ էթմէլի քի, կէրչի Ալ-
լահ պէքլէր վէ թահամմիւլ էտէր. լաքին տաի-
մա տէյիլ : Սուրբ Բարսեղ, սուրբ Հերոնիմոս,
սուրբ Ամբրոսիոս, Իսքէնտէրէլի սուրբ Կիւ-
րեղ, սուրբ Յովհան Ոսկեբերան, սուրբ Օգոս-
տինոս, վէ սաիր էքսէրի սուրբ Պապալար ա-
լէսսէվիյէ պու զիւիւմտէ տիրլէր քի, Սողո-
մոն իմաստունուն « Հէր շէյի էօլլիւլիւլէ, սա-
յըյըլա, վէ վէգնիլէ թանգիմ էթտին »² տէ-

¹ Սիր. Ը. 11 :

² Իմաս. ԺԱ. 21 :

մէսինէ կէօրէյ Ալլահ թալա նասըլ քի հէր քիշինին էօմրիւնիւն կիւնէրինին, սաղլըղընըն տէրէճէսինին, վէ օնլարա վէրմէք իսթէտիյ իսթիտաթըն գարարընը քէսմիշիտէյ քէզալիք հէր քիշիյէ աֆվ էթմէք իսթէտիյ կիւնահլարըն սալըսընը տա քէսմիշ տիր. վէ օ էօլէիւ թէքմիլ օլտուղուստա արթըգ աֆվ էթմէզ: «Պու շէյի էյի աղնամալըլըզ տէր սուրբ Օգոստինոս, քի Ալլահ պիղէ շու գատար տէֆա թահամմիլ էտէր, վէ օ էօլէիւ տօլտուղու կիպի, արթըգ աֆվըգ օլամազ»: Գոյսէրիլի Եւսեբիոս տախի «Ալլահ պիր քէսիլմիշ սալըյա գատար պէքլէր, օնտան սօղրա եիւզտէն պըրաղըր» տէմիշ տիր: Եօգաըտա զիբը էթտիյիմիզ սուրբ Պոպալար տախի պէօլէ սէօլէրլէր:

Վէ պու շէյի սէօլէմիշլէր իսէ թէհի տէյիլ իլա քիթապը շէրիֆ իւղէրինէ պինա էտէրէք սէօլէմիշ տիրլէր: Պիր եէրինտէ Ալլահ թալա սէօլէր քի, Ամովրհալըլարըն կիւնահլընըն սալըսը հէնիւզ տօլմամըշ օլտուղու իշին օնլարըն խարապընը թէէիլիր էտիյօրուս: «Ամովրհալըլարըն կիւնահլարը շիմտիյէտէք տահա տօլմամըշ տըր»¹: Պիր եէրինտէ տէ. «Արթըգ իսրայէլ խանէսինէ մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ»² տէմիշ տիր: Ախէր պիր մահալտէ, «Պու օն տէֆա տըր պէնի թէճրիւպէ էթտիլէր, օ եէրի կէօրմէյէճէքլէր»³ տէմիշ տիր: Պիր մահալտէ տէ Յովը «Պինամուսուղլարըմը քէսէտէ մէօհիւրլէտին»⁴ տէյի սէօլէմիշ տիր: Կիւնահլարըլար քէնտի կիւնահլ-

1 Մնն. ԺԵ. 46:

2 Ովսէ. Ա. 6:

5 Թիւք. ԺԴ. 22-23:

4 Յովը. ԺԴ. 17:

լարընըն հիսապընը թուժմազլար. Ալլահ թա-
լա պիչիմ վագթը եէթիշտիյինտէ, եանի էօլ-
չիւսիւ տօլտուղուէտա, « թըրփան վաւրուէն
զիրա պիչիմ վագթը եէթիշտի »¹ տէյերէք գա-
զապընը վէրմէք իչին տիւրիւսթ հիսապ թու-
թար: Թէքըար պիր ախէր մահալտէ « Աֆվ օ-
լան կիւնահտան տա գօրգուսուզ օլմա . վէ
կիւնահ իւզէրինէ կիւնահ արթըրմա »² տէր :
Եանի տէմէք իսթէր քի, էյ կիւնահքեար, սա-
նա աֆվ էթտիյիմ կիւնահլարտան տա գօրգ-
չուէքի էյէր պիր կիւնահ տահա իլալէ էտէր-
սէն, գապիլ տիր քի օ եէնի կիւնահըն տա
աֆվ օլանլարըլա պէրապէր սայըսընը տօլտու-
րուպ, արթըգ սէնին հագգընա աֆվլըղա մա-
հալ գալմազ: Քէզալիք պիր մահալտէ տէ,
« Ախէր տինսիզէրէ Ալլահ սապր էտէր, կիւ-
նահլարընըն էօլչիւսիւ տօլտուրուպ, շէտիտ
շէրաաթա եէթիշինճէյէ գատար »³ տէմիշ տիր:
Շէօյլէ քի Ալլահ թալա կիւնահլարըն էօլչիւ-
սիւ տօլաճաղը կիւնէ գատար պէքլէյիպ, օն-
տան սօղրա զագէպլէր:

Պէօյլէ զագապըն էօրնէքլէրի տէ երնէ քի-
թապը շէրիֆտէ փէք չօգ վար տըր: Խուսուսա
Սաուղուէն հագգընտա քի, սօն տէֆա Ալլահ
իթաաթսըղլըգ էթմէյիլէ, օնուէն եիւզիւնտէն
էօյլէ պիր տիւշտիւ քի, Սամուէլ մարգարէյէ
« Գալտըր պէնիմ կիւնահլարըմը, տէօն պէնիմ
իլէ, վէ սէնին Ալլահընա սէճտէ էտէյիմ »⁴
տէյերէք, քէնտի իչին շէֆաաթ էթսին տէյի
օնա ըրճա էթտիյիսէ, Սամուէլ « Պէն սէնին
իլէ տէօնմէմ. չուէքի սէն Ալլահըն քէլամընը

1 Յովէլ. Գ. 13:

2 Սիր. Ե. 5:

3 Բ. Մակ. 2. 14:

4 Ա. Թագ. ԺԵ. 25:

խօրլատըն, Ալլահ տա սէնի խօրլայահազ»¹ տէյի ճէվապ վէրաի: Բաղտասարըն հօրնէյի տէ աշիքեար աըր քի, սուֆրատա օթուըմուշյ տահարըն գապլարընը թէնճիս էթտիյի արատա, պիր էլ կէօրտիւ քի տիվարըն իւզէրինէ «Մանէ, թէկէղ, փարէս»² քէլամլարընը եազարըտը: Դանիէլ կէլիպ օ քէլամլարըն մանասընը վէրտիյինտէ «Փատիշահլըղըն թէրազիտէ թարթըլտը, վէ էքսիք պուլունու»³ տէտի օնա. վէ պէօյլէճէ օնա աղնաթտը քի, իշէտիյի կիւնահլարըն աղըրլըղը Ալլահըն աւտալէթ վէզնէսինի աղտըրմըշըտը. վազաա տա «Օ կէճէ քիւտանիլէրին փատիշահը Բաղտասար հօլտիւըրիւտիւ»⁴: Ահ, նէ գատար սէֆիլէրէ տէ պէօյլէ վաղը օլուը քի, սէնէլէրճէ կիւնահ իջինտէ հաշարլար. լաքին հօլլիւլէրի թէքմիլ օլտուղունտա հօլլամ կէլիւր օնլարը ճէհէննէմէ փէրս էտէր: «Էյլիքտէ հօմրլէրինի թէքմիլ էթտիլէր վէ րահաթըլա ճէհէննէմտէ ույուտուլար»⁴: Եըլտըզլարըն, մէտիքլէրին, հախօտ եաշլարընըն հիսապընը պուլմայա թալիպ օլանլար պուլունուը. անհազ Ալլահըն հէր պիր քիշիյէ աֆվ էթմէք իսթէտիյի կիւնահլարըն հիսապընը պուլմայա քիմ գալըշա պիլիւր: Պու սէպէպ իջին գօրգսւպ տիթրէմէք իգթիզա էտէր: Էյ պիւրատէր, օ եօլսուզ հարէքէթի պիր տահա իշէտիյինտէ օ ֆէնա ֆիքիւրէ պիր տահա եէր վէրտիյինտէ, պիր կիւնահ տահա էթտիյինտէ, արթըգ սանա աֆվլըգ օլահաղընը քիմ պիլիւր:

1 Ա. Թագ. ԺԵ. 26:

2 Դան. Ե. 27:

3 Դան. Ե. 30:

4 Յովմ. ԻԱ. 13:

ԱՐՁԻՒ ՎԵՆԻՑԱ

ԱՆ Ալլահըմ, սանա թէշէքքիւր էտէրիմ : Աճապա նէ գատար քիշիւէր պէնիմքինտէն տահա աղ կիւնահըլա շիմտի ճէհէնէմտէ պուլունույօրլար, վէ օնլարըն հազզընա նէ աֆվլըզ վար, նէ տէ աֆվլըզ ումիտի : Պէն իսէ հալա սաղ վէ ճէհէնէմտէն տըշարըտա պուլունույօրում. վէ իսթէտիյիմ հալտէ աֆվլըղ տա, ճէնէթի տէ ումարում : Պէլի էֆէնտիմ, աֆվլըզ իսթէրիմ : Սէնի ինճիթտիյիմէ հէր շէյտէն զիյատէ աճըրում. չունքի սէնի ինճիթմիշիմ, ես նիհայէթսիղ էյլիք : Ես կէօյլիւ փէտէր, « Եալլանմըշընըն երւզիւնէ պազ » . պէնիմ իչին օ խալըն իւզէրինտէ հօլէն պիւր թանէ էվլատընա նազար գլըլ վէ օնուն սէվապլարը երւզիւ սույունա պանա մերհամէթ էյլէ : Սէնի պիւր տահա ինճիթմէքտէն իսէ, էօլմէք իսթէտիյիմէ սէօղ վէրիւրիմ : Պէնիմ իշէտիյիմ կիւնահըլարա, վէ սէնին պանա գուլլանտըղըն լութուֆլարա պազարազ, պիւր կիւնահ տահա իշէյէճէք օլուրսամ, կիւնահըմըն էօլչիւսիւ տօլար, վէ պէն գայ օլուրում տէյի հազգ իւզէրէ գօրգմալըլում : Եյ իմտի լութֆու քէրէմին իլէ պանա եարտում էյլէ : Սանա սատա գաթլը օլմազ իչին նուրու վէ գուլվէթի սէնտէն ումարում : Վէ էյեր թէքրարէն սէնի ինճիտէճէյիմի կէօրիւրսէն, սէնին լութֆուն իչինտէ պուլունույօրում տէյի մէմուլ էթտիյիմ պու տազիզէտէ ալ ճանըմը : Ես Ալլահըմ, սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ, վէ սէնին լութֆունա զայպ էթմէքտէն էօլիմտէն տահա զիյատէ գօրգարում : Պու շէյէ պէնի գօյ-

վերմէ: Եւս պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, եար-
տըմըմա եէթիշ, վէ պանա միւտավէմէթ ա-
լըվէր:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ամմա կիւնահքեար՝ Ալլահ մէրհամէթլի տիր
տէյէճէք օլուրսա, ճէվապ վէրիբիմ քի, պու-
նու քիմ ինքեար էտէր: Ալլահըն մէրհամէթի
էօլջիւսիւզ տիւր. աննազ պու պէօյլէ օլարադ
տախի հալա նէ գատար ճանլար զայ օլուր-
լար: «Գալպի դըրըզ օլանլարա շիֆա վէրմէյէ
կէօնտէրտի պէնի»¹ Ալլահ թալա մուրատը
էյի օլանլարա շիֆա վէրիւր: Օ կիւնահլարը
աֆվ էտէր. լաքին կիւնահ իշլէմէք մուրա-
տընը աֆվ էտէմէլ: Ամմա պէնիմ կէնճլիյիմ
վար տէյէճէքսին: Գօ կէնճլիյին օլսուէն. հալ
պու քի Ալլահ սէնէլէրի հիսապ էթմէզ, կիւ-
նահլարը հիսապ էտէր: Վէ կիւնահըն պու
էօլջիւսիւ տէ հէր քիշինին հագզընա պիր դա-
րարտա տէյիլ տիր: Ալլահ թալա պիրինէ եիւզ
կիւնահը աֆվ էտէր, օ պիրինէ պին կիւնա-
հը. լաքին տահա օպիրինի տէ իքինճի կիւ-
նահընտա ճէհէննէմէ կէօնտէրիւր: Նիշէլէր տէ
իւք կիւնահլարընտա ճէհէննէմէ կիթմիշ տիր-
լէր: Պէշ եաշընտա պիր չօճուզ պիր քիւֆիւր
էթտիյի իշին ճէհէննէմէ կիթտի տէյի նազլ
էտէր սուրը Գրիգոր: Սուրը Աստուածածին
Ֆիօրէնցալը Պէնէտէթթա իսմինտէ Ալլահըն
պիր զահիտ հալայըղընա պէյան էթմիշ տիր
քի, օն իքի եաշընտա պիր գըզ իւք կիւնահըն-

տա զայ օլմուշ տուր: Սէքիզ եաշընտա պիր
ախէր չօնուգ իւք կիւնահընտա էօլմուշ վէ
զայ օլմուշ տուր: Ինճիլի շէրիֆտէ նազլ օլու-
նուր քի, էֆէնտիմիզ օ ինճիր աղաճընը իւք
տէֆա մէյվէսիզ պուլտուզունտա, « Պուլտան
սօզըա մինպահատ սէնտէն մէյվէ օլմասըն »¹
տէյէրէք օնու զազէպլէտի . « վէ անինտէ օ
ինճիր աղաճը զուրուտու »² : Մարգարէնին
վասիլթասըյլա տա պէօյլէ սէօյլէմիշ տիր . « Շա-
մըն իւչ պինամուսլուզունտան իւզէրինէյ վէ
տէօրտիւնճիւնիւն իւզէրինէ պիր տահա օնա
տէօնմէյէյիմ »³ : Ամա եարամազըն պիրի պէլ-
քի գալգար տա . Ալլահ իւչ կիւնահը աֆվ է-
տիյօր տա, տէօրտիւնճիւյիւ նիչին աֆվ էթ-
մէյօր տէյի սէպէպ սիւալ էտէճէք օլուրսա,
պու պապտէ Ալլահըն շէրաաթընա ամէնթիւ
էթմէլիյիզ . վէ առաքեալըլա պէրապէր « Ահ
Ալլահըն ազամէթի, իլմի, վէ մալումաթը նէ
գատար տէրին տիր . օնուն շէրաաթը ալնա-
շըլմազ, վէ օնուն եօլլարը թէֆթիշ օլունմազ »⁴
տէմէլիյիզ : Սուրբ Օգոստինոս տախի « Քիմի է-
սիրկէյիպ քիմի էսիրկէմէտիյինի քէնտի պիլիր :
Քիմէ քի մէրհամէթ էտէրսէյ, մէճճանէն էտէր .
քիմէ քի էթմէզսէ, ատալէթինտէն էթմէզ »
տէր :

Գօ մուաննիտ կիւնահըբար, պէն Ալլահը
պուհնա տէֆա ինճիլթաիմ, Ալլահ երինէ պանա
աֆվ էթտի . իմտի ումարըմ քի պու կիւնա-
հըլմը տա աֆվ էտէր տէյէ տուրսուն : Պէն տէ
տէրիմ քի, Ալլահ սէնի շիմտիյէ գատար զա-
զէպլէմէտիյիսէյ, տաիմա պէօյլէմի օլաճագ :

1 Մատթ. ԻԱ. 19:

2 Մատթ. ԻԱ. 19:

3 Ամովս. Ա. 5:

4 Հռով. ԺԱ. 33:

Էջօրհասիւ տօլտուղու կիպի, արգատան զա-
զապ եէթիշի: Սամսոն Գալիլայըլա օ գատար
օյուենա էյլէնճէյէ մէշղուլ օլտուլոսա, եինէ
իլէրիքի տէֆալար կիպի Փղշտացիլէրին էլին-
տէն գուրթուլուրում զանն էտէր իտի, «Գալ-
գայըմ հէր վագըթքի կիպի էտէյիմ, վէ չըր-
փայըմ» տէրիտի: Լաքին օ սօն տէֆատա թու-
թուլտու, վէ էօմրիւնիւ զայպ էթաի: Ալլահ
թալա թէնպիհ էտէր քի՝ Պու գատար կիւնահ
իշլէտիմ տէ, Ալլահ պէնի զազէպլէմէտի տէ-
մէ սագըն. «Զիրա Ալլահ սէնին թէօվպէն վէ
աֆլըզ պուլման իչին սապր էտէր»¹: Եհրի
կէլրսէ հէփսինին աճըսընը չըգարըր. վէ մէր-
համէթի նէ գատար զիյատէ օլմուշուսա, զա-
զապը տա օ գատար աղըր օլուր: Ալլահ թա-
լա կիւնահքեարը թէզ վարի զազէպլէտիյին-
տէն իսէ, մուաննիտ կիւնահքեարա թահամ-
միւլ էթմէսի տահա զիյատէ գօրգուլահագ շէյ
տիր, աէր Ոսկեքերան: Զուենքի քիմլէրէ քի
Ալլահ զիյատէ սապըրըլա պէրլէրսէ, նամքեօր
պուլւնտուզարը հալտէ օնլարը տահա զի-
յատէ շիտտէթ իլէ զազէպլէր տէյի հաղար սուրը
Գրիգոր փափ: Վէ էքսէրի, «Լզուէն վագըթ թա-
համմիւլ օլուենան քիշիլէր՝ թէօվպէյէ մէյտան
պուլմայարագ զաֆլէթէն էօլիւրլէր տէր, եինէ
օ ազիզ: Ալէլիսուսուս հաչան քի Ալլահ թալա
սանա չօգ նուր վէրմիշ իսէ, ֆիքիւր քէօրիւ-
յիւն, վէ կիւնահ իչինտէ ըրարըն օ գատար
զիյատէ օլուր: Օլ սէպէպտէն էօթրիւ «Սա-
լիհլիյին եօլուենու թանըյըպ տա կէրի տուր-
մագտան ըսա, հիչ թանըմամըշ օլսալար, հագգ-
լարընտա տահա խայըրըլ օլուրուտու 2» տէր

Պետրոս առաքեալ: Վէ Պօղոս առաքեալ միւսն-
նէվէր օլմուշ պիր ճանըն կիւնահ իշլէտիքտէն
սօղրա թէքրարէն թէօվպէյէ կէլմէսի պայա-
շընա միւմքինսիզ տիր, տէր: «Պիր քէրրէ
վաֆթիզ օլմուշ, վէ սէմավի փէշքէշլէրին լէզ-
զէթինի ալմըշ քէշիլէր... տիւշտիւքլէրինտէ
միւնէտտէտէն թէօվպէյէ էիլմէլէրի միւմքիւն-
սիւզ տիր»¹:

Քէնտի տավէթլէրինէ մուգապէլէ սաղըր օ-
լան քէշիլէրէ դարշը Ալլահ թալանըն սէօյլէ-
տիյի փէք զօրգունն շէյ տիր: «Մատամքի
չաղըրըր ըտըմ վէ տիյնէմէզ իտինիզ... Պէն
տէ պունտան սօղրա սիզին զայլըղընըզ հագ-
զընտա կիւլէնէյիմ»² տէր: Յանի տէմէք իս-
թէր քի, կիւնահքեար քիշի նասըլ քի խոս-
տովանանք օլուպ, սէօզ վէրէրէք, վէ պատէ-
հու երնէ խիյանէթ էտէրէք զէվզէ ալտըլըսա,
Ալլահ տա օնու էօլիւմիւ սաաթընտա զէվզէ
ալաճագ տըր: Գաթի նաղար Սողոմոն իմաս-
տուն սէօյլէր քի «Նասըլ քի գուստուղու նա
թէքրար տէօնէն քէլփի մէրտուտ օլուրսա, եա-
րամազ քիշի տէ քէնտի կիւնահընա թէքրարէն
տէօնտիւլիւնտէ՝ քէմիլիլէրի իլէ էօյլէ օլուր»³:
Դիոնեսիոս կարգուսեան պու փարչայա շէրհ
վէրտիյինտէ, նասըլ քի գուստուղու շէյի թէք
րարէն էքլ էտէն քէլփի քէրիհ կէթերերսէ,
խոստովանանքընտա իքրահ էթտիյի կիւնահ-
լարը թէքրար իշլէմէյէ տէօնէն քիշի տէ Ալ-
լահըն ինտինտէ էօյլէ մէքրուհ օլուր տէմիշ
տիր:

1 Երգ. 2. 4-6:

2 Առակ. 11. 24-26:

3 Առակ. ԻԶ. 11:

Իշխան Եփեսոսիւմ, իբրազ հտիւլ կէրի չէքիւ-
տիլիմ օ եսասադ օլմուշ մէյվէլէրի եմէյէ պուռ-
նա տէֆա թէքրար թէքրար տէօնէն օ մէք-
րուհ քէլփ պէն իմս Վազասա մէրհամէթէ շա-
յէսթէ տէյիլիմ, գուրթարընըմ. լաքին պէնիմ
իչին տէօքտիւլիւն դան օ ափվլըղա ումիտ
էթմէյէ պանա ճէսարէթ վէրիւլ վէ պէնի գոր-
լար: Գաչ տէֆա պէն սէնի ինճիթտիմ, վէ սէն
պանա ափվ էթտին: Պէն սէնի պիր տահա ին-
ճիթմէմէյէ սէօղ վէրմիշ իքէն, թէքրար գուս-
տուղուսա տէօնտիւմ, վէ սէն թէքրար պանա
ափվ էթտին: Տահա նէյէ պէքլէյօրում: Պէնի
տօղրու ճէհէննէմէ կէօնտէրէսին տէյիմի: Խօղ-
սա կիւնահլարըմըն էլինէ թէսլիմ հտէսին տէ-
յիմի պէքլէյօրում քի, ճէհէննէմտէն տահա
պէտթէր դազապ տըր: Հաշա օլսուհ, էփէն-
տիմ, իսլահ օլմադ իսթէրիմ. վէ սանա սա-
տըգ պուլուսմադ իչին, էմնիյէթիմի քիւլլէն
սանա զօմադ իսթէրիմ. վէ հէր գաչ տէֆա քի
իվղա տույարսամ, անինտէ վէ տաիմա սանա
զօշմադ իսթէրիմ: Շիմտիյէ գատար՝ վէրտիլիմ
սէօզլէրէ վէ գօտուղում նիյէթլէրէ կիւվէնիպ,
իվղա վազըթլարընտա սանա թէսլիմ օլմայա
վազիթէ հտինմէգիտիմ. վէ պէնիմ խարապը-
մա պու շէյ սէպէպ օլմուշուտու: Լաքին պուռ-
տան պէօյլէ պէնիմ ումիտիմ, փէնահլըմ, վէ
գուլվէթիմ սէն օլահագսըն. վէ պէօյլէճէ հէր
շէյէ հօհտէքեար օլսարում: «Պէնի գուլվէթ-
լէնտիւրէնին եարտըմըլա հէր շէյ էլիմտէն

կէլիր»¹։ Եօյլէ իսէ Յիսուսում, սէնին սէվապ-
լարընըլա պանա լութուֆ վէր, տախմա սանա
սըղընմայա, վէ իգթիզարըմտա սէնտէն եար-
տըմ տիլէմէյէ։ Սէնի սէվէրիմ, եւ իւստիւն,
վէ հէր էյլիքտէն զիյատէ սէվիլմէյէ լայըգ
էյլիք. վէ եալընըզ սէնի սէվմէք իսթէրիմ.
Քազաթ սէն պանա եարտըմ էթմէլիսին։ Սէն
տախի քէնտի շէֆաաթընըլա պանա մուսվէ-
նէթ էթմէլիսին, եւ ազիզ վալիտէմ Մարիամ.
պէնի հիմայէթին ալթընա ալ, վէ պու քէրէ-
մի էյլէ պանա քի, իվլա վագթընտա տախմա
սէնի եարտըմա չաղըրայըմ։ Սէնին իսմին պէ-
նիմ գալգանըմ օլսուէն։

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

«Այ օղուլ կիւնաճ իշլէտինմի, թէքրարէն
իլավէ էթմէ. իլլա էվլէլքիւէրէ աֆվլըգ տիլէ
քի պաղըշլանսըն»²։ Իշլէ եւ քրիսթիան, Ալ-
լահըն սէնին սէլամէթինի իսթէտիյի իչին սա-
նա էթտիյի իլսթար պու տուր։ Էյ պիւրատէր,
Ալլահը նէ գատար զիյատէ ինճիթմիշ իսէն,
պիր տահա ինճիթմէքտէն օ գատար զիյատէ
գօրգմալըսըն. չուէքի պիր կիւնաճ տահա իշ-
լէմէյիլէ, Ալլահըն առաւելթ վէզնէսի աղա
պիլիւր, վէ սէն զայ օլուրսուէն։ Պիր կիւնաճ
տահա իշլէտիյին կիպի, արթըգ սանա միւ-
ճէրրէտ աֆվլըգ եօգ տուր տէյի քէսիպ ա-
թումամ։ չուէքի պու պէնիմ պիլէճէյիմ շէյ
տէյիլ տիր. անճագ ինթիմալ քի պէօյլէ օլա
տէմէք իսթէրիմ։ Իմտի նէ վագըթ իվլա տույ-

1 Փիլ. Դ. 13:

2 Սիր. ԻԱ. 4:

արսան, Ալլահըն պիր տահա աֆվ հաեհէյինի նէ պրիէյիմ, աֆվ էթմէզսէ զայ օլուրում՝ տէ քէնտի քէնտինէ: Սանա սիւալ հաերիմ քի պիր թաամըն իչինտէ իհթիմալ քի զէհիր օլ-տուն տէյի շիւպհէն օլսա, օ թաամտան հիչ եհրմիյիտին: Շու եօլտա սէնին հօմրիւնէ գաստ հտէհէք տիւշմէն վար տէյի ազլըն քէսէհէք օլսա, ախէր հմին եօլ վարիքէն, օ եօլտան կէչէրմիյիտին: Եյ իմտի թէքրար կիւնահ իշ-լէտիյին վազըթ, սօղրա սահիհ փիւշմանլըզ հտինհէհէյինէ, վէ գուստուղուն շէյէ թէքրար տէօնմէյէհէյինէ, վէ կիւնահ իշլէտիյինտէ, ա-նինտէ Ալլահըն պիր հօլում կէօնտէրմէյէհէյ-ինէ, եախօտ սէնի քիւլլիէն եիւզտէն պըրադ-մայաճաղընա էմնիյէթի եախօտ ազըլ քէսէհէք պիր գըյասը նէրէտէն ալըյօրսուն:

Պէ ատէմ, պիր էվ սաթըն ալաճագ օլսան, ազհէմի պօշա զայպ էթմէյէյիմ տէյի գուլ-լանմատըզ էհթիմամ պըրազմազսըն: Պիր մուալ լիհէ ալաճագ օլսան, չայէտ պիր քէտէր վէր-մէսին տէյի հէր տիգգաթը հտէրսին: Պիր չայ-տան կէչէհէք օլսան, իչինէ տիւշմէյիմ տէյի հէր վէհհ իլէ հմին օլմայա պազարսըն: Հալ պու քի պիր ալչագ մէմնունիյէթի, պիր հայ-վանի թազսիրաթ սէպէպինէ, հպէտի սէլամէ-թինի թէհլիքէյէ գօմագտան չէքինմէզսին, վէ ումարըմ քի խոստովանանք օլուրում տէր-սին: Լաքին սիւալ հաերիմ սանա, նէ վազըթ խոստովանանք օլաճագսըն: Փազար կիւնիւ տէրսին: Փազար կիւնիւնէ գատար սաղ զա-լաճաղընը քիմ սէօզ վէրմիշ: Եարըն տէրսին: Եարընը սանա քիմ վատ էթմիշ: «Սաաթ է-լինտէ տէյիլ իքէն, կիւն նասըլ էլինտէ օլուր» տէր սուրը Օգոստինոս: Պիր սաաթ տահա հօմ-

րիւն օլտուղունա էմին տէյիլ իքէն, եարըն խոստովանանք օլաճաղընա նաւըլ էմին օլուրսուն: Պոռնուռ իչին, «Ալլահ կէրչի թէօպէքեարա ափվըղը վատ էթմիշ տիր, լաքին կիւնահ իշլէյէնէ եարընքի կիւնիւ վատ էթմիշ տէյիլ տիր. պէլքի վէրիւ պէլքի տէ վէրմէզ» տէր, եինէ օ աղիզ: Էյէր շիմտի կիւնահ իշլէրսէն, իհթիմալ քի Ալլահ սանա թէօպէյէ վազըթ վէրէ. իհթիմալ քի տէ վէրմէյէ. լաքին էյէր վէրմէյէճէք օլուրսա, էպէտիլիքտէ հալին նիճէ օլուր: Պու ճիւմլէ պիր ալազ մէմնուռնիյէթ սէպէպինէ ճանընը դայպ էտէր, վէ քէնտինի էպէտի զայլըզ թէհլիքէսինէ գօրսուն: Օ պայաղը մէմնուռնիյէթ սէպէպինէ պին զուրուշու մուխաթարայա գօրմուշուտուն: Տահա զիյատէսինի սէօյլէյէյիմ. օ պայաղը վէ զրսա մէմնուռնիյէթ սէպէպինէ, էվիմ, պարզըմ, ագճէմ, վարըմ, եօղսւմ, ազատըղըմ, էօմրիւմ, հէր շէյիմ կիթսին տէրմիյիտին: Եօգ: Եա նաւըլ տէօնէր օ պայաղը մէմնուռնիյէթ սէպէպինէ, պիր տագիգէ զարօրնտա ճանընը տա, ճէննէթի տէ, Ալլահը տա, հէր պիր շէյի տէ զայպ էթմէյէ րաղի օլուրսուն: Տօղրու սէօյլէ, տինին պու էօյրէթտիյի շէյլէր, եանի ճէննէթ, ճէհէննէմ, էպէտիլիք սահիճմի տիր, եօղսա տիւզմէ մէսէլմի տիր: Աիւնահ իչինտէ էօլէճէք օլուրսան, էպիտի զայ օլաճաղընա ինանըմըսըն: Էօյլէ իսէ, սւմարըմ քի սօղրա պիր չարէ էտէրիմ, տէյէրէք քէնտի քէնտինի էպէտի էղիյէթլէրէ թէսլիմ էթմէք նէ ճէսարէթ վէ նէ տիվանէլիք տիր: «Սաղըզ ումի տիյէ քիմսէ խասթէլէյի իւթիյար էթմէզ» տէր սուրբ Օգոստինոս: Մուալիճէլէր իլէ սօղրա պէլքի շիֆա պսւլուրում տէյէրէք զէհլիր

ալան հիշ պիր տիվանէ պուլունմաղ: Անն իսէ
սօղրա պէլքի ինչլաս օլուրում տէյերէք քէն-
տիննի էպէտի էօլիւմէ թէսլիֆ էթմէքմի իս-
թէրսին: Ահ, պու տիվանէլիք չօղարը ճէ-
հէննէմէ կէօթիւրմիւշ, վէ հալա կէօթիւրմէք-
տէ տիր. նիճէ քիթապը շէրիֆտէ տալսի եա-
զըլմըշ տըր. «Քէմլիլինտէ էմնիլէթ էթտին...
սէնին իւզէրիննէ զայլըգ եէթիշէճէք, վէ պիլ-
մէյէճէքսին»¹: Ալլահըն մէրհամէթիննին էօլ-
չիւսիւզլիւլիննէ քիւսթախաննէ կիւվէնէրէք
կիւնահ իշլէտին. զաթլէթէն իւզէրիննէ զազապ
կէլէճէք, վէ նէրէտէն կէլտիլիննի պիլմէյէ-
ճէքսին:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՑԱԶ

Իշլէ, էֆէնտիմ, պու տիվանէլէրտէն պիրի
տէ պէն իմ քի, թէքրար պուլմագ ումիտիլլէ
ճանըմը վէ սէնին լութֆուսու զայպ էթմիշիմ:
Վէ էյէր կիւնահտա պուլունտուղում օ վա-
զըթտա եա օ կէճէտէ սէն պանա պիր էօլիւմ
կէօնտէրմիշ օլայըտըն, պէն շիմտի նէ հալտէ
պուլունտահըրտըմ: Թէշէքքիւր էտէրիմ սէ-
նին մէրհամէթիննէ քի, պանա թահամմիւլ էթ-
տին, վէ տիվանէլիլիմի շիմտի պանա պիւտի-
րիյօրսուն: Պէննի խէլաս էթմէք իսթէտիլիննի
կէօրիւյօրում, պէն տէ խէլաս օլմագ իսթէ-
րիմ: Եւ նիհայէթսիլ էյլիք, պուսնա տէֆա
սէնտէն եիւզ չէվիրտիլիմէ աճըր վէ փիւշման
օլուրում. վէ ճանու կէօնիւլտէն սէննի սէվէ-
րիմ: Եւ Յիսուսում, սէնին սիյասէթլէրիննին

սէվապլարըյլա, պիր տահա պու մագուլէ տի-
վանէլիքտէ պուլունմայաճաղըմ տէյի ումա-
րըմ: Չափըդ աֆվ էյլէ պանա, վէ նազարընա
ալ պէնի քի, պիր տահա սէնտէն այրըմագ
իսթէմէմ: « Սանա ումիտ էթմիշիմ, էֆէնտիմ,
էպէտի ութանմայալըմ »⁴: Ահ գուրթարըճըմ,
քէնտիմի պիր տահա սէնին լութուֆլարընտան
վէ մուհապէթինտէն մահրում կէօրմէք սէֆիլլի-
յինի վէ ըհպալէթինի չէքէճէյիմի մէմուլ էթ-
մէմ: Միւտապէմէթ վեր պանա, վէ պու քէրէմի
էյլէ քի, օնու տտիմա, ալէլիտուսուսիվղա վագ-
լընտա սէնտէն տիլէյիմ: վէ Յիսուսում, եար-
տըմ էյլէ պանա, վալիտէմ Մարիամ, եարտըմ
էյլէ պանա տէյերէք, սէնին վէ ազիզ վալի-
տէնին մուպարէք իսիմլէրինիդի եարտըմա չա-
ղըրայըմ: Պիլիբիմ սուլթանըմ քի սանա սը-
ղընըրսամ, աօլա եէնիլմէմ: Վէ էյէր իվղա ըս-
րար էտէճէք օլուրսա, պու քէրէմի ալըվէր
քի, պէն տէ սիդի եարտըմա չաղըրմագտա ըս-
րար էտէյիմ:

1 Սաղմ. Լ. 2 :

ՕՆՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԱԼԼԱՀԸՆ ԼՈՒԹՖՈՒՆՈՒՆ ՆԷ ԳԱՏԱՐ
ԷՅԻ ՎԷ ՕՆՏԱՆ ՄԱՀՐՈՒՄ ՕԼՄԱԳ ՆԷ
ԳԱՏԱՐ ՖԷՆԱ ՇԷՅ ՕԼՏՈՒՂՈՒ

Ինսան օնոռն ղըյմէրինի քանդմազ¹.

ԻԼԻ ՀԻՍՍԷ

« Էյէր ալանը էտնատան սէջէրսէյ, պէնիմ
աղղըմ կիպի օլուրսուն »² տէյի պուլուրուր
Ալլահ թալա: Քիմ քի ալա շէյլէրի ալլահ
շէյլէրտէն թէֆրիգ էթմէյի պիլիրսէյ, քէօթիլիւ
խօրլայըպ էյիլի ինթիլսապ էթմէյի պիլէն Ալ-
լահա պէնղէր օլուր: Ալլահըն հիւսնիւ նա-
ղարընտա օլմաղ նէ գատար ալա շէյ, վէ օ-
նուն նաղարընտան տիւշմէք նէ գատար քէօ-
թիւ շէյ օլտուղունու կէօրիւրիւզ: Հալ պու-
քի « Ինսան օնուն գըյմէթինի թանըմազ » Ֆէհ-
վասընհա, ինսանլար Ալլահըն լութֆունուն
տէյէրինի պիլմէղլէր. օնուն իչին հիչտէն պիւր
շէյ իլէ, պիւր թիւթիւն իւլէ, պիւր ճիւզի թօփ-
րազ փարչասըլլա, հայվանի պիւր մէֆնունիլէթ
իլէ օնու տէյիշ էտէրլէր: Ալլահըն լութֆու-
րսէ պիւր փահա եէթիշմէզ խազնէ տիր քի,

1 Յւլը. ԻԸ. 15:

2 Երեմ. ԺԵ. 19:

պիղի Ալլահըն տօսթլուղունա լայըգ էտէր : Զիրա « Ինսանլարա պիր թիւքէնմէզ խազնէ տիր քի, օնու գուլլանանլար Ալլահա տօսթլուգ կէօնտէրտիլէր »¹ տէր Սողաման իմաստուն, Շէօյլէ քի լութուֆ իչինտէ օլան պիր ճան Ալլահըն տօսթու տուր : Տին նուրունտան մահրում օլան տինսիլէր՝ պիր մախլուգուն Ալլահըլա տօսթլուգ էտինմէսի գապիլսիզ շէյ տէյի պէլիլէմը իտիլէր. վէ թապիի նուրուլա սէօյլէյինճէ, հազլարը վարրար. չունքի սուրբ Հերոնիմասուն սէօղիւնէ կէօրէ տէ, « Տօսթլուգ՝ եա քի քէնտինէ պէնզէր իսթէր, եախօտ պէնզէր էտէր » : Լաքին Ալլահ թալա փեք չօգ մահալտէ պէյան էթմիշ տիր քի, էյէր քէնտի նամուսլարընը թուլթարսագ, քէնտի լութիու քէրէմիլիլէ, քէնտի տօսթու օլուրուգ : « Սիզ պէնիմ տօսթլարըմսընըգ. էյէր պէնիմ սիզէ թէնպիհ էթտիլիմ շէյի էտէրսէնիզ, սիզի գուլ չաղըրմամ... Իլլա սիզի տօսթլարըմ չաղըրտըմ »² : Օլ սէպէպտէն էօթրիւ, « Ալլահըն էյլիլի վէ թէնէզդիւլիւ նէ աճայիպ տիր քի, պիզ գուլ թէսմիյէ օլույայա լայըգ տէյիլ իքէն, տօսթ թէսմիյէ օլույօրուգ » : տէյի չաղըրըր սուրբ Գրիգոր փափ :

Պիր քիշի փատիշահընըն տօսթու անըլմայա չայէսթէ օլսա, քէնտինի նէ գատար թալիհլի պէլիլէր իտի : Լաքին պիր թէպաա քէնտի փատիշահըլա տօսթլուգ փէյտա էթմէյէ թալիպ օլանագ օլսա, քիւսթախանէ պիր ճէսարէթ սայըլըրտը : Անճագ պիր ճան քէնտի Ալլահըլա տօսթ օլմայա թալիպ օլմագ քիւսթախլըգ տէյիլ տիր : Սուրբ Օգոստինոս նազլ էտէր

1 Իմաս. Է. 14 :

2 Յովհ. Ժե. 14. 15 :

քիւ սարայ խատէմէլէրինտէն իբի քիշի պիր
զահիտլէր մանասթըրընտա պուլունուպ, օն-
լարտան պիրիսի սուրբ Անտոն ճգնաւորուն
էօմրիւնիւն հիքթայէսինի օգուժայա պաշլա-
տը, վէ օգուտուգճա գալպի տիւնեա հալէս-
լէրինտէն ուզազլանըրտը: Պատէհու քէնտի
այազտաշընա տէօնիւպ օնա պէօյլէ սէօյլէտի:
Տօսթուժ, պիզ տիվանէլէր նէ արայօրուզ: Փա-
տիշահա խըզմէթ էթմէյիլէ, օնուն տօսթու օլ-
մագտան պաշգա շէյէ ումիտ էտէ պիլիւրմիլիզ:
Պու շէյէ եէթիշմէք իջին տէ նէ ազիմ մու-
խաթարալարա տիւշար օլաճաղըզ: Վէ եէթիշ-
սէք տախի էպէտի սէլամէթիմիլի թէհլիքէյէ
գօյաճապըզ, էզ ճիւմլէ փատիշահը քէնտիմի-
լէ տօսթ էտինէ պիլէճէյիմիլ տէ մէշքեուք
տուր: Հալ պու քի Ալլահըն տօսթու օլմագ
իսթէրսէմ, շիմտի օլապիլիւրիմ, տէմիշ տիր:

Էյ իմտի, քիմ քի Ալլահըն լութֆու իջին-
տէ պուլունուրսա, Ալլահըն տօսթու օլուր:
հաթթա էվլատը պիլէ օլուր: «Պէն տէտիմ
քի Ալլահ օլասընըզ, եախօտ հէփինիլ տէ եիւ-
ճէլէնմիշին էվլատլարը»¹: Իշթէ Յիսուս Քրիս-
տոսուն վասիթասըյլա Ալլահ մուհապէթիինին
պիլէ գազանտըզ իզպալ պու տուր: «Պաղըն
քի փէտէր պիլէ նէ տիւրլիւ մուհապէթ փէշ-
քէշ էթտի. զիրա Ալլահ էվլատլարը չաղըր-
լըրըզ, վէ էօյլէյիլ»² տէյի չաղըրըր առա-
քեալ: Գաթի նազար, պիր ճան լութուֆուլա
Ալլահըն արուսէսի օլուր: «Տին իլէ սէնի քէն-
տիմէ նամիշտ էտէյիմ»³ տէյի պույսըրուր
Ալլահ թալա: Պու ճիհէթտէն անառակ որդի-

1 Սալմ. 2Ա. 6:

5 Ովսէէ. Բ. 20:

2 Ա. Յով. Գ. 1:

նին փէտէրի եվլատընը թէքրարէն քէնտի հիւս-
նի նազարընա գապուլ էթտիյինտէ, « Փարմա-
լընա եիւզիւք գոյուն »¹ տէյերէք, նամզէտ-
լիք եիւզիւյիննն օնա վէրիլմէսինի է-մը էթ-
միշիտի : Խուլասէի քէլամ Հոգին Սուրբուն
մէսքեանը օլուր : Քոյր Մարիամ Տօկնէս պիր
չօճուղուն վաթթիզ օլտուղունտա շէթանըն
չըզըպ, մէլաիքլէր քէօմէսիլէ Հոգին Սուրբուն
օնա կիրտիյինի կէօրմիւշ տիւր :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՑԱԶ

Իօյլէ իսէ, եւ Ալլահըմ, պէնիմ ճանըմ սէ-
նին լութֆունտա պուլունտուղու վազըթ՝ սէ-
նին տօսթուն, սէնին եվլատըն, սէնին արու-
սէն, վէ սէնին մէսքեանընրտը. անճագ կիւ-
նա՛հ իշլէմէյիլէ հէր շէյի դայպ էթտի, վէ սէ-
նին տիւշմէնին, վէ ճէհէննէմին եհսիրի օլտու :
Լաքին սէնին լութֆունտա թէքրարէն գազան-
մայա պանա վազըթ վէրտիյին իշին սանա թէ-
շէքքիւր էտէրիմ, եւ Ալլահըմ : Եւ նիհայէթ-
սիզ էյիլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ հէր պէլատէն
ղիյատէ աճըրըմ, վէ հէր շէյտէն զիյատէ սէնի
սէվէրիմ : Ահ, ըրճա էտէրիմ քի, աօսթուղու-
նա պէնի թէքրարէն պապուլ էտէսին, վէ քէ-
րէմ ինայէթ էտիպ պէնի ըէտտ էթմէյէսին :
Վազաա սէնտէն ըէտտ օլունմայա մուսթա-
հագ օլտուղումու թանըրըմ. լաքին փիւշման
օլտուղում հալտէ, Յիսուս Քրիստոսուն Գող-
գոթա իւզէրինտէ քէնտինի սանա սուլտուղու
գուրպան, պէնի թէքրար գապուլ էթմէնէ մուս-

Թահադ տըր: « Սէնին տէվլէթին կէլսին »: Եւս
 փէտէրիմ, սանա պու իսիմի վէրմէյի պանա
 էօյրէտէն սէնին էվլատըն տըր. եւս փէտէրիմ,
 կէլ, վէ լուծֆուհոււլա պէնիմ գալպիմտէ փա-
 տիշահլըգ սիւր: Վէ պու քէրէմի էյլէ քի,
 գալպիմ սալթ սանա խըզմէթ էթսին. սալթ
 սէնին իչին եաշասըն. վէ սալթ սէնի սէվսին:
 « Վէ պիզի թէճըրիւպէյէ պըրագմա »: Ահ, տիւշ-
 մէնլէրիմի գօյվէրմէ քի, եէնիլէճէյիմ տէրէ-
 ճէտէ պէնի թէճըրիւպէ էթմէսինլէր: « Իլլա
 պիզի շէրտէն էմին էյլէ »: Պէնի ճէհէննէմտէն
 խէլաս էթ. լաքին իլք էվլէլ պէնի ճէհէննէ-
 մէ կէօթիւրէ պիլէճէք կիւնահտան խէլաս էթ:
 Եւս ալիզ պիքըր Մարիամ, պէնիմ իչին լիճա
 էյլէ. վէ պու ադիմ պէլատէն պէնի խէլաս
 էյլէ քի, քէնտիմի պիւր տահա կիւնահ իչին-
 տէ, վէ սէնին վէ պէնիմ Ալլահլըմըն լուծ-
 ֆուհուտան մահլըսմ կէօրմէյիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Լուծուֆ փէշքէշի՝ մախլուգլարա վէրիլէ
 պիլէճէք իհասնլարըն հէփսինտէն իւստիւն
 տիւր. չուքի լուծուֆ Ալլահանի թապիաթա
 իլհագլըգ տըր, տէր Ագուինալը սուրք թով-
 մաս: Վէ օնտան մուգատտէմ տէ սուրք Պետ-
 րոս « Օնլարըլա Ալլահանի թապիաթա իլհագ
 օլսուրուլ »¹ տէմիշ իտի: Իշլթ Յիսուս Քրիս-
 տոս քէնտի սիյասէթլէրիլէ պիզիմ իչին պէօյ-
 լէ պէօյիւք շէյ գապանտը. վէ փէտէրինտէն
 ալտըղը իհթիշամը պիզէ իլհագ էթտի, չուքի

«Պանա վերտիյին իշթիչամը, պէն տէ օնլարա վերտիմ»¹ տէր: Խուլասէի քէլամ. Ալլահըն լուծֆու իջինտէ օլան Ալլահըլա պիր օլուր: «Քիմ քի րապպիյէ հազաշըրսա, պիր լուհ տուր»²: Գուրթարըճըմըզ պուսու տախի սէօյ-լէմիշ տի, Ալլահը սէվէն պիր ճանա ամենա-սուրը Երրորդութիւն կէլիպ սաքին օլուր: «Էյէր պիր քիմսէ պէնի սէվէրսէ, ... փէտէրիմ տէ օնու սէվէր, վէ օնա կէլիր, օնտա զօնազ օլուրուզ»³:

Լուծուֆ իջինտէ օլան պիր ճան, Ալլահըն կէօզիւնտէ օ զատար կիւզէլ օլուր քի, Ալլահ քէնտիսի տախի «Նէ գատար կիւզէլ սին մու-գարիպիմ, նէ գատար կիւզէլին»⁴ տէյէրէք օնու մէսհ էտէր: Սանըսըն քի Ալլահ թալա քէնտիսի սէվէն պիր ճանտան կէօզիւնիւ այը-րամազ, վէ տիլէքլէրինէ գուլաղընը գափայա-մազ: «Րապպիւնին կէօզլէրի սալիհլէրին իւզէ-րինտէ տիր, վէ օնուն գուլաղլարը օնլարըն տուլարընտա տըր»⁵ Կաւիթ մարգարէնին սէօզիւ միւհուպինէ: Պիր քիշի Ալլահըն լուծ-ֆու իջինտէ օլան ճանըն կիւզէլլիյինի կէօրիւպ տէ, շազլըղընտան էօլմէմէք գապիլ տէյիլ տիր, տէրիտի սըլուհի Պրիհիտա: Վէ Սէնալը արըսհի Կատարինէ՝ լուծուֆ իջինտէ օլան պիր ճանը կէօրմէյիլէ, թէք օ ճան պու տէ-րէնէ կիւզէլլիյինի զայպ էթմէսին տէյի, հիւս-նի ըրզամըլա էօմրիւմիւ Ֆէտա էաէրիմ, տէ-միշ իտի. վէ պու սէպէպ իջին, ճանլար քա-հանալարըն վասիթասըլա Ալլահըն լուծֆու-

1 Յովհ. ԺԵ. 22:

4 Երգ. Ա. 14:

2 Ա. Կոր. 2. 17:

5 Սաղմ. ԼԳ. 16:

3 Յովհ. ԺԿ. 23:

նա թէքրարէն տախիւ օլուրլար տէյի պիւտի-
յինտէն, քահանալարըն պաստըղը եէրլէրի
էօփէր իտի:

Գաթի նազար Ալլահըն լութֆու իչինտէ օ-
լան պիր ճան՝ նէ գատար սէվապ խազնէլէրի
ճէմ էտէ պիլիր: Հէր տագիգէտէ պիր էպէտի
իհթիշամ գազանա պիլիր: Սուրբ Թովմասըն
գապլինճէ, էօյլէ պիր ճանըն հէր պիր մուհա-
պէթ ամէլի պաշգա պաշգա պիրէր ճէնէթէ
լայըգ օլուր: Էօյլէ իսէ, պիղ նիչին տուրմուշ
տա տիւնեա պէօյիւքլէրինէ հասէտ չէքէրիգ:
Էյէր քի Ալլահըն լութֆու իչինտէ պուլու-
նուրսագ, կէօյլէրտէ միւթէմատի տահա աշը-
րը պէօյիւքլէւքլէր գազանա պիլիրիգ: Հայր
Փաղրինեանի քէնտի ըուզնամէսինտէ եազար
քի, Յիսուսեան կարգընտան եարտըմճը եղբայ-
րըն պիրիսի էօլտիւքտէն սողրա պիրինէ կէօ-
րիւնիւպ, իսփանեա փատիշահը իքինճի Փիլիպ-
պոս տա, պէն տէ սէլամէթէ եէթիշմիշիգ. լա-
քին տիւնեատա իքէն, Փիլիպպոստան պէն նէ
գատար քիւչիւք իւտիւմ իւսէ, շիմտի տէ ճէն-
նէթտէ օ գատար պէօյիւյիւմ, տէմիշ տիր:
Հաթթա Ալլահըն լութֆունտա պուլունան ճա-
նըն պու տիւնեատա իքէն պիլէ մալիք օլտու-
ղու եիւրէք ըահաթըղընը եալընըգ թէճրիւպէ
էտէն պիլիր: «Լէզզէթինի ալըն վէ պազըն
քի ըապպի նէ գատար թաթը տըր»¹: «Սէ-
նին նամուսունու սէվէնլէրին եիւրէք ըահաթ-
ըղը չօգ տուր»²: Վէ «Ալլահըն պարըըղը-
ղը ազըլտան ֆիքիրտէն իւստիւն տիւր»³ տէյի
պուլուրուր քիթապը շէրիֆ. վէ Ալլահըն սէօ-
ղիւ եէրէ տիւշմէզ:

1 Սաղմ. ԼԳ. 9:

3 Փիլիպ. Դ. 7:

2 Սաղմ. ձժԸ. 163:

ԱՐՁԻՒՆՈՒՆԻ ՎԵՆԵՐԱՆԵՐ

Եւ Յիսուսս ում, պիղ դոյաւնւարընա էամիւր վերմէք իշին քէնտի էամրիւնիւ գուրպան էտէն էյի չօպան սէնսին: Պէն սէնտէն գաւտըղմ վագըթ, պէնի արայարագ արգամտան դօշմայը ֆէրաղաթ էթմէտին, չիմտի պէն սէնի արայօրում, վէ փիւշմանըղըլա սէնին այաղընա տիւշէյօրում, պէնի պըրագմա: Քէնտի թագսիրաթմ ըլա սէֆիւնէ ղայպ էթտիյիմ լուծֆուսնու թէքրարէն վէր պանա: Ճանու կէօնիւլտէն աճըրըմ. վէ պու գատար տէֆա սէնտէն եիւղ չէվիւրմիշ օլտուղումա տիւշիւնէրէք, աճըմտան էօլմէյի իսթէրիմ: Պէնիմ իշին խաչըն իւղէրինտէ գապուլ էթտիյին աճը էօլիւմիւն սէվապըրը իշին պանա ափվ էյլէ: Մուհապէթիինին թաթը ղէնճիւրլէրիյէ պաղըլա պէնի, վէ պիր տաւա սէնտէն այրըլմայա գօյ վէրմէ: Պանա կէօնտէրտիյին ճէմի խաչըրը սապըրըլա չէքմէյէ գուլվէթ վէր պանա, մատամ քի ճէհէննէմին էպէտի էղիյէթլէրինէ մուսթաւագ օլմուշում: Պու քէրէմի էյլէ քի, ինսանլարտան կէօրտիւյիւմ ըհգալէթլէրի մուհապէթ իլէ գապուլ էտէյիմ. մատամքի էպէտի շէյթանլարըն այաղը ալթընտա գալմայա մուսթաւագ օլմուշում: Նիհայէթ պու քէրէմի էյլէ քի, սէնին ճէմի իլհամլարընա իթաաթ էտէյիմ, վէ սէնին մուհապէթին իշին ճէմի ինսանի միւլաւագալարը ալթ էտէյիմ: Պէն պու կիւնտէն սօղրա հալընըգ սանա խըղմէթ էթմէյէ գարար վէրմիշիմ. հէր քէս նէ սէօյլէրսէ սէօյլէսին. պէն եալընըգ սէնի սէվմէք իսթէրիմ, եա ղալէթ սէվկիւլիւ Ալլահըմ: Եալընըգ սանա մագ-

պուլ օլմագ իսթէրիմ. անճագ եարտըմընը եք-
սիք էթմէ. զիրա օնսուղ պիր շէյ եափամամ:
Ճանու կէօնիւլտէն սէնի սէվէրիմ Յիսուսոււմ,
վէ սէնին ազիզ գանընա կիւվէնէրիմ: Պէնիմ
ուժիտիմ պիքիր Մարիամ, շէֆաաթընըլա պա-
նա եարտըմ էյլէ: Պէն սէնին գուլուն օլտու-
ղումա իֆթիսար էտէրիմ, սէն տէ սանա գո-
շան կիւնաճքիարըլարը խէլաս էթտիյինէ իֆ-
թիսար էտէրսին. էօյլէ իսէ պէնիմ եարտը-
մըմա եէթիշ, վէ պէնի խէլաս էյլէ:

ԻԻՉԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Շիմտի տէ Ալլահըն լուծֆու նազարընտան
տիւշմիւշ ճանըն սէֆիլլիյինի կէօրէլիմ: Օ մա-
գուլէ քիշի քէնտի իւստիւն էյլիյի օլան Ալ-
լահընտան այրըլմըշ տըր: «Սիզին կիւնահլա-
րընը՝ Ալլահըլա սիզին արանըզը այրըրը»¹:
Շէօյլէ քի արթըզ նէ օ Ալլահըն տըր, նէ տէ
Ալլահ օնուն տուր: «Սիզ պէնիմ ճէմաաթըմ
տէյիլսինիզ, պէն տէ սիզին հիչ պիր շէյինիզ
տէյիլիմ»²: Հաթիթա եալընըզ Ալլահըն օլմա-
մագ տէյիլ, իլլա Ալլահ օնու ըէտտ էտէր,
վէ ճէհէննէմէ հիւքմ էտէր: Սոլումսն իմաս-
տունուն «Վար օլան շէյլէրին հէփսինի տէ
սէվէրսին, վէ եափտըղըն շէյլէրին հիչ պիրին-
տէն իբրահ էթմէզսին, չուքի ըէտտ էթմէք
իչին պիր շէյ խալզ էթմիշ տէյիլսին»³ տէտի-
յինէ կէօրէ, Ալլահ թալա երըթըճը ճանապար-
շարա, էնկէրէք եըլանըլարընա, վէ գարա գուր-

1 Ես. ԾԹ. 2:

2 Ովսէ. Ա. 9:

3 Իմաս. ԺԱ. 23:

պաղալարա վարանա դատար , քէնտի մախ-
լուղարընըն հիչ պիրինի րէտտ էթմէզ : Անճագ
կիւնահքեարը րէտտ էթմէմէք էտէմէզ . « Պի-
նամուսուղ էտէնլէրին ճիւմլէսինի տէ րէտտ
էթտին »¹ : Պէլի , չունքի Ալլահ թալա քէնտի
մուրատընա քիւլլիէն մուղայիր օլան կիւնա-
հը րէտտ էթմէմէք եափամուղ . իմտի կիւնահը
րէտտ էթմէյիլէ , կիւնահըլա պիրլէշմիշ օլան
կիւնահքեարը տա միւճէրրէտ րէտտ էտէր :
« Պինամուս քիշի տէ , պինամուսուղուտտա ա-
լէսսէվիյէ Ալլահըն մէնֆուրու տուրլար »² :

Տիւշիւն պիր քէրրէ քի , էյէր պիր քիմսէ
պիր տիւնեա փատիշահընը քէնտիյէ տիւշմէն
էտէնէճէք օլսա , րահաթընը վէ ուլգուսուսու
քիւլլիէն զայպ էտէր . վէ հագղըլա , չունքի
հէր տագիդէ էօլիւմ գորգուսուլլա ուղրաշըր :
Եա Ալլահը քէնտիյէ տիւշմէն էտինէն նիճէ
րահաթըլըք եիւզիւ կէօրէ պիլիր : Տիւնեա փա-
տիշահընըն խըշմընտան եա օրմանլարտա կիզ-
լէնէրէք , եա ախէր մէմալիքլէրէ դաշարագ
խէլաս օլմագ դապիլ տիր . լաքին Ալլահըն
էլինտէն քիմ խէլաս օլա պիլիր : « Եֆէնտիմ ,
էյէր կէօլլէրէ չըգսամ , սէն օրատա սըն , էյէր
ճէհէննէմէ էնսէմ , օրատա տա եագըն սըն »³ .
հէր նէրէյէ կիթսէմ , սէնին էլին եէթիշիր ,
տէր Դաւիթ մարգարէ :

Վայ կիւնահքեարլարըն պաշընտ : Օնլար Ալ-
լահտան լանէթլէնմիշ տիրլէր , մէլաիքլէրտէն
լանէթլէնմիշ տիրլէր , հաթթա տիւնեա իւզէ-
րինտէ եէօլմիյէ քահանալարտան վէ կրօնա-
ւորլարտան լանէթլէնմէքտէ տիրլէր քի , « Սէ-

1 Սաղմ. Ե . 7 :

5 Սաղմ. ՃԼԸ . 6 :

2 Իմաս . ԺԴ . 7 :

նին թէնպիհլերինտէն սափանալանէթ օլսուն»¹ տէյի քիւիսէ տուալարընտա սէօյլէրլէր: Գալթի նազար Ալլահըն լութֆուէնտան նազարըն, տան տիւշէն՝ ճէմի սէվապլարընը տա շայպէտէր: Պիր քիշի զըրգ սէքիզ սէնէ պիր մաշարատա եաշայան սուրբ Պօղոս ճգնաւոր գատար սէվապ գազանմըլ օլսա, օն միւրօն ճան գազանան սուրբ Յրանչիսկոս Բաաւէրեան գատար սէվապ ճէմ էթմիշ օլսա, սուրբ Հերոնիմոսուն սէօզիւ միւճուպինճէ ախէր առաքեալլարըն հէփսինին գազանորընա գարշըլըգ սէվապ գազանան Պօղոս առաքեալ գատար սէվապ սահիպի օլսա, պիր թէք մահաջու կիւնահ իշլէմէյիլէ հէփսինի տէ շայպէտէր, «Օնուն իշլէտիյի սալիհլիւրէրին հիջ պիրի տէ անըլմասըն»²: Իշլէ Ալլահըն լութֆու նազարընտան տիւշմէք պու գատար խարապլըղա սէպէպ օլսա: Ալլահըն էվլատը իքէն սադայէլին եէսիրի էտէր. Ալլահըն սէվկիւլիւ տօսթու իքէն, օնուն պաշ տիւշմէնի, վէ ատույի էքպէրի էտէր. ճէննէթ վարիսի իքէն, ճէհէննէմէ մուսթահադ էտէր: Էյէր մէլաիքլէրէ աղլամադ գապիլ օլսա, մահաջու կիւնահ իշլէմէյիլէ Ալլահըն լութֆուէնու շայպէտէն պիր ճանըն սէֆիլլէյինի կէօրմէյիլէ աճըլարընտան աղլարըտըլար, տէր սուրբ Յրանչիսկոս Սալէգեան:

Լաքին տահա պէօյիւք սէֆալէթ օ տուր քի, մէլաիքլէրէ տէ աղլամադ գապիլ օլսա վէ աղլայանադ օլսալար, կիւնահքեար եինէ աղլամադ: Պիր քիշի պիր քիւլիւք հայվան, պիր զուլու շայպէտէճէք օլսա, նաֆադատան ուլ-

1 Սալմ. ձժԸ. 24:

2 Եզեկ. ԺԸ. 24:

գուտան քէսիլիւր, աղլամայա պաշար տա, Ալ-
լահըն լուծֆուենու զայպ էտէրսէ, հէմ եէր,
հէմ ուշուր. հէմ տէ աղլամազ տէր սուրբ
Օգոստինոս:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ գուրթարընքմ, իշթէ պէնիմ պուլուն-
տուղում սէֆիլ հալ պու տուր: Սէն պէնի
քէնտի լուծֆունա լայլգ էթմէք իչին, օթուգ
իւչ սէնէ թէր վէ էզիյէթ խարճ էթտին, պէն
տէ պիր տագիգէլիք պիր զէհիրլի սէֆա իչին
օնու խօրլայլպ պիհուտէ եէրէ զայպէթտիմ:
Սէնին մէրհամէթինէ թէշէքքիւր էտէրիմ քի,
օ լուծուֆու թէքրարէն էլէ կէթիրմէք իչին
հայա պանա վագրթ վերիյօրսուն: Պէլի, է-
ֆէնտիմ, օնու թէքրար գազանմազ իչին էլիմ-
տէն հէր նէ քի կէլիլսէ էթմէք իսթէրիմ: Սէն-
տէն աֆվլըգ ալմազ իչին նէ քի էթմէք իգ-
թիգայլըսա սէօյլէ պանա: Փիւշման օլայլմ
տէյիմի իսթէրսին: Պէլի Յիսուսում, սէնին նի-
հայէթսիգ էյլիքտարլըղընը ինճիթտիյիմ իչին
հանու կէօնիւտէն փիւշման օլուրում: Սէնի
սէվէյիմ տէյիմի իսթէրսին: Պէլի, սէնի հէր
շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ: Շիմտիյէ գատար եա-
րատըլմըշարը վէ ֆանիլիքլէրի սէվմէյիլէ գալ-
պիմի ֆէնայա գուլլանմըշարում: Շիմտէն սօ-
ղրա եալընըգ սէնին իչին եաշամազ, վէ եա-
լընըգ սէնի սէվմէք իսթէրիմ, եա պէնիմ Ալ-
լահըմ, խազնէմ, վէ գուվվէթիմ. « Սէնի սէ-
վէրիմ, սէնի սէվէճէյիմ. եա պէնիմ գուվվէ-
թիմ Ալլահ »: Սէնին սէվապլարըն, սէնին եա-
րալարըն՝ պէնիմ ումիտիմ վէ գուվվէթիմ օ.
լահազ տըրլար, Յիսուսում: Սանա սատագաթ-

լը օլմայա գուզվէթի սէնտէն ումարըմ: Էօյլէ
 իսէ պէնի լութիունա գապուշ էյլէ, եւ գուշ-
 թարընըմ, վէ սէնի պիր տահա թէրք էթմէյէ
 պէնի գոյվէրմէ: Տիւնհա արղիւլէրինտէն պէնի
 այըր, վէ աղիզ մուհապէթին իլէ գալպիմի
 թուլթուշտուր: Եւ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ,
 Ալլահ մուհապէթիլէ սէն նասըլ տաիմա եան-
 մըշ ըսան, պէնի տէ էօյլէ եանտըր:

ԵՐԲԻՆՃԻ ՄԻՒԼԱՀԱՉԱ

ԿԻՆԱՀՔԵԱՐԸՆ ՏԻՎԱՆԵԼԻՑԻ

Պոռ տիւնեանըն ալիւնիյի՝ Ալլահըն ինտիկտէ
տիվանեկիք տիր¹.

ԻԼԻ ՀԻՍՍԵ

Իզգէթլու հայր Յովհաննէս Ալիւա՝ տիւնեայր
իքի մահպուստ պէօլմէլի, պիրի տինսիզլէր ի-
չին, օ պիրի տէ՝ կիւնահըլա Ալլահտան ու-
զագ եաշայան տինտարլար իչին. վէ տիվանէ-
լէրին հափիսի եանի թիմարխանէ պունլարըն
հիսսէսինէ իսապէթ էտէր, տէրիտի՝ Լաքին
պու սէֆիլլէրին էն պէօյիւք սէֆալէթի վէ
գուլթուզլուղու օ տուր քի, տիւնեա իւզէ-
րինտէ քէնտիլէրտէն տահա պէօյիւք տիվանէ
եօղիքէն, քէնտիլէրի զիյատէ ալիմ վէ պա-
սիրէթ սահիպի եէրինէ գորլար: Վէ տահա
պէտթէրի տէ օ տուր քի, պու մագուլլէլը
սայըյա հիսապա կէլմէզ: Պազըլար իթիպար
վէ շէրէֆ տիվանէսի տիրլէր, պազըլար զէվք
սէֆա տիվանէսի տիրլէր. պազըլար տա տիւ-
նեանըն փիսլլիյինին վէ թօրթուսունուն տիվա-
նէսի տիրլէր: Պու ճիւմլէ պու մագուլլէ քիմ-
սէլէր, էպէտի սէլամէթի, վէ սահիհ էյլիք

քէնտինի օլան Ալլահը գազանմագ իշին պու տիւնեանն էյլիքէրինի խօրլայան ազիզէրի տիվանէ թապիր էթմէյէ տէ ութանմազլար: Բէզալէթլէրէ թահամմիւլ էթմէյի, նահազլըզլարը աֆվ էթմէյի տիվանէլիք թապիր էտէրլէր: Հաստէյէ միւթալիք սէֆալարտան քէնտինի մահրում էթմէյի, նէֆսինի զըրմայը տիվանէլիք սայարլար: Սալթանաթտան զէնկինլիքտէն գազընմայը, եալընըզլըզլ վէ խօր վէ կիզլի էմրիւ սէվմէյի տիվանէլիք ատտ էտէրլէր: Հալ պու քի «Պու տիւնեանն ալիմլիյի Ալլահըն ինտինտէ տիվանէլիք տիր»¹ ֆէհվասընճա, օնլարըն ալիմլիյինի Ալլահ թալանըն տիվանէլիք թապիր էթտիյինի հիշ տիւլիւնմէզլէր:

Ահ, քէնտի տիվանէլիքէրինի պիր կիւն օնլար տա թագրիր էտէճէքլէր, ամմա նէ վազըթ: Նէ վազըթ քի արթըզ չարէ գալմազսա. վէ օ վազըթ «Պիզ շաշգընլար, պուենլարըն ամէլլէրինի տիվանէլիք, եախօտ եաղնըչլըզ, վէ պուենլարըն ազըպէթինի ընզալէթ գանն էտէր իտիք. նասըլ Ալլահ էվլատլարը սըրասընտա սայըլըյօրլար, վէ պուենլարըն զըսմէթի սուրըլարըլա տըր»² վէ օնլարըն իգպալի էպէտի օլաճագ, վէ տալմա գուլթլու օլաճագլար. պիզ իսէք շէյթանըն եէսիրլէրի իշինտէ գալաճաղըզ, վէ էպէտ էլ ապատ պու էզիյէթլէր չուգուրուենտա եանմայա հիւքմ օլունաճաղըզ. «էօյլէ իսէ պիզ տօղրու եօլտան սափտըզ, վէ ատալէթ ըչըզլ պիզի միւնէվլէր էթմէտի»³: Վէ պիզի զիյատէ սէֆալէթէ կիրիֆթար էտէն

1 Ա. Կոր. Գ. 19:

3 Իմաս. Ե. 5:

2 Իմաս. Ե. 4-5:

չէյ տէ պու տուր քի, պիղիմ հաղնըչըըըմը-
զա չարէ եօգ, վէ Ալլահ Ալլահ օլտուգճա մին-
պատտ չարէ տէ օլմայաճազ տէյէճէք տիրլէր
գաթի ումիտ օլարազ:

Էօյլէ իսէ, պիր ալլազ մէնֆաաթ իչին, պիր
ղուրուրիյէթ թիւթիւնիւ իչին, պիր գըսա վէ
կէչիճի սէֆա իչին Ալլահըն լութֆուհու զայպ
էթմէք նէ պէօյիւք տիվանէլիք տիր: Պիր րայա
քէնտի փատիչահընըն նազարընա կիրմէք իչին
նէ տէսէն էթմէզ: Էյ իմտի պիր պայաղը մէմ-
նուսիյէթ սէպէպինէ իւստիւն էյլիք քէնտիսի
օլան Ալլահը զայպ էթմէք, ճէննէթի զայպ էթ-
մէք, վէ տաիմա զիմմէթինի խըրփալայաճազ
կիւնահը ճանընա կիրմէյէ գօյվէրմէյիլէ տիւ-
նեա իւզէրինտէ իքէն րահաթընը տա զայպ
էթմէք, վէ պէօյլէճէ հիւսնի բիզասըլլա է-
պէտի սէֆիլլիյէ տէ քէնտինի թէսլիմ էթմէք
նէ օլմալը: Պիր եօլսուզ սէֆա իչին պիր էլին
հանաճազ օլսայըտը, եախօտ պիր սէնէ պիր
մէզար իչինտէ մահպուս գալաճազ օլսայը-
տըն, օ սէֆայը իսթիյար էտէրմիլիտին: Պիր
կիւնահը իչլէտիլինտէ պին զուրուշ զայպ էթ-
մէք իգլիլա էթսէյիտի օ կիւնահը իչլէրմի
իտին: Պու ճիւմլէ կիւնահ իչլէմէյիլէ ճէն-
նէթի տէ, Ալլահը տա զայպ էտիպ, էպէտի
ճէհէննէմէ զազէպլէնճէյինի հէմ թանըր հէմ
ինանըրսըն տա, նասըլ երինէ կիւնահ իչլէյէ
պիլիլիսին:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եւ ճանըմըն Ալլահը, էյէր քի սէն պանա
պու գատար մէրհամէթ կէօսթէրմիշ օլմասա-
լըտըն, շիմտի պէնիմ հալիմ նիճէ օլուրու-

տու. պէն տէ ճէհէննէմտէ օ տիվանէլէրին ի-
 չինտէ պուլունանաղըրում: Սանա թէշէքքիւր
 էտէրիմ էֆէնտիմ, վէ պէնի քէօրլուգտա պը-
 րազմայաւըն տէյի ըրճա էտէրիմ: Սէնին նու-
 րունտան մահրում օլսամ հաղըրը. Լաքին
 կէօրիւյօրում քի, սէնին լուծֆուն պէնի հա-
 լա թէրք էթմիշ տէյիլ տիր: Տույայօրում քի,
 սէնտէն աֆվըդ տիլէմէյէ, վէ պու գատար
 նամքեօրլուգլարըմա նիսպէթէն սէնտէն ճէսիմ
 շէյէր մէմուլ էթմէյէ թաթլը թաթլը պէնի
 չաղըրմագտա, վէ տավէթ էթմէքտէ տիր: Պէլի
 գուրթարըրմ, պէնի էվլատըլլա գապուլ է-
 տէճէքսին տէյի ումարմ: Պունճա տէֆա երւ-
 զիւնէ գարշը սանա սիթէմ էթտիլիմ իչին,
 պու իսիմէ լայըգ տէյիլիմ: « Փէտէր, էվլատըն
 չաղըրմայա լայըգ տէյիլիմ. կէօյէրէ վէ սանա
 գարշը խաթա էթտիմ »¹: Լաքին պիլիւրիմ քի,
 սէն եանըլմըշ գօյունու արամայա չըգմըշսըն,
 վէ դայալ օլմուշ էվլատլարը գունագլամայը
 քէնտինէ թէսէլի սայարսըն: Սէվիւլիւ փէ-
 տէրիմ, սէնի ինճիթտիլիմէ աճըրմ. սէնին ա-
 յաղլարընա տիւշէր սարըլըրմ, վէ պանա աֆվ
 էտիպ ալգըշընը վէրմէտիքճէ այրըլմամ: Պէնի
 ալգըշլամատըգճա սէնի պըրազմայաճաղըմ »²:
 Ալգըշընը վէր պանա փէտէրիմ. վէ պանա վէ-
 րէճէյին ալգըշ կիւնահլարըմըն իւզէրինէ պիր
 քէսքին աճը, վէ սանա պիր շէսիտ մուհա-
 պէթ օլսուն: Սէնի սէվէրիմ, եա փէտէր, սէնի
 ճանու կէօնիւլտէն սէվէրիմ: Պիր տահա սէն-
 տէն այրըլմայա պէնի պըրագմա: Հէր շէյտէն
 պէնի մահրում էյլէ, ֆագաթ մուհապէթին-
 տէն պէնի մահրում էթմէ: Եա պիքիր Մա-

1 Ղուկ. ԺԵ. 21:

2 Խնն. ԼԲ. 26:

րիամ, Ալլահ փետերիմ իսէ, սէն տէ վալի-
տէմ սին. սէն տախի ալգըշընը վէր պաննա :
Էվլատըղընա լայըդ տէյիլիմ, պարի գուլլու-
ղունա պէնի գապուլ էթ. անճազ պու քէրէմի
էյլէ քի, տարիմա նազիք մուհապէթ իլէ սէնի
սէվլէն, վէ տարիմա սէնին հիմայէթինէ սըղը-
նան պիր գուլ օլայըմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ձափալը կիւնահքեարլար, տիւնեալի իլիմ-
լէր թահսիլ էթմէյէ, վէ ազ վազըթ զարփըն-
տա պիթէճէք տիւնեալի վարիյէթլէր գազան-
մազ իչին սէնաաթլար էօյրէնմէյէ չալըլըրլար
վէ թէր տէօքէրլէր. վէ ախրէթին ասլա պիթ-
մէյէճէք վարիյէթլէրինէ՝ հաճէթսիզ օլուպ իհ-
մալ էտէրլէր: Ագըլլարընը էօյլէ պիր զայպ
էտէրլէր քի, սալթ տիվանէ տէյիլ, իլլա հայ-
վան կիպի օլուրլար. չունքի հայվանճա էօմիւր
սիւրմէյիլէ. էյիյի քէօթիւյիւ ֆէրզ էթմէզ օ-
լուպ, հայվանի իլգայըլա սալթ հասսէլէրին
արգասընա կիտէրլէր. վէ զայպ էթտիքլէրի
շէյի, վէ իւզէրինէ ճէլպ էթտիքլէրի էպէտի
խարապըղը հիչ ասլա միւլահազա էթմէյէրէք,
էլ հալէթիւ հազի թէնլէրինին խօշլանտըղը
շէյէ թալիպ օլուրլար, պուլսուսա տէյիլ ին-
սանճա, իլլա հայվանճա հարէքէթ էթմէք տիր:
Ոսկեբերանն սէօզիւ միւճուպինճէ, « ինսան
տէյի՝ խալիս ինսան սըֆաթընտա օլանա տէ-
րիզ. ինսան սըֆաթը տա նէ տիր տէրսէն էհ-
լի նաթըզ օլմագ տըր »: Ինսան օլմագ՝ բաճօն
սահիպի օլմագ տըր, եանի հասսէլէրին թահ-
րիքինէ կէօրէ տէյիլ, իլլա բաճօն մուճիպինճէ
հարէքէթ էթմէք տիր: Էյէր Ալլահ թալա պիր

հայկանա նաթըդա վերեճէք օլսայըտը, վէ օ հայկան րաճօն իւղէրէ հարեքէթ էթսէյիտի, ինսանճա հարեքէթ էտիյօր տէրիտիք: հա քէ-
զա պուճնա նիսպէթ ինսան տալիս սալթ հաս-
սէլէրին թահրիքիյլէ րաճօնա գարշը հարեքէթ
էտէճէք օլուրսա, օնա տա պու ատէմ հայ-
վանճա հարեքէթ էտիյօր տէմէք իգլթիզա է-
տէր:

Քիմ քի րաճօնա կէօրէ վէ պասիրէթ իլէ
հարեքէթ էտէրսէ, կէլէճէյի փիշինէն տիւշիւ-
նիւր: եանի էօմրիւնիւն նիհայէթիտէ օլաճագ
էօլիւմիւ, շէրաաթը, վէ պուճնարտան սօլրա
կէլէճէք եա ճէհէնէմի եա տա ճէննէթի: Ահ,
էպէտի զայ օլան պիր փատիշահտան րսա, սէ-
լամէթէ եէթիշէն պիր գապա քէօյլիւ նէ գա-
տար տահա ագըլը տըր: «Փագըր վէ ալիմ
չօճուզ՝ սօնուճու տիւշինմէյէն իսթիյար վէ
ագըլսըզ փատիշահտան տահա էյի տիր» 1:
Ահ, եա րապպիմ, պիր քիշի հագըրտա պիր
ղուրուշ գազանմագ իջին, օլան վարիյէթինի
ղայպ էթմէք թէհլիքէսինէ քէնտինի պըրագա-
ճագ օլսա, ճիւմլէ ալէմ օնու տիվանէ եէրինէ
զօմազմըյըտը: եա պիր պայաղը մէմնուճիյէթ
իջին ճանընը զայպ էտէն, վէ էպէտի զայլըզ
թէհլիքէսինէ գօյան քիշի տիվանէ սայըլմա-
մալըմը: Պուճնա զայ օլան ճանլարըն խարա-
պընա սէպէպ՝ էպէտի էյլիքէրտէն վէ պէլա-
լէրտէն սարփը նազար էտիպ, եալընըզ հա-
գըրտաքի էյլիքէրէ վէ պէլալէրէ տիգգաթ
էթտիքլէրի տիր:

Ալլահ թալանըն պիղի պու տիւնեայա գօ-
մաը՝ ղէնկին օլմագ, իթիպար շէրէֆ գազան-

մագ, հասսէլէրիմիդին մերամընը իճրա էթմէք իչին օլմայըպ, իլլա « Օնուն նէթիճէսի էպէտի էօմիւր » 1 Գէճվասընճա, էպէտի էօմիւր գազանմագ իչին օլտուղունա շէքք ու շիւպճէ եօգ տուր: Վէ պիգիմ էն միւհիմմ մասլահաթըմըզ պու նէթիճէյի գազանմագ տըր. անճագ կիւնահքեարլար տա պաշլըճա պու նէթիճէյի իշ եէրինէ գօմազլար. սալթ հազըրտա օլանը տիւշիւնիւրլէր. էճէլէ տօղըու ըէվան օլուրլար, էպէտիլիյէ եագլաշըրլար, վէ նէրէյէ կիւաէյօր օլտուղլարընը պիլմէզլէր: Սուրբ Օգոստինոսսէն սէօղիւ միւճուպինճէ, « Պիր գափթանա նէրէյէ կիտէյօրսուճն տէյի սիւալ էթտիյիտէ, պիլմէմ տէյի ճէվապ վէրսէ, հէր իշիտէն, պունուն կէմիսի պաթաճագ տէմէզ մի. իշթէ եօլտան տըշարը գօշանլարըն հալի տէ պէօյլէ տիր » տէյի խուլասա էտէր օ ազիդ: Տիւնեա ազըլըլարը իշթէ պէօյլէ տիրլէր. ագճէ գազանմայը, զէվք ոէֆա էթմէյի կիւճէ մանսուպլարա չըգմայը փէք էյի պիւլիրլէր. լաքին ճանլարընը սէլամէթէ չըգարմայը պիլմէզլէր: Պու մագուլէ ազըլըլարըն պիրիյիտի օ եէյիպ իչէն զէնկին, լաքին « էօլտիւ վէ կէօմիւլտիւ ճէհէնէմէ » 2: Պու մագուլէ ազըլըլարըն պիրիյիտի օ գատար փատիշաշըզլար զապթ էտէն պէօյիւք իսքէնտէր տէ. լաքին ազ վազըթ զարֆընտա էօլտիւ, վէ էպէտի գայ օլտու: Պու մագուլէ ազըլըլարըն պիրիյիտի քիւսէյէ գարշը ասի օյարադ քէնտի թալթընը թութան սէքիգինճի Հէնրիկոս տա. լաքին ազըպէթ ճանընըն զայլըղա կիտիյօր օլտուղունու քէնտի տէ կէօրմէյիլէ, քէնտի

լիսանը յառաջ «Հէր շէյի զայս էթտիք» տէյի թագրիւր էթտի: Նէ գատար սէփիւլէր շիմտի ճէհէննէմտէ աղլայարագ, «Մաղրուլուղուն պիղէ նէ ֆաիտէսի օլտու, վէ քիպրին պէօ-յիւքլիւյիւնիւն պիղէ նէ եարտըմը տօղուն տու. հէփիսի տէ կէօլկէ կիպի կէչտի»¹ է պէտի հզիյէթլէր իլէ կէօզ եաշընտան պաշգա շէյ գալմատը տէյի պաղըրմագտա տըրլար:

«Էօմիւր վէ էօլիւմ ինսանըն էօնիւնտէ տիր. հանկըսընը իսթէրսէ օ վէրիլէճէք օնա»²: Էյ քրիսթիան, պու տիւնետատա էօմիւր վէ էօլիւմ սէնին էլինտէ տիր, եանի մէմուլաթտէն օլան սէֆալարտան քէնտինի մահրում էթմէյիլէ, էպէտի էօմիւրիւ գազանմագ. եախօտ էպէտի էօլիւմիւ իսթիյար էտէրէք օնլարը գուլլանմագ: Նէ տէրսին, հանկըսընը ինթիլսապ էտէր սին: Հայվան կիպի ինթիլսապ էթմէ. ինսան կիպի ինթիլսապ էթ: «Ինսան քէնտինէ քէտէր վէրէրէք տիւնեայը գաղանսա նէ ֆաիտէ օլուր»³ տէյէն տինտար քրիսթիան կիպի ինթիլսապ էթ:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, սէն պանա ազըլ վէրտին. տին նուրու իհսան էթտին. պէն իսէ ըիւզկեար կիպի կէլիպ կէչէն պու պայաղը հասսէվի սէֆալար սէպէպինէ սէնին լութֆուլունու զայպ էտէրէք շիմտիյէ գատար հայվանճա հարէքէթ էթտիմ: Ահ էֆէնտիմ, «Գուլունուլա շէրասա-

1 Իմաս. Ե. 8-9:

3 Մատ. ԺԶ. 26:

2 Սիր. ԺԵ. 18:

թա կիրմէ»¹։ Ահ եֆէնտիմ, պէնի մուսթա-
հազըմա կէօրէ շէրաթլամա . իլլամէրհամէթի-
նէ կէօրէ մուամէլէ գուլլան : Պանա նուր վեր-
աէնի ինճիթտիյիմ կիւնահլարըն իւզէրինէ պա-
նա աճը վէր, վէ աֆվ էյլէ : « Ղայպ օլմուշ
գօյուլն կիպի եանըլտըմ . արա գուլունու »² :
Պէն զայ օլմուշ գօյունում : էյէր պէնի արա-
մազսան, զայլըգտա գալըրըմ : Պէնիմ աշգըմա
տէօքտիւյիւն գանըն խաթըրը իչին օլսուն ,
պանա մէրհամէթ էյլէ : Եւ իւստիւն էյլիք ,
սէնի թէրք էթտիյիմ իչին, վէ քէնտի րատէ-
թիմ իլէ սէնին լութֆուլտան կէրի տուրտու-
ղում իչին աճըրըմ : Աճըմաան էօլմէք իս-
թէրիմ : Լաքին տահա զիյատէ աճը վէր պա-
նա : Վէ կէլիպ կէօյլէրտէ սէնին մէրհամէ-
թիւնի մէտհ էթմէյէ պէնի լայըգ էյլէ : Եւ պէ-
նիմ ազիզ վալիտէմ Մարիամ . ումուտում վէ
փէնահլըմ սէն սին : Յիսուսա պէնիմ իչին րի-
ճա էյլէ քի, պանա աֆվ էթսին, վէ միւտա-
վէմէթ վէրսին :

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Էյիճէ աղնայալըմ քի, կէրչէքտէն ագըլը
օլանլար, Ալլահըն լութֆուլտու, վէ ճէննէթի
գազանմայը պիլէնլէր տիր : Վէ պու ճիհէթտէն
էօթիւրիւ տաիմա Ալլահա նիյազ էտէլիմ քի,
« Ազիզլէրին իլմինի վէրտի »³ Ֆէհվասընճա,
տիլէյէնլէրէ վէրտիյի ազիզլէր իլմինի պիզէ
տէ իհսան էթսին : Ահ, Ալլահը սէվմէյի, վէ

1 Սաղմ. ձիթ. 2 :

3 Իմաս. Թ. 10 :

2 Սաղմ. ձիթ. 176 :

քէնտի ճանընը սէլամէթէ չըգարմայը պիլմէք
նէ կիւզէլ իլիմ տիր քի, էպէտի սէլամէթ թա-
րիզինի թուլթմայը, վէ օնու գազաննաճագ վա-
սիթալարը գուլլանմայը պիլմէքտէն իպարէթ
տիր: Ճան սէլամէթի իւզէրինէ օլան մուպա-
հէսէ հէր մուպահէստէն էհէմ վէ էլզէմ տիր:
Էյէր քէնտիմիզի սէլամէթէ չըգարմայը պիլ-
մէզսէք, հէր շէյի պիլսէք տախի հիջ ֆախտէ-
միզ օլմապ, վէ էպէտի սէֆիլ օլուրուզ, անճագ
պուճա նիսպէթ էյէր Ալլահը սէվմէյի պիլիւր-
սէք, ախէր հիջ պիր շէյ պիլմէսէք տախի է-
պէտի գուլթու օլուրուզ: «Ախէր հիջ պիր շէյ
թանրմասա պիլէ, սէնի թանրյանա նէ մութ-
լու» տէր իտի սուրը Օգոստինոս: Պիր կիւն
եղլայր Էճիտիոս սուրը Պօնապէնթուրայա,
«Նէ մութլու սանա Հայր Պօնապէնթուրա քի,
պու գատար մալուճմաթ սահիպիսին. պէն զա-
վալլը ախմազ՝ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տուր.
սէն պէնտէն զիյատէ սուրը օլա պիլիւրսին»
տէտի: Սուրը Պօնապէնթուրա պուճա տէօնիւպ,
«Էյէր պիր ախմազ իսթիյար գարը Ալլահը
սէվմէյի պէնտէն զիյատէ պիլիւրսէ, օ պէնտէն
տահա զիյատէ սուրը օլուր» տէյի ճէվապ
վէրտի: Եղլայր Էճիտիոս պուճա իշիթտիյին-
տէ, շէհիրէ տօղրու եիւզիւնիւ չէվիւրիպ, «Էյ
իսթիյար գարը, պէնի տիյնէ. էյէր սէն Ալ-
լահը սէվէրսէն, Հայր Պօնապէնթուրատան տա-
հա զիյատէ սուրը օլա պիլիւրսին» տէյի չա-
ղըրմայա պաշլատը:

«Ախմազլար գալզըպ կէօյիւ գափարլար»
տէր իտի սուրը Օգոստինոս: Նէ գատար օգու-
մազ պիլմէյէն, լաքին Ալլահը սէվմէյի պիլէն
գապա քիշիլէր սէլամէթէ եէթիշիւրլէր. վէ նէ
գատար տիւնեա ալիմլէրի գայ օլուրլար: Ան-

ճագ կերչէքտէն ալիմ պուշլար տէյիլ օնլար տըրլար: Ահ, պիր սուրբ Փասգալ, պիր սուրբ Ֆէլիչէ քափուչին, պիր սուրբ Ալլահըն Յովհաննէսի, հէր նէ գատար տիւնեավի իլիմէրտէն պիլսապէր իտիլէր իսէ տէ, նէ գատար ալիմ պուշլունտուլար: Պիր սուրբ Պէնէտիքթօս կիպի, պիր սուրբ Յրանչիսկոս Աստիգեան կիպի, տիւնեավի փատիշահլըգտան իսթիֆա էտէն թօլօզալը պիր սուրբ Ալիզիոս կիպի տիւնեայը թէրք էտիպ մանասթըրլարա չէօլլէրէ չէքիլէն քիշիլէր նէ գատար ալիմ պուշլունտուլար: Պու գատար մարտիրոսլար, վէ պէօյիւք զաթլարըլա թէգէվիւճտէն իսթիֆա էտիպ, Քրիստոսուն սըղրունա էօլիւմիւ իլիթիյար էտէն պուշլա պաքիրէլէր նէ գատար ագըլը պուշլունտուլար: Պու հագ մատտէյի տիւնեավի քիշիլէր տէ պիլմէզ տէյիլլէր. վէ քէնտիւնի Ալլահա վէրէն պիր քիշի կէօրտիւքլէրինտէ, նէ մութլու օնա քի, պու շէյի աղնամըշ, վէ ճանընը գուրթարմայա պագայօր տերլէր: Խուլասէի քէլամ, քէնտիլէրի Ալլահա վէրմէք իչին տիւնեավի էյլիքլէրի թէրք էտէն քիշիլէր ագըլը անըլըրլար: Պու սուրէթէ տիւնեավի էյլիքլէրի էլէ կէթիրմէք իչին Ալլահը թէրք էտէնլէր տէ միւճերրէտ ագըլսըզ վէ շաշգըն տըրլար:

Եյ պիրատէր, սէն պուշլարըն հանկը թագըմընտան օլմագ իսթէրսին: Կիւզէճէ ինթիլսապ էթմէք իչին սուրբ Յովհան Ոսկեբերան սանա մէզարիսթանա զիյարէթ էթմէյի նասիհաթ վէրիւր. «Մէզարլարա կիտէլիմ» տէր: Տիւնեավի էյլիքլէրին ֆանիլիյինի թանըմագ, վէ սուրըլարըն իլմինի էօյրէնմէք իչին, մէզարլար կիւզէլ մէքթէպլէր տիր: Օրատա հանկը-

սը փատիշահ, հանկըսը քիշի դատէ, հանկըսը մալուամթ սահիպի օլտուղունու ալըրտ տէ պիլըրմիսին, սէօյլէ պանա, տէր օ ազիզ: «Պէն-
նէ, օրատա չիւրիւքլիւքտէն, քէմիքտէն, վէ
գուրատան պաշգա շէյ կէօրմէմ: Հէփիսի տէ
մասալտան, րիւյատան, վէ կէօլկէտէն իպա-
րէթ տիր» տէյի սէօյլէր եինէ օ ազիզ: Ան-
հագ, էյ քրիսթիան, էյէր ազըլլը օլմագ իսթէր-
սէն, սալթնէթիճէնին էհէմիյէթինի թանըտըրն
քիֆայէթ էթմէզ, իլլա օ նէթիճէյի գազանա
պիլէճէյին վասիթալարը տա գուլլանմագ իզ-
թիզա էտէր: Սուրը օլմայը, սէլամէթէ եէթիշ-
մէյի հէր քէս իսթէր. լաքին վասիթալարը գուլ-
լանմատըզլարը էհիլտէն, սուրը օլմայըզ զայ
օլուրլար: Սէպէպլէրտէն գաջմագ, խորհուրդ-
լարա սըզ եագլաշմագ, տուայա տէվամ էթ-
մէք, վէ հէփսինտէն զիյատէ ինճիլի շէրիֆին
պու սէօզլէրինի գալպիմիզտէ պասմա էթմէք
իզթիզա էտէր: Անի «Տիւնեայը գազանմագ
նէ ֆատէ էտէր ինսանա»¹: «Քիմ քի քէն-
տինի սէվէրսէ, օնու զայպ էթսին»²: Եանի
հանընը գուրթարմագ իչին, հօմրիւնիւ տալսի
զայպ էթմէք իզթիզա տըր: «Պէնիմ արգամա
կէլմէք իսթէյէն, քէնտինի ինքեար էթսին»³:
Յիսուս Քրիստոսուն արգասընտան կիթմէք ի-
չին, նէֆս մուհապէթինի, վէ օնու արատըզլը
էմնունիյէթլէրի ինքեար էթմէք լազըմ տըր:
«Իօմիւր օնուն մուրատընտան տըր»⁴: Եանի
պիզիմ սէլամէթիմիզ Ալլահըն մուրատընը ի-
հրա էթմէքտէ տիր: Պուշլարը, վէ սաիր պուշ-
լարա էմսալ հագիգաթլարը տաիմա ֆիքրի-
միզտէն էքսիք էթմէմէլիյիզ:

1 Մատ. թ. 26:

2 Յովհ. թ. 25:

3 Մատ. թ. 24:

4 Սաղմ. իթ. 6:

ԱՐՁԻՒՆՈՒՆԻ ՎԵՐՆԱԶ

Եւ մերհամեմտելէր աթաւը, պէնիմ սէֆիլ-
լիյիմէ պազ պիր քերէր, վէ մերհամեմտ էլէն:
Պանա նուր վէր. վէ կէջմիշ տիվանէլիյիմի պա-
նա թանըթաւը քի, օնու աղլայայըմ. սէնին
նիհայէթսիզ էլիլիյինի թանըթաւը քի, օնու սէ-
վէյիմ: Գուրթարըճը Յիսուսում, «Սէնի թագ-
րիր էտէն ճանը ճանաւարլար էլինէ թէսլիմ
էթմէ»¹: Պէնի խէլաս էթմէք իչին սէն գանը-
նը տէօքտիւն. էվվէլքի կիպի թէքարէն շէյ-
թանըն հէսիլի օլմայա պէնի պըրագմա: Եւ
իւստիւն էլիլիք, սէնի թէրք էթտիլիմէ աճը-
րմ: Քէնտի ըտտէթիմ իլէ կիւնահա ըրզա
վէրտիլիմ տագիզէլէրէ լանէթ օգուրում. վէ
եալընըզ պէնիմ ֆաիտէմի իսթէյէն սէնին աղիզ
մուրատընը մուհապէթ իլէ գուճագլարըմ: Եւ
էպէտի փէտէր, պիր թանէ էվլատըն Յիսուս
Քրիստոսումն սէվապլարը իչին օլտուն, սանա
մագպուլ օլան հէր շէյի իճրա էթմէյէ գուվվէթ
վէր պանա: Սէնին մուրատընա գարշը կէլմէք-
տէն իսէ, էօմրիւմիւ քէս: Մուհապէթիմի եա-
լընըզ սանա գօմայա, վէ սանա տօղրուլմա-
յան արզիւլէրին էիւմլէսինտէն տէ ոյըլմայա
լութիւ քէրէմին իլէ եարտըմ էթ պանա: Սէ-
նի սէվէրիմ, եւ ճանըմըն Ալլահը, սէնի սէվէ-
րիմ հէր շէյտէն զիյատէ. հէր էլիլիյի կիւնահ-
լարըմըն աթվընը, մուհապէթիմտէ միւտալէմէ-
թի, վէ օրատա սէնի էպէտի սէվէ պիլմէք ի-
չին ճէննէթի սէնտէն ումարըմ: Եւ զայէթ ա-
զիզ պիքիր Մարիամ, պու լութուֆլարը պանա
սէն ալը վէր: Էվլատըն սանա հիչ պիր շէյ
քէթմ էթմէզ: Պէնիմ ումիտիմ սէն սին սա-
նա կիւվէնմիշիմ:

ԵՒՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԿԻՒՆԱՀՔԵԱՐԸՆ ՍԵՖԻԼ ԷՕՄՐԻԻ.
ՎԷ ԱԼԼԱՀԸ ՍԵՎԷՆԻՆ ԳՈՒԹԼՈՒ ԷՕՄՐԻԻ

ՊԻՆԱՆՈՆԱՐԱՐԱ ՐԱՆԱՅՐՂԳ ԵՕԳ ՄՈՆՐ, ՄԵՐ
ՐԱՎԱԿԻ ՐԱՎԱ¹.

ՍԿԵԻՆ ԼԱՆՈՆԱՐԱՐԱՆՐ ԱԵՎԵՆԻՆ ՐԱՆԱՅՐՂՂՐ
ԶՕԳ ՄՈՆՐ².

ԻԼԻ ՀԻՍՍԷ

ՊԻՆԱՆՈՆԱՐԱՐԱ ՆԵՐ ՔԻՂԻ ՐԱՆԱՅԻՐԳ ՎՈՒԼ-
ՄԱՅԱ ՀԱՐԸՂՐ: ԹԻԼՃՃԱՐ, ՄԱՔԷՐ, ՄԱՎԱ ՍԱ-
ՆԻՎԻ ՀԱՐԸՂՐԼԱՐ. ՀՈՒՆՔԻ Օ ՔԵՄԱՐԸՂԱ, Օ ՄԵՍ-
ՆԷՄԵ ԵՆԹԻՂՄԵՅԻԼԷ, Օ ՄԱՎԱՅԸ ՎԱՐՆԱՄԱՅԸՂԱ
ԻՎԱԼԷ ԵՆԹԻՂՄԵՅԻԼԷ, ՎԷ ՎԵՅԼԷՃԷ ՐԱՆԱՅԻ-
ՐԳ ՎՈՒԼՃԱՐԸՂ ՄԵՅԻ ԳՈՄՈՂ ՄՈՒՐԼԱՐ ՔԻ-
ՔԻՐԷՐԻՆԷ: ԶԱՎԱԸՐ ՄԻՆՆԵԱՎԻԼԷՐ. ՄԻՆՆԵԱ-
ՆԸՆ ՎԵՐԷՄԵՅԵՅԻՐ ՐԱՆԱՅԻՐԸՂ ՕՆՄԱՆ ՄՐԱՐ-
ԼԱՐ: ՊԻՂԷ ՐԱՆԱՅԻՐԸՂ ԵՄԸՆԸՂ ԱԼԼԱՆ ՎԵՐԷ-
ՃԷՔՄԻՐ: «ՊԱՐԸՂՎՈՐՄԻՐ ՄԻՂԷ ՎԵՐԻՐԻՄ, ՎԵՆ
ՄԻՆՆԵԱՆԸՆ ՎԵՐՄԻՐԻ ԿԻՎԻ ՎԵՐՄԵՄ»³, ՄԵՄԻՂ
ՄԻՐ ՔՐԻՍՏՈՍ ԷՖԵՆՄԻՐԻԷ: ՎԷ ՔԻՐԻՍՏԻ ՂԵՐԻՔ

1 Ես. ԽԸ. 22:

3 Յ. ՎԷ. ԺԴ. 27:

2 Սաղմ. ՃԺԸ. 163:

տախի «Տիւնեանն Վերեմէտիյի րահաթլըղը գուլարընա սէն վեր» տէյի նիյազ էտէր Ալլահ թալայա: Տիւնեա ճէմի էյլիքէրէյիլէ ինսանըն գալպիների խօշնուտ էտէմէզ. չուսքի ինսան պու էյլիքէր իչին եարատըլմըշ տէյիլ, իլլա եալընըզ Ալլահ իչին եարատըլմըշ տըր, պու ճիհէթ իլէ տէ օնու եալընըզ Ալլահ խօշնուտ էտիպ զանտըրա պիլի: Հայվան մագուլէսի հասսէվի սէֆալար իչին խալզ օլտուղունտան, րահաթլարընը տիւնեալի էյլիքէրտէ պուլուրլար. պիլ մէրքէպէ պիլ թութամ օթ վէր. պիլ քէլվիէ պիլ փարչա էթ վէր, անինտէ խօշնուտ օլուպ, պաշգա պիլ շէյ իսթէմէզլէր: Լաքին նաթըգի ճան Ալլահը սէվմէք, վէ օնա պիլըլէշմիշ եաշամագ իչին խալզ օլմուշ օլտուղունտան, հասսէվի սէֆալարըլա մինպատարահաթլըզ պուլամագ. վէ օնու թէքմիլէն խօշնուտ էթմէք եալընըզ Ալլահա մախսուտ տուր:

Ղուկաս աւետարանիչին նազլ էթտիյի զէնկին՝ թարլալարընտան քիւլլիյէթիլ զախրէ տէրանպար էթմիշ իտի, վէ քէնտի քէնտինէ «Ճանըմ, նիչէ սէնէլէրէ քիֆայէթ էտէճէք զախրէն վար, եէ, իչ, քէյֆինէ պագ»¹ տէրիտի: Անճագ պու սէֆիլ զէնկինէ «Շաշգըն» իսմի վէրիլտի: Կէրչէքտէն շաշգընըմըշ սըն. չուսքի սէնին ճանըն պիլ խընզըր, եախօտ ախէր պիլ հայվան ճանըմը տըր քի, «Եէ, իչ, քէյֆինէ պագ» տէյէրէք, հասսէվի սէֆալարըլա օնու խօշնուտ էթմէք իսթէյօրսուէն, տէր սուրբ Բարսեղ: Ինսան տիւնեալի էյլիքէր իլէ «Տօլա պիլիլի րաքին տօյամագ», տէր սուրբ Պէրնարտոս: Վէ ինճիլի շէրիֆին «Իշթէ պիլ հէր

շէյի թէրք էթտիք»¹ քէլամլարը իւզերինէ շէօյլէ եազար, երնէ օ ազիզ: Տիւրլիւ պէ տուրլիւ տիվանէլիքլէրէ միւպլթէլա նիչէ տիվանէլէր կէօրմիւշիւմ քի, հէր պիւրի պիւրէր շէյէ աճըզ շէքէր. վէ քիմիսի թօփրազ եէմէյէ աճըզմըշ տըր քի, թամաիլէրին թէշպիհի տիր. քիմիսի հավա եութմայա քի, սալթանաթ սէվէնլէրին թէշպիհի տիր. քիմիսի աղզընր պիւր ֆուրուսնա աչմըշ, օնտան չըգան զըզըլէմլարը եութմայա քի, էօրքէճէյի քիշիլէրին թէշպիհի տիր. քիմիսի տէ պիւր դօգմուշ կէօլիւն մուրտար սուլլունու իչմէյէ քի, նափաք վէ թէնփէրէսթ քիշիլէրին թէշպիհի տիր: Իմտի պու մագուլէ քիշիլէրէ տէօնիւպ, էյ շաշզըն տիվանէլէր, «պու շէյլէր աճըլը տէֆ էթմէտիքտէն մատմ, տահա զիյատէ արթըրըլար» տէր, թէքըար օ ազիզ: Տիւնեավի էյլիքլէր սախթէ էյլիքլէր տիր. օլ սէպէպտէն տէ ինսանըն գալպինի խօշնուտ էտէմէզլէր: Պու ճիհէթտէն թամաի քիշի նէ գատար զիյատէ գազանսա, օ գատար տահա զիյատէ գազանմայա թալիպ օլուր: Սուրը Օգոստինոսուն սէօզիւ միւճուպինճէ, «Ագճէնին չօզլուղու թամաինին պօղազընր գափամազ, իլլա տահա զիյատէ կէնիշլէնտիրի»: Նափաք վէ թէնփէրէսթ քիշի նէ գատար փիսլիքլէր իչինտէ տէպէլէնիրսէ, օ գատար զիյատէ հէմ իքրահ էտէր, հէմ աճըզ տույար: Էլպէթտէ, կիւպրէ վէ հասսէվի մէքրուհ շէյլէր ինսանըն գալպինի խօշնուտ էթմէք գապիլ տէյիլ տիր: Թիւթիւնիւլէ հավայըլա տօյմազ իսթէյէն սալթանաթ սէվիճի քիշիլէրին հալի տէ պուշլարա էմսալ տըր.

չունքի սալթանաթ սէվէն քիչինին կէօղիւ մա-
լիք օլտուղու շէյտէն զիյատէ մալիք օլմատը-
ղը շէյտէ տիր: Պէօյիւք Իսքէնտէր օ զատար
փատիշահլըզլար զապթ էթտիքտէն սօղրա ,
զապթըմա կէչիրէմէտիյիմ տահա ախէր փա-
տիշահլըզլար վար տէյի աղլարըտը: Էյէր տիւ-
նեալի էյլիքլէր ինսանը խօշնուտ էտէր օլսա-
յըտը, զէնկինլէր վէ փատիշահլար թէքմիլէն
մութուլու օլմալըյըտըլար: Թէճրիւպէյիսէ
պունուէն մուղայիրին կէօթէրիր: Ֆիիլէն թէճ-
րիւպէսինի էտէն Սողոմոն տախի պունու թաս-
տիք էտէր. « Կէօղլէրիմ հէր նէ արզիւլէտի
իսէ, հիչ պիր շէյ տիրիւլ էթմէտիմ օնլարա՜ »
տէմիշ տիր: Անհագ պու ճիւմլէ իլէ պագ
նէ սէօյլէյօր. « Ֆանիլէր ֆանիսի, հէր շէյ
ֆանի տիր »² տէյօր: Եանի՝ տիւնեատա հէր
նէ քի վար ըսա, սամ սաֆի ֆանիլիքտէն, եա-
լանտան, վէ շաշգընլըգտան իպարէթ տիր տէ-
մէք իսթէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ, Ալլահըմ, սէնի ինճիթտիյիմ կիւնահ-
լարտան, աղապ, աճըլըզ, վէ ճէհէննէմտէն
պաշգա էլիմէ նէ կէչտի: Շիմտիքի տույտու-
ղում աճըլըզլար կիւճիւմէ կիթմէտիքտէն մա-
տա, թէսէլլիմի պիլէ մուճիպ օլուրլար. չուն-
քի օնլար տա սէնին լութֆունուէն պիր փէշ-
քէշի տիրլէր. վէ պունլարը պանա կէօնտէրի-
չին՝ պանա աֆվ էթմէք իսթէտիյինին պիր պէ-
շարէթի տիր: Ասըլ կիւճիւմէ կիտէն օ տուր

քի, սէն պէնի պսւ գատար սէվմիշ իբէն, պէն սանա աւը վերմիշիմ, ես պէնիմ գուրթարը-
հըմ: Էջֆէնտիմ, սէն պէնի օ վազըթ երւզտէն
պըրագմըշ օլսայըտըն փէք մուսթահագըտըմ.
լաքին պունա նիսպէթ կէօրիւյօրում քի, պա-
նա աֆվլըզ թէքլիֆէ Էտիյօրսուն. հաթթա պէ-
նիմ իլէ մուսալէհէ Էթմէյէ իլք Էվվէլ սէն
թալիպ օլույօրսուն: Պէլի, Յիսուսում, պէն
տէ պարըշ իսթէրիմ. վէ հէր Էյլիքտէն զիյա-
տէ՝ սէնին լութֆունու արպիւլէրիմ: Ես Էօլ-
շիւսիզ Էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ աճըրըմ,
վէ աճըմտան Էօլմէք իսթէրիմ: Տէ իմտի, խա-
չըն իւզէրինտէ պէնիմ իչին ճանընը թէսլիմ
Էթմէյիլէ պանա կէօթէրտիյին մուհապէթ աշ-
գընա օլսուն, պանա աֆվ Էյլէ, պէնի երւրէ-
յինէ գապուլ Էյլէ. վէ պէնիմ երւրէյիմի տէ
Էօյլէ պիթ թէպտիլ Էթ քի, շիմտիյէ գատար
սէնի նէ գատար ինճիթմիշ իսէմ, շիմտէն սօ-
ղրա տա օ գատար սէնի խօշնուտ Էտէյիմ: Պէն
շիմտի սէնին աշգընա՝ տիւնեանըն պանա վէրէ
պիլէճէյի ճէմի սէֆալարտան իսթիֆա Էտէրիմ,
վէ սէնին լութֆունու զայպ Էթմէքտէն իսէ,
Էօմրիւմիւ զայպ Էթմէյէ գարար վերմիշիմ: Սէ-
նի խօշնուտ Էթմէք իչին նէ քի Էթմէլի իսէմ,
Էմր Էթ պանա. հէր շէյի Էթմէյէ հազըրըմ: Նէ
գէվք սէֆա, նէ շան շէրէֆ, նէ գէնկինլիք
իսթէրիմ: Ես լընըզ սէնի իսթէրիմ, Ալահըմ,
շաղըղըմ, շէրէֆիմ, խազնէմ, Էօմրիւմ, մու-
հապէթիմ, վէ հէր շէյիմ, Էջֆէնտիմ, եար-
արմընը իհսան Էյլէ քի սանա սատագաթլը օ-
լայըմ: Սէնի սէվմէյէ լութֆունու իհսան Էյլէ
տէ, նասըլ իսթէրսէն պէնի Էօյլէ Էթ: Պէնիմ
վալիտէմ, վէ Յիսուստան ողորա ումիտիմ Մա-
րիամ, պէնի հիմայէթին ալթընա գապուլ Էթ
վէ պիւսպիւթիւն Ալահըն Էյլէ պէնի:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Սողոմոն իմաստունն պու տիւնեանն էյլիք-
 ւէրի իչին ինսանը խօշնուտ էտէմէշ ֆանի-
 լիքէր տէտիինէ գանաաթ էթմէյիպ, գալպէ
 իզթիրապ վէրիճի ագապլար տէր. «Իշթէ հէր
 շէյի ֆանի, վէ գալպ իզթիրապը»¹ տըր: Զա-
 վալը կիւնահքեարլար, քէնտի կիւնահլարըյ-
 լա գութլու օլաճաղըզ գանն էտէրլէր, օյուսա
 աճըլըգտան, վէ զիմմէթ իզթիրապընտան պաշ-
 գա շէյ պուլամաղլար: «Նէտամէթ, վէ սէֆա-
 լէթ օնլարըն եօլունտա, վէ րահաթլըզ եօլու-
 նու թանըմատըլար»²: Բահաթլըզ նէրէտէ:
 «Պինամուսլարա րահաթլըզ եօզ տուր, տէր
 րապպի»³: Իլք էվվէլ կիւնահ Ալլահըն ինթի-
 գամընըն գօրգուսունու պիլէսինճէ կէթիրի:
 Պիր քիշինին գուտրէթ սահիպի պիր տիւշմէնի
 օլաճագ օլսա, նաֆագատան, ույզուտան քէ-
 սիլիր. րահաթընը քիւլլիէն զայպ էտէր: Եա
 Ալլահը քէնտինէ տիւշմէն էտինէն րահաթ օլա
 պիլիրմի: «Քէմլիք իշլէյէնլէրէ հիրասէթ»⁴
 ֆէհվասընճա կիւնահ իչինտէ օլան քիշի՝ եա
 զէզէլէ, եա կէօյ կիւրլէմէսի իշիտէճէք օլսա,
 նասըլ տիթրէմէյէ պաշլար: Եափրագ զըմըլ-
 տանսա, եիւրէյի չարփար: «Գօրգու սէսի տաթ-
 ման օնուճ գուլագլարընտա տըր»⁵: Քէնտինի
 գովալայան քիմ տիր տէյի արգասընա պագ-
 մայարագ տաիմա գաչար. «Քիմսէ գովալամա-

1 Ժող. Ա. 14:

2 Սաղմ. ԺԳ. 3:

3 Ես. ԽԸ. 21:

4 Առ. Ժ. 29:

5 Յովբ. ԺԵ. 21:

տան դաշար պինամուս»¹։ Օնու գովաւայան քիմ տեր, պիլիբրմիսին. քէնտի կիւնահը տըր։ Կայէն քէնտի գարտաշը Աբէլի էօլտիւրտիւք-տէն սօլրա) «Պէնի հէր քիմ պուլուրսա էօլ-տիւրէճէք» տէրտի։ Լաքին Ալլահ թաւա՝ «Եօգ էօյլէ տէյիլ, իլլա եալընը Եէր իւզէ-րինտէ տիթրէյիլ տէտիրկին օլահագսըն»² տէ-տի։ Պինահէն ալէյհ Կայէն պէսյլէ տէրպէտէր գաշըպ կէզէրտի։ Ես օնու գովաւայան քիմ ի-տի. քէնտի կիւնահը տէյիլմի։

Գաթի նազար կիւնահ՝ զիմէթ իզթիրապընը պիլէսինճէ կէթրիւր քի, տաթիմա կէմիրէն պիւր զալիմ գուրտ տուր։ Պիչարէ կիւնահքեար օ-յուսա կիթմիլ, մէճլիսէ կիթմիլ, թէֆէրրիւճ-կեահէ կիթմիլ, զիմէթի օնա՝ սէն Ալլահըն նազարընտան տիւշմիւլ սիւն, էօլիւրսէն նէ-րէյէ կիտէճէքսին, տէր տաթիմա։ Զիմէթ իզ-թիրապը պու էօմիւրտէ տաթի էօյլէ պիւր պէօ-յիւք ազապ տըր քի, օնու հլինտէն խէլաս օլմագ իչին քէնտի քէնտիլէրի էօլտիւրէնլէր պիլէ օլմուշ տուր։ Պուշարըն պիրիսի տէ Յու-դայրտը, նիճէ մալոււմ տուր քի, գաթի ումիտ-լիլիլէ քէնտի քէնտինի աստը։ Պիւր ախէր քի-շինին հազընա տա ըրիւպէթ օլուսուր քի, պիւր չօնուգ էօլտիւրմիւլ օլուպ, զիմէթինին իզթիրապընտան խէլաս օլմագ իչին կրօնաւոր օլտույուսա տաթի, օ հալտէ տէ բահաթլըգ պուլամայրպ, ազըպէթ գապահաթըն հաքիմէ իգրար էտիպ, էօլմէյէ հիւքմ օլունտու։

Ալլահտան մահրոււմ օլան պիւր ճան նէ տիր։ Տալըալը պիւր տէնիզ տիր տէր՝ Հոգին Սուրբ։ «Պինամուսլար տէնիզ կիպի տալըաւանսընլար

վէ րահաթըդ պուլմասընլար»¹։ Սանա սիւալ
էտէրիմ, էյէր պիր քիշէյի չալկը, օյուն, եէ-
մէք իչմէք օլան պիր մէճլիսէ կէօթիւրսէլէր,
վէ օրատա թէփէսի աշաղը ալագլարընտան աւ-
սալար, պու շէնլիքտէն պիր զէվք տուլա պի-
լիւրմի։ Իշթէ գալպի ալթիւսթիւքտէ օլարագ,
պու տիւնեալի էյլիքլէրին իշինտէ, Ալլահտան
մահրում պուլունան քիշինին հալի տէ թըփ-
գը պէօյլէ տիր։ Վագաա եէր, իշէր, օյնար,
սալթանաթըլը ըուպա կիյէր, իզզէթ իքրամ
կէօրիւր, պիր մէսնէտէ, պիր մաշիքեանէյէ
մալթասարըֆ օլուր, լաքին մինպաատ րահաթ-
ըդ եիւզիւ կէօրէմէզ. չունքի «Պինամուսլա-
րա րահաթըդ եօգ տուր»²։ Բահաթըդ եւ-
լընըզ Ալլահտան գազանըլըր, Ալլահ տա օնու
տիւշմէնլէրինէ վէրմէզ, տօսթլարընա վէրիւր։

Պու տիւնեանըն էյլիքլէրի տըշարըտան կէ-
շէր, ինսանըն գալպինէ կիրմէզ. «Օնլար պիր
սու տուրլար քի, սուսուզլուզ օլան եէրէ կիր-
մէզլէր», տէր սուրբ Վինչէնցիոս Ֆերրէրի։
Օ կիւնահքեար կիւզէլ իշլէմէլի ըուպա տա
կիյսէ, փարմաղընա էլմաս եիւզիւք տէ գօսա,
իսթէտիյի նէֆիս թաամլար տա եէսէյ, սէֆիլ
գալպի տաիմա տիքէն իլէ, էօտ իւլէ տօլու
տուր. պու ճիհէթտէն տէ վարիյէթլէր, իսթի-
րահաթլար, զէվքու սէֆալար իշինտէ տէ պա-
ղարսըն քի տաիմա րահաթսըզ տըր. վէ հէր
գաւթ կէլէն աքսիլիյէ՝ գուտուզ քէլիլէր մի-
սալի գուտուրուր վէ խըշմա կէլիւր, լաքին
Ալլահը սէվէն քիշի պունա նիսպէթ՝ աքսի
շէյլէրտէ տէ Ալլահըն մուրատընա թէսլիմ օ-
լուպ րահաթըդ պուլուր. հալ պու քի Ալլա-

հըն մուրատընա տիւշմէն օլան քիշի պուռնու
 եափամազ, օլ ճիհէթտէն տէ քէնտիյի րահաթ
 էտէճէք չարէսի եօզ տուր : Օ զավալը շէյ-
 թանա խըզմէթ էտէր, էօյլէ պիր զալիմէ խըզ-
 մէթ էտէր քի, միւքեաֆաթ օլարազ դասալէթ
 իլէ աճըլըգտան պաշգա վէրէճէք շէյի եօզ :
 Էլպէթ, Ալլահըն սէօզիւ խիլաֆ օլամազ. « Մա-
 տամ քի, շաղըղըլա վէ ճանու կէօնիւլ իւլէ
 սահիպ Ալլահընա խըզմէթ էթմէտին, աճըլըգ,
 սուսուզլուգ, չըպլազըլըգ, վէ հեր շէյէ զա-
 րուրէթ չէքէրէք տիւշմէնլէրինէ խըզմէթ է-
 տէսին »¹ տէմիշտիր : Ահ օ ինթիգամ ալան,
 ինթիգամ ալտըգտան սօղրա, օ թէնփէրէսթ,
 մէրամընը իճրա էթտիքտէն սօղրա, քէզա օ
 սալթանաթ սէվէն, օ թամաի քիշիլէր նէլէր
 չէքմէզլէր : Ահ, նիչէ քիշիլէր ճէհէննէմէ կիթ-
 մէք իչին չէքտիքլէրի գատար, Ալլահ իչին շէյ
 չէքմիշ օլսալար, պիրէր պէօյիւք սուրբ օլուր-
 ւար ըտը :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եազըգ, զայպ էթտիյիմ էօմիւրէ եազըգ : Ահ
 էֆէնտիմ, սէնի ինճիթմէք իչին չէքտիյիմ գա-
 տար, սանա խըզմէթ էթմէք իչին ազապ չէք-
 միշ օլայըտըմ, շիմտի ճէննէթ իչին նէ գատար
 սէվապ ճէմ էթմիշ օլուրուտում : Ահ էֆէն-
 տիմ, սէնի նէ իչին պըրագտըմ, վէ սէնին լութ-
 ֆուսու նէ սէպէպ իչին զայպ էթտիմ : Էօյլէ
 զէհիրլի վէ գըսա մէմնուսիյէթլէր իչին քի,
 կէօրիւնմէսիյլէ զայպ օլմասը պիր օլուր. վէ

գալպիմի տիքէնէր վէ աճըլըդլարըլա տօլ-
տուրտուլար: Ա' պէնիմ մէքրուհ կիւնահա-
րըմ, սիզտէն իքրահ էտէր, վէ պինէրճէ լա-
նէթ վէրիւրիմ. վէ սէնին մէրհամէթինէ համ-
տու սէնալէր էտէրիմ ես Ալահըմ քի, պուռ-
հա թահամիւլ իւլէ պանա պէքլէտին: Սէնի
սէվէրիմ, ես պէնիմ եարատըճըմ, վէ պէնիմ
իչին էամրիւնիւ գուրպան էտէն գուրթարըճըմ.
վէ սէնի սէվտիյիմ իչին տէ իչլէտիյիմ կիւ-
նահարա ճանու կէօնիւլտէն աճըրըմ: Ես Ալ-
լահըմ, Ալլահըմ, սէնի նիչին զայպ էթտիմ:
Սէնի նիչին ախէր շէյ իլէ տէյիշ էթտիմ: Իշ-
լէտիյիմ խաթայը շիմտի թանըրըմ. վէ սէնին
մուհապէթինի զայպ էթմէքտէն իսէ, հէր շէյի,
հաթթա էամրիւմիւ պիլէ զայպ էթմէյէ նիյ-
էթ գօրուլմ: Էպէտի փէտէր, Յիսուս Քրիստո-
սուն աշգընա օլտուն պանա նուր վէր. սէնին
նէ գատար էօլէիսիւզ էյլիք օլտուղունու, վէ
սէնին լութֆունու զայպ էթտիրմէք իչին շէյ-
թանըն կէօղիւմ էօնիւնէ գօտուղու կէչիճի
էյլիքլէրին ալչազլըղընը պանա թանըթտըր:
Սէնի սէվէրիմ. լաքին տահա զիյատէ սէվմէք
իսթէրիմ: Պու քէրէմի էյլէ քի, պէնիմ եալը-
նըզ միւլահազամ, եալընըզ արդիւմ, վէ եա-
լընըզ մուհապէթիմ սէն օլասըն: Վահիտ էվ-
լատընըն սէվապլարըլա հէր շէյի սէնտէն ու-
մարըմ: Վալիտէմ պիքիր Մարիամ, Յիսուս
Քրիստոսա օլան մուհապէթին իչին օլտուն,
էօլիւնճէյէ գատար օնա լըղմէթ էթմէյէ, վէ
օնու սէվմէյէ պանա նուր վէ գուվվէթ ալը
վէրմէյի սէնտէն նիյազ էտէրիմ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

ԷՅՂԷ ԻՍԷ ՎՈԼ ԽԻՆԵՐԱՆԸՆ ԳԵՄԻ ԷՅԼԻՔԷՆԵՐԻ
 ՎԷ ՂԵՎՔՈԼ ՍԷՓՈՂԱՐԸ ԻՆՍԱՆԸՆ ԳԱԼԱԿԻՆԻ ԽՕՂ-
 ՆՈԼԱ ԷՏԵՄԵՂԷՐ: ԵՄ ՔԻՄ ԽՕՂՆՈԼԱ ԷՏԵ ՎԻ-
 ԼԻՐ: ԵՄԼԸՆԸՂ ԱԼԼԱՀ. «ԻՍԹԷ ԱԼԼԱՀՏԱՆ, ՎԷ
 ԳԱԼԱԿԻՆԻՆ ՄԻԼԷՏԻՅԻՆԻ Օ ՎԷՐՍԻՆ ՍԱՆՄ» 1. ԻՆ-
 ՍԱՆԸՆ ԳԱԼԱԿԻ ՄԻԼԷՏԻՄԱՏԻ ՔԷՆՍԻՆԻ ՄԷՄՆՈԼՆ
 ԷՏԵՆԻ ՍՐԱՄԱԳՏԱ ՄԸՐ: ՎԱՐԻՅԵԹ, ՂԵՎՔ ՍԷ-
 ՓԱ, ԻԹԻՎԱՐ ԳԱԳԱՆԸՐ, ԵԻՆԷ ԽՕՂՆՈԼԱ ՕԼՄԱԳ.
 ՀՈԼՆՔԻ ՎՈԼՆԱՐ ՄԱՀՏՈԼԱ ԷՅԼԻՔԷՆԵՐ ՄԻՐ, Օ-
 յՈԼՍԱ ՀՈԼՏՈԼՏՈԼԵԳ ՎԻՐ ԷՅԼԻՔ ԻՅԻՆ ԽԱԼԳ
 ՕԼՄՈԼՂ ՄՈԼՐ: ԱԼԼԱՀԸ ՎՈԼՍՈԼՆ, ՕՆՈԼՆՈԼԱ
 ՎԻՐԼԷՀՍԻՆ. ՎԱԳ ՆԱՄՐԼ ԽՕՂՆՈԼԱ ՕԼՈԼՐ, ՎԷ
 ՀԻՂ ՎԻՐ ՂԵՅԷ ՄՐԳԻԼՍԻԼ ԳԱԼՄԱԳ: «ԻՍԹԷ ԱԼ-
 ԼԱՀՏԱՆ, ՎԷ ԳԱԼԱԿԻՆԻՆ ՄԻԼԷՏԻՅԻՆԻ Օ ՎԷՐՍԻՆ
 ՍԱՆՄ»: ՄՈԼՐԸ ՕԳՈՍՄԻՆՈՍ ՀԱՍՏԵՎԻ ՍԷՓՈՂԱՐ
 ԻՅԻՆՏԷ ԵՂՀԱՄԸՂԸ ՄԻԼՏՈՏԵԹՏԷ ՄԱԼԱ ԵԻԼԷՔ
 ՐԱՀԱԹՂԸՂ ՎՈԼԱՄԱՄՐ: ԼԱՔԻՆ ՆԷ ՎԱԳԸԹ
 ՔԻ ՔԷՆՍԻՆԻ ԱԼԼԱՀԱ ՎԷՐՄԻՅԻՍԷ, Օ ՎԱԳԸԹ
 «ՊԻՂԻՄ ԳԱԼԱԿԻՄԻԳ ՐԱՀԱԹՄՐԸ ՄԸՐ, ԹԱ ՔԻ
 ՔԷՆՍԻՆՏԷ ՕՆՈԼ ՐԱՀԱԹԼԱՆՄԸՐԱՍԸՆ» ՄԷՅԷ-
 ՐԷՔ ԹԱԳՐԻՐ ԷՏԵՐ ԻՄԻ: ԵՄ ՐԱՎԱԿԻՄ, ՀԵՐ ՂԵ-
 ՅԻՆ ՓԱՆԻԼԻՔՏԷՆ ՎԷ ՄՂԱՎՄԱՆ ԻՎԱՐԵԹ, ՎԷ
 ԳԱՆԸՆ ՍԱՀԻՀ ՐԱՀԱԹՂԸՂ ԵՄԼԸՆԸՂ ՍԷՆ ՕԼՄՈԼ-
 ՂՈԼՆՈԼ ՂԻՄԻ ԹԱՆԸՅՐՈԼՄ: «ՀԵՐ ՂԵՅ ՍԵՐԹ
 ՎԷ ՂԵԹԻՆ, ՐԱՀԱԹՂԸՂ ԵՄԼԸՆԸՂ ՍԷՆ ՍԻՆ», ՄԷ-
 ՐԻՄԻ: ՕԼ ՍԷՎԷՎՄԷՆ ՔԷՆՍԻ ՂԱՐԱՐԸՂԱ ՈԼԱ-
 ԹԱ ՕԼՈԼՎ «ԱՄԱՄԵՐԳ, ԷՅԻ ՍՐԱՄԱՅԸՂԱ ԻՍԹԷ-
 ՄԻՅԻՆ ՆԷ ՄԻՐ. Օ ՎԻՐ ԹԱՆԷԳԻՔ ԷՅԻՅԻ ՍՐԱ

քի՛, հէր էլլիք օնտա մէզնուտ տուր» տէյի եազար: Դաւիթ՝ փատիշահ օլարագ կիւնահ իւնտէ պուլունտուլու վազըթ ավա կիտէր, պաղէնէ չըզար, սուֆրայա օթուրուր, վէ հէր նէվի փատիշահանի սէֆալարտա պուլունտուրուտու. լաքին սուֆրալար, պաղէնէր, վէ մալիք օլտուղու ճէմի մախլուղլար օնա, եւ Դաւիթ, սէն պիզտէն մէմնուն օլմագ մը իսթէրսին. եօգ եօգ պիզ սէնի մէմնուն էտէմէյիվ. «Սէնին Ալլահըն նէրէտէ»¹. կիթ Ալլահընը պուլ. սէնի անճագ օ մէմնուն էտէ պիլիւր, տէրլէրիտի: Օնուն իչին Դաւիթ տախի ճէմի սէֆալարընըն արասընտա տիւզիյէ աղլար. վէ «Կէճէ վէ կիւնտիւզ աշըմ էքմէյիմ կէօզ եաշլարըմ օլտու, հաթթա եէօվմիյէ պանա՝ նէրէտէ տիր սէնին Ալլահըն տէրլէր իտի»² տէյի սէօյլէտի:

Պունա նիսպէթ՝ Ալլահ թալա քէնտինի սէվէն սաարգ ճանլարը խօշնուտ էթմէյի փէք էյի պիլիւր: Ասսիզեան սուրբ Յրանչիսկոս Ալլահ իչին հէր շէյի թէրք էթմէյիլէ, հէր նէ գատար եալըն ալագ, արգասընտա պիր էաքի բուպա, վէ սուլգտան վէ աճլըգտան էօլիւմ հիյէթինէ եէթիշմիշ իտի իսէ տէ, «Ալլահըմ, վէ հէր շէյիմ» տէտիքճէ ճէննէթ լէզլէթի տույարըար: Պօրճեան սուրբ Յրանչիսկոս կրօնաւոր օլտուգտան ոօղրա, եօլճուլուգ միւնասիպէթիլէ օթ իւզէրինտէ եաթմագ վազը օլուրսա, օ գատար թէսէլլի տույարըտը քի, սէվինճինտէն օ կէճէ կէօլիւնէ ուլգու կիրմէզ իտի: Քէզալիք սուրբ Փիլիպպոս Ների հէր շէյի թէրք էտիպ, ուլգույա եաթաղըն.

տա Ալլահ թալա օնա օ զատար թէսէլլի իհ-
սան էտէր իտի քի « Գոյ վէր իմտի Յիսուսում
քի, արթըզ պիրազ ուլուլայլում » տէմէյէ մէճ-
պուր օլուրուտու: Լօրէնա պէյլէրինտէն օլուպ
Յիսուսեան կարգընա կիրէն Հայր Աարուսու
քէնտի Ֆազըր օտաճըղընտա պուլուէնտուլու
վազըթ օ զատար մէմնունիյէթ տույարըտը քի
պազը տէֆա սէվինճինտէն սըջըրամայա պաշա-
րըտը: Վէ Գասաեքեան սուրբ Ֆրանչիսկոս Հին-
տիստան օվալարընտա կէօքսիւնիւ աջըպ « Են-
թէր էֆէնտիմ, եէթէր, արթըզ թէսէլլի վէրմէ-
զիրա երւրէյիմէ սըղմայօր » , տէրիտի: Վէ
արբուհի Թէրէզա՝ կէօյլիւ թէսէլլինին պիր տամ
սուր պու տիւնեանըն ճէմի զէվզ ու սէֆա-
լարընտան զիյատէ մէմնունիյէթ վէրիւր, տէ-
րիտի: Վէ Ալլահ թալա քէնտի աշղընա պու
տիւնեանըն էյլիքլէրինի թէրք էտէնէ՝ պու էօ-
միւրտէ տախի երւզ գաթ մէմնունիյէթ վէ երւ-
րէք րահաթըղը վէրմէյէ վատ էթմիշ տիր. վէ
օնուն վատի խիլաֆ օլամազ: « Քիմ քի պէնիմ
իսմիմէ էվինի, եախօտ զարտաշընը պազըսըյլա
թէրք էտէրսէ, երւզ գաթընը ալսըն, վէ է-
պէտի էօմիւրէ մութասարըֆ օլսուն » ¹:

Տահա նէ արայօրսւզ էօյլէ իսէ: Յիսուսա
կիւտէլիմ քի « Ճէմի եօրուլմուշլար, վէ երւք-
լիւլէր պանա կէլին, վէ պէն սիզի րահաթ-
լանտըրայլում » ², տէյէրէք պիզի տալէթ էտի-
յօր: Ալլահը սէվէն քիշի՝ հասսէնին վէ տիւ-
նեանըն վէրէ պիլէճէյի ճէմի մէմնունիյէթլէր-
տէն իւստիւն օյան երւրէք րահաթըղընը պու-
լուր. « Ալլահըն պարըշըղըղը քի, ճէմի ազըլ-
տան ֆիքիրտէն խարըճ տըր » ³ ֆէհվասը իւ-

1 Մատ. ԺԹ. 29:

3 Փիլիպ. Դ. 7:

2 Մատ. ԺԱ. 28:

ղէրէ: Պու տիւնեա սէվապ գաղանաճագ մա-
հալ օլուպ, ճէֆա չէքմէյէրէք տէ սէվապ գա-
ղանըլամազ օլտուղունտան պու տիւնեատա
սուրբլար տախի կէրչի էզի:էթ չէքէրլէր. լա-
քին սուրբ Պոնավէնթուրանըն սէօզիւ միւճու-
պինճէ Ալլահ մուհապէթի պալ կիպի օլուպ
էն աճը շէյլէրի թաթլը վէ սէվիմի էտէր: Ալ-
լահը սէվէն օնուճ մուրատընը տա սէվէր, վէ
պու ճիհէթ իլէ աճըլըզլար իչինտէ տէ գալպի
շազ օլուր. չունքի օնլարը մուհապէթ իլէ գա-
պուլ էթտիյինտէ Ալլահ մազպուլ շէյ էտիյ-
օրուճ տէյի գալպի շահատէթ էտէր: Լաքին
կիւնահքեարլար րուհանի էօմրիւն լէզզէթինի
ալմագսըզըն օնու խօրլամազ իսթէրլէր. սուրբ
Պէրնարտոսուն սէօզիւ միւճուպինճէ «Խաչը
կէօրիւրլէր, լաքին օնուն թաթլըլըղընը կէօր-
մէզլէր»։ Ալլահը սէվէնլէրին չէքտիքլէրի մա-
հաջուցումլարա, վէ քէնտիլէրի մահրում էթ-
տիքլէրի սէֆալարա պազարլար. լաքին Ալլա-
հըն օնլարա րուհանի սէֆալարըլա իլթիֆաթ
էթտիյինի կէօրմէզլէր: Ահ, Ալլահտան պաշգա
շէյ իսթէմէյէն պիր ճանըն մալիք օլտուղու
էիւրէք րահաթլըղընըն լէզզէթինի կիւնահ-
քեարլար պիր քէրրէ տույա պիսէլէր. «Լէզ-
զէթինի ալըն տա պագըն քի, Ալլահ նէ գա-
տար թաթլը տըր»։¹ տէր Գաւիթ մարգարէ :
Սէվկիւլիւ պիրատէր, ետօվմիյէ մտածական
տուա էթմէյէ, սըզ սըզ հաղսըղուլթիւն ալ-
մայա, սըրուլթիւն գարշըսընտա իպատէթլէր
էթմէյէ պաշլա, տիւնեաիւր պիր թարաֆա պը-
րազ, Ալլահա վէր քէնտիլինի օ վագըթ պա-
զարսըն քի օնունուլա իւլֆէթ էթտիյին օ ազ
վաղըթ զարթընտա Ալլահ սէնի էօյլէ պիր թէ-

սէլլի էտէր քի, տիւնեա քէնտի հէր տիւրլիւ սէֆալարըլլա սէնի օ գատար թէսէլլի էթմիշ տէյիլ տիր: « Լէզզէթինի ալըն տա պազըն »: Ալլահ թալանըն քէնտինի սէվէն պիր ճանը նասըլ թէսէլլի էթտիյինի լէզզէթինի ալմայան պիլէմէզ աղնայամազ:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ահ սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ սէնին կիպի նիհայէթսիզ պիր էյլիյի, վէ հէր պիր թէսէլլինին փուշարընը պըրազըպ, պայաղը վէ գըսա հասսէվի սէֆալարըն արգասընա կիթմէյիլէ շիմտիյէտէք նէ գատար քէօրլուգտա պուլուն մուշում: Քէնտի քէօրլուլումա թաաճճիւպ էտէրիմ լաքին պու տէրէճէ էյլիք իլէ պանա թահամմիւլ էտէն սէնին մէրհամէթինէ տահա գիյատէ թաաճճիւպ էտէրիմ: Շիմտի պու տիվանէլիյիմի, վէ սէնի սէվմէյէ օլտան պօրճու մու պանա թանըթտըրտըլըն իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ: Յիսուսում, սէնի ճանու կէօնիւտէն սէվէրիմ, վէ տահա գիյատէ սէվմէյէ արզիւ էտէրիմ, արզիւմիւ վէ մուհապէթիմի սէն արթըր: Եա նիհայէթսիզ սէվիլմէյէ լալըզ էֆէնտիմ, սէն քի քէնտինի պտնա սէվտիրմէք իչին եափմատըզ շէյ պըրազմատըն, վէ պէնիմ մուհապէթիմէ պու տէրէճէտէ թալիպ սին, մուհապէթ իլէ պէնի քէնտինէ պէնտ էյլէ: « Էֆէնտիմ, էյէր իսթէրսէն, պէնի թէմիլլէմէյէ գատըրսըն »¹: Սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, իսթէտիյիմ գատար սէնի սէվմէյէ մա-

նի օլան ճէմի նաւաք արզիւղէրտէն երւրէյիմի
թէմիզլէ: Երւրէյիմին պիւսպիւթիւն սէնին մու-
հապէթին իլէ եանմասընա, վէ սէնտէն մատա
շէյ սէվմէմէսինէ գուվվէթիմ եէթիշմէզ: Հէր
իսթէտիյինի էտէ պիւմէք սէնին լութֆուէնա
մախսուս տուր: Հէր շէյտէն պէնի այլըր, սէ-
նին օլմայան հէր արզիւղիւ պէնիմ գալպիմ-
տէն տէֆ էյլէ. վէ պէնի պիւսպիւթիւն քէն-
տինին էթ: Սանա վէրտիյիմ ճէմի խօշնուտ-
սուզլուգլար իչին հէր պէլատէն զիյատտէ ա-
ճըյըպ փիւշման օլուրում: Վէ գալան էօմրիւ-
միւ միւսթագիլ սէնին ազիզ մուհապէթինէ
գուրպան էթմէյէ նիյէթ գօրում. անճագ պու
շէյի պաշա չըգարաճագ տա եինէ սէն սին:
Պունճա ալըրըլար ըլա, վէ պու գատար մու-
հապէթ իլէ, պէնիմ աշգըմա տէօքտիւղիւն
գան իչին օլսուէն պու քէրէմի էյլէ պանա: Պիւր
վաղըթ տիւնեալի արզիւղէր իլէ տօլու օլան
երւրէյիմի՝ շիմտի սէնին մուհապէթին իլէ փիւր
աթէշ էթմէք սէնին գուտրէթինէ շէրէֆ օլ-
սուն, եա նիհայէթսիլ էյլիք: Վէ սէն եա կիւ-
ղէլ մուհապէթ վալիտէսի Մարիամ, նասըլ քի
Նիլահ մուհապէթիլէ տաիմա եանմըշ թու-
թուշմուշուտուն ուսա, շէֆաաթընըլա պէնի
տէ էօյլէ էյլէ:

ԵՐԻՄԻ ԻՔԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՔԵՐԹԻԻ ԱՏԷԹ

Պիևամուս քիշի՝ քեմիքլերին չոզոռոռնա
եկքիշիպ խորյար¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Աղամըն կիւնահընըն պիզէ վէրտիյի էն պէօյ-
իւք զարարլարըն պիրի՝ կիւնահ իշլէմէյէ օ-
լան քէօթիւ մէյիլ տիր: Իշլէթ Պօղոս առաքեալ
իքրահ էթտիյինիյի քէմլիքլէրէ տօղրու քէմ
մէյիլտէն քէնտինի թահրիք օլմուշ կէօրտիւ-
իւնտէ, կէօղիւնիւն եաշընը զապթ էտէմէզ
իտի: «Ազալարըմտա՝ կիւնահ նամուսույլա
պէնի եէսիր էթմիշ ախէր պիր նամուս կէօ-
րիւրիւմ»² տէրիտի: Էյ իմտի պու քէմ մէ-
յիլտէն հէնիւզ պօզուլմուշ, վէ պուհնա տիւշ-
մէնլէր պիզի քէմլիյէ թահրիք էտէր օլմաղիլէ,
գուլթու վաթանա կիւնահսըզլըլըա եէթիշմէք
պիզէ կիւն օլուր: Իմտի հալ պէօյլէ իքէն,
սանա սիւալ էտէրիմ, սէն պիր եօլհու կէօր-
սէն քի, շէտիտ ֆուրթուհնա վաղթընտա պիր
զըրըզ գայըլըա տէնիզի կէջէճէք օլուպ, օ
գատար եիւքլէթսէ քի, ֆուրթուհնասըզ վաղթ-
տա պիլէ պիր ճէտիտ կէմիյի պաթըրա պիլիւր

1 Առաի. ԹԲ. 3:

2 Հոսվ. Ի. 25:

տէրեճետէ օլսա, նէ սէօյլէր իտին: Պէօյլէ պիր քիշինին էօմրիւ հազգընա նէ թախմին էտէր իտին: Քէօթիւ ատէթ սահիպի օլան քիշիլէր իչին տէ օ շէյի սէօյլէ քի նիչէ նիչէ քիշիլէ-րին զայ օլտուղու պու ֆուրթունալը էօմրիւ տէնիզինտէն թէնիմիզ կիպի պիր զաիֆ վէ գը-րըզ գայըլըլա կէշմէյէ մէճպուր իքէն, ատէթ էթտիքլէրի կիւնահլար ըլա տա օնու եիւք-լէթմէք իսթէրլէր: Պու մագուլէ քիշինին սէ-լամէթէ եէթիշմէսի փէք կիւճ տիւր, չունքի քէօթիւ ատէթ ֆիքիւրի քէօր էտէր, գալպի փէ-քէշտիւրիւր, վէ պէօյլէճէ գօլայըլըլա էօլիւն-ճէյէ գատար օնու ինատճը էտէր:

Էվվէլա քէօթիւ ատէթ «քէօր էտէր»: Սուրը-լարըն տաիմա Ալլահտան նուր տիլէտիքլէրի-նին, վէ տիւնեանըն էն պէօյիւք կիւնահքեա-րը օլմայալըմ տէյի գօրգուպ տիթրէտիքլէրի-նին սէպէպի նէ տիւր: Զունքի պիր տաքիզէ նուրու զայպ էտէճէք օլուրլարըսա, հէր տիւր-լիւ պինամուսլուղու իշլէյէճէքլէրին էյի պի-լիլէրլէր: Պունճա քրիսթիանլարըն ինատքերա-լըլըլա կիւնահ իչինտէ եաշամազ իսթէյիպ, ազըպէթ զայ օլտուղլարընըն ասլը նէ տիւր . «Զունքի քէմլիքլէրի օնլարը քէօր էթտի»¹: Հէր կիւնահ պիլէսինճէ քէօրլուզ կէթիւրիւր, վէ կիւնահ արթաղգճա քէօրլուզ տա թարազգը պուլուր: Ալլահ պիզիմ նուրումուզ տուր . պու ճիհէթ իլէ պիր ճան Ալլահտան նէ գա-տար ուզագլանըրսա, օ գատար քէօր օլուր: Թօփրաղըլա տօլու պիր գապա կիւնէշին ըշըլը թէէսիւր էթմէտիյի կիպի, պէտխույլարըլա տօ-լու պիր եիւրէյէ տէ Ալլահանի ըշըզ թէէսիւր

էտէմէզ: Պաւստոսն իջին կէօրիւրիւզ քիւ պաղը կէվէք կիւնահքեարլար ըշըղը զայլ էթաիք-տէն սօղրա, կիւնահտան կիւնահա տիւշէր-լէր, վէ իսլահ օլմագ խաթըրլարընա պիւէ կէլ-մէզ: « Պիւնամուսլար էթրաֆտա տօլաշըր տու-րուրլար »¹: Սէֆիլ պիշարէլէր, պիւր քէրրէ օ գարանլըք չուգուրա տիւշտիւքտէն սօղրա, կիւնահ իշլէմէքտէն պաշգա շէյ էթմէզլէր. կիւնահ իշլէմէքտէն պաշգա շէյ սէօյլէմէզլէր. կիւնահ իշլէմէքտէն պաշգա շէյ տիւշիւնմէզլէր. վէ օնտան սօղրա արթըք կիւնահըն քէօթիւ պիւր շէյ օլտուղունու աղնամաղլար պիւլէ: Սուրը Օղոստինոսուն սէօղիւ միւհուպինճէ. « Գէմլէյի ատէթ էթմէք, կիւնահքեարլարըն իշլէտիքլէ-րի քէմլէյի կէօրմէյէ պըրագմաղ »: Վէ օնտան սօղրա քէէննի Ալլահըն, ճէննէթին, ճէհէննէ-մին, էպէտիլիյին վար օլտուղունա ինանմաղ կիպի եաշարլար:

Իմտի էլք էվվէլ էօրֆ կէթիւրէն կիւնահ՝ քէօթիւ ատէթ իլէ, կիտէրէք էօրֆիւ կէօրիւն-մէզ օլուր. « Օնլարը թէքէր կիպի, վէ ըիւզ-կեար էօնիւնտէ գամըշ կիպի էյլէ »²: Պագ, տէր սուրը Գրիգոր, պիւր ինճէ գամըշ նասըլ հէր ըիւզկեարաան սալլանըր: Պէօյլէ տէ կէօ-րիւրսիւն օ քիշիլի քի, տիւշմէզտէն իլէրի, պարի պիրազ վագըթ իվղայա գարշը գօր, վէ ճէնքլէշիր իքէն, քէօթիւ ատէթէ միւպլէյլա օլտուղունտա, հէր իվղատա, վէ կիւնահ իշ-լէմէնին հէր ֆըրսանթընտա չափընագ տիւշէր: Սէպէպ: Չուէքի քէօթիւ ատէթ ըշըղը օնտան գալտըրմըշ տըր: Իփի էլէ պաղը պիւր գուշ թութան քիշի նասըլ քի պաղը տէֆա ուշմայա

գօյվէրիր, վէ իսթէտիյի վազըթ իփի չէքիպ
 եհրէ տիւշիւրիւրսէ, շէյթան տախիպազը կիւ-
 նահքեարլար ըլա պու մուամէլէյի գուլլանըր,
 տէր սուրբ Անսելմոս: Իշթէ քէօթիւ ատէթէ
 միւպթէլա օլան քիշիլէր տէ պէօյլէ տիրլէր,
 տէր եհնէ օ ագիզ: Սենալը սուրբ Պէրնար-
 աոս տախի սէօյլէր քի, պազըլար սէպէպսիզ
 տախի կիւնահ իշլէրլէր: Քէօթիւ ատէթէ միւպ-
 թէլա օլան քիշիլէր եէլ տէկիրմէնինէ պէն-
 զէրլէր քի, հէր ըիւզկեարտան տէօնէրլէր. վէ
 իւյիւտէճէք պուլտայ օլմայըպ, տէկիրմէննի
 տէօնմէսինի իսթէմէտիյի վազըթ տահա զիյա-
 տէ տէօնէրլէր: Պագարսըն քի, քէօթիւ ատէթ
 սահիպի օլանլար, սէպէպսիզ եհրտէ, լէզզէթ
 տէ տույմայարադ, վէ պէլքի իսթէմէյէնէք
 պիլէ, սալթ քէօթիւ ատէթին զարպըլլա, քէմ
 միւլահազալարա մէշղուլ օլուրլար: Ոսկեբ-
 րանըն սէօզիւ միւնուպինճէ, «Քէօթիւ ատէթ
 չէթին շէյ տիր. չուհքի իսթէմէյէնլէրի տէ
 պազը տէֆա եօլսուղ շէյլէր էթմէյէ մէնպուր
 էտէր»: Պէլի, չուհքի սուրբ Օդոստինոսուն
 սէօզիւնէ կէօրէ, քէօթիւ ատէթէ դարշը գօ-
 նուլմատըղը հալտէ, մէնպուրիյէթէ վարըր»: Վէ
 սուրբ Պէրնարտինոսուն դապլինճէ, «Միւ-
 թատ՝ թապիաթ օլուր»: Օլ ճիհէթ իլէ նասըլ
 քի ինսանա նէֆէս ալըպ վէրմէք իզթիզայ-
 իսա, քէզալիք կիւնահըն եհսիրի օլան քէօթիւ
 ատէթ սահիպլէրինէ տէ կիւնահ իշլէմէք պայ-
 աղընա իզթիզա օլուր: «Եհսիր» տէտիմ,
 չուհքի խըզմէթքեար օլան իւնրէթ իլէ չալը-
 շըր. լաքին եհսիր իւնրէթսիզ պատիհէվա չա-
 ըշըր. իշթէ լէզզէթ տույմայարադ կիւնահ
 իշլէմէյէ ալըշըզլըզ փէյտա էտէնլէրին հալի
 տէ պէօյլէ տիր:

« Պինամուս քիշի քէմլիքէրին չուգուրունս եկթիշիպ խօրլար »¹ : Քիթապը շէրիֆին պուսէօղիւնիւ Ոսկեքերան միւսթագիլ քէօթիւ աւտէթէ միւպթէլա օլանլարըն իւզէրինէ ալըր. օնլար քի օ գարանլըզ չուգուրա տիւշմիւշ օլմայըլա, նաոթիհաթը տա, վազը տա, քիլիսէ զազապընը տա, ճէհէննէմի տէ, Ալահը տա, հէր շէյի տէ խօրլարլար. վէ օ պիհարէլէր ապապայա պէնղէր օլուրլար քի լէշի պըրազմամագ իշին, օնուէն իւզէրինտէ ավըլարտան վուրուլուպ էօլմէյէ գատար իխթիյար էտէր : Հայր Հռեկուպիտոս էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ պիր քիշինին հագըընա ասըլմայա կիտէր իւքէն, կեօղիւնէ պիր թէհլիքէլի քիշի ըասթ կէլմէյիլէ, քէօթիւ ֆիքիրէ ըիզա վերտի տէյի նազլ էտէր : Այն Հայր կիզուփոս քէզալիք էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ պիր քիւֆիւրպազ քիշի հագըընա տար աղաճընա չըգարիքէն, մէրտիվէնէ չարփըլըպ օ արատա եինէ քիւֆիւր էթտի տէյի նազլ էտէր : Պու սէպէպտէն էօթրիւ քէօթիւ ատէթէ միւպթէլա օլանլար իշին արթըզ տուա էթմէքտէն պիր ֆաիտէ օլմագ, իլլա զայ օլմուշ կիպի օնլարըն հալինէ աղլամագ իզթիզա էտէր տէր, սուրք Պէրնարտոս : Վազաա, չուգուրա տիւշմիւշ օլտուզլարըն կէօրմէզլէր իսէ, օրատան չըգմայը նասըլ իսթէսինլէր : Լութուֆուն պիր միւհիւզաթընա մախսուս տուր : Օ մագուլէ սէֆիլլէրին կէօղիւ ճէհէննէմտէ ալըլըր, լաքին օ վազըթ կէօղլէրինին ալըլմասը քէնտի տիվանէլիքէրինի տահա զիյատէ աճը աճը աղլամագտան պաշգա նէ իշէ եարար :

ԱՐՁԻԻ ՎԵՆԻՅԱԶ

Եւ Ալլահըմ, սէն պանա ախէրլէրտէն զի-
յատէ էյլիքլէր էտէրէք ախէրլէրտէն զիյատէ
հիմմէթ էթտին, պէն տէ թանըտըյըմ քիշիլէ-
րին հէփսինտէն զիյատէ սանա սիթէմ էտէ-
րէք ախէրլէրտէն զիյատէ սէնի ինճիթտիմ :
Եւ խաչըն իւզէրինտէ պէնիմ կիւնահլարըմը
կէօրմէյիլէ օ գատար աճըյան գուրթարըճըմըն
տէրտիլ եիւրէյի, սէնին սէվապլարըն իշին օլ-
սուն. կիւնահլարըմը աշիքեար թանըմայը, վէ
օնլարըն իւզէրինէ շէտիտ աճը տուլմայը պա-
նա իհսան էյլէ : Եւ գուրթարըճը Յիսուսում,
կէրչի պէն պէտիտուլլարըլա տօլսոլում, լաքին
սէն հէր շէյէ գատըր օլտուղունտան, ազիզ
մուհապէթին իլէ պէնի տօլտուրա պիլիւսին :
Իմտի սանա կիւվէնիրիմ. սէն քի նիհայէթտիզ
պիւր էյլիք վէ մէրհամէթ սին : Եւ իւստիւն
էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմէ աճըր վէ փիւլման
օլսուում : Ահ, սէնի ինճիթմէքտէն իսէ, քէշ-
քի էօլմիւշ օլայըտըմ : Պէն սէնի ունուլթումում,
լաքին շիմտիքի պանա վէրտիյին նուրուլա
կէօրիւյօրում քի, սէն պէնի ունուլթումըշ-
սըն : Էյ իմտի նասըլ քի պանա նուր վէրիյօր-
սան, սանա սատագաթըր օլմայա գուվվէթ
տէ վէր պանա : Պէն քէնտի թարաֆըմտան
սէօզ վէրլիրիմ քի, պիւր տահա սէնտէն եիւզ
չէվիւրմէքտէն իսէ, պին քէրրէ էօլմէյէ հազըր
ըմ. անճազ ումիտիմ եինէ սէնին եարտըմըն-
տա տըր : « Սանա ումիտ էթմիշիմ, էֆէնտիմ
էպէտի ութանմայայըմ » 1 : Յիսուսում, քէն-

տրմի կիւնահըլա մահճուպ, վէ լուծֆուէնտան
մահըռում օլմուշ կէօրմէյէճէյիմ տէյի սէնին
մէրհամէթինէ կիւվէնիրիմ: « Սանա տա ու-
միտ էթմիշիմ, ես սուլթանըմ, էպէտի ութան-
մայայըմ »: Ես վալիտէմ Մարիամ, քէնտիմի
սէնին էվլատընըն տիւշմէնի կէօրմէյէճէյիմ
տէյի սէնին շէֆաաթընա կիւվէնիրիմ: Պէնիմ
իչին օնա ըրճա էյլէ քի, պու աղըր ֆէլաքէ-
թէ պէնի պըրագմագտան ըսա, թէք պանա
էօլիւմ կէօնտէրսին:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Սանիէն քէօթիւ ատէթ երւրէյի փէքէշտի-
րիր: « Կիւնահ իշլէմէք ատէթի ինսանըն գաւ-
պինի փէքէշտիրիր » տէր Կուռնեւրիոս Ալափի-
տէ: Վէ պու շէյէ Ալլահ թալա հազգ իւզէրէ
միւսաատէ էտէր քէնտի տավէթինէ դարշը զօյ-
անլարա: Պօղոս առաքեալըն սէօղիւնէ կէօրէ
Ալլահ թալա « Իսթէտիյինէ մէրհամէթ էտէր,
իսթէտիյինէ սէրթլիք »¹: Վէ սուրը Օգոստի-
նոս « Ալլահըն սէրթլիք գուլլանմասը՝ մէրհա-
մէթ էթմէք իսթէմէմէսի տիր » տէյի մանա վէ-
րիր: Քէօթիւ ատէթէ միւպթէլա օլանլարը Ալ-
լահ փէքէշտիրմէք տէյիլ, իլա քէնտի լու-
թուֆլարընա գուլլանտըղլարը նաւքեօրլուղա
ղաղէպէն, քէնտի լուծֆուէնու էքսիլտիր, վէ
պէօյլէ իլէ օնուէ դալպի թաշ կիպի փէքէշիր:
« Օնուէ երւրէյի զայա միսալի փէքէշմիշ տիր,
վէ տէմիրճիլէրին էօրսիւ կիպի քէրլէշիպ զը-
մըլտանմաղ օլուր »²: Պսւնտան նէշէթ էտէր

քի, Ալլահըն շէրաաթընըն էօրֆիւնիւ, ճէ-
հէննէմին էդիյէթլէրինի, Գըրստոսուն սիյա-
սէթլէրինի իշիթմէյիլէ ախէրլէրին հիւրէյի
եռւշայըպ կէօզ եաշը տէօքէրլէր. քէօթիւ ա-
տէթէ միւպթէլա օլան քիշինին գալպի պու-
շէյլէրտէն գըմըլտանմազ պիլէ. հիջ քէնտինէ
միւթաալիզ տէյիլ կիպի, մուհայյէր պիր թարզ
ըլա պու մագուլէ շէյլէրի հէմ տիյնէր, հէմ
սէօյլէր. վէ պէօյլէ զարպլարը եէտիքճէ, տա-
հա զիյատէ փէքէշիր. «Վէ տէմիրճիլէրին էօր-
սիւ կրպի եէրինտէն գըմըլտանմազ»:

Ապիլ էօլիւմլէր, զէլլէլէլէր, կէօք կիւր-
լէմէլէրի, երլաըրըմլար տա արթըզ օնա գօր-
գու վէրմէզ օլուր. վէ օնու ույանտըրըպ ազ-
լընը պաշընա կէթիրմէզտէն էվվէլ, էճէլ ույ-
գուսունու օնա կէթիրիւրէր քի, «Եմ Յակո-
բուն Ալլահը, սէնին տարդընըզընտան ույու-
տուլար»¹ Ֆէհվատըննա, զայըզ ույգուսուննա
տալարլար: Քէօթիւ ատէթ ազար ազար զիմմէ-
թին վիւրմասընը տա զայպ էթտիրիւր: Քէօթիւ
ատէթէ միւպթէլա օլանլարա «Այէթ էօրֆիւ-
լիւ կիւնահլար տախի՝ եա խաֆիֆ եա տա հիջ
կիպի կէօրիւնիւրլէր»² տէր սուրբ Օգոստինոս:
Քէմլիք իշլէմէք քիշիյէ թապիի պիր հիճապ
կէթիրիւր. լաքին քէօթիւ ատէթէ միւպթէլա
օլանլար կիւնահ իշլէտիքլէրինտէ օ հիճապը
տա զայպ էտէրլէր, տէր սուրբ Հերոնիմոս և
Պետրոս առաքեալ տախի, «Եայգանաըզտան
սօղրա չամուրա եուվարլանան խընզըր»² Թա-
պիր էտէրէք, քէօթիւ ատէթէ միւպթէլա օ-
լանլարը տօմուզա թէշպիհ էտէր: Նաաըլ քի
տօմուզ չամուրտա տէպէլէնմէյիլէ իբրահ տույ-

1 Սաղմ. Հե. 7:

2 Բ. Պետ. Բ. 22:

մազսա, քէօթիւ ատէթէ միւլթէլա օլանլարա տա քէզալիք էօյլէ վազը օլսւր . ախէրլէրին տուլտուղու թաաֆֆիւնիւ եալլընըզ օ տուլ-մազ: Վէ չամուր օնուն կէօզիւնիւ սըվատըզ-տան սօղրա, Ալլահ թալանըն օնու դազէպլէ-տիյինտէ տախի տուլմազսա թաաճճիւպ էտէ-ճէք եէր գալլըմը, տէր սուրբ Պէրնարտինոս: Օլ սէպէպտէն էօթիւրիւ կիւնահլարը իւզէրի-նէ աճըլըպ դասավէթ էտէճէք եէրտէ, «Քէմ-լիքէրինէ չազ օլսուընլար»¹ վէ «Պինամուս քի-չի քէմլիյի կիւլէրէք իշլէր»² Ֆէհվասընճա, օնլարա ֆախր էտիպ, սէվինիր պիլէ: Պէօյլէ պիր շէյթանի փէք երւհքլիլիք նէյէ տէլալէթ էտէր: Վիլլանօվալը սուրբ թովմասըն սէօզիւ միւհուպինճէ «Ջայլըղա տէլալէթ էտէր»: Էյ պիրատէր, պու շէյ սանա տախի վազը օլմա-սըն տէյի գօրգ, տիթրէ. վէ էյէր պիր քէօթիւ ատէթէ միւլթէլա օլմուշուսան, մատամ քի Ալլահ շիմտի սէնի չաղըրըյօր, թէզ էլտէն օն-տան խէլաս օլմայա պազ: Վէ նէչէքի զիմմէ-թին վուրույօրսա, սէվին. զիրա հէնիւզ Ալ-լահըն սէնի թէրք էթմէմիշ օլտուղունա պու պիր պէշարէթ տիր: Անճազ պիրան էվվէ իս-լահ օլմայա չալըշ, եօղսա եարան թէշէնիշ օ-լուպ սէնի հէլազ էտէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ էֆէնտիմ, պանա էթտիյին պուհնճա քէ-րէմլէրէ մուգապէլէ պէն նասըլ լայլընճա թէ-շէքքիւր էտէ պիլէճէյիմ Գաչ տէֆա սէն պէ-

1 Առակ. Բ. 14:

2 Առակ. Ժ. 23:

նի չաղըրտըն, պէն գարշը գօտուամ: Պէնի ճէ-
 հէննէմտէն խէլաս էթտիյին, վէ օ գատար մու-
 հապէթ իլէ պէնի չաղըրտըղըն իչին թէշէք-
 քիւր էտէճէք եէրտէ, թէքրար թէքրար պէն
 սանա սիթէմէր էտէրէք սէնի թէքրար կիւ-
 ճէնտիրմէքտէն Ֆարիղ կէլմէտիմ: Եօգ Ալլա-
 հըմ, Եօգ, շիմտիյէ գատար էթտիյիմ եէթիշիր.
 արթըգ պուշտան սօղրա պիր տահա սէնին
 թահամմիւլիւնիւ խօրլամագ իսթէմէմ: Պու ա-
 նէտէք պանա թահամմիւլ էտէ պիլմէք անճագ
 սէնին նիհայէթսիգ էյլիյինէ մախսուս տուր:
 Լաքին արթըգ թահամմիւլ էտէմէյէճէյինի տէ
 աղնայօրուամ. վէ հագգըն տա վար տըր: Եյ
 իմտի աֆվ էթ պանա էֆէնտիմ, վէ իւստիւն
 էյլիյիմ, սանա գարշը էթտիյիմ ճէմի սիթէմ-
 լէրի. օնլարա քի ճանու կէօնիւլտէն փիւշման
 օլուր, վէ պուշտան սօղրա մինպաստ սէնի
 ինճիթմէմէյէ նիյէթ գօրուամ: Նիճէ, սէնի կիւ-
 ճէնտիրմէքտէն հիչ վաղ կէլմէյէճէքմիյիմ: Ահ,
 ճանըմըն Ալլահը, ճէհէննէմ զազապընտան
 պաշգա շէյէ մուսթահագ օլմայան պէնիմ սէ-
 վապլարըմ իչին տէյիլ իսէ տէ, սէնին էվլա-
 տընըն, վէ պէնիմ գուրթարընըմըն ումիտ էթ-
 տիյիմ սէվապլարընըն խաթըրը իչին օլսուս
 պէնիմ իլէ պարըշ: Եյ իմտի Ֆիսուս ֆրիստու-
 սուս աշգընա, պէնի նազարընա գապուլ էյլէ,
 վէ սէնին մուհապէթինտէ միւտավէմէթ վէր
 պանա: Նափաք արգիւլէրտէն պէնի գուրթար,
 վէ պիւսպիւթիւն քէնտինէ ճէլպ էյլէ պէնի:
 Սէնի սէվէրիմ Եւ նիհայէթսիգ մուհապէթէ
 լայըգ, վէ ճանլարըն աշիգի եիւճէ Ալլահըմ:
 Ահ, քէշքի սէնի տաիմա սէվմիշ օլայըտըմ:
 Եւ պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, պու քէրէմի
 պանա էյլէ քի, գալան էօմրիւմիւ սէնին էվ-

լատընը ինճիթմէյէ տէյիւ, իլլա եալընըզ օնու
սէվմէյէ, վէ օնու ինճիթտիքլէրիմ իջին աղա-
մայա սարֆ էտէյիմ:

ԻԻՁԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Պիր քէրրէ նուր զայպ օլուպ, եիւրէք փէ-
քէշտիմի, արթըզ հէման ալէսսէվիյէ կիւնահ-
քեարըն հալի ֆէնայա նէթիճէ վէրիպ, կիւ-
նահտա իսրար էտէրէք էօլիւր: «Քէմիլիյի սէ-
վէն օնտա միւրտ օլաճազ»¹, տէր Սիրաք:
Սալիհէր իսէ սօղրու եօլտա պէր գարար իլէրի
կիաէրլէր. «Սալիհէրին եօլու սօղրու տուր»²,
տէր Եսայի: Պուենա նիսպէթ քէօթիւ ատէթէ
միւպթէլա օլանլար տաիմա տօլաշըր տուրուր-
լար. «Պինամուսլար էթրաֆտա տօլաշըրլար»³:
Եանի պիրազ վազըթ կիւնահը պըրազըպ, թէք-
րար կիւնահա տէօնէրլէր: Իմտի «Պու տաի-
րէնին իջինտէ տօլաշըպ տուրան ինսանլարըն
վայ հալինէ» տէյրէք, պու մագուլէ քիշի-
լէրէ զայլըզ խապէրի վէրիւր սուրը Պէրնար-
տու: Ամմա պէն էօլմէղտէն էվվէլ քէնտիմի
սօղրուլտուրում տէյէճէքօլուրսա, իշթէ կիւճ-
լիւք ասըլ քէօթիւ ատէթէ միւպթէլա օլան
քիշինին՝ իւթիյարըղա տախի եթիշսէ, քէն
տինի սօղրուլմասընտա տըր: «Տէլի գանլը
քիշինին եէնիլէնմէսի քէնտի թարիգինէ կէօրէ
տիր, իխիթիյար տախի օլտա, օնլարտան այրըլ-
մազ»⁴ տէյի պուլյուրուր քիթապը շէրիֆ: Վէ
պուենուէն սէպէպի, Եսայի մարգարէնին՝ «Օն-

1 Սիր. Դ. 27. ըստ. լատ:

2 Ես. ԻՁ. 7:

3 Սաղմ. ԺԱ. 9:

4 Առազ. ԻԲ. 6:

լարըն գուզվէթի՝ տէօյիւմիւշ քէնտիր կիպի
օլսուեն »¹ տէմէսինէ կէօրէյ պիզիմ գուզվէ-
թիմիզին իֆրաթըլա զաիֆ օլտուղու տուր,
տէր Աիւլանօվալը սուրբ Թովմաս: Պունտան
նէշէթ էտէր էօյլէ իսէ եինէ օ աղիզին սէօզիւ
միւնուպինճէ քի, լութուֆտան մահրում օլան
քիշի, եէնիտէն եէնիյէ կիւնահլար իշլէմէյէ-
րէք տուրամազ: Գաթի նաղար պիր քիշի նէ
գատար պէօյիւք տիվանէ օլմալը քի, սօն օ-
յունտա հէֆսինին եէրինի տօլտուրում տէյի
ումիտ էտէրէք, օյուն օյնայըպ հիւսնի ըիզա-
սըյլա ճէմի վարիյէթինի զայպ էթսին: Քէզա-
լիք կիւնահ իշինտէ եաշամայա տէվամ էտիպ
տէ, էօմրիւմիւն սօն փարչասընտա հէր շէյին
հարէսինի կէօրիւրիւմ տէյի ումիտ էտէն քի-
շինին տիվանէլիյի տէ իշթէ պու գապիւտէն
տիր: Արապ, եախօտ գապլան՝ տէրիսինին ըէն-
կինի թէպտիլ էտէ պիլիւրմի: Եւս ուզուն վա-
զըթ քէմլիյի քէնտինէ ատէթ էտինէն քիշի
նասըլ էյի էօմիւրէ թէպտիլ օլա պիլիւր: « Էյէր
արապ տէրիսինի, վէ գապլան ալահասընը թէպ-
տիլ էտէրսէ, քէմլիյէ ալըշանլար, սիզ տէ էյ-
լիք իշլէմէյէ գատըր օլուրսունուզ »² տէյօր
Ալահ թալա: Պու ճիհէթ իլէ քէօթիւ ատէթէ
միւպթէլա օլան քիշի էն սօզրա ումիտ քէսիք-
լիյինէ տիւշիւպ էօյլէճէ էօմրիւնիւ պիթիւրիւր.
« Եիւրէյի փէք օլան պէլայա ուզրասըն »³:

« Եարա իւզէրինէ եարայըլա պէնի երգար-
լար, գուզվէթիլիւր իւզէրիմէ հիւճիւմ էթտի-
լէր »⁴: Քիթապը շէրիֆին պու քէլամը իւզէ-
րինէ սուրբ Գրիգոր սէօյլէր քի, պիր քիշինին

1 Ես. Ա. 31:

2 Երեմ. ԺԳ. 23:

3 Առաւ. ԻԸ. 14:

4 Յովթ. ԺԶ. 15:

իւզերինէ տիւշմէն հիւճիւմ էտերսէ, իւք տէ-
ֆա եարալանարըրնտա իհթիմալ քի քէնտինի
մուհաֆազա էտէճէք իզթիտարը օլսուն. լա-
քին եարասը նէ գատար չօղալըրսա, օ գատար
մէճալտէն գալըպ, ազըպէթ էօլիւր: Աիւնա-
քեարըն հալի տէ թըփզը պունուն կիպի տիր.
պիր իքի տէֆասընտա լութուֆուն եարտըմըյ-
լա եինէ օլտուգճա պիր գուվվէթ կէօսթէրիր.
լաքին կիւնահտա տէվամ էթտիյի հալտէ, կիւ-
նահ պիր գուվվէթլի տէվ կիպի օլսւր. պիր
թարաֆտան տա կիւնահքեար տահա գրյատէ
զաաֆ քէսպ էթմիշ, վէ չօգ եարալարըլա մէճ-
ըուհ օլմուշ պուլունմայըլա՝ էօլիւմտէն նիճէ
խէլաս օլա պիլիր: Երեմիա մարգարէնին « Իւ-
զէրիմէ թաշ գօտուլար »¹ տէմէսինէ կէօրէ,
կիւնահ պիր աղըր թաշ կիպի ճանլարը եզէր:
Իմտի, պիր աղըր թաշ ալթընտա գալան ա-
տէմին օնու զըմըլտաթմայա գուվվէթի եէթիշ-
մէտիյինտէն ալթընտան գալգմասը նէ գատար
միւշգիւլ իսէ, քէօթիւ աստէթէ միւպթէլա օլան
պիր քիշինին գալգմասը տա էօյլէ միւշգիւլ
տիւր, տէր սուրբ Պէրնարտոս:

Պու սուրէթտէ, քէօթիւ աստէթէ միւպթէլա
օլան քիշի, պանա ումիտ եօզ տէյէճէք օլուր-
սա, էյէր քի չարէսինէ պագմագ իսթէրսէն, սա-
զըն ումիտինի քէսմէ, տէյի ճէվապ վէրիրիմ:
Հալ պու քի, աղըր խասթէլիքէրէ գուվվէթլի
մուալիճէլէր իզթիգա տըր, տէր միւշլիֆին
պիրի: Էյէր քի էօլիւմ թէհլիքէսինտէ պու-
լունուպ, իլլէթինին աղըրըղընը պիւմէտիյի
իչին մուալիճէ ալմագ իսթէմէյէն պիր խաս-
թէյէ, հէքիմ՝ տօսթոււմ, էյէր շու մուալիճէլի

ալմազասն, քէնտինի էօլմիւշ պիւլ, տէյէճէք
օլսաւ, խասթէ նէ ճէվապ վէրէր: Հէր նէ օլուր-
սա օլուռն ալլըրմ. զիրա մատտէ էօմիւր իւ-
ղէրինէ տիր, տէյէճէյի տէրքեար տըր: Իշթէ
սէվկիւլիւ պիրատէր, պէն տէ սանա տէրիմ
պու շէյի: Էյէր քի պիր կիւնահը քէնտինէ
ատէթ էտինմիշ իսէն, հալին եաման տըր. վէ
վիլլանօվալը սուրբ Թովմասըն սէօղիւնէ կէօրէ
« Նատիր տիւղէլէն » խասթէլէրտէն սին. վէ
ղալըղա եագըն սըն, Լաքին շիֆա պուլմագ
իսթէրսէն, մուալիճէսի վար տըր. անճագ լու-
թուֆուռն միւճիւղաթընա մախսուս տուր. քէն-
տի թարաֆընտան տա չալըշմալըսըն սէպէպ-
լէրի գալտըրմայա, քէօթիւ ահպապլարտան
գաջմայա, իվղա տույտուղունտա քէնտինի Ալ-
լահա սըփարըճ էտէրէք գարշըր գօմայա. վէ
սըգ սըգ խոստովանանք օլարագ, հէր կիւն
բուհանի քիթապ օգույարագ, սուրբ Աստուա-
ծածինէ ջերմեռանդ օլուպ, թէքրար տիւշմէ-
մէյէ սանա գուվվէթ ալըվէրսին տէյի օնա րի-
ճա էտէրէք, քէնտինի իսլահ էտէճէք չարէլէ-
րէ մուպաշիրէթ էթմէլիսին: Պէլի, քէնտինէ զօր
վէրմէլիսին, եօղսա ֆրիստոսուռն « կիւնահընըղ-
տա էօլէճէքսինիղ » 1 տէյէրէք մուաննիտ կիւ-
նահընարլարա էթտիյի թէհտիտին ալթընտա
գալըրսըն: Էյէր քի Ալլահ սանա շիմտի պու-
նուրու վէրտիյի վագըթտա չարէսինէ պագմաղ-
սան, սօղրա չարէսինի կէօրէ պիլմէն միւշղիւլ
օլուր: « Ղազարոս, գալգ տըշարը չըգ » 2: Ճան
իլէ էօլմիւշ գալալը կիւնահըեար, շու եա-
շատըղըն քէօթիւ էօմիւրիւն գարանլըգ չու-
գուրուռտան տըշարը չըգ, տէյէրէք սէնի չա-

ղըրան Ալլահըն սէսինէ գուլագ վեր: Չափըք
ճէվապ վեր, վէ Ալլահա տէօն. սաղըն քի,
սէնին հագղընա պու սօն տավէթի օլմասըն:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, պէնի քիւլլէն երւզտէն պը-
րագըպ ճէհէննէմէ կէօնտէրէսին տէյլիմի պէք-
լէյօրում: Ահ էֆէնտիմ, սապը էթ, չունքի եա-
շայըլմը թէպտիլ էթմէք, վէ քէնտիմի սանա
վերմէք իսթէրիմ: Պանա նէ քի լաղըմըսա էմը
էյլէ՝ իճրասընա հագղըմ: Եա Յիսուսուն գա-
նը, հարտըմ էթ պանա: Եա կիւնահքեաղլա-
ըն շէֆաաթճըսը Մարիամ, հարտըմըմա եէ-
թիշ: Վէ սէն, եա կէօյլիւ փէտէր, Յիսուսուն
վէ Մարիամըն սէվապլարը իչին օլսուն, պանա
մէրհամէթ էյլէ: Եա Ալլահըմ, եա նիհայէթսիզ
էյլիք, սէնի ինճիթտիյիմ իչին աճըրըմ, վէ հէր
շէյտէն զիյատէ սէնի սէվէրիմ: Յիսուս Քրիս-
տոսուն աշղընա աֆվ էյլէ, վէ մուհապէթիհի
վէր պանա: Գաթի նազար էյէր սէնի թէքրա-
րէն ինճիտէճէք օլուրսամ, քիւլլէն խարապ
օլաճաղըմըն գօրղուսունու տա վէր պանա:
Եա պէնիմ նուրում, վէ գուլվէթիմ Ալլահ.
սէնին մէրհամէթիւնտէն հէր շէյի ումարըմ: Պէն
սէնտէն ուզագ գաշտըղըմ վաղըթ պիլէ սէն
պանա պուճա քէրէմլէր էթտին, շիմտի տէ
էտէճէյինէ տահա զիյատէ ումարըմ քի, սէն-
տէն պաշգա պիլ շէյ սէվմէմէք իւզէրէ՝ գալի
նիյէթ գօմուշում: Սէնի սէվէրիմ Ալլահըմ,
էօմրիւմ, հէր շէյիմ: Սէնի տաթի սէվէրիմ,
վալիտէմ Մարիամ, վէ ճանըմը սանա սըփա-
ըըլ էտէրիմ, շէֆաաթըն ըլա սէն պէնի սագ-
լա քի, պիլ տահա Ալլահըն նազարընտան
տիւշմէյէյիմ:

ԵՐԻՄԻ ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՇԵՅԹԱՆԸՆ ԿԻՆԱՀՔԵԱՐԼԱՐԸՆ ՖԻՔՐԻՆԷ
ԳՕՏՈՒՂՈՒ ՀԻՅԼԷԼԷՐ *

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Կէօզիւն էօնիւնէ էօյլէ պիր տէլի գանլը
կէթիր քի, աղըր կիւնահլարա տիւշտիւքտէն
սօղրա խոստովանանք օլուպ, Ալլահըն լուծ-
ֆուենու թէքրարէն էլէ կիթիրմիշ տիր: Շէյ-
թան տախի օնու թէքրար կիւնահա տիւշիւր-
մէք իշին իվլա վէրտիյինտէն, օ տէլի գանլը
հէր նէ գատար գարշը զօմագտա իսէ, պու-
հիւմէ շէյթանըն գուլլանտըղը հիլէլէր վէ
իվլալար սէպէպիլէ թէրէտտիւտտէ պուլու-
նույօր: Էյ իմտի պու հալտէ օլան տէլի գան-
լը, սանա սիւալ էտէրիմ, մուրատըն նէյիսէ
սէօյլէ պանա: Հէնիւզ գազանմըշ օլտուղուն,
վէ պիւթիւն տիւնհատան տահա տէյէրլի օլան
Ալլահըն լուծֆուենու՝ պէօյլէ պիր պայաղը
մէմնունիյէթին սէպէպինէ շիմտի թէքրարէն
ղայպ էթմէքմի իսթէյօրսուն: Քէնտի էպէտի

* Հէր նէ գատար պու միւլահազատա միւնտէրճ օլան
ֆիքրիլէրին էքուրիսի, կէշէն միւլահաղալարտա մէզ-
քիւր իսէլէր տէ, կիւնահքեարարը թէքրար տիւշիւր-
մէք իշին շէյթանըն գուլլանմազ միւթատը օլտուղու
հիլէլէրինի հէնմէք իշին, պուրատա հէփսինի պիր ա-
րատա զօմազ ֆախտէտէն հալի տէյիլ տիր:

էօլիւմիւնիւն սիճիլիւնի քէնտի էլին իլէ եազմադ, վէ ճէհէնէմտէ դատիմի եանմայա քէնտիսէ դարշը հիւքմ էթմէքմի իսթէյօրսուն : Տէյէճէքսին քի « Հաշա, պէն զայ օլմադ իսթէմէմ, սէլամէթէ չըգմադ իսթէրիմ. վէ էյէր պու կիւնահը իշլէրսէմ, սօղրա կիտէր խոստովանանք օլուրում » : Իշթէ իվղա վէրէն շէյթանըն իւք հիլլէսի պու տուր : Սէն սօղրա կիտէր խոստովանանք օլուրում, տէմէյօրմուսուն : Իշթէ շիմտիտէն ճանընը զայպ էթմիշ օլուրսուն : Ելինտէ պին ալթուն տէյէրիլ պիր միւճէվհէրին օլսայըտը, սօղրա տիգդաթըլա արարըմ, վէ պուլաճաղըմա տա ումիտիմ վար տըր տէյէրէք չայա աթարմըլտուն : Եյ իմտի, Յիսուս Քրիստոսուն քէնտի զըլմէթլի գանըլըլա սաթըն ալտըլը ճանընըն պու զիզըլմէթ միւճէվհէրի էլինտէ իքէն. սէն հիւսնի բիզան ըլա օնու ճէհէնէմէ աթայօրսուն. չունքի կիւնահ իշլէտիյինտէ, հէնիւզ ճանընը զայ էթմիշ սայըլըրսուն. սօղրա տա տէօնիւպ խոստովանանքըլա օնու թէքրար էլէ կէթիրմէյէ ումիտիմ վար տըր տէյօրսուն : Եւ թէքրար էլէ կէթիրմէյէճէք օլուրսան : Պիլիրմիսին քի օնու թէքրար էլէ կէթիրմէք իշին, պիր սահիհ փիւշմանըլզ լազըմ. օյուսա Ալլահըն փէշքէշի տիր. եա պու սահիհ փիւշմանըլըլա Ալլահ սանա վէրմէյէճէք օլուրսան : Վէ էյէր էօլիւմ իւսթէ կէլիպ, խոստովանանք օլմայա մէյտան պուլամազսան, հալին նիճէ օլուր :

Տէյէճէքսին քի, հաթիթայը կէշիրմէմ. կիտէր խոստովանանք օլուրում : Եյի ամմա, պու պիր հաթիթա վազըթըր սանա քիմ սէօզ վէրտի : Եարըն տէյէճէքսին. անճազ եարընը

սանա քիմ վատ էթտի: Սուրբ Օգոստինոսն սէօգիւնէ կէօրէ, «Ալլահ եարընը վատ էթմէմիշ տիր. եա վերիր, եա տա վերմէզ»: Նիճէ չօղու քիշիւէրէ վերմէմիշ տիր քի, ազշամտան սաղ սալիմ եաթմըշ, վէ սապահա զաֆիլ էօլմիւշ պուլունմուշ տուրլար: Նիչէ նիչէ քիշիւէրէ տէ կիւնահ իշլէտիքլէրի արատա էօլիւմ կէօնտէրիպ ճէհէննէմէ փէրս էթմիշ տիր: Ես սանա տա պէօլլէ էտէճէք օլուրսա, օնտան սօղրա էպէտի զայլըլընա նէ չարէ էտէ պիլէճէքսին: Պիլմիշ օլ քի պու «սօղրա խոստովանանք օլուրում» հիյլէսիյլէ շէյթան պինլէրճէ պիր քրիսթիանլարը ճէհէննէմէ կէօթիւրմիւշ տիր: Չուքի քէնտի հիւննի ըրզասըլա զայ օլմագ իսթէյէճէք գատար գաթի ումիտ կիւնահքեար նատիր պուլունուր, հէփսի տէ կիւնահ իշլէտիքլէրի վագըթ խոստովանանք օլմագ ումիտիյլէ իշլէրլէր. լաքին պու եօլուլա տա նիչէ նիչէ սէֆիլլէր զայ օլմուշ տուրլար, վէ շիմտի տէ պիր չարէ էտէմէզլէր:

Ամա տէյէճէքսին քի, «Շիմտի պու իվղայա դարշը դօյապիլէճէյիմի ազլըմ քէսմէյօր»: Իշթէ շէյթանըն իքինճի հիյլէսի տէ պու տուր քի, հաղըրտաքի ֆէյիլլէրինէ դարշը դօյանագ դուտրէթին եօզ կիպի կէօսթէրիր սանա: Անճագ իւք էվլէլ շունու պիլմէլիսին քի, Պօղոս սուաքեալըն սէօգիւնէ կէօրէ, «Ալլահ սատըգ տըր, վէ սիզի դուտրէթինիգտէն զիյատէ իվղայա պըրագմագ»¹: Սանիէն սիւալ էտէրիմ սանա քի, դարշը դօյա պիլէճէյինէ շիմտի կիւլէննէմէյօրսան, սօղրա նասըլ կիւլէննէճէքսին:

Սօղորա շէյթան սէնի ախէր կիւնահլարա տա
թահրիք էթմէքտէն վազ կէլմէյէճէք, վէ օ վա-
զըթ սանա գարշը օ տահա զիյատէ գուզվէթ
քէսպ էտէճէք, սէն տէ տահա զաիֆ պուլու-
նահաքսըն: Եյէր քի պու ալէվի շիմտի սէօյ-
իւնտիւրմէյէ ճէսարէթ էտէմէյօրտան, օ ալէվ
տահա զիյատէ շիտտէթ քէսպ էթտիքտէն սօ-
ղորա սէօյիւնտիւրմէյէ նիճէ ճէսարէթ էտէ պի-
լէճէքսին: Ամմա Ալլահ պանա եարտըմ էտէր
տէյէճէքսին. լաքին Ալլահ օ եարտըմը շիմտի
սանա էտիյօր իքէն, օ եարտըմըլա նիչին գարշը
գօմազ իսթէմէյօրտան: Եօղսա սէն կիւնահլա-
րընը վէ լութուֆլարընը արթըրահազ տէյիմի
ուամյօրտան: Վէ էյէր շիմտի տահա զիյատէ
եարտըմա վէ գուզվէթէ իհթիյաճըն վարըսա,
նիչին Ալլահտան տիլէմէյօրտան: « Իսթէյին,
վէ սիզէ վէրիլսին »¹, տէյէքէք, քէնտինտէն
իսթէնիլէն հէր շէյի վէրմէյի վատ էտէն Ալ-
լահըն սէօյիւնտէ սատըզ օլտուղունտան շիւպ-
հէնմի վար: Ալլահ վէրտիյի սէօյտէն տէօն-
մէզ, օնա սըղըն. գարշը գօմազ իչին միւհթահ
օլտուղուն գուզվէթի օ սանա վէրիր: Տրիքեն-
տեան ժողովքունուն վէրտիյի սիճիլէ կէօրէ
« Ալլահ թալա գապիլսիզ շէյ էմը էթմէզ. իլլա
պիր շէյ էմը էտէճէք օլուրսա, գատըր օլտու-
ղուն շէյի, գատըր օլմատըղըն շէյի տիլէմէյի
իլթար էտէր, վէ գատըր օլասըն տէյի տէ
եարտըմ էտէր »:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ալլահըմ, էօյլէ իսէ սէն պանա պու գատար
էյլիքտար օլմուշսուն տէյի, պէն տէ պու տէ-

րէճէ նամքթօրմու պուլունմուշում: Պէն սէն-
տէն գաղմայա, սէն պէնիմ արգամա տիւշմէյէ,
սէն պանա էյլիք էթմէյէ, պէն սանա քէմլիք
էթմէյէ քէէննի գօշու թուլթմուշուզ: Ահ, է-
ֆէնտիմ, ախէր հիչ պիր շէյ օլմասա պիլէ,
եալընը սէնին պանա կէօսթէրտիյին էյլիք-
տարլըզ, սէնին մուհապէթին իլէ պէնի եագ-
մալըյըտը. մատամ քի պէն կիւնահլարը ար-
թըրտըզճա, սէն տէ լուլթուֆլարընը արթըր-
տըն: Հաթթա պու շիմտիքի պանա իհսան էթ-
տիյին նուրա ներէտէն լիյագաթ քէսպ էթտիմ:
Էֆէնտիմ, ճանու կէօնիւտէն սանա թէշէք-
քիւր էտէրիմ. վէ ճէննէթէ կէլիպ էպէտէլ ա-
պատ թէշէքքիւր էտէճէյիմ տէյի տէ ումիտ
էտէրիմ: Ազիզ գանընըն վասիթասըյլա խէլաս
օլաճաղըմա ումիտ էտէրիմ. վէ հազգըմտա
պուճա մէրհամէթ գուլլանտըղընա պինաէն
գապի ումիտ էտէրիմ: Գաթի նազար սանա պիր
տահա խիյանէթ էթմէմէք իչին գուվվէթ վէ-
րէճէյինէ տալսի ումիտ էտէրիմ: Պիր տահա
թէքըրարէն սէնի ինճիթմէքտէն իսէ, սէնին
լուլթու քէրէմին իլէ պին քէրրէ էօլմէյէ նի-
յէթ գօրում: Սէնի պու գատար ինճիթտիյիմ
եէթէր. գալան էօմրիւմտէ սէնի սէվմէք իս-
թէրիմ: Նիճէ սէվմէյէյիմ էօյլէ պիր Ալլահը-
մը քի, պէնիմ իչին էօլտիւքտէն սօղրա, էթ-
տիյիմ պուճա սիթէմէրէ նիսպէթէն պու գա-
տար պանա թահամմիւլ էթմիշ տիր: Եւ ճա-
նըմըն Ալլահը, ճանու կէօնիւտէն աճըր վէ
փիւշման օղուրում. վէ գապիլ օլսա աճըմտան
էօլմէք իսթէրիմ: Շիմտիյէ գատար սէնտէն
եիւզ չէվիրտիմ իսէ տէ, շիմտի հէր շէյտէն,
վէ քէնտիմտէն տէ զիյատէ սէնի սէվէրիմ:
Կէօյլիւ փէտէր, Յիսուս Քրիստոսուն սէվապ-

լարը իշին օլտուն, սէնի սէվմէք իսթէյէն պիր սէֆիլ կիւնահքեարըն եարտըմընա եէթիշ: Ումիտիմ պիքիր Մարիամ, սէն տէ պանա եարտըմ էյլէ. վէ հեր նէ վագըթ քի շէյթան պէնի Ալլահը ինճիթմէյէ թահրիք էտէրսէ, տաիմա սանա վէ պիր թանէ էվլատընա սըղընմագ իշին պանա լութուֆ ալըվէր:

ԻԲԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Սէն տերսին քի « Ալլահ մերհամէթլի տիր »: Իշթէ պու տա շէյթանըն չօղու կիւնահքեարլարը ալտատըպ զայլըղա կէօթիւրտիւյիւ իւշիւնճիւ ալէսսէվիյէ հիյլէսի տիր: Ալիմին պիրիսի եազար քի Ալլահըն ատալէթինտէն տահա զիյատէ մերհամէթի չօղլարը ճէհէնէմէ կէօնտէրիր. չուսքի պու սէֆիլլէր Ալլահըն մերհամէթինէ քիւսթախանէ կիւվէնէրէք, կիւնահ իշլէմէքտէն վազ կէլմէզլէր, վէ պէօյլէճէ զայ օլուրլար: Ալլահըն մերհամէթիլ օլտուղունու քիմ ինքեար էտէր. հալ պու քի, Ալլահ թալա եէօվմիյէ նիշէ ճանլարը տա ճէհէնէմէ կէօնտէրիր: Ալլահ կէրչի մերհամէթլի տիր. լաքին ատիլ տախի օլտուղունտան, քէնտինի ինճիտէնլէրի զազէպլէմէյէ մէնպուր տուր: Վազաա Ալլահ մերհամէթ զուլլանըր. ամմա քիմէ զուլլանըր: Քէնտինտէն զօրգանլարա. « Բապպի քէնտի մերհամէթինի զուվվէթլէնտիրտի քէնտինտէն զօրգանլարըն իւզէրինէ... բապպի թալա աճըր քէնտինտէն զօրգանլարա »¹: Լաքին քէնտինի խօրլաեանլա-

րա, վէ քէնտինի տահա զիյատէ խօրլամագ ի-
չին մերհամէթինի ալաթ հտէնլէրէ ատալէթինի
գուլանըր: Վէ հագգըլա: Չուներ Ալլահ կիւ-
նահը աֆվ էտէր, լաքին կիւնահ ժշէմէք իս-
թէյէնի աֆվ էտէմէզ: Սուրբ Օղոստինոսուն
գալլինճէ, սօղրա թէօվպէ էտէրիմ տէյերէք
կիւնահ իշլէյէն քիշի, թէօվպէքեար տէյիլ,
իլլա Ալլահը մասգարա էտիճի տիր: Անճագ
Պօղոս առաքեալ տա պունա նիսպէթ, «Քէն-
տինիգի ալտաթմայըն, Ալլահ մասգարա օլ-
մագ»¹, տէյօր: Նասըլ իսթէրսէն, վէ նէ գա-
տար իսթէրսէն Ալլահը ինճիտիպ տէ, սօղրա
տա գալլըպ ճէննէթ մաթլուպ էթմէք օնու
մասգարայա ալմագ օլուր:

Ամմա տէյէճէքսին քի, «Ալլահ նասըլ քի
չիմտիյէ գատար պանա մերհամէթ գուլանըպ
պէնի զաղէպլէմէտիյիսէ, ումարըմ քի, պուն-
տան սօղրա տա մերհամէթ էտէր»: Իշթէ պու-
տա շէյթանըն տէօրտիւնճիւ հիյլէսի տիր: Էօյ-
լէ իսէ Ալլահ սանա աճըմըշքսա, պունուն ի-
չին տաիմա սանա մերհամէթ մի էտէճէք. վէ
սէնի հիչ զաղէպլէմէյէճէքմի: Հաթթա պունուն
զըտտը, սէնին հագգընա Ալլահըն գուլանտը-
ղը մերհամէթ նէ գատար զիյատէ օլմուշոսա,
պիր տահա օնու ինճիտէճէք օլուրսամ, պանա
արթըգ աֆվ էթմէզ, վէ պէնի զաղէպլէր տէյի
օ գատար զիյատէ զօրգուպ տիթրէմէլիսին:
«Կիւնահ իշլէտիմ տէ պանա նէ օլտու. Ալ-
լահ սապըրը տըր, տէմէյէսին»² տէյի Սիրաք
խապէր վէրիր: Ֆիլ վագը Ալլահ թահամմիւլ
էտէր, ամմա տաիմա թահամմիւլ էթմէզ: Հա-
չան քի պիր կիւնահքեարա գուլանմագ իչին

գարար վերտիյի մերհամեթլերին էօլչիւսիւ տօլարսա, օ վաղըթ ճէմի կիւնահլարընըն զազապընը պիրտէն վերիր: Վէ սուրբ Գրիգորուն սէօզիւնէ կէօրէ, թէօվպէյէ նէ գատար զիյատէ պէքլէտիյիսէ, զազապը տա օ գատար քէսքին օլուր:

Էյ իմտի, եւ պիրատէր, էյէր կէօրիւրսէն քի, սէն Ալլահը չօգ տէֆա ինճիթմիշսին, վէ Ալլահ սէնի ճէհէննէմէ կէօնտէրմէմիշ, « Ալլահ մէրհամէթի թիւքէնմէզ տիր »¹ քի պիզի եօլ էթմէտի. վէ, էֆէնտիմ, մուսթահադ օլտուղուժա կէօրէ պէնի ճէհէննէմէ կէօնտէրմէտիյին իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ տէմէլիսին: Միւլահազա էթ քի, նէ գատար քիշիլէր սէնինքինտէն տահա ալ կիւնահլա զայ օլմուշ տուրլար. վէ պու միւլահազայլա թէօվպէն իլէ, վէ ախէր խայր ամէլլէր իլէ կիւնահլարընը էօտէմէյէ զայրէթ էթ: Ալլահըն սէնին հագըընտա գուլլանտըղը սապըր, սանա տահա զիյատէ օնու ինճիթմէյէ ճէսարէթ վերմէլի տէյիլ, իլլա ախէրլէրէ գուլլանմատըղը մէրհամէթի սանա գուլլանտըղընա պագարագ, տահա զիյատէ օնու սէվմէյէ վէ օնա խըզմէթ էթմէյէ ճէսարէթ վէ զայրէթ վերմէլի տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եւ խաչլանմըշ Յիսուսում, գուրթարընրմ վէ Ալլահըմ, իշթէ խաին զամմազ սէնին խաքի փայինէ կէլմիշ տիր: Կէօզիւնէ կէօրիւնէ մէյէ հիճապ էտէրիմ: Գաչ տէֆա տըր քի սէ-

նի մասդարա էթտիմ. գաչ տէֆա սէնի պիր տահա ինճիթմէմէյէ սէօզ վէրտիմ. լաքին վէրտիյիմ սէօզլէրին հէր պիրի՝ պիրէր զամմազլըզ օլտու. չունքի ֆըրսանթը կէլտիյինտէ, երնէ սէնի ունութտում, վէ թէքրար սէնտէն երւզ չէվիրտիմ: Պու սաաթ էլան ճէհէննէմտէ պուլունմայա պէնի պըրագմատըղըն, հատթթա հուզուրունտա տուրմայա միւսաատէ էթտիյին, պանա նուր վէրտիյին, վէ պէնի քէնտի մուհապէթինէ տավէթ էթտիյին իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ: Պէլի, պէն տէ սէնի սէվմէք իսթէրիմ, գուրթարընըմ վէ Ալլահըմ, վէ պիր տահա սէնի խօրլամագ իսթէմէմ: Պանա պու գատար թահամմիւլ էթտիյին եէթէր: Աջօրիւյում քի արթըզ թահամմիւլ էտէճէք մահալ գալմամըշ: Էյէր պունճա լութուֆլարտան սօղրա թէքրար տէօնիւպ սէնի ինճիտէճէք օլուրսամ, վայ հալիմէ: Էֆէնտիմ, միւճէրրէտ եաշայըշըմը թէպտիւլ էթմէք, վէ սէնի ինճիթտիյիմ գատար տա սէվմէք իսթէրիմ: Սալթ շունա թէսէլի օլուրում քի, իչիմ սէնին կիպի նիհայէթսիւզ պիր էյլիք իլէ տիր: Սէնի պէօյլէ խօրլատըղըմա հէր պէլատէն զիյատէ աճըրըմ. վէ կէլէճէք վագըթտա պիւսպիւթիւն մուհապէթիմի սանա վատ էտէրիմ: Ազիզ սիյասէթլէրինին սէվապլարը իչին օլսուն, աֆվ էյլէ պանա. սանա էթտիյիմ սիթէմլէրի ունութ, վէ գալան էօմրիւմտէ սանա սատըզ օլմագ իչին գուվվէթ վէր պանա: Սէնի սէվէրիմ, եա՛ իւստիւն էյլիյիմ, վէ տաիմա սէվմէյէ սւմիտ էտէրիմ: Եա՛ Ալլահըմ, եա՛ միւհապէթիմ, սէնի պիր տահա պըրագմագ իսթէմէմ: Եա՛ Ալլահ վալիտէսի պիքիր Մարիամ, պիր թանէ էվլատըն Յիսուսա պէնի պէնտ էյլէ,

վէ օնտան մինպատատ այրըմամագ իջին պանա
լաթափ ալը վէր. զիրա ումիտիմ, վէ փէնա-
հըմ սէն սին:

ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Ամմա տէյեճէքսին քի « Պէնիմ տահա կէնճ-
լիյիմ վար. Ալլահ կէնճէրին գուսուրունա
գալմազ. սօղրա քէնտիմի Ալլահա վէրիւրիմ »:
Իշթէ պու տա շէյթանըն պէշինճի հիյէսի
տիր: Կէնճլիյին վար, էօյլէմի: Լաքին պիլմէզ-
միսին քի Ալլահ քիշինին հաշընա պագմազ,
կիւնահընա պագտար: Կէնճլիյին վար, էօյլէմի:
Լաքին նէ գատար կիւնահ իշլէմիշսին: Նիշէ
իսթիյարլար վար քի, սէնին իշլէտիյին կիւ-
նահըն օնտա պիր փայընը իշլէմէմիշ տիրէր:
Պիլմէզմիսին քի, Ալլահ թալա հէր քիշիյէ ափվ
էտէճէյի կիւնահըն սայըսընը վէ էօլլիւսիւնիւ
քէսմիշ տիր: « Կիւնահլարընըն էօլլիւսիւնիւ
սօլտուրուպ չարէսիզ շէրաաթա կէլիպ եէթէ-
շինճէյէ գատար Ալլահ թալա սապր էտէր »¹
տէր քիթապը շէրիֆ: Եանի տէմէք իսթէր քի,
Ալլահ թալա պիր քէրթէյէ գատար թահամ-
միւլ էտէր վէ պէքլէր. Լաքին հաջան քի ափվ
էթմէյէ գարար վէրտիյի կիւնահլարըն էօլլիւ-
սիւ սօլարսա, արթըզ ափվ էթմէլ, վէ հա
զայլըզ հալինտէ պուլունտուլու վագըթ օնա
պիր զաֆիլ էօլլիւմ կէօնտէրէրէք զաղէպլէր.
Կա տա եիւզտէն պըրագըր քի, պու տա « Օ-
նուն վարըշընը սէօքէյիմ, վէ հազմա օլսուն »²
Ֆէհվասընճա, էօլլիւմտէն տահա պէտթէր պիր

ղազապ տըր: Սէնին պիր արազին օլսա քի, սէնէլէրճէ թիմար էթմիշ, վէ քիւլլի մէսարիֆ էթմիշ օլսան, պու ճիւմլէ հիշ պիր մէյվէ տէ վերմէսէ, նէ հափարսըն: Վարըշընը սէօքիւպ երեզ իւսթիւնէ պըրագմագմըսըն: Էյ իմտի գօրք քի, Ալլահ տա սանա պէօյլէ էթմէսին: Էյնը քի սէն կիւնահ իշլէմէքտէն կէրի տուր-մաղսան, զիմմէթինին վուրմասընա գուլագ ասմաղսան, ճանընը վէ էպէտիլիյի տիւշիւն-մէզսէն, հէր պիր նուրու, վէ գօրգույու պիր թարաֆա պըրագըրսան, իշթէ վարըշ սէօքիւլ-միւշ, վէ Ալլահըն տա սէնի երեզտէն պըրա-գաճաղը վագըթ կէլմիշ օլուր:

Կէլէլիմ շէյթանըն սօն հիյլէսինէ: Սէն տէյէ-ճէքսին քի, « Վագաա պու կիւնահըլա պէն Ալլահըն լութֆուռու զայպ էտիպ, ճէհէննէմէ մուսթահագ օլուրում: Վէ պու կիւնահըն սէ-պէպինէ իհթիմալ քի զայ օլայըմ, լաքին պու տա իհթիմալ տըր քի, սօղրա խոստովանանք օլուպ սէլամէթէ տէ չըգայըմ »: Պէլի գօյա-լըմ քի, սէլամէթէ չըգաճաղընըն իհթիմալի օլսուռն: չուռքի պէն փէյղամպէր տէյիլիմ քի, պու կիւնահընտան սօղրա Ալլահ սանա մին-պատտ մերհամէթ էթմէյէճէք տէյի քէսիպ ա-թայըմ: Լաքին Ալլահ թալա սանա պու գա-տար քէրէմլէր էթտիքտէն սօղրա, սէն շիմտի թէքրար օնու ինճիտէճէք օլուրսան, փէք գօ-լայ զայ օլա պիլէճէյինի տէ սէն ինքետը է-սանէզսին հա: Քիթապը շէրիֆ տէ պէօյլէ սէօյ-լէյօր. « Փէք երեւէք՝ աղըլարա շարգ օլա-ճագ » 1: Փէք երեւէյին հալի էօլիւմիւնտէ ֆէ-նայա նէթիճէ վէրէճէք տիր: « Քէօթիւլէր չա-

փրճագ միւրտ օլանագլար » 1: Քէօթիւէր ա-
 դրպէթ Ալլահըն ատալէթինտէն խուրտուխաշ
 օլանագ տըրլար: « Ինսան նէ քի էքէրսէ օնու
 պիլէճէք » 2: Քիմ քի կիւնահ էքէրսէ, էնճա-
 մընտա ազապըլա էղիյէթտէն պաշգա շէյ պիշ-
 մէյէճէք: « Սիյի չաղըրըրտըմ, տիյնէմէզ ի-
 տինիզ ... պսւնտան սօղրա պէն տէ սիզին
 զայլըղընըլա կիւլէճէյիմ » 3: Պէն սիզի չա-
 ղըրտըմ, սիզ պէնի զէվզէ ալտընըզ, էօլիւմ
 սաաթընըզտա պէն տէ սիզի զէվզէ ալանաղըմ:
 « Ինթիգամ պէնիմ տիր, պէն էտա էտէճէյիմ »
 4: Կիւնահլարըն ինթիգամընը
 ալմագ պանա րահի տիր, պէն տէ վագթը կէլ-
 տիյինտէ էտա էտէճէյիմ: Աղնատընմը էօյլէ
 իսէ քի, քիթապը շէրիֆին սէօզիւ միւճուպին-
 ճէ ինատընը կիւնահքիարլարըն ադրպէթի նէ-
 ըյէ էէթիշիօր, Հագ, վէ րահօն տա պէօյլէ
 մաթլուպ էթմէզմի: Սէն պանա տէրսին քի,
 « Պու ճիւմլէ իլէ իհթիմալ քի պէն սէլամէթէ
 չըգապիլէյիմ »: Պէն տէ տէօնէր սանա տէրիմ
 քի, ճանըն էպէտի սէլամէթինի պիր « Իհթի-
 մալա » վէ պէօյլէ պիր միւշգիւլ « Իհթիմալա »
 պինա էթմէքտէն պէօյիւք տիվանէլիք օլուր-
 մու: Պու մասլահաթ պէօյլէ ազիմ մուխա-
 թարայա գօյանագ մասլահաթմը տըր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, պու դատար կիւ-
 նահլարտան սօղրա պէնի եինէ եիւզտէն պը-

1 Սաղմ. 12. 9:

2 Գաղ. 2. 8:

3 Առակ. Ա. 24. 26:

4 Բ. Օրին. 1Բ. 53:

րազմատըղըն իջին, հուզուրունտա խաքի փայ
 օլարագ, սանա թէչէքքիւր էտէրիմ: Պէնտէն
 տահա ազ սէնի ինճիտէն նիչէ քիշիլէր, շիմ-
 տիքի պանա իհսան էթտիյին պու նուրա մա-
 լիք օլմամը տըրլար: Կէօրիւյօրում քի սէն
 մախսուսիյէ պէնիմ սէլամէթէ եէթիշմէմի իս-
 թէյօրսուն. պէն տէ մահզա սանա մագպուլ
 պիր շէյ էթմիշ օլմագ իջին սէլամէթէ եէթիշ-
 մէյի իսթէրիմ: Կէօյլէրէ կէլիպ, հագգըմտա
 գուլլատըղըն պու մէրհամէթլէրէ պէտէ է-
 պէտի շիւքրանիյէթ պէյիթլէրի օգումագ իս-
 թէրիմ: Շիմտի հէնիւզ պանա ափվ էթմիշսին
 տէյի ումարըմ՝ անճագ սէնի ինճիթտիքլէրիմ-
 տէն էօթրիւ պօրճուլ օլտուղումա կէօրէ էյիճէ
 փիւշման օլմամտըղըմ իջին, էյէր էլան սէնին
 հիւսնի նագարընա կիրմիշ տէյիլ իսէմ, շիմտի
 ճանու կէօնիւլտէն աճըյըպ փիւշման օլուրում,
 վէ հէր պէլատէն զիյատէ օնլարա քէտէր է-
 տէրիմ: Մէրհամէթին իլէ պանա ափվ էյլէ.
 վէ սէնին կիպի պէօյլէ պիր էյի Ալլահըմը ին-
 ճիթտիյիմ իջին աճըմը տաիմա տրթըր: Պանա
 աճը վէր, պանա մուհապէթ վէր: Սէնի հէր
 շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ. լաքին հինէ ազ սէվ-
 տիյիմի պիլտիյիմտէն, տահա չօզ սէվմէք իս-
 թէրիմ. վէ պու մուհապէթի սէնտէն տիլէր,
 վէ սէնտէն ումիտ էտէրիմ: Սէնտէն տիլէյէն-
 լէրին ըրճասընը գապուլ էթմէյէ սէօզ վէրմիշ-
 սին. պէնիմ ըրճամը տա գապուլ էյլէ Յիսու-
 սում: Եւ Ալլահ վալիտէսի պիքիւր Մարիամ,
 սանա սըղընանլարը թէսէլլիտիզ պըրագմասըն
 տէյի հէր քէստէն տիյնէմիշիմ: Եւ Յիսուստան
 սօղար պէնիմ պիր թանէճիք ումիտիմ, սանա
 գօշար, սանա սըղընըրըմ. պէնի էվլատընա
 թավսիյէ էյլէ, վէ գուրթար պէնի:

ԵՒՐՄԻ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ԱՌԱՆՁՆԱԿԱՆ ՇԵՐԱԱԹ

Ճիւղեմից տէ Գրիստոսուն տիւանը
հոգոտրունա չրգամաղրգ¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Գրիստոսուն հուզուրունա չրգմայը, օլաճադ
չէքվայը, թէճէսսիւզիւ վէ սիճիլի միւլահազա
էտէլիմի վէ իւք էվվէլ պիւր ճանըն հաքիմին
հուզուրունա չրգամաղը հազընա սէօլէտիյ-
իմիզտէ, ճէմի աստուածաբանչար պիլիթիլի-
ֆազ տէրլէր քի, առանձնական շէրաաթ² ին-
սանըն սօն նէֆէսինի թէսլիմ էթտիյի տա-
զիգէտէ իճրա օլուր, վէ նէրէտէ քի ճան թէն-
տէն այրլլըրսա, օ մահալտէ Յիսուս Գրիստոս
ճանըն շէրաաթընը քէսէր, վէ օնուն տավա-
սընը ախէրին վասիթասըյլա տէյիլ, իլլա քէն-
տիսի քէսմէյէ կէլիւր. «Մէմուլ էթմէտիյինիլ
սաաթտա ինսան էվլատը կէլիւր»² ֆէհվասըն-
ճա: Վէ սուրք Օգոստինոսուն սէօզիւ միւճու-
պինճէ «Էյիլէրէ մուհապէթ իլէ կէլիւր, պինա-
մուպարա էօրֆիլէ»: Ահ, քէնտի գուրթարը-
ճըսընը իւք տէֆա կէօրէն, վէ օնու տարըն

կէօրէն քիչի, նէ տիւրլիւ գօրգու չէքէճէք տիր: «Օնուն տարղընլըղընըն գարընընտա քիմ տայանա պիլիր. վէ օնուն խըշմընա քիմ գարըն տուրա պիլիր» 1: Հայր Ալ: զիս Տա Փօնթէ պու շէյի միւշահազա էթտիյինտէ էօյլէ տիթրէր իտի քի, պուլունտուղու օտա տախի տարսըլըրտը: Բաղպէթլու Հայր Յընաղ Ան- չինա՝ պիր ճանըն հաքիմինին հուզուրունա չըգաճաղը վազըթ տույաճաղը գօրգույու միւ- լահազա էթմէյիլէ, տիւնեայը թէրք էթտի: «Փատիշահըն խըշմը՝ էճէլ էլշիսի տիր» 2 ֆէհ վասընճա, հաքիմին տարղըն երւզիւնիւ կէօր- մէք՝ զայլըգ պէշարէթի տիր: Սուրբ Պէրնար- տոսուն սէօղիւ միւնուպինճէ, ճան օ վազըթ ճէհէնէմտէ պուլունմագտուն զիյտէ, տար- ղըն Յիսուսու կէօրմէքտէն էղիյէթ չէքէճէք տիր:

Պաղը տէֆա թագսիրաթ սահիպլէրինի պիր տիւնեալի հաքիմ հուզուրունա չըգաղլարըն- տա սօուգ սօուգ թէրլէտիքլէրի վազը օլմուշ տուր: Պիսսն թագսիրաթլը օլանլարա մախսուս էլպիսէ իլէ էհլիտիվանըն հուզուրունա չըգ- տըղընտա, հիճապընըն շիտտէթինտէն քէնտի քէնտինի էօլտիւրմիւշ տիր: Պիր էվլատ փէ- տէրինի, եախօտ պիր խըղմէթքեար աղասընը տարղըն կէօրտիւյիւնտէ գօրգուսունտան տիթ- րէմէյէ պաշլարսա, եա օ ճան՝ «Եարալատըգ- լարընա պագսընլար» 3 ֆէհվասընճա, էօմրիւն- տէ էօյլէ խօրլամըշ օլտուղու Յիսուս Քրիս- տոսու կէօրիւնճէ նէ ազիմ գօրգույա կիրիթ- թար օլաճագ տըր: Օ ճան՝ միւտտէթի էօմրիւն-

1 Նաւ. Ա. 6:

3 Յովէլ. ԺԹ. 57:

2 Առակ. ԺԶ. 14:

տէ քէնտինէ օ գատար թահամիւլէ տէն մազ-
լըմ գուզուեալ խրրսընը թէսքին էթմէյէ չարէ
օլմայարագ էօյլէ տարղըն կէօրտիւլիւնտէ,
«Իւզէրինէ տիւշիւպ տէ քէնտինի օ տարղըն
գուզուեալ խըշմընտան կիզլէսինլէր տէյի տաղ
լարա, թէփէլէրէ րիճա էթմէյէ մէճպսըր օ-
լաճագ տըր»¹, Ղուկաս աւետարանիչ մահ-
շէր հազգընա սէօյլէտիյինտէ, «Օ վազըթ ին-
սան էվլատընը կէօրէճէքլէր»² տէմիշ տիր:
Օ հաքիմի ինսան քիսվէթինտէ կէօրմէք՝ կիւ-
նահքետարլարա նէ ազիմ գօրգուլու մուճիպ օ-
լաճագ տըր: Չուսքի քէնտի սէլամէթի իշին
էօլէն պէօյլէ պիր ինսանը կէօրմէքտէ տահա
զիյատէ քէնտի նամքետրլուզուեալ թանըյա-
ճագ տըր: Գուրթարընըմըլըն կէօյլէրէ չըգ-
մասընտա պաղը մէլաիքլէր առաքետալլարա
պէօյլէ սէօյլէտիլէր. «Պու սիզտէն ալըրլըպ
էիւքսէյէ չըգան Յիսուսուն նասըլ քի կէօյլէրէ
կիթտիյինի կէօրտիւնիւզ իւսէ, պէօյլէ տէ կէ-
լէճէք տիր»³: Էօյլէ իսէ օ հաքիմ՝ տիւնեա-
տան կիթտիյինտէքի եարալարըլա կէլէճէք
շէրաաթ քէսմէյէ. Հոուքերտոսուն «Կէօրէն-
լէրէ ազիմ շաղըգ, պէքլէյէնլէրէ ազիմ գօր-
գու» տէմէսինէ կէօրէ, օ եարալար սալիհլէ-
րին թէսէլլիվինի, կիւնահքետարլարըն տա հօր-
թիւնիւ մուճիպ օլաճագ տըր: Յովսէփ Գեղե-
ցիկ հաչան քի քէնտի գարտաշարընա «Պէն
Յովսէփ իմ» տէտիյիսէ, քիթապը շէրիֆին
սէօղիւ միւճուպինճէ «Գօրգուլարընտան գար-
տաշարընըն նութգու թուլթուլուպ օնա ճէվապ
վէրէմէտիլէր»⁴: Էյ իմաի կիւնահքետար քիշի

1 Յայտ. 2. 16:

2 Ղուկ. ԻԽ. 27:

3 Գործ. Խ. 11:

4 Իսն. ԽԵ. 3. 5:

Քրիստոսս նէ՛ ճէվապ վերէճէք : Իւք եվվել քէնտի հազգընտա գուլլանտըլը մերհամէթի խօրլատըլընրն հիսապընը վերէճէք իքէն, աճապա օնտան մերհամէթ տիլէմէյէմի ճէսարէթ էտէճէք : « Սէն քի մերհամէթի խօրլատըլըն իչին իւք եվվել շէրաաթա չէքիլէճէք իքէն , նէ երեզիւլէ մերհամէթ տիլէյէճէքսին » տէր Լիւսալը Սիբերիանսս : Եա նէ եափաճագ : Էօյլէ իսէ, սուրբ Օգոստինոսուս սէօղիւ միւճուլինճէ, « Հաչան քի իւստիւնտէ տարղըն հաքիմի, ալթընտա աչըգ ճէհէննէմի, պիր թարափընտա քէնտինի զամաղլայան կիւնահլարը, օ պիր թարափընտա ճէզասընը իճրա էթմէյէ հազըր պէքէյէն շէյթանլարը , իչերիտէ իղթիրապ վերէն զիմմէթի կէօրտիւլիւնտէ, կիւնահլեթար քիշի հանկը թարափա գաչաճագ տըր » :

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Եա Յիսուսուսում, սէնի տաիմա Յիսուս թապիր էթմէք իսթէրիմ. սէն պէնիմ դուրթարըճըմ սըն, վէ պէնի խէլաս էթմէք իչին էօմրիւնիւ իէտա էթմիշ սին տէյի խաթըրըմա կէթիրտիքճէ, սէնին իսմին պէնի թէսէլլի էտէր, վէ պաւնա ճէսարէթ վերիր : Իշթէ սէնին այաղարընա տիւշիւպ թադրիր էտէրիմ քի, հէր գաչ տէֆա մահապու կիւնահլըլա սէնի ինճիթմիշ իսէմ, օ զատար ճէհէննէմլէրէ մուսթահագ օլմուշում : Կէրչի պէն ափվըլա լայըգ տէյիլիմ, լաքին սէն պանա ափվըլ վերմէք իչին էօլմիւշսին, Յիսուսուսում, պէնի շէրաաթլամայա կէլմէզտէն եվվել, պանա չափըք ափվ էյլէ : Շիմտի սէնին մերհամէթինի տիլէյէ տէ պիլիրիմ, օնա ումիտ տէ էտէ պիլիրիմ, լաքին օ վազըթ տիլէյ-

էմէմ: Սէնին եարաւարըն շիմտի պանա էմնիյ-
էթ վերեր, լաքին օ վազըթ օնլար պէնի գօր-
գուտուրլար: Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, հէր
պէլատէն զիյատէ սէնին կիպի նիհայէթսիզ
պիր էյլէյի ինճիթտիյիմ իչին աճըրըմ: Սէնին
լութփուսու զայպ էթմէքտէն իսէ, հէր նէվի
էզիյէթի վէ գայաթը գապուլ էթմէյէ նիյէթ
գօրում: Սէնի ճանու կէօնիւլտէն սէվէրիմ.
պանա մէրհամէթ էյլէ: «Եւ Ալլահըմ, ազիմ
մէրհամէթինէ կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ¹:
Եւ մէրհամէթլէր վալիտէսի, եւ կիւնահքար-
լարըն շէֆաէթճիսի Մարիամ, կիւնահլարըմըն
իւզէրինէ պիր շէտիտ աճը, աֆվըզ, վէ Ալլահ
մուհապէթինտէ միւտալէմէթ արը վէր պանա
Եւ սէմավի սուլթան, սէնի սէվէրիմ, վէ սա-
նա կիւվէնմիշիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Միւլահազա էյլէ օլաճազ շիքեայէթի, վէ
թէֆիթիշի: «Տիվանա օթուրտու վէ քիթապ-
լար աջըլտը» 2: Պու քիթապլար իքի տիր, պի-
րի ինճիլի շէրիֆ, օ պիրի զիմէթի զամիրէ:
Միւթթէհիմին էթմէյէ պօրճու օլտուղու շէյ-
լէր ինճիլի շէրիֆտէ օգուսուր. էթտիյի շէյլէր
զիմէթիինտէ: Սուրը Հերոնիմսուէն սէօղիւ միւ-
ճուպինճէ «Հէր քիշի էթտիյինի էթմէտիյինի
կէօրիւր»: Օլ վազըթ Ալլահըն ատալէթ վէզ-
նէսինտէ քիշինին վարիյէթի տարաթը, լիլա-
զաթը վէ զատէլիյի թարթըլմազ, իլլա եալընըզ
ամէլի թարթըլըր: «Թէրազիտէ թարթըլտը, վէ

1 Սաղմ. Կ. 1:

2 Իսն. Է. 10:

էքսիք պուլունտու» 1 տէտի Դանիէլ մար-
գարէ Պաղտասար փատիշահա . հայր Ալվա-
րէզ պունա շէօյլէ մանա վէրիպ , « Թէրա-
զիյէ նէ ալթուն կիրտի , նէ զէնկինլիք . իլլա
եալընըզ փատիշահ վէզն օլունտու » տէր : Օլ
վազըթ շիքեայէթճիլէր , վէ հէփսինտէն էվ-
վէլ շէյթան հուզուրա կէլիր : Սուրբ Օգոստի-
նոսուն սէօզիւնէ կէօրէ « Շէյթան Գրիստոսուն
հուզուրի տիվանընա չըզըպ , վատ էտիպ տէ
իւրա էթմէտիյիմիզ թազրիրլէրի օգույաճազ
տըր . վէ ճէմի իշլէտիյիմիզ կիւնահլարը կիւ-
նիւյիւլէ սաաթըյլա եիւզիւմիւզէ վուրաճազ
տըր » : Վէ պատէհու սուրբ Կիպրիանոսուն
թահրիրի միւնուպինճէ , հաքիմէ տէօնիւպ ,
« Պէն պունուն իչին նէ սիլլէ եէտիմ , նէ գամ-
չը » : Էֆէնտիմ , պէնպու միւթթէհիմին ուղըու-
նա հիչ պիր շէյ չէքմէտիմ . իլլա սէն օնու գուր-
թարմազ իչին հօլմիւշ իքէն , պէնիմ եէտիրիմ
օլմազ իչին սէնի թէրք էթտի , օլ սէպէպտէն
պու ճան պէնիմ տիր , տէյէճէք : Պէքճի մէ-
լաիքլէր տէ շիքեայէթճի օլաճազլար . վէ Որո-
զինէսին գալլինճէ , մէլաիքլէրին հէր պիրիսի
տէ օնուն օ իլթարլարա գուլազ վէրմէմիշ օլ-
տուղունու սէօյլէյէճէք տիրլէր : Շէօյլէ քի օ
վազըթ « Սնուն ճէմի տօսթլարը օնու եիւզտէն
պըրադաճազլար » 2 : Իչինտէ կիւնահ իշլէտիյի
մահալլէրին տիվարլարը տա շիքեայէթճի օ-
լաճազլար . « Թէմէլտէն թաշ ֆիրեատ էթսին 3 »
Ֆէհվասընճա : Փէնտի զիմէթի տալսի շիքեա-
յէթ էտէճէք տիր : « Գալպլէրինին շտհատէ-
թիլլէ թէքտիր օլաճազ տըրլար... Ալլահ թա-

1 Դան . Ե . 27 :

5 Ամբակ . Բ . 11 :

2 Ողբք Երեմ . Ա . 2 :

լանըն ինսանլարըն էսրարլարընը շէրասթլա-
եաճաղը կիւնտէ» 1: Աիւնահլար պիլէ տիլէ
չըգաճաղար, տէր սուրբ Պէրնարտոս, վէ «Պի-
զի սէն իշլէտին, պիզ սէնին ամէլլէրին իզ,
սէնի պըրագմայըզ տէյէճէք տիրլէր»։ Նիհայ-
էթ Ոսկեբերանըն սէօզիւնէ կէօրէ Յիսուս
Քրիստոսուն եարալարը տա շիքեայէթճի օլա-
ճագ տըրլար. «Էնքսէրլէրի սէնտէն թէշէքքի
էտէճէքլէր, եարալարը սանա դարշը սէօյլէ-
յէճէքլէր, վէ Քրիստոսուն խաչը սէնին տա-
վաճըն օլաճագ տըր»։ Պունտան սօղրա թէթ-
թիշ կէլէճէք:

«Օ կիւնտէ Երուսաղէմի ըշըղըլա թէճէսսիւզ
էտէճէյիմ» 2 տէյի պույուրմուշ տուր Ալլահ
թալա: «Ըշըզ՝ էվին հէր քէօշէսինէ պուճա-
ղընա թէէսիր էտէր» տէր Մէնտոցցա: Վէ
Աուռնելիոս Ալափիտէ պու «Ըշըղըլա» քէլա-
մընա շէրհ վէրտիյինտէ սէօյլէր քի, Ալլահ
թալա ազիզ քիշիլէրին իպրէթլէրինի, վէ միւտ-
տէթի էօմրիւնտէ օնա վէրտիյի ճէմի նուրլարը
վէ իլհամլարը, ալէլիուտուս էյլիք իշլէմէք
իշին օնա իհսան էթտիյի սէնէլէրի. օ վագըթ
օ թագթիրաթ սահրպինին կէօզիւ էօնիւնէ դօ-
աճագ տըր: Շէօյլէ քի սուրբ Անսելմոսուն
սէօզիւնէ կէօրէ, հէր պիր կէօզ աչըպ դափա-
մտնըն պիլէ հիսապընը մաթլուպ էտէճէք տիր:
Վէ փէյղամպէրին պիրինին շահատէթի միւ-
ճուպինճէ «Ղեւինին էվլատլարընը թէմիղլէյ-
էճէք, վէ ալթուն վէ կիւմիւշ միսալի օնլարը
դայլ էտէճէք» 3: Նասըլ քի ալթուն դայլ օ-
լուպ թօրթուսունտան այրըլըրսա, քէղալիք

1 Հռով. Բ. 13-16:

2 Սոփ. Ա. 12:

3 Մաղ. Գ. 5:

«Վագթըմ կէլտիյինտէ տօղրուլուգլարը շէ-
րաաթլայաճաղըմ»¹ Ֆէհվասընճա, ճէմի խայր
ամէլէն, խոստովանանքլար, հապորդութիւն-
լար, պագըսըյլա թէֆթիշէ չէֆելէճէք տիրլէն:
Պունա պինաէն, «Էյէր սալիհ օլան կիւճիւլէ
գուրթուլաճաղըսա, եա կիւնահքեար նէրէտէ
պուլունաճագ»² տէմիշ տիր Պետրոս առա-
քեալ: Սուրբ Գրիգոր փափ տախի սէօյլէն քի,
«Էյէր հէր պիր պօշ լագըրտըլար իչին հիսապ
վերիլէճէք իսէ, եա նէ տիրլիւ հիսապ վէ-
րիլէճէք տիր նափաք լագըրտըլար իչին», վէ
պունճա ըրգա վերիլմիշ քէմ միւլահազալար
իչին: Ալէլ խուսուս Ալլահ թալա ճանլարըն
զայլըլընա սէպէպ օլանլար հագգընա սէօյլէ-
տիյինտէ, «Աճըգմըշ, եախօտ եազրուսուսու
գափտըրմըշ այլ կիպի ծնլարա ուղրայաճա-
ղըմ»³ տէմիշ տիր: Վէ ամէլ հագգընա սէօյլէ-
տիյինտէ «Օնուն էլինին... մէյվէսինտէն վէ-
րին օնա»⁴ տէյէրէք հէր քիշինին ամէլինէ
կէօրէ էտա օլաճաղընը հաքիմ պէյան էթմէշ
տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Աճ Յիսուսում, էյէր շիմտի պանա իշլէտիյ-
իմ ամէլէրէ կէօրէ էտա էթմէք իսթէսէյի-
տին, ճէհէննէմտէն պաշգա եէրիմ օլմայաճա-
ղըտը: Աճ Ալլահըմ, օ ճէզա մահալինէ հիւ-
քիւմ իլամըմը գաչ քէրրէ պէն քէնտի էլիմ
իլէ եազմըշմ: Նիմտիյէ դատար պանա թա-

1 Սաղմ. ՀԴ. 3:

2 Ա. Պետ. Դ. 18:

3 Ովս. ԺԳ. 8:

4 Առապ. ԼԱ. 31:

համարել եթտիյին սապըը իչին սանա թէշէք-
բեր էտէրիմ: Ահ էֆէնտիմ, էյէր շիմտի սէ-
նին հուզուրի տիվանընա չըգաճուգ օլսայը-
տըմ, եաշայըշըմ հագգընտա նէ հիսապ վէ-
րէճէյիտիմ: « Գուլունուլա շէրաթա կիրմէ »¹:
էֆէնտիմ, պիր ճիւղի տահա թահամմիւլ էյլէ,
պիրազ վագըթ տահա պէնի շէրաաթլամա:
էյէր շիմտի պէնիմ շէրաաթըմը քէսմէք իսթէ-
սէյիտին, հալիմ նիճէ օլսըրուտու: Մատնմքի
շիմտիյէտէք պանա պու գատար մէրհամէթ
գուլլանտըն, պու մէրհամէթի տէ գուլլան,
պիր ազ տահա պէքլէ, վէ կիւնահլարըմ իչին
պիր քէսքին աճը վէր պանա: Եւ իւստիւն
էյլիք, սէնի պու գատար խօրլատըզլարըմ իչին
աճըր վէ փիւշման օլսըրում, վէ սէնի հէր շէյ-
տէն զիյատէ սէվէրիմ: Էպէտի փէտէր, Յիսուս
Քրիստոսուն աշգընա օլսուն պանա աթվ էյլէ,
վէ օնուն սէվապլէրինին խաթըրասը իչին միւ-
տավէմէթ վէր պանա: Գուրթարըճը Յիսու-
սում, հէր շէյի սէնին ազիզ գանընտան ու-
մարըմ: Եւ զայէթ ազիզ պիքիր Մարիամ, պէն
սանա կիւվէնմիշիմ: « Տէ իմտի, եւ պիգիմ
շէֆաաթըմըզ, օ մէրհամէթլի կէօզլէրինի պի-
ղէ չէվիր »: Պէնիմ սէֆիլիքլէրիմէ նապար
դըլ, վէ պանա մէրհամէթ էյլէ:

ԻԻՁԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Նիհայէթ, ճան էպէտի «էլամէթի գազան-
մազ իչին, շէրաաթտա՝ եաշայըշը ճիհէթիյիւէ
Յիսուս Քրիստոսուն եաշայըշընա մութապըզ

պուլունմալը: «Քիմէրի քի իւքինտէն թանր-
րըտըյըսա, Ալլահ էվլատընըն թասվիրինէ պէն-
զէր օլմայա իւքինտէն տէ աավէթ էթտի» 1:
Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի Յոր երանելի «Ալ-
լահ թալա պէնի շէրասթլամայա գալգարսա,
նէ եափաճաղմ, վէ թէֆթիշ էտէրսէ նէ ճէ-
վապ վէրէճէյիմ» 2 տէյերէք, գորգուսուստան
տիթրէր իտի: Իսփանեա փատիշահը իքինճի
Փիլիպպոսա խատէմէսինտէն պիրի պիր եալան
սէօյլէտիյի իչին, «Պէնի պէօյլէ ալտատըրըն
հէ», տէյերէք օնու թէքտիր էթտիյինտէ, օ
սէֆրի էվինէ տէօնիւպ, քէտէրինտէն էօլմիւշ
տիւր: Ես կիւնահքեար քիշինին հալի նիճէ
օլաճազ, վէ հաքիմ ֆրիստոսա նէ ճէվապ վէ-
րէճէք տիր: Ինճիլի շէրիֆտէքի տիւյիւն րու-
պասը կիյմէյերէք տիւյիւնէ կէլէն քիշի թէք-
տիր օլտուղունտա՝ նասըլ քի ճէվապտան ա-
ճիզ գալըպ, «Նութգու թութուլտուլսա» 3:
օ տա էօյլէ օլաճազ տըր, վէ «Ճիւմլէ պի-
նամուս քէնտի աղղընը գափասըն» 4 ֆէհվա-
սընճա, քէնտի կիւնահը քէնտի աղղընը գա-
փատաճազ տըր: Պու հիճապըսա, սուրը Բար-
սեղին սէօգիւ միւճուպինճէ, կիւնահքեարա
ճէհէննէմին ազոպընտան տահա գիյատէ մու-
ազգապ օլաճազ տըր:

Էն նիհայէթ սըրա հաքիմին սիճիլ վէրմէ-
սինէ կէլէճէք. «Կիտին պէնտէն լանէթլիւր
էպէտի աթէշէ» 5: Ահ, «օ կիւրիւլթիւ նէտիւր-
լիւ էօրֆիւլէ կիւրլէյէճէք», տէյի ֆիրեաս
էտէր կարգուսեան: Վէ սուրը Անսելմոս,

1 Հուլ. Ը. 29:

4 Սաղմ. ձգ. 42:

2 Յով. 1Ա. 14:

5 Մատ. ԻԵ. 41:

3 Մատ. ԻԲ. 12:

« Պէտքէն պիտի կերակրուեսցան տիկերէսքդ » ուշուսուշ տէյիլ, իլլա էօմիւշ տիւր» տէր: Եւ սեբիոս տախի « Հաքիմին պէտքէն պիտի սիճիլ վէրտիյինի քէօթիւլէր կէօրտիւքլէրինտէ, էօյլէն պիտի գօրգույա կիրիֆիթար օլուրլար քի, էյէր էօլմէզ օլմասալար թէքրար էօլիւրլէր իտի », տէյի իլավէ էտէր: Օլ վազըթ, տէր Վիլլա-նօվալը սուրբ թովմաս, « Սանա նէ րիճա է-տէճէք մաճալ գալըր, նէ եարտըմ էտէճէք չէֆաաթճը, նէ տօսթ, նէ փէտէր »: Էօյլէ իսի օ վազըթ քիմէ գօշուպ քիմէ միւրաճաւթ է-տէճէքլէր: Սուրբ Բարսեղին սէօղիւնէ կէօրէ « Սէնի քիմ գուրթարաճազ. խօրլատըղըն Ալ-լաճի »: Եօղսա աճապա սուրբլարա, եախօտ Մարիամամը գօշաճազլար: Հալ պու քի, օ վազըթ « երլաըզլար (եանի չէֆաաթճը սուրբ-լար) կէօյտէն տէօքիւլէճէք տիրլէր. վէ այ (եանի Մարիամ) ըշըղընը վէրմէյէճէք տիր »:

Վիլլանօվալը սուրբ թովմաս կիւզէլ սէօյլէր. « Աճ, պու հալ պիզէ հիչ տօգուճալաճազ, եախօտ օ կիւն հիչ կէլմէյէճէք կիպի, պու չէյ-լէրի րահաթ երկրէյիլէ սէօյլէր տիյնէրիզ » տէր: Վէ « Պու գատար թէհիլքէլի պիտի մատ-տէտէ պէօյլէ հաճէթսիզ տուրմազ նէ պէօյիւք շաշգընլը տըր » տէյի տէ իլավէ էտէր: Էյ պիրատէր, Էճ, Ալլահ հէման պէնիմի ճէ-հէննէմէ կէօնտէրէճէք, տէմէյէսին սազըն տէ-յի՝ սուրբ Օգոստինոս սանա իխթար էտիյօր: Սազըն պուճու տէմէյէսին, չուճքի եահուտի-լէր տէ Ալլահ թալանըն քէնտիլէրի տարմա տաղըն էտէճէյիլէն ինանամազլարըտը. պուճ-ճա զալըգտա պուլուճանլար տա քէնտիլէրին

ճէհէնէմէ փերս օլաճաղարընա ինանմաղա-
րըտը. լաքին ազըպէթ պէլալարընը պուլտու-
լար, տէր եինէ օ աղիզ: «Նէթիճէ եէթիշտի...
շիմտի խըրսըմը եազընտան տօլտուրաճաղըմ
սէնին իւզէրինէ»¹: Իշթէ սանա տա պէօյլէ
վազը օլաճաղ տըր. «Շէրաաթ կիւնիւ պէօյլէ
կէլէճէք, վէ Ալլահըն թէհտիտինին սահիհ
օլտուղունու կէօրէճէքսին» տէր թէքրար օ
աղիզ: «Իսթէտիյիմիզ սիճիլի էտինմէք շիմտի
պիղիմ էլիմիզտէ տիր» տէր սուրբ Էճիտիոս
տա: Էօյլէ իսէ նէ եափմալըյըզ: Շէրաաթա
չըգմազտան էվվէլ հիսապլարընը բոյլէթ էյլէ-
«Էօլիւմտէն իլէրի սալիհլիք իշլէ»². «Շէ-
րաաթա կիրմէգտէն էվվէլ քէնտինի թէճէս-
սիւզ էյլէ»³: Ազըլը թիւճճարլար իֆլասէ
չըգմաճաղ իշին սըգ սըգ հիսապլարընա պա-
զըպրոյլէթ էտէրլէր, տէր սուրբ Պօնավէնթու-
րա. վէ սուրբ Օգոստինոս «Շէրաաթտան էվվէլ
հաքիմ իլէ պարըշմաղ օլա պիլիթ. լաքին շէ-
րաաթտա օլմաղ» տէր: Էօյլէ իսէ պիզ տէ
սուրբ Պէրնարտոսուլա պէրապէր Ալլահա պէօյ-
լէ սէօյլէյլիմ. «Սէնին հուղուրունա շէրաաթ-
լանաճաղ հալտէ տէյիլ՝ շէրաաթլանմըշ հալտէ
չըգմաղ իսթէրիմ»։ Եանի եա պէնիմ շէրա-
աթճը էֆէնտիմ, շիմտի մէրհամէթ վաղթը ի-
քէն, վէ պանա աֆվլըգ վէրէպիլիթ իքէն, իս-
թէրիմ քի պու հօմիւրտէ պէնի շէրաաթլայա-
սըն, վէ Ղազէպլէյէսին, չունքի էօլտիւքտէն
սօղրա աբթըգ ատալէթ վաղթը կէլիթ:

¹ Եզեկ. Է. 6—8:

³ Սիր. ծԸ. 21:

² Սիր. ԺԴ. 17:

Եւ Ալլահըմ, էյէր շիմտի սէնին տարղըն-
 ւըղընը թէսքին էթմէզսէմ, օ վաղըթ արթըզ
 թէսքին էտէճէք մահալ գալմազ: Անճագ հայ-
 վանի վէ պայաղը սէֆալար իշին սէնին տօսթ-
 լուղընու պուճնա տէֆա լաօրլատըգտան սօ-
 ղուր, սէնին տարղընւըղընը նիճէ թէսքին
 էտէճէյիմ: Սէնին հուտուտսուզ մուհապէթինէ
 մուգապէլէ պէն նամքեօրլուզ էտա էթտիմ:
 Պիր մախլուզ՝ քէնտի եարատըճըսընա էթտիյի
 ըհզալէթէ լայըզ նէ մուգապէլէ էտէ պիլիր:
 Ահ էֆէնտիմ, սանա թէշէքքիւր էտէրիմ քի,
 մէրհամէթին սէնին տարղընւըղընը թէսքին
 վէ սանա էտա էտէճէք չարէյի տէ պանա թէր-
 թիպ էթմիշ տիր: Պիր թանէ էվլատըն Յիսուս
 Քրիստոսուն գանընը վէ էօլիւմինիւ սանա
 սուճարըմ. վէ պէօյլէճէ սէնին տարղընւըղընը
 թէսքին օլմուշ, վէ ատալէթինէ զիյատէսիյի-
 լէ էտա օլմուշ կէօրիւրիւմ: Անճագ պուճնու
 իլէ պէրապէր պէնիմ փիւշմանըղըմ տա իգ-
 թիզա օլտուղուճնու թանըտըղըմտան, սանա
 գարշը էթտիյիմ ճէմի սիթէմլէր իւզէրինէ ճա-
 նու կէօնիւլտէն աճըր վէ փիւշման օլուրում
 էֆէնտիմ: Էօյլէ իսէ շիմտի շէրաաթլա պէնի՝
 գուրթարըճըմ: Սէնի ինճիթտիքլէրիմ իշին հէր
 պէլատէն զիյատէ իքրահ էտէրիմ: Սէնի հէր
 շէյտէն զիյատէ, վէ պիւթիւն երէքքտէն սէ-
 վէրիմ. վէ տաիմա սէվմէյէ, վէ սէնի ինճիթ-
 մէքտէն իսէ, տահա զիյատէ էօլմէյէ նիյէթ
 գօրոում: Փիւշման օլանա աֆվ էթմէյի սէն
 վատ էթտին. տէ իմտի էօյլէ իսէ պէնի շիմ-
 տիտէն շէրաաթլա, վէ կիւնահլարըմտան չէօզ:

Մուսթահազ օլտուղում ճեղայը հիւսնի բի-
զամըլա գապուլ էտէրիմ. ֆագաթ լուծֆու-
նազարընա պէնի գապուլ էտիպ, էօլիւմ սաա-
թըմա գատար պէնի օնտա սազլամանը ըրնա
էտէր վէ պէօյլէճէ ումարըմ: Եւ պէնիմ ա-
ղիզ վալիտէմ Մարիամ, պէնիմ իչին տիլէյիպ
ալըվէրտիյին պուլնա քէրէմլէրտէն էօթրիւ
սանա տա թէշէքքիւր վէ սօնուլնա գատար միւ-
թէմատի պէնի հիմայէ էթմէնի տէ ըրնա է-
տէրիմ:

ԵՒՐՄԻ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՇԷՐԱԹ

Րապպի քենտի շերաարարունը երտիյիևտէ
քանըլըր ¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Էյէր էյիճէ միւլահազա էտէրսէք, էլհալէ-
թիւ հազի տիւնեա իւզէրինտէ Յիսուս Քրիս-
տոստան զիյատէ խօրլանմըշ քիմսէ եօզ տուր:

Պիր պայաղը քէօյլիւնիւն պիլէ իթիպարը
կէօզէտիլիր, Ալահըն իթիպարը կէօզէտիլ-
մէզ, չունքի օ քէօյլիւ զիյատէ կիւճէնիպ տէ
շայէտ ինթիգամ ալմայա գալգըշմասըն տէյի
գորգուլուր. լաքին «Ալահ պիզէ նէ եափա-
ճադ, եալսօտ հէր շէյէ դատըր օլան պիզիմ
պաղըմըզա նէ կէթիրէճէք տիրէր» ² Ֆէհվա-
սընճա, Ալահ թալա իսթէտիյի վազըթ քէէն-
նի ինսանտան ինթիգամ ալմազ կիպի, Ալ-
լահա գարշը պիփէրվա հէր տիւրլիւ սիթէմլէր
թէքրար թէքրար գուլանըլըր: Իշթէ պու օէ-
պէպ իչին գուրթարըճըմըզ պիր կիւն թէրթիպ
էթմիշ տիր քի քիթապը շէրիֆին «րապպիներն
կիւնիւ» թապիր էթտիյի օ ումումի շէրաթ
կիւնիւ օլաճազ տըր. օ կիւնտէ քի Յիսուս

Քրիստոս կէլիպ, « Բապպի քէնտի շէրաաթլա-
րընը էթաիյինտէ թանըլըր »¹, մուգթէզասըն-
նա, քէնտի ազամէթինի հիւմէ ալէմէ թա-
նըթաըրաճագ տըր: Պու հիհէթ իլէ պէօյլէ
պիր կիւն արթըզ մէրհամէթ վէ ափվըզ կիւ-
նիւ տէյիլ իլա « Օ կիւն տարղընըզ կիւնիւ,
սըղլէթ վէ թէհլիքէ կիւնիւ, սէֆալէթ վէ ու-
գուպէթ կիւնիւ »² թապիր օլունուր: Պէլի,
չունքի օ վագըթ էֆէնտիմիզ կէլիպ, կիւնահ-
քեարլարըն պու տիւնեա իւզէրինտէն դալարը-
մագ իսթէտիքլէրի շէրէֆինի հագզ իւզէրէ
մաթլուպ վէ թագմին էտէճէք տիր: Պագալըմ
շիմտի քի, պու ազիմ մահշէր կիւնիւն շէրաա-
թը նիճէ օլաճագ:

Հաքիմին կէլմէսինտէն էվվէլ, « Օնուն էօնիւ
սըրա աթէշ կիտէճէք »³: Աէօյտէն պիր աթէշ
էնիպ, պիւթիւն տիւնեատա օլան հէր պիր շէյի
եագըրպ քիւլ էտէճէք, « Ճէմի քեաինաթ՝ եէր
վէ օնտա մէվճուտ օլան ամէլլէր աթէշ իլէ
եանըպ էրիսինլէր »⁴: Շէօյլէ քի ոարայլար,
քիլիսէլէր, քէօյլէր, շէհիրլէր, փատիշահլըզ-
լար պիր քիւլ եըղընընտան իպարէթ օլաճագ-
լար: Աիւնահըլա պուլաշըզլը օլան պու տիւ-
նեա լսանէսի աթէշ իլէ թէմիզլէնէճէք: Իշթէ
պու տիւնեանըն զէնկինլիքլէրինի, սալթա-
նաթլարընըն, վը զէվք ու սէֆալարընըն ազը-
պէթի պու տուր: Ինսանլար էօլաիւքտէն սօղ-
րա պիր պօրու չալընաճագ վէ հիւմէսի տէ
զըյամէ կէլէճէքլէր: « Չունքի պօրու չալը-
նըր, վէ էօլիւլէր տիրիլէճէքլէր »⁵: Հաչան քի

1 Սաղմ. Թ. 17:

2 Սոփ. Ա. 15:

3 Սաղմ. ՂԶ. 3:

4 Բ. Պետ. Գ. 10:

5 Ա. Կոր. ԺԵ. 52:

մահչէր կիւնիւնիւ տիւշիւնիւրսէմ, տիթրէ-
մէյէ պաշարւրմ. վէ գաղզըն էօլիւլէր շէրաա-
թա կէլին տէյի չալընան պօրուսուն սէսի գու-
լաղըմա կէլիյօր զանն էտէրիմ» տէրիտի սուրբ
Հերսնիմոս : Պու պօրու չալընտըղը անտէ,
գութլուլարըն ճանլարը՝ պու էօմիւրտէ իքէն
պիւրիքտէ Ալլահա խըզմէթ էթտիքլէրի թէն-
լէրի իլէ պիւրլէշմէք իչին էնէրլէր. վէ զայ-
լըգտա օլանլարըն սէֆիլ ճանլարը, պիւրիքտէ
Ալլահը ինճիթտիքլէրի լանէթի թէնլէրի իլէ
պիւրլէշմէք իչին ճէհէննէմտէն շըգարլար :

Ահ, օ վաղըթ գութլուլարըն վէ լանէթլիլէ-
րին թէնլէրի մապէյնիտէ նէ ազիմ ֆէրզ
պուլունահագ տըր : « Օ վաղըթ սալիհլէր կիւ-
նէլ կիպի տօղսունլար »¹ ֆէհվասընճա, գութ-
լուլար կիւնէշտէն տահա զիյատէ փարլազ,
կիւզէլ վէ շափղը կէօրիւնէճէքլէր : Ահ, նէ
մութլու օ քիմսէյէ քի, պու էօմիւրտէ իքէն,
քէնտի թէնինէ մէմնուաթտէն օլան սէֆալարը
տիրիլ էթմէյիլէ՝ քէսրի նէֆս էթմէյի պիլմիշ
տիր. վէ քէնտի թէնինի տահա զիյատէ զապ-
թընա ալմագ իչին հէլալ օլան հասսէվի սէֆա-
լէրտէն վէ մէմնունիյէթլէրտէն տէ կէրի տուր-
մուշ, վէ սուրբլարըն գուլլանտըղը կիպի օնու
խըրփալամըշ վէ պէտմուսմէլէ գուլլանմըշ տըր :
Ահ, օ վաղըթ Ալգանթարալը սուրբ Պետրոս
կիպի նէ գատար շազ վէ մէմնուն օլահագլար
քի, վէֆաթընտան սօղրա սրբուհի Թերեզայա
կէօրիւնիպ, « Նէ մութլուլումուշ օ ապաշ-
խարանքլարա վէ ըրագաթլարա քի պունճա
էհթիշամա սէպէպ օլտուլար » տէմիշ տիր :
Պունա նիսպէթ լանէթլիլէրին թէնլէրի չիւրին,

սխյահ, վէ գօգմուշ կէօրունէճէքլէր: Օ լա-
նէթլի ճան օ վագրթ թէնիյիլէ պիրլէշմէյէ նէ
պէօյիւք ազապ տույաճագ: Ճան թէնէ՝ ա՛ մէհ-
լուն թէն, սէնի խօշնուտ էթմէք իչին պէն
զայ օլտոււմ, տէյէճէք: Թէն տէ ճանա՝ ա՛ լա-
նէթլի ճան, սէն ագըլ րաճօն սահիպի իքէն,
նիչին պու սէֆալարը պանա միւսասատէ էթ-
տին տէ, պէօյլէ հէմ քէնտինի հէմ պէնի է-
պէտէլ ապատ զայ էթտին, տէյէճէք տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ գուրթարըճը Յիսուսում, սէն քի պիր
կիւն պէնիմ շէրաաթըճը հաքիմիմ օլաճագարն.
օ կիւն կէլմէզտէն իլէրի պանա աֆվ էյլէ.
«Եւզիւնիւ պէնտէն չէվիրմէ»¹: Շիմտի քի
պէնիմ փէտէրիմսին, նէտամէթ իլէ այազլա-
րընա տիւշէն պիր էվլատը փէտեր կիպի հիւս-
նի նազարընա գապուլ էյլէ: Ես՝ փէտէրիմ,
սէնտէն աֆվըդ տիլէրիմ. խաթայըլա սէնի
ինճիթտիմ. խաթայըլա սէնի թէրք էթտիմ.
սանա պու գուլլանտըղըմ մուամէլէ րէվա տէ-
յիլ իտի. գուլլանտըղըմ հարէքէթէ ճանու
կէօնիւլտէն աճըր վէ փիւշման օլուրում. աֆվ
էյլէ պանա. «Եւզիւնիւ պէնտէն չէվիրմէ».
պէնի եիւզտէն պըրագմա, վէ մուսթահագըմա
կէօրէ պէնի րէտտ էթմէ: Պէնիմ իչին տէօք-
տիւյիւն գանը խաթըրընա կէթիր տէ պանա
մէրհամէթ էյլէ: Ես՝ Յիսուսում, սէնտէն պաշ-
գա շէրաաթըճը իսթէմէմ: Վիլլանօվալը սուրբ
Թովմասըն սէօյլէտիլի կիպի պէն տախի, «Պէ-

նիմ իչին հօլէնին, վէ թէք պէն զայ օլմայա-
յրմ տէյի, քէնտինի հօլիւմէ հիւքմ էթտիք-
լէրինէ միւսատէ էտէնին շէրաաթընը հիւս-
նի ըրզամըլա իսթէրիմ» տէյի ռէօյլէրիմ: Պօ-
ղոս առաքեալ տա մուգատտէմինտէն պէօյլէ
սէօյլէմիշ իտի. «Քրիստոս Յիսուս հօլմիւշ ի-
քէն, հօլիւմէ հիւքմ էտէճէք քիմ իմիշ» 1:
Եւ փէտէրիմ, սէնի սէվէրիմ, վէ պուշտան
սօղըա պիր տահա սէնին խաքիփայինտէն այ-
րըլմադ իսթէմէմ: Սանա էթտիյիմ սիթէմլէրի
խաթըրընա կէթիւրմէ, վէ սէնին էյլիքտարըլ-
ղընա պիր շէտիտ մուհապէթ վէր պանա: Սէ-
նի ինճիթտիյիմտէն տահա զիյատէ սէվմէյէ
արզիւմ վար տըր. լաքին սէն պանա եարտըմ
էթմէգսէն, պէն սէվէմէմ: Պանա եարտըմ էյլէ
Յիսուսուլմ, վէ սէնին մուհապէթինէ գատըր-
շինաս օլարադ եաշաթ պէնի քի, օ կիւնիւ
Յովսափաթ տէրէսինտէ սէնի սէվէնլէրին ի-
չինտէ պուլուշայըմ: Եւ պէնիմ սուլթանըմ
վէ շէֆաաթըմ Մարիամ, շիմտիտէն եարտըմ
էյլէ պանա. զիրա էյէր զայ օլուրսամ, օ կիւն-
տէ պանա արթըգ եարտըմ էտէմէգսին: Սէն
հիւմլէնին շէֆաաթընը սըն, սէնին իպատէթ-
քեարըն ըմ, տէյի իթիթիսար էտէն վէ պու
գատար սանա կիւվէնէն պու գուլուշա տա
շէֆաաթըն օլ:

ԻՖԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Ինսանլար քեաֆէթէն զըյամէ օլտուղու
կիպի, Յովսափաթ տէրէսինտէ շէրաաթլան-
մադ իչին մէլաիքլէր հիւմլէսինի օրայա իհ-

զար էտեճէք տիրւէր: « Ճէմի միլլէթլէրի շէ-
րաաթլամայա օրատա օթուրաճաղըմ... շէ-
րաաթ տէրէսինտէ սէպլէր աքս էտեճէքլէր .
զիրա րապպինին կիւնիւ եազըն տըր շէրաաթ
տէրէսինտէ » 1: Ճիւմլէ ալէմ օրայա ճէմ օլ-
տուգտան սօղրա, « Մէլաիքլէր չըգըպ, սալիհ-
լէրին իչինտէն քէօթիւլէրի այըրաճաղար » 2:
Սալիհլէր սաղ թարաֆտա գալաճաղար, լա-
նէթիլէր սօլա գօվուլաճաղար: Պիր քիշիյէ
պիր մէճլիստէն, եախօտ քիլիսէտէն գօվուլ-
մագ նէ պէօյիւք աճը վէրիւր. էօյլէ իսէ պիր
քիշիյէ սուրբլարըն այագտաշըղընտան գօվուլ-
մագ օ վագըթ նէ պէօյիւք աճը օլաճագ տըր:
« Էյէր քի լանէթիլէրէ պաշգա զազապ օլ-
մայաճագ տախի օլսա, եալընըզ պու հիճապ
օնլարա քիֆայէթ էտեճէք տէրէճէտէ ազապ
օլուրուտու » տէր սուրբ Յովհան Ոսկեքերան:
Էվլատ՝ փէտէրինտէն, էրքէք՝ զէվէսինտէն,
աղա՝ խըզմէթեարընտան այըրլաճագ. « Պիրի
ալընըպ՝ օ պիրի թէրք օլաճագ » 3: Նէ տէրսին
պիրատէր . օ կիւնտէ սէնին սէհմինէ հանկը
թարաֆ իսապէթ էտիճէք տէյի տուրուրսուէն:
Սաղ թարաֆտա պուլոււնմագ իսթէրմիսին էօյ-
լէ իսէ սօլա կէօթիւրէճէք թարիգի պըրագ:

Շիմաի տիւնեա իւզէրինտէ փատիշահլար,
հիւքիւմտարլար, վէ զէնկինլէր իգպալլի սայը-
լըրլար. վէ ֆագըր վէ փէսիփայէ եաշայան ա-
ղիշլէր թահգիր օլոււնուրլար: Էյ Ալլահ ի սէ-
վէն տինտարլար, քէնտինիզին տիւնեա հիզէ-
րինտէ պէօյլէ՝ ըէզալէթ չէքտիյինիզէ վէ խըր-
փալանտըղընըզ պագարագ սագըն գասապէթ

1 Յովէլ. Դ. 12-14:

5 Մատ. ԻԴ. 40:

2 Մատ. ԺԳ. 49:

էթմէյինս. « Սիդին գասապէթինիդ շաղլըշա թէպ տիւ ուլանագ տըր »¹: Օ վագըթ սահիհ իգպաւլի սիդ սայըլանագսընըզ. վէ Յիսուսուն փրիստոսուն խատամէլէրի սըրասընտա սայըլմագ շէրէֆինէ նաիւ ուլանագսընըզ: Ահ, պիւր վագըթ պայաղընա պիւր միւնքիւր կիպի ըէզալէթ չէքէն պիւր Ալգանթարալը սուրբ Պետրոս, տիւ վանէ եէրինէ գոյուլան պիւր Ալլահն Յովհաննէսի, եիւճէ փափլըզ մէսնէտինտէն իսթիֆա էթմէյիլէ մահպուստա էօլէն պիւր Կեղեւտիւնեան սուրբ Պետրոս օ վագըթ նէ իւճէ շէրէֆէ լայըզ օլանագ տըրլար: Ճէլլատլարըն էլինտէ օ գատար էղիյէթլէր չէքէն շէհիտլէր օ վագըթ նէ ճէսիմ իհթիշամա լայըզ օլանագ տըրլար: « Պատէհու հէր պիրինին մէտհի Ալլահտան օլանագ տըր »²: Պուշլարա նիսպէթ, պիւր Հերովքէս, պիւր Պիղատոս, պիւր Ներոն, վէ տահա զայըրգտա օլան նիչէ տիւնեա պէօյիւքլէրի նէ էօրֆիւլիւ հիյէթ քէսպ էտիպ ըէզիլ ու պէտնամ օլանագլար: Էյ տիւնեայը սէվէն քիշիլէր, սիդի օ շէրասթ տէրէսինտէ կէօրմէլի. օրատա միւճէրրէտ զիւմիւնիւզիւ թէպտիլ էտէճէքսինիդ. օրատա քէնտի շաշգընլըղընըզ աղլայանագսընըզ: Վայ հալինիղէ սէֆիլլէր քի, պու տիւնեանըն օյոււն մէյտանընտա ճիւզիւ պիւր վագըթ ալայիշ կէօթէրմէք իչին, սօղրա օ շէրասթըն հիւզիւնլիւ սէյրանընտա լանէթլիլէրէ ալագտաշ օլանագսընըզ: Էյ իմտի, սալիհլէր սաղ թարաֆա տիզիլէճէքլէր, հաթթա քէնտիլէրին տահա զիլատէ շէրէֆինի մուճիպ օլմագ իւզէրէ, առաքեալըն սէօզիւ միւճուպինճէ, « կէօյտէն էնէճէք Յի-

1 Յովհ. ժ2. 20:

2 Ա. Կոր. Դ. 5:

սուս Գրիստոսս մէլաիքէն իլէ պիրլիքտէ դար-
չը չըգմագ իչին հաւատա պուլուտլար իւզէ-
րինէ հիւքսէլէճէք տիրլէն »¹ : Լանէթլիլէն
իսէ սօլ թարաֆա գօվուլուպ սալախանէտէքի
քէչիլէն կիպի , ճէմի տիւշմէնլէրինէ ալայէն
զայլըգ սիճիլի վէրէճէք օլան հաքիմլէրինէ
պէքլէյէճէք տիրլէն :

Պիր տէ պագարսըն քի , կէօյլէն աչըլըր , մէ-
լաիքէն շէրաաթտա հազըր պուլուլումագ իւ-
զէնէ կէլիլլէն , վէ Գրիստոսսուն սիյասէթ ա-
լաթլարընը տա կէթիրիլլէն . ալէլխուսուս՝
« Օլ վագըթ ինսան էվլատընըն ալամէթի կէօյ-
լէրտէ կէօրիւնէճէք , վէ օլ վագըթ տիւնհա-
նըն ճէմի միլլէթլէրի տէօյիւնէճէք տիրլէն »²
Ֆէհվասընճա՝ խաչ կէօրտիւքլէրինտէ « Գրիս-
տոսս օ գատար աղըր փահաա օլան սէլա-
մէթլէրի մասլահաթընա հաճէթսիզ օլտուգլա-
րը իչին , մհ նէ գատար աղլայըպ ֆիղան է-
տէճէքլէն » տէր , Կուռնելիսս Ալափիտէ : Վէ
սուրբ Յովհան Ոսկերեքանըն սէօզիւնէ կէօրէ ,
« Յիսուսուն էնքսէրլէրի սէնտէն թէշէքքի է-
տէճէքլէն , եարալարը սանա դարչը սէօյլէյէ-
ճէքլէն , վէ խաչը սէնին տավաճըն օլաճագ
տըր » : Առաքեալլար , վէ օնլարա պէնղէյէնլէն
տախի . տավա տիյնէյիճի մագամընտա պու-
լէրաաթտա հազըր պուլուլունուպ « Սալիհլէն
փարլասընլար . . . վէ միլլէթլէրի շէրաաթլա-
սընլար »³ Ֆէհվասընճա Յիսուս Գրիստոսուլա
պիրլիքտէ միլլէթլէրի շէրաաթլայաճագլար :
Մէլաիքէրին վէ ազիլլէրին սուլթանը պիքիր
Մարիամ տախի կէլիպ , պուրատա հազըր պու-

1 Ա. Թեա . Գ. 16:

3 Իմաս . Գ. 7-8:

2 Մատ . ԻԴ. 30:

լուսնաճագ տըր: Նրհայէթ, «իմասն Էվլատը-
նըն գուզվէթ վէ ճէսիմ աղամէթ իլէ պուլու-
լար իւզէրինտէ կէլտիյինի կէօրէճէքլէր»¹ վէ
«Օնուն երւզիւնտէն միլէթլէր խուրտուխաշ
օլանագլար»² Ֆէհվասը իւզէրէ, էպէտի հա-
քիմ տախի աղամէթլի վէ նուրանի քիւրսին-
տէ օթուրմուշ կէլէճէք տիր: Յիսուս Քրիստոս
սուն լէհճէսի սէշիլմիշլէր հագգընա թէսէլլի
մուճիպ օլանագ. լաքին լանէթլիլէր հագգընա՝
սուրը Հերոնիմոսուն գալլինճէ «Բապպինին
տայանըլմագ հուզուրունա թահամիւլ էթ-
մէքտէն իսէ, ճէհէննէմին աղապլարը տահա
էվլա օլանագ տըր»: Ահ, Յիսուսում, օ կիւն-
տէ սէնին պանա տարղըն երւզիւնիւ կէօրմէք-
տէն իսէ, հէր աղապը իլթիյար էտէրիմ, տէ-
րիաի սրբուհի Թերեզա: Վէ սուրը Բարսեղ «Օ
հրճապ հէր ղապապտան իւստիւն տիւր» տէր:
Իշթէ օ վազըթ սուրը Յովհաննէսին «Տաղլա-
րա թէփէլէրէ՝ աման իւզէրիմիզէ տիւշիւն, վէ
քիւրսի իւզէրինտէ օթուրանըն երւզիւնտէն,
վէ գուզունսն խըշմընտան պիզի խէլսա էտին
տէյէճէքլէր»³ տէյի փիշինէն սէօյլէտիյի շէյ
թաստիզ օլանագ տըր:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ես սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, ես տիւնեայեր
ղաղէպլէմէք իշին տէյիլ, իլլա կիւնահլարը
աֆվ էթմէք իջին պիր վազըթ տիւնեաեա կէ-
լէն Ալլահըն Գուզուսու, շէրաաթճը հաքիմ

1 Մատ. ԻԴ. 30:

3 Յայտ. Ե. 16:

2 Յովէլ. Բ. 6.

օլաճաղըն կիւն կելմէքսիզին՝ շիմտիտէն պանա աֆվ էյլէ: Եյէր քի պէն զայ օլաճագ օլուրսամ, պանա պու գատար թահամմիւլ իւլէ սապր էտէն պու Գուզուսուն լէհճէսի օ վազըթ պանա ճէհէննէմլէր ճէհէննէմի օլաճագ տըր: Եյ իմտի թէքրար թէքրար րիճա էտէրիմ թէզ վարի պանա աֆվ էյլէ. վէ մէրհամէթլի էլին իլէ կիւնահլարըմ սէպէպինէ տիւշմիւլ պուլուստուղում շու չուգուրտան չըգար պէնի: Եւ իւստիւն էյլիք, սէնի ինճիթմիշ օլտուղում իչին աճըրըմ: Եւ պէնիմ հաքիմիմ, սէն պէնի պու գատար սէվմիշսին, պէն տէ սէնի սէվէրիմ: « Պանա չաղըր, պէն տէ սէնի իշիտէյիմ »¹ տէյերէք, սանա րիճա էտէնին րիճաճընը գապուլ էթմէյէ սէն սէօզ վէրտին. էօյլէ իսէ սէնին էօլիւմիւն սէվապլարը իչին օլսուն, պու պէօյիւք քէրէմի էյլէ քի կիւնահքեար իքէն սուրը օլայըմ: Սէնտէն նէ տիւնեա մաշի իսթէրիմ, նէ ախէր շէյ իսթէրիմ. իլլա եալընըզ սէնին լութֆուսու վէ մուհապէթինի տիլէրիմ: Ա՛հ Յիսուսում, պէնիմ իչին խաչըն իւզէրինտէ էօլմէյիլէ պանա կէօսթէրտիյին մուհապպէթին աշգընա օլսուն տիլէյիմի գապուլ էյլէ: Սէվկիւլիւ հաքիմիմ, պէն կէրչի գապահաթլըյըմ, լաքին էօյլէ պիր գապահաթլը քի, քէնտինտէն տահա զիյատէ սէնի սէվէր: Մէրհամէթ էյլէ պանա: Վալիտէմ պիքիր Մարիամ, չափըզ եարտըմ էթ պանա. զիրա պանա եարտըմ էտէ պիլէճէյին վազըթ շիմտի տիր: Պէն սէնի վէ Ալլահը քիւլլիէն ունուլմուլ օլարագ եաշատըղըմ վազըթ պէնի թէրք էթմէտին իսէ, շիմտի քի տախմա սանա

Լուրգմէթ էթմէյէ, վէ Ալլահըմը պիր տահա մինպաատ ինճիթմէմէյէ դավիէն դարար վէրմի- շիմ, շիմտէ տէ եարտըմընը պէնտէն տիրիզ էթմէ: Իմ ազիզ վալիտէ, պէնիմ ումիտիմ վէ փէնահըմ սէն սին:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Պուշլարտան սոյրա ասըլ շէրաաթ պաշլար: «Տիվանա օթուրտու, վէ քիթապլար, (եանի հէր քիշինին զիմմէթլէրի) աչըլտը»¹: Լա- նէթլիլէրէ գարշը իւք շէյթանլար շահիտ օ- լանապլար, վէ սուրբ Օգոստինոսուն սէօզիւնէ կէօրէ, «Եմ ասիլ Ալլահ, սէնին օլմայը իս- թէմէյէնի, պէնիմ օլտուղունա շէրաաթ քէս» տէյէճէք տիրլէր: Իքինճի «Քէնտի զամիրլէ- րինին շահատէթլիլէ»² Ֆէհվասընճա, հէր քիշինին քէնտի զիմմէթի շահիտ օլանապ տըր: Գաթի նազար, «Թէմէլտէն թաշ ֆիրեատ էթ- սին»³ մուճիպինճէ կիւնահքեարլարըն Ալլահը ինճիթաթլէրի խանէլէրին տիվարլարը շահիտ օլուպ ինթիգամ մաթլուպ էտէճէք տիրլէր: Նիհայէթ, «Պէն քէնտիմ վուգուֆ վէ շահիտ իմ տէր ըապպի»⁴ մուգթէզասընճա, քէնտինէ օլան սիթէմլէրին քեաֆֆէսինին կէօրէն պիլէն հաքիմ քէնտիսի շահիտ օլանապ տըր: Պօղոս առաքեալըն սէօզիւնէ կէօրէ «Օ վագըթ ըապ- պի կէլէճէք, դարանլըղըն էսրարլարընը մի- նէվկէր էտէճէք»⁵ տիր: Վէ սէնին ըիզալէ- թինի միլլէթլէրէ կէօսթէրէճէյիմ»⁶ տէյի պույ-

1 Դան. Է. 10:

2 Հուլ. Բ. 13:

3 Ամբակ. Բ. 11:

4 Երեմ. Իթ. 23:

5 Ա. Կոր. Դ. 5:

6 Նաւ. Գ. 5:

ուրտուղունա կէօրէ, լանէթիւլէրին էօմիւր-
լէրինտէ խոստովանահայրլարընտան պիլէ կիզ-
լէտիքլէրի էսրար վէ էն հիճապլը կիւնահա-
րընը ճէմի ինսանլարա կէօթէրէճէք տիր :
Դաւիթ մարգարէնին « Նէ մութլու օ ատէմէ
քի, կիւնահլարը աթվ օլտու, վէ ճէմի դա-
պահաթլարը կիզլէնտի »¹ տէյի սէօյլէտիյինէ
պագարագ, սէչիւմիչլէրին կիւնահլարը պագը
աստուածաբանլարըն գիւմիւնճէ կիզլէնէճէք
տիրլէր : Անճագ պուճա նիսպէթ լանէթիւլէրին
հէր պիր կիւնահլարընը սուրբ Բարսեղին գաժ-
լինճէ, պիր պագըշըլա ճիւմլէ ալէմ թասվիր-
տէ կիպի կէօրէճէք տիր : Սուրբ Թովմաս սէօյ-
լէր քի, էյէր Յիսուս Քրիստոս Գեթսեմանի
պաղչէսինտէ « Պէն իմ »² տէմէյիլէ, օնու
թութմայա կէլէն ասքէրլէր եէրէ տիւշտիւ-
լէր իսէ, եա հաքիմ քիւրսիւսինտէ օթուրուպ
տա, լանէթիւլէրէ՝ իշթէ օ խօրլատըղընը պէ-
նիմ տէրսէ, օ վագըթ նէ օլաճագ : « Շէրաա-
թա չէքիւտիյինտէ պուճու էթտիյիսէ, շէրաա-
թա օթուրտուղունտա նէ եափաճագ տըր » :

Նիհայէթ սըրա սիճիլէ կէլիպ, Յիսուս Քրիս-
տոս իլք էվվէլ սէչիւմիչլէրէ տէօնէճէք, վէ օ
թաթլը սէօյլէրի օնլարա սէօյլէյէճէք. « Կէլին
փէտէրիմին մուպարէքլէնմիշլէրի, վէ տիւ-
նեանըն սիթթահընտան սիզէ հաղըրլանան փա-
տիշահլըղա մաթասարըֆ օլուճ »³ : Աստիգեան
սուրբ Ֆրանչիսկոսա՝ քէնտինին սէչիւմիչլէր
սըրաաընտա պուրլունտուղու պէյան օլտուլու-
սա, շագըղընտան քէնտինի գապթ էտէմէզ
օլտու : Էօյլէ իսէ նէ գատար շէտիտ օլաճագ

1 Սաղմ. ԼՍ. 4 :

3 Մատ. ԻԲ. 34 :

2 Յովհ. ԺԸ. 5 :

օ քիշինին շաղըընդ օ վազըթ քէնտի հաքի-
մինտէն պու սէօզէրի իշիթտիյինտէ քի, կէշին
մուպարէք էվլատլար. ճէննէթէ կէշին. սիզ
արթըզ ազապտան վէ զօրգուտան մուաֆսը-
նըզ, սիզ խէլաս օլաճագսընըզ: Սիզին իշին
տէօքտիւյիւմ գան տա մուպարէք օլսուէն. կիւ-
նահլարընըզ իշին սիզին տէօքտիւյիւնիւզ կէօզ
եաշլարը տա մուպարէք օլսուէն: Կէշին պիւ-
լիքտէ ճէննէթէ կիտէլիմ, վէ էպէտ էլ ապատ
օնտա օլալըմ: Ազիզ պիքիւր Մարիամ տա քէն-
տինէ իպատէթքեար օլանլարը ալգըշլարըզ,
պիլէսինճէ ճէննէթէ տալէթ էտէճէք: Վէ պէօյ-
լէճէ սէշիլմիշլէր շաղըզ պէյիթլէրի թէրէն-
նիւմ էտէրէք մուզաֆֆէրանէ ճէննէթէ կի-
րիպ, վէ էպէտ էլ ապատ Ալլահա մութասա-
րըֆ օլուպ, օնու մէտճ էտէճէք վէ օնու սէ-
վէճէք տիւլէր:

Պունա նիպէթ լանէթլիլէր Յիսուս Քրիստո-
սա տէօնիւպ, ես պիզ սէֆիլլէր նէ եափաճա-
ղըզ տէյէճէքլէր: Էպէտի հաքիմ տախի, սիզ
մատամքի պէնիմ լութուֆլարըմը ըէտթ էթ-
տինիլ, վէ խօրլատընըզ, « Կիտին գարշըմտան
լանէթլիլէր էպէտի աթէշէ »¹: « Կիտին », տէֆ
օլուէն գարշըմտան, սիզի պիւ տահա նէ կէօր-
մէք իսթէրիմ, նէ իշիթմէք: Կիտին, կիտին,
« Լանէթլիլէր » օ չուէքի ալգըշլարըմը խօրլա-
տընըզ, լանէթ իլէ տօլու կիտին տէյէճէք տիր:
Էֆէնտիմ, պու սէֆիլ պիլարէլէր նէրէյէ կի-
տէճէքլէր: « Աթէշէ, աթէշէ ». ճանըլա վէ թէ-
նիլէ եանմազ իշին ճէհէննէմէ կիտէճէք տիր-
լէր: Գաջ սէնէյէ, գաջ տէհրէ գատար: Նէ
սէնէ. նէ տէհր: « Էպէտի աթէշէ »: Էպէտ էլ

ապատ. նեղէքի Ալլահըսա: Սուրբ Եփրեմին
սէօղիւնէ կէօրէ, պու սիճիւտէն սօղրա լա-
նէթիւրէր մէլաիքէրտէն, սուրբլարտան, թաալ-
լիւզէրինտէն, վէ Ալլահանի վալիտէտէն տէ
գովուլաճագ տըրլար: Վէ տէօնիւպ « Եաշայըն
սալիհէր, եաշա էյ խաչ, եաշա ճէննէթ, եա-
շայըն փէտէրլէր, էվլատլար, արթըգ պիր տա-
հա սիզին երգիւնիւզիւ կէօրէճէյիմիզ գալ-
մատը. եաշա սէն տալի եա Ալլահ վալիտէսի
Մարիամ » տէյէճէք տիրլէր: Վէ պէօյլէ օ տէ-
րէնին օրթասընտա պիր պէօյիւք չուգուր ա-
չըլլպ, շէյթանլար վէ լանէթիւրէր հէփսի պիր-
լիքտէ օրայա տիւշէճէքլէր. վէ իւզէրլէրին-
տէն օ գափուլարըն գափանտըղըն իշիտէ-
ճէքլէր քի էպէտ էլ ապատ պիր տահա գա-
թան, վէ մինպատա աչըլաճագը եօգ տուր: Ա
լանէթլի կիւնահ, պունճա սէֆիլ ճանլարը
սէն պիր կիւն նէ գուլթուզ վէ հայըթլը նէ-
թիճէյէ եթթիշտիրէճէքսին: Ահ սէֆիլ ճանլար,
սիզէ նէ ալլանըշաճագ նէթիճէ սագլը տըր :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ պէնիմ գուրթարըճըմ վէ Ալլահըմ, ա-
ճապա օ կիւնտէ պանա հանկը սիճիլ իսաա-
պէթ էտէճէք տիր: Ահ, Յիսուսում, էյէր շիմ-
տի պէնիմ էօմրիւմիւն հիսապընը մաթլուպ
էտէճէք օլսան, պինլէրճէ ճէհէննէմէ մուս-
թահագ օլտուղումու թագրիր էթմէքտէն պաշ-
գա նէ ճէվապըմ օլա պիլիբիտի: Պէլի, սէվ-
կիւլիւ գուրթարըճըմ, կէրչի պէն պինլէրճէ
ճէհէննէմէ մուսթահագըմ, անճագ պիլմիշ օլ-
քի, սէնի սէվէրիմ. վէ քէնտիմտէն տահա զի-
յատէ սէվէրիմ. վէ կիւնահլարըմըն իւզէրինէ

օ դատարար անը տույալըմ քի, քէշքի սէնի
 ինճիթմիշ օլմասայըտըմ տա, թէք հէր տիւր-
 լիւ տէրտի պէլայը չէքմէյէ մէմուսն օլուրու-
 տումս Ահ, գուրթարընըմ, պիլիրիմ քի սէն,
 փիւշման օրան վէ սէնի սէվմէք իսթէյէն կիւ-
 նահքեարլարը տէյիլ՝ իլլա մուաննիտ կիւնահ-
 քեարլարը զազէպլէրսին: Իշթէ պէն թէօվպէ-
 քեար եիւրէյիլէ սէնին այազլարընա տիւշէ-
 րիմ քէրէմ էյլէ, կիւնահլարըմը աթվ էթմիշ
 օլտուզուսնու պանա իշիթտիր: Հալ պու քի,
 փէյղամպէրին աղզըյըլա, «Սիզ պանա տէօ-
 նիւն, պէն տէ սիզէ տէօնէյիմ»¹ տէյերէք՝
 հէնիւզ պու շէյի պանա իշիթտիրմիշսին: Ես՝
 սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, պէն հէր շէյի թէրք
 էտիպ, վէ տիւնեանըն ճէմի սէֆալարընտան
 վէ էյլիքլէրինտէն ալադայըդաթ էտիպ, սանա
 տէօնէր, վէ սանա սարըլըրըմ: Եյ իմտի պէնի
 եիւրէյինէ գապուլ էյլէ. վէ օրատա սէնին ա-
 զիզ մուհապէթին իլէ էօյլէ պիր եազ թու-
 թուշտուր քի, սէնտէն այրըլմազ պիր տահա
 մինպասատ ֆիքրիմտէն պիլէ կէշմէսին: Յիսու-
 սումս պէնի խէլաս էյլէ. վէ պէնիմ խէլաս-
 լըղըմ միւթէմատի սէնի սէվմէք, վէ սէնին
 մէրհամէթլէրինի էպէտի մէթհ էթմէք օլսուսն,
 «Սէնին մէրհամէթլէրինէ էպէտի սէնա էտէյ-
 իմ»²: Պէնիմ ումիտիմ, փէնահըմ, վէ վալի-
 տէմ Մարիամ, պանա եարտըմ էյլէ, վէ միւ-
 տավէմէթ ալը վէր: Սանա գօշան ապլա զայ
 օլմուշ տէյիլ տիր: Պէն տէ քէնտիմի սանա
 սըլիարըշ էտէրիմ. պանա տախի մէրհամէթ
 էյլէ:

ԵՒՐՄԻ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԻՒԼԱՀԱՉԱ

ՃԵՀԵՆՆԵՄԻՆ ԷԶԻՅԵԹԼԵՐԻ

ՎԷ օճԴԱՐ ԿԻՐԱԽԱՆԵՐ ԿԱԿՈՒԻ ԿԳԻՅԵՐՈՒՆԵՐ 1.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Պիր կիւնահքեար կիւնահ իշխտիյի հաւտէ
իքի նէվի քէմլիք էտէր. իւտտիւն էյլիք օլան
Ալլահը թէրք էտէր, վէ եարատըլմըլ մախ-
լուգլարա տէօնէր: «Պէնիմ ճէմաաթըմ իքի
տիրլիւ քէմլիք իշխտի. պէն՝ ապուհայաթ
փուհարընը թէրք էթտիլէր, վէ քէնտիլէրէ, սու-
թութամազ գուլուլար զազտըլար» 2: Իմտի
կիւնահքեար քիշի Ալլահըն ըիզասընըն մու-
ղայիրինտէ պուլունարազ եարատըլմըլլարա
տէօնտիլիւ իշին, հագգ իւզէրէ ճէհէննէմտէ
տէ օ եարատըլմըլ մախլուգաթտան, եանի ա-
թէշտէն վէ շէյթանլարտան էզիյէթ չէքէքէք
տիր քի, հասսէ զազապը թապիր օլունուր:
Անճագ մատամքի ասըլ կիւնահը կիւնահ է-
տէն էն պէօյիւք թագսիրաթը Ալլահտան էիւզ
չէվիրտիյի տիր. պու ճիհէթ իլէ ճէհէննէմտէ-
քի պաշլընա ազապը տա զարար զազապը օ-
լանագ աըր քի, Ալլահը զայպ էթմէք զազա-
պը տըր:

Եվվէլա հասսէ զազապընը միւլահազա է-

տելիմ: Ճէհէննէմ վար օլտուղու տին մատ-
տէսի տիր: Պու ճէհէննէմ տէտիլիմիզ նէ տիր:
Ալլահա գարշը ասի օլանլար իչին թէրթիպ օ-
լունմուշ պիր մահպուս տըր, պիր էգիյէթլէր
մահալի տիր: Ճէհէննէմտէքի զէնկինին « Պու
էգիյէթլէր մահալինէ »¹ տէյի էթտիլի թապիր
միւհուպինճէ. վէ էօյլէ պիր էգիյէթլէր մա-
հալի տիր քի) օրայա զազէպլէնէն քիշինին
հէր պիր հասսէլէրինէ վէ հէր պիր գուտրէթ-
լէրինէ մութապըզ մալսուսիյէ էգիյէթլէրի օ-
լունագ տըր, վէ պիր քիշի հանկը հասսէսիլլէ
քի Ալլահը տահա զիյատէ ինճիթմիշ իսէ) օ
հասսէսի օ գատար զիյատէ էգիյէթ չէքէճէք
տիր. չունքի « Պիր քիշի հանկը շէյիլէ քի
կիւնահ իշլէրսէ, օնլարըլա տա էգիյէթլէնին »²:
« Նէ գատար քի քէնտինէ շէրէֆ վէրտի վէ
շազ օլտուլոսա) օ գատար տա պունս հիւզն
էտա էտին »³: Կէօզ՝ գարանլըշըլա էգիյէթ-
լէնէճէք. « Բէօրֆէզ վէ գարանլըզ մահալտէ,
էպէտի տիւմանլը մահալտէ »⁴ քի ասլա ըլըզ
թէէսիր էթմէզ: Պիր զափալը քիշի՝ գըրզ սէ-
նէ, էլլի սէնէ՝ էօմրիւ օլտուգճա պիր գարան-
լըզ չուգուր իչինտէ գափալը գալմըշ տէյի ի-
շիտէճէք օլսագ՝ նէ գատար աճրըրտըզ: Ճէ-
հէննէմ իսէ հէր թարաֆը գափալը պիր չուգուր
տուր քի) « էպէտի ըլըզ կէօրմէսին »⁵ ֆէհվա-
սընճա, նէ կիւնէշին պիր շէօլէսի, նէ տէ ասէր
պիր ըլըզ օրայա կիրմէսի մուհալ տըր: Տիւնեա
իւզէրինտէ ըլըզ վէրէն աթէշ՝ ճէհէննէմտէ
քիւլլիէն գարանլըգտան իպարէթ օլաճագ տըր .

1 Ղուկ. ԺԶ. 28:

4 Յովբ. Ժ. 21:

2 Իմաս. ԺԱ. 17:

5 Սաղմ. ԽԸ. 20:

3 Յայտ. ԺԸ. 7:

« Բապպինին սէսի աթէշին ալէֆինի քէսէր »¹ : Պու սէօզէ սուրբ Բարսեղ շէօյլէ մանա վէրիւր քի, Ալլահ թալա ըշըղը աթէշտէն այլըրաճագ. վէ պու ճիհէթլէ օ աթէշին խըղմէթի այտընլըզ վէրմէք տէյիլ, իլլա հագմագ օլաճագ տըր : Վէ պէօյիւք Ալպերտ տախի տահա մուխթա սար օուրէթ իլէ, « Փարլագըղը սըճագըղդտան այլըրաճագ »² տէմիշ տիր : Պու աթէշտէն չըգան թիւթիւն իսէ, Պետրոս առաքեալն սէօզիւնտէն պահա էտէրէք սուրբ Հերոնիմոսուն սէօյլէտիյինէ կէօրէ, օ դարանլըզ ֆուրթու նասընը թահրիք էտէճէք քի, ճէհէննէմտէքիւլէրին կէօզիւնիւ քէօր էտէճէք տիր : Սուրբ Թովմասըն գալլինճէ տախի, ճէհէննէմտէքիւլէրէ՝ անճագ էզիյէթ վէրէճէք շէյլէրի կէօրէպիլէճէք դատար ըշըզ սագլանմըշ տըր : Օ տունուզ ըշըգտա ախէր կիւնահքեարլարըն վէ շէյթանլարըն չիրքինլիյինի կէօրէճէքլէր քի, օնլարա տահա զիյատէ էօրֆ վէրմէք իչին գօրգունճ պիր հիյէթ քէսպ էտէճէք տիրլէր :

Պուրուն էզիյէթլէնէճէք տիր : Պիր գօգմուշ լէշ իլէ պիր օտատա գափալը գալմագ նէ պէօյիւք էզիյէթ տիր : « Օնլարըն լէշլէրինտէն ֆէնա գօգու չըգսրն »³ : Լանէթլի քիշի միլեօնլարճա ախէր Լանէթլիլէրին իչինտէ պուլունաճագ տըր քի, Ղազապ չէքմէք թարաֆընտան սաղ, անճագ փէյտա էթտիքլէրի թէաֆիֆիւն թարաֆընտան պիրէր գօգմուշ լէշ տիրլէր : Սուրբ Պօնավէնթուրանըն գալլինճէ, էյէր քի ճէհէննէմտէն պիր Լանէթլի քիշինին թէնի կէլէճէք օլսայըտը, քէնտի թէաֆիֆիւնիւլլէ

1 Սաղմ. ԻԸ. 7 :

3 Ես. ԼԴ. 3 :

2 Բ. Պետ. Բ. 17 :

ինսանլարը զբոսը կէջիրմէյէ քիֆայէթ էտէր
 իտի: Պու ճիւմիէ պազը շաշքընլար՝ ճէհէնէ-
 մէ կիտէրսէմ եալընը պէյիլիմ եմ, տէրլէր:
 Ա՛ սէֆիլլէր, ճէհէնէմտէ պուլունանլար նէ
 դատար չօգ օլուրսա, օ դատար գիյատէ էգի-
 յէթէ մուհիպ օլուրլար: «Օրատա սէֆիլլէրին
 էքսերիյէթի սէֆալէթի էքսիլթմէզ, իլլա տա-
 հա գիյատէ արթըրը» տէր սուրբ թովմաս:
 Ձերա քէնտի պէտ զօգուլարըյլա, Ֆիյդանլա-
 րըյլա, վէ իզտիհամլարըյլա տահա գիյատէ
 պիրպիրլէրինի էգիյէթլէրլէր. չունքի «Գոյուն
 սիւրիւսիւ կիպի ճէհէնէմէ թէսլիմ օլսուն-
 լար»¹ Ֆէհվասընճա, զըշ էյեամընտա գոյուն-
 լարըն պիրպիրի իւթիւնէ եղըլըլարը կի-
 պի, պունլար տա ճէհէնէմտէ պիրպիրլէրի-
 նին իւզէրինէ եղըլըլար: Հաթթա «Գատըր
 Ալլահըն տարղըն թահազվիւրիւնին շարա-
 պընը օ չըղնասըն»² Ֆէհվասընճա, սըզըլմըշ
 իւզիւմ կիպի Ալլահըն տարղընըղընըն մէն-
 կէնէսի ալթընտա էգիլիլէր: Պունտան տախի
 նէշէթ էտէր դասգաթը դալմազ դադապը. «Թաշ
 կիպի զըմընտանմազ օլսունլար»³: Շէօյլէ
 քի լանէթլի քիշի մպհէր կիւնիւնտէ ճէհէն-
 նէմէ նասըլ տիւշէրսէ, վէ նէ պիր այաղընը,
 նէ տէ պիր էլինի զըմըլտատամայարագ, Ալլահ
 Ալլահ օլտուգճա, էօյլէճէ դալաճագ տըր:
 Գուլազ տախի էգիյէթլէնէճէք օ սէֆիլ վէ
 դաթի ումիտ լանէթլիլէրին միւթէմատի ֆի-
 լեատ ու ֆիդանլարընտան, վէ վայնասուն-
 լարընտան: «Օնուն գորգուսու օնլարըն դու-
 լաղընտա»⁴ Ֆէհվասը իւզէրէ, շէյթանլար

1 Սաղմ. ԽԸ. 13:

2 Յայտ. ԺԺ. 13:

3 Եղ. ԺԵ. 16:

4 Յովբ. ԺԵ. 21:

տա տիւզիյէ շամաթա էտէճէք տիրլէր: Հա-
լինտէն աճիզ խասթէ ուշումագ իսթէր տէ,
եա պիր քէօփէք հաւլամասը, եա պիր չօճուզ
աղլամասը տիյնէմէյէ մէճպուր օլուրսա, նէ
ազիմ սըզընտը տույար: Սէֆիլ լանէթլիլէր,
օ էզիյէթ վերիճիլէրին շամաթասընը վէ պաղ-
ըըշլարընը էպէտ էլ ապատ հիչ տուրմասըզ
տիյնէյէճէք տիրլէր: Պօղազ տա, աճըզտան
էզիյէթլէնէճէք: լանէթլի քիշի քէօփէք աճ-
ըըշլ շէքէճէք տիր. «Գէլփիլէր միսալի աճըզ-
տան թէլէսիյէճէքլէր»¹. լաքին պիր լօգմա
էքմէյէ տէսթիրէս օլմայաճագ: Տերեանըն սու-
լարընըն թէսքին էտէմէյէճէյի տերէճէտէ պիր
շէտիտ սուսուզլուգտան տախի գաւրուլուպ,
տամլասընա պիլէ նախ օլմայաճագ: Ճէհէն-
նէմտէքի զէնկին տէ պիր տամլա սու տէյի
հասըրէթ շէքէր իտի. լաքին նէ պուլա պիլտի,
նէ տէ էպէտէն պուլա պիլէճէք տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ, էֆէնտիմ, սէնին լսւթիուենու տա, զա-
գապլարընը տա իշ եէրինէ գօմայան զալիմ,
իշթէ սէնին հուզուրուետա տըր: Յիսուսուամ
էյէր սէն պանա թէրահիմ էթմիշ օլմասալը-
տըն, պէնիմ հալիմ նիճէ օլուրուտու: Պէնիմ
կիպի նիչէ նիչէլէրին էլան եանըպ գաւրուլ-
տուզլարը օ գօգմուշ քիւլլաանտա աճապա գաչ
սէնէլէրտէն պէրի պէն տէ պուլուենաճաղը-
տըմ: Ա՛ պէնիմ գուրթարըճըմ, պու շէյի միւ-
լահալա էթտիքճէ նասըլ սէնին մուհապէթին

իլէ եանըպ թութուշմայօրում: Պուենտան սէնի
թէքարէն ինճիտէ պիլէճէյիմ: Ահ Յիսուսուամ
պու շէյ մինպաստ վազը օլմասըն. պին քէրէ
էօլմէք պանա տահա խայլըլ տըր. մասամ
քի պանա մէրհամէթ էթմէյէ պաշլատըն, պու
իշի պաշա չըգար: Սէն պէնի զօգմուշ կիւ-
նահլարմըն իշինտէն չէքտին չըգարտըն, վէ
պուենհա մուհապէթ իլէ սէնի սէվմէյէ պէնի
չաղըրտըն. էօյլէ իսէ պու իհասնը տա էյլէ
քի, պու վէրտիյին վազթը պիւսպիւթիւն սէնին
ուղըրուենա սարֆ էտէյիմ: Լանէթլիլէր պու
պանա փէշքէշ էթտիյին վաթթըն պիր կիւնիւնէ,
պիր սասթընա մալիք օլմայա ահապա նէ դա-
տար հասրէթ չէքէրլէր: Ես պէն նէ եափա-
ճաղըմ: Օ վազթը սէնի ինճիտէճէք շէյլէրէ
սարֆ էթմէքտէմի տէվամ էտէճէյիմ: Եօգ Յի-
սուսում, Եօգ շիմտիյէ գատար պէնի ճէհէն-
նէմտէն խէլաս էտէն ազիզ գանընըն սէվապ-
լարը իշին օլսուն, պու շէյէ միւսաստէ էթ-
մէ: Սէնի սէվէրիմ, ես իւստիւն էյլիք. վէ սէ-
վտիյիմ իշին տէ, սէնի ինճիթմիլ օլտուղում
աճըրըմ. պիր տահա սէնի ինճիթմէք տէյիլ, իլա
տաիմա սէվմէք իսթէրիմ: Ես պէնիմ սուլթա-
նրմ, վէ վալիտէմ պիքիր Մարիամ, պէնիմ ի-
շին Յիսուսա լիճա էյլէ. վէ միւսավէմէթին,
վէ օնուն աղիզ մուհապէթիւնին փէշքէշին պա-
նա ալը վէր:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Լանէթլիլէրին հասսէսինի զիյատէ էզիյէթ-
լէյէն զազապ ճէհէննէմին աթէշի տիր քի,
գուվվէթի լամիսէյէ ճէֆա վէրիւր. « Պինամուս-
լարըն թէնինին ճէլատը էպէտի աթէշ, վէ

էօլմէզ գուրտ տուր »¹ : Պու սէպէպ իջին տէ՛
 էֆէնտիմիզ շէրաաթ կիւնիւնտէ « Կիտին պէն-
 տէն լանէթլիէր էպէտի աթէշէ »² տէյէրէք,
 մահզա պու զազապը զիքը հտէր : Աթէշ զա-
 զապը պու տիւնեատա տախի հէր զազապտան
 աղըր տըր . լաքին պիղիմ աթէշիմիզ իլէ ճէ-
 հէննէմին աթէշի մապէյնինտէ օ զատար ֆէրզ
 վար աըր քի « Օնա րուպարէն պու պիղիմ ա-
 թէշիմիզ պօյայըլա րէսմ օլմուշ կիպի տիր »
 տէր սուրբ Օգոստինոս : Վէ Ֆէրարեան սուրբ
 Վինչենցիոս տախի, պիղիմ աթէշիմիզ օնուն
 եանընտա սօուգ սայըլըր, տէր : Սէպէպի նէ՛
 տիր տէրսէն, պու աթէշ պիղիմ ֆաիտէմիզ
 իջին խալզ օլմուշ տուր . աւճադ ճէհէննէմին
 աթէշինի Ալլահ թալա մահզա ճէզա վէրմէք
 իջին խալզ էթմիշ տիր : Տերտուղիանոսուն տա,
 « Ինսանլարըն իգթիզասը իջին օլան աթէշ՝ Ալ-
 լահըն ատալէթինէ ալաթ օլան աթէշտէն փէք
 չօզ ուզադ տըր » տէմէսի՝ իշթէ պու տուր :
 Պու ինթիգամ ալըճը աթէշի եագան Ալլահըն
 տարղընըղը տըր . « Պէնիմ խըշմըմտան աթէշ
 եանմըշ տըր . վէ սիզին իւզէրինիզտէ թութու-
 շաճադ »³ : Պու սէպէպէ մէպնի Եսայի մար-
 գարէ ճէհէննէմին աթէշինէ՝ աթէշին խուլա-
 սասը թապիր էթմիշ տիր⁴ : Եֆէնտիմիզին « Կի-
 տին աթէշէ » տէմէսի՝ աթէշին իջինէ աղնա-
 շըլաճադ տըր . շէօյլէքի քիւլխան իջինտէ պիր
 աղաճ կիպի, օ սէֆիլ լանէթլի տէ աթէշտէն
 մուհասէրէ օլաճադ տըր : Վէ ալթընտա, իւս-
 թինտէ, էթրաֆընտա աթէշ տէրեասը պուլա-
 ճադ տըր : Քէհէննի պիր պալըղըն սու իջինտէ-

1 Սիր. Է. 19:

2 Մատ. Ի. 41:

3 Երեմ. Ժ. 14:

4 Լիս. Դ. 4:

քի հալի կիպի, օ տա տօգունուրսա՝ ամէշէ տօգունանագ, պագարսա՝ ամէշէ պագանագ, նէֆէս ալըր վերիբսէ՝ ամէշի ալըպ վերեճէք տիր: Վէ պու ամէշ սալթ խարէճտան լանէթլի քիշինին էթրաֆընը մուհասերէ էթմէք անյիլ, իլա օնու հղիյէթլէմէք իշին էն տէրունինէ գատար իշլէյէճէք տիր: Օնուն վիճուտի եէք-փարէ ամէշ քէսիլէճէք: շէօյլէ քի գարնընտա պաղըրսագլարը, կէօքսիւնտէ եիւրէյի պաշըն-տա պէյնի, տամարլարընտա գանը, քէմիքլէ-րինտէ իլէյի տախի եանըպ գավրուլաճագ տըր-վէ հէր պիր լանէթլի քէնտի քէնտինէ պիր ամէշ ֆուրունու քէսիլէճէք տիր:

Պաղը քիշիւնը, պիր կիւնէշլի եօլտա եիւ-րիւմէյէ, ամէշ օլան պիր օտատա օթուրմայա, մուստան սըլըրայան պիր պըվըլճըմա թահամ-միւլ էտէմէզ իքէն, օ եէյիճի ամէշտէն հիջ գօրգմազլար: Պիր եըրթըճը ճանավար պիր քէօրփէ քէշի եավրուսունու նասըլ եէրսէ, ճէ-հէնէմին ամէշի տէ լանէթլի քիշիլի էօյլէ եէր, ամմա էօլտիւրմէզ: Դամիանեան սուրբ Պետրոս շէհվանի քիշիյէ իթապ էտէրէք, սէ-ֆիհիլէրինտէ իսթէտիյին գատար տէվամ էյլէ. անճագ պիր կիւն, հաթթա պիր կէճէ կէլէճէք քի, սէնին սէֆիհիլէրին գաթրան կիպի պաղըրսագլարընա եափըշըպ, ճէհէն-նէմտէ սէնի եագանագ ալէֆլէրի տահա զիյա-տէ շիտտէթլի վէ հղիյէթլի էտէճէք տիր, տէր: Սուրբ Հերոնիմոս տախի իլավէ էտէր քի, տիւ-նետըն ճէմի հղիյէթլէրի, վէ եան, պաշ, ճիյէր վէ սինիր աղըրլարը կիպի աղըրլարըն քեաֆֆէսի պու ամէշտէ մաղպութ տուր:

« ձեհէննէմտէքի կիւնահեարլար պիր աթէշ-
տէ հէր նէվի եղիյէթի պուլուրլար » տէր: Պու
աթէշտէ սոուգ ազապը տա մէվճուտ տուր .
անճագ շունու պիլմէլի քի, ճէհէննէմին ա-
զապլարընա րուպարէն, պու տիւնեանըն ա-
զապլարը կէօլկէ նէվինտէն տիրլէր: Ոսկեքե-
րանըն սէօզիւ միւճուպինճէ:

Ճանըն հէր պիր գուտրէթլէրինին տէ քէն-
տիրլէրէ մախսուս եղիյէթլէրի օլաճագ տըր: Լա-
նէթլի քիշի գուվլէի հաֆըզասրնտա եղիյէթ
չէքէճէք տիր, սէլամէթէ եէթիշմէք իչին պու
էօմիրտտէ մալիք օլտուղու, վէ զայ օլմայա
գուլլանաըղը վագթը, վէ Ալլահտան ալմըշ օ-
լուպ գուլլանմագ իսթէմէտիյի լութուֆլարը
տէրխաթըր էթմէյիլէ: Ֆիքրինտէ եղիյէթ չէ-
քէճէք տիր, օ աղիմ էյլիքլէրի, եանի ճէննէ-
թի վէ Ալլահը զայ էթտիյինի, վէ պու զայա-
թա արթըգ չարէ օլմաաըղընը միւլահագա էթ-
մէյիլէ: Րատէթինտէ եղիյէթ չէքէճէք տիր,
« կիւնահեարլարըն արգիւսիւ զայ օլսուն » *
Ֆէհվասը իւզէրէ, հիչ պիր իսթէտիյի շէյին
էլինէ կէչմէյէճէյինի կէօրմէյիլէ: Սէֆիլ պի-
չարէ, հանկը շէյէ քի արգիւ չէքէրսէ՝ մին-
պաատ հիչ պիրինի պուլամայաճագ. վէ հան-
կը շէյ քի մէնֆուրույուսա՝ տաիմա օնլարը,
եանի էպէտի ազապլարը պուլաճագ տըր: Է-
ղիյէթլէրտէն գուրթուլուպ րահաթլըգ պուլ-
մագ իսթէյէճէք, լաքին տաիմա եղիյէթ չէ-
քիպ, ասլա րահաթլըգ պուլամայաճագ տըր:

Ահա Յիսուս ուսում, սէնին դանըն, վէ Էօլիւմիւն տիւր պէնիմ ումիտիմ: Սէն պէնի Էպէտի Էօլիւմտէն խելաս Էթմէք իջին Էօլմիւնսին: Ահա Էթէնտիմ. պուսնա տէֆա ճէհէննէմէ մուսթա-հազ օլմուշ օլան պէնիմ կիպի սէֆիլտէն զիյա-տէ սէնին սիյասէթլէրինին սէվսպլարընա իլհազ օլմուշ վարմը տըր աճապա: Տէ, պանա գուլ-շանտըղըն լութուֆլարա պուսնտան պէօյլէ նամ-քեօր եաշամայա պէնի զօյ վէրմէ: Պէն ճէհէն-նէմին Էգիյէթ վէրիճի աթէշինտէ եանմայըպ, սէնին մուհապէթինին թաթլը աթէշիլէ եա-նայըմ տէյի, սէն պէնի օ աթէշտէն խելաս Էթտին: Էյլէ իսէ պանա եարտըմ էյլէ քի, սէնին արգիւնիւ թէքմիլ էտէ պիլէյիմ: Էյէր շիմտի ճէհէննէմտէ պուլուսմուշ օլայըտըմ, արթըզ պիր տահա սէնի սէվէմէյէճէք իտիմ-անճազ մատամքի էլան սէվէ պիլիւրիմ, օնուս իջին սէվմէք իսթէրիմ: Սէն քի պէնի պու գա-տար սէվմիշսին, պէն տէ սէնի սէվէրիմ, եա պէնիմ գուլթարընմ: Պու գատար վազըթ սէ-նի ուսուտարազ պէն նաւըլ եաշայա պիլմի-շիմ: Սէնին պէնի ուսութմատըղընա թէշէք-քիւր էտէրիմ: Էյէր սէն պէնի ուսութմուշ օ-լայըտըն, շիմտի եա ճէհէննէմտէ պուլուսմա-լըլըտըմ, եա տա կիւնահլարըմա աճը տույմա-մալըլըտըմ: Սէնի ինճիթտիյիմ իջին եիւրէ-յիմտէ տույտուղըմ պու աճը, վէ սէնի զիյա-տէ սէվմէյէ գալպիմտէ օլան պու արգիւ, հալա պանա մուսվէնէթ էտէն լութփուսուն պիրէր էտէրի տիւրէր: Պուսնար իջին սանա թէշէք-

քիւր էտէրիմ, Յիսուսում: Պուշտան սօղրա
գալան էօմրիւմիւ սանա վէրմէյէ ումիտ էտէ-
րիմ: Հէր շէյտէն իսթիֆա էտէր, վէ եալընըզ
սանա խըզմէթ էթմէք վէ սէնի խօշնուտ էթ-
մէք իսթէրիմ: Տաիմա մուսթահազ օլտուղում
ճէհէննէմի, վէ պանա էթտիյին քէրէմէրի խա-
թըրմա կէթիւր. վէ թէքար սէնտէն եիւզ չէ-
վիրմէյէ, վէ քէնտիմ քէնտիմի օ էզիյէթլէր
չուգուրունա մուսթահազ էթմէյէ պէնի պը-
րագմա: Եւ Ալլահ վալիտէսի, պէնիմ կիպի
կիւնահքեար իչին ըիճա էյլէ: Սէնին շէֆաաթըն
պէնի ճէհէննէմտէն խէլաս էթմիշ տիր. եւ
պէնիմ վալիտէմ, եինէ պու շէֆաաթընըլա պէ-
նի կիւնահտան տա խէլաս էյլէ քի, թէքարէն
պէնի ճէհէննէմէ մուսթահազ էտէ պիլէճէք
շէյ եալընըզ օ տուր:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Զարար զազապընա ըուպարէն պու զազապ-
լարըն ճիւմլէսի տէ հիչ նէվինտէն տիր: Ճէ-
հէննէմի ճէհէննէմ էտէն նէ գարանըզտըր, նէ
ֆէնա գօգուլար տըր. նէ ֆիրեատ ու ֆիղանլար
տըր. նէ տէ աթէշ տիր. ճէհէննէմի ասըլ ճէ-
հէննէմ էտէն ազապ՝ Ալլահը զայպ էթմէք
ազապը տըր: Պու սէպէպտէն էօթրիւ « Թէք
Ալլահտան մահրումիյէթ օլմասըն տա, նէ գա-
տար էզիյէթ օլուրսա գօ օլսուն » տէր սուրբ
Պրուսն: Վէ սուրբ Յովհան Ոսկեբերան « Պին-
լէրճէ ճէհէննէմ տէսէն եինէ պու աճըյա մա-
նէնտ պիր շէյ սէօյլէմիշ օլմագսըն » տէր:
Հաթթա սուրբ Օգոստինոսուն գալլինճէ, էյէր
լանէթլիլէր Ալլահըն ճէմալինէ մալիք օլսա-

լար» «Հիջ պիր ազապ տուլմազլար, վէ ճէ-
հէննէմ օնլարա ճէննէթ կիպի օլուր»։ Պու-
ազապըն նէ օլտուղունու պիր ճիւղի աղնամազ
իչին, շունու միւլահազա էթմէլի քի, պիր
քիշի մեսէլա պին ղուրուշ տէյերլի պիր միւ-
ճէվհէր ղայպ էտէճէք օլսա, կէրէկի կիպի ա-
ճը տուլար, էյեր իքի պին ղուրուշ տէյերլի
օլսա, իքի գաթը աճը տուլար. էյեր տէօրթ
պին ղուրուշ տէյերլի օլսա, տահա ղիյատէ
աճը տուլար։ Վէլ հասըլ, ղայպ օլան շէյին
տէյերի նէ գատար ղիյատէ օլուրսա, աճըսը
տա օ գատար ղիյատէ օլուր։ Եյ իմտի Լա-
նէթլի քիշինին ղայպ էթտիյի էյլիք նէ տիր։
Նիհայէթսիզ պիր էյլիք տիր. պիր Ալլահ տըր։
Պունուն իչին սուրբ Թովմաս «Լանէթլիէրին
ղազապը նիհայէթսիզ տիր, չունքի նիհայէթ-
սիզ պիր էյլիյի ղայպ էթմէք տիր» տեր։

Պու ղազապտան շիմտի եալընը սուրբլար
գօրգարլար։ Սուրբ Օգոստինսուն գալլիննէ.
«Պու շէյ խօրլայանլարա տէյիլ, սէվէնլէրէ ա-
զապ տըր»։ Սուրբ Իգնատիոս Լոյոլա, էֆէն-
տիմ, հէր ղազապա գաթլանըրըմ, Լաքին սէն-
տէն մահրում գալմայա տայանամամ, տեր ի.
տի։ Լաքին կիւնահքեարլար պու ղազապը հիջ
աղնամազլար. չունքի օ սէֆիլլէր գարանլըզ-
տա եաշատըզլարը էճիլտէն, ալլարճա, սէնէ-
լէրճէ Ալլահազը եաշատըզլարընը վաղիֆէ պի-
լէ էտինմէղլէր։ Հալ պու. քի՝ նէ աղիմ էյլիք
ղայպ էթմիշ օլտուղլարընը էօտիւքտէն օ-
ղրա թանըյաճազ տըրլար։ Սուրբ Անտոնինու
սուն սէօղիւնէ կէօրէյ «Ճան թէնտէն ալը-
լըննա, իւստիւն էյլիք օլան Ալլահը, վէ քէն-
տինին օնուն իչին եարատըրմը օլտուղունու
աղնայաճազ տըր»։ Վէ օ անտէ քէնտի իւս-

տիւն էլ լինի՝ դուճագլամայ տալորն աճադ
տըր. լաքին կիւնահատ պուլունտուղու հալ-
տէ Ալլահտան րէտտ օլունահագ տըր: Պիր ալ
զաղարը պիր թավչան կէօրիւր, վէ զինճիր ի-
լէ պիր քիմսէ օնու զապթ էթմէք իսթէրսէ,
գօշուպ օ ալը թութմագ իչին օ զինճիրտէն
գուրթուլմայա նէ գատար հըզլանըր չապա-
լանըր: Ճան տախի թէնտէն այրըլտըղընտա
թապիի պիր հըզըլա Ալլահա տօղրու ճէլպ օ-
լուր. անճագ կիւնահ օնու Ալլահտան ալը-
րըպ, ճէհէննէմէ կէօնտէրիր: «Կիւնահընըզ
Ալլահըլա սիզին արանըզը աչար»¹, տէր Ե-
սայի մարգարէ: Պու ճիհէթ իլէ ասըլ ճէհէն-
նէմ օ լանէթին իլք «Կիտին պէնտէն լանէթ-
լիլէր» քէլամընտա տըր: Կիտին, տէյէճէք Յի-
սուս Քրիստոս, պիր տահա եիւզիւմիւ կէօր-
մէնիզի իսթէմէմ: «Էյէր պիր քիմսէ պինլէր-
ճէ ճէհէննէմ գօսա, Քրիստոստան գօվուլուպ
րէտտ օլունմայա մանէնտ օլաճագ պիր շէյ
սէօյլէմիշ օլամագ» տէր Ոսկեքերան: Հաչան
քի Դաւիթ էվլատը Աբիսողոմու պիր տահա
կէօղիւմ կէօրմէսին տէյէրէք գօվտույսուսա,
պու զազապ Աբիսողոմա օ գատար աղըր կէլ-
տի քի, փէտէրիմէ սէօյլէյին եա եօղսա պէնի
կէօրմէյէ րուլստաթ վէրսին, եա եօղսա պէնի
գաթլ էթսին տէյի սէօյլէտի²: Իքինճի Փիլիպ-
պոս փատիշահ րիճալտան պիրինին քիլիսէտէ
իքրամսըզըլըլա տուրտուղունու կէօրիւպ,
«Ձըք կէօղիւմ կէօրմէսին» տէտիյիսէ, օ րի-
ճալա պու զազապ օ գատար կիրան կէլտի քի,
էվինէ կէլըր կէլմէզ քէտէրինտէն էօլտիւ:
Էյլէ իսէ հաչան քի Ալլահ թալա պիր կիւ-

նահաքեարա Էօլիւմիւ սաաթընտա, չըգ գար-
չըմտան, պիւ տահա սէնի կէօզիւմ կէօրմէ-
սին «Եիւզիւմիւ շունլարտան չէվիրէյիմ... վէ
ջօգ մուսիպէթլէր վէ սըզլէթլէր պուլսուն օն-
լարը»¹, տէյէճէք օլուրսա, օնլարըն հալի
նիճէ օլուր: Օ վազըթ Գրիստոսուն լիսանըն-
տան օ քէլամ տա իշիտիլէճէք տիր քի, «Սիգ
պէնիմ ճէմաաթըմ տէյիլսինիզ, պէն տէ սի-
զին հիչ պիր շէյիլնիզ տէյիլիմ»²:

Փէտէրի Էօլէն պիր Էվլատա, Էրքէյի Էօլմիւշ
պիր զէվճէյէ, ահ փէտէրիմ, ահ Էրքէյիմ, սէ-
նի պիր տահա կէօրմէյէճէյիմ, տէմէք, նէ
պէօյիւք աճը տըր: Ահ, էյէր քի պիր լանէթ-
լէնմիշին աղլամասընը իշիտէյիտիք, վէ էյ
ճան, նիճին պու գատար աղլայօրսուն տէյի
սիւալ Էտէյիտիք, աղլար Էանարըմ, չունքի
Ալլահը զայպ էթտիմ, վէ պիր տահա օնու
կէօրէճէյիմ Էօգ տուր, տէյի ճէվապ վերրի-
տի: Օ սէֆիլ պիշարէ պարի ճէհէննէմտէ Ալ-
լահընը սէվիպ, օնուն մուրատընա քէնտինի
ույտուրա պիլսէ նէ ալա: Լաքին հայըր. չուն-
քի պունու Էտէ պիլսէ, ճէհէննէմ արթըգ ճէ-
հէննէմլիքտէն չըգարուր: Օ սէֆիլ արթըգ
Ալլահըն մուրատընա թէսլիմ օլամազ. չունքի
Ալլահըն մուրատընըն տիւշմէնի օլմուշ տուր:
Ալլահընը արթըգ սէվէմէզ տէ. իլա օնու
րէտտ Էտէր, վէ Էպէտի ըէտտ Էտէճէք տիր.
վէ Ալլահըն պիր իւստիւն էյիլք օլտուղունու
թանըյլպ, վէ նիհայէթսիզ պիր մուհապէթէ
լայըգ օլտուղունու պիլէրէք, քէնտինին տէ
օնու ըէտտ էթմէյէ մէճպուր օլտուղունու կէօր-
մէք, ասըլ օնուն ճէհէննէմի օլաճագ տըր:

ձէնովալը սրբուհի կատարինէ՝ սէն քիմսին տէյի շէյթանա սիւալ էթտիյիսէ) «Ալլահ մուհապէթինտէն մահրում օլան զալիմիմ» տէյի ճէվապ վէրտի: Լանէթլի քիշի Ալլահա ատավէթ էտիպ, հէմ Ալլահա, հէմ օնուէն քէնտինէ էթտիյի էյլիքլէրէ, եանի եարաթաըղընա, գուրթաը տըղընա, խորհուրդլարա, վէ պաշգանա մկրտութիւն վէ ապաշխարութիւն խորհուրդլարընա, վէ հէփսինտէն զիյատէ սուրբ հաղսրդութիւն խորհուրդլարնա գարշը լանէթ պէտտուա օգուլանագ տըր: ձէմի մէլաիքլէրէ վէ ազիզլէրէ, ալէլլուսուս պէքճիսի օլան մէլաիքէ, քէնտի շէֆաաթճըսը օլան սուրբլարա, հէփսինտէն զիյատէ Ալլահանի վալիտէյէ ատավէթ էտէճէք տիր: անագ պաշընա ամենասուրբ Երրորդութիւնա, խուսուսուլա քէնտի սէլամէթի իշին էօլէն Ալլահ էվլատընա, օնուէն եարալարընա, զանընա, սիյասէթլէրինէ վէ էօլիւմիւնէ գարշը սէպթ էտիպ լանէթլէր Ֆըրլատանագ տըր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՑԱԶ

Ահ Ալլահըմ, սէն պէնիմ իւստիւն վէ նիհայէթսիզ էյլիյիմ իքէն, հիւսնի բիզամըլա պէն սէնի պուէնա տէֆա զայըպմը էթմիշիմ: Կիւնահրմըլա սէնի զիյատէ ինճիաէճէյիմի, վէ սէնին լութֆուէսա զայպ էտէճէյիմի պիլիր իքէն, երինէ օ կիւնահը իշլէմիշիյիմ: Ահ, եա Ալլահ էվլատը, էյեր քի պէնիմ աշգըմա սէնի խաչա մըլալանմըշ կէօրմէսէյիտիմ, սէնտէն աֆվըզ տիլէմէյէ վէ սւմիտ էթմէյէ ճէսարէթիմ օլմազըտը: Եա էպէտի փէտէր, պանա պագմա, իլա պէնիմ իշին սէնտէն մէրհամէթ

տիւղէյն շու սէվկիււլիւ եվլատընա պազ տա օ-
նուն ըրճասընր գապուլ էտիպ պանա աֆվէյլէ:
Պէն շիմտի պիր տահա սէնի սէվէ պիւմէք,
վէ զայպ էթտիյիմ լութֆուէնու թէքրար գա-
զանա պիւմէք ումիտինտէն մահրում օլարազ
նիէ սէնէլէրտէն պէրի ճէհէնէմտէ պուլու-
նահաղըտըմ: Եւ Ալլահըմ, պու տիւնեանըն
պայաղը սէֆալարը իչին սէնին տօթլուղուն-
տան կէրի տուրմայըլա, վէ սէնին մուհապէ-
թինի խօրլամայըլա սանա էթտիյիմ պու սի-
թէմ իչին, հէր քէտէրտէն զիյատէ աճըր վէ
փիւշման օլուրում: Ահ, քէշքի պին քէրըէ էօլ-
միւշ օլայըտըմ: Նասըլ պու տէրէճէտէ քէօր
վէ տիւմանէ օլմուշում: Էֆէնտիմ պու իշէ-
տիյիմ քէմլիքէրին չարէսինի կէօրէ պիւմէք
վազըթ վէրտիյին իչին սանա թէշէքքիւր է-
տէրիմ: Վէ մատամքի մէրհամէթինտէն նաշի
ճէհէնէմտէն աըշարըտայըմ, վէ սէնի սէվէ
պիլիրիմ, էօյլէ իսէ սէնի սէվէրիմ, եւ րապ-
պիմ, վէ սէվմէք իսթէրիմ: Քիւլլէն սանա
տէօնմէյի արթըզ կէհիքտիւմէք իսթէմէմ: Սէ-
նի սէվէրիմ, եւ նիհայէթսիզ էյլիք, սէնի
սէվէրիմ, եւ պէնիմ հայաթըմ, խազնէմ, մու-
հապէթիմ, վէ հէր շէյիմ: Եւ էֆէնտիմ,
պանա իպրազ էթտիյին մուհապէթի, վէ մուս-
թահազ օլտուղում ճէհէնէմտէ տաիմա խաթը-
ըմա կէթիւր քի, պու միւլահազա տաիմա
սանա մուհապէթ մամէլլէրի էթմէյէ, վէ տաի-
մա սէնի սէվէրիմ, սէվէրիմ տէյի սէօյլէմէյէ
պէնի հայըշլանտըրսըն: Եւ ազիզ պիքիւր Մա-
րիամ, եւ պէնիմ սուլթանըմ, ումիտիմ, վէ
վալիտէմ, էյէր քի ճէհէնէմտէ օլայըտըմ,
սէնի տէ արթըզ սէվէմէյէճէք իտիմ: Սէնի
սէվէրիմ, վալիտէմ, վէ սէնի վէ Ալլահըմը

Եւ յամենայն պիտի տաճար
 զիւր զանազան զանազան
 զանազան զանազան զանազան
 զանազան զանազան զանազան

ԵՒՐՄԻ ԵԷՏԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՃԷՀԻՆՆԷՄԻՆ ԷՊԷՏԻԼԻՅԻ

Վե օնչար կիթսինչեր էպետի էգիյեթլերէ՜:

ԻԼՔ ՀԻՍՄԷ

Ճէհէննէմ էյէր էպէտի օւմասս, ճէհէննէմ օւմազըար: Միւտտէթի ազ օլան ճէզա պէօյիւք պիր ճէզա տէյիւ տիր: Պազը խասթէնին եւրասընը քէսէրէր. պազը թէշէնիշ օւմուշլարը տաղլարար. վազաս աղըըսը շէտիտ օլուր. լաքին ազ վազըթ սիրաիյիւ իշին, պիր պէօյիւք էդիյէթ սայըլմազ: Անճադ էյէր քի օքէսմէք, եա եազմադ, պիր հաֆիթա, եախօտ պիր այ սիրւէնէք օլա՞ն նէ պէօյիւք էդիյէթ օլուրուտու: Հաջան քի պիր էդիյէթ չօդ վազըթ սիրւէրսէ, մէսէլա պիր կէօզ աղըըսը, պիր տիշ աղըըսը, հէր նէ զատար խասֆիֆ տախի օլսա, տայանըլմազ պիր էդիյէթ օլուր: Աղըըեա նէ հաճէթ: Պիր թազլիտ օյւնու, պիր չալիը պիւէ՞ չօդ, եախօտ սապահտան ագշամա զատար սիրւէնէք օլսա, օսանըլդտան թաշամիւլ կէլմէզ օլուր: Եա պիր այ, եախօտ պիր սէնէ սիրւէնէք օլսա, նիճէ օլուր: Եա ճէհէննէմտէ քի, տաիմա պիր օյուէ սէյր էթմէք, տաիմա պիր չալիը տիյնէմէք տէյիւ.

եալընըզ պիր կէօզ, եախօտ տիշ ալըըսը տէյ-
իլ, սալթ պիր քէսմէք եախօտ եագմագ աճըսը
տէյիլ, իլլա հէր էղիյէթ, հէր ալըը օնտա
մէվնուտ տուր, օ ճէհէննէմ նաճըլ օլաճագ
տըր: Հէմ նէ դատար վագըթ տէրսէն. էպէ-
տէլ ապատ. « Կէճէ վէ կիւնտիւզ էղիյէթ չէ-
քէճէքլէր » 1:

Պաւ էպէտիլիք տէտիյիմիզ, պիր գըյաս, պիր
շիւպհէ տէյիլ, իլլա տին մատտէսի տիր. քի-
թապը շէրիֆին հէր պիր մահալինտէ Ալլա-
հըն շահատէթ էթտիյի պիր հագիգաթ տըր:
« Կիտին պէնտէն լանէթլիլէր էպէտի աթէշէ » 2:
« Վէ օնլար կիթսինլէր էպէտի էղիյէթլէրէ » 3:
« Օնլար քի էպէտի էօլիւմ ինթիգամը չէքէ-
ճէքլէր » 4: « Հէր շէյ աթէշ իլէ թուզլան-
սըն » 5: Թուզլան հէր պիր շէյի սագլատըղը
կիպի, ճէհէննէմին աթէշի տէ, լանէթլիլէրի
էղիյէթլէտիյի աբատա. պիր թարաֆտան տա
թուզ խըզմէթի էտէրէք, օնլարըն էօմրիւնիւ
սագլար: Սուրբ Պէրնարտոսուսն սէօզիւ միււ-
ճուպինճէ « Օրանըն աթէշի էօյլէ պիր եագար
քի, պիր թարաֆտան տա տաիմա սագլ սագ-
լար »:

Եյ իմտի պիր կիւն սէֆա սիւրմէք իչին,
հանլը տիվանէ եիրմի օթուզ սէնէ պիր չու-
գուրտա դափանըզ գալմայը իխթիյար էտէր:
Եյէր քի ճէհէննէմին միւտտէթի եիւզ սէնէ
օլայըտը, պէն նէ սէօյլէյօրումի իքի, իւչ սէ-
նէտէն զիյատէ օլմասայըտը, պիր տագիգէլիք
ալչագ պիր սէֆա իչին, իքի իւչ սէնէ աթէշէ

1 Յայտ. Ի. 10:

4 Բ. Թէս. Ա. 9:

2 Մատթ. ԻԵ. 46:

5 Մարկ. Թ. 48.

3 Մատթ. ԻԵ. 46:

մուսթահազ օլմազ երնէ տիվանէլիյին էն պէօյ-
իւյիւ օլսւրստու: Հալ պու քի մասլահաթ
եիրմի, օթուզ սէնէ, պին, եիւզ պին սէնէ
իւզերինէ տէյիլ, իլլա պէր գարար վէ պիր
տէվամ օ էզիյէթլէրի չէքմէք իւզերինէ տիր
քի, նէ պիթմէք իհթիմալի վար, նէ տէ խա-
ֆիֆլէնմէք: Էօյլէ իսէ սուրբլարըն տիւնեա
իւզերինտէ, վէ զայ օլմազ թէհլիքէսինտէ պու-
լունտուզլարը վազըթ աղլայըպ տիթրէտիքլէ-
րինտէ հազլարը վարըմըշ: Մութլուլսւ Հայր
Խսայի օրուհլար թուլթարադ, ապաշխարանք-
լար չէքէրէք չէօլտէ պուլունտուզու վազըթ,
« Վայ պէն սէֆիլէ քի, հալա ճէհէննէմ ա-
թէշինտէն խէլաս օլմուշ տէյիլիմ » տէյերէք
աղլարըտը:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

ԱՏ Ալլահըմ, էյէր նիշէ տէֆա մուսթահազ
օլտուղումա կէօրէ, պէնի ճէհէննէմէ կէօն-
տէրմիշ, վէ պատէհու մէրհամէթին իլէ պէնի
օրատան չըգարմըշ օլայըտըն, սանա նէ գա-
տար պօրհլու օլահաղըտըմ, վէ օնտան սօղրա
նէ գատար էյի էօմիւր սիւրմէյէ պաշլարը-
տըմ: Նիմտի քի տահա պէօյիւք պիր մէրհա-
մէթ իլէ օրայա տիւշմէքտէն պէնի էսիրկէ-
տին, նէ եափահաղըմ, թէքրարէն սէնի ին-
ճիտիպ տէ տարղընլըղընը թահրիքմի էտէ-
ճէյիմ քի, ճիտտ օլարադ պէնի օրայա կէօն-
տէրէսին, վէ պէնիմքինտէն էքսիք կիւնահլար
ըլա էլան էանմադտա օլան ասիլէրին մահ-
պուտունտա պէնի էզիյէթլէյէսին: ԱՏ զուր-
թարըճըմ, կէճմիշ էօմրիւմտէ պէօյլէ էթտիմ,
կիւնահլարըմը աղլամադ իշին վէրտիյին վազ-

Թը գուլլանահագ եէրտէ, սէնի տահա զիյատէ
կիւնէնտիրմէյէ սարֆ էթտիմ: Պանա պու գա-
տար թահամմիւլ էտէն էօլչիւսիւզ էյլիյինէ
թէշէքքիւր էտէրիմ: Էյէր սէնին սապրըն էօլ-
չիւսիւզ օլմայայըտը, պանա նիճէ թահամ-
միւլ կէթիրէ պիլիւրիտին: Էյ իմտի շիմաիյէ
գատար պանա պէքլէտիյին իչին թէշէքքիւր
էտէրիմ. շիմտի տէ պանա նուր վէրիպ տի-
վանէլիյիմի, վէ կիւնահլարլմըլա սանա էթ-
տիյիմ սիթէմի թանըթտըրտըղըն իչին սօն տէ-
րէճէ թէշէքքիւր էտէրիմ: Պու ճիհէթ իլէ օն-
լարտան իքրահ էտէր վէ ճան ու կէօնիւլտէն
փիւշման օլուրում, ազիզ սիյասէթլէրին իչին
օլսուն աֆվ էյլէ պանա Յիսուսում, վէ լութ-
ֆունուլա պանա եարտըմ էյլէ քի սէնի պիր
տահա ինճիթմէյէյիմ: Պիր մահացու կիւնահ
տահա իշլէրսէմ, պէնի քիւլիէն եիւզտէն պը-
րագըրսըն տէյի հազզ իւզէրէ գօրգմալըլմ:
Ահ էֆէնտիմ, սանա ըրճա էտէրիմ քի թէք-
րար սէնի ինճիթմէյէ շէյթան պէնի թահրիք
էտէրսէ, պու հագլը գօրգույու կէօզիւմ էօ-
նիւնէ գօյասըն: Եա Ալլահըմ, սէնի սէվէրիմ,
վէ պիր տահա սէնի Ղայպ էթմէք իսթմէմ.
լութֆունուլա պանա եարտըմ էյլէ: Պանա
եարտըմ էյլէ եա Ղայէթ ազիզ պիքիր. պու
քէրէմի էյլէ պանա քի իվղալարլմտա սանա
գօշուպ պիր տահա Ալլահըմը Ղայպ էթմէյէյ-
իմ: Եա պէնիմ վալիտէմ Մարիամ, ումիտիմ
սէն սին:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Քիմ քի պիր տէֆա ճէհէննէմէ տիւշէրսէ,
պիր տահա օրատան չըգահաղը եօգ տուր: Պու

միւլահազա Դաւիթ փէյլամպէրի աիթըտիր
 իտի՝ վէ օլ սէպէպտէն « Տէրին կերտապլար
 պէնի պաթըրմասընլար, վէ դուլու պէնիմ իւ-
 զէրիմէ աղզընը դափամասըն »¹ տէր իտի :
 Լանէթլի քըշի օ Եղիյէթլէր դուլսուսուհա տիւ-
 շէր տիւշմէզ, օ չուգուրուհն աղզը դափանըպ
 պիր տահա մինպատտ աչըլմազ : Ճէհէննէմին
 կիրէճէք գափուսու վար, ամմա չըգաճագ դա-
 փուսու եօզ տուր : Սեքերիանտուհն տախի (« Է-
 նիշի վար չըգըշը եօզ ») տէմէսի իշթէ պու-
 տուր : Վէ Դաւիթին օ « Աղզընը դափամա-
 սըն » քէլամընա շէօյլէ մանա վէրիւր, չուհքի
 « Կէլէնլէրի աչաղը ալտըղընտա իւսթիւնտէն
 դափանըր, ալթընտան աչըլըր » տէր : Կիւնահ-
 քետար քըշի սաղ օլտուգճա, պիր չարէ էթմէյի
 տարմա ումիտի օլուր : Լաքին կիւնահըլա պիր
 քէրէ էօլիւմ օնու թութարսա, օնուհն հագգը-
 նա հէր պիր ումիտ գաթ օլուր : « Պինամու-
 սուհն ումիտի զայ օլտուհն »² տէր քիթապը շէ-
 րիֆ : Հիշ տէյիլ իսէ պարի լանէթլիւր պիր
 սախթէ ումիտ իլէ քէնտիլէրինի ալընաըրըպ ու-
 միտ քէսիքլիյինէ գարշը պիր ճիւզի թէսէլլի
 պուլապիլսէ իտիլէր : Աղըր եարալարըլա եա-
 թաղա տիւշմիւշ պիր խասթէնին շիֆա պու-
 լաճաղընտան հէքիմլէր ումիտ քէսմիշ տախի
 օլտա, քիմ պիլիւր պէլքի տահա ուսթա պիր
 հէքիմ, տահա թէհսիրլի պիր մուալիճէ պու-
 լուհուր տէյերէք, երնէ քէնտի քէնտինի թէ-
 սէլլի էտէր : Գաթլէ պէտէլ քիւրէյէ աթըլան
 պիր սէֆիլ, իհթիմալ տըր քի պիր թագրիպ
 իլէ պու զինճիրլէրտէն խէլաս օլուրում տէյ-
 րէք, քէնտի քէնտինի թէսէլլի էտէր : Լա-

նէթլի քիշի աէ քէզալիք քիմ պիլիւր իհթիմալ քի պիւր կիւն պու մահպուստան չըգարըմ տէյէ պիլսէ. վէ պէօյլէ հիչ տէյիլ իսէ սախթէ պիւր ումիտ իլէ քէնտի քէնտինի թէսէլլի էտէ պիլսէ, ֆէպիհա: Լաքին հաշա. ճէհէն. նէմտէ նէ սահիհ, նէ աէ սախթէ հիչ պիւր ումիտ եօգ տուր օրատա: « Պու ճիւմէսինի սէնին էօնիւնէ աշիքեար զօյայըմ. վէ կէօսթէրէյիմ » ¹, ֆէհվասընճա, սէֆիլ պիչարէ օ էզիյէթլէր չուգուրսանտա էպէտի գալաճաղընըն իլամընը տաիմա կէօզիւնիւն գարչըպընտա եազըլը կէօրէճէք տիր: « Պազըլար էպէտի էօմիւրէ, վէ պազըլար էպէտի րէզալէթէ տիրիլէճէքլէր » ²: Օլ սէպէպտէն, լանէթլի քիշի շիմտի նէ քի չէքէյօր իսէմ, էպէտի չէքէճէյիմ տէյերէք, եալընըզ հէր տազիպէ չէքտիյի էզիյէթի տէյիլ, իլա հէր տազիպէտէ էպէտիլիյին էզիյէթիւնի աէ չէքէր. վէ Տերտուղիանուսսան սէօզիւ միւճուպինճէ « էպէտիլիյին ալըր երւքիւնիւ թաշըր:

Էօյլէ իսէ սուրը Օգոստինոսուլա պէրապէր պիլգ տախի, « Պունտա եազ, պունտա քէս, պունտա էսիրկէմէ քի, էպէտի էսիրկէյէսին » տէյի Ալահա նիյաղ էտէլիմ: Պու տիւնեանըն զազապլարը կէչէր կիտէրլէր. « Սէնին թէքէրինին կիւրլէմէսինին սէսինտէն օզլարըն կիտէրլէր » ³: Լաքին օ պիւր տիւնեանըն զազապլարը ասլա կէչմէզլէր: Պու զազապլարտան գօրգալըմ. օ մահչէր կիւնիւնտէ « Կիտին պէնտէն լանէթլիլէր էպէտի աթէշէ » ⁴ տէյերէք, հաքիմի մութլագըն լիսանընտան չըգաճադ օ

1 Սաղմ. Խթ. 21:

2 Դան. ԺԵ. 2:

3 Սաղմ. 22. 18. 19:

4 Մատ. ԻԵ. 41:

էպէտի լանեթ սիճիլինին կիւրիւթիւսիւնտէն
գորգալըմ: « Թէքէրինին սէսի » տէյօր. չուսքի
թէքէր էպէտիլիք թէմսիլի տիր. վէ օնսւն
միւտեվիլէր չէնպէրինին ուճու նիհայէթի եօգ
տուր: « Պէն, սահիպ, զըլքըմը զընըտան
չէքտիմ, պիր տահա կէրի տէօնմէղ » 1 տէմիշ
տիր: Վագաս ճէհէննէմ զագապը պէօյիւք
տիր. անճագ տահա գօրգունճ շէյ կէրի տէօն-
մէզ օլտուղու տուր:

Պէլքի իմանօրզըն պիրի գալգըպ տա, պիր
տագիգէ միւտտէթի օլան պիր կիւնահը պիր է-
պէտի զագապըլա զագապլէմէք, պու նասըն շէ-
րասթ, տէյի սիւալ էտէճէք օլուրսա: Պէն տէ
ճէվապ վէրիրիմ քի, եա կիւնահքեար պիր տա-
գիգէլիք պիր սէֆա իչին, նիհայէթսիզ ազամէթ
սահիպի պիր Ալլահը ինճիթմէյէ նասըն ճէսա-
րէթ էտէր: Ինսանի շէրասթտա տալի զագապ
վագթըն միւտտէթինէ կէօրէ էօլչիւլմէզ, թագ-
սիրաթըն թարզընա կէօրէ էօլչիւլիւր. « Գան-
լըլըզ պիր տագիգէ զարֆընտա իշլէնիր տէյի,
պիր տագիգէլիք զագապըլա զագէպլէնմէզ », 1
տէր սուրբ Թովմաս: Պիր մահապու կիւնահա
պիր ճէհէննէմ ազ տըր. նիհայէթսիզ ազամէթ
սահիպինէ գարշը օլան սիթէմէ նիհայէթսիզ
տէ պիր զագապ լազըմ տըր, Սենալը սուրբ
Պէրնարտինսուն սէօզիւ միւճուպինճէ: Հալ
պու քի սուրբ Թովմասըն գալլինճէ, շիտտէթ
ճիհէթիլէ նիհայէթսիզ զագապ եարատըլմըշ
մախուգուն իսթիտատընտան իարրճ օլմա-
ղըլա, Ալլահ թաալա տա հագգ իւզէրէ օ զա-
գապը միւտտէթ թարաֆընտան նիհայէթսիզ,
եանի էպէտի թէրթիպ էթմիշ տիր:

Գաթի նաղար պու զազապ միւճերրէտ է-
պէտի օլմագ իղթիզասընտան տըր: Էվվէլա՝
չունքի կիւնահքեար ճէհէննէմտէ քէնտի կիւ-
նահը իչին էտա էտէմէզ: Թէօվպէքեար քիշի
պու էօմիւրտէ, Յիսուս Քրիստոսուն սէվապ-
լարը վասիթասըյլա կիւնահլարընա մուգապիւ
էտա էտէ պիլիւր: Անճագ լանէթլի քիշի պու
սէվապլարտան մահրում տուր: Վէ Ալլահըն
լըշմընը թէսքին էտէճէք չարէսի օլմատըղը
էճիլտէն, կիւնահը նասըլ էպէտիյիսէ, զազա-
պը տա էօյլէ էպէտի օլմագ իղթիզա էտէր:
« Ինսան խէլաւ էտէմէզ, Վէ Ալլահա խէլաւ
փահասը վէրէմէզ: էպէտի եօրուլուր »¹: Օլ
սէպէպէ մէպնի, « Թագսիրաթ օնտա տարիմա
զազէպլէնէ պիլիւր, լաքին հիչ պիւր վէճհիլէ
ափվ օլունամազ », տէր Բելուսկեցի: Մա-
տամքի սուրը Անտոնիոսուն սէօղիւնէ կէօ-
րէ, կիւնահքեար « Օրատա փիւշման օլամազ »,
օնուն իչին « Էպէտիլէրէտէք ըապպիւնին ճէնք
էթաիյի ճէմասթ »² Ֆէհվասը իւզէրէ, Ալլահ
տա տարիմա օնա տարըլըն գալըր: Սանիէն Ալ-
լահ ափվ էթմէք իսթէսէ պիլէ, լանէթլի քի-
շինին մուրատը Ալլահա դարչը ատավէթտէ
փէքէշմիշ վէ թաանիւտ էթմիշ օլտուղունտա,
ափլըղը քէնտիսի իսթէմէզ: Պունուն իչին իւ-
չիւնճիւ Խննովկենտիոս փափ սէօյլէր քի, « Լա-
նէթիլէր թէվազու էթմէզլէր, հաթթա քէօթիւ
պիւր ատավէթ օնլարա հիւքմ էտէր »: Վէ
սուրը Հերոնիմոս « Կիւնահ իշլէմէյէ տօյմազ
պիւր արդիւլէրի վար » տէր: Պու ճիհէթ իւլէ
լանէթլի քիշի շիֆա պուլմայա իմթինան էթ-
տիյի իչին, օնուն եարասընըն շիֆա պուլմազ

ի հիմամբ ի հոգ տուր: « Եարալարում չարեսիդ տիր, նիճէ տիւզէլէյիմ » 1:

ԱՐՁԻՒ ՎԵՆԻՑԱԶ

Էօյլէ իսէ, եա պէնիմ գուրթարըճում, էյէր պէն մուսթահազ օլտուղսւմա կէօրէ շիմտի ճէհէննէմտէ պուլունմուշ օլսայըտում, պէնիմ իչին էօլէն սէն Ալլահըմա գարշը ատաղէթտէ փեքէշմիշմի օլաճաղըտում: Ահ, սէն պէնի պու գատար սէվմիշ իքէն, վէ նիհայէթսիզ սէվիլէյէ լայըզ պիր նիհայէթսիզ կիւզէլիք իքէն, սանա ատաղէթ էթմէք, պու նէ եաման ճէհէննէմ օլուրուտու: Պու սուրէթտէ էյէր շիմտի ճէհէննէմտէ օլայըտում, շիմտի պանա վէրմէք իսթէտիյին աֆվլըղ տաթի իսթէմէյէճէք գատար սէֆիլ պիր հալտէմի պուլունմաճաղըտում: Յիսուսում, հագգրմա գուլլանտըղըն մէրհամէթ իչին թէշէքքիւր էտէրիմ, վէ հէմ աֆվլըզ իսթէրիմ, հէմ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Սէն պանա աֆվլըզ վէրմէք իսթէյօրսուն, պէն տէ սէնտէն օնու տիլէրիմ, վէ սէնին սէվապլըրըն ըլա օնու ումարում: Սէնի ինճիթտիյիմ ճէմի կիւնահարումա փիւշման օլուրում, եա էօլչիւսիւզ էյլիք, աֆվլըզ վէր պանա: Ճանու կէօնիւլտէն սէնի սէվէրիմ: Ահ էֆէնտիմ, սէն պանա նէ քէմիլիք էթմիշսին քի տիւշմէնիմ կիպի սէնի էպէտի րէտտ էտէ պիլէյիմ, չաթթա հանկը տօսթում օլմուշ տուր քի պէնիմ ուղըումա սէնին եափտըղըն վէ չէքտիյին գատար, պէնիմ իչին շէյ եափմըշ վէ չէքմիշ օլտուն: Էօյլէ իսէ, պիր տահա սէնին նազա-

ըրնտան տիւշմէյէյ վէ սէնին մուհապէթինի ղայպ էթմէյէ պէնի պըրագմա: Պու ազիմ ֆէլաքէթէ սւղրամագտան ըսա, պանա էօլիւմ կէօնտէր: Եւ ազիզ պիքիր, պէնի հիմայէնին ալթընտա սագլա, վէ օրատան չըզըպ տա Սւլահա վէ սանա գարշը ասի օլմայա պէնի պըրագմա:

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Էօլիւմ պու տիւնեատա կիւնահքեարլարըն էն գօրգտուգլարը շէյ իքէն, ճէհէննմտէ էն զիյատէ արզիւ չէքտիքլէրի շէյ օլանագ: « Էօլիւմիւ արայանագլար, վէ պուլմայանագլար. էօլմէյի արզիւլէյէճէքլէր, վէ էօլիւմ օնլարտան դաչանագ » 1: Օլ սէպէպտէն սուրը Հեւրոնիմս « Եւ էօլիւմ, պու գատար աճը կէօրիւնտիւլիւն քիշիլէրէ նէ գատար թաթլը օլուրսուն » տէյի եագար: Գաւիթ մարգարէնին սէօզիւնէ կէօրէ, « Էօլիւմ օնլարտան օթլանը » 2. վէ սուրը Պէրնարտոս շէօյլէ շէրհ վէրիւր քիլ գօյուն օթլանտըզը վագըթ, եափրաւըն եէյիպ քէօքիւնիւ պըրագտըզը միսիլու, էօլիւմ տէ լանէթլիլէր իլէ օթլանըպ, օնլարը հէր տագիգէ էօլտիւրիւր, լաքին էզիյէթ իլէ օնլարը էպէտի էօլտիւրմէք իչին օնլարըն էօմրիւնիւ պըրագըր: Շէօյլէ քի սուրը Գրիգորուն դաւլինճէ, լանէթլի քիշի միւսպատ էօլմէյէրէք հէր տագիգէ էօլիւր: Պու տիւնեատա պիր քիշի հայըֆլը պիր էօլիւմ իւլէ էօլէճէք օլսա, հէր քէս օնս հէմտէրտ օլուր: Լանէթլի

քերչիյէ տէ պարի պիր հէմտերտ օլան պու-
լունտա եա: Հայըր, օ սէֆիլ աճըսընտան հէր
տաղիգէ էօլիւր. լաքին օնա հէմտերտ օլաճագ
պիր քիման պուլունմազ, վէ պուլունաճաղը
տա եօգ տուր: Զենոն փատիշահ պիր չուգուր-
տա գափալը գալըպ, « Աման մերհամէթ էտին,
աչըն » տէյի չաղըրըրըտը. լաքին իշիտէն օլ-
մատը, վէ էօյլէ գաթի ումիտլիք ալամէթիլիլէ
գօլլարընըն էթինի կէմիւրէրէք էօլմիւշ պուլ-
տուլար: Լանէթիլէր տէ ճէհէննէմ չուգու-
րունտան « Պալըրըրլար չաղըրըրլար, գուրթա-
րան պուլունմազ, ալլար սըղլարլար, հէմ-
տերտ օլան պուլունմազ » տէր Իսքէնտէրէլի
սուրբ Կիւրեղ:

Օնլարըն պու սէֆիլ հալի նէ գատար վազըթ
սիրէր: Տաիմա, վէ էպէտ էլ ապատ: Քիւշիւք
հայր Սէնիերինին բուհանի թալիմաթլարընտա
րիվայէթ օլունուր քի, Բօմատա պիր ճինլինին
թէնինէ կիրէն շէյթանա՝ ճէհէննէմտէ նէ գա-
տար վազըթ գալաճագսըն տէյի սիւալ էթտի-
լէր իսէ, աչըրը պիր հիտտէթ իլէ էլինի իս-
քէմրէյէ վուրարագ, « Տաիմա, տաիմա » տէյի
ճէվապ վէրտի: Օրատա հազըր պուլունուպ
պու շէյի իշիտէնլէր օ տէրէճէտէ գօրգտուլար
քի, պու իքի լազըրտըտան իպարէթ օլան վա-
ղըն իւզէրինէ չօղլարը ընդհանրական խոստո-
վանանք օլուպ հաշայըշլարընը թէպտիլ էթ-
տիլէր: Զավալը Յուգա, պին սէքիզ եիւզ պու
գատար սէնէտէն պէրի ճէհէննէմտէ տիր. վէ
ճէհէննէմի հէնիւզ պաշլամըշ տըր: Զավալը
Կայէն, պէշ ալթը պին սէնէտէն թէճաուզ օ
աթէշտէ տիր. վէ ճէհէննէմի տահա եէնի պաշ-
լամըշ տըր: Պիր ախէր շէյթանա տա ճէհէն-
նէմէ կիտէլի նէ գատար վազըթ օլտու տէյի

սիւալ էթտիւէր իսէ, « Տիւն » տէյի ճէվապ վէրտի: « Նասըլ տիւն. սէն լանէթէ ուղրա-
յալը պէշ պին սէնէտէն թէճաուզ տուր » տէ-
տիւէր իսէ. « Ահ, սիզ էպէտիլիյին նէ տէմէք
օլտուղուսու պիլսէյիտինիզ, օնա ըսւպարէն
պին սէնէնին պիր տադիդէ պիլէ սոյըլմազ օլ-
տուղուսու աղնարըտընը » տէյի թէքրար ճէ-
վապ վէրտի: Էյէր քի պիր մէլաիք, պիր լա-
նէթլիյէ՝ սույսւն նէ դատար տամլալարը, ա-
ղաճարըն նէ գատար եափրազլարը, վէ տէնի-
զին նէ գատար գուճլարը վարըսա, օ գատար
տէհրլէր կէշտիքտէն սօղրա սէն ճէհէնէմ
տէն չըգաճագսըն տէյէճէք օլսա. պիր տիլէն-
ճիյէ փատիշահ օլաճագսըն տէյի միւթտէ վէ-
րիտիյինտէ տույաճաղը շաղըդտան զիյատէ,
օ լանէթլի շաղ օլսւպ սէվինիր իտի: Լաքին
պու տէհրլէր, վէ նիհայէթսիզ տէֆա զարպ
օլսւնան տէհրլէր կէշէր. ճէհէնէմ եինէ հէ-
նիւզ պաշլամըշ օլուր: Հէր պիր լանէթլի քի-
շի Ալլահ ըլա շու շարթը էթմէյէ բազի օլուր.
Եանի էֆէնտիմ, ազապըմը իսթէտիյին դա-
տար արթըր, միւտտէթինի իսթէտիյին գատար
ուզաթ, ֆագաթ պիր սընօր քէս. պէն գաիլ իմ:
Լաքին պու օլուր շէյ տէյիլ. օ սընօրսւն մին-
պաատ քէսիլէճէյի եօզ տուր: Ալլահըն ատա-
լէթինին պօրուսու ճէհէնէմի անճագ « Տաի-
մա, տաիմա. մինպաատ, մինպաատ » սէտա-
սըյլա ադս էթտիրէճէք տիր:

Այճէնին հանկը վագթընտայըզ. նէ վագըթ
պիթէճէք: Պու պօրու սէտալարընըն, պու ֆի-
րեատու ֆիդանլարըն, պու քէօթիւ գօգուլա-
րըն, պու աթէշլէրին վէ պու էզիյէթլէրին սօ-
նու նէ վագըթ կէլէճէք տէյի լանէթլիւէր իս-
թէտիլէրի գատար շէյթանլարա սիւալ էթ-

սինէր. աւանազլարը ճէվապ « Մինպաստ, հիչ ապլա» տըր: Նէ գատար վազըթ սիւրէճէք տէյի սօրսուէլար. « Տաիմա, տաիմա » տէյի ճէվապ աւանազ տըրլար: Ահ էֆէնտիմ, նուր վէր օ մագուլէ ալիլէրէ քի, ճէհէննէմտէն սագընըն տէյի քէնտիլէրէ նասիհաթ էտէնլէրէ, ճէհէննէմէ կիտէրսէմ կիտէյիմ, սապը էտէրիմ, տէրլէր: Օնլար ըսա, պիր ճիւղի սօուզ չէքմէյէ, պիրազ սընազ պիր օտատա տուրմայա պիր քէօթէք սիլլէ եէմէյէ թահամմիւլ կէթիւրէմէզլէր իքէն, պիր պթէշ տէրեասընտա, շէյթանլարըն ալազը ալթընտա չըզնամմայա, վէ Ալլահտան վէ հէր քիշիտէն էպէտ էլ ապատ թէրք օլունմուշ տուրմայա նիճէ թահամմիւլ էտէճէքլէր:

ԱՐՁԻՒ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ, մերհամէթլէր աթասը Ալլահըմ: Դաւիթին սէօզիւ միւճուպինճէ « Սէնի արայանլարը թէրք էթմէզսին, էֆէնտիմ »¹: Պէն շիմտիյէ գատար սէնտէն երւզ չէվիրտիմ, սէն երինէ պէնի պըրազմատըն, շիմտի տալի պէնի պըրազմա քի, սէնի արայօրոււմ: Եւա էօլչիւսիւզ էյիլիք, սէնին լութֆուհու մաալէ ալմայըպ, պիհուտէ շէյլէրէ օնու տէյիշտիյիմ իչին աճըր վէ փիւշման օլուրոււմ: Էվլատընըն պանա աֆվ էտէսին տէյի սանա ըրեա էտէն եալալարընա պագ, սէսինի իշիթտէ պանա աֆվ էյլէ: Սէն տալի եա զուրթարըճըմ Յիսուս, պէնիմ աշգըմա չէքտիյին սիյասէթլէրի, պանա օլան մուհապպէթինի, վէ պունճա տէֆա պէնի

ճէհէնէմէ մուսթահազ Էտէն նամքեօրլուգ-
լարըմը տաիմա խաթըրըմա պըրազ քի սանա
գարշը Էթտիյիմ սիթէմէր իչին միւթէմատի
աղլայայըմ. վէ տաիմա սէնին մուհապէթին
իլէ եանմըշ եաշայայըմ: Ահ Զիսուսում, նիչէ
սէնէլէրտէն պէրու պէն ճէհէնէմտէ եանըյօր,
վէ Էպէտիլէրէ տէք եանանազ օլտուղումու,
վէ պէնի օրատան խելաս Էթմէք իչին Էօմ-
րիւնիւ գուրպան Էտիպ, պէօյլէ ազիմ մէրհա-
մէթ իլէ պէնի խելաս Էթտիյինի միւլահազա
Էտէրսէմ, սէնին մուհապէթին իլէ եանմամազ
գապլի մի տիր: Էյեյ, ճէհէնէմտէ օլայը-
տըմ, շիմտի սանա տտավէթ Էտիյօր օլանա-
ղըտըմ, վէ Էպէտի տտավէթ Էտէճէյիտիմ. լա-
քին շիմտի սէնի սէվէրիմ, վէ տաիմա սէվմէք
խաթէրիմ: Սէնին ազիզ գանընըն գուլվէթիլէ
պէօյլէ ումարըմ: Սէն պէնի սէվէրսին, պէն
տէ սէնի սէվէրիմ: Վէ պէն սէնի պըրագմազ-
սամ, սէն տաիմա պէնի սէվէճէքսին: Ահ գուր-
թարըճըմ, սէնի պիր տահա պըրագմազ Ֆէ-
լաքէթինէ ուղրամագտան պէնի գուրթար տա,
օնտան սօղրա պէնի նասըլ քի խաթէրսէն Էօյլէ
Էյլէ: Պէն հէր տիւրլիւ զազապա մուսթահա-
զըմ. վէ սէնին մուհապէթինտէն մահրում
գալմագ զազապընտան պէնի խելաս Էտէսին
տէյի, հէր զազապը գապուլ Էտէրիմ: Ահ պէ-
նիմ փէնահըմ պիքիր Մարիամ. գաչ տէֆա
պէն քէնտիմի ճէհէնէմէ մուսթահազ Էթտիմ,
սէն պէնի օրատան գուրթարտըն. շիմտի տէ
պէնի կիւնահտան գուրթար քի, Ալլահըն լութ-
ֆուստան պէնի մահրում Էտիպ, ճէհէնէմէ
կէօթիւրէ պիլէճէք շէյ եալընըզ օ տուր:

ԵՒՐՄԻ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԼԱՆԵԹԼԻԼԵՐԻՆ ԶԻՄՄԵԹ ԻԶԹԻՐԱՊԸ

Օնկարըն գոչրոռոչ հօլմեզ 1.

ԻԼԻՔ ՀԻՍՍԵ

Սուրբ Թովմասըն թապիրի մուհիպինճէ պու-
հօլմեզ գուրտ զիմէթ իզթիրապը աղնաշըլա-
նադ տըր քիւ լանէթլի քիշի ճէհէննէմտէ պու-
նուհուլա էպէտի հղիյէթ չէքէճէք տիր: Լա-
նէթլիլէրին գալպինի կէմիրէն պու մագուլէ
զիմէթ իշթիրապը փէք չօքօլաճաղըսա տա,
իւչ նէվի իզթիրապ օնլարա տահա զիյատէ է-
ղիյէթլէյէճէք տիր: Հիւչ նէվինտէն պիր շէյ ի-
չին զայ օլտուզլար: ճիւզիւ պիր շէյ էթմէյ-
իլէ խէլաօ օլա պիլէճէքլէրի վէ նէ պէօյիւք
էյլիք զայպ էթտիքլէրի: Էօյլէ իսէ լանէթլի
քիշինին իւք իզթիրապը՝ հիւչ նէվինտէ պիր շէյ
իչին զայ օլտուզլուհու միւլահազա էթմէք օ-
լաճադ տըր: Եսա իւք էվլատլըզ հուգուգույլա
տէյիշ էթտիյի մէրճիմէք չօրպասընը եհտիք-
տէն սօղրա, քիթապը շէրիֆին շահատէթինն
կէօրէ, էթտիյի զայաթըն անըսընտան վէ իզ-
թիրապընտան գուտուրուպ, « Պիւլէնտ ալազ
ըլա ֆիրեատ ու ֆիղան էթտի »: 2 Էյ իմտի Լա-

նէթլի քիշի, հիւղիյէթ մագուլէսի կէշիճի վէ զէ-
հիլլի մէմնունիյէթլէր սէպէպինէ, պիր էպէտի
մէմնունիյէթլէր փատիշահլըղընը զայպ էթտիյի-
նի տիւշիւնտիւյիւնտէ, վէ քէնտինին միւթէմա-
տի պիր էօլիւմէ էպէտ էլ ապատ հիւքմ օլտու-
ղունու կէօրտիւյիւնտէ, նէ աճը աճը ֆիրեատ
ու ֆիրանլարա պօշանաճազ տըր: Օլ սէպէպ-
տէն, Զամնաթանըն պիր հիւղի պալ եէտիյի ի-
չին փէտէրի Սաւուղտան էօլիւմէ հիւքմ օլ-
տուղունու կէօրմէյիլէ, «Պիր ազ պալ տաթ-
տըղըմ իչին պէն էօլէճէքմիյիմ»¹ տէյերէք
աղլայաճազ տըր: Ահ, լանէթլի քիշիյէ օ վա-
զըթ քէնտի զայլըղընըն սէպէպինի կէօրմէք
նէ պէօյիւք ազապ վէրէճէք տիր: Կէշիտիյի-
միզ էօմիւր շիմտի կէօզիւմիւզէ պիր ըիւյա-
տան, պիր տագիգէտէն պաշգա նէ կէօրիւնիւր:
Եա լանէթլի քիշի հաչան քի էպէտիլիք կիր-
տապընտա պուլունուպ, եիւզ քէրլէ, պին
քէրլէ միլեօն սէնէլէր կէշտիքտէն սօղրա, քէն-
տի էպէտիլիյինին հէնիւզ պաշլամըլ օլաճա-
ղընը կէօրտիւյիւնտէ, պու տիւնեատաքի կէ-
շիտիյի էլլի, ալթմըլ սէնէ էօմիւր ճէհէննէմ-
տէ օնուն կէօզիւնէ նապըլ կէօրիւնէճէք տիր:
Նէ, էլլի սէնէ էօմիւր տէյօրում: Էլլի սէնէնին
հէփսի տէ սէֆայըլամը կէշէր: Ալլահսըզ եա-
շայան կիւնահքեար քէնտի կիւնահլարընտա
տաիւմա սէֆամը սիւրէր: Կիւնահըն սէֆասը նէ
դատար սիւրէր: Սիւրէճէյի պիր դաչ տագիգէ
տիր: Ալլահըն նազարընտան տիւշմիւշ օլարադ
եաշայան կիւնահքեարըն պազը գալան վազթը
ազապըլա թասա վագթը տըր: Էյ իմտի օ սէ-
ֆիլ լանէթլիյէ օ սէֆալը տագիգէլէր նէ կէօ-

րիւնէնճէք տիրւէր: Ալէլ խոռոչում օ զայ օլ-
մասընա սէպէպ օլան սօն կիւնահ նասըլ կէօ-
րիւնէնճէք տիր: Էօյլէ իսէ պիր տաղիգէլիք
հայվանի վէ ալչադ պիր սէֆա իչին քի, րիւզ-
կեար մէսալի ուչտու կիթտի, պէն գաթի ու-
միտ, վէ Ալլահ՝ Ալլահ օլտուգճա՝ էպէտ էլ
ապատ հէր քէստէն թէրք օլսւնմուշ, պու ա-
թէշտէ հանըպ գալրուլահադմըյըմ, տէյէնճէք
տիր քէնտի քէնտինէ:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Էֆէնտիմ, նուր վէր պանա քի, սէնի ին-
ճիթմէյիլէ գուլլանտըյըմ նահազլըյըլ, վէ օ-
նունուլա մուսթահազ օլտուղում էպէտի զա-
զապը թանըյայըմ: Կա ըապպիմ, սէնի ինճիթ-
տիյիմ պանա պիր պէօյիւք ազապ տըր. լա-
քին պու ազապ պէնի թէսէլլի էտէր. էյէր
մուսթահազ օլտուղումա կէօրէ պէնի ճէհէն-
նէմէ կէօհտէրմիշ օլայըտըն, նէ գատար ճիւ-
զիյէթ մագուլէսի շէյ իչին զայ օլտուլ մէյի
տիւշիւնաիւքճէ պու գալպ իզթիրապը պէնիմ
հազզըմա ճէհէննէմին ճէհէննէմի օլահազըտը.
լաքին պու իզթիրապ շիմտի պէնի թէսէլլի է-
տէր. չունքի փիւշման օլանա աֆվ էթմէյէ
սէօզ վէրտիյին էնիլտէն, սէնտէն աֆվլըզ մէ-
մուլ էթմէյէ պանա ճէսարէթ վէրիր: Պէլի է-
ֆէնտիմ, սէնի խօրլատըյըմա աճըր վէ փիւշ-
ման օլուրում, պու թաթըր ազապը մուհապ-
պէթ իլէ չէքէրիմ. հաթթա սէնի ինճիթտիք-
լէրիմտէն էօթրիւ աճը աճը աղլայա պիլմէք
իչին էօլիւնճէյէ գատար օ ազապը արթըրասըն
վէ իւզգէրիմտէ սազլայասըն տէյի սանա ըրճա
էտէրիմ: Աֆվ էյլէ պանա Յիսուսում, սէն քի

պանա աճըտըղընտան քէնտինէ աճըմայըպ ,
 պէնի ճէհէնէմտէն խէլաս էթմէք իշին շէտիտ
 աղըլըար արասընտա էօլմէյէ բազի օլտուն ,
 պանա մէրհամէթ էյլէ: Պու քէրէմի էթ քի ,
 սէնի ինճիթմիշ օլտուղուսուն իղթիրապը միւ-
 թէմատի պէնի մահգուենլուգտա թութսուն, վէ
 մատամքի սէն պէնի օ գատար սէվմիշ , վէ
 պանա օ գատար թահամմիւլ գուլլանմըշսըն .
 վէ շիմտի տէ պէնի զազէպլէյէճէք եէրտէ ,
 նուրլար վէ լութուֆլարըլա պէնի մէմլու է-
 տիյօրսուն. պու ճիհէթլէր իլէ սանա տօղրու
 մուհապպէթ իլէ պէնի թութուշտուրսուն: Սա-
 նա թէշէքքիւր էտէրիմ, Յիսուսունմ, վէ սէնի
 քէնտիմտէն գիյատէ, վէ ճանու կէօնիւլտէն
 սէվէրիմ: Սէնի սէվէնի բէտտ էտէմէզսին: Իմ-
 տի պէն սէնի սէվէրիմ. պէնի հուղուրսունտան
 գօվմա. հիւսնի նազարընա գապուլ էյլէ. վէ
 պիր տահա սէնի զայպ էթմէյէ պէնի պրազ-
 մա: Եւ ապիզ վալիտէմ Մարիամ, պէնի քէն-
 տի գուլլարընըն սըրասընա գապուլ, վէ էվ-
 լատըն Յիսուսուն մուհապէթինէ պէնտ էյլէ: Վէ
 պանա աֆվ էթսին, մուհապէթինի, վէ էօլիւմ
 սաաթընա գատար միւտավէմէթ լութիւնու
 փէշքէշ էթսին տէյի օնա բիճա էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Սուրբ Թովմաս սէօյլէր քի լանէթլիլէր իս-
 թէմիշ օլտալար պու գատար գօլայլըղըլա ճէն-
 նէթին էհթիշամընը գազանա պիլիւր իքէն, հիշ
 նէվիւնտէն պիր շէյ իշին զայ օլմուշ օլտուգ-
 լարընը կէօրտիւքճէ, պու շէյ օնլարա պաշ-
 լընա պիր զազապ օլանադ տըր: Պու ճիհէթ
 իլէ զիմէթլէրինին իքինճի իղթիրապը տա ,

սելամէթէ եկեթիշմէք իջին փէք աղ շէյ էթմէյի միւհթաճ օլտուղարընը միւլահաղա էթմէք օլահազ տըր: Ճէհէննէմ ճանընըն պիրի սուրը Ումբերտոսա կէօրիւնիւպ, ճէհէննէմտէ էն պէօյիւք էղիյէթիմէ մուհիպ օլտն շէյ, փէք ճիւղի պիր շէյիւէ սելամէթէ չըգա պիրըր իքէն, փէք ճիւղի պիր շէյ իջին զայ օլտուղարմուհն միւլահաղասը տըր տէյի թաղըրէր էթմիշ տիր: Օ. սէթիլ կիւնահքետար օ վաղըթ քէնտի քէնտինէ պէօյլէ սէօյլէյէճէք տիր. էյէր քի օ կիւնահլը մատտէյէ պաղմաղտան կէօղիւմիւ էսիրկէմիշ օլայըտըմ. էյէր օ ինսանի մուտուրայը եէնմիշ օլայըտըմ. էյէր օ սէպէպտէն, օ ահպապտան, օ իւլթէթտէն դաշմըշ օլայըտըմ, զայ օլմաղըտըմ: էյէր հաթիթատա պիր տէթա խոստոսվաննք օլայըտըմ, էյէր սըգ սըգ րուհանի նասիհաթլարտա պուլուհնայըտըմ, էյէր եէօվմիյէ պիր րուհանի քիթապ օգուլայըտըմ, էյէր Յիսուսա, սուրբ Աստուածածինէ քէնտիմի սըփարըշ էտէյիտիմ, թէքըրար տիւշմէզ իտիմ: Պու շէյլէրի էթմէյէ գաչ տէթա նիյէթ գօտոււմ, իհրասընտա պուլուհնմատըմ. եախօտ պաշլատըմըսա տա թէքըրար պըրաղտըմ. իշթէ պուհնուհն իջին տէ պէօյլէ գայ օլտոււմ:

Պու զիմմէթ իզթիրապընըն զաղապը արթահազ տըր՝ քէնտի էյի տօսթլարընտա ահպապլարընտա կէօրտիւյիւ իպրէթլէրտէն. վէ տահաղիյատէ արթահազ տըր՝ սելամէթէ եկեթիշմէք իջին Ալահըն քէնտինէ իհսան էթտիյի փէշքէշլէրտէն. կէրէք էյիյէ գուլլանըպ սուրբ օլմազ իջին վերտիյի սալլըգ, իգպալ, վէ իսթիտաթ կիպի թապիի փէշքէշլէր օլմուշ. վէ կէրէք վերտիյի նուր, իլհամ, տավէթ, վէ իշլէտիյի քէմլիյին չարէսինէ պաղմազ իջին վա-

զըթ կիպի թապիաթտան խարըճ փէշքէշլէր
օլմուշ: Անճազ օ պուլունտուղու սէֆիլ հալ-
տէ արթըզ չարէյէ մահալ գալմամըշ օլտու-
ղունսւ կէօրէճէք. վէ քիթապը շէրիֆին օ
« կէօրտիւյիւմ մէլէք... էպէտի տիրի օլանըն
խամինէ կէմին էթտի... քի արթըզ վագըթ եօզ
տուր »¹ քէլամընը իշիտէճէք տիր: Ահ. հա-
չան քի օ լանէթլի քիշի քէնտի էպէտի խա-
րապըղընա արթըզ չարէ էտէ պիլէճէք վագըթ
գալմամըշ օլտուղունսւ կէօրիւրսէ, պու ալ-
տըղը լուծուֆլար օնսւն գալպինէ նէ քէսքին
դըլըճ օլաճազ: Քէնտի գաթի ումիտ րէֆիլէ-
րիյիլէ պէրապէր « Պիշիմլէր կէչտի, եազ կէչտի,
պիղ խէլաս օլմատըզ »² տէյէճէք տիր: Ահ. քէշ-
քի շայ օլմազ իշին չէքտիյիմ գահմէթլէրի, Ալ-
լահ իշին չէքմիշ օլայըտըմ. պիր պէօյիւք սուրբ
օլուրուտում. շիմտի իսէ, զիմմէթ իզթիւրա-
պընտան, վէ էպէտի ճէֆա վէրէճէք էզիյէթ-
լէրտէն պաշգա նէ գալտը եանըմտա տէյէճէք
տիր: Ֆիլ վագը պէն էպէտի գութլու օլա պի-
լիր իքէն, շիմտի էպէտի սէֆիլ օլաճաղըմ միւ-
լահազասը, ճէհէննէմին աթէշինտէն վէ սաիր
էզիյէթլէրինտէն տահա զիյատէ խըրփալայա-
ճազ տըր լանէթլի քիշիյի:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ Յիսուսում, պու գատար նասըլ պանա
թահամմիւլ էտէ պիլտին: Գաչ տէֆա պէն
սէնտէն եիւզ էքլիրտիմ սէն պէնիմ եանըմա
կէլմէքտէն վագ կէչմէտին: Գաչ տէֆա պէն
սէնի ինճիթտիմ. սէն պանա աֆվ էթտին. պէն

սենի ինճիթմէյէ թէքրար տէօնտիւքճէ , սէն տէ պանա ափվ էթմէյէ տէօնտիւն : Տէ իմտի , Գեթսեմանի պաղչէսինտէ պէնիմ կիւնահլաւրմ իչին սանա գան թէրի տէօքտիւրէն օ չէքտիյին աճըյա պէնի տէ հիսսէտար էյլէ : Սէվկիւլիւ գուրթարըճրմ , սէնին մուհապպէթինէ պէօյլէ քէօթիւ մուգապէլէ էթտիյիմ իչին աճըր վէ փիւշման օլուրում : Ահ լանէթլի սէֆաւար , էֆէնտիմին լութֆունու պանա զայպ էթտիւրէն սիզ օլտուղսնուզ իչին , սիզէ լանէթ օղուրում : Սէվկիւլիւ Յիսուսում , շիմտի սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ . ճէմի եօլսուզ սէֆաւարտան իսթիֆա էտէրիմ . վէ սէնի պիր տահա ինճիթմէքտէն իսէ պին տէֆա էօլմէյէ նիյէթ գօրում : Տէ իմտի էֆէնտիմ , պէնիմ իչին խաչ իւզէրինտէ Ալլահանի էօմրիւնիւ գուրպան էտինճէյէ դատար պէնի սէվտիյին մուհապէթ իչին օլսուն , իվղաւարա գարշը գօմայա , վէ իվղա տույտուղումտա սէնին եարտըմընա գօշմայա պանա նուր վէ գուվվէթ վէր : Ես պէնիմ ումիտիմ պիքիր Մարիամ , Ալլահը եանընտա սէնին սէօզիւն նաֆիզ տիր , պանա միւտավէմէթ , վէ քէնտի ազիզ մուհապէթինտէն պիր տահա այրըլմամագ քէրէմինի աւլէր :

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Լանէթլի քիչինին իւչիւնճիւ զիմմէթ իզթիրապը զայպ էթտիյի էյլիյին պէօյիւքիւյիւնիւ կէօրմէք օլտճագ տըր Սուրբ Յովհան Ոսկեբերանըն սէօզիւ միւճուպինճէ , « Ճէհէննէմտէն զիյատէ ճէննէթտէն էզիյէթ չէքէճէքէր » . ճէհէննէմին էզիյէթլերինտէն զիյատէ , ճէննէ-

թի զայս էթաիքէրի իջին աճըյաճադ տըր-
լար: Ինկիլթէրրա սուլթանը պէտպաւթ Եղի-
սաբէթ « Ալլահ պանա գըրգ սէնէ փատիշահ-
լըգ վէրսին տէ, պէն ճէննէթտէն իսթիֆա է-
տէրիմ » տէմիշ իտի: Ֆիլ վազը օ սէֆիլ գըրգ
սէնէ փատիշահլըգ սիւրտիւ. լաքին պու տիւ-
նեատան կէօջ էթտիքտէն սօղրա, շիմտի նէ
սէօյլէր աճապա: Պաշգա Ֆիքիւրտէ օլտուղունա
շէքք վէ շիւպհէ եօզ տուր: Օ դասար թէնս-
սիւֆ վէ մէշադգաթ ըլա սիւրտիւյիւ գըրգ սէ-
նէլիք տիւնեա փատիշահլըղը իջին, կէօյլէր
ճէննէթիին միւհպէնտէն զայս էթմիշ օլտուղու-
նու տիւշիւնտիւքճէ, շիմտի նէ տիւրլիւ գաթի
ումիտ գասալէթլէրէ զարգ օլույօր աճապա:

Լաքին լանէթլի քիշիյի էպէտ էլ ապատ
տահա զիյատէ մուազգապ էտէն շէյ շու օլա-
ճադ քի, ճէննէթի վէ քէնտի իւստիւն էյլիյի
օլան Ալլահը զայս էթմէսի քէնտի թալիհսիդ-
լիյինտէն, եախօտ ախէրին զարազ վէ տիւշ-
մէնլիյինտէն տէյիլ, իլլա քէնտի թազսիրա-
թընտան նէշէթ էթմիշ տիր: Կէօրէճէք քի,
քէնտիսի ճէննէթ իջին խալզ օլմուշ տուր.
Կէօրէճէք քի, « Էօմիւր վէ էօլիւմ ինսանըն
հուզուրունտա. վէ հանկըսընը իսթէրսէ քէն-
տինէ օ վէրիլէճէք »¹ Ֆէհվասը իւզէրէ, եա
էպէտի էօմրիւ եախօտ էօլիւմիւ ինթիխապ վէ
թէտարիք էթմէյի Ալլահ քէնտի էլինէ վէրմիշ
տիր: Շէօյլէ քի, էյէր իսթէմիշ օլսա, էպէտի
գուլթու օլմագ քէնտի էլինտէ իքէն, կէօրէ-
ճէք քի, օ էզլիլէթլէր կիրտապընա քէնտի քէն-
տինի փէրս էթմիշ տիր քի, պիր տահա նէ
քէնտի չըգա պիլիւր, նէ տէ օնու օրատան չը-

գարմայը պիր տիւշիւնէճէք քիմսէ վար: Կէօ-
րէճէք քի նիչէ քէնտի րէֆիզէրի քէնտի կի-
պի վէ պելքի տահա զիյաւէ կիւնահ իշլէ-
մէք թէհլիքէսինտէ պուլունմուշ իքէն, քէնտի-
լէրինի Ալլահա սըփարըշ էթմէյիլէ կէրի տուր-
մայը, եախօտ տիւշիւշէր իսէ տէ, երնէ դալ-
զըպնի քէնտիլէրինի Ալլահա վէրմէյի պիլմիշ օլ-
տուզլարընտան սէլամէթէ եէթիշմիշլէր: վէ
քէնտիսի օ եօլու թուլթմատըլընտան, պիր տա-
հա չարէ էտէ պիլմէք իհիթիմալի օլմայարազ,
սէֆիլճէ ճէհէննէմտէ, օ էզիյէթլէր տէրեա-
սընտա ազըպէթ դարար վէրմիշ տիր:

Էյ պիրատէր, էյէր սէն տէ շիմտիյէ գա-
տար պիր պայաղը սէֆա իչին ճէննէթի վէ Ալ-
լահը զայպ էթմէք իսթէյէրէք պու տիվանէ-
լիքտէ պուլունտունտաւ, շիմտի վազըթ վար
իքէն, պիր ան էվվէլ չարէսինէ պագըպ պու
տիվանէլիքտէ ըսրար էթմէ: Պու տիվանէլիյի-
նի էպէտի աղլամայա մէնպուր օլմայասըն տէյի
զօրգ, տիթրէ: Պու օգուտուղուն միւլահազա
Ալլահըն սահա սօն տալէթի օլմատըլընը քիմ
պիլիր: Էյէր շիմտի եաշայըշընը թէպտիլ էթ-
մէզսէն, պիր մահացու կիւնահ տահա իշլէ-
տիյինտէ Ալլահըն սէնի եիւզտէն պըրագըպ
տա, ճէհէննէմտէ էլան քէնտի եաղնըշլըզլա-
րընը թագրիւր էտէն, վէ եաղնըշլըզլարընա
արթըզ չարէ օլմատըլընը կէօրաիւքլէրի ի-
չին ումիտ քէսիքլիյի իլէ վէ պիհուտէ թագ-
րիւր էտէն պիր ալայ տիվանէլէր արասընտա
էզիյէթ չէքմէյէ սէնի տէ կէօնտէրմէյէճէյիւնի
քիմ պիլիր: Հաչան քի շէյթան սէնի թէքրար
կիւնահ իշլէմէյէ թահրիք էտէրսէ, ճէհէննէմի
խաթըրընա կէթիր, Ալլահա, վէ ազիզ պիքիւրէ
գօշ: ճէհէննէմին միւլահազասը սէնի ճէհէն-

նէմտէն գուրթարը: « Ագըպէթինի խաթըրընա կէթիւր, վէ հպէտի կիւնահ իշլէմէղսին » ¹ : Զուռքի ճէհէննէմին միւլահազասը սէնի Ալլահա չէվիրիւր:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ պէնիմ իւստիւն էյլիյիմ, գաչ տէֆա հիչ նէվինտէն շէյլէր իչին պէն սէնի Ղայպ էթտիմ, վէ հպէտի Ղայպ էթմէյէ տէ մուսթահազ օլտոււմ: Լաքին փէյղամպերին « Բապպիյի արա-եանլարըն գալպի շաղ օլսղւն » ² քէլամը պէնի միւսթէրիհ էտէր: Պու սուրէթտէ էյէր սէնի ճանու կէօնիւլտէն արարսամ, թէքրար պու-լաճաղըմտան ումիտիմի քէսմէլի տէյիլիմ: Պէլի էֆէնտիմ, շիմտի ախէր հէր էյլիքտէն զիյատէ սէնին լութիւնահ հասրէթ չէքէրիմ: Քէնտիմի սէնին մուհապէթինտէն մահրոււմ կէօրմէքտէն իսէ, հէր էյլիքտէն, վէ էօմրիւմտէն տախի մահրոււմ գալմայա գաիլ օլուրոււմ: Յիսուսոււմ, սէնի հէր շէյտէն զիյատէ սէվէրիմ. վէ սէնի սիվտիյիմ իչին տէ, ինճիթտիյիմ աճըր եանարըմ: Ահ Ղայպ էթտիյիմ, վէ խօր-լատըղըմ Ալլահըմ, չափըք աֆվ էյլէ պա-նա, վէ քէնտինի պուլտուր. զիրա պիր տա-հա սէնի Ղայպ էթմէք իսթէմէմ: Էյէր պէնի տօսթլուղւնահ թէքրար գապուլ էտէրսէն, հէր շէյի թէրք էթմէյէ, վէ եալընըզ սէնի սէվմէք-տէ գարար վէրմէյէ հազըրըմ. վէ մէրհամէթին-տէն տէ պու շէյի մէմուլ էտէրիմ: Եւ հպէտի փէտէր, Յիսուս Քրիստոսուն աշգընա պու բի-ճամը տիյնէ. պանա աֆվըզ վէ լութուֆ վէր

1 Սիր. է. 40:

2 Սաղմ. ճԴ. 3:

քի՛ւ պի՛ր տա՛հա սէնտէն այրելմայայ՛լմ. չո՛ւնքի
էյէր հիւսնի ըրգամ ըլա պի՛ր տա՛հա սէնի ղայպ
էտէրսէմ, պէնի երեզտէն պըրագըրսըն տէյի
հագգ իւզէրէ գօրգմալըլմ: Ես՝ պիքի՛ր Մա-
րիամ, կիւնահքեարլարըն շէթաաթճըսը, պէնի
Ալլահըլա պարըշտըր. վէ օնտան սօղրա պէնի
հիմայէթին ալթընտա սաղլա քի, օնու պի՛ր
տա՛հա ղայպ էթմէյիմ:

ԵՒՐՄԻ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԻ ԻԼԱՋԱԶԱ

ՃԵՆՆԷԹ

Սիգին գասալեթինիզ շազըղա քեպտի
օլաձազ 1.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Պու էօմիւրիւն մէշազգաթլարընը, պիզիմ
մուհապէթիմիզ իչին Յիսուս Բրիստոսուն չէք-
տիյի եզիյէթլէրէ մուզապէլէ Ալլահա սունա-
րազ սապր ըլա չէքմէյէ չալըշալըմ, վէ ճէննէթ
ումիտիյիլէ քէնտիմիզի շալրէթէ կէթիւրէլիմ:
Պու մէշազգաթլարըն, տէրալէրին, հալաժանը-
լարըն, դօրգուլարըն ճիւմլէսի տէ պիւր կիւն
պիթէճէք տիւ. վէ սէլամէթէ եէթիշիւրսէք,
մութլուլուլար փատիշահլըղընտա շազլըղը-
մըզա վէ մէմուլնիյէթիմիզէ մուճիպ օլաճազ
տըր: Էջէնտիմիզ տէ, « Սիգին գասալէթինիզ
շազլըղա թէպտիլ օլաճազ » տէյերէք պիզէ
ճէսարէթ վէրիյօր: Էօյլէ իսէ ճէննէթ հազզը-
նա պիւր գաչ շէյ միւթալաա էտէլիմ: Անճազ էն
պէօյիւք սուրբլար պիլէ Ալլահըն քէնտի սա-
տըզ դուլլարընա սազլատըլը սէֆալարը պիզէ
աղնատամամըշ ըսալար, պու ճէննէթ հազզը-
նա պիզ նէ սէօյլէյէ պիլէճէյիզ: Դաւիթ՝ « Ես

գուժվեթէր Ալլահը սէնին խարկեահըն նէ գատար սէֆալը տըր»¹ տէյէ պիւմիշ տիր: Ես պղիզ առաքեալ, սէն կէօյլերի կէօրմէյէ գափըլմազ իզպալինէ նաիլ օլտուն. կէօրտիւիւն, իշիթտիյին շէյլէրի ազտան չօզտան սէն պարի պիզէ թարիֆ էյլէ: Հայըր, տէր առաքեալ կէօրտիւյիւմ շէյլէր թարիֆտէն մուսթաղնի տիր. վէ իշիթտիյիմ վասֆէ կէլմէզ շէյլէրի «Խնսանս սէօյլէմէք հայիզտէյիլ»²: Եօյլէ պէօյիւք շէյլէլ տիր քի, մալիք օլտունս պիւլիւր, լաքին թարիֆ օլտունսմազլար: Սալթ շուգատարընը սէօյլէյէ պիւլիւրիմ քի, «Ալլահ թաւանըն քէնտի. սէվկիւլիւլէրինէ թէտարիք էթտիյի շէյի նէ կէօզ կէօրմիւշ, նէ գոււազ իշիթմիշ, նէ տէ ինսանըն գալպինէ կէլմիշ տիր»³: Ալլահ թաւանըն քէնտինի սէվէնլէրէ հազըրլատըզը կիւզէլլիքլէրի, ահհէքլէրի, վէ մէմուռնիյէթլէրի տիւնեատա օլան ինսանլարըն հիշ պիւրիսի նէ կէօրմիւշ, նէ իշիթմիշ, նէ տէ աղնայա պիւլմիշ տիր:

Պիզ պու տիւնեա էյլիքլէրինին թասավլուրաթընտան պաշգա շէյ պիւլմէտիյիմիզ էհիւտէն, ճէննէթին էյլիքլէրինի թասավլուր էթմէյէ միւսթաիտ տէյիլիզ: Եյէր քի աթլարըն լազըրտը աղնամազ իհթիմալլէրի օլտա, վէ քէնտի սահիպի պիր ճէսիմ զիյաֆէթ վէրէճէյիմիշ տէյի իշիտէճէք օլտա, ախէր թասամ թէսավլուր էթմէյի պիւլմէտիքլէրինտէն, պու. զիյաֆէթտէ էյի սաման ըլա, էյի արփատան մատա շէյ պուլտնմազ տէյի թէսավլուր էտէրլէր իտի: Իշթէ ճէննէթին էյլիքլէրի հազ-

1 Սալմ. 27. 2:

3 Ռ. Կոր. Բ. 9:

2 Բ. Կոր. ԺԲ. 4:

զընա պիգիմ միւթաւամբզ տա պու դապիւ-
տէն տիր: Եազ կէճէլէրի երլտըզլար ըլա միւ-
ղէյէր սէմալէրի կէօրմէք կիւզէլ շէյ տիր: Էվ-
վէլ պահար մէվսիմինտէ պիր պէրրազ տէնիզ
քէնարընտա պուլունուպ, իջինտէն եէշիլ տազ-
լարըն թէմէվվիւճ էթմէսինի վէ պալըզլարըն
օյնամասընը սէյր էթմէք զէվզլի շէյ տիր: Մէյ-
վէլէր վէ չիէէքլէր իլէ տօլու պիր պազէտէ
օլուպ, պիր թարաֆտան չէշմէլէրին ֆիսգիյէ-
լէրին թաթլը սէտուսընը, օ պիր թարաֆտան
գուշլարըն կիւզէլ նազմէլէր իլէ էօթիւշէրէք
ուչտուզլարընը կէօրմէք իշիթմէք սէֆալը, վէ
ճէննէթ միսալի պիր շէյ տիր: Լաքին ճէննէթ-
մի: Ճէննէթին էյլիքլէրի պաշգա տիւրլիւ տիւր.
Ճէննէթին նէ օլտուզունու պիր ճիւզի աղնայա
պիւլմէք իջին, շունու միւլահազա էթմէլի քի,
քէնտի սէվկիւլիւլէրինէ սէֆա պաղըշլամայը
տէրիւհտէ էթմիշ հէր շէյէ գատըր պիր Ալլահ
օնտա տըր: Ճէննէթին նէ օլտուզունու աղնամազ
իսթէրմիսին, օ տուր քի, « Իսթէմէտիյին հիջ
պիր շէյ եօզ, իսթէտիյին հէր շէյ մէվճուտ
տուր » տէր սուրը Պէրնարտուս:

Ահ, պիր գութլու ճան ճէննէթէ կիրէր կիր-
մէք նէ տէյէճէք տէյի գըյասս էտէրսին: Թու-
թալմ քի, քէնտինի Ֆիսուս Քրիստոսուն մու-
հապէթինէ վէրմիշ օլան պիր պիքիրէ, եախօտ
պիր տէլի գանլըյա էճէլ կէլիպ պու տիւնեայը
թէրք էթսին: Ճանը շէրաթթա չըգար, վէ հա-
քիմ օնու գուճագլայըպ, շաղ օլ, սէն սէլա-
մէթէ եէթիշտին, տէր: Պէքճի մէլաիքի շազ-
լըղըլա օնու գարշըլար, օ տա քէնտինէ էթ-
տիյի մուսվէնէթ իջին թէշէքքիւր էթտիքտէն
սօղրա, մէլաիք տէօնիւպ օնա « Կիւզէլ ճան
շաղըլըլա չըգ, կէլ, սէն սէլամէթէ եէթիշտին »

կէլ էֆէնտինին ճէմալինի կէօր» տէր : Պիր տէօ ճան պուլուլարը, էֆլաքը, վէ երլազլարը աշըպ, ճէննէթէ տախիլ օլուր : Եւ ըստ պիմ, օ գուլթու վաթանա իլք տէֆա գասեմ պասըպ, օ սէֆալար մէսքեանընա իլք տէֆա կէօղ կէդտիրտիյինտէ նէ սէօյլէյէճէք տիր : Մէլաիքլէր վէ ազիզլէր օնա գարշը չըգըպ, շազըգ ալամէթլէրիլէ օնա լաօշամէտի էտէրլէր : Քէնտինտէն էվվէլ ճէննէթէ կիթմիշ օլան ազրապալարընը, տօսթլարընը, վէ շէֆաաթճըսը օլան ազիզլէրի կէօրտիւլիւնտէ նէ թէսէլլի տույաճազ տըր : Օլ վազըթ օ ճան օնլարը իզզէթլէմէք իչին օնլարա սէճտէ էթմէյէ տավրանըր : Լաքին օ ազիզլէր « Պէնիմ հուզուրումտա էյիլիպ, սէճտէ էթմէ : չուէքի պէն տէսէնին գափու եօլտաշընըմ »¹ 1 տէյէճէք տիրլէր օնա : Պատէհու կէօյլէրին սուլթանը ազիզ պիքիւրին ալաղընը պուս էթմէյէ կէօթիւրիւրլէր : Օ ճան քէնտինին սէլամէթէ եէթիշմէսինէ պուճնա հիմմէթ էտէն օ Ալլահանի վալիտէյի իլք տէֆա այնէն միւշահէտէ էթտիյինտէ նէ տիրըլիւ մուհապէթ իլէ գարըշըգ մէմուլիյէթ տույաճազ տըր : Մատամ քի, պիքիր Մարիամըն քէնտինէ ալըվէրտիյի ճէմի լուլթուֆլարը օ ճան օ վազըթ կէօրէճէք տիր : վէ օ տախի օ ճանը քէմալի մուհապէթ իլէ գուճազլայաճազ տըր : Օնտան սօղրա օ ազիզ սուլթան քէնտիսի օ ճանը Յիսուսա թազտիմ էտէր : վէ Յիսուս քէնտի արուսէսի մազամընտա օնու գապուլ էտիպ : « Կէլ Լիքանանտան հէմշիրէմ աւրուսէ : կէլ քի թաճլանասըն »² : Էյ պէնիմ արուսէմ, շազ օլ սէվին : կէօղ եաշլարը, ա-

զապլար, դօրգուլար պիթտի. քէնտի գանըմըլա սանա գտգանաըղըմ էպէտի թաճը ալ դապուլ էյլէ, տէյէճէք տիր: Վէ Յիսուս քէնտիտի Ալլահանի փէտէրինին ալգըշընը ալմագ իշին օնու կէօթիւրիւր. քի օ տախի օնու դուճագլայա-րագ, վէ « Էթէնտինին շաղըղընա տախիլ օլ »¹ տէյէրէք, օնու ալգըշլայաճագ տըր: Վէ քէնտի սիրտիւյիւ իգպալ իլէ օնու տախի գութ-լու էտէճէք տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՑԱՋ

Իշթէ, Ալլահըմ, սէնտէն ճէննէթ իշին խալգ օլմուշ իքէն, պայաղը սէթալար սէպէպինէ պուճա տէֆա օնտան իսթիֆա էտիպ, ճէհէն-նէմէ զազէպլէնմէյի իթխիյար էտէն պիր նամ-քեօր սէնին խաքիփայինէ կէլմիշ տիր: Անճագ սանա գարշը էթտիյիմ սիթէմէրի շիմտիյէ գա-տար աֆվ էթմիշսին տէյի ումարըմ, վէ օն-լարա թէքըար թէքըար փիւշման օլուր, վէ էօլիւմ սաաթըմա գատար տա փիւշման օլմագ իսթէրիմ. սէն տախի եէնիտէն եէնիյէ օնլարը պանա աֆվ էտէսին տէյի արղիւլէրիմ: Լա-քին, ահ եա՛րապպիմ, հէր նէ գատար սէն պա-նա աֆվ էթմիշ իսէն տէ, պէնի քէնտի փատի-շահըղընա կէօթիւրմէք իշին էօմրիւնիւ գուր-պան էտէն սէնի գուրթարըճըմը ինճիթմէյէ ճէ-սարէթ էթմիշ օլտուղում տա սահիհ տիր: Յի-սուսում, սէնին մէրհամէթին էպէտի մուպա-րէք օլտուն քի, պու գատար թահամմիւլ իւլէ պանա սապը էթտին. վէ զազէպլէյէճէք եէր-

1 Մատ. Ին. 21:

տէ՛ւ հազգըմտա լսւթուֆլարընը, նուրլարընը, վէ տալէթլէրինի արթըրտըն: Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, կէօրիւյօրում քիւ պէնի կէրչէքտէն խէլաս էթմէք իսթէյօրսուն. էպէտի սէնի սէվմէք իչին պէնի քէնտի վաթանընտա իսթէյօրսուն. անճազ իլք էվվէլ պու տիւնհատա սէվմէմի իսթէյօրսուն: Պէլի, պէն տէ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Ճէննէթ օլմասա տախի, էօմրիւմ օլտուգճա, սէնի պիւթիւն երէրէքտէն, վէ վար գուվվէթիմ իլէ սէվմէք իսթէրիմ: Սալթ շունու պիւմէք պանա քեաֆի տիր քիւ սէն պէնիմ Ալլահըմ, պէնտէն սէվիմէք իսթէյօրսուն: Յիսուսում, լութֆու քէրէմին իլէ պանա եարտըմ էյլէ, վէ պէնի երւզիւնտէն թէրք էթմէ: Պէնիմ ճանըմ էպէտի տիր. պու սուրէթտէ պէն էօյլէ պիր հալաէյիմ քիւ եա էպէտի սէնի սէվէճէյիմ, եա տա էպէտի սանա ստալէթ էտէճէյիմ: Ահ, պէն սէնի էպէտի սէվմէք իսթէրիմ. վէ ալսրէթտէ չօզ սէվմէք իսթէրիմ: Հազգըմտա հէր նէ թէպտիր իսթէրսէն գուլլան. հէր նասըլ իսթէրսէն պէնի զաղէպլէ. ֆազաթ մուհապէթինտէն պէնի մահրում էթմէ տէ, նասըլ քի իսթէրսէն պէնի էօյլէ էյլէ: Եա Յիսուսում պէնիմ ումիտիմ սէնին սէվապլարըն տըր: Եա ազիզ պիքիր Մարիամ, քիւլլիէն սէնին շէֆաաթընա կիւվէնմիլիմ. պէն կիւնաս իչինտէ իքէն սէն պէնի ճէհէննէմտէն գուրթարտըն. շիմտի մատամքի Ալլահը արայօրում պէնի գուրթարաճազ տա, սուրք էտէճէք տէ սէն սին:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ճան՝ Ալլահըն մութլուլուղունա տախիլ օլ-

տուգտան սօղրա, արթըզ օնա սըզընտը վերէ-
 քէք պիր շէյ օլմայանագ տըր: « Ալլահ օն-
 լարըն կէօզիւնտէն եաշլարը սիւսին, վէ արթըզ
 էօլիւմ օլմասըն. չունքի էվվէլքի կէչտի. վէ
 թահթ իւզէրինտէ գաուտ էտէն պանա սէօլէ-
 տի քի, իշթէ հէր շէյի եէնի էտէրիմ »¹: Ճէն-
 նէթտէ արթըզ խասթէլիք, Ֆազըրըզ, վէ բա-
 հաթսըզըզ օլմայանագ. օրատա արթըզ կիւն-
 տիւզ իլէ կէճէնին, սօւզուլա սըճաղըն թէ-
 պէտտիւլաթը օլմայանագ. օրատա միւթէմասի
 պիր միւֆէրիհ կիւնտիւզ, վէ տաիմա պիր սէ-
 ֆալը էվվէլ պահար օլանագ: Օրատա արթըզ
 նէ հալածանք օլանաղը վար, նէ զըզգանըզ.
 օ մուհապէթ փատիշահլըղընտա հէփիսի տէ
 նազիք մուհապէթ իլէ պիրիպիրլէրինի սէվէ-
 քէքլէր. վէ հէր քիշի ախէրին էյլիլինէ քէնտինէ
 օլմուշ կիպի հազը էտէճէք: Օրատա արթըզ
 զօրգու տաիսի օլմայանագ. չունքի ճան լու-
 թուֆտա մէթանէթ պուլմայըլա, պիր տահա
 նէ կիւնահ իշէյէ պիլի, նէ տէ Ալլահընը
 զայպ էտէ պիլի: « Իշթէ հէր շէյի եէնի է-
 տէրիմ »: Հէր շէյ եէնի տիր, վէ հէր շէյ թէ-
 սէլի էտէր վէ գանտըրըր: Օրատա օ հէր նէվի
 կիւզէլլիլիլէ միւզէյլէն շէհիրէ պազտըզճա կէօզ
 հայրան օլուր: Սօգաղլարընըն գալտըրըմը պիլ-
 լօրտան, սարայլարը կիւմիւշտէն, թաւանլարը
 ալթոնտան, վէ հէր թարաֆը չիէքլէր իլէ
 տօնանմըշ պիր շէհիր օլսա, օնու կէօրմէք նէ
 գատար սէֆալը շէյ օլուրուտու: Լաքին ճէն-
 նէթ շէհրի պունտան նէ գատար տահա զիյա-
 տէ կիւզէլ տիր: Օ շէհիրին ահալիսինի կէօր-
 մէք նէ աճայիպ սէյրան օլուր քի սուրբ Օ-

գոստինոսուն գալիինճէ հէր պիրի պիրէր փա-
տիշահ կիպի տիրլէր: Պիքիր Մարիամը կէօր-
մէք նիճէ օլուր քի, պիւթիւն ճէննէթտէն աա-
հա կիւզէլ տիր: Եւ օ Ալլահանի Գուզույու,
Յիսուս կիւյէկիյի կէօրմէք նէ սէֆալը շէյ
տիր: Սրբուհի Թերեզա պիր տէֆա Յիսուսուն
պիր տէսթի շէրիֆինի կէօրմէյիլէ, կիւզէլիյ-
ինտէն քէնտինի Ղայպ էտիպ հայրան գալմըշ
տըր: Պուրուն սէֆա տույաճագ ճէննէթ գո-
գուլարըյա: Վէ գուլագ սէմալի ահէնքլէր ի-
լէ: Սուրբ Ֆրանչիսկոս պիր տէֆա պիր մէ-
լաիքին քէման սէտապընը իշիթմէյիլէ, տույ-
տուղու թաթըլըգտան էօլիւմ հիյէթինէ եէ-
թիշմիշ տիր: « Էպէտ էլ ապատ սանա մէճտու
սէնա էթսինլէր »¹ Ֆէհվասընճա, ճէմի ազիզ-
լէրին վէ մէլէքլէրին նէվպէթ իլէ Ալլահա էթ-
տիքլէրի թէմհիտ սէտալարընը իշիթմէք նիճէ
օլուր: Եա, պիքիր Մարիամըն Ալլահա էթ-
տիի մէթիհ սէտապընը իշիթմէք նիճէ օլուր քի,
Սալէգեան սուրբ Ֆրանչիսկոսուն գալիինճէ,
կէօյլէրտէ Մարիամըն սէտապը, օրմանտա պիր
պիւլպիւլիւն սէտապը կիպի տիր քի, օրտա
պուլունան սաիր ճէմի գուշլարըն սէտապըն-
տան թաթըլ տըր: Խուլասէի քէլամ, նէ գա-
տար արզիւլէնէ պիլէճէք սէֆալար վարդաա,
քեաֆֆէսի տէ օնտա մէվճուտ տուր:

Լաքին շիմտիյէ դատար վասֆ էթտիյիմիզ
սէֆալար ճէննէթին էն քիւշիւք էյիլէքլէրի
տիր: Ասըլ ճէննէթի ճէննէթ էտէն էյիլէք, դա-
թէն իւստիւն էյիլէք օլան Ալլահ քէնտիսի տիր:
« Արզիւ վէ ումիտ էթտիյիմիզ միւսթագիլ էյ-
լիք, պու իքի հէճճէտէն իպարէթ օլան լուղէթ,

եանի Ալլահ տըր » տէր սուրբ Օգոստինոս: Էջ
ֆէնտրմիզին պիզէ վատ էթտիյի միւքեաֆաթ
օ գութլու շէհրին եալընըզ պու կիւզէլլիք-
լէրի, ահէնքլէրի, վէ սաիր մէսերէթլէրի տէյ-
իլ. պաշը միւքեաֆաթ Ալլահ քէնտիսի տիր.
հանի Ալլահը բու պէ բու կէօրմէք վէ սէվ-
մէք տիր: Էյէր Ալլահ քէնտի ճէմալինի լա-
նէթլիլէրէ կէօթերէնէք օլտա, « Անինտէ ճէ-
հէննէմ պիր սէֆալը ճէննէթէ թէպաիլ օլու-
բուտու » տէր սուրբ Օգոստինոս: Վէ շունու
տախի իլավէ էտէր քի, էյէր պու էօմիւրտէն
չըգան պիր ճանըն էլինտէ օլտա, եա Ալլահը
կէօրիւպ ճէհէննէմին ազապլարընտա գալմայը,
եախօտ օնու կէօրմէյիպ ճէհէննէմտէն ազատ
օլմայը ինթիլսապ էթմէք, « Ալլահը կէօրիւպ
օ էզիյէթլէրտէ գալմայը մուրաճճահ թուլթա-
րըաը » տէմիշ տիր:

Ալլահը պէօյլէ բու պէ բու կէօրմէք վէ
սէվմէք նէ ազիմ շաղըզ օլտուզունու պիզ
չիմտի ազնայամայըզ. անճազ շունտան պիր
հիւզի պահս էտէ պիլիւրիզ քի, իլք էվվէլ Ալ-
լահ մուհապէթի էօյլէ թաթը շէյ տիր քի,
պու էօմիւրտէ տախի սուրբլարըն սալթ ճա-
նընը տէյիլ. իլլա թէնլէրինի տախի եէրտէն
գալաըրմայա գատար եէթիշմիշ տիր: Ներեան
սուրբ Փիլիպպոս պիր տէֆա օթուրտուզու իս-
քէմիլի իլէ հավայա գափըլմըշ աըր: Ալգան-
թարալը սուրբ Պետրոս տախի թէնլի պիր մէ-
լաթէ կիպի եէրտէն հիւքսէլմիշ տիր: Գաթի
նազար ազիզ մարտիրոսլարըն շէտիտ իսքէնճէ-
լէր արասընտա Ալլահ մուհապէթինին թաթը-
լըզընլա շազ օլտուզլարը տախի մալումիմիզ
տիր: Սուրբ Վինչենցիոսա իսքէնճէ վէրտիք-
լէրի արատա, սէօյլէյիշինին թարզընա պա-

զընճա, « Սանըրսըն քի էղիյէթի չէֆէն պաշ-
գա, սէօյէյէն պաշգա քիշի տիր », տէր իտի
սուրբ Օգոստինոս: Սուրբ Լաւրենտիոս զըզ-
կըն ըսկարանըն իւղէրինտէ իֆէն, օ էղիյէթ
վէրէն դատտարա « Օ պիր Թարաֆըմը չէվիր »
տէյի իխթար էտէրիտի: Չուսքի երնէ սուրբ
Օգոստինոսուն գաւլինէ կէօրէ, օ վազըթ սուրբ
Լաւրենտիոս Ալլահ մուհապէթի « Աթէշիլէ
թութուշուպ, քէնտի գաւրսւլտուղսունու տույ-
մազըտը »: Գաթի նազար պիր կիւնահօքեար
պու տիւնեատա քէնտի կիւնահլարընը աղլա-
տըղընտա տախի նէ տիւրլիւ թաթլըլըդ տույ-
ար: Օլ սէպէպտէն էօթիւրիւ սուրբ Պէրնար-
տոս, « էֆէնտիմ, էյէր սէնին իչին աղլամադ
պու գատար թաթլըլըսա, սէնին իչին շաղ օլ-
մադ նիճէ օլուր » տէր իտի Ալլահա: Եւ պիր
ճան քի տուսսը արսսընտա Ալլահանի նու-
րուն պիր շէօլէսիլէ, օնուն էյիքտարըլընը,
քէնտինէ գուլլանաըլը մէրհամէթլէրի, վէ Յի-
սուս Քրիստոսուն իպրազ էթտիյի մուհապէ-
թի կէօրիւսէ, նէ տիւրլիւ թաթլըլըդ տույար:
Օ արատա ինսանըն գալպի մուհապէթ թաշ-
ղընըլընտան պալղընըլըզ հալինէ գատար եէ-
թիշիր: Էզ ճիւմլէ տիւնեա իւղէրինտէ իֆէն,
պիզ Ալլահը նասըլըսա էօյլէ կէօրէմէյիզ « Շիմ-
տի օնու այնատան կիպի թէմսիլէր իլէ կէօ-
րիւրիւզ. լաքին օ վազըթ բու պէ բու »¹ կէօ-
րէճէյիզ: Շիմտի պիղիմ կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ
էնկէլ վար. Ալլահ տա տին փէրտէսի ալթըն-
տա կիզլէնմիշ տիր, վէ քէնտինի պիզէ կէօ-
թէրմէզ. լաքին հաջան քի կէօղիւմիւզ էօ-
նիւնտէն օ էնկէլ գալգար, վէ օ փէրտէ ալըլըր

տա, Ալլահը բոլոր պէ բոլոր կէօրիւրսէք, օ վա-
գըթ նէ՛ օլուր: Ալլահըն նէ գատար կիւզէլ յ
նէ գատար պէօյիւք, նէ գատար ատիլ, նէ գա-
տար թէքմիլ, նէ գատար մուհապէթլի, վէ նէ
գատար սէվիլմէյէ լայըղ օլտուղսնու կէօրէ-
նէյիղ:

ԱՐՁԻՒ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ա՛ պէնիմ իւստիւն էյլիյիմ, սէնտէն եիւզ
չէվիրէն, վէ սէնին մուհապէթինտէն իսթիֆա
էտէն սէֆիլ պէն իմ: Պու ճիհէթ իլէ տէ սէ-
նի կէօրմէյէ վէ սէվմէյէ տախի լիյագաթըմ
հօգ տուր: Լաքին սէն օ զաթի շէրիֆսին քի,
պանա աճըտըղընտան քէնտինէ աճըմայըպ,
պիր պէտնամ տարաղաճը իւզէրինտէ րէզալէթ
իլէ, աղրըլար արասընտա էօլմէյէ քէնտինի
թէսլիմ էթտին: Էօյլէ իսէ սէնին պու էօլիւ-
միւն պանա ումիտ վէրիր քի, պիր կիւն սէնին
ճէմալինի կէօրմէյէ, վէ օ վագըթ վար դուվ-
վէթիմ իլէ սէնի սէվմէյէ նաիլ օլաճաղըմ: Լա-
քին պու անէ տէք նասըլ քի կիւնաճլարըմ, ը-
լա սէնի զայպ էթտիմ իսէ, շիմտի տախի սէնի
գատիմի զայպ էթմէք մուխաթարասընտայըմ:
Զալան էօմրիւմտէ նէ եափաճաղըմ: Եինէ սէնի
ինճիթմէքտէ տէվամ էտէճէքմիյիմ: Հաշա,
թաթըլ Յիսուսում, սէնի ինճիթտիքլէրիմտէն
էօթիւրիւ տաալէթի քիւլիյէ իլէ իքրահ էտէ-
րիմ: Սանա սիթէմ էթմիշ օլտուղում իֆրա-
թըլա կիւճիւմէ կիտէր. վէ ճանս կէօնիւլտէն
սէնի սէվէրիմ: Նատիմ օլան, վէ սէնի սէվէն
պիր ճանը հուզուրոնտան դօվաճագմըսըն:
Եօգ, սէվկիւլիւ դուրթարըճըմ հօգ. « Պանա

կէլէնի տըշարը չըզարմամ »¹ տէտիյին խաթըրըմտա տըր: Յիսուսում, հէր շէյի թէրքէտիպ սանա տէօնէրիմ, սէնի գուճազլար, վէ սէնի պաղըրմա պասարըմ, սէն տէ պէնի գուճազլա, վէ երըէյինէ պիրլէշտիր: Պէօյլէ սէօյլէմէյէ ճէսարէթէտէրիմ. չունքի նիհայէթսիզ պիր էյլլէյէ սէօյլէյօրում, չունքի պէնիմ խաթըրմ իշին էօլմէյէ բազի օլան պիր Ալլահա սէօյլէյօրում: Սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, սէնին մուհապէթինտէ դարմայա միւտավէմէթ վէր պանա: Սէվկիւլիւ վալիտէմ, պիքիր Մարիամ Յիսուս Գրիստոսա օլան մուհապէթին իշին օլսուն, պու միւտավէմէթի պանա ալըվէր: Պէօյլէ ումարըմ, վէ պէօյլէ օլաճազ տըր:

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Պու տիւնեատա Ալլահը սէվէն ճանլարը խըրփալայան էն պէօյիւք ազապ, Ալլահը սէվմէզ, վէ Ալլահտան սէվիլմէզ օլմազ գօրգուսու տուր. « Ինսան պիլմէզ քի, մուհապէթէ մի լայըդ տըր, եօղսա ատավէթէ մի »²: Լաքին ճէննէթտէքի ճան, Ալլահը սէվտիյինէ տէ, Ալլահտան սէվիլտիյինէ տէ էմին տիր. քէնտինին քիւլլէն Ալլահ մուհապէթինէ զարգ օլմուշ, վէ Ալլահըն քէնտինի սէվկիւլիւ էվլատը մազամընտա գուճազլամըշ օլտուղունու, վէ պու մուհապէթին միւհպէտէն չէօզիւլմէք իհթիմալի օլմատըղընը կէօրիւր վէ պիլիր: Վէ օճան՝ Ալլահըն պիզիմ իշին ինսան օլմասը վէ էօլմէսի, Հաղորդութիւն խորհուրդսունու իհ-

տաս էթմէսի, վէ պիր Ալլահըն պիր ետրին
գուրտունա նափագա օլմասը նէ պէօյիւք մու-
հապէթ օլտուղունու օվազըթ նէ գատար զիյա-
տէ աղնար, թանըր սալ պու մուհապէթին գութ-
լու ալէվլէրի տէ օ գատար շիտտէթ քէսպ էտէր:
Օ ճան օ վազըթ՝ Ալլահըն քէնտինի պունճա
իվղալարտան վէ զայլըգ մուխաթարալարըն-
տան գուրթարաղընտա էթտիյի լութֆու քէ-
րէմլէրին ճիւմլէսինի տէ ֆիրատէն ֆիրատէն
կէօրիւր: Օ քէնտինին ֆէլաքէթ, վէ Ալլահըն
ղազապը գըյաս էթտիյի մէշագդաթլարըն, խառ-
թէլիքլէրին, հալածանքլարըն, վէ զայաթլարըն
հէր պիրիսի, Ալլահըն պիրէր մուհապէթ տ-
լամէթլէրի, վէ քէնտինի ճէննէթէ կէօթիւր-
մէք իչին օնուն գայլըրըրըրընըն պիրէր պէ-
շարէթլէրի օլտուղունու կէօրիւր: Խուսու-
սուլա քէնտի օ գատար կիւնահլար իշլէմիշ
իքէն, Ալլահըն գուլլանտըղը թահամիւլիւ,
վէ պունճա նուրլար վէրմէյիլէ, վէ մուհապէթ-
լի տավէթլէրի իլէ հագգընտա իպրազ էթտիյի
մէրհամէթի կէօրիւր վէ թանըր: Նիհայէթ, նի-
չէ նիչէ քէնտինինքինտէն տահա աղ կիւնահ-
լարըլա ճէհէննէմէ լանէթլէնմիշ ճանլարը, վէ
քէնտինին սէլամէթէ հէթիշիպ Ալլահա մութա-
սարըֆ օլտուղունու, վէ օ իւստին էյլիյի է-
պէտէն զայ էթմէյէճէյինէ էմին օլտուղունու
օ մութլուլու տաղըն թէփէսինտէն կէօրիւր վէ
սէյր էտէր:

Էյլէ իսէ մութլուլու քիշի տաիմա օ գութ-
լուլուգ սէֆասընը սիրէճէք քի պիւթիւն է-
պէտիլիյին հէր տագիգէսինտէ եէնի կէօրիւնէ-
ճէք քէնտինէ. վէ հէր սիւրտիւլիւ սէֆատա
ճէննէթէ հէնիւզ կիրմիշ կիպի օլահագ: Օ շագ-
լըղա տաիմա արգիւ չէքէճէք, վէ տաիմա օ

նաև գազանաճաղ. տախիմ մէմնուն, վէ տախիմ սուսամըշ, վէ տախիմ գանմըշ օլաճաղ : Պէշի, չուներ ճէննէթին նէ արզիւսիւ զահմէթ վէրիւր, նէ տէ գազանմասը օսանճ կէթիւրիւր : Խուլասէի քէլամ, նասըլ քի լաննէթիւրէր էօր-քէյիլէ տօլու գապ ըսալար, գուլթուլար տա մէմնունիյէթ իլէ տօլու գապ աըրլար. վէ արզիւ չէքէնէքէրի շէյ եօգ տուր : Սըբուհի Թեւրեղա տէր քի, պու տիւնեատա տախի Ալլահ հաջան քի պիր ճանը շարապ, եանի Ալլահանի մուհապէթինին օտասընա տախիլ էտէրսէ, օնու էօյլէ պիր մուլթուլու սերխօշ էտէր քի, ճիււլէ տիւնեալի շէյլէրին մուհապէթինի օնա զապ էթտիրիւր : Անճաղ հաջան քի օնլար ճէննէթէ կիրէրէր իսէ, Դաւիթին՝ սէչիլմիշլէր « Սէնին խանէնին սէմիլէյինտէն տօյսունլար, վէ սէ-թալարընըն սէլլէրինի օնլարա իչիրէսին » 1 տէ-մէսինէ կէօրէ, օնլարը նէ գատար տահա թէք-միլէն սերխօշ էտէր : Օլ վազըթ ճան քէնտի իւստիւն էյլիյինի բու պէ բու կէօրիւպ, օնու գուճաղլատըլընտա, մուհապէթտէն էօյլէ պիր մէսթ օլուր քի, գուլթուճա Ալլահա զարգ օլուր, եանի քէնտինի քիւլլիէն սւնուտուր, վէ օնտան սօղրա օ մուլթասարըթ օլտուղու նի-հայէթսիզ էյլիյի սէվմէքտէն, մէտհ էթմէքտէն, վէ ալզըշլամադտան պաշգա շէյ տիւ-շինմէզ :

Էյ իմտի հաջան քի պու էօմիւրիւն խաչ-լարը պիլի խըրփալարսա, ճէննէթ ումիտիլէ օնլարա թահամմիւլ էթմէյէ քէնտիմիլի ճէ-սարէթլէնտիրէլիմ : Սըբուհի Մարիամ եղիպ-տացինին էօմիւրիւնին ախընտա, պու գատար

սէնէ պու չէօլտէ եաշամայա նիճէ թահամիւլ
էթտին տէյի Հայր Զոսիմոս սիւալ էթտիյիսէ
« Ճէննէթ ումիտիլէ » տէյի ճէվապ վէրտի:
Ներեան սուրբ Փիլիպպոսա քարտինալլըգ փայէ
սի թէքլիթ օլտույուսա թաքքէյի հալայա ա-
թըպ, « Ճէննէթ, ճէննէթ » տէյի չաղըրտը:
Յրանչիսկոս թարիգինտէն օլան եղբայր Էճի-
տիոս ճէննէթին իսմինի իշիթտիյինտէ, սէվին-
ճինտէն սըչըրարըտը: Պիզ տախի հաջան քէն-
տիմիգի պու տիւնեանըն սէֆիլլիքլէրինտէն
մուհասէրէ օլմուշ կէօրիւրսէք, քէզալիք կէօզ-
լէրիմիգի կէօյէ գալտըրըպ՝ ճէննէթ, ճէննէթ
տէյերէք, վէ ահուգար էտէրէք թէսէլլի պու-
լալըմ: Եունու միւլահազա էտէլիմ քի, էյէր
Ալլահա սատագաթլը օլուրսագ, պու ազապ-
լարըն, սէֆալէթլէրին, վէ դօրգուլարըն ճիւմ-
լէսի տէ պիւր կիւն պիթէր. վէ Ալլահ՝ Ալլահ
օլտուգճա թէքմիլէն գուլլու օլաճաղըմըզ օ-
մուլլուլու վաթանա գապուլ օլունուրուզ: Իշ-
թէ սուրբլար պիզէ պէքլէյօլլար. պիքիւր Մա-
րիամ պիզէ պէքլէյօր վէ Յիսուս օ էպէտի տէվ-
լէթտէ պիզի փատիշահ էթմէք իշին էլինտէ
թաճըլա պէքլէյիպ տուրույօր:

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Սէվկիւլիւ Յիսուսում, սէն պանա « Տէվլէ-
թին կէլսին » 1 տէյի տուա էթմէյի էյօրէթ-
տին: Պէն տէ պու ըրճայը էտէրիմ, պէնիմ ճա-
նըմա սէնին տէվլէթին կէլսին, շէօլլէ քի օնա
պիւթիւն պիւթիւնէ սէն մուլտասարըթ օլասըն,

պէն տէ սանա մութասարըֆ օլայըմ, եւս իւս
 տիւն էյլիբ: Ահ Յիսուսուում, պէնի խելաս էթ-
 մէք վէ պէնիմ մուհապէթիմի գազանմադ իշին
 սէն հիչ պիր շէյ հսիրկէմէտին. էօյլէ իսէ պէ-
 նի խելաս էյլէ, վէ պէնիմ խելասլըղըմ տիւ-
 նեատա վէ ախրէթտէ տաիմա սէնի սէվմէք ի-
 չին օլսոււն: Պէն չօդ տէֆա սէնտէն եիւզ չէ-
 վիրտիմ. պու ճիւմլէ պէն սէնի հիչ ինճիթմէ-
 միշիմ կիպի, շէտիտ մուհապէթ իլէ ճէննէթ-
 տէ պէնի գուճաղլամայա կիւճէնմէյէճէյինի
 տէ պիլտիրիրսին. պէն տէ պու շէյի պիլէրէք,
 վէ օ գատար տէֆա ճէհէննէմէ մուսթասհ
 օլմուշ իքէն, եինէ պանա ճէննէթի վէրմէք
 իսթէտիլինի կէօրէրէք, արթըգ սէնտէն պաշգա
 պիր շէյ սէվէ պիլիւրմիլիմ: Ահ էֆէնտիմ, քէշ-
 քի սէնի հիչ ինճիթմիշ օլմայայըտըմ: Ահ,
 թէքրարէն տիւնեայա կէլէ պիլսէյիտիմ, տաի-
 մա սէնի սէվմէք իսթէր իտիմ: Լաքին օլան
 օլտու: Շիմտի գալան էօմրիւմիւ սանա փէշ-
 քէշ էթմէքտէն պաշգա շէյէ միւզթէտիր տէյի-
 լիմ: Պէլի, ճիտտ օլարագ էօմրիւմիւ սանա
 փէշքէշ հտէրիմ. քէնտիմի պիւսպիւթիւն սէնին
 մուհապէթինէ գուրպան հտէրիմ: Էյ տիւնեա-
 վի մուհապէթլէր, պէնիմ գալպիմտէն չըզըն,
 օնա թէքմիլէն մութասարըֆ օլմագ իսթէյլէն
 Ալլահըմա հէր վէրին: Պէլի, թէքմիլէն պանա
 մութասարըֆ օլ, եւս պէնիմ գուրթարըճըմ,
 մուհապէթիմ, վէ Ալլահըմ: Պու կիւնտէն սօշ-
 րա սէնի խօշնուտ էթմէքտէն պաշգա շէյ
 տիւշիւնէճէք տէյիլիմ: Լութիւ քէրէմին իլէ
 պանա եարտըմ էյլէ. սէնին սէվապլարընտան
 պէօյլէճէ մէմուլ հտէրիմ: Մուհապէթիւնի, վէ
 սէնի խօշնուտ էթմէք արգիւսիւնիւ տաիմա
 արթըր պէնտէ: Էյ ճէննէթ, ճէննէթ: Էֆէն-

տիմ, սէնի նէ վազըթ ըու պէ ըու կէօրէճէյիմ,
 վէ պիր տահա զայպ էթմէք զօրգուտունտան
 մուաֆ օլարագ սէնի գուճագլայաճաղըմ: Ես
 Ալլահըմ, էլինի իւզէրիմէ թութ քի պիր տա-
 հա սէնի ինճիթմէյիմ: Ես ազիզ պիքիր Մա-
 ըիամ, նէ վազըթ ճէննէթտէ քէնտիմի սէնին
 լաքի փայինէ եիւզ սիւրիւյօր կէօրէճէյիմ:
 Եարարմըմա եէթիշ ես ազիզ Վալիտէմ, վէ զայ
 օլուպ տա սէնտէն վէ Էվլատընտան ուզագտա
 գալմայա պէնի պըրագմտ:

ՕԹՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

Տ Ո Ւ Ա

Խսքեյին քի վերիչսին սիգե... զիրա քիւմ քի
խսքեքսե ալըր 1.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Եւրընզ պու փարչատա տէյիւ, Իլլա քիթա-
պը շերիթին փէք չօգ մահալինտէ Ալլահ թա-
լա քէնտինէ րիճա էտէնին րիճասընը տիյնէյէ-
ճէյինի վատ էտէր: « Պանա չաղըրասըն, վէ
պէն սէնի իշիտէյիմ » 2: « Պանա չաղըրասըն,
վէ պէն սէնի խէլաս էտէյիմ » 3: « Հէր նէ քի
պէնտէն տիլէրսէնիզ, օնու էտէյիմ » 4: « Հէր
նէ քի իսթէրսէնիզ տիլէյին, վէ օլասուն սի-
զէ » 5 պաղըսըլլա: Պինաէն ալէյհ թէսդորե-
տոս, « Տուա պիր տիր, լաքին հէր շէյի գա-
զանա պիլիր », տէր: Սուրբ Պէրնարտոս տա-
լի պիզ Ալլահտան պիր շէյ տիլէտիյիմիզտէ
« Եա տիլէտիյիմիզի, Եա պիզէ տահա միւթիտ
սայտըղը շէյի պիզէ վէրիր » տէր: Դաւիթ
մարգարէ « Եա բապպի, սէն թաթըր վէ տօ-
ղրուսուն, վէ սէնի Եարտըմա չաղըրասըն »

1 Ղաւկ. ԺԲ. 9. 10:

2 Եր. ԼԳ. 5:

3 Սաղմ. ԽԺ. 13:

4 Յովհ. ԺԴ. 13:

5 Յովհ. ԺԴ. 7:

ղայէթ մերհամէթլի սին» 1 տէյերէք, տուա
էթմէյէ պիզէ ճէսարէթ վերիր: Յակովբոս ա-
ռաքեալ տախի, « Էյեր իչինիգտէ իլիմէ իհ-
թիյաճը օլան վարըսա, Ալլահտան տիլէսին,
ղանի զանի վերիր, վէ սիթէմ էթմէզ » 2 տէյե-
րէք, տահա զիյատէ ճէսարէթ վերիր: Խանի տէ-
մէք իսթէր քի, Ալլահա ըիճա էթտիյիմիզտէ, Է-
լինի աչար, վէ տիլէտիյիմիզտէն զիյատէսինի իհ-
տան էտէր. հաթթա քէնտինի ինճիթտիյիմիզի
տէ եիւզիւմիւզէ վաւրմազ. վէ նիյազ էթտիյի-
միզտէ, զանն էտէրսին քի, քէնտինէ էթտիյի-
միզ սիթէմէրին քեաֆֆէսինի տէ սւնուտուր:

Սուրբ Յովհաննէս Արիմաքոս սէօյլէր քի
« Իպատէթքեար տուա, Ալլահա պիր նէվի իճ-
պար դաւլանը »: Լաքին Տերտուղիանոսուն
գաւլինճէ, էօյլէ պիր իճպար քի, հէմ օնա
մագպուլ տուր, հէմ տէ արզիւլէր: Պէլի, չուն-
քի սուրբ Օգոստինոսուն սէօյլէտիյինէ կէօրէ,
« Սէնին գազանմագ արզիւլէտիյինտէն զիյատէ,
Ալլահ սանա ճէօմէրտիլիլէ հիմմէթ էթմէք
արզիւլէրլէր »: Պունուն սէպէպի տէ նէ տիր
տէրսէն, « Ալլահ գաթէն նիհայէթսիզ էյլիք
տիր »: վէ քէնտի էյլիքլէրինէ պիզի տախի
իլհագ էթմէք իսթէր, տէր սուրբ Լէսն: Պու-
նուն իչին տէ, պիր քիշի Ալլահա նիյազ էթ-
տիյինտէ, քէնտի լութֆունու պիզէ թէվզի
էթմէյէ օլան արզիւսիւնիւ խօշնուտ էտէճէք
պիր գափու աչմըշ օլտուղունտան, Ալլահ թա-
լա քէէննի օ քիշիյէ պօրճլու օլուր, Փացեան
Մարիամ մագպուղենացինին սէօզիւ միւճու-
պինճէ: Վէ Ալլահըն քէնտինէ ըիճա էտէնի
չափըճագ իշիթտիյինտէք էյլիյի՝ օնուն սահիհ

Ալլահըմ օլտուղուհուս պանա թանըթտըրտը, տէրիտի Գուլթի մարգարէ. «Հանկը կիւնտէ քի սէնի չաղըրըրսամ, իշթէ թանըտըմ քի սէն պէնիմ Ալլահըմ սըն»¹: Չօզլար, Ալլահ պիղիմ ըրնաւարըմըը տիրիւր էտիյօր տէյի նահազ եէրէ շիքեայէթէտէրէր, օյուսա քէնտինտէն լուս թուֆ տիլէմէյի տիրիւր էտիյօրլար տէյի Ալլահ թալա տահա զիյատէ հազզըլա շիքեայէթէտէր, տէյի պիր խօշջնա իսթար էտէր սուրբ Պէրնարտուս: Կէօրիւնիւր քի վազթըյըլա գուրթարըմըըն տա քէնտի շայիրալէրինէ «Շիմ տիյէ գատար պէնիմ իսմիմէ պիր շէյ տիլէմէտինիզ, տիլէյին քի տլասընըզ... վէ շազըլըրէնը թէքմիլ օլտուս»² տէյէրէք էթտիյի շիքեայէթ տէ պուլլուտու: Բէէննի տէմէք իսթէր քի, էյէր թէքմիլէն գուլլու օլմատընըզ ըսա, պէնտէն շիքեայէթէթմէյին, լուսթուֆ տիլէմէտիյինիզ իշին շիքեայէթի քէնտինիզտէն էտին, վէ պուլլուտան պէօյլէ օնու պէնտէն տիլէյին քի, մէմուսն վէ միւթմաին օլասընըզ:

Պուլլուսն իշին էսքի ճընաւորլար քէնտի մուսահէպէթլէրի արասընտա, սէլամէթէ եէթիշմէք իշին «Ալլահ պանա եարտըմ էթմէյէպազ»³ տէյէրէք տալիմա տուա էթմէքտէն տահա ֆաիտէլի թալիմաթ օլմատըլընու գարար վէրմիշ իտիլէր: Բաղպէթլու հայր Պօղոս Սենիէրի քէնտի հազզընա, մտտծաղանըմտա իլք աղըզա արգիւլէր իլէ մէշլուլ օլուրուտու: Լաքին սօղրա տուանըն թէէսիլի օլտուղուհուս թանըյըպ, էքսէրի տուայըլա մէշլուլ օլմայա ճահտ էտէր իտիմ, տէմիշ տիր:

1 Սաղմ. ԾԵ. 10:

2 Յովհ. ԺԶ. 24:

3 Սաղմ. ԿԹ. 2:

էօյլէ իսէ պիզ տէ տախմա պէօյլէ գուլլանա-
լում. պիր Ալլահըմըզ վար քի, պիզի աշըրը
սէվէր, վէ պիզիմ սէլամէթիմիզէ իֆրաթըլա
շայրէթլի տիր. պու ճիհէթ իլէ տէ քէնտինէ
րիճա էտէնի տիյնէմէյէ տախմա հազըր տըր :
Վէ Ոսկերեանըն սէօզիւ միւհուպինճէ, « Փա-
տիշահլարըն գուլաղը ազլարա աշըզ տըր. լա-
քին Ալլահըն գուլաղը հէր իսթէյէնէ աշըզ
տըր » :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ինչ էպէտի Ալլահ, սանա սէճտէ էտէր, վէ
պանա էթտիյին ճէմի հիմմէթլէր իչին, պէնի
հարաթտըղըն, վէ Յիսուս Քրիստոսուն վաթի.
թասըլա գուրթարտըղըն իչին, պէնի քրիս-
թիան էթտիյին իչին, կիւնահ իչինտէ պուլուն-
տուլում վազըթ պանա օ գատար պէքլէտիյին
իչին, վէ պունճա տէֆալար պանա աֆվ էթ-
տիյին իչին սանա թէշէքքիւր էտէրիմ : Ահ Ի
Ալլահըմ, էյէր քի իվղա վազթընտա պէն սա-
նա գօշմուշ օլայըտում, սէնի ինճիթմէք ֆէ-
լաքէթինէ ուղրամազըտում : Պէնիմ սէլամէ-
թիմ քիւլլիէն տուա էթմէյէ վէ սէնտէն լու-
թուֆ տիլէմէյէ մէրպութ օլտուղունու պանա
շիմտի թանըտարազ վէրտիյին նուրտան էօ-
թիւրիւ թէշէքքիւր էտէրիմ Իմտի կիւնահլա-
րըմըն իւղէրինէ պիր քէսքին աճը, սէնին լութ-
ֆուէտա միւտավէմէթ, պիր էյի էօլիւմ, վէ
ճէննէթ, վէ հէփսինտէն զիյատէ սէնին մուհա-
պէթինին մանէնտսիզ փէշքէշինի, վէ զայէթ
ազիզ մուրատընա թէքմիլէն թէսլիմիյէթի պա-
նա վէրէսին տէյի, Յիսուս Քրիստոսուն իսմինէ
սանա ըրճա էտէրիմ : Պէլի, պու լութուֆլարա

լայլեալ օւրմատըղըմը թանըրըմ. լաքին էվլատըն ֆրսուս ֆրիստոսուսն սէվապլարը իչին օնլարը տիլէյէնէ վէրմէյի սէն վատ էթտին : Պէն տէ օնուսն սէվապլարը աշգընա օնլարը սէնտէն տիլէր վէ ումարըմ : Ես պիքիր Մարիամ սէնին ըրեան հէր իսթէտիյինի ալըր. պէնիմ իչին շէ-ֆատթ էյլէ :

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Տուանըն էհէմիյէթինի տէ միւլահազա է-տէլիմ : Սուրբ Յովհան Ոսկեբերան սէօյլէր քի, թէն ճանսըզ նասըլ էօլմիւշ օլուրսա, ճան տա տուասըզ էօյլէ էօլմիւշ օլուր : Քէղալիք, սէպզէ վէ ֆրտան դուրումամադ իչին նասըլ քի սու իգթիզայըսա, կիւնահա տիւշմէմէք ի-չին տուա տա պիզէ էօյլէ իգթիզալը տըր, տէր : « Ալլահ հէր ինոանըն սէլամէթէ չըգ-մասընը իսթէր »¹ : Վէ պիր քիշինին պիլէ զայ օլմասընը իսթէմէզ. « Հիչ պիր քիմսէնին զայ օլտուղունու իսթէմէյիպ, հէփիսինին տէ թէօվ-պէյէ եէթիշմէսինի իսթէտիյի իչին, սիզէ թա-համմիւլ էտէր »² : Անճադ պիզիմ տէ քէնտի սէլամէթիմիզէ իգթիզալը օլան լութուֆլարը տիլէմէմիզի մաթլուպ էտէր : Չուսքի պիր թա-րաֆտան. Ալլահըն թէհսիրլի եարտըմը օլմայ-արազ, պիզ Ալլահըն թէնպիհէրինի թութուպ սէլամէթէ եէթիշմէյիզ. « պիր թարաֆտան տա, ալէսսէվիյէ սէօյլէյէրէք, « լութուֆլարը պիզ քէնտինտէն իսթէմէտիքճէ օնլարը վէր-մէզ : Պուսուսն իչին Տրիտենդեան ժողովքու սէօյլէր քի, « Ալլահ գապիլսիզ շէյ էմր էթ-

1 Ա. Տիմ. Բ. 4 :

2 Բ. Պետ. Գ. 9 :

մէջ. իլլա հմր էթմէսիյիլէ իւթար հտէր քի, էլինտէն կէլէնի հտէսին, կէլմէյէնի տիլէյէսին. վէ էլինտէն կէլսին տէյի տէ հարտըմ հտէր »: Սուրբ Օգոստինոս տախի, տինէ վէ թէօվպէյէ տավէթ էթմէք նէվինտէն օլան իլք լուծուֆլարտան մատա, ախէր ճէմի լուծուֆլարը, վէ ալէլսուսուս միւտավէմէթի, Ալլահ թալա տիլէյէնլէրտէն մատասընա վէրմէզ, տէյի էօյրէտիր: Սուրբ Բարսեղ, Ոսկեբերան, Իսքէնտէրէլի սուրբ Աղեմէս, վէ սաիր իլմի իլահիտէ մահիր օլանլար պուստան շէօյլէ պահս հտէրլէր քի, ազըլ պալիղ օլանլարա տուա՝ էհէմիյէթի մուծլապալըլա էհէմ վէ մուգթազի տիր: Շէօյլէ քի տուա էթմէյէրէք քիմ. սէ սէլամէթէ չըգամազ: Վէ Լէքսիոս նամ ալիմին գավինճէ, սէլամէթէ եէթիլմէք իչին, ազըլ պալիղ օլանլարա տուանըն իգթիզալը օլտուղու տին մատտէսի տիր. նիճէ քիթապը շէրիֆտէ տէ պէօյլէ ալնաշըլըր:

Քիթապը շէրիֆին սէօզլէրի աշիքերա տըր: « Հէր տաիմ տուա էթմէք իգթիզա տըր » 1: « Տուա էտին քի, իվլայա տիւշմէյէսինիլ » 2: « Իսթէյին քի, ալասընըլ » 3: « Միւթէմատի տուա էտին » 4: Էյ իմտի սուրբ Թովմաս ըլա պէրապէր վարդապետլէրին ալէսսէվիյէ սիճիլինէ կէօրէ, պալատէքի « Իգթիզա տըր, տուա էտին, իսթէին » քէլամլարը՝ ազըր կիւնահ ալթընտա պօրճլու էտէն թէնպիհ հիւքմիւնտէ տիրլէր. ալէլսուսուս շու իւչ վազըթտա. եանի էվվէլա՝ պիր ինտան կիւնահ իչինտէ օլուրսա. սանիէն՝ էօլիւմ թէհիլքէսինտէ պուրու-

1 Ղուկ. ԺԸ. 1:

2 Ղուկ. ԻԲ. 40:

3 Յով. ԺԶ. 24:

4 Ա. ԹԵՍ. Ե. 17:

նուրստ. սալիսէն՝ կիւնահ իշխմէնին աղբր մուխաթարաքնտա օլուրստ: Վէ ալէսսէվիէ տէ վարդապետներ շէօյլէ Էօյրէտիրլէր քի, հէր հանկը քիշի այտա եալստ փէք փէք իքի այտա պիր տէֆա տուա Էթմէյէճէք օլուրստ, մահացու կիւնահտան հալի օլամազ: Սէպէպի տէ օ տուր քի, տուա Էօյլէ պիր վասիթա տըր քի, օնսուզ սէլամէթէ մուգթազի օլան եարտըմլարը գազանամայըզ:

« Իսթէյին քի ալասընըզ »: Էօյլէ իսէ սրբուհի Թերեզանըն սէօղիւնէ կէօրէ, իսթէմէյէն տէ ալմազ: Մնտան մուգատտէմ տէ Յակովբաս առաքեալ « Իսթէմէտիլինիզ իչին Էտինմէզսինիզ » 1, տէմիշ տիր: Ալէլիսուսուս իֆֆէթ Ֆազիլէթինի գազանմազ իչին տուա մահզա իգթիղալը տըր: « Ալլահ վէրմէտիքճէ, պաշգա տիրլիւ իֆֆէթ սահիպի օլամայաճաղըմը պիտիմ... րապպիլէ սէճտէ Էթաիմ, վէ ճանու կէօնիւլտէն օնա նիյազ Էթտիմ » 2: Խուլասէի քէլամ, տուա Էտէն միւճէրրէա խէլաս, տուա Էթմէյէն միւճէրրէա զայ օլուր: Ճէմի սէլամէթէ եէթիշէնլէր, տուայըլա եէթիշմիշ տիրլէր: Վէ ճէմի զայ օլանլար տուա Էթմէմէյիլէ զայ օլմաշ տուրլար. վէ ճէհէննէմտէ օնլարըն դաթի ումիտլիյի պու տուր վէ Էպէտի պու օլաճազ տըր քի, տուա Էթմէյիլէ պէօյլէ զօլայճա սէլամէթէ չըգա պիլիր իքէն, շիմտի տէ տուա Էտէճէք վազըթլարը գալմամըշ տըր:

ԱՐՁԻՒ ՎԵՆԵՑԻԱ

Ա՛ պէնիմ գուրթարընում, շիմտիյէ դատար
 սէնի պէօյլէ խաթըրըմա կէթիրմէյէրէք պէն
 նաւըլ եաշայա պիլմիշիմ: Սէնտէն հէր նէ լու-
 թուֆ տիլէսէմ, իհսան էթմէյէ հազըր տու-
 բուրուտուն, վէ եալընըզ իսթէմէքլիյիմէ պէք-
 լէր իտին, պէն իսէ սէնին մուհապէթինտէ վէ
 լութուֆլարընտան մահրում գալտըղըմը, վա-
 ղիֆէ էթմէյէրէք, հէման քէնտի հասսէլէրիմի
 խօշնուտ էթմէյէ պագտըմ: Էֆէնտիմ, պէնիմ
 պունճա նամքեօրլուգլարըմը խաթըրընտան չը-
 գար, վէ պանա մէրհամէթ էյլէ, պունճա թագ-
 սիրաթլարըմը աֆվ էյլէ, վէ միւտապէմէթ վէր.
 վէ սէնի պիր տահա ինճիթմէմէք իչին, տաի-
 մա սէնտէն լութուֆ տիլէմէյի պանա իհսան
 էյլէ, եա՛ ճանըմըն Ալլահը: Պու խուսուստա
 շիմտիյէտէք տալըանաղըմ կիպի, պունտան
 պէօյլէ տէ հաճէթսիզ օլմայա պէնի գօյվէրմէ:
 Տաիմա, վէ ալէլխուսուս սէնի թէքրարէն ին-
 ճիթմէք իչին տիւշմէնլէրիմին իվղա վէրտիյի
 վագըթտա քէնտիմի սանա սըփարըշ էթմէյէ
 պանա նուր վէ գուզվէթ վէր: Եա՛ Ալլահըմ,
 Յիսուս ֆրիստոսուն սէվապլարը աշղընա, վէ
 օնա օլան մուհապէթին իչին պու քէրէմի էյլէ
 պանա: Էֆէնտիմ, շիմտիյէ գատար սէնի ին-
 ճիթտաքլէրիմ եէթիշիր, գալան էօմրիւմտէ տէ
 արթըզ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Աղիզ մուհա-
 պէթիւնի վէր պանա, վէ նէ վագըթ քի կիւնահ
 ըլա սէնի թէքրար զայպ էթմէք թէհիքէսին-
 տէ պուլունսըսամ, սէնտէն եարտըմ տիլէ-
 մէյի պու մուհապէթ պէնիմ խաթըրըմա կէ-
 թիրսին: Եա՛ պէնիմ ումիտիմ պիքիր Մարիամ,

իվղա վազթընտա քէնտիմի տաիմա սանա, վէ
պիր թանէնէք էվլատընա սըփարըշ էթմէք
լուծթունու սէնտէն ումարըմ: Են պէնիմ ա-
ղիզ սուլթանըմ, Յիսուս Բրիստոսուն աշգընա
օլսուն, պու ըրճամը դապուլ էյլէ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Նիհայէթ տուանըն շարթլարընը միւլահազա
էտէլիմ: Չօզլար տուա էտէրլէր, լաքին եօ-
լունճա էթմէտիքլէրի իչին, տիլէտիքլէրի շէյի
ալամազլար: « Գէօթիւ իսթէտիյինիզ իչին ,
իսթէտիյինիզի ալմազսընըզ » 1: Տուայը էյի
վէ հօլունճա էթմէք իչին իւք էվվէլ կէօնիւլ
ալչազլըշը լազըմ տըր: « Ալլահ մաղրուլարա
խասիմ տիր, լուծթու ալչազ կէօնիւլլիւլէրէ
վէրիւր » 2: Մաղրուլարըն ըրճալարընը դապուլ
էթմէզ, ալչազ կէօնիւլլիւ օլանլարըն ըրճա-
լարընը տա տիյնէմէտէն պըրագմազ, սապը-
դա կիւնահքեար տախի օլմուշլար ըսա: « Ալ-
չազ կէօնիւլլիւլէրին տուասը նաֆիզ օլսուն...
թաքի զաթի քիւպրիյա զիյարէթ էտէնէ գա-
տար կէրի գալմասըն » 3: Չունքի, « Թէմիզ
եիւրէյի, վէ ալչազ կէօնիւլիւ Ալլահ խօրլա-
մազ » 4: Իքիննէի իթիգատըլա վէ ումիտ իլէ
էմնիյէթ լազըմ տըր: « Քիմ Ալլահա կիւվէն-
միշ տէ ըէզիլ օլմուշ » 5: Իշթէ պու սէպէպէ
մէպնի Յիսուս Էթէնտիմիզ, Ալլահտան քէրէմ
տիլէտիյիմիզ վազըթ, « Հայր մեր » տէյերէք

1 Յակ. Դ. 3:

2 Յակ. Դ. 6:

3 Սիր. ԼԵ. 24:

4 Սաղմ. Կ. 19:

5 Սիր. Բ. 14:

փեռեր իսմիյիլէ տիլէմէյի պիղէ էօյրէթմիշ
 տիր. շէօյլէ քի պիր հվլատ քէնտի փեռերինէ
 նասը կիւվէնէրէք զօշարսա, պիղ տէ Ալլահա
 էօյլէ էմնիյէթ իլէ ըրճա էտէլիմ: Պէօյլէ էմ-
 նիյէթ իլէ տուա էտէն հէր իսթէտիյինի ա-
 լըր: « Հէր հանկը շէյի քի տուա էտէրէք իս-
 թէրհէնիզ, վէ ալանազընըզա իթիմատ էտէր-
 սէնիզ, օլսուէն սիզէ »¹: Սահիհլիք քէնտիսի
 օլտան զաթի շէրիֆ սէօզ վէրտիքտէն սօղրա,
 էլիմ պօշա չըգար տէյի քիմ չիւպհէ էտէ պի-
 լիր, տէր սուրբ Օգոստինոս: Ինսանլար պիր
 շէյի վատ էտէրլէր, լաքին եա վատ էթտիք-
 լէր վագըթ խիլաֆ սէօյլէտիքլէրի, եախօտ
 սօղրատան նիյէթլէրինի թէպտիլ էթտիքլէրի
 էհիլտէն վատլէրինտէ տուրմազլար: Լաքին
 « Ալլահ ինսանլար կիպի տէյիլ քի, եալան
 սէօյլէսին, վէ ինսան էվլատը կիպի տէյիլ քի,
 թէպտիլ օլսուէն, սէօյլէսին վէ իճրա էթմէ-
 սին »² տէր քիթապը շէրիֆ: Վէ սուրբ Օգոս-
 տինոսուէն գալլինճէ, Ալլահ « էյէր քի վէր-
 մէք իսթէմէսէ, իսթէմէյէ պիղէ զայրէթ վէր-
 մէզ իտի »: Վէ վատ էթմէսիյլէ, քէնտիսիտէն
 տիլէտիյիմիզ լութուֆլարը վէրմէյէ քէնտիսի
 պօրճլու էտէր, տէր եինէ օ ազիզ:

Անճազ էյէր պիր քիմսէ, պէն կիւնահքիար
 օլտուղսւմ իչին, ըրճամըն գապուլ օլսումա-
 սընա լայըդ տէյիլիմ տէրսէ, սուրբ Թուվատ
 ճէվապ վէրիր քի, լութուֆ տիլէտիյիմիզ վա-
 գըթ տուանըն թէէսիրի պիզիմ իսթիհզազը-
 մըզա մէրպուլ տէյիլ, իլլա Ալլահըն մէրհա-
 մէթինէ մէրպուլ տուր: Քրիստոս էֆէնտիմիզ
 տէ « Ճիւմլէ իսթէյէն ալըր »³ տէմիշ տիր քի,

1 Մար. ԺԱ. 24:

3 Ղուկ. ԺԱ. 10:

2 Թիւք. ԻԳ. 19:

միւֆէսսիրէրին վերտիլի մանայա կէօրէյ կէ-
րէք սալիհ, կէրէք կիւնահքեար, ճիւմլէսինին
հազզընա աղնաշըլաճագ տըր: Հաթթա էֆէն-
տիմիզ « Սահիհ տէրիմ սիզէ քի, փէտէրիմ-
տէն պէնիմ իսմիմէ նէ քի տիլէրսէնիզ, սիզէ
վէրիւ » 1 տէմէսիլէյ հէր պիր շիւպհէյի տէֆ-
էթիմշ տիր: Քէէննի տէմէք իսթէր քի, էյ կիւ-
նահքեարլար, էյէր քի սիզին իսթիհզազընըդ
եօլուսա, փէտէրիմին եանընտա պէնիմ իս-
թիհզազըմ վար տըր. էօյլէ իսէ պէնիմ իս-
միմէ իսթէյին, վէ իսթէտիլինիզի ալաճաղընը-
զա պէն սէօզ վէրիւրիմ: Անճագ շուսու աղ-
նամագ իգթիզա տըր քի, պու վատ՝ սաղըզի
վարիլէթ, վէ պուսլարա էմսալ սաիր կէհէհ
վէ տիւննավի քէրէմլէր հազզընա տէյի տիր.
Հուսքի պէօյլէ քէրէմլէրին պիզիմ էպէտի սէ-
լամէթիմիզէ մազարրաթլը օլտուղուսու կէօր-
մէյիլէ, չօք տէֆա էֆէնտիմիզ օնլարը պի-
զէ տիրիզ էտէր: Նիճէ քի սուըր Օգոստինոս
տախի « Խասթէյէ ֆաիտէլի օլտն շէյի՝ խաս-
թէտէն զիյատէ հէքիմ պիլիւ », վէ պու ճի-
հէթ իլէ զաղէպէն պիրինէ վէրտիլի շէյի, մէր-
համէթէն պիր ախէրինէ տիրիզ էտէր, տէմիշ
տիր: Իմտի պու սէպէպտէն էօթիւրիւ տիւ-
ննավի էյիլէքլէրի՝ էյէր ճանըմըզա ֆաիտէլի
իսէ՝ տէյի, պու շարթըլա իսթէմէլիլիզ: Լաքին
կիւնահ տֆլըզի, միւտավէմէթ, Ալլահ մու-
հապէթի, վէ սաիր պու զապիլտէն օլտն բու-
հանի էյիլէքլէրի օնլարը զազանահաղըմըզա
զավի իթիզատըլա մութլագա իսթէմէլիլիզ:
Քրիստոս էֆէնտիմիզ քէնտիսի տէ, « Սիզ քի
քէօթիւ իքէն, էվլատլարընըզա էյի փէշքէշ-

լէր վերմէյի պիլերսինիզ, նէ դատար տահա
 Կիյատէ փետէրինիզ կէօյլէրտէն էյլիքլէր վե-
 րիւր քէնտինտէն իսթէյէնլէրէ » ¹ տէմիշ տիր:

Հէփսինտէն զիյատէ տուատա միւտաՎէմէթ
 լազըմ տըր: Կուռնելիոս Ալափիտէ սէօյլէր
 քի, Ալլահ թալա « Գէնտինի թահիզ էտինճէյէ
 դատար տուատա տէվամ էթմէմիզի իսթէր »:
 Քիթապը շէրիֆին սէօզլէրի տէ պուռնու թաու-
 տիզ էտէրլէր. « Տաիմա տուա էթմէք Ֆարզ
 տըր » ²: « Ույանըզ տուրուն, հէր վազըթ
 տուա էտին » ³: « Միւթէմատի տուա էտին » ⁴:
 Օ « Իսթէյին քի վէրիւսին սիզէ, տիլէյին քի
 պուլասընըզ, չալըն քի աչըլսըն սիզէ » ⁵ տէյէ-
 րէք միւքէրէր օլմուշ քէլամլար տա պուռնու
 կէօսթէրիլէր. սալթ « Իսթէյին » տէմէսի
 քեաֆի տէյիլմիյիտի. լաքին էֆէնտիմիզ պիզէ
 աղնաթմազ իսթէտի քի, նասըլ քի տիլէնճիլէր
 սատազա ալմատըգնա, իսթէմէքտէն, հալվար-
 մագտան, վէ գափույու չալմագտան վազ կէլ-
 մէզլէր իսէ, պիզ տէ օնլար կիպի էթմէլիյիզ:
 Ալէլ խուսուս սօն միւտաՎէմէթ էօյլէ պիր լու-
 թուֆ աուր քի, միւթէմատի տուա էթմէյէ-
 րէք դադանըլմազ: Պու միւտաՎէմէթ լութֆու-
 նու էլէ կէթիւրմէք, հալընըզ տուալըլա նիյազ-
 ըլա օլա պիլիւր, տէր սուրբ Օգոստինոս: Պու
 սուրէթտէ, էյէր քի սէլամէթէ չըգմայր իս-
 թէրսէք, տաիմա տուա էտէլիմ, վէ տուալը
 մինպատա էլտէն պըրագմայալըմ: Խոստովա-
 նահայր հախօտ քարոզիչ պուլուռնանլար տա
 էյէր ճանլարըն սէլամէթինի իսթէրլէր իսէ:

1 Ղուկ. ԺԱ. 13:

2 Ղուկ. ԺԸ. 1:

3 Ղուկ. ԻԱ. 36:

4 Ա. ԹԵՍ. Ե. 17:

5 Ղուկ. ԺԱ. 9:

տուռայա շայրէթ վերմէյի ասլա պըրադմամալը տըրլար: Վէ սուրը Պէրնարտոսուն սէօզիւ միււ հուպինճէ, « Լութուֆ տիւէյէլիմ, վէ Մարիամըն վասիթասըլլա տիւլէլիմ. չուսքի տիւէյէն պուլլար, վէ պօշ չըգմազ գասիւսիզ տիր »:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ինս Ալլահըմ, հէնիւզ պանա տփվըզ վէրմիշսին տէյի ումիտ էտէրիմ. հալ պու քի տիւշմէնլէրիմ էօլիւմ սոսթըմա գատար ճէնքլէշմէքտէն վազ կէլմէզլէր. վէ էյէր սէն հարտըմ էթմէզսէն, պէն թէքըարէն զայ օլուրում: Յիսուս Քրիստոսուն սէվապլարը իշին սէնտէն միւտավէմէթ տիւէրիմ. « Սէնտէն այըլմայա պէնի պըրագմա »: Էլան սէնին լութֆուս իւշինտէ պուլլունանլարըն հիւմէսի իշին տէ պու լութուֆու տիւէրիմ: Տիւէմէքտէն վազ կէլմէտիքճէ, վատինէ կէօրէ միւտավէմէթի պանա վէրէհէյինէ էմին իմ: Անճազ եալընըզ շուստան գօրգարըմ քի, շայէտ իվզա վագթընտա սանա գօշմայա հաճէթսիզ պուլլունուզ տա թէքըար տիւշմէյէլիմ: Իմտի տուայը ասլա թէրք էթմէմէք լութֆուս սէնտէն տիւէրիմ: Պու քէրէմի էյլէ քի, թէքըար տիւշմէք թէհլիքէլէրինտէ տաիմա քէնտիմի սանա սըփուրըշ էտէյիմ, վէ Յիսուսուն վէ պիքիր Մարիամըն իմի շէրիֆլէրինի հարտըմմա չաղըրայըմ: Ինս Ալլահըմ, սէնին լութֆու քէրէմին իլէ պէօյլէ նիյէթ գօրում, վէ պէօյլէ տէ ումարըմ: Յիսուս Քրիստոսուն աշգընա օլտուն, ըրճալարըմը տիյնէ էփէնտիմ: Ինս պէնիմ վալիտէմ պիքիր Մարիամ, պու քէրէմի պանա ալը վէր քի, Ալլահը զայպ էթմէք թէհլիքէլէրինտէ, տաիմա սանա վէ պիր թանէ էվլասընա իլթիհա էտէյիմ:

ՕԹՈՒԶՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՄԻԻՏԱՎԷՄԷԹ

Քիւն քի սօւնշնա գառար սապր հտերսէ,
օ խեղաս օղաձագ¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

« Պաշլամագ չօղարա մախսուս տուր. միւ-
տավէմէթ էթմէք ազլարա » տէմիշ տիր սուրբ
Հերոնիմոս: Սաւուղ, Յուգա, Տերտուզիանոս
էյի պաշլատըլար, լաքին էյլիքտէ միւտավէ-
մէթ իթմէտիքլէրի իչին, քէօթիւ պիթտիլէր:
Մէզքիւր ազիզին սէօղիւնէ կէօրէ, « Քրիս-
թիանլարտան պաշլանկըճ արանմագ, իլլա նէ-
թիճէ արանըր »: Ալլահ թալա եալընըզ էյի
էօմիւրիւն պաշլանկըճընը տէյիլ, իլլա նէթի-
ճէսինի տէ արար. զիրա միւքհաթաթը գազա-
նանագ նէթիճէ տիր: Սուրբ Պանավէնթուրա-
նըն տա, « Եալընըզ միւտավէմէթ թանլանմագ
տըր » տէմէսի պուշուս աղնաթմագ իչին տիր:
Պուճիհէթտէն, Յուստինեան սուրբ Լուրէնտիոս
միւտավէմէթի « Ճէննէթին դափուսու » թապիր
էթմիշ տիր: Էյլէ իսէ ճէննէթին կիրէճէք գա-
փուսուշուս պուլմայան օրայա տախիլ օղա-
մագ: Էյ պիրատէր, սէն շիմտի կիւնասը

թերքը էթմիշսին, վէ աֆվլըդ ամըշըմ տէյի տէ հադդ ըլա ումիտ էտէրսին. անճադ մալիւմին օլտուն քի, հալա թէքմիլ էմնիյէթտէ տէյիսին: Եւ նէ վազըթ էմնիյէթ քէսպ էտէճէքսին: Նէ վազըթ քի սօնունա գատար միւտաւ վէմէթ էտէրսէն: « Գիմ քի սօնունա գատար սապը էտէրսէ, օ խէլաս օլաճադ »: Էյի էօմիւրէ պաշլատընմը. Ալլահա թէշէքքիւր էթ. լաքին սուրք Պէրնարտոս սանա խապէր վէրիօր քի, « Իւճընէթ պաշլայանլարա վատ օլունուր, անճադ միւտավէմէթ էտէնլէրէ վէրիւր »: Իվազա տողըու եալընըզ գօշմադ քի-Ֆայէթ էթմէզ, իլլա օնու էլէ կէջիւրինճէյէ գատար գօշմադ իզթիզա տըր: « Էօյլէ գօշուն քի եէթիշէսինիզ »¹ տէր առաքեալ:

Էյ իմտի մատամ քի սապանը էլէ ամըշսըն, էյի եաշամայա պաշլամըշսըն, « Գօրգուլա վէ տիթրէյէրէք քէնտի սէլամէթինիզէ չալըշըն »² Ֆէհվասընճա, տահա զիյատէ շիմտի գօրգուպ տիթրէմէլիսին: Սէպէպ: Չունքի մաազ Ալլահու թալա, էյէր քի տէօնիւպ արգանա պագանազ օլուրոսան, վէ քէօթիւ եաշայըշընա բուճու էտէրսէն, Ալլահ թալա սէնի ճէննէթտէն իսրաճ էտէճէյինի խապէր վէրիօր: « Սապանը էլինէ արլպ տա, արգասընա պագան հիչ պիր քիմսէ Ալլահըն փատիշահլըղընա միւսթաիա տէյիլ տիր »³: Շիմտի Ալլահըն լութֆու քէրէմիլիլէ քէօթիւ սէպէպլէրտէն գաշայօրսուն. խորհուրդարա սըզ սըզ եաղլաշըյօրսուն. եէօլմիյէ թէֆէքքիւր էտիյօրսուն: Էյէր պու եօլտա տէվամ էտէր-

1 Ա. Կոր. Թ. 24:

3 Ղաւկ. Թ. 62:

2 Փիլ. Բ. 12

սէն, նէ մուծլու սանս. վէ Յիսուս Բրիստոս
սէնի շէրաաթլամայա կելտիյի վագըթի օնուէն
« Նէ մուծլու օ խըզմէթքեարա քի, աղասը
կէլիպ օնու էօյլէ էթմիշ պուլուր »¹ տէտիյի
հալտէ պուլունսւրսուն: Անճագ պէն շիմտի
քէնտիմի Ալլահըն խըզմէթինէ վէրմիշիմ տէյի՝
հէման արթըգ իվղալար պիթմիշ, եախօտ էք-
սիլմիշ տիր գըյաս էթմէ: Պագ Հոգին սուրբ
նէ սէօյլէր. « Եվլատրմի էյէր Ալլահա խըզ-
մէթ էթմէյէ եագլաշըրսան, հէր թէճըրիւպէյէ
քէնտիին հագըրլա »² տէյօր: Պիլմիշ օլ քի, շիմտի
հէր վագըթտան զիյատէ ճէնքէրէ հա-
ղըրլանմալսըն. չաւնքի տիւշմէնլէրին օլան
տիւնեա, շէյթան, վէ թէն սէնին իւէ ճէնքէշ-
մէյէ վէ դագանտըղընը զայպ էթտիրմէյէ շիմ-
տի վիյատէ սիլահլանմըշ տըրլար: Իխնեսիոս
կարդուսեանըն դավլի իւզէրէ, « Պիր քիշի նէ
գատար զիյատէ Ալլահա խըզմէթ էթմէյէ չա-
լըշըրսա, տիւշմէն տէ օնա դարշը օ գատար
շիտտէթ քէսպ էտէր »: Պու շէյ Ինճիլի շէ-
րիֆտէ տահա էթրաֆլըճա զիքր օլաւնմուշ
տուր. « Հաչան քի մէքըուհ ճին ինսանտան
ջըգարսա, գուրաշ մահալլէրտէ տօլաշըր րա-
հաթլըգ արար, հաչան քի պուլամազսա, չըգ-
տըղըմ էվիմէ թէքըար տէօնէյիմ, տէր... օլ
վագըթ կիտէր քէնտինտէն տահա քէօթիւ ա-
խէր հէտի ճին տահա ալըպ, վէ կիրիպ օ-
րատա սաքին օլսւր. վէ օ ատէմին սօնու իւ-
քինտէն տահա պէտթէր օլսւր »³:

Էօյլէ իսէ պու տիւշմէնլէրտէն քէնտինի
մուհաֆազա էթմէք, վէ Ալլահըն լսւթֆու ի-

1 Մատ. ԻԴ. 46:

3 Ղուկ. ԺԱ. 24-26:

2 Սիր. Բ. 1:

չինտէ սազլամագ իշին գուլլանճագ նէ տիւր-
լիւ սիւահլարըն օլտուղունու պիր ճիւզի միւ-
լահազա եյլէ: Շէյթանա ղաւէպէ էթմէք իշին
տոււտան պաշգա սիւահ եօզ տուր: « Պիղիմ
ճէնկիմիզ պիզիմ կիպի թէնտէն գանտան խալզ
օլմուշ ինսանլարա գարշը տէյիլ իլլա ճէհէն-
նէմ հիւքիւմտարլարընա գարշը տըր, տէյի
իւթար էտէր Պօղոս առաքեալ »¹: Վէ պու-
նունուլա տուլ էթմէք իսթէր քի պէօյլէ գուտ-
րէթլէրէ գարշը գօյաճագ քէնտիմիզտէ գուվ-
վէթ օլմատըզը սէպէպտէն Ալլահըն եարտը-
մընա միւհթաճըզ: « Պանա գուվվէթ վէրէնիլէ
հէր շէյէ գատըրմ »² տէմիշ տիր: Իշթէ պիզ
տախի պէօյլէ սէօյլէմէլիլիզ: Հալ պու քի,
« Իսթէյին քի ալասընըզ »³ Ֆէհվասընճա, պու
մոււվէնէթ տէ, անճագ տուայլլա տիւէյէնէ
վէրիլըր: Էօյլէ իսէ գօտուղումուզ նիյէթլէրէ
կիւվէնմէյէլիմ: Էյէր եալընըզ օնլարա կիւվէ-
նիրսէք, հալիմիզ եաման տըր. հաչան քի շէյ-
թան պիզէ իվղա վէրիլսէ, օ վազըթ քէնտի-
միզի Յիսուսա վէ Ալիզ Պիքիլէ սըփարըշ է-
տէրէք, էմնիյէթիմիզի քիւլլիէն Ալլահա գօ-
մալըյըզ: Ալէլիսուսուս փաքըլլա գարշը իվղա
չէքտիլիմիզ վազըթ տահա զիյատէ պու շէյի
գուլլանմալըյըզ. չունքի պու իվղա հէփսին-
տէն զիյատէ գօրգուլու, վէ շէյթանըն Ֆիւ-
թահաթընա մուճիպ օլան պիր իվղա տըր:
Պու փաքըլլա Ֆազիլէթիլի հըֆլ էթմէյէ քէն-
տի գուվվէթիմիզ իլէ մուզթէտիր տէյիլիզ.
պունու պիզէ վէրէճէք Ալլահ տըր: « Ալլահ
վէրմէտիքճէ, պաշգա տիւրլիւ իֆֆէթ սահի-

1 Եփես. Զ. 12:

3 Յովհ. ԺԶ. 24:

2 Փիլ. Դ. 13:

պի օլամայաճաղըմը պիլտիմ... րապպիյէ սէճ-
տէ էթտիմ, վէ ճանուէ կէօնիւլտէն օնա նիյալ
էթտիմ » ¹ տէր Սողոմոն : Պինսէն ալէյհ պէօյ-
լէ իվղալարտա Յիսուս Քրիստոսուն վէ օնուն
Ազիզ Վալիտէսինին իսմի շէրիֆլէրինի սըգ
սըգ անարագ, օնլարա գօշմալըլը : Պէօյլէ
գուլլանան Ղալիպ, գուլլանմայան մաղլուպ
օլուր :

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՑԱԶ

« Էֆէնտիմ պէնի երեզիւնտէն պըրագմա » ² :
Եւ Ալլահըմ, պիլիրիմ քի, պէն սէնի պըրագ-
մատըգճա՝ սէն պէնի պըրագմաղսըն, անճագ
զաիֆիլիյիմին թէճրիւպէսինի կէօրտիւլիւմ է-
ճիլտէն, պէնի գօրգուտան տա իշթէ պու շէյ
տիր : Էֆէնտիմ, պէնի թէքրարէն եէսիր էթ-
մէք իսթէյէն ճէհէննէմէ գարշը միւհթաճ օլ-
տուղում գուվվէթի պանա սէն վէրէճէքսին :
Յիսուս Քրիստոսուն խաթըրը իջին օնու սէն-
տէն տիլէրիմ : Եւ պէնիմ գուրթարըճըմ, սէ-
նին իլէ պու գուլլունուն մապէյնինտէ էօյլէ
պիր զատիմի միւսալէհէ ագտ էյլէ քի, էպէտի
պօղալմասըն : Պունուն իջին տէ ազիզ մու-
հապէթինի վէր պանա . չունքի « Սէվմէյէն
հէնիւզ էօլիւմտէ գալըր » ³ : Պէօյլէ սէֆիլ
էօլիւմտէն պէնի գուրթարաճագ սէն սին, եւ
ճանըմըն Ալլահը : Պիլիրսին քի պէն զայ օլ-
մուշ ուտում, պու շիմտիքի պուլլունտուղում
հալէ կէթիւրէն միւսթագիլ սէնին հիմմէթին

1 Իմաս. ԻԸ. 21 :

3 Ա. Յովհ. Գ. 14 :

2 Սաղմ. Խ. 13 :

տիր . վէ սէնին լուծֆուենտա գալաճաղըմա
 ումիտ էտէրիմ : Էօյլէ իսէ պէնիմ իշին գա-
 պուլ էթտիյին աճը էօլիւմիւն իշին օլսուեն ,
 Յիսուսոււմ հիւանի ըրզամըլա թէքրարէն սէնի
 ղայպ էթմէյէ պէնի գօյվէրմէ : Սէնի հէր շէյ-
 տէն զիյատէ սէվէրիմ : Վէ պու աղիզ մուհա-
 պէթ իլէ տաիմա քէնտիմի պաղլը կէօրմէյէ ,
 էօյլէ՝ պաղլը էօլմէյէ , վէ էպէտի պաղլը գալ-
 մայա ումիտ էտէրիմ : Եւ Աղիզ Պիքիւր Մա-
 ըրիւմ , սէն միւտավէմէթ վալիտէսի թապիր օլ-
 մուշսուեն . պու ճէսիմ հիմմէթ՝ սէնին վասիթա-
 նըլա թէվղի օլսուր . պուսուս սէնտէն տիլէր , վէ
 սէնին վասիթանըլա տա ումարլմ :

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Շիմտի պագալըմ քի , տիւնետայը նաւըլ եէ-
 նէճէյիզ : Շէյթան վագաա պիր ազիմ տիւշ-
 մէն տիր . լաքին տիւնետա տահա պէտթէր տիր :
 Էյէր քի շէյթան տիւնետայը , վէ տիւնետա նամը
 իլէ աղնաշըլան քէօթիւ ինսանլարը խըզմէ-
 թինէ գուլլանըր օլմասա , պու ֆիւթուհաթ-
 լարը էթմէյէ մուվաֆֆագ օլմաաղըտը : Գուր-
 թարըճըմըլ տախի , « ինսանլարտան սագը-
 նըն » ¹ տէյէրէք , շէյթանլարտան զիյատէ
 ինսանլարտան քէնտիմիզի էսիւրկէմէյի իլսթար
 էտէր : ինսանլար էքսէրի շէյթանլարտան տա-
 հա պէթթէր տիրէր՝ պիր հիհէթ իլէ : Չուսքի
 շէյթանլար տուալըլա , վէ Յիսուսուեն վէ պի-
 քիւր Մարիամըն իսմի շէրիֆլէրինի եարտըմա
 չաղըրմայըլա գաչարլար . լաքին քէօթիւ սյագ-

տաշար պիր քիշիյի կիւնահ իշլէմէյէ թահ-
րիք էթտիքէրինտէ, էյէր օ քիշի պիր րուհա-
նի ճէվապ տախի վէրէճէք օլուրսա, օնլար
գաշմաորդտան մատա, տահա զիյատէ օ քի-
շիյի թահրիք էթմէյէ չալըշըրլարի վէ՝ պէ ա-
տէմ, սէն տէ նէ պօշ վէ թասլազ քիշի իմիշ
սին տէյէրէք զէվքէ ալըրլար. վէ պաշգա պիր
սէօյլէյէճէք շէյ պուլամաղլարըսա, սուրբլուզ
թասլայան պիր միւզէվիր թէսմիյէ էտէրլէր :
Պազը զաիֆ քիմսէլէր տէ, պու թէքտիրլէրի
վէ իսթիհզալարը իշիթմէմէք իշին, օ սազայէլ
միւրիտլէրիյէ իթթիֆազ էտիպ, գուստուզլա-
րը շէյէ թէքրար տէօնէրլէր : Էյ պիրատէր,
ֆիքրինէ գօ քի՝ էյէր էյի եաշամազ իսթէր-
սէն, քէօթիւլէր պի էյի հալին սէնի մասգարա
վէ թահգիր էտէճէք տիրլէր. « Ազիզ օլան՝
քէմքեարլար ինտինտէ մէքրուհ սայըլըր » 1 տէր
քիթապը շէրիֆ : Քէօթիւ եաշայանլար էյի եա-
շայանը միւճէրրէտ չէքէմէզլէր : Սէպէպի նէ
տիր տէրսէն. օնլարըն եաշայըշը քէնտիլէրինէ
միւթէմատի պիր ֆէքտիր տիր. վէ ախէրլէ-
րին էյի եաշամասընտան զուհուր էտէն զիմ-
մէթ իզթիրապընտան խէլաս օլմազ իշին օնլա-
րըն տա քէնտիլէրինէ պէնզէր օլմասընը իս-
թէրլէր : « Յիսուս Քրիստոստա զահիտլիյիլէ
եաշամազ իսթէյէնլէր, հալաճանքտա պուլու-
նաճազ տըրլար » 2 տէյօր առաքեալ : Ճէմի ա-
զիզլէր հալաճանք չէքտիլէր : Քրիստոստան
տահա ազիզ քիմսէ վաճըր : Տիւնեա պիր խաչ
իւզէրինտէ էօլտիւրիւնէյէ գատար օնա տա-
խի տատվէթ էթտի :

Պունա հիջ չարէ եօգ. չունքի տիւնեա գա-

նուենարը Յիսուս Քրիստոսուն գանուենլարընա քիւլիէն մուզայիւր տիւր: Տիւնեանըն միւթէ-
պէր թութաուզու շէյի, Յիսուս Քրիստոս տի-
վանէլիք թապիր էտէր: « Պու տիւնեանըն ա-
զըւըւըւ Սլլահըն ինտինտէն շաշընըդ տըր »¹:
Պունա նիսպէթ խաչ, տէրտ, բէգալէթ կիպի
Յիսուսուն միւթէպէր թութաուզու շէյլէրի տէ
տիւնեա տիվանէլիք սայար. « Զիրա խաչ քէ-
լամը զայ օլանլարա շաշընըդ տըր »²: Ան-
ճադ քէօթիւլէր պիզի ֆասլ էտէր վէ խօրլար-
լար ըսա, սէվինէլիմ. զիրա Սլլահ պիզի ալ-
զըլլար վէ մէտճ էտէր. « Օնլար լանէթլէրլէր,
սէն տէ ալզըլ վէրիւրսին »³: Սլլահըն, պիքիւր
Մարիամըն, ճիւմլէ մէլաիքլէրին, ազիզլէրին,
վէ ճէմի էյի քիշիլէրին մէտճ էթմէսի պիզէ
էթիշմէզմի: Էօյլէ իսէ կիւնահքեարլար իս-
թէտիքլէրի գատար սէօյլէսինլէր, պիզ քէն-
տինէ սատըզ օլանլարա, վէ քէնտինէ խըզ-
մէթ էտէնլէրէ էյիքտար օլան Սլլահը խօշ-
նուտ էթմէյէ պազալըմ: Պիզ էյլիյի նէ գա-
տար զիյատէ զըտըզ վէ միւշգիւլաթ չէքէրէք
իշլէրսէք, օ գատար Սլլահա մագպուլ վէ քէն-
տիմիզէ զիյատէ սէվապլը պիր իշ թութմուշ
օլուրուզ: Տիւնեատա Սլլահըլա պիզտէն պաշ-
գա քիմսէ Խօզ կիպի կէօգիւմիւզ էօնիւնէ կէ-
թիրէլիմ: Հաչան քի պու քէօթիւ քիշիլէր պի-
զի մասգարա էտէրլէր իսէ, քէնտիմիզի Սլլա-
հա սըվարըլ էտէլիմ, վէ օ սէֆիլլէրէ վէրմէ-
տիյի նուրու պիզէ վէրտիյի իչին Սլլահա թէ-
շէքքիւր էտիպ, պիզ քէնտի իշիմիզէ պազա-
լըմ: Քրիսթիան կէօրիւնմէքտէն չէքինմէյէլիմ,

1 Ա. Կոր. Դ. 19:

5 Սաղմ. ձԸ. 28:

2 Ա. Կոր. Ա. 18:

զիրա Քրիստոսսուն սէօզիւ աշիքեար տըր .
« Քիմ քի պէնի վէ պէնիմ քէլամլարըմը րէ-
զալէթ սայարսա, ինսան Էվլատը տախի քէն-
տի սալթանաթըյլա կէլտիյի վազըթ օնսւ րէ-
զիլ էսէճէք տիր »¹ տէյօր:

Էյէր սէլամէթէ եթիշմէք իսթէրսէք ճէ-
ֆա չէքմէյէ, խըրփալանմայա, հաթթա քէն-
տիմիղէ իճպար գուլլանմայա տախի գարար
վէրմէլիյիզ. չունքի « Էօմիւրէ կէօթիւրէն եօլ
տար տըր »²: « Կէօյէր փատիշահլըղը իճպար
օլուսուր, վէ օնսւ զօրլուլար գափարլար »³:
Քէնտինէ զօր վէրմէյէն խէլաս օլամազ: Չարէ
եօգ. էյէր էյլիք իշլէմէք իսթէրսէք, ասի թա-
պիաթա գարշը կիթմէլիյիզ: Խուսուսա քէօ-
թիւ խույլարը քէօքիւնտէն սէօքմէք, վէ էյի
ասէթիւրի գազանմադ իչին, իւքինտէն քէն-
տիմիղէ զօր վէրմէլիյիզ. չունքի էյի ասէթի
պիր քէրրէ իտման էթտիքտէն սօղրա, Ալլա-
հըն թէնպիհինի թուլթամազ գօլայ, հաթթա թաթ-
լը պիւէ կէլիր: Քիմ քի ֆազիլէթ իշլէմէքտէ
իւք պաթան տիքէնլէրէ թահամիւլ վէ ճէ-
սարէթ իլէ տայանըրսա, օղրա օ տիքէնլէր
կիւլէ թէպտիլ օլսւր տէմիշ տիր էֆէնտիմիզ
սըբուհի Պրիճիտայա: Էօյլէ իսէ ազլընը պա-
շընա թօփլա էյ քրիսթիան. Յիսուս Քրիստոս
քէօթրիւմէ սէօյլէտիյի կիպի սանա տա, « իշ-
թէ շիֆա պուլտուն, պիր տահա կիւնաճ իշ-
լէմէ քի, տահա պէտթէր պիր շէյ օլմասըն
սանա »⁴ տէյօր: « Էյի տիյնէ, թէքրար տիւշ-
մէք իւք տիւշմէքտէն տահա քէօթիւտիւր »
տէր սուրբ Պէրնարոս: « Վայ սիղէ ասի էվ-

1 Ղուկ. Թ. 26:

2 Մատ. Ի. 14:

3 Մատ. ԺԱ. 12:

4 Յովհ. Ե. 14:

լատար» 1. Ալլահ եօլունու թուփուպ տա սօղ-
րա՝ պըրագանլարըն վայ հալինէ, տէյի սէօյ-
լէր Ալլահ թալա: Պու մագուլէլէր, նուրա ա-
սի կիպի զազէպլէնիրլէր: Վէ Ալլահ տան ազիմ
նուրուլա հիմմէթ կէօրտիւքտէն սօղրա, օնա
սատագաթսըզլըդ էտէն ասիլէրին զապապը՝
քէօր գալըպի էօմիւրլէրինի կիւնահտա պի-
թիրմէք տիր: « Սալիհ քիշի քէնտի սալիհլիյ-
ինտէն տէօնիւպ հագսըզլըդ էթտիյինտէ, պի-
նամուսուն իշլէտիյի ճէմի պինամուսըզլարա
կէօրէ, օնուն էթտիյի ճէմի սալիհլիքլէր ա-
նըլմասըն. տիւշտիւյիւ թագսիրաթլարտա, վէ
իշլէտիյի կիւնահլարտա էօլսին» 2:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Ալլահըմ, սէնին պանա իհսան էթտիյին
նուր վասիթասըլլա փէք չօդ տէֆա կիւնահլը
պըրագմըշ իքէն թէքրարէն սէֆիլճէ օ կիւ-
նահլարա տէօնտիւյիւմ իչին, պէօյլէ պիր զա-
պապ փէք չօդ տէֆա մուսթահագ օլմուշում:
Մուսթահագըմա կէօրէ պէնի քիւլլիէն նուր-
տան մահրում էտիպ քէօրլուղումտա պըրագ-
մայարագ հագըմտա դուլլանտըղըն մէրհա-
մէթտէն էօթիւրիւ սանա թէշէքքիւր էտէրիմ:
Էօյլէ իսէ Յիսուսում, պէն սանա իֆրաթ պօրճ-
լույում: Վէ էյէր թէքրարէն սէնտէն եիւզ չէ-
վրէճէք օլուրսամ, իֆրաթ ըլա նամքէօրլուդ
էթմիշ օլուրում: Եօդ դուրթարընում, եօդ. «Բապ-
պինին մէրհամէթլէրինէ էպէտի սէնա էտէ-
ճէյիմ» 3: Գալան էօմրիւմտէ, վէ էպէտ էլ

1 Եսայի. Լ. 1:

2 Եզեկ. ծԸ. 24:

3 Սաղմ. 2Ը. 2:

ապատ սէնի միւթէմասի սէվերէք, վէ սէնին լուծֆուռնտան պիր տահա մահրում գալմայու-
րազ, տարիմա սէնին մէքհամէթինէ մէհտու-
սէնա էտէհէյիմ տէյի սւմարում Նիմալէյ գա-
տար սանա գարշը գուլլանտըղում, վէ շիմտի
հէր պէլատէն զիյատէ իբրահէթտիյիմ ազիմ
նամքորլուպար, սանա էթտիյիմ սիթէմլէր
իւզէրինէ աճը աճը աղլամայա, վէ սէնին մու-
հապէթին իլէ գալպիմի տահա զիյատէ հազ-
մայա պանա եարտըմ էտէհէք տիրլէր, սէն
քի պէնտէն պուհա սիթէմլէր չէքմիշ իքէն,
պանա պէօյլէ հէսիմ քէրէմլէր էթմիշսին, Պէ-
լի, սէնի սէվերիմ, եա նիհայէթսիզ մուհա-
պէթէ լայըզ Ալլահում: Պուռնտան պէօյլէ պէ-
նիմ պիր թանէ մուհապէթիմ, վէ էյլիյիմ սէն
օլաճազսըն: Եւ էպէտի փէտէր, սէնին լուծ-
ֆուռնտա վէ մուհապէթինտէ գատիմի միւտա-
վէմէթի Յիսուս Բրիստոսսուն սէվապլարըյլա
սէնտէն տիրլէրիմ: Պու լուծուֆու պէն սէն-
տէն տիրլէտիքճէ, սէնին տէ պանա իհսան է-
տէհէյինի պիրլիրիմ: Անճազ պու միւտավէմէ-
թի սէնտէն տիրլէմէյէ մուգայէտ օլաճաղըմը
քիմ պիրլիր: Պու հիհէթ իլէ իշպու միւտավէ-
մէթի վէ օնու տարիմ տիրլէմէք քէրէմինի տէ
հինէ սէնտէն նիյազ էտէրիմ: Եւ պէնիմ շէ-
ֆաաթճըմ, փէնահըմ, վէ սւմիտիմ Մարիամ,
պու սօն միւտավէմէթի տարիմ Ալլահտան
տիրլէմէյէ մէթանէթի քէնտի շէֆաաթընըլա պա-
նա ալը վէր: Յիսուս Բրիստոսսա օլան մուհա-
պէթին իշին օլտուհ, պուռնու պանա ալըվէր-
մէյի սէնտէն րիճա էտէրիմ:

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Կէլէլիմ իւշիւնճիւ տիւշմէնիմիզ օլան թէնէ քի, հէփսինտէն պէտթէր տիր. վէ պազալըմ քի քէնտիմիպի օնտան նէ եօլուլա մուհաֆա- զա էտէճէյիզ: Էվվէլա տուայլըա. անճազ պու- նուն հազզընա մուզատտէմ սէօյլէմիշիզ: Ի- քինճի՝ սէպէպլէրտէն գաշմայլըա. վէ պուշու պիր էյիճէ թէճէսսիւզ էտէլիմ: «Քրիստոսուն նասիհաթլարը իշինտէ էն մէշհուրու, վէ հէ- ման մէզհէպին թէմէլի մէսապէսինտէ օլանը կիւնահըն սէպէպլէրինտէն գաշմազ տըր » , տէր Սննալը սուրը Պէրնարտինոս: Էֆսուն օ- դույանլարըն իպրամըլա պիր տէֆա շէյթան շէյօլ թազրիրէ էթմիշ տիր քի, վազլար իշին- տէ էն զիյատէ կիւճիւմէ կիտէն, կիւնահա- ըրն սէպէպինտէն գաշմազ իւզէրինէ օլան վազ տըր: Վէ սահիհ տիր. չունքի փիւշման օլան պիր կիւնահքեար էյէր սէպէպլէրտէն կէրի տուրմազսա, օնուն դօտուզու նիյէթլէրի վէ վէրտիյի սէօզլէրի շէյթան զէվզէ ալըր: Սէ- պէպ, ալէլիտուսուս հաստէվի սէֆալար հազ- զընտա օլան, կէօզիւն էօնիւնէ չէքլմիշ պիր փէրտէ կիպի օլուպ, քիշիյէ դօտուզու նիյէթ- լէրի, ալարըը նուրլարը, վէ էպէտիլիյէ տաիր հազիզաթլարը կէօսթէրմէզ. նիհայէթ հէր շէյի ունութուրուր, վէ օնու քէօր կիպի էտէր: Պիզիմ իւք աթալարըմըզըն տիւշմէսինէ մու- ճիպ պու օլտու, էանի սէպէպտէն գաշմամազ: Ալլահ թալա օ եասազ օլան մէյվէյէ տօզուն- մայը պիլէ օնլարա մէյնու էթմիշ իտի. նասըլ քի իւա տա երլանա՝ «Ալլահ» օնտան հէ-

մէյին , վէ եազլաշմայըն տէյի սէօյլէտի » ¹ տէտի: Լաքին օ սազընմայարագ « Պագտը, ալ-տը, եէտի » : Էվվէլա օ մէյվէյէ պագմայա պաշլատը, սօղրա էլինէ ալտը, վէ նիհայէթ հէտի: Չուհքի « Թէհլիքէյի սէվէն օնտա զայ օլաճագ տըր » ²: Շէյթան « Քիմի եուտայըմ տէյի տօլաշըր վէ արար » ³ տէր Պետրոս ա-ռաքեալ, պու ճիհէթտէն զօվսւլմուշ օլտուղու պիր ճանա թէքրար կիրմէք իչին նէ եափար պիլիբրմիսինիզ: Ֆըրսանթ կէօզէտիր: « Աճապա կիրէճէք պիր թարաֆը վարմը տէյի թէճէս-սիւզ էաէր » տէր սուրբ Կիպրիանոս: Էյէր օ ճանը թէհլիքէյէ քէնտինի զօմայա թահրիք էտէ պիլիրսէ, թէքրար օրայա կիրիպ օնու եուտար: Գուերիկոս արբա տալսի Ղազարոսուհն հագգընա « Էլլէրի պագլարը պաղը տիրիլ-տի » ⁴: պու սէպէպէ մէպնի տէ եինէ էօլտիւ, տէր: Եանի՛ կիւնահ մէզարընտան տիրիլէն տէ էյէր սէպէպէ պաղը տիրիլիրսէ, թէքրարէն էօլիւր տէմէք իսթէր: Էօյլէ իսէ սէլամէթէ չըզմագ իսթէյէն, սալթ կիւնահը տէյիլ, իլլա կիւնահ իշլէմէնին սէպէպի օլան օ սհպապը, օ էվի, օ հազուզու տա թէրք էթմէլի տիր:

Ամմա պէն եաշայըշըմը թէպտիլ էթմիշիմ. վէ օ քիշիյիլէ օլան իւլֆէթտէն պիր քէմ նիյէ-թիմ վէ իվլա տույտուղում տա հօդ տէյէ-ճէքսին: Պէն տէ ճէվապ վէրիրիմ քի, պաղը րազիլէրին նագլինէ կէօրէ Մաղըրպիսթանտա պիր ճինա այը պուլունուր քի, մայմուն ա-վընա չըգար. մայմունլար պունուհն կէտիյինի կէօրիւնճէ աղաճլարա չըգըպ խէլաօ օլուրլար:

1 ՆՐՆՆ. Գ. 5:

3 Ա. Պետ. Ե. 8:

2 ՍԻՐ. Գ. 27:

4 ՅՈՎՀ. ԺԱ. 14:

լաքին այլ նէ եափար: Աշաճըն ալթընտա
 Էօլիւ կիպի եաթար, վէ մայմունլարըն էն-
 տիլինի կէօրտիւքտէ, պիրտէն պիրէ գալզըպ,
 իւզէրլէրինէ հիւճիւմ էտէր. վէ օնլարը թու-
 թար եէր: Շէյթան տա իշթէ պու տէսիսէյի
 գուլլանըր. իվլայը Էօլմիւշ կիպի կէօսթէրիւ.
 Լաքին պիր քիշինին քէնտինի սէպէպէ գօտու-
 ղունու կէօրիւրսէ. անինտէ իվլայը պայաղա գալ-
 տըրըպ օնու թէլէֆէ թտիրիւր: Ահ, նիչէ նիչէ
 տուայա, հաղորդուլթիւնա տէվում էտէն, վէ
 հէման ազիզլէր պըրտաընտա սայըլան սէֆիլ
 ճանլար, սէպէպտէն ուզապ տուըմատըզլարը
 իշին ճէհէննէմ շիքեարը օլմիւշ տուըլար:
 Քիլիսէ թէվարիլէրինտէ հիքեայէ օլունուը
 քի, պիր ազիզ գատընճըգ՝ մարտիրոսլարըն
 թէնինի կէօմմէք լըզմէթիլիլէ մէշղուլտուու.
 պիր տէֆա օնլարըն իշինտէ պիրինի հէնիւզ
 ճան թէսիւֆ էթմէմիշ պուլտու. օնու քէն-
 տի խանէսինէ կէօթիւրիւպ տիւզէլթտի: Լա-
 քին սօղրա նէ վազը օլտու: Եազըն սէպէպտէ
 պուլունտուզլարընտան, իքիսի տէ ազիզլէր
 իսմինէ շայէսթէ իքէն, էվվէլա Ալլահըն լութ-
 ֆունու, սօղրա տա տինլէրինի շայպ էթտիլէր:
 Ալլահ թալա Խոայի մարգարէյէ էմը էթտի-
 քի « Չաղըր, վէ սէօյլէ քի, հէր թէն օթ
 տուր » 1: Պունուն իւզէրինէ Ոսկեբերան շէօյ-
 լէ միւլահաղա էտէր, վէ « Օթուն իշինէ ա-
 թէշի գօ տա, եանմաղ տէյի սէօյլէյէ պիլիւր-
 սէն՝ սէօյլէ » տէր: Սուըր Կիպրիտնոս տալսի,
 « Ալէվլէրտէն մահապէրէ օլուպ տա, եանմա-
 մազ գապիլսիպ տիր » տէմիշ տիր: Պիզիմ գուվ-
 վէթիմիվ աթէշէ գօյսւլմիւշ քէնտիր գուվվէթի

կիպի տիր, տէյի ինթար էտէր փէյլամպէր»¹:
 Քէզալիք Սաղամն տախի, «Պիր քիմսէ գոյ-
 նունա աթէշ գոյուպ տա, բուպասը եանմա-
 մագ, եախօտ քէօզ իւզէրինտէ երւրիւյիւպ տէ,
 պազլարը գալրուլմամագ դապլիմի»² տէյի
 սէօյէր: Իմտի քէնտինի կիւնահրն սէպէպինէ
 գոյուպ տա, տիւշմէմ տէյէն տէ, մէյէր տի-
 վանէ օլմալը: Պու սուրէթտէ «Եըլանըն երւ-
 զիւնտէն գաչար կիպի կիւնահտան գաչ»³ տէ-
 յօր քիթապը շէրիֆ: Եըլանըն եալընըզ ըսըր-
 մասընտան տէյիլ, իլլա օնա տօգուլմագտան
 տա, վէ եանընա եազլաշմագտան տա գաշմագ
 իգթիզա տըր, տէյօր Գուափրիգու: Ամմա տէյ-
 ճէճէքսին քի, օ էվին, օ աշպապլըղըն պէնիմ
 քեարըմա ֆաիտէպի. վար: Ճէհէննէմին տէ հօ-
 լու օլտուղունու նիջին սէօյլէմէգսին: «Օնուըն
 էվի ճէհէննէմին հօլու տուր»⁴: Էօյլէ իսէ
 չարէ հօգ տուր. էյէր քի սէլամէթէ եէթիշմէյի
 իսթէրսէն, օնտան կէրի տուրմալըսըն: Սաղ
 կէօզիւնիւսէ պիլէ, սէնին զայլըղընա սէպէպ
 օլտուղունու կէօրիւրսէն, օնու չըգարըպ քէն-
 տինտէն ուզաղա աթմալըսըն, տէյօր էֆէնտի-
 միզ: «Էյէր սաղ կէօզիւն սանա շէքլիք վէ-
 րիրսէ, օնու չըգար, վէ սէնտէն աթ»⁵: Դու
 «սէնտէն» քէլամընա տիգգաթ էթ. չուըքի
 եազընա տէյիլ, իլլա ուզաղա աթմագ իգթիզա
 տըր. եանի հէր պիր սէպէպի օրթատան գալ-
 աըրմագ իճապ էտէր: Ասիգեան սուրբ Ֆրան-
 չիսկոս սէօյէր իտի քի, շէյթան՝ ըուհանի քի-
 շիլէրէ քէօթիւ եաշայան քիշիլէրտէն պաշգա

1 Եւ. Բ. 31:

2 Ա. Զ. 27: 28:

3 Սիր. ԻԱ. 1:

4 Ա. Ե. 27:

5 Մատ. Ի. 29:

Թարգմանաբան իվղա վերեր: Իւրեմտէն օնլարը հա-
ւաթըլա պաղլամայա չալըմազ. պիր սաչ Թէլի
իլէ պաղլամայա գանաթ էտէր. սօղրա պիր
իվիւք իլէ պաղլար. սօղրա սիհիմ իլէ, նի-
հայէթ հալաթ ըլա պաղլարպ, օնլարը կիւ-
նահա սիւրիւքէր: Պու սէպէպտէն էօթիւ-
րիւ, պէօլէ պիր Թէհլիքտէն աղաս օլմազ
իսթէյէն քիշի, իւրեմտէն ճէմի Թէլլէրի գըր-
մալը, ճէմի սէպէպլէրի, իւլֆէթլէրի, հէտիլէ-
լէրի, միւնասիպէթլէրի քէսիպ օրթատան գալ-
տըրմալը տըր: Վէ փաքըլլա գարշը պէտիսուլա
միւպթէլա օլան քիշիլէր հազընա՝ ետըն սէ-
պէպլէրտէն գաչմազ տալի քիֆայէթ էթմէզ.
էյէր «ազա սէպէպլէրտէն տէ գաչմալսա»,
եհնէ տիւշէր:

Սէլամէթէ եէթիշմէյի իսթէյէնլէրէ. աղիզ
քիշիլէրին « Թէք Ալլահը զայպ էթմէյէյիմ
տէ, հէր շէյ զայպ օլսուէ » քէլամընը Թէքէր-
րիւր էտէրէք, Ալլահտան մինպատատ ալըլմա-
մազ իւզէրի նիյէթ գօյուպ, օ նիյէթի տէ պա-
լը պաղը Թէճտիտ էթմէք իգթիգա տըր: Հալ
պու քի օնու պիր տահա զայպ էթմէմէյէ սալթ
նիյէթ գօմազ քիֆայէթ էթմէզ, իլլա օնու զայպ
էթմէմէյէ էլզէմ օլան վասիթալարը տա գուլ-
լանմալը: Իւք վասիթա՝ սէպէպլէրտէն գաչ-
մազ տըր քի, օնու հազընա սէօլէտիք: Ի-
քիհնի՝ խոստովանանքա հաղորդութիւնա սըզ-
նա ետըլաշմազ տըր: Սըզ սըզ սիւփրիւլէն էլ
Թէմիզ օլուր: Խոստովանանքըլա տա ճան լէ-
միզ գալըր. վէ կիւնահլարըն տփվըլըլա պէ-
րապէր, իվլալարա գարշը գօմայա օնտան ետը-
տըմ գազանըլըր, Հաղորդութիւն «սա» սէ-
մալի էքմէք թապիր օլունուր. չունքի տիւ-
նեալի նաֆազա օլմայարազ Թէնին եաշայա-

մատըղը միսիլու, պու սէմավի նաֆագա օլ-
մայարագ տու եան եաշայամագ: Յիսուս էֆէն-
տիմիլին «էյէր ինսան էվլատընըն թէնինի
եէմէզսէնիզ, վէ օնուն զանընը իէմէզսէնիզ,
քէնտինիզտէ էօմիւր էտինմէզսինիզ»¹ տէմէ-
սի պունու թաստիգ էտէր: Պունուն զըատը,
պու էքմէքտէն սըգ սըգ եէյէնէ էպէտի էօմիւր
վատ օլունմուշ տուր: «Պու էքմէքտէն եէյէն
էպէտի եաշասըն»²: Պունա պինսէն Տրիտեն-
դեան ժողովքու հաղարդութիւնս՝ ներելի կիւ-
նահլարտան խէլաս էտիճի, վէ մահացուլար-
տան էսրկէյիճի պիր մուալիճէ թապիր էտէր:
Իւչինէիւ վասիթա տա թէֆէքքիւր, եախօտ
ֆիքիր տուասը տըր: Սիրաքըն սէօզիւնէ կէօ-
րէ, էյէր նէթիճէմիզի խաթըրըմըզա կէթրիւր-
սէք, մինպատա կիւնահ իշլէմէյիզ»³: Քիմ
քի էպէտիլիյէ տայիր հազ մատտէլէրի, եանի
էօլիւմիւ, շէրաաթը, էպէտիլիյի, կէօզիւ էօ-
նիւնտէ թութարսա, կիւնահա տիւշմէզ: «Բապ-
պիյէ եազլաշըն, վէ ըշըգ ալըն»⁴ Ֆէհվասըն-
ճա, մտածականտա Ալլահ թալա պիզէ նուր
վէրիր: Օրատա պիզէ սէօյլէր, վէ նէ եափա-
ճաղըմըզ պիզէ պիլտիրիր: «Միւլահազալա-
րըմտա աթէշ եանտը»⁵ Ֆէհվասընճա, մտա-
ծական փիր ֆուրսն տուր քի, Ալլահ մու-
հապէթի օնտա թութուշուր: Գաթի նազար չօզ
տէֆա սէօյլէտիյիմիզէ կէօրէ, Ալլահըն լութ-
ֆունտա զալմագ իչին, միւլթաճ օլտուղու-
մուզ լութուֆլարը ալէտտէվամ տուայըլա օն-
տան տիլէմէլիյիզ. քիմ քի մտածական էթ-

1 Յովհ. 2. 54:

2 Յովհ. 2. 52:

3 Սիր. 1. 40:

4 Սաղմ. 139. 6:

5 Սաղմ. 139. 4:

մեզսէ, տուայր կիւճըլիւլէ էտէր, տուա էթ-
մէյէն իսէ միւճէրէտ զայ օլուր)

Եօյլէ իսէ սելամէթէ եէթիշմէք իշին իզթի-
զա էտէն վասիթալարը գուլլանմալը, վէ մուճ-
թազամ պիր էօմիւր սիւրմէլի: Սապահտան
գալգառըլըն կիպի, քրիսթիանեա թէշէքթիւր,
մուհապէթ, փէշքէշ, վէ նիյէթ ամէլլէրի էթ-
մէլի. վէ օ կիւնիւն իշինտէ կիւնահտան էսիւ-
կէսինլէր տէյի Յիսուստան վէ պիքիր Մարիամ-
տան լութուֆ տիլէմէլի: Պատէհու մտածա-
կան էտիպ պատարադ կէօրմէլի: Կիւնտիւզիւն
պիր բուհանի քիթապ օգումալը, վէ սրբու-
թիւն սրբոցայ վէ Ալլահանի վալիտէյէ զէյա-
րէթ էթմէլի: Ազշամ վարդարան սէօյլէմէլի,
վէ խըղճմտանք թէֆթիշի էթմէլի: Թէմէլլի
պիր խոստովանահայրըն նասիհաթընա կէօրէ,
հաֆթատա պիր գաչ տէֆա հաղորդութիւն ալ-
մալը: Պիր միւնասիպ մուհալտէ բուհանի
կրթութիւն էթմէք տէ փէք ֆաիտէլի շէյ տիր:
Ճումա էրթէսի կիւնլէրի օրուճ թութմադ նէ-
վինտէն պաշգահա պիր իքրամըլա Աղիզ Պի-
քիրի իզզէթլէմէլի: Օ միւտապէմէթ վալիտէսի
թապիր օլուրուր, վէ քէնտինէ խըզմէթ էտէն-
լէրէ օնու վատ էտէր: Հէր շէյտէն զիյատէ
տաիմա Ալլահտան միւտապէմէթ տիլէմէլի,
ալլէլխուսուս իվղա վաղթընտա. վէ իվղա տէֆ
օլունեայա գատար Յիսուսուն, վէ պիքիր Մա-
րիամըն իսմի շէրիֆլէրինի եարարմա չաղը-
մալը: Էյէր պէօյլէ եափարսան, միւճէրէտ
խէլլաս օլուրսուն. էյէր իհմալ էտէրսէն զայ
օլուրսուն:

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՑԱԶ

Սէվկիււրիւ գուրթարըճըմ, պու վերտիյին նուրլարտան, վէ սէլամէթէ Եթիշմէք իչին պանս Եօյրէթտիյին վաթիթալարտան Եթիւրիւ սանս թէշէքքիւր Էտէրիմ: Վէ օնլարը դատիմի իճրա Էթմէյէ տէ սէօզ վէրիւրիմ: Սանս սուտադաթլը օլմագ իչին պանս Էարտըմ Էյլէ: Կէօրիւյօրոււմ քիւ սէն պէնի խէլաս Էթմէք իսթէյօրսուն, պէն տէ խէլաս օլմայը իսթէրիմ, մահպա պէնիմ սէլամէթիմի պու գատար արդիււշյէն սէնին ազիզ գալպինի խօշնուտ Էթմէք իչին: Եօզ Էֆէնտիմ, Էօզ պանս օլան մուհապէթինէ արթըզ մուխալիֆէթ Էտէճէք տէյիլիմ: Պէն սէնի կիւճէնտրտիլիմ վազըթ պանս օ գատար թահամիւլ Էտէն սէնին պու մուհապէթին իտի: Սէն պէնի մուհապէթինէ տալէթ Էտիյօրսուն, պէնիմ տէ սէնի սէվմէք տէն պաշգա շէյէ արդիւմ Էօզ տուր: Սէնի սէվէրիմ, Էս Էօլիւսիւզ Էյլիք: Յիսուս Քրիստոսուն սէվապլարը աշգընս ըրճա Էտէրիմ, Էս պիր տահա սանս նամքէօր օլմայա պէնի պըրագմա, Էս Էօմրիւմիւ գաթ Էյլէ: Էֆէնտիմ պաշլատըղըն իշի պաշա Եթիշտիր: Պանս նուր վէր, գուվլէթ վէր, մուհապէթ վէր: Էս ազիզ պիքիր Մարիամ, սէն լութուֆլար խազնէտարըսըն. պանս Էարտըմ Էյլէ. արդիւմ կէօրէ սէնին գուլլուղունտա պէնի գալի սազլա. վէ Յիսուսա պէնիմ իչին ըրճա Էյլէ: Պէնի սէլամէթէ Եթիշտիրէճէք Էվլէլա գուրթարըճըմըն սէվապլէրի, վէ սանիէն սէնին շէֆաաթըն տըր:

ՕԹՈՒՋ ԻՔԻՆՃԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ՂԱՅԷԹ ԱԶԻՋ ՊԻՔԻՐ ՄԱՐԻԱՄԸՆ
ՀԻՄԱՅԷԹԻՆԷ ՍԸՂԸՆՄԱԳ

Պէնի պոչլան եօմիշր պոչլմոշր սայրլլըր, վի
Ալլահոտան սեյամէք պոչլոշր¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԷ

Ալլահըմըզըն պիքիր Մարիամը պիզէ՝ հէր
արզիւլէտիյիմիզ լուխուֆլարը օնուըն շէֆաա-
թը ըլա գազանա պիլէճէք պիր շէֆաաթըը վէր-
տիյի իշին օնուըն մէրհամէթինէ նէ գատար թէ-
շէքքիւր էթմէյէ պօրճլուլը : « Ալլահըմըզըն
էթտիյի նէ պէօյիւք հիմմէթ տիր քի, պիզիմ
կիպի սէֆիլլէրէ սէն վալիտէ սուլթանը շէ-
ֆաաթըը վէրմիշ տիր, վէ հէր նէ քի իսթէր-
սէն մուսվէնէթին իլէ ալը վէրէ պիլիրսին »
տէյի չաղըրըր սուրը Պոնսվէնթուրա : Էօյլէ
իսէ, էյ կիւնահքեար գարտալար, էյէր քէն-
տիմիզի Ալլահըն ատալէթինէ պօրճլու, վէ
կիւնահլարըմըզ սէպէպինէ ճէհէննէմէ մուս-
թահազ պուլսուրսազ, ումիտիմիզի քէսմէյէլիմ,
իլլա պու Ալլահանի վալիտէյէ գօշուպ, օնուըն
կէօլկէսինէ սըղընալըմ, օ պիզի սէլամէթէ
լըգարըր, Եէթիշիր քի եաշայըշըմըզը թէպտիլ

էթմէյէ էյի նիյէթիմիզ, վէ օնսւնսւլա պիր-
լիքտէ պիբիր Մարիամա պիր գաժի էմիիյէթի-
միզ օլսսւն, սէլամէթի պուլսւրսւզ: Չսւնքի,
պիբիր Մարիամ «գուտրէթլի, տնդլլը, վէ հէր-
քիշիյի խէլաս էթմէյէ արզսւքէշ» պիր շէֆա-
աթնը տըր:

Էվվէլա միւլահազա էտէլիմ քի, պիբիր Մա-
րիամ «գուտրէթլի» պիր շէֆաաթնը տըր. վէ
քէնտինէ միւրաճաաթ էտէնլէր իչին, հաքիմին
եանընտա հէր շէյէ էօհտէքեար տըր: Պու մահ-
զա պիր իմթիյազ տըր քի, քէնտի էվլատը օ-
լան հաքիմ օնա իհասան էթմիշ տիր: Վէ սուրբ
Պոնսվէնթուրանըն գաժլինճէ, «Ազիզ պիբի-
րին քէնտի էվլատընըն եանընտա հէր պիր
շէյէ միւզթէտիր օլմասը. ինսանլար իչին պիր
պէօյիւք իմթիյազ տըր»: Գերսոն տախի, ա-
զիզ պիբիրին աչըգտան աչըզա Ալլահտան տի-
լէյիպ տէ ալմատըլը պիր շէյ էօգ տուր. վէ
քէնտի գուլարընը միւնէվվէր, թահիր վէ թէք-
միլ էթմէք իչին, սուլթան մագամընտա մէ-
լաիքլէրի կէօնտէրիր, տէր: Պու ճիհէթտէն քի-
լիսէ տէ պու ազիմ շէֆաաթնըյա էմիիյէթի-
միզի արթըրմազ իչին, «գուտրէթլի պիբիր,
պիզիմ իչին ըիճա էյլէ» տէյէրէք օնա չա-
ղըրմայը պիզէ էօյրէթմիշ տիր: Վէ պիբիր
Մարիամըն պու տէրէճէտէ գուտրէթլի օլմա-
սընըն ասլը նէ տիր տէրսէն, օնսւն Ալլահ
վալիտէսի օլտուղու տուր «Ալլահ վալիտէ-
սինին շէֆաաթըյա պերտպէր պիր նէվի հիւ-
քիւմէթի տէ օլտուղու էճիլտէն, օնսւն շէֆաա-
թը գապուլ օլսւնմամագ միւմքիսիզ տիր»
տէր սուրբ Անտոնինոս: Վէ իզնիմիտ արքե-
պիսկոպոսու սուրբ Գրիգոր ազիզ պիբիրէ: «Էվ-
լատըն քէնտինի պորճունտան խէլաս օլմագ ի-

չին սէնին հէր տիւնիներ զապուլ էտէր »
տէր: Պու ճիհէթտէն իւքէնտէրէ եպիսկոպո-
սու սուրբ Թէոփիլոս տախի « Վալիտէսինին
պիր շէյ մաթլուպ էթմէսինտէն հվլատը հաղղ
էտէր, չունքի օնտան թէն ալմըլ օլտուզունա
մուգապիլ պու եօլուլա էտա էթմէք իչին, հէր
նէ քի տիւնիսէ օնա իհսան էթմէք իսթէր »
տէյի եազմըլ տըր: Սուրբ Մեթոտիոս տախի
պունա պինտէն շէօյլէ ֆիրեատ էտէր. « Շաղ
վէ մէսըրուր օլ էյ աղիզ պիքիր Մարիամ, քի
հվլատը քէնտինէ պօրճլու էտինմիշսին. զիրա
պիզ ճիւմլէթէն օնա պօրճլույսաագ, օ եա-
լընըլ սանա պօրճլու տուր »:

Պունուն իչին Գուտսի շէրիֆիլ Կոզմաս,
« էյ աղիզ Մարիամ, սէնին եարտըմըն հէր
շէյէ մուզթէտիր տիր » տէր իտի: Սուրբ Լաւ-
րենտեան Հռիքարտոս պունուն սէպէպինի կէօս-
թէրիպ, հվլատըն հիւքումէթինէ վալիտէնին
իլհագ օլմասը հագ տըր, պու ճիհէթտէն, հէր
շէյէ զատըր հվլատ՝ վալիտէսինի տէ հէր շէյէ
մուզթէտիր էթմիշ տիր, տէյի թաատիզ էտէր:
Էվլատ գաթէն հէր շէյէ զատըր տըր, վալիտէ
լութֆէն հէր շէյէ զատըր տըր. եանի « Ալլա-
հըն հիւքումէթ իլէ զատըր օլտուզու շէյէ,
սէն տէ շէֆաաթ ըլա զատըրսըն » ֆէհվասըն-
հա, հէր նէ քի տիւնիսէ, ըիհասըյլա գաղա-
նըր: Վէ պու շէյ սըրուհի Պրիճիտայա պէյան
օլմուշ տուր: Օ աղիզ պիր կիւն իշիթտի, քի,
Ֆիրուս աղիզ պիքիր իլէ սէօյլէշիր իքէն, « Վա-
լիտէ, նէ քի իսթէրսէն պէնտէն տիւն, չունքի
սէնին ըիհան տիրիլ օլմագ զապիլսիլ տիր »
տէտի օնա: Վէ սէպէպինի տէ պէյան էթտի.
« Մատամ քի տիւնեա իւզէրինտէ սէն պէնիմ
հիչ պիր իսթէտիյիմ տիրիլ էթմէտին, պէն

տէ կէօյտէ սանա հիչ պիր շէյ տիրիղ էթմէմ»
տէտի: Խուշաւէի քելամի հէր նէ գատար կիւ-
նահքեար քիշի տախի օլսա, քէնտի շէֆաա-
թըյլա խէլաս էտէմէյէճէյի քիմսէ եօգ տուր,
«Պիր եէնիլմէզ գուզվէթէ մալիքսին, վէ սէ-
նին աճըզլըլըլըն կիւնահլարըն քէսրէթինտէն
տահա իւստիւն տիւր: Սէնին գուտրէթինէ հիչ
պիր շէյ գարշը տուրամազ, վէ սանա օլան
շէրէֆի՛ եարատըճը քէնտինէ օլմուշ կիպի թու-
թար» տէրիտի օնա իզնիմիտլի սուրբ Գրի-
գոր: Վէ Դամիանեան սուրբ Պետրոս «Սանա
կէօրէ գապիլսիզ շէյ եօգ տուր, չունքի գաթի
սւմիտլէրի տախի խէլաս էտէ պիլիբսին» տէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ես սէվկիւլիւ սուլթանըմ վէ վալիտէմ Մա-
րիամ, սուրբ Գերմանոսուլա պէրապէր «Սէն
կիւնահքեարլարը գուրթարմազ պապինտէ հէր
շէյէ գատըրսըն, վէ սահիհ էօմիւր վալիտէսի
օլտուղուն իչին, Ալլահըն հուզուրունտա թափ-
սիյէյէ միւհթաճ տէյիլսին» տէյի սանա ֆի-
րեատ էտէրիմ: Էօյլէ իսէ ես ազիզ սուլթան,
պէն սանա գօշտուղում հալտէ, կիւնահլարը-
մըն չօզուղու սէլամէթիմտէն պէնի մէյուս է-
տէմէզլէր: Սէն բիճալարընըլա հէր իսթէտիյի-
նի ալըրսըն, վէ էյէր պէնիմ իչին բիճա է-
տէրսէն, պէն միւճէրրէտ խէլաս օլալում: Էօյ-
լէ իսէ պէնիմ կիպի սէֆիլ իչին բիճա էյլէ ես
ազիմ Ալլահ վալիտէսի. «Սէօյլէ, ես սուլթան,
չունքի էվլատըն սէնի տիյնէր, վէ հէր նէ տի-
լէրսէն ալաճաղըն շիւպհէսիզ տիր» տէրիմ
սանա սուրբ Պէրնարտոսուլա: Վազաա պէն

կիւնահօքեարըմ. լաքին իսլահ օլմագ իսթէրիմ. վէ մահգա սէնին գուլուն օլտուղունմա իֆթի-
խար էտէրիմ: Վազաա սէնին հիմայէթինէ էր-
զանի տէրիւիմ, լաքին սանա կիւվէնէնէրին
հիջ պիրսինի տէ թէրք էթմէզ օլտուղունու
պիրիւրիմ: Սէն պէնի հիմ գուրթարա պիրիւրսին.
հիմ գուրթարմագ իսթէրսին. պէն տէ սանա
կիւվէնիւրիմ: Պէն զայլըգտա պուլունուպ սէնի
խաթըրմա կէթիւրմէտիւիմ վազըթտա սէն պէ-
նի տիւշիւնմիւշ, վէ իսլահ օլմայա պանա լու-
թուֆ ալըվէրմիշ իսէն, շիմտի քի քէնտիմի
քիւլլէն սէնին խըզմէթինէ սուսմուշ, սանա
կիւվէնմիշ, վէ ումիտիմի սէնին իւզէրինէ գո-
մուշ օլարագ, սէնին մէրհամէթինէ նէ գատար
տահա զիյատէ կիւվէնմէլիւիմ: Եւ պիքիր Մա-
րիամ, պէնիմ իչին բիւա էյլէ, վէ պէնի սուրբ
էթ: Պանա միւտաւվէմէթ ալըվէր. վէ էվլատը-
նա սէն կիպի պէօյլէ պիր սէվիմի վալիտէյ
պիր քէսքին մուհապէթ ալըվէր: Սէնի սէվէ-
րիմ, եա ազիզ սուլթանըմ, վէ տաիմա սէնի
սէվմէք իսթէրիմ: Սէն տէ պէնի սէվ, վալի-
տէմ, վէ մուհապէթին իլէ պէնի կիւնահօքար
իքէն սուրբ էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Իքինճի միւլահագա էտէլիմ քի պիքիր Մա-
րիամ նէ գատար գուտրէթի իսէ, օ գատար տա
« աճըզլը » պիր շէֆաաթէր օլուպ, քէնտիմի
միւրաճաաթ էտէնլէրին հիջ պիրինտէն տէ հի-
մայէթինի տիրիզ էթմէզ: Բապպինին կէօզիւ
սալիհլէրին իւզէրինտէ տիր, տէր Դաւիթ մար-
գարէ. լաքին սուրբ Լաւրենտեան Հռիփար-

ասասուն սէօգիւ միւնուպինճէ, պու վալիտէ
 սուլթանըն կէօգիւ սալիհ օլմուշ, կիւնահքեար
 օլմուշ, ճիւմլէսինին իւզէրինտէ օլուպ, տիւշ-
 մէսինլէր, եսլստ տիւշմիւշ իւսէլէր գալտը-
 րայլմ տէյի կէօգէթմէքտէ տիր: Սուրբ Պո-
 նափէնթուրա, պիքիր Մարիամա պագադըլմտա
 մէրհամէթին քէնտիսինի կէօրիւյօր կիպի օլու-
 րում, տէրիտի. « Էյ սուլթան, հաչան քի կէօ-
 գիւմիւ սէնին իւզէրինէ չէվիրիրսէմ, մէրհա-
 մէթտէն պաշգա շէյ կէօրմէմ » տէր: Սուրբ
 Պէրնարտոս տալի հէր պիր իգթիզալարմըզ-
 տա պու գուտրէթլի հիւսյէթճիյէ գօշմայը իխ-
 թար էտէրէք, « Ինսանլարըն զաիֆլիյի պի-
 քիր Մարիամա գօշմագտան նիչին իճթինապ
 էտէր. օ պիւսպիւթիւն թաթլըլգ տըր, վէ օն-
 տա սէրթ վէ գօրգունճ պիր շէյ եօգ տուր »
 տէր: Պու ճիհէթտէն տէ քիթապը շէրիֆին
 սէօգիւ միւնուպինճէ պիքիր Մարիամ « Օվա-
 տա տիքիւմիշ պիր կիւզէլ գէյթին աղաճընա »¹
 թէշպիհ օլունմուշ տուր: Նասըլ քի գէյթին
 աղաճընտան տճըզըլըզ վէ մէրհամէթ թէմ-
 պիլի օլան ղէյթին ետըլընտան պաշգա շէյ չըգ-
 մազ ըսա, քէվալիք պիքիր Մարիամըն էլին-
 տէն տէ, քէնտի հիւսյէթինէ սըլընանլարըն
 ճիւմլէսինէ թէվզի էթտիյի լութուֆտան վէ
 մէրհամէթտէն պաշգա շէյ չըգմազ: Օլ սէպէպ-
 տէն էօթիւրիւ կարդուսեան Գիոնեսսիոս օնու
 « Քէնտինէ սըլընան ճէմի կիւնահքեարլարըն
 շէֆաաթճըր » թապիր էտէր: Ահ, զայ օլան
 պիր քըրսիթան՝ էօմրիւնտէ պու մէրհամէթ
 վալիտէսինէ գօշմայըլա պու գատար գօլայըլ-
 լըլա սէլամէթէ եէթիշէ պիլիր իքէն, օ ֆըր-

սանթը գաչըրմըլ օլտուղունու միւլահաղա էթ-
մէյիլէ, նէ գատար աճըյըպ հանահաղ աըր :
Պիր տէֆա ազիղ պիքիր սըբուհի Պրեհիտայա
« ձիւմէն ալէմ պէնի մէրհամէթ վալիտէսի թա-
պիր հտէրի վէ ֆիլ հագիգէ Ալլահըն մէրհա-
մէթի պէնի մէրհամէթի էթմիշ տիր » տէյի
սէօյլէտի : Վագաա, պիզի մահահաղա էթմէք
իւզէրէ պու շէֆաաթճըյը պիզէ վէրէն քիմ
տիր : պիզիմ սէլամէթիմիզի իսթէյէն Ալլահըն
մէրհամէթի տէյիլմի : « Պու ճիհէթտէն, քիմ
քի էլիհտէն կէլտիյի վագըթ պէնիմ մէրհա-
մէթիմէ զօշմագաա, սահիհէն սէֆիլ օլուր »
տէմիշ տիր, երնէ օ ազիղ վալիտէ :

Եօղսա պիքիր Մարիամտան հարտըմ տիլէտի-
յիմիզտէ, օ տիրիղ հտէր տէյիմի զօրգահա-
ղըլ : Հաշա, տէր սուրբ Պոնավէնիթուրա, « Չուն-
քի օ մէրհամէթ էթմէմէյի պիլմէզ, վէ սէֆիլ-
լէրին հարտըմընա եթիշմէմէսինին իհիմալի
եօզ տուր » : Պէլի, հէր նէ գատար սէֆիլ կիւ-
նահքեար օլսա, օնա իլթիհա էթտիքտէն սօ-
ղրա օնա հէմտէրտ օլմամայը, վէ հարտըմ
էթմէմէյի ասլա պիլմէզ : Ալլահ թարաֆընտան
օ մէրհամէթ սուլթանը վէ վալիտէսի նասպ
օլմուշ օլմաղիլէ, պունու հէմ պիլմէզ, հէմ
տէ հափամագ : Մէրհամէթ սուլթանը օլտու-
ղու էճիտէն, սէֆիլլէրէ մէրհամէթ էթմէյէ
մէհպուր տուր : « Սէն մէրհամէթ վալիտէսի
սին, վէ սէֆիլ օլանտան տահա զիյատէ մէր-
համէթէ միւհիթահ քիմ օլուր », տէր սուրբ
Պէրնարտու : Վէ կէօնիւլ ալլահըլըյըլա, « Իշ-
թէ սէն մէրհամէթ սուլթանըն, պէն տէ
ղայէթ սէֆիլ պիր կիւնահքեար ըմ. վէ սէնին
զիրի իտարէնտէ պուլունանլարըն էն հտնա-
սըյըմ, էօյլէ իսէ պէնի գայըր հա մէրհամէթ-

լէր սուլթանը » տէյի օնա ըրճա էտէր: Մէր-
համէթ վալիտէսի օլտուղու էճիլտէն տէ, քէն-
տի խասթէ էվլատլարընը էօլիւմտէն գուր-
թարմայա միւճէրրէտ չալըշահագ տըր: Ըսնքի
ահըզըլըղը ճիհէթիլէ օնլարա վալիտէ օլ-
մուշ տուր: Պու սէպէպէ մէպնի սուրբ Բար-
սեղ օնու « Տարիւլ շիֆայի ումումի » թապիր
էթմիշ տիր: Ումումի խասթէ խանէլէր ֆա-
զըր խասթէլէր իչին թէրթիպ օլմուտուղուն-
տան, քիմ քի զիյատէ ֆազըր ըսա, օրայա
գապուլ օլմումայա զիյատէ սէլահիյէթի օլուր:
Քէզալիք երնէ օ ազիզին գալլինճէ, քէնտինէ
իլթիճա էտէն էն պէօյիւք կիւնահքերարլարը
տա, զիյատէ մէրհամէթ վէ տիգգաթըլա օ գա-
պուլ էթմէլի տիր:

Անագ պիքիր Մարիամըն աճըզըղընտան
մինպատտ շիւպհէ էթմէյէլիմ: Պիր կիւն սրբու-
հի Պրիճիտա գուրթարըճընըն քէնտի վալիտէ-
սինէ, « Շէյթան տախի թէվազու էտիպ մէր-
համէթ տիլէյէճէք օլսա, օնա տա մէրհամէթ
էտէրիտի » տէտիյինի իշիթտի: Մազըուր Սա-
ղայէլ պու շէյի էթմէյէ պաշ էյմէզ, լաքին էյէր
օ սէֆիլ պու Ալլահանի վալիտէյէ թէվազու
էտիպ, եարտըմընը տիլէյէճէք օլսա, պիքիր
Մարիամ քէնտի շէֆաաթըլա օնու ճէհէնէմ-
տէն գուրթարըրըտը: Պու սէօզ իւլէ էֆէնտի-
միզ ազիզ պիքիրին օ սրբուհի Պրիճիտայա
սէօյլէտիյի շէյի ալնաթմագ իսթէմիշ տիր:
Էանի « Պիր քիշի նէ գատար պէօյիւք կիւնահ-
քեար օլուրսա օլսուն, էյէր սահիհ թէօլպէ ի-
լէ պանա իլթիճա էտէրսէ, օնու գապուլ էթ-
մէյէ հազըր ըմ: նէ գատար կիւնահ իլլէմիշ
տէյի պագմամ: Իլլա նէ նիյէթ իլէ կէտիյինէ
պագարըմ: Վէ օնուն եարալարընը տիւզէթ-

մէյէ չէքինմէմ. դերա մէրհամէթ վալիտէսի չա-
ղըըմըըմ, վէ հիտտ օլարազ տա էօյլէյիմ) :
Պու էհիլտէն, սուրը Պոնսվէնթուրա (« Կիւ-
նահքեարլար օնուն եարտըմընա սըղընըն, օ
սիզի սէլամէթ լիմանընա եէթիշտիրի ») տէյէ-
րէք, պիզէ հէսարէթ վէրիւր : Զայլըգտա պու-
լունան կիւնահքեարլար, ումիտինիզի գաթ
էթմէյին, կէօզիւնիւզիւ պիքիւր Մարիամա չէ-
վիրին, վէ պու էյի վալիտէնին մէրհամէթինէ
կիւլէնէրէք նէֆէս ասլըն : Էօյլէ իսէ զայպ
էթտիյիմիզ « Լուծիֆու արայալըմ, վէ պիքիւր
Մարիամըն վասիթասըլլա արայալըմ », տէր
սուրը Պէրնարտոս : Պու պիզիմ զայպ էթտիյի-
միզ լուծուֆու օ պուլտու. օնու թէքըար էլէ
կէթիւրմէք իչին օնա միւրաճաթ էթմէլիյիզ :
« Լուծուֆու թէքըար պուլմազ իսթէրսէք,
լուծուֆ պուլանը արայալըմ » տէր սուրը Լաւ-
րենտեան Հոնքարտոս : Գարբիէլ հրեշտակա-
պետ օ ազիզ պիքիւրէ Ալլահ վալիտէլիք միւթ-
տէսինի վէրմէյէ կիթտիյինտէ, սէօհպէթինին
արասընտա (« Գօրգմա, Մարիամ, զերա լու-
ծուֆ պուլտուն ») Լ տիյի սէօյլէտի : Անճադ
էյէր քի պիքիւր Մարիամ հիչ պիւր վազըթ լու-
ծուֆտան մահրում օլմատը, հաթիթա տարիմ
լուծուֆուլա տօյուլյուտուլուսա, օնու պուլ-
տուն տէյի նիճէ սէօյլէյէ պիլիւրիտի : Ուկոն
քարտինալ պունա հէվապ վէրիպ, ազիզ պիքիւր
տարիմա լուծուֆա մալիք օլտուղու էհիլտէն,
օնու քէնտի իչին պուլմատը. իլլա պիզ օնու
զայպ էթմիշ օլտուղումուզտուն, պիզիմ իչին
պուլտու. պու հիհէթտէն տէ պիզ օնա կի-
տիպ, սուլթանըմ, զայպ օլան շէյ սահիպինէ

էտա օլսւնմալը՝ սէն լուծուֆա տալմա մա-
լիքսին, վէ պու պուլտուղուն սէնին տէյիլ,
պիզիմ տիր՝ պիզ օնու թաղսիրաթըմըզըլա զայս
էթտիք. էօյլէ իսէ, « Օ պուլտուղուն շէյիմիզի
պիզէ էտա էյլէ », տէմէլիյիզ օնա, տէմիշ տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ես ազիմ Ալլահ վալիտէսի, իշթէ սէնին հու-
ղըրունտա խաքի փայ օլմուշ տուր, պիր սէ-
ֆիլ կիւնահքեար քի, սէնին էվլատընըն քէն-
տի էօլիւմիւյլէ գաղանտըղը Ալլահանի լու-
ծուֆու տէյիլ պիր տէֆա, իլլա փէք չօգ տէ-
ֆա զայս էթմէք իսթէմիշ տիր: Ես մէրհամէթ
վալիտէսի, եարալը պէրէլի ճանըմըլա սէնին
հուղըրունտա կէլերիմ, պու եարալարըմ իշին
կիւնէնմէ, իլլա տահա զիյատէ մէրհամէթէ
թէփրէնիպ, պանա եարտըմ էյլէ: Սանա օլան
էֆիլիյէթիմէ պազ տա, պէնի թէրք էթմէ: Պէն
սէնտէն տիւնեա վարիյէթի իսթեմէմ, իլլա Ալ-
լահըն լուծֆուսու, վէ էվլատընա մուհապէթ
իսթէրիմ: Ես վալիտէմ, պէնիմ իշին բիճա
էյլէ, վէ բիճա էթմէքտէն վազ կէլմէ: Պէնի
խէլաս էտէճէք՝ Յիսուս Քրիստոսուն սէվապ-
լարը, վէ սէնին շէֆաաթըն տըր: Վէ մէմու-
րիյէթին կիւնահքեարլար իշին շէֆաաթ էթ-
մէք տիր. էօյլէ իսէ Վիլլանովալը սուրբ Թով-
մասըլա պիրլիքտէ, « Ես պիզիմ շէֆաաթը-
մըզ, մէմուրիյէթինի իճրա էյլէ ». պէնի Ալ-
լահա սըփարըշ էթ, վէ գայըր, տէյի սանա
չաղըրըրմ: Շէր նէ գատար սամիտսիզ տավա
օլտա, սէն թէսահուպ էթտիքտէն սօղրո, զայս
օլմազ գապիլ տէյիլ տիր: Սէն կիւնահքեար-

լարըն տա ումիտի սին, պէնիմ տէ: Եւ ազիւ պիքիր, պէն սանա խըզմէթ էթմէյի, սէնի սէվմէյի, վէ տաիմա սանա իլթիճա էթմէյի պըրազանազ տէյիլիմ: սէն տէ պանա եարտըմ էթմէյի պըրազմա, խուսուսա Ալլահըն լութֆուռնու թէքրարէն զայպ էթմէք թէհլիքէսին տէ պէնի կէօրտիւյիւն վազըթ: Եւ պիքիր Մարիամ, եւ տգիմ Ալլահ վալիտէսի, պանա մէրհամէթ էյլէ:

ԻԻՉԻԿՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Իւչիւնճիւ միւլահալա էտէլիմ քի, պիքիր Մարիամ էօյլէ պիր աճըզը շէֆաաթճը տըրքի, սալթ քէնտինէ իլթիճա էտէնլէրին եարտըմընա եէթիշմէք տէյիլ, իլլա սէֆիլլէրի մուհաֆազա վէ խէլաս էթմէք իչին օնլարը քէնտի արամայա չըզար: Պազ քի, « Ճէմի սաղլըզ վէ գուզվէթ ումիտի պէնիմ իլէ տիր, պանա եազլաշըն » 1 տէյերէք, նաւըլ ճիւմլէմիզի քէնտինէ տավէթ էտէն, վէ քէնտինէ գօշտուղումուլտա հէր էյլիյէ ումիտ էթմէք իչին նաւըլ ճէսարէթ վէրիր: Բեղպարզոս պու փարչայա « Կէրէք սալիհ, կէրէք կիւնահքեար, ճիւմլէսինի տէ տավէթ էտէր » տէյի մանա վէրիր: Պետրոս առաքեալըն սէօզիւ միւնուպինճէ, « շէյթան եուտանազ ատէմ արայարազ կէզէր, տօլաշըր » 2: Լաքին Բուստեան սուր Պէրնարտոսուն սէօզիւնէ կէօրէ, պու Ալլահանի վալիտէ տէ օնա նիսպէթ գուրթարանազ ատէմ արայարազ տօլաշըր: Պիքիր Մարիամ մէրհա-

մէթ վալիտէսի տիր. վէ նասըլ քի պիր վալի-
տէ քէնտի էվլատլարընը զայ օլմազ թէհլի-
քէսինտէ կէօրիւպ տէ, օնլարը եարտըմաըզ
պըրազամազսա, քէզալիք պու ազիլ վալիտէ
տէ պիզէ օլան մուհապէթինտէն, տալմա պի-
զէ հէմաէրտ օլուպ պիզի խէլաս էթմէյէ չա-
լըշըր: Վէ սուրբ Գերմանոսուն սէօզիւ միւ-
հուպինճէ, « Պիր թանէ էվլատընտան սօշրտ,
ինսան ճինսինի օնուն կիպի գայըրան քիմ վար
տըր»: Սուրբ Պանավէնթուրա տախի, պիքիր
Մարիամ սէֆիլլէրէ եարտըմ էթմէյէ էօյլէ
շայրէթլի տիր քի պուէտան զիյատէ արզիւ-
լէտիյի պիր շէյ եօզ կիպի կէօրիւնիւր, տէմիշ
տիր:

Հաչան քի պիզ օնա զօշարսագ, միւհէրրէս
պիզէ եարտըմ էտէր, վէ հիշ պիր քիմէյի
րէտտ էթմիշ տէյիլ տիր: « Օ էօյլէ պիր մէր-
համէթ իլէ մութթասըֆ տըր քի, քէնտի լութ-
ֆուէնտան քիմէյի մահրում էթմէզ » տէմիշ
տիր, միւհլիֆին պիրի: Հալ պու քի, սուրբ
Վիկտորեան Հռիքարտոսուն գավինճէ, պու
ազիլ վալիտէնին աճըզլը երւրէյի պու գատա-
րա գանատթ էթմէզ. իլլա պիզիմ բիճալարը-
մըզա թէգատտիւմ էտէր, վէ պիզ քէնտինէ
րիճա էթմէտէն մուգատտէմ, օ պիզիմ եար-
տըմըմըզա եէթիշիր: Գաթի նազար, օ էօյլէ
պիր մէրհամէթ իլէ տօլու տուր քի, նէրէտէ
սէֆալէթ կէօրիւրսէ անինտէ իմտատա եէթի-
շիր. վէ պիր քիմսէնին զարուրէթինի կէօրիւպ
տէ, օնա եարտըմ էթմէմէք նէ օլտուղունու
պիլմէզ: Պու տիւնեատա եաշատըշը վազըթ-
տան օ պէօյլէ գուլլանըր ըտը, նիճէ քի կանա
Գալիեատաքի տիւյիւնտէ վազը օլան քէյֆիյ-
էթտէն մալումիմիլ տիր. օնտա քի չարապ

էքսիւտիւրնի կէօրտիւլիւնտէ, քէնտինէ ըրճա
օլուճմասընա պէքլէմէյիպ, տիւլիւն սահիպ-
լէրինին կիրիֆթար օլաճագլարը գասալէթէ վէ
հիճապա հէմտէրտ օլարադ, « շարապլարը
եօդ »¹ տէմէյիլէ, օնլարը թէսէլլի էթսին տէյի
էվլատը Յիսուստան տիլէտի, վէ միւճիւզէ իլէ
սուլու շարապա թէպտիլ էթմէք քէրէմինի օն-
տան գազանտը: Իմտի, տէր սուրը Պոնալէն-
թուրապ տահա պու տիւնեատա իքէն, պիքիր
Մարիամըն աճըզլըլըզը պու գատար զիյատէ
իտիյիսէ, շիմտի քի ճէննէթտէ տիր, վէ սէ-
ֆիլլիքլէրիմիզի տահա էյի կէօրիւր. օնուճ ա-
ճըզլըլըզը միւճէրրէա տահա զիյատէ տիր, վէ
պիզիմ եարտըմըզա եէթիշիր: Նավարինոս
տալի սէօյլէր քի, էյէր քէնտիսինտէն ըրճա
օլուճմայարադ պիքիր Մարիամ եարտըմ էթ-
մէյէ պէօյլէ ամատէ պուլուճտուլուսա, քէն-
տինէ ըրճա էտէնի տիյնէմէյէ նէ գատար տա-
հա միւզայէտ օլուր:

Ահ, էօյլէ իսէ հէր պիր իգթիզալարըմըզտա
պու Ալլահանի վալիտէյէ գօշմայը իհմալ էթ-
մէյէլիմ քի, քէնտինէ միւրաճաթ էտէնլէրէ
եարտըմ էթմէյէ տալիմա հալըր պուլուճուր:
Վէ Բուստեան սուրը Պէրնարտոսուն սէօզիւ
միւճուպինճէ, « Սէնին ալմայա արզիւլէտիյին-
տէն զիյատէ, օ սանա էյլիք էթմէյէ, վէ Ղա-
նի լութուֆլար վէրմէյէ խահիշքէր տիր »: Վէ
պու սէպէպտէն հէր նէ վագըթ քի օնա գօ-
շարադ, օնուճ էլինի տալիմա լութուֆ վէ մէր-
համէթ իլէ սուլու պուլուրուզ, տէր: Վէ սուրը
Պոնալէնթուրա սէօյլէր քի, ազիզ պիքիրին
պիզէ էյլիք էթմէյէ, վէ պիզի սէլամէթէ եէ-

Թիշմիշ կէօրմէյէ արդիւսիւ օ դատար շէտիտ տիր քի, օնա հալընըզ ճիտտ օլարագ սիթէմ՝ էտէնլէր տէյիլ, իլլա օնտան քէրէմ տիլէմէյէնլէր տէ օնու ինճիթմիշ սալըլըրլար: Վէ պիլաքս, քիմ քի իսլահ օլմագ նիյէթիյիլէ օնա դօշարտա, հէնիւզ սէլամէթէ եէթիշմիշ կիպի օլուր, տէյի թաստիգ էտէր, երնէ օ ազիզ. վէ պուհնա պինասէն, օնու « Եարտըմա չաղըրանլարըն խէլասըղը » թապիր էտէր: Եյ էմտի տաիմա պու Ալլահանի վալիտէյէ դօշալըմ, վէ պու ազիզ իլէ պիրլիքտէ, « Եմ սուլթան, ումիտիմի սանա դօմուշում, մինպատտ ութանմայաճաղըմ », ասլա վայ օլմայաճաղըմ, տէյի սէօյլէյէլիմ:

ԱՐՁԻԻՒ ՎԷ ՆԻՑԱԶ

Եմ ազիզ պիքիր Մարիամ, իշթէ պիր սէֆիլ ճէհէննէմ ետսըրը սէնին այագլարընա տիւշիւպ սէնտէն մէրհամէթ տիլէյօր: Ֆիլ վագը պէն հիշ պիր էյլիյէ շայէսթէ տէյիլիմ, անճագ սէն մէրհամէթ վալիտէսի սին, վէ մէրհամէթ օնա շայէսթէ օլմայանլարըն հագգընա գուլլանըլըր: Տիւնեա ալէմ սէնի կիւնահքեարլարըն ումիտի վէ փէնահը թապիր էտէր. էօյլէ իսէ պէնիմ տէ ումիտիմ վէ փէնահըմ սէն սին: Պէն պիր զայպ օլմուշ դօյուհնում, անճագ էպէտի Քէլամուլլահ պէօյլէ զայպ օլմուշ դօյուհնուրը խէլաս էթմէք իչին կէօյտէն էնտի վէ սէնին էվլատըն օլտու. վէ պէնիմ սանա իլթիճա էթմէմի, սէնին տէ ըրճալարընըլա պանա հարտըմ էթմէնի իսթէր: « Եմ Ալլահ վալիտէսի ազիզ Մարիամ, պիւ կիւնահքեարլար

իջին ըրեա ելլէ »: Ես ազիմ Ալլահ վալիտէ-
 փի, սէն հէր քիշի իջին ըրեա էտէրսին. էվ-
 շատընա պէնիմ իջին տէ ըրեա ելլէ: Պու տա
 պէնիմ իպատէթ քեարլարըմտան տըր, վէ պէն
 պունու հիմայէ էթմիշիմ, տէ օնա: Ումիտինի
 պանա գօմուշ տուր, տէ օնա: Պունա աֆվ
 էթ, տէ օնա. պէն տէ օնու ինճիթտիքլէրիմ
 իջին աճըր վէ փիւշման օլուրում: Օնա սէօյ-
 լէ քի, քէնտի մերհամէթիլէ պանա միւտա-
 վէմէթ վէրսին: Օնա սէօյլէ քի, քէնտինի պիւ-
 թիւն եիւրէքտէն սէվմէյէ պանա լութուֆ իհ-
 սան էթսին: Խուլասէի քէլամ, պունուն սէ-
 շամէթինի իսթէրիմ, տէ օնա: Սէն օնտան նէ
 քի իսթէրսէն իճրա էտէճէյինէ շիւպհէ եօզ
 տուր: Ես պէնիմ ումիտիմ պիքեր Մարիամ,
 պէն սանա սըղընմըշըմ, սէն պանա մերհա-
 մէթ ելլէ:

ՕԹՈՒԶ ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԱԼԼԱՀ ՄՈՒՀԱՊԵԹԻ

Արահը սեվեիտ՝ չունքի իրք եվկո օ պիգի
սեվտի¹.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Եվկէլա շունու միւլահազա էյլէ քի, սէն
Ալլահը սեվմէպտէն եվկէլ, « Էպէտի մուհա-
պէթ իլէ սէնի սեվտիմ » 2 ֆէհվասընճա օ սէնի
սեվմիշ, վէ սէնի սեվմէքտէ հէր քիշիյէ թէգատ-
տիւմ էթմիշ տիր: Տիւնեա իւղէրինտէ սէնի
իլք աթալարըն սեվմիշ իսէլէր տէ, սէնի թա-
նըտըգտան սօղրա սեվմիշ տիրլէր. լաքին սէն
վար օլմազտան մուգատտէմ տէ Ալլահ սէնի
սեվէր իտի: Փէտէրին վէ վալիտէն հէնիւղ
տիւնեայա կէլմէմիշ իքէն, երինէ Ալլահ սէ-
նի սեվէրիտի. հաթթա տիւնեայը եարաթմազ-
տան եվկէլ տէ, Ալլահ սէնի սեվէր իտի: Ա-
ճապա տիւնեա եարատըլմատուն պին սէնէ,
եալսօտ պին տէհր եվկէլմի: Սէնէլէրի տէհր-
լէրի հիսապ էթմէյէ նէ հաճէթ, Էպէտիլէր-
տէն սէնի սեվմիշ տիր: « Էպէտի մուհապէթ
իլէ սէնի սեվտիմ, օնուն իչին մէրհամէթէ

չէք տիմ սէնի » : Խոււլասէի քէլամ, Ալլահ Ալլահ
 օլտուգճա, սէնի սէվմիշ, քէնտի քէնտինի սէվ-
 տիքճէ՛ սէնի տէ սէվմիշ տիր : Էօյլէ իսէ Ակ-
 նէս Կոյսուն « Պէնիմ հէնիւզ պաշգա սէվէ-
 նիմ վար » տէտիլինտէ հազգը վարըտը : Հա-
 չան քի տրւնհա վէ էարատըլմըշլար օնուն
 մուհապէթինի ճէլպ էթմէք իսթէրլէր իտին ի-
 տէ, « Եօդ, եօդ, պէն սիզի սէվէմէմ. պէնիմ
 Ալլահըմ պէնի սիզաէն էվվէլ սէվմիշ տիր,
 պէնիմ տէ ճէմի մուհապէթիմէ եալընըզ օնա
 աունմադըղըմ հազ տըր » տէյի ճէվապ վերիր
 իտի :

Էյ պիրատէր, էօյլէ իսէ սէնին Ալլահըն
 սէնի էպէտիլէրտէն սէվմիշ. վէ տահա նիչէ
 ինսանլար խալզ էտէ պիլիր իքէն, եալընըզ
 սանա օլան մուհապէթինտէն, օնլարըն իչինտէն
 սէնի այըրըպ սանա վարըզ վէրմիշ, վէ պու
 տրւնհայա զօմուշ տուր : Եինէ սանա օլան
 մուհապէթինտէ, սանա խըզմէթ էթսինլէր, վէ
 օնուն սանա օլան մուհապէթինի, վէ սէնին օնա
 պօրնու օլտուղուն մուհապէթի խաթըրընա կէ
 թիրսինլէր տէյի, պունճա կիւղէլ մախլուզ-
 լար խալզ էթմիշ տիր : « Կէօյ, եէր, վէ հէր
 պիր չէյ՝ սէնի սէվմէյի պանա իսթար էտէր-
 լէր » տէր սուրը Օգոստինոս : Պու ազիզ հաչան
 քի կիւնէշէ, մահիթապա, երլարզլարա, տաղ-
 լարա, վէ չալարա պագարըտըլըսա, հէփիսի
 տէ տիլէ չըզըպ, « Օգոստինոս, Ալլահը սէվ,
 իւնքի քէնտինի սէվէսին տէյի, օ պիզի սէնին
 իչին խալզ էթտի » տէյօրլար զանն էտէրիտի :
 Լոսկադ թարիգինին միւհսսիս օլան աբըայ
 Ռանչէ, տաղլարա, փունարլարա, չիչէքլէրէ
 պագտըղը վազըթ, պու մախլուզլարըն ճէմիսի
 տէ, Ալլահըն պանա օլան մուհապէթինի խա-

Թըրըմա կէթըրըրէր, տէրիտի Քէզալիք սըբու-
հի Թերեղա տա, մախուզլար պէնիմ Ալլահա
էթտիյիմ նամքեօրլուզլարը երեղիւմէ վուրուը-
լար, տէրիտի: Փացցեան սըբուհի Մարիամ
մագդաղենացի տախի, էլինէ պիր կիւզէլ չի-
չէք, եախօտ մէյվէ ալտըղընտա, սանըրպըն քի
օնլարտան պիր օգ Թըրլայըպ Ալլահ մուհա-
պէթիյլէ երեղէյի եարալանըր ըտը. ղէ քէնտի
քէնտինէ, « Էօյլէ իսէ պէն քէնտինի սէվէյիմ
տէյի, պէնիմ ալլահըմ պու չիչէյի, պու մէյ-
վէյի եարաթմայը էպէտիլէրտէն տիւշիւնմիւշ »
տէյէրէք՝ հայրաթտա գալըրըտը:

Գաթի նազար, Ալլահ թալանըն սէնի քըրիս-
թիան մէմլէքէթինտէ. սահիհ քիլիսէնին զու-
ճաղընտա տիւնեայա կէլմէք իգպալինէ նաիլ
էթտիյինտէ սանա իպրազ էթտիյի պաշգանա
մուհապէթի միւլահազա էյլէ: Նէ գատար քի-
շիլէր փութիքէսթիլէր, եահուտիլէր, տինսիզ-
լէր, եախօտ հերետիկոսլար մապէյնինտէ տիւ-
նեայա կէլմիշ տիրլէր, վէ հէփիսի տէ զայ օ-
լուրլար: Սահիհ տինին պուլուստուղու եէր-
տէ տիւնեայա կէլմէք, ազլարա մախսուս պիր
հիմմէթ իքէն, Ալլահ թալա սէնի տէ պու ազ-
լարըն իչինտէ պուլուսմայա ինթիսապ էթմիշ
տիր: Ահ, պու տին փէշքէշի իսէ նէ պէօյիւք
փէշքէշ տիր: Նիչէ միւլեօնլարճա քիշիլէր խոր-
հուրղարտան, վաղլարտան, էյի իպրէթիլէր-
տէն, վէ սէլամէթէ եէթիշմէք իչին սահիհ քի-
լիտէմիդտէ պուլուսման ախէր պուսնա եարտըմ-
լարտան մահրում տուրլար: Սէնին իսէ հիչ
պիր լիյագաթըն օլմայարադ, հաթթա ըայըգ-
սըլլըգլարընը փէշինէն կէօրէրէք, Ալլահ թա-
լա պու ճէսիմ եարտըմլարըն քեաֆփէսինի
սանա իհսան էթմէք իսթէմիշ տիր. չուսքի

սէնի խաւց էթմէք, վէ պու քէրէմլերի սանա էթմէք իսթէտիյի արատա, սէնին քէնտինէ դար- շը հտէճէյին սիթէմլերի օ հէնիւզ կէօրիւրիւ- տիւ:

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

Ես կէօյիւն վէ եէրին սահիպ մութլազը, նիհայէթսիզ էյլիք, վէ հօլչիւսիւզ ազամէթ, սէն ինսունլարը պու տէրէճէ սէվմիշ իքէն, օնլար սէնի նիճէ խօրլայա պիլմիշլէր: Անճազ չօզլարա էթմէտիյին պաշգաճա իհասնլարըլա պէնի թալթիֆլէյէրէք, պու ինսանլար մապէյ- նիստէ տէ մախսուսիյէ պէնի սէվմիշ իքէն, պէն սէնի ախէրլէրտէն զիյատէ խօրլամըշմ: Գուրթարըճը Յիսուսուճ, սէնին այազլարընա տիւշիւպ, «Պէնի եիւզիւնտէն թէրք էթմէ»¹ տէյի ըրճա հտէրիմ: Սանա գարշը էթտիյիմ նամքթօրլուզլարա կէօրէ, պէն գօվուլմայա մուսթաճազ ըտըմ. լաքին «Պանա կէլէնի տը- շարը չըգարմամ»² տէյէրէք, նէտամէթ իլէ սանա տէօնէն պիր գալպի ըէտտ հտէմէզ օլ- տուղուճու սէն խապէր վէրտին: Յիսուսուճ, սէնի ինճիթտիյիմէ աճըր եանարըմ: Շիմտիյէ դատար սէնի թանըմատըմ, լաքին շիմտի պէնի խէլաս էթմէք, վէ պէնտէն սէվլիւմէք իչին էմրիւնիւ դուրպան հտէն էֆէնտիմ վէ գուր- թարըճըմ օլտուղուճու թանըրըմ: Ահ, էֆէն- թիմ, սանա նամքթօր օլմազտան նէ վազըթ վազ կէլէճէյիմ: Սէնի նէ վազըթ կէրէքտէն սէվմէյէ պաշլայաճաղըմ: Իշթէ սէնի պիւթիւն

եւրեքտէն սեվմէյէ, վէ սէնտէն մատա հիչ
 պիր շէյ սեվմէմէյէ պու կիւն նիյէթ գորումէ
 եւ նիւայէթսիւ շյլիք, սանա սէնտէն էթմէյէն-
 լէրին ճիւմլէսի իչին պէն սանա սիւնտէն էտէ-
 րիմ. սէնի սեվմէյէնլէրին ճիւմլէսի իչին պէն
 սէնի սեվէրիմ: Սանա ինանըրմ, սանա ումիտ
 էտէրիմ, սէնի սեվէրիմ, վէ քէնտիմի քիւլլիէն
 սանա սուսարմ. սէն տէ լութֆու. քէրէմին
 իլէ պանա եարտըմ էյլէ: Ջաիֆլիյիմ սանա
 մալում աուր: Լաքին էյէր քի սէնի սեվմէ-
 տիյիմ, վէ սէնի սեվմէյէ արգիւ էթմէտիյիմ
 վազըթ սէն պանա պու գատար իհսանլար էթ-
 տին իսէ, շիմտի սէնի սեվտիյիմ, վէ սէնի սեվ-
 մէքտէն մատա հիչ պիր արգիւմ օլմաաղը
 վազըթտա, սէնին մէրհամէթինէ նէ գատար
 տահա զիյատէ ումիտ էթմէլիյիմ: Էֆէնտիմ,
 պանա մուհապէթ վէր, լաքին էօյլէ զըզըն
 պիր մուհապէթ քի, ճէմի եարաաղըմըչարը
 պանա ունուլթուրսուն. էօյլէ գուվլէթլի պիր
 մուհապէթ քի, սէնի խօշուտ էթմէք իչին
 հէր կիւճլիւյէ դալէպէն էթտիրսին. էօյլէ գա-
 տիմի պիր մուհապէթ քի, արամըզտա պիր
 տահա չէօզիւլմէսին: Յիսուսում, սէնին սե-
 վապլարըն ըլա հէր շէյի ումարմ. վալիտէմ
 պիքիր Մարիամ, սէնին շէֆաաթընտան հէր
 շէյի պէքլէրիմ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Ալահ թալա եալընըզ պու կիւզէլ մախ-
 լուզլարը պիզէ վէրմէք տէյիլ, իլա քէնտինի
 տէ պիզէ վէրմէտիքճէ, հիչ պիր շէյի քեաֆի
 սայմատը: «Պիզի սեվտի, վէ պիզիմ իչին քէն-

տինն էլէ վերտի»¹: Լանէթի կիւնահ Ալլահըն լուծփուսու վէ ճէննէթի պիզէ դայպ էթտիմիշ, վէ պիզի ճէհէննէմ եէսիրի էթմիշ իտի: Լաքին Ալլահ էվլասը կէօյլէրի վէ քեալինաթը հայրաթտա պըրագարագ, պիզի էպէտի էօլիւմտէն խէլաս էթմէք, վէ դայպ էթտիմիզ լուծուփու վէ ճէննէթի պիզէ գազանտըրմագ իչին, տիւնեայա կէլմէք վէ ինսան օլմագ իսթէտի: Պէօճէքլէրին խաթըրը իչին պիր փատիշահըն պէօճէք օլտուղուսու կէօրէճէք օլտագ, նէ գտտար թաաճհիւպէ դարգ օլուրուտուգ: Հալ պուքի, «Գուլ գըյաֆէթի ալըպ... վէ գըյաֆէթ իլէ ինսան կիպի պուլուսուպ, քէնտինի հիչ էթտի»². վէ «Քէլամ թէն օլտու»³ ֆէհվասընճա, ինսանլար իչին պիր Ալլահըն ինսան օլտուղուսու կէօրտիւլիւմիւզտէ թաաճհիւպիւմիւզ նիհայէթսիզ տէրէճէտէ տահա գիյատէ օլմալը տըր: Անճագ պու Ալլահ էվլատընըն պիզիմ աշգըմըլա եափտըլը վէ չէքտիյի շէլէրէ պաղտըգճա թաաճհիւպիւմիւզ տահա գիյատէ թարագգը պուլուր: Պիզի խէլաս էթմէյէ օնուսն եալլընըզ պիր տամլա գանը, կէօզ եաշըտը, վէ տաֆիճէ պիր ըրճասը քիֆայէթ էտէր իտի. չուսքի պու ըրճա պիր Ալլահ էվլատընըն ըրճասը օլմաղիլէ, տէյէրի նիհայէթսիզ օլուպ, պիւլթիւն տիւնեայը, վէ տահա նիչէ հիսապսըզ տիւնեալարը խէլաս էթմէյէ քեաֆի իտի: Լաքին «Խէլաս փահտարնա քեաֆի օլան, մուհապէթէ քիֆայէթ էթմէյ իտի» տէր Ոսկերերան: 0 պիզի եալլընըզ խէլաս էթմէք իսթէմէյ իտի,

իւլա պիղի աշըրը սէվտիյի վէ պիղտէն տէ
 Իֆրաթըլա սէվիլմէք իսթէտիյի իչին, հաթթա
 պիղէ օլան հօլէիւսիւ մուհապէթինտէն եանըպ
 թութուշտուղունու աղնաթմադ իչին, ազապ
 վէ րէզալէթ իլէ տօլու պիր հօմիւր, վէ հօ-
 լիւմէր իչինտէ էն աճը պիր հօլիւմ ինթի-
 խապ էթտի: « Էօլիւմէ, վէ խաչ հօլիւմիւնէ
 զատար միւթիւ օլուպ, քէնտինի ալջալթտը » 1:
 Ահ, Ալահանի մուհապէթին շիտտէթի քի,
 ինսանլարըն վէ մէլաիքլէրին ֆիքրի եէթիշէ-
 մէզ: Յիսուսուն « Ալլըլաըը տա շէտիա խոի,
 մուհապէթի աէ » տէր սուրբ Պոնավէնթուրա:
 Էյէր քի զուրթարըճըմըզ Ալլահ օլմայըպ տա,
 սաֆիճէ պիղիմ պիր տօսթիւմիւզ, եախօտ ազ-
 րապամըզ օլմուշ օլսայըտը, պիղիմ իչին հօլ-
 մէքտէն զիյատէ մուհապէթինէ նէ իսպաթ
 կհօսթէրէ պիլիրիտի. « Էյէր քէնտինի տօսթլա-
 րընըն ուղրունա զօրսա, պունտան պէօյիւք
 հիչ պիր քիմսէ մուհապէթ էտինէմէզ » 2:
 Էյէր քի Յիսուս Քրիստոս քէնտի փէտէրինի
 զուրթարաճազ օլսայըտը, օնուն խաթըը իչին
 տահա պունտան զիյատէ նէ եափա պիլիր ի-
 տի: Պրատէր, էյէր քի սէն Յիսուս Քրիս-
 տոսուն Ալլահը վէ եարատըճըսը օլմուշ օլ-
 սայըտըն, քէնտի հօմրիւնիւ պէօյլէ րէզալէթ-
 լէր վէ ալլըլար տէրեատը իչինտէ զուրպան
 էթմէքտէն պաշգա սէնին իչին տահա նէ եա-
 փա պիլիրիտի: Էյէր քի Յիսուս Քրիստոսուն
 սէնին իչին եափտըղը շէյի էն էտնա պիր քի-
 շի եափմըշ օլսայըտը, օնու սէվմէտէն տուրա
 պիլիրմիյիտին:

Շիմտի նէ տէրսին Յիսուս Քրիստոսուն թէն

ալմասընա վէ էօլմէսինէ ինանըմըսըն: Ինանըր տա օնու եինէ սէվմէզմիսին: Յիսուս Քրիստոստան պաշգա պիր շէյ սէվէ պիլիրմիսին: Եօզսա օնուէ սէնի սէվտիյինէ տահա շիւպհէնմի վար: « Ալլահըն քէնտինի նէ գատար սէվտիյինի ինսան թանըսըն տէյի Քրիստոս կէլտի » տէր սուրբ Օգոստինոս: Քրիստոս թէն ալմատան մուգատտէմ, Ալլահ պէնի շէտիտ մուհապէթ իլէ սէվէրմի տէյի, ինսան շիւպհէնէ էտէ պիլիրմիտի. լաքին օ թէն ալլա էօլտիւքտէն սօղրա, նիճէ շիւպհէնէ էտէ պիլիր: Քէնտի Ալլահանի էօմրիւնիւ սէնին ուղրունա գուրպան էթմէքտէն տահա զիյատէ մահապէթինին շիտաէթինէ նէ իսպաթ կէօսթէրէ պիլիրտի: Խէլասըզ, պիր Ալլահ պիր եէմիքտէ, պիր խաջ իւզէրինտէ քէլամլարընը իշիթմէյէ գոռլաղըմըզ ալըշըզըզ փէյտա էթմիշ: Լաքին էյ աղիզ տին, սէն պիզէ նուր վէր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ Յիսուսում, պազայօրում քի, սէնի սէվմէյէ պէնի մէհպուր էթմէք իչին, եափմատըզ շէյ պըրագմամըշսըն. պէն իսէ քէնտի նամքիօրը լուղում ուլա պէնի եիւզտէն պըրագմայա սէնի մէհպուր էթմէք իչին չալըշմըշմ: Պանա պու գատար թահամիւլ էտէն սապըն տաիմա մուպարէք օլսուն: Պէն այրընա պիր ճէհէնէմէ մուսթահազ օլմուշում, լաքին սէնին էօլիւմիւն պանա էմիլէթ վէրիյօր: Էյ իմտի եւ հուտուտուզ էյլիք, սէնին սէվիւմէյէ օլան լիյագաթընը, վէ պէնիմ սէնի սէվմէյէ օլան պօրճումու պանա էյիճէ թանըթտըր: Յիսու-

սում, սէնին պէնիմ աշգըմա հօլտիւլունիւ պիլիբ իքէն, եւ ըապպիմ, պունճա սէնէլէր սէնի ունուտարագ նոսըլ եաշայա պիլմիշիմ: Ահ, օ եաշաւըլըմ սէնէլէրի թէքըար եաշաւագ գապիլ օլսայըտըլ հէփսինի տէ սանա վէրմէք իսթէր իտիմ, էֆէնտիմ: Լաքին կէչէն կէշտի, պիր տահա կէրի տէօնմէզ, պարի պուքէրէմի էյլէ քի, գալան էօմրիւմիւ պիւսպիւլ թիւն սէնի սէվմէյէ, վէ խօշնուտ էթմէյէ սարֆ էտէյիմ: Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, սէնի ճանու կէօնիւտէն սէվէրիմ, պու մուհապէթի արթըն պէնտէ. պէնիմ իչին եափաւըլըն շէյլէրի տաիմա խաթըրըմա կէթիւր, վէ պիր տահա սանա նամքեօր օլմայա պէնի գօյվէրմէ: Պանա վէրտիյին նուրլարա արթըգ գարշը գօմայաճաղըմ: Սէն պէնտէն սէվիւմէք իսթէմէյօր մուստէն. պէն տէ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Սէնին կիպի նիհայէթսիզ կիւզէլլիք, նիհայէթսիզ էյլիք օլան պիր Ալլահը սէվմէյիպ տէ քիմի սէվէճէյիմ: Պիր Ալլահ քի, պէնիմ ուզըոււմա հօլմիւշ: Պիր Ալլահ քի, պանա պու գատար թահամիւլ էթմիշ, վէ մուսթահագըմա կէօրէ պէնի զազէպլէյէճէք եէրտէ, զազապը լութուֆա, վէ հիմմէթէ թէպտիլ էթմիշ տիր: Պէլի, սէնի սէվէրիմ, եա նիհայէթսիզ մուհապէթէ լայըգ Ալլահըմ, վէ սէնտէն մատա հէր շէյի ունուտուպ, քիւլլիէն սէնի սէվմէյէ մէշընըլ օլարագ եաշումագտան պաշգա պիր արիւլմ վէ հավէսիմ եօգ տուր: Եւ էֆէնտիմին հօլիւսիւզ մուհապէթի, պիւսպիւլթիւն սէնին օլմայա թէհասսուր էտէն պու ճանա եարտըմ էյլէ: Եւ Ալլահըն ազիմ վալիտէսի Մուրիւմ, շէֆաաթընըլա սէն տաիս եարտըմ էյլէ. վէ Յիսուսա ըիճա էյլէ քի, քիւլլիէն քէնտինին օլմայա պէնի լայըգ էթսին:

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Յիսուս Գրիստոսուն պիղիմ իջին ճէֆա չէք-
մէյէ վէ էօլմէյէ օլան արգիւսիւնիւ կէօրտիւ-
յիւմիւլտէ թաաճճիւպիւմիւլ տաճա զիյաւտէ
արթար: « Վաֆթիլ օլաճազ պիւր վաֆթիլիմ
վար, վէ թէքմիլ օլսուն տէյի նէ գաւտար ա-
ճէլէ էտէրիմ »¹ տէր իտի օ տիւնեա իւզէրին-
տէ իքէն: Պէն քէնտի գանըմըն վաֆթիլիլյէ
վաֆթիլ օլաճազմ, վէ պիւր ան էվվէլ էգէյէթ
չէքմէյէ վէ էօլմէյէ աշըրը տէրէճէտէ արգիւ-
չէքէրիմ քի, ինսան զըսմը պէնիմ քէնտինէ
օլան մուհապէթիմի պիւր ան էվվէլ թանըսըն:
Հաթթա սիյասէթինին իլէրիքի կէճէսի օնա
« Սիլին իլէ պու Փասքալեա գուզուսունու եէ-
մէյէ իֆրաթ արգիւլէտիմ »² տէտիրթտիրէն
երինէ պուլուտու: Սանըսըն քի, Ալլահըմըզ
ինսանլարը սէվմէքտէն տօյամայօր, տէր Սե-
լեկիալը սուրբ Բարսեղ:

Ահ Յիսուսում, ինսանլարըն սէնի սէվմէ-
տիքլէրի, սէնին օնլարա օլան մուհապէթինի
միւլաճազա էթմէտիքլէրինտէն տիր: Եւրապ-
պիմ, պիւր ճան պիւր Ալլահըն քէնտի աշընա
էօլտիւյիւնիւ, վէ օնա օլան մուհապէթինի
կէօսթէրմէք իջին՝ էօլմէյէ պու գաւտար արգիւ-
չէքտիլինի միւլաճազա էթտիքտէն սօղրա, օ
Ալլահը սէվմէյէրէք եաշայա պիլմէսի գապիլմի
տիր: « Գրիստոսուն մուհապէթի պիլի զօր-
լար »³: Յիսուս Գրիստոսուն եափտըլը վէ

1 Ղուկ. ԺԲ. 30:

3 Բ. Կոր. Ե. 14:

2 Ղուկ. ԻԲ. 15:

չէք տիյի շէյլէրտէն զիյա տէ, պիզիմ իջին չէք-
 տիյին տէ պիզէ կէօսթէրտիյի մուհապէթի օնու
 սէվմէյէ պիզի մէնպուր էտէր, վէ զօրլար, տէր
 Պօղոս առաքեալ: Յուստինեան սուրբ Լաւրեն-
 տիոս պու շէյի միւթալաս էթմէյիլէ, « Մու-
 հապէթին շիտտէթինտէն իլիմի տիվանէ օլմուշ
 կէօրիւրիւզ » տէմիշ տիր: Ալլահ էվլատը պի-
 զէ օլան մուհապէթինին էօլչիւսիւզլիւյիւնտէն,
 պայաղընա տիվանէ օլմուշ կիպի կէօրիւնտիւ:
 Պիր խալիզին քէնտի մախլուզլարը ուզըրունա
 էօլմէք իսթէտիյինի էյէր պիզէ տին էօյրէթ-
 միշ օլմայայըտը, քիմ ինանա պիլիբիտի: Փայ-
 ցեան Մարիամ մագդաղենացի պիր տէֆա միւ-
 թէհայիր պիր հալէ կէլիպ էլինտէ պիր խա-
 չելութիւն թուլթիւնէ, « Պէլի Յիսուսում, սէն
 մուհապէթ տիվանէսի սին » տէյի չաղըրարապ
 տօլաշըր ըտը: Տինսիզլէրէ տախի Յիսուս Քրիս-
 տոսուն էօլիւմիւ վազ օլունտուզընտա, ի-
 նանըլմազ տէրէճէտէ պիր տիվանէլիք սայա-
 րագ, օնլար տախի թըփզը պէօյլէ սէօյլէրլէր
 իտի. նիճէքի Պօղոս առաքեալ տա « Պիզ խաչ-
 լանմըշ Քրիստոսու վազ էտէլիմ, էահուտիլէ-
 րէ չէքլիք, տինսիզլէրէ տիվանէլիք »¹ տէյէ-
 րէք, պունա շահատէթ էթմիշ տիր: Զաթէն
 դուլթուլարտան դուլթուլ վէ հիշ պիր քիմսէյէ
 միւհթանը օլմայան պիր Ալլահըն՝ քէնտի խալզ
 էթտիյի ինստնլարըն աշգընա տիւնեայա էնիպ
 ինստն օլմասը վէ էօլմէսի նանըլ օլա պիլիր:
 Պունա ինանմադ պիր Ալլահ ինանլար իջին
 տիվանէ օլմուշ տէյի ինանմադ նէվինտէն տիր
 տէրլէր իտի: Հալ պու քի, Ալլահըն սահիհ
 էվլատը Յուսուս Քրիստոսուն պիզիմ աշգըմը-

զա քէնտինի Էօլիւմէ Թէսլիմ Էթմէսի, տին մատտէսի տիր: « Պիզի սէվտի, վէ պիզիմ Ի- չին քէնտինի էլէ վէրտի » 1:

Յիսուսուն պու գատար մուհապէթինին սէ- պէպի նէ տիր: Պաշգա պիր շէյ տէյիլ, Իլլա պիզիմ արթըգ տէյիլ տիւնեայա, Իլլա պիզիմ ուղրուսուգա Էօլմէք Իսթէյէն Էթէնտիմիզէ հաշամագլըղըմըզ տըր: « Ճիւմէնին ուղրունա Էօլտիւ քի, հաշայանլար քէնտիլէրէ հաշամա- սընլար, Իլլա քէնտի ուղուրլարընա Էօլէնէ հաշասընլար » 2: Սէպէպի օ տուր քի, պիզէ կէօսթէրտիյի մուհապէթ Իլէ, գալպլէրիմիզին մուհապէթինի քիւլլիէն քէնտինէ ճէլպ Էթսին, « Պունուն իչին Քրիստոս ճիւմէնին ուղրունա Էօլտիւ վէ տիրիտի քի, Էօլիւլէրէ վէ տիրի- լէրէ ալէսսէվիյէ հիւքմ Էթսին » 3: Պունա պինաէն ազիզ քիշիլէր Յիսուս Քրիստոսուն Էօլիւմիւնիւ միւլահազա Էտէրէք, Էօմիւրլէ- րինի վէ հեր պիր շէյլէրինի պէօյլէ պիր սէվէն Ալլահըն աշգընա Գէտա Էթմէյի ճիւզիւ պիր շէյ սայմըշ տըրլար: Նիչէ գատէ քիշիլէր, պէյ- լէր, փատիշահլար քէնտի Թաալլիւզլէրինի, վարիյէթլէրինի, վաթանլարընը, հաթթա փա- տիշահլըզլարընը պիլէ Թէրք Էտիպ, հալընըզ Յիսուս Քրիստոսուն աշգընա հաշամագ իչին մանասթըրլարա գափանմըշ տըրլար: Նիչէ շէ- հիտլէր քէնտի Էօմիւրլէրինի օնա գուրպան Էթմիշ տիրլէր: Նիչէ պիքիլէր, փէք միւթէ- պեր գաթլէր Իլէ Թէգէվիւճտէն Իճթինապ Է- տիպ քէնտիլէրի իչին Էօլէն պիր Ալլահըն մու- հապէթինէ պէօյլէճէ պիր ճիւզի մուգապէլէ

1 Եփես. Ե. 2:

2 Բ. Կոր. Ե. 15:

3 Հռով. Ժ. 9:

էթմէք իշին, ի փթիխար էտէրէք էօլիւմէ կիթ-
միշ տիրլէր: Եյ պիրատէր, ֆրիստոսուն աշ-
ղընա պու անէ դատար սէն նէ՝ եսփմըշսըն: 0 սուրբլար իշին, սուրբ Լաւրենտիոս, սրբու-
հի Լուչիա, սրբուհի Աղնէս իշին նասըլ էօլ-
միւշ իւսէ, սէնին իշին տէ էօյլէ էօլմիւշ
տիր: Հիջ տէյիլ իսէ, քէնտինի սէվէսին տէյի
Ալլահըն սանա իհսան էթտիյի պագը գալան
էօմրիւնտէ նէ՝ եսփաճագսըն: Պու կիւնտէն
պաշլայարագ, սըգ սըգ խաչելու թիւնա պագ,
վէ օնուէն սանա կէօսթէրտիյի մուհապէթի խա-
թըրընա կէթիլիպ, տհ Ալլահըմ, սէն պէնիմ
խաթըրըմ իշին էօլիւմիւ իխթիյար էթտին,
տէյի սէօյլէ: Հիջ տէյիլ իսէ պու դատարը գուլ-
լան. վէ սըգ սըգ գուլլան. պուլնու պէօյլէ
գուլլանըրսան, սէնի պու տէրէճէ սէվէն պիր
Ալլահը սէվմէյէ պիր թաթըլ մէճպուրիյէթ
տույմագսան պարի հալի օլամագսըն:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ սէվկիւլիւ գուրթարըճըմ, սէնին պանա
օլան մուհապէթինի տիւշիւնմէտիյիմ իշին, պէն
սէնի սէվմէմիշիմ: Ահ Յիսուսուլմ, սանա դար-
շը իֆրաթ նամքօր օլմուշուլմ: Սէն պէնիմ
աշղըմա, հէր էօլիւմտէն տճը պիր էօլիւմ
իւլէ էօմրիւնիւ գուրպան էթմիշսին. պէն իսէ,
նասըլ սէնի հիջ ֆիքրիմէ կէթիլմէյէճէք դա-
տար էյիլիյինի պիւմէզ օլա պիլմիշիմ: Ափվ էյլէ
պանա, ես խաչլանմըշ մուհապէթիմ, սանա
սէօզ վէրիլիմ քի, պու կիւնտէն սօղրա պէ-
նիմ միւլահազալարըմըն, վէ ճէմի տրդիւլէ-
րիմին մատտէսի սէն օլաճագսըն: Եյ իմտի
հաչան քի շէյթան, եսխօտ տիւնեա պէնի պիր

մէմնուածութեան օլան շէյէ թահրիքէ Էտէրէրսէ, ես սեվկիւլիւ գուրթարըճումս պէնիմ աշգըմս չէքտիյին ազապլարը խաթըրըմս կէթիր քի, սէնի սեվէյիմ, վէ պիր տահա սէնի ինճիթմէյիմ: Էյէր քի սէնին պանս էթտիյին շէյի պիր լըզմէթքէարըմ էթմիշ օլայլար, օնուն խաթըրընը զըրմայա ճէսարէթ էտէ պիլիւրմիյիտիմ: Ես սէն պէնիմ իշին էօլմիւշիքէն, պունճա տէֆա սէնտէն եիւզ չէվիրմէյէ նիճէ ճէսարէթ էթմիշիմ: Ես կիւզէլ մուհապէթ ալէվլէրի, սիզ քի պիր Ալլահը պէնիմ աշգըմս էօմրիւնիւ ֆէտա էթմէյէ մէճպուր էթմիշսինիզ, կէլին, պէնիմ եիւրէյիմի տէ հաղըն, տօլտուրուն, վէ եարատըլմըշլարս օլան ճէմի մուհապէթլէրի եօղ էտին: Ես սեվկիւլիւ գուրթարըճում, պիր քիշի սէնի ես Բեթլէհէմիին եէմիլիյինտէ, ես Գողգոթատա խաչ իւզէրին տէ, հախօտ խորանլար իւզէրինտէ սուրբ խորհուրդտա միւլահալա էտիպ տէ, սէնին մուհապէթինտէն հանմամազ գապիլմի տիր: Յիսուսումս սէնի ճանս կէօնիւլտէն սեվէրիմ: Պաղը դալան էօմրիւմտէ պէնիմ պիր թանէճիք մուհապէթիմ սէն օլանագսըն: Սէնին սիյասէթլէրինի, վէ մուհապէթինի խաթըրըմս կէթիրմէյէրէք հաշատըղըմ պունճա սէնէլէրէլ վէրեր: Արթըզ քէնտիմի քիւլլիէն սանա վէրիրիմ. վէ էյէր լայըղընճա վէրմէյի պիւմէզսէմ, սէն ալ պէնի, վէ գալպիմտէ սէն հիւլէմէթ սիւր. « Սէնին տէվլէթին կէլսին »¹: Սէնին մուհապէթինտէն պաշգա շէյէ գուլ օլմայըմ, սէնի սեվմէքտէն վէ սէնի խօշնուտ էթմէքտէն պաշգա շէյ սէօյլէմէյիմ, տիւշիւն.

մէյիմ, վէ պաշգա շէյէ հասրէթ չէքմէյիմ :
 Լուծֆու քէրէմին իլէ տաիմա եանըմտա պու-
 լուն քի, սանա սատըգ օլայըմ : Եւ Յիսու-
 սում, սէնին սէվապլարընա կիւվէնմիշիմ : Եւ
 կիւզէլ մուհապէթ վալիտէսի, պէօյլէ սէվիմ-
 լի, վէ պէնի պու գատար սէվէն Եվլատընը
 պանա վիյատէ սէվտիը :

ՕԹՈՒՋ ՏԵՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՄԻԻԼԱՀԱԶԱ

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ալըն եկյին, պոռ պենիւմ թենիւմ տիր¹.

ԻԼԲ ՀԻՍՍԵ

Շրմտի կէլէլիւմ, զայէթ ազիզ հաղորդու-
թիւն փէշքէշինի կէօրմէյէ, պէօյլէ պիւր փէշ-
քէշտէ Յիսուսուն պիզէ կէօպթէրտիյի ճէսիւմ
մուհապէթի, վէ պու փէշքէշինի պիզիւմ գա-
պուլ էթմէմիզ իչին Յիսուսուն շէտիւտ աբ-
զիւսիւնիւ միթալաա էտէլիւմ: Էվվէլա՝ Յի-
սուս Քրիստոսուն սուրբ հաղորդութիւնտա
պիւսպիւթիւն քէնտինի պիզէ նաթազա վէր-
մէյիլէ էթտիյի ճէսիւմ փէշքէշի միւլահազա
էտէլիւմ: Յիսուս Քրիստոս « Հէր նէ գատար
հէր շէյէ գատըր ըսա տա, պուէնտան զիյատէ
շէյ վէրմէյէ գատըր տէյիլ իտի » տէր սուրբ
Օգոստինոս: Սենալը սուրբ Պէրնարտինոս տա,
« Ինսանըն զալպինտէն Քրիստոսուն թէնինտէն
տահա ալա վէ գըյմէթլի հանկը խազնէ պու-
լունա պիլիրիտի » տէր: Փէյշամպէր տալի
իս ինսանլար, ազիզ Ալահըմըզըն մուհա-
պէթլի իճատլարընը իլան էտին, տէյի սէօյ-
լէր²: Էյէր քի գուրթարըճըմըզ պու հիմմէթի

էթմիշ օլմասայըտը, պու շէյի օնտան մաթ-
լուպ էթմէյէ, վէ էֆէնտիմ, էյէր մուհապէ-
թիներ պիզէ թանըթտըմագ իսթէրսէն, քէն-
տինի էքմէք սուրէթի ալթընա գօ, վէ նաֆա-
զա կիպի սէնի ալմայա պիզէ միւսսատէ էթ
տէյի օնա սէօյլէմէյէ հանկըմըզըն ճէսարէթի
օլա պիլիւրիտի: Պուսու Ֆիքիրտէն կէչիւրմէք
պիլէ տիվանէլէք սայըլըրտը: Հաչան քի Յի-
սուս էֆէնտիմիզ պու պըրագմագ իսթէտիլի
ազիզ խորհուրդու շայիրտչերինէ պէյան էթ-
տիյիսէ, օնլար պիր տիւրլիւ ինանամատըլար:
« Պու քէնտի թէնինի եէմէյէ նասըլ վէրէ պի-
լիւ... պու լագըրտը փէք սէրթ տիր, քիմ
պուսու իշիտէ պիլիւ »¹ տէյէրէք, օնսու եա-
նընտան այըլտըլար: Լաքին ինսանլարըն ֆիք-
րինտէն կէչէմէյէն շէյի՝ Յիսուս Քրիստոսու
շէտիա մուհապէթի հէմ տիւշիւնտիւ, հէմ
տէ իճրա էթտի:

Էֆէնտիմիզ պու խորհուրդու՝ քէնտի սիյա-
սէթինտէ պիզէ կէօսթէրտիլի մուհապէթին
պիր եատիկեարը օլմագ իւզէրէ պըրագտը, տէր
սուրը Պէրնարտինոս. « Պու խորհուրդ օնու
մուհապէթինին եատիկեարը տըր »: Քրիստոս
էֆէնտիմիզին ինճիլի շէրիֆտէ « Պուսու պէ-
նիմ զիքրիմ իշին էտին »² տէյի սէօյլէտիլի քէ-
լամա մութապըզ տըր: Գուրթարըճըմըզըն մու-
հապէթի՝ պիզիմ իշին էօմրիւնիւ զուրպան էթ-
տիլինէ դանաթ էթմէյիպ, եինէ պու մուհա-
պէթին իզթիզասընտան քէնտինի պիզէ նա-
ֆագա վէրմէյիլէ, էօլմէզտէն մուգատտէմ պի-
զէ էթտիլի իհսանլարըն էն պէօյիւլիւնիւ էթ-
մէյէ տալի մէճպուր օլտու, տէր եինէ օ ս-

գիշ: Վէ Գուերիկոս արքայ՝ Յիսուս պու խորհուրդտա մուհապէթին սօն համլէսինի իճրաէթտի, տէր: Տրիտենդեան ժողովքս տալտի, ինսան զըսմընա օլան մուհապէթինին ճէմի զէնկինլիքլէրինի հաղորդութիւնտա կէօսթէրտի տէյի սէօյլէմիշ տիր:

Սալէգեան սուրբ Յրանչիսկոս տէր քի, պիր փատիշահ սուֆրատա պուլունտուղու վագըթ՝ պիր սէֆիլ ֆագըրա քէնտի թապաղընտան պիր փարչա կէօնտէրէճէք օլսա, նէ ազիմ մուհապէթ նիշանը սալըլըրտը: Սուֆրասընը թագըմըլա կէօնտէրէճէք օլսա, աահա զիյատէ: Օնա նաֆագա օլմագ իչին քէնտի զօլունտան պիր փարչա քէսիպ կէօնտէրսէ, նէ ագըլտան խորըճ մուհապէթ էսէրի օրուրուտու: Յիսուս ուսա ազիլ հաղորդութիւն խորհուրդունտա, սուֆրասընտան պիր փարչա տէյիլ, թէնինտէն պիր քիւջիւք փարչա տէյիլ, իլա « Ալըն եէյին, պու պէնիմ թէնիմ տիր »¹ տէյերէք, պիւթիւն թէնինի պիզէ նաֆագա վէրի: Վէ թէնիլիէ պէրապէր, ճանընը վէ Ալահըլընը տա պիզէ վէրի: Խուլասէի քէլամ, « Թօփունու ոանա վէրտի, քէնտինէ պիր շէյ ալըգօմատը » տէր Ոսկեքերան: Վէ սուրբ Թովմաս, « Ալլահ քէնտինի, վէ հէր օլանընը հաղորդութիւնտա պիզէ վէրտի », տէմիշ տիր: Սուրբ Պոնավէնլիթուրա տախի, « Տիւնեանըն հըֆը էտէմէտիլի զաթի շէրիֆ իշթէ պիզէ եէսիլ օլմուշ » տէյերէք հայրաթտա գալըրտա: Վէ էյէր քի էֆէնտիմիլ հաղորդութիւն խորհուրդունտա քէնտինի պիւսպիւթիւն պիզէ վէրիյօրսա, քէնտինտէն տիլէտիլիմիլ հանկը

լուսթուփու պիղէ տիրիղ հտէր տէյի գորգա
պիլիբիղ: « Օնունուլա պէրապէր հէր շէյի նի-
ճէ պիղէ իհսան էթմէզ » :¹

ԱՐՁԻԻ ՎԻ ՆԻՅԱԶ

Ահ, Յիսուսում, քէնտինի պիւսպիւթիւն
պիղէ նափազա վերմէյէ սէնի քիմ գորլատը:
Սէնի սէվմէյէ պիղի մէճպուր էթմէք իչին,
պու իէշքէշտէն պաշգա վերէճէյին նէ՛ դալ-
տը: Ահ էֆէնտիմ, պիղէ նուր վեր, վէ պիղիմ
կիպի սէֆիլ կիւնաճքեարլարա պիլիշմէք ի-
չին, քէնտինի թառամ էթմէնին նէ տէրէճէ ա-
զըլտան ֆիքիրտէն խարըճ շէյ օլտուղունու
պիղէ թանըթտըր: Անճագ էյէր քի սէն քէն-
տինի պիւթիւն պիւթիւնէ պիղէ վերիյօրսան,
պիղ տէ շէրան քէնտիմիղի պիւթիւն պիւթիւ-
նէ սանա վերմէլիյի: Ա՛ պէնիմ գուրթարըճը
Յիսուսում, սէն պէնի պու գատար սէվմիշ ի-
քէն, վէ պէնիմ մուհապէթիմի ճէլպ էթմէք
իչին հափաճագ հիչ պիր շէյ պըրազմամըշ ի-
քէն, պէն նաւըլ սէնի ինճիտէ պիլմիշիմ: Սէն
պէնիմ իչին ինսան օլմուշտուն, պէնիմ աշըը-
մա հօլմիւշտիւն, պանա նափազա օլմուշտուն.
տահա հափաճաղըն պիր շէյ գալմըշմը: Սէնի
սէվէրիմ հօյլէ իսէ, հա նիհայէթսիղ էյլիք,
սէնի սէվէրիմ հա նիհայէթսիղ մուհապէթ:
Էֆէնտիմ վէ Ալլահըմ, սըզ սըզ եիւրէյիմէ
կէլ, վէ աղիղ մուհապէթին իլէ գալպիմի թու-
թուշտուր քի, սէնտէն պաշգա պիր շէյ սէվ-
մէմէք վէ տիւշիւնմէմէք իչին հէր շէյի ու-

1 Հոսվ. Բ. 32:

նուստայրմ: Ազիզ պիքեր Մարիամ, պէնիմ իչին
րիճա էյլէ: Վէ պեր թանէ էվլատընը սըգ սըգ
հաղորդութիւն խորհուրդունտա երւրէյիմէ դա-
պուլ էթմէյէ, շէֆաաթընըլա պէնի լայըդ էյլէ:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Իքինճի՝ Յիսուս Գրիստոսուն պէօյլէ պեր փէշ-
քէշաէ պիզէ կէօթէրտիյի ազիմ մուհապէթի
միւլահազա էտէլիմ: Պու ղայէթ ազիզ խոր-
հուրդ մահազա մուհապէթտէն նէշէթ էթմէ պեր
փէշքէշ տիր: Ֆիլ վազը, Ալլահըն սիճիլինէ
կէօրէ գուրթաընըմըզըն էօլմէսի, վէ քէնտի
էօմրիւնիւն գուրպանըլա, պիզիմ կիւնահ-
լարըմըզա պէտէլ Ալլահըն ատալէթինէ էտա
էթմէսի իզթիզայըտը. անճազ էօլտիւքտէն
սօղրա տա քէնտինի պիզէ նաֆազա պըրազ-
մասը նէ իզթիզայըտը: Հալ պու քի մուհա-
պէթ պէօյլէ իսթէտի: Յուստինեան սուրբ Լաւ-
րենտիոսուն դավիճնէ, էֆէնտիմիզին հաղոր-
դութիւն խորհուրդունու իհտաս էթմէսի ախէր
պիր սէպէպ իչին տէյիլ, իլլա «Քէնտի իւս-
տին մուհապէթինէ պիր աշիքեար նիշան օլ-
մազ իչին» իտի: Յովհաննէս աւետարանիչին
հազարը տա իշթէ պու տուր. «Յիսուս՝ պու
տինեատան փէտէրինէ կիտէճէք վազթընըն
էէթիշտիլինի պիլէրէք, քէնտինիքիլէրի սէվա-
տի, նիհայէթ տէրէճէտէ սէվտի օնլարը»¹
տէր: Յանի քէնտի մուհապէթինին էն ազիմ
նիշանը օլան պու հաղորդութիւն փէշքէշինի
պիզէ պըրազմազ իսթէտի: «Նիհայէթ տէրէ-

ճէտէ», « Իւստիւն մուհապէթ իլէ, Էօլչիւտէն տըշարը սէվտի օնլարը » տէյի մանա վերրի, Ոսկեբերանըլա պիրլիքտէ Թէսփիւսկոտոս:

Քրիստոսուն պու փէշքէշի պըրազմագ իսթէտիյի վազըթ տա առաքեալըն իշարէթ էթտիյինէ կէօրէ տիգգաթա շայեսթէ տիր: « Ելէ վերլէճէյի կէճէտէ, Էքմէյի ալըպ շիւքը Էտէր, պէօլէր, վէ ալըն եէյին, պու պէնիմ թէնիմ տիր » 1 տէր: Ինսանլարըն օնու Էօլտիւրմէք իչին դամշըլար, տիքէնլէր, վէ խաջ թէրթիպ իթտիքլէրի վազըթ, մուհապէթ իլէ տօլու զուրթարընը տա օարատա քէնտի մուհապէթինին պու սօն նիշանընը պիղէ պըրազմագ իսթէտի: Պու խորհուրդու էվվէլ իճատ էթմէյիպ տէ, Էօլէճէյի վազըթտա էթմէսինին սէպէպի նէ իտի: Չուլքի տօսթլարըն Էճէլէ եազըն վազըթտա իպրազ էթտիքլէրի մուհապէթ նիշանլարը խաթըրտա հէմ էյի պասմա օլուր, հէմ զիյատէ մուհապէթ իլէ գալըր, տէր սուրբ Պէրնարտոս: Յիսուս Քրիստոս չօգ տիւրլիւ թարղըլա, եանի ագրան էմսալ կիպի, ուսթա կիպի, փէտէր կիպի, ըշըգ կիպի, իպրէթ կիպի, վէ զուրպան կիպի հէնիւզ քէնտինի պիղէ վէրմիշ իտի, վէ նաֆազայը ալանըլա նաֆազանըն պիրլէշտիյի միսիլու, պիղիմ իլէ պիրլէշմէք իչին քէնտինի պիղէ նաֆազա վէրմէյիլէ, մուհապէթին սօն համլէսինի իճրա էթմէք գալմըշտը. իմտի պու հաղորդութիւն խորհուրդունտա քէնտինի պիղէ փէշքէշ էթտիյինտէ օնու տալի իճրա էթտի, տէր եինէ օ ալիլ: Շէօյլէ քի զուրթարընըմըզ եալընըզ պիղիմ ինսանի թապիաթըմըզա պիրլէշմէյէ գա-

նաաթ էթմէյիպ, պու խորհուրդուլա ֆիրատէն հէր պիրմիդէ պիրլէշմէյէ տախի եօլ պուլմագ իսթէտի:

Սալէգեան սուրբ Զրանչիսկոս սէօյլէր քի,
« Գուրթարըմըզըն նաղիք վէ շէտիտ մուհապէթինի պու ամէլինտէն զիյատէ հիչ պիր տմէլինտէն աղնայամայըզ. չունքի պիզիմ տէրունիմիզէ կիրիպ, վէ քէնտի տինտար ճէմաաթընըն գալպինէ պիրլէշմէք իչին, պու խորհուրդտա քէնտինի հիչ էթմիշ, վէ նաֆագա շէքլինէ զօմուշ տուր »: Շէօյլէքի Ոսկերերանըն սէօզիւ միւհուպինճէ, մէլարիքլէրին պիրլէ կէօզլէրինի շէվիրիպ պագմայա ճէսարէթ էտէմէտիքլէրի օ ուլու սահիպէ « Պիզ պիրլէշիրիզ վէ օնուհուլա պիր թէն վէ պիր վիճուտ օլուրուզ »: Հանկը չօպան, տէր երնէ օ ազիզ, զօյունլարընը քէնտի գանըլըլա պէսլէտիյի օլմուշ տուր: Չօպանլար շէօյլէ գալսըն, չօղու վալիտէլէր պիրլէ էվատլարընը ախէր սիւտանալարա վէրիրլէր: Լաքին Յիսուս պու խորհուրդտա քէնտի էօզ գանըլըլա պիզի պէսլէր, վէ քէնտինէ պիրլէշտիրի: Քէնտինի պիզէ նաֆագա էթմէսինին սէպէպի նէ տիր տէրսէն,
« Շէտիտ մուհապէթ իլէ պիզի սէվտիյի էճիլտէն, պիւթիւն պիւթիւնէ պիզէ պիրլէշիպ, պիզիմ իլէ եէքվիճուտ օլմագ իսթէմէսի տիր » տէյի ճէվապ վէրիր թէքրար օ ազիզ: Էօյլէ իսէ « Քէնտի հիքմէթլէրինին եատիկեարընը իճրա էթտի, ըապպի աճըզլը վէ մէրհամէթլի տիր, քէնտինտէն զօրգանլարա նաֆագա վէլէր » 1 Քէհվապընճա, Յիսուս Գրիստոս միւհիզաթլարըն էն պէօյիւյիւնիւ իճրա էթմէք,

վէ պէօյլէճէ պիզիմ իլէ պուլունմայա , վէ քէնտի զայէթ ազիզ եիւրէյի իլէ պիզիմ եիւրէյիմիզի պիրլէշաիրմէյէ օլան արզիւսիւնիւ խօշնուտ էթմէք իսթէտի: Պու սէպէպտէն էօթիւրիւ Յուստինեան սուրբ Լաւրինտիոս հայրաթոա գալըպ, « Ահ էֆէնտիմ Յիսուս, սէնին մուհապէթին նէ տճայիպ մուհապէթ տիրքի, քէնտի թէնին իլէ պիզի էօյլէ՛ պիր թէն էթմէք իսթէտին քի, սէնին իլէ եէքտիլ վէ եէքճիհէթ օլուպ, այրլլմապ տէրէճէտէ պէնտ օլալըմ » տէյի չալըրըր:

Ալլահըն ազիմ գուլու հայր Գոլումպիէր տէր իտի քի, էյէր հաղորդութիւն խորհուրդու հազգընտա իթիգատըմա հալէլ կէթիւրէ պիլէճէք պիր շէյ օլսայըտը, պու խորհուրդտա Ալլահըն իպրազ էթտիյի գուտրէթտէն զիյաւտէ, պիզէ կէօսթէրտիյի մուհապէթինտէն շիւպհէ էթմէլիյիտիմ: Մէսէլա՝ էքմէք նաւըլ Յիսուսն թէնինէ թէպտիլ օլուր: Յիսուս նաւըլ չօգ եէրտէ պուլունսուր տէրսէն. Ալլահ հէր շէյէ գատըր տըր, տէրիմ: Լաքին Ալլահ ինսանա նաֆագա օլմագ իսթէյինճէյէ գատար օնու նաւըլ սէվմիշ տիր տէյի սիւալ էտէճէք օլուրսան, պունու աղնայամամ, վէ Յիսուսն մուհապէթի ագլէ սըղմապ տէմէքտէն պաշգա ճէվապ պուլամամ: Անճագ, եւ էֆէնտիմ, սէնին նաֆագա օլունճայա գատար շէտիտ մուհապէթին, ազամէթինէ եազըշմազ կիպի կէօրիւնիյօր: Պունա սուրբ Պէրնարտոս՝ « Մուհապէթ սէվէնէ իթիպարընը ունութտուրուր » տէյի ճէվապ վէրիր: Ոսկեբերանըն ճէվապը տախի պունա եազըն տըր. մուհապէթ՝ սէվիլիւիւսիւնէ քէնտինի թանըթտրրմագ խուսուսունտա՝ սէպէպ միւնասիպէթ սրամազ:

օ եազըշան եերէ տէյիլ, արզիւսիւնիւն կէօ-
թիւրտիւլիւ եերէ կիթմէյէ պազար: « Մուհա-
պէթ սէպէպ արամազ, պօրճիւս օլտուղու մա-
հալէ տէյիլ, խօշնուտ օլտուղու մահալէ դօ-
շար » աէր: Էօյլէ իսէ սուրբ Թովմասըն պու
խորհուրդու « Մուհապէթ խորհուրդու, մու-
հապէթ րէհիւնի »: սուրբ Պէրնարտոսուն « Մու-
հապէթլէր մուհապէթի »: Վէ փացցեան Մա-
րիամ մաղդաղենացիին պու խորհուրդուն ի-
նատ օլտուղու պէօյիւք փէրշէնպէ կիւնիւնիւ
« Մուհապէթ կիւնիւ » թապիր էթտիքլէրինտ
հազլարը վար ըմըշ:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ Յիսուսումուն նիհայէթսիզ մուհապէթէ
լայըզ հուտուտուզ մուհապէթի: Ահ գուր-
թարըճըմ, սէնին պէնի սէվտիյին կիպի, պէն
սէնի նէ վազըթ սէվէճէյիմ: Սէն քէնտինի պա-
նա սէվտիրմէք իչին եափաճադ շէյ պըրազմա-
մըշսըն. պէն իսէ ալչազ վէ պայազը էյլիքէ-
րէ տէօնմէք իչին, սէնի նիհայէթսիզ էյլիյի
թէրք էթմէյէ ճէսարէթ էթմիշիմ: Բիճա էտէ-
րիմ, պանա նուր վէր, վէ սէնին էյլիյինի
պէօյիւքլիւյիւնիւ տաիմա կէօզիւմ էօնիւնէ
գօ քի, քիւլլիէն սէնին մուհապէթին իլէ եա-
նըպ, սէնի խօշնուտ էթմէյէ չալըշայըմ: Սէնի
սէվէրիմ Յիսուսում, մուհապէթիմ. վէ հէր
շէյիմ: Վէ հէր շէյտէն այըլըպ եալընըզ սէնի
սէվմէք իչին սըզ սըզ պու խորհուրդտա սէ-
նին իլէ պիրլէշմէք իսթէրիմ: Եւ պէնիմ գուր-
թարըճըմ, սէյասէթլէրինին սէվապլարը իչին
օլտուն, պանա եարտըմ էյլէ: Եւ Յիսուսուն

վալիտէսի, պէնիմ տէ վալիտէմ պիքիր Մա-
րիամ, սէն տէ պանա եարարմ էյլէ. վէ պէնի
քէնտի աղիզ մուհապէթէյլէ քիւլլիէն եազըպ
թուլթուլաւըսուն տէյի, օնա ըրճա էյլէ:

ԻԽԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Իւլիւնճիւ՝ Յիսուս Քրիստոսուն պու սուրբ
հաղորդութիւն խորհուրդունտա քէնտինի աւ-
մամըզա օլան շէտիա արզիւսիւնիւ միւլահա-
զա էտէլիմ: «Յիսուս պիւտի քի քէնտի վազ-
թը եէթիշմիշ տիր»¹: Անճադ Յիսուս՝ աճը
սիյասէթլէրինին պաշայաճաղը վազթը, նաւըլ
քէնտի վազթը թապիր էտէ պիլիւրտի: Պէլի,
օնու քէնտի վազթը թապիր էտէր իտի, չուն-
քի քէնտի սէվկիւլիւսիւ օլան ճանլարա պիր-
լէշմէք իչին պու Ալլահանի խորհուրդու օ
կէճէ պիզէ պըրադաճաղըտը: Վէ օնա օ վա-
զըթ «Սիզին իլէ պու վասքալեա գուգուսու-
նու եէմէյի իֆրաթ արզիւլէտիմ», տէտիրթտի-
րէն իշթէ պու արզիւլիւտի: Պու սէօզլէր իլէ,
գուրթարըճըմըզ պու խորհուրդտա հէր պիրի-
միզ իլէ սըզը սըզը պիրլէշմէյէ օլան հապէ-
սինի պիզէ աղնաթմադ իսթէտի: Պիզէ օլան
էօլլիւսիւզ մուհապէթի օնա պէօյլէ «Իֆրաթ
արզիւլէտիմ»² տէյի սէօյլէթտիրտի: Պու սէ-
պէպ իչին Յուստինեան սուրբ Լաւրենտիոս
«Պու սէօզ մուհապէթ ալէֆի տիր» տէր: Վէ
հէր քիշի օնու ալա պիլսին տէյի, մախսու-
սիյէ էքմէք սուրէթի ալթընտա պըրադտը:
էյէր քի քէնտինի պիր ալէր զիզըյմէթ նա-

1 Յովհ. ԺԳ. 1:

2 Ղուկ. ԻԲ. 45:

Ֆաբա սուրէթի ալթընտա պըրագմը օլտայը-
տը, օնու ալմայա Ֆագըրլարըն գուտըթի եէ-
թէշմէզ իտի, եալսօտ օ գատար զիզըյմէթ օլ-
մայարագ պիր ալէր նաֆաբա սուրէթի ալ-
թընտա պըրագսայըտը, իհթիմալ քի տիւնեա-
նըն հէր թարափընտա օ նաֆաբա պուլու-
մայայըտը: Իմտի էֆէնտիմիզ քէնտինի էքմէք
սուրէթի ալթընտա պըրագմագ իսթէտի քի,
հէմ աղըր փահալը օլմայըպ, հէմ հէր թա-
րաֆտա պուլուլմայըլա հէր քիշի տէ օնու
պուլուպ ալա պիլսին:

Գուրթարընըմըզ պիզտէն գապուլ օլուլմա-
յա շէտիտ աըպիւ չէքտիլինտէն, « Աէլին, պէ-
նիմ էքմէյիմտէն եէյին, վէ սիզէ թէրթիպ էթ-
տիլիմ շարապտան իչին » 1, վէ « եէյին, իչին
վէ սէրլսօշ օլուլն սէվկիւլիւլէրիմ » 2 տէյէրէք.
տիրլիւպէ տիտլիւ տապէթլէր իլէ քէնտինի գա-
պուլ էթմէյէ եալընըզ պիզի զայրէթլէնտիրմէք
տէյիլ. իլլա « Ալըն եէյին, պու պէնիմ թէնիմ
տիր » 3, տէյէրէք պիզէ թէնպիհ վէ թէնէքիտ
էտէր: Հաթթա սէվէ տիլէյի քէնտինի գապուլ
էթմէմիզ իչին, « Քիմ քի պէնիմ թէնիմի եէրոէ,
էպէտի էօմրէ մալիք օլուր » 4 վէ « Քիմ քի
պու էքմէյի եէրսէ, էպէտի եաշապըն » 4 տէյ-
էրէք, էպէտի էօմիւր վատ էթմէյիլէ տալսի
պիզի հայըլլանտըրըր: Վէ մուղայիրինտէ պու-
լուլուրսագ, հէննէթտէն իխրան օլմայը թէհ-
տիտ էտիպ, « Էյէր ինսան էվաաընըն թէնինի
էէմէզպէնիզ... քէնտինիզտէ էօմիւր էտինմէզ-
սինիզ » 5 տէր: Պու տապէթլէրին, վատէրին,

1 Առակք. Թ. 3:

2 Երգ. Ե. 1:

3 Մատ. ԻԶ. 26:

4 Յովհ. 2. 35. 39:

5 Յովհ. 2. 34:

վէ թէհտիտլէրին ճիւղէսի տէ Յիսուս Քրիս-
տոսուն պու խորհուրդտա պիղիմ իլէ պիր-
լէշմէյէ օլան շէտիտ արգիւսիւնտէն նէշէթ
էտէր: Պու արգիւ տալի պիղէ օլան աշըրը
մուհապէթիւնտէն նէշէթ էտէր: Չունքի Սալե-
զեան սուրբ Յրանչիսկոսուն գալլինճէ, մու-
հապէթին նէթիճէսի՝ անճազ սէվտիյի զաթէ
պիրլէշմէք տիր, վէ մատամքի «Բիմ քի պէ-
նիմ թէնիմի եէր, վէ գանըմը իչէրսէ, պէնտէ
սաքին օլուր, պէն տէ օնտա»¹ Ֆէհվասը իւ-
զէրէ, Յիսուս Քրիստոս պու խորհուրդտա պիւ-
թիւն պիւթիւնէ ճանա պիրլէշիր. պու ճիհէթ-
տէն տէ քէնտինի գապուլ էթմէմիզէ պու տէ-
րէճէ արգիւ կէօսթէրիր:

Ահ, սուրբ Հաղորդութիւնուն ճանա կէթիր-
տիյի ճէսիմ մէնֆաաթլարը տինտար քիշիլէր
պիր քէրրէ պիլէճէք օլսալար: Յիսուս ճէմի
զէնկիլէրլէքէրին սահիպի տիր. չունքի փէտէր
օնու հէր շէյէ սահիպ էթտի. «Պիլտի Յիսուս,
քի փէտէր հէր շէյի օնուն էլինէ թէսլիմ էթ-
տի»²: Օլ սէպէպտէն էթիւրիւ հաջան քի
Յիսուս Քրիստոս սուրբ Հաղորդութիւնտա պիր
ճանա կէլիրսէ, պիլէսինճէ հատարզ լութուֆ
խազնէլէրի տէ կէթիրիր, նիճէ քի Մողոմոն է-
պէտի իլիմ հազզընա «Օնունուլա պիրլիքտէ
հէր տիւրլիւ էյլիքլէր պանա կէլտի»³ տէմիշ
տիր:

«Հաղորդութիւն խորհուրդու սուրբլուզու
քէմալիյէթէ եէթիշտիրմէյէ իֆրաթ պիր գուվ-
վէթէ մալիք տիր», տէրիտի սուրբ Դիոնեոսիոս:
Վէ Ֆէրրարեան սուրբ Վինչէնցիոս, պիր ճան

1 Յովհ. Զ. 37:

3 Իմաս. Է. 11:

2 Յովհ. Թ. 3:

պիր հաֆթա եքմէյիլէ սուլուլա օրուճ թուԹ մագոտան զիյատէ , պիր հաղորդութիւնտան ֆախտէ չըգարըր, տէյի եաղըլը պըրագմըշըտը: Տրիտենդեան Ժողովքունուն էօյրէթտիյինէ կէօրէյ հաղորդութիւն « Պիր փանգէհիր տիր քի, օնունուլա եէօվմիյէ իշլէնիլէն դուսուրլարտան ազատ, վէ մահացու կիւնահլարտան հըֆգ օլուրուզ »: Պունա պինաէն սուրբ Իգնատիոս մարտիրոս պու ազիզ խորհուրդու « Էօլիւմ սիւզլիւք մուալիճէսի » թապիր էթմիշ տիր : Իւչիւնճիւ Իննովիտիոս փափ տախի « Քրիստոս խաչ հիքմէթի իլէ պիզի կիւնահըն հիւքումէթինտէն խէլաս էթտի, լաքին հաղորդութիւն խորհուրդուլա պիզի կիւնահ իշլէմէք գուտրէթինտէն խէլաս էտէր » տէմիշ տիր:

Գաթի նազար, « Պէնի շարապ օտասընա տախիլ էտին, պէնիմ իւզէրիմէ մուհապէթ թային էտին. պանս եաղըլա մէթանէթ վէրին... զիրա մուհապէթ իլէ հէլլաք օլմուշում » 1 Ֆէհվասընճա, պու խորհուրդ Ալլահ մուհապէթինի եազար թուԹուշտուրուր: Սուրբ Գրիգոր Նիւսադի, իշթէ պու շարապ օտասը ասըլ սուրբ հաղորդութիւն տուր քի, օնտա ճան Ալլահ մուհապէթինտէն սէրիսօշ օլուպ, տիւնեայը վէ ճէմի մախլուգաթը ունուտուր. վէ ազիզ մուհապէթ իլէ հէլլաք օլմագ տա իշթէ պու տուր » տէր: Վէ Թէադին թարիգինտէն օլան իղզէթլու Հայր Ֆրանչիսկոս Ուրմպոս տալի, սուրբ հաղորդութիւն խորհուրդու գատար Ալլահ մուհապէթինի եազմայա եարար հիշ պիր շէյ եօգ տուր, տէրիտի « Ալլահ մուհապէթ տիր » 2: « Սահիպ Ալլահըմըլ թէլէֆ

էտիճի աթէշ տիր»¹։ Վէ հպէտի քէլամու-
լահ տիւնեայա պու մուհապէթ աթէշինի եադ-
մագ իշին կէլմիշ տիր։ «Տիւնեայա աթէշ գո-
մայա կէլտիմ, վէ հէնիւզ թութուշմասընտան
պաշգա նէ իսթէրիմ»² տէր էֆէնտիմիզ, Ահ,
պէօյլէ արդիւյիւլէ պու խորհուրդտա քէնտի-
նի գապուլ էտէն ճանլարտա Յիսուս ազիզ
մուհապէթին նէ կիւզէլ ալէվլէրինի թութուշ-
տուրուր։ Սէնալը սրբուհի Կատարինէ պիր
կիւն խորհուրդտաքի Յիսուսու պիր քահա-
նանըն էլինտէ մուհապէթ քիւլլանը կիպի
եանմըշ կէօրտիւ, վէ պէօյլէ պիր եանկընտան
ինսանլարըն գալպլէրի նանըլ եանըպ քիւլ քէ-
սիլմէյօր տէյի քէնտի քէնտինէ թաանճիւպտէ
գալլըրլտը։ Լիմալը սրբուհի Բօզա հաղորդու-
թիւն ալտըղընտա կիւնէշի ալըյօրում զանն
էտէրիտի։ վէ լէհճէսինտէն էօյլէ շալգ չըգար
լտը քի, կէօզլէրինի գամաշտըրըր ըտը։ Սուրբ
Վինչէսլաոս փատիշահ հաղորդութիւնա զիյ-
արէթ էթտիյինտէ տըշարըտան տախի էօյլէ
պիր սըճագլըգ քէսպ էտէր իտի քի, խըզմէթ-
քեարը գար իւզէրինտէ արգասընտան կիթ-
տիյինտէ, օ ազիյին պասաղը եէրէ պասա-
րագ սօուգ տույմագլտը։ «Հաղորդութիւն ա-
թէշ քէօզիւ տիւր, վէ պիզի էօյլէ պիր եադար
քի, օ սուֆրատան աթէշ փիւսքիւրէն ասլան
կիպի գալլըպ, շէյթանլարա պիւլէ դօրգունճ
կէօրիւնիւրիւզ» տէրիտի Ոսկեբերան։ Եանի
տէմէք իսթէր իտի քի, հաղորդութիւն պիր
եազըճը աթէշ տիր, վէ խորանտան այրըլտը-
ղըմըլտա էօյլէ մուհապէթ ալէվլէրի փիւս-
քիւրմէլիյիզ քի, շէյթանըն պիղէ իվլա վէրմէ-
յէ ճէսարէթի գալմասըն։

Անճազ, պիր քիմսէ, իշթէ պէն քէնտիմի Աւ-
լահ մուհապէթինտէ սուռգ կէօրտիւլիւմ իչին
հաղորդութիւնա սըգ եազլաշմամ. տէյէճէք օ-
լուրսա, պուենա Գերսոն ճէվապ վէրիպ, պէն
քէնտիմի իւշիւյօր կէօրտիւլիւմ իչին, աթէշէ
եազլաշմագ իսթէմէմ, տէմէք կիպի տիր, տէր:
Պու սուրէթտէ, նէ գատար քէնտիմիդի սուռգ
տույարսագ, պու սուրբ հաղորդութիւնա օ գա-
տար սըգ եազլաշմալըլըզ, էյէր քի Ալլահը
սէվմէյէ արզիւմիւզ վարըսա: «Էյէր սանա սօ-
րարլարըսա, տէր Սալէգեան սուրբ Ֆրանչիս-
կոս, նի՛չին պէօյլէ սըգ սըգ հաղորդութիւնա
եազլաշըյօրսուն տէյի, օնլարա սէօյլէքի. իքի
նէվ քիշիլէր հաղորդութիւնա սըգ եազլաշ-
մալը տըրլար. պիր՝ թէքմիլ օլանլար, պիր տէ
գուսուրլու. թէքմիլ օլանլար թէքմիլլէքտէ
գատիմ գալմագ իչին՝ գուսուրլու օլանլար տա
թէքմիլլէյէ եէթիշմէք իչին»: Վէ սուրբ Պու-
նավէնթուրա, «Հէր նէ գատար կեվշէք իսէն
տէ, Ալլահըն մէրհամէթինէ կիւվէնէրէք եազ-
լաշ, չունքի պիր քիշի իւզգերինտէ նէգատար
դիյատէ քէյֆսիլլէք ալամէթլէրի տույարսա,
օ գատար հէքիմէ միւհթաճ օլուր», տէր: Վէ
էֆէնտիմիզ Յիսուս՝ սրբուհի Մարիտէյէ, «Հա-
չան քի հաղորդութիւն ալանագ օլուրսան, պիր
գալպտէ պանա օլա պիլէճէք մուհապէթին
ճէմիսին տէ արզիւլէ, վէ պու մուհապէթին
նէ մէրքէգտէ օլմասընը իսթէրսէն, պէն տալի
էօյլէճէ գապուլ էտէրիմ» տէմիշ տիր:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Իմ ճանլարըն աշըգը Յիսուսում, պիզի սէվ-

տիյինի կէօսթէրմէք իջին, պիզէ վերէճէք տա-
հա պէօյիւք պիր մուհապէթ իսպաթը պը-
րազմատըն: Պիզէ քէնտինի սէվտիրմէք իջին,
աճապ տահա պիր իճատըն գալտըմը: Եօյլէ
իսէ, ես նիհայէթսիզ էյլիք, պանա իհսան էյ-
լէ քի պուհտան պէօյլէ սէնի վար գուզվէթիմ
իլէ, վէ շէտիտ արզիւ իւլէ սէվէյիմ: Ես գուր-
թարըճըմ, պէնիմ իջին էօմրիւնիւ գուրպան
էթտիքտէն պաշգա, պու խորհուրդտա տախի
քէնտինի պիւթիւն պիւթիւնէ պանա վերտիք-
տէն սօղրա, արթըզ պէնիմ գալպիմ սէնի պը-
րազըպ տա, քէսքին մուհապէթ իլէ քիմի
սէվմէլի տիր: Ահ էֆէնտիմ, քէնտիմի քիւլ-
լիէն ունուտուպ, վէ հիջ արամ վերմէյերէք,
վէ հիջ պիր շէյ էսիրկէմէյերէք, եալընըզ սէ-
նի սէվմէք իջին, քէշքի սէնին մուհապէթինի
տաիմա կէօզիւմ էօնիւնտէ թութա պիլսէմ:
Յիսուսում, եալընըզ սէնի սէվէրիմ վէ եա-
լընըզ սէվմէք իսթէրիմ: Սանա րիճա էտէրիմ,
սէնին իջին օլմայան ճէմի մուհապէթլէրի գալ-
պիմտէն տէֆ էյլէ: Սէնի սէվմէյէ, վէ սէնի
ինճիթտիքլէրիմ իջին աղլամայա պանա վազըթ
վէրտիյինտէն էօթիւրիւ թէշէքքիւր էտէրիմ:
Յիսուսում, ճէմի արզիւլէրիմին պիր թանէ-
ճիք մազհարը սէն օլասըն տէյի հալէս էտէ-
րիմ: Սէն պանա եարտըմ էթ, սէն պէնի գուր-
թար, վէ պէնիմ ասըլ սէլամէթիմ, տիւնեա-
տա վէ ախրէթտէ սէնի ճանու կէօնիւլտէն վէ
էպէտի սէվմէք օլտուն: Ես ազիզ վալիտէմ
Մարիամ, Յիսուսու սէվմէյէ պանա եարտըմ
էթ, վէ պէնիմ իջին օնա րիճա էյլէ:

ՕԹՈՒԶ ՊԵՇԻՆՃԻ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱ

ՅԻՍՈՒՍՈՒՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ԽՈՐՀՈՐԴՈՒՆՏԱ ՄՈՒՀԱՊԵԹ ԻԼԷ ՄԻՀՐԱՊԼԱՐ
ԻԶԵՐԻՆՏԵ ԳԱԼՄԱՍԸ

*Ճեմի եօրդուն վե եիւրիւ օրանար պանա
կիլին, վե պեւ սիգի րահարանորայրմ 1.*

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

Սէվկիւլիւ գուրթարընըզ, սէլամէթիմիզին
մասլահաթընը թէքմիլ էթտիքտէն սօղրա, պու
տիւնեատան կիտէճէք օլտուղունտա, պու կէօզ
հաշը տէրէսինտէ պիզի հալընըզ պըրագմագ
իսթէմէտի: Ալքանթարալը սուրը Պետրոս սէօյ-
լէր քի « Յիսուսուն պիր ճանա օլան մուհա-
պէթինին պէօյիւքիւլիւնիւ թապիր էթմէյէ
հիչ պիր լիսան միւգթէտիր տէյիլ տիր. պու
ճիհէթտէն պու ազիզ կիւյէկի պու էօմիւրտէն
կիթմէք իսթէտիյինտէ, պու ալըլըզ քէնտինի
ուսուլթմայա սէպէպ օլմասըն տէյի, քէնտի-
նին մէվճուտ պուլունտուղու պու ազիզ խոր-
հուրդու հատիկեար օլարագ պիզէ պըրագտը
քի, քէնտի զիքրինի խաթըրտա սագլտմայա
քէնտինտէն մատա պիր ըէհին գալմասըն »:

Էօյլէ իսէ Յիսուս Քրիստոսուն պու ազիմ մուհապէթ էսէրի՝ պիղիմ աշըրը մուհապէթի միզէ շայէսթէ տիր. վէ պու ճիհէթտէն սօն վազըթլարտա քէնտի ազիզ եիւրէյինին իքրա մընա պիր եօրթու թախսիս օլմաորնը իսթէ միշ տիր քի, իզզէթ վէ մուհապէթ կէօսթէլ րէրէք միհրապլար իւզէրինտէ մուհապէթ իլէ էյլէնտիյինէ պիր մուգապէլէ էտէ պիլէլիմ. վէ պու մուհապէթ խորհուրդունտա էլան հերետիկոսլարտան, վէ քէօթիւ քրիսթիանլարտան կէօրտիւյիւ ըէզալէթլէրէ միւմքինի մէրթէպէ պիր թարգիյէ վէրէ պիլէլիմ:

Յիսուս պու սուրբ խորհուրդտա քէնտինի պըրազմըլ տըր, էվվէլա՝ հէր քէսին քէնտինի պուլա պիլմէսի իչին. իքինճի՝ հէր քիշինին ըրճասընը տիյնէմէք իչին. վէ իւչիւնճիւ՝ հէր քիշիյէ իհսանլար էթմէք իչին: Էվվէլա՝ պուլնճա խորանլար իւզէրինտէ պուլունսուր, քէնտինի պուլմայա արզիւ էտէնլէրին պուլա պիլմէսի իչին: Գուրթարընըմըլ օ սօն կէճէտէ էօլիւմէ կիթմէք իչին շայիրտլէրինէ վէտա էթտիյի արատա, օնլար քէնտի սէվկիւլիւ ուսթալարընտան այրըլաճազլարընը տիւշիւնէրէք, գասալէթլէրինտէն աղլարըտըլար: Լաքին Յիսուս օնլարա, վէ օնլարըն եիւզիւնտէն պիզէ տէ, սէօլէյէրէք թէսէլլի էթտի. Էվլատլարըմ, սիզէ օլան մուհապէթիմի կէօսթէրմէք իչին, սիզին ուղըռնուզա էօլմէյէ կիտիյօրում. անճազ, էօլմէյիլէ տէ երնէ սիզի եալընըզ պըրազաճազ տէյիլիմ, սիզ տիւնեա իւզէրինտէ պուլունտուզճա, պէն տէ հաղսրդութիւն խորհուրդունտա միհրապլար իւզէրինտէ սիզին իլէ գալաճաղըմ, թէնիմի, ճանըմը, Սլահըլըմը, վէ պիւսպիւթիւն քէնտիմի սիզէ պըրազըրմ:

Խօգ, Խօգ. սիւղ տիւնեա իւզերինտէ պուլուն-
տուգճա պէն սիւղտէն այրըլահագ տէյիլիմ.
« Իշթէ տիւնեանըն ախըրնա գասար հէր կիւն
պէն սիւղին իլէյիմ » 1: « Կէօյլիւ կիւյէկի պէօյլէ
պիր ուզուն այրըլըգտա քէնտի արուսէսի եա-
լընըզ գալմուսըն տէյի, օնա պիր ահպապ պը-
րագմագ իսթէյիպ, պըրագա պիլէճէյի էն էյի
ահպապը, եանի քէնտինի պու խորհուրդտա
պըրագտը» տէյի եագար Ալքանթարալը սուրբ
Պետրոս: Փռլթփէրէսթլէր պուսնա ալլահալը
թէրթիպ էթմիշլէր իսէ տէ, պիլիմ Ալլահը-
մըզ կիպի մուհապէթլի, զիյատէ քէնտիլէրէ
եագըն, վէ օ գասար մուհապէթ իլէ եանլա-
րընտա պուլունահագ պիր Ալլահ թէսավլուր
էտէմէմիշ տիրլէր: Քիթապը շէրիֆ տախի,
« Հանկը պէօյիւք միլլէթ վար քի, պիլիմ սա-
հիպ Ալլահըմըզ կիպի քէնտիլէրէ եագըն ալ-
լահալըր օլսուն » 2 տէյի պուլուրուր: Վէ պու
փարչայը սուրբ քիլիսէ հաղորդութիւն խոր-
հուրդունա եագըշտըրմըշ տըր:

Պագ պիր քէրրէ քի, Յիսուս Քրիստոս միհ-
րապլար իւզերինտէ նասըլ պիրէր մուհապէթ
մահպուսունտա կիպի գափանմըշ գալմըշ տըր:
Փահանայլար օնու ճէմաաթըն իպատէթի սէ-
պէպինէ մէյտանա գամագ, վէ օնլարա հաղը-
դութիւն վէրմէք իշին սըբութիւն աօլապըն-
տան չըգարըրլար, վէ եինէ օրայա գափատըր-
լար, Յիսուս իսէ կէճէ կիւնտիւզ օրատա գալ-
մայա գաիլ օլուր: Լաքին, էթէնտիմ, ինսան-
լար գափուլարը տախի գափայլըպ, սէնի եա-
լընըզ պըրագտըզլարը հալտէ, սէնին պուսնա
քիլիսէլէրտէ կէճէլէրի տէ գալտըղըն նէյճ

եարար: Եւալընը կրէնտիւզէրի օրատա գալ-
 տըղըն քիֆայէթ էթմէյօրմու: Հայըր. հէր նէ
 գատար եւալընը տախի գալտա, սապահ օլ-
 տուղու անտէ քէնտինի արայան պուլա պիլ-
 սին տէյի պէքէյէրէք, կէճէլէրի տէ օրատա
 գալմայը իսթէր: Քիթապը շէրիֆտէքի արուսէ
 « Աճապա սէվկիւլիւմիւ կէօրտիւնիւզմիւ »¹
 տէյի արայըպ սիւալ էտէրէք տօլաշըրըտը:
 Վէ օնուէն պուլամատըղը հալտէ. սէսինի գալ-
 տըրըպ, ա՛ պէնիմ կիւյէկիմ, նէրէտէ օլտու-
 ղունու պիլտիւր պանա, « Էօյլէն վագթընտա
 նէրէտէ եայլատըրսըն, նէրէտէ րահաթլան-
 տըրըրսըն, կէօսթէր պանա »² տէյի ֆիրեստ է-
 տէրիտի: Օ վագըթ հաղսրգուսթիւն խորհուր-
 ղու հէնիւզ իհտաս օլմատըղընտան՝ արուսէ
 օնու պուլամագըտը. լաքին շիմտի պիր ճան
 Յիսուս Քրիստոսու պուլմագ իսթէրսէ, պիր
 քիլիսէյէ, եախօտ պիր մանասթըրա կիթմէսի
 քեաֆի տիր, քէնտի սէվկիւլիւսիւնիւ օրատա
 քէնտինէ մուսթագըր պուլուր: Էն էտնա քէօյ-
 լէրտէ. վէ մանասթըրլարտա տախի միւճէրէտ
 սրբութիւն սաղըլը պուլուէնուր. վէ օ մահալ-
 լէրին հէր պիրինտէ տէ օ էհթիշամլար փա-
 տիշահը աղանտան, եախօտ թաշտան մէսնու
 պիր տօլապտա գափալը, եափ եալընըլ կիւճ
 պէլա պիր եաղ գանտիլիլիլէ, եանընտա քիմ
 « Է պէքէմէյէրէք տուրմայա գանաաթ էտէր:
 Անճագ, էֆէնտիմ, պու շէյ սէնին աղամէթինէ
 եաղըշմապ, տէր սուրբ Պէրնարտոս: Յիսուս
 նէ ճէվապ վէրիւր, պիլիւրմիսին. էյէր աղամէ-
 թիմէ եաղըշմաղսա, մուհապէթիմէ փէք եա-
 զըշըր, տէր:

Լորեանոսաքի Աստուածածինին խանէսինէ,
 եախօտ Բեթղեհէմ, Գողգոթա, ազիզ մէջար
 կիպի Գուտսի շէրիֆ զիյարէթկեաշլարընա կի-
 տէն զիյարէթճիլէր, Յիսուս պուրատա տիւ-
 նեայա կէլմիշ, պուրատա սաքին օլմուշ, պու-
 րատա էօլմիւշ վէ կէօմիւլմիւշ տէյի կէօրիւպ
 իշիթտիքլէրինտէ, նէ թաթլը մուհապէթ հիսս
 էտէրլէր: Անճագ պիր քիլիսէտէ, հաղորդու-
 թիւն խորհուրդունտա մէվճուտ օլան Յիսու-
 սուն հսւղսւրունտա պուլունտուղսւմուզ վա-
 րթ պիզիմ մուհապէթիմիզ նէ տիւրլիւ օլ-
 մալը տրր աճապա: Բաղպէթլու Հայր Յով-
 հաննէս Ավիլա՝ պիր քիլիսէտէն տահա զիյա-
 տէ իպատէթ վէ թէսէլի հասսէլէրի փէյտա
 էտէճէք մահալի մուպարէք պուլամամ, զիրա
 Յիսուս քէնտիոն օրատա սրբութիւն խորհուր-
 դունտա մէվճուտ տուր, տէրիտի: Պունա նիս-
 պէթ Հայր Բաղտասար Ալուարէզ տախի, փա-
 տիշաշլարըն սարայլարընըն դալապալըղընը,
 վէ Յիսուս Քրիստոսուն պուլունտուղսւ քիլի-
 սէլէրին թէնհա վէ եիւզտէն պըրապըլմըշ օլ-
 տուղունս կէօրտիւքճէ, կէօզիւնիւն եաշընը
 զապլթ էտէմէյիպ աղլարըտը: Էյէր քի էֆէն-
 տիմիզ եալընըզ պիր քիլիսէտէ, մէսէլա Բօ-
 մանըն սուրբ Պետրոս քիլիսէսինտէ, օրատա
 տա սէնէտէ եալընըզ պիր կիւն պուլունուր
 օլսայըտը, ահա աճապա նէ դատար զիյարէթ-
 ճիլէր, վէ փաաիշաշլար օ կիւնիւ օրատա պու-
 լունմազ, վէ սէմալէրտէն թէքրար եհրէ էնէն
 փատիշաշլար փատիշաշլանա թազիմ վէ թէքրիմ
 էթմէք շէրէֆինէ նաիլ օլմագ էմէլինտէ օլուր-
 ւարտը: Աճապա նէ տիւրլիւ միւճէվհէրլէր իլէ
 միւզէյիէն ալթունտան մէսնու պիր խարկիահը
 շէրիֆ թէտարիք էտէր, վէ Յիսուս Քրիստո-

սուն օ պուլունտուղու կիւնիւ նիչէ արեշ
տօնանմալարըլա թէնվիր էտէրէր իտիւ Լա-
քին էֆէնտիմիզ, եօզ, եօզ, պէն սալթ պիր
քիլիսէտէ վէ եալընըզ պիր կիւն պուլունմազ
իսթէմէմ. վէ օ դատար սալթանաթ վէ արեշ
շէնլիքէրի իսթէմէմ. իլլա տինտար գուլլա-
րըմ հէր նէրէտէ վէ հէր նէ վազըթտա իս-
թէրէր իսէ, սաւհուլէթիլէ պէնի պուլա պիլ-
մէք իշին, հէր կիւնտէ վէ օնլարըն պուլուն-
տուղու հէր մահալտէ միւթէմատի գալմազ
իսթէրիմ, տէր:

Ահ, պէօյլէ պիր աշըրը մուհապէթ կէօս-
թէրմէյի էյէր քի Յիսուս մուրատ էթմիշ օլ-
մասայըտը, պու շէյ քիմին ֆիքրինտէն կէչէ
պիլիր իտի: Օնուն կէօյլէրէ չըգաճաղը վազըթ-
տա, պիր քիշի օնա՝ էֆէնտիմ, էյէր մուհա-
պէթինի պիզէ էյիտէն կէօսթէրմէք իսթէրսէն,
էքմէք վէ շարապ սուրէթի ալթընտա միհ-
րապլար իւզէրինտէ գալ քի, իսթէտիյիմիզ վա-
զըթ սէնի օրատա պուլա պիլլիմ, տէյէճէք
օլսայըտը, օնուն պու մաթլուպու նէ ազիմ
քիւսթախըզ սայըլըրըտը: Անճազ ինսանլա-
րըն խաթըրընտան կէչմէսի պիլէ միւմքինսիզ
օլան պէօյլէ պիր շէյի գուրթարընըմըզ հէմ
տիւշիւնտիւ, հէմ տէ ինրա էթտի: Յագաթ
վայ հալիմիզէ: Պէօյլէ պիր ազիմ քէրէմէ պի-
զիմ էյիլքշինասլըղըմըզ նէրէտէ: Էյէր պիր
պայաղը քէօյլիւ քէնտինէ զիյարէթ էմէ պիլ-
սին տէյի, պիր փատիշահ մախսուսիյէ սլզազ
մահալտէն գալզըպ օնուն այաղընա կէլմիշ
օլսա. վէ օ քէօյլիւ օնու եա հիջ կէօրմէք իս-
թէմէսէ, եախօտ շէօյլէ պիր կէօրիւպ կէչսէ,
նէ պէօյիւք համագաթ էթմիշ օլսըրուսու:

Եւս գուրթարըճը Յիսուսում, եա ճանըմըն մուհապէթի, պու խորհուրդտա պիզիմ իւէ դալմադ սանա նէ աղըր փահայա օլմուշ: Միհ-րապլարըմըզ իւզէրինտէ պիզիմ իւէ գալա պիւ-մէք իշին իւք էվվէլ էօլիւմէ թահամիւլ էթ-մէյէ մէնպուր օլմուշսուն, վէ պատէհու քէն-տի հուզուրունուլա պիզէ եազըն պուլունմադ իշին պու խորհուրդտա պունճա սիթէմէք չէք-մէյէ մէնպուր օլմուշսուն: Վէ պիզ սանա պի-արէթ էթալիմիզտէ, քէնտի հուզուրունտա պիզի կէօրմէյիւէ հիմմէթլէրին իւէ պիզի ի-հեա էտէճէյինի պիւէրէք, սանա զիյարէթ էթ-մէքտէ պէօյլէ կէվշէք վէ թէնպէլ տալրան-մըշըզ: Էթէնտիմ, պու մազուլէ նամքեօրլա-րըն պիլի տէ պէն օլտուղում իշին ափվընը րիճա էտէրիմ: Յիսուսում, պու կիւնտէն սօղ-րա սըզ սըզ սանա զիյարէթ էթմէք, վէ սանա թէշէքքիւր էթմէք, սէնի սէվմէք, վէ սէնտէն լութուֆ տիլմէք իշին, նէ գատար քի էլիմ տէն կէլիրսէ հուզուրունտա զիյատէ գալմադ իսթէրիմ. չունքի սէնին տիւնեատա գալըպ, սրբութիւն տօլապլարընտա մուհապէթ մահ-պուսու օլտուղունուն վէճհի պու տուր: Սէնի սէվմէրիմ նիհայէթսիզ էյլիք, սէնի սէվմէրիմ մուհապէթ Ալլահը, սէնի սէվմէրիմ իւստուն, վէ հէր էյլիքտէն զիյատէ սէվիւմէյէ լայըզ էյլիք: Պու քէրէմի էյլէ քի, եալընըզ սէնին մուհապէթինի խաթըրըմտա սազլամադ, վէ գալան էօմրիւմտէ միւսթադիլ սէնի խօշնուտ էթմէյէ մէշղուլ օլարադ եաշամադ իշին քէն-

տիմի վէ հէր շէյի քիւլլիէն ունուտայլմ: Պու
քէրէմի տախի էյլէ քի, պոււնտան պէօյլէ սէ-
նին հուզուրուստա էյլէնմէքտէն զիյատէ հիջ
պիր շէյտէն սէֆա տույմայայլմ: Պէնի ազիզ
մուհապէթին իլէ քիւլլիէն եազ թուլթուշտուր:
Եւ ազիզ վալիտէմ Մարիամ, պու ազիզ խոր-
հուրգա պիր շէտիտ մուհապէթ ալլ վէր պա-
նա. վէ պէնի կէվշէմիշ կէօրիւրսէն, օնա հէր
կիւն զիյարէթ էթմէք իւզէրէ պու շիմաիքի
գօտուլում նիյէթի խաթըրմա կէթիր:

ԻՔԻՆՃԻ ՀԻՍՍԵ

Իքինճի Յիսուս Քրիստոս պու սուրբ խոր-
հուրգտա հէրքէսին ըրճասընը տիյնէր: Սրբու-
հի թերեղա տէրիտի քի, տիւնեա փատիշահ-
լարըլա հէր քիշի սէօյլէշմէզ: Ֆաղըր օլան-
լար՝ քէնտի միւհթամըղլարընը օնլարա սէօյ-
լէմէք վէ իշիթտիրմէք իչին պիր վասիթայա
միւհթան տըրլար: Անճազ կէօյլիւ փատիշահ
ըլա սէօյլէշմէք իչին վասիթայա հաճէթ եօզ
տուր: Զատէ օլմուշ, փէսի փայէ օլմուշ, հէ-
փիսի տէ պու ազիզ խորհուրգա պիննէֆա օնա
սէօյլէյէ պիլիրլէր: Իշթէ Յիսուսուն քէնտի
հաղընա «Պէն օվալար չիչէյի, վէ սահրալար
ղամպաղըլմ» 1 տէմէսինին վէճհի տէ պու
տուր: Պաղչէ չիչէքլէրի գափալը վէ սագլը
օլուր. լաքին թարլա չիչէքլէրի իպատուլա-
հըն տըր: Ուկոն քարտինալըն վէրտիյի մանա
մուհիպինճէ, «Պէն օվա չիչէյիյիմ. մատամքի
արայան գօլայճա պուլուսն տէյի քէնտիմի
հէր քիշիյէ սունարմ» տէր:

Եօյլէ իսէ հաղորդութիւն խորհուրդունտա Յիսուսուլա հէր իսթէյէն, կիւնիւն հէր սաաթընտա սէօյլէշէ պիլիր: Սուրբ Պետրոս Ոսկիաբան զուրթարըմըլըն Բեթղեհէմտէ տօղմասընտան պահս էտիպ, փատիշահլար հէր քէշին րիճասընը տաիմա տիյնէմէզլէր, տէր. չօղու տէֆա պիր քիշի օնլարըլա սէօյլէշմէյէ կիթտիյինտէ, զափուճուլար շիմտի վազթը տէյիլ, կիթ տէ ախէր վազթը կէլ, տէյէրէք, կէրի կէօնտէրիրէր: Լաքին զուրթարըմըլ հէր քիշինին րիճասընը հէր վազթտա տիյնէմէք իշին զափուսուզ վէ զափուճուսուզ պիր աշըգ մաղարտա տիւնեայա կէլմէք իսթէտի. « Խըշմէթքեար եօգ քի, շիմտի վազթը տէյիլ տէսին », տէր: Իշթէ հաղորդութիւն խորհուրդունտա տա թըփզը պէօյլէ տիր: Քիլիսէլէր տաիմա աշըգ աըր, հէր քիշի իսթէտիյի վազթը կիտիպ կէօյլէր փատիշահլար սէօյլէշէ պիլիր: Յիսուս էֆէնտիմիզ տէ քէնտինն թէքէֆսիզճէ սէօյլէյէ պիլիլիմ տէյի իսթէտիյինտէն, էքմէք շէքլի ալթընտա կիզլէնմիշ տուրուր: Եյէր քի միհրապլար իւզէրինտէ տէ, սօն շէրաաթտաքի կէօրիւնէճէյի կիպի նուրտան քիւրսի իւզէրինտէ օթուրմասշ կէօրիւնէճէք օլսայըաը. օնուն հանընտ եազլաշմայա հանկըմըզըն ճէտարէթի օլա պիլիրտի: Լաքին էֆէնտիմիզ քէնտիյիլէ թէքլիֆսիզ սէօյլէշմէմիզի, վէ պիփէրվա լուլթուլար տիլէմէմիզի իսթէտիյինտէն, քէնտի ազամէթինի էքմէք շէքլի ալթընտա կիզլէմիշ տիր, տէր սրբուհի Թերեզա: Վէ Թովմաս Գեմբացինին սէօզիւ միւճուպինճէ, պիր տօսթուն տօսթույուլա կէօրիւշտիւյիւ կիպի, քէնտիլիլէ կէօրիւշմէմիզի արզիւլէր:

Հաշան քի պիր ճան պիր միհրապ հուզու-
րունա կէլիրսէ, սանըրսըն քի Յիսուս քիթա-
պը շէրիֆին օ «Գալգ, կէլ, մուգարիպիմ...
կիւզէլիմ»¹, քէլամլարընը օնա սէօյլէր:
«Գալգ», եւ ճան գորգմա, «կէլ», եազլաշ
պանա, հիջ գորգմա. «մուգարիպիմ», արթըգ
սէն պէնիմ տիւշմէնիմ տէյիլսին, չունքի կիւ-
նահլարընա նատիմ օլմուշսուն, վէ պէնի սէ-
վէրսին. «կիւզէլիմ», պէնիմ կէօզիւմտէ չիւ-
քինլիյին գալմատը, իլլա լուծֆում սէնի կիւ-
ղէլլէնտիրտի. «կէլ», հէր նէ քի իսթէրսէն
սէօյլէ պանա, պէն պու միհրապ իւզէրինտէ
մահգա պու սէպէպ իչին տուրույօրում, տէր:
Սէվկիւլիւ պիրատէր, պիր փատիշահ սէնի
քէնտի իջ օտասընա չաղըրսա, վէ «նէ քի»
իսթէրսէն սէօյլէ պանա. նէյէ միւհթահըն
վար. սէնի ճանըմ փէք սէվտի, վէ սանա էյ-
լիք էթմէյի-արզիւլէյօրում» տէյէճէք օլսա.
նէ ազիմ շաղըգ տույարըտըն: Իշթէ կէօյլէր
փատիշահը Յիսուս Գրիստոս սանա, վէ ճէմի
քէնտինէ զիյարէթ էտէնլէրէ պէօյլէ՝ «Ճէմի
եօրլուն վէ հիւքիւ օլանլար պանա կէլին, վէ
պէն սիզի րահաթլանտըրայըմ»² տէյօր: Ֆա-
ղըրլար, խաւթէլէր, գասալէթլիլէր, պանա
կէլին, պէն սիզի զէնկինլէնտիրմէյի, սաղալթ-
մայը, վէ թէսէլլի էթմէյի հէմ իսթէրիմ, հէմ
տէ գատըրըմ, «Սէն չաղըրասըն, վէ օ իշթէ
պունտայըմ տէսին»³ Խէհվադընճա, պէն միհ-
րապլար իւզէրինտէ պու սէպէպ իչին պէք-
լէյօրում, տէյօր: Արզիւ վէ նիյաղ:

1 Երգ. Բ. 10:

3 Լիս. Թ. 58:

2 Մար. ԺԱ. 28:

էյ իմտի էֆէնտիմ, մատամբի սէն միհրապ-
լար իւղէրինտէ՝ սանա միւրաճաաթ էտէն սէ-
ֆիլլէրին բիճալարընը տիյնէմէք իջին պէք-
լէյօրսուէն, պէնիմ կիպի սէֆիլ կիւնահքեարըն
րիճասընը տա տիյնէ պու կիւն: Ես խաչ իւ-
ղէրինտէ գուրպան օլան վէ հօլէն Ալլահըն Գու-
զուսու, պէն սէնին գանընըլա խէլաս օլմուշ
պիր ճանըմ, քանա էթտիյիմ սիթէմլէրին ճիւմ-
լէսինի տէ աֆվ էյլէ. վէ լութֆու քէրէմին
իլէ պանա եարտըմ էթ քի, պիր տահա զայ
օլմայայըմ: Յիսուսուէմ, Գիթսեմանի պաղչէ-
սինտէ պէնիմ կիւնահլարըմ իջին չէքտիյին
աճըլարա պէնի տէ հիսսէտար էյլէ: Ահ Ալ-
լահըմ, քէշքի սէնի հիչ ասլա ինճիթմիշ օլ-
մայայըտըմ: Սէվկիւլիւ էֆէնտիմ, էյեր պէն
կիւնահ իջինտէ հօլմիւշ օլպըլարըմ, արթըզ սէ-
նի պիր տահա սէվէմէյէճէյիտիմ, անճագ պէն
սէնի սէվէ պիլէյիմ տէյի մախուսիյէ պանա
իհասան էթտիյին վազըթ իչին թէշէքքիւր էտէ-
րիմ: Վէ մատամբի, շիմտի սէնի սէվէ պիլիւրիմ,
օլ սէպէպտէն սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Ազիզ
մուհապէթինին լութֆուսու վէր պանա, անճագ
էօյլէ պիր մուհապէթ լութֆու քի, եալընըզ սէ-
նին զայէթ սէվկիւլիւ երիքէյինի խօշնուտ էթ-
մէյէ ազլըմը ֆիբրիմի վէրմէք իջին, հեր շէյի
պանա ունութտարսուէն: Ահ Յիսուսու, սէն
պէնիմ աշգրմա էօմրիւնիւ ֆէտա էթտին, պէն
տէ պարի գալան էօմրիւմիւ սէնին աշգրնա
ֆէտա էտէյիմ: Պէնի քիւլլիէն մուհապէթինէ
ճէլպ էյլէ. հօլմէղտէն էվլէլ պէնի պիւթիւն

պիւթիւնէ քէնտինին էլլէ : Սէնին սիյասէթ-
լէրինին սէվապլարլըյլա հէր շէյի մէմուլ է-
տէրիմ : Եւ ազիզ պիքեր Մարիամ , սէնին
շէֆաւթընս տա ումիտ էտէրիմ . պիլիւսին
քի պէն սէնի սէվէրիմ . սէն տէ պանա մէր-
համէթ էլլէ :

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՀԻՍՍԷ

Յիսուս սուրբ հաղորդութիւնտա հէր քիշի-
նին ըրեապընը տիյնէր , հէր քիշիյէ իհսանլար
էթմէք իչին : Սուրբ Օգոստինոսուն սէօզիւ միւ-
հուպինճէ , « Սէնին ալմայա արզիւլէտիյինտէն
զիյատէ , օ սանա էյլիք էթմէյի իսթէր » : Պու-
նուն սէպէպի տէ շուտուր քի , Ալլահ նիհայ-
էթսիզ պիր էյլիք տիր , վէ էյլիք՝ զաթէն իւ-
հազ վէ իչաէ էտիճի օլուպ , քէնտի էյլիյինի
ճիւմէյէ թէվզի էթմէյի արզիւլէր : Հաթթա
ինսանլար քէնտինտէն լութուֆ տիլէմէյէ կէլ-
մէտիքլէրի հալտէ , Ալլահ թալա « Իսրայէլ
խանէսինէ՝ չէօլ եախօտ խարապ վէ մէյվէ
վէրմէզ պիր թօփրապը օլտում քի , պէնիմ
ճէմաաթըմ սահիպսիզ կէզէլիմ , վէ սանա կէլ-
մէյէլիմ տէյօր » ¹ տէյերէք շիքեայէթ էտէր :
Նիչին պանա կէլմէք իսթէմէզսինիզ : Խօզսա
պէնտէն լութուֆլար արատըղընըզտա պիր
մէյվէսիզ թօփրապ կիպիմի պէնի պուլտուռուզ ,
տէր բապպի : Սուրբ Յովհաննէս աւետարանիչ
Քրիստոսուն « կէօքսիւնէ եազըն ալթուն գու-
շազ գուշանմըշ » ² կէօրտիւ : Եանի կէօքսիւ
մէրհամէթ իլէ տօլու , վէ մուհապէթ գուշան-

1 Երեմ. Բ. 51 :

2 Յայտ. Ա. 15 :

մըչ քի, քէնտի քէրէմէրինի պիղէ թէվզի էթմէք իսթէտիյինին թէմսիլ տիր: Կերչի էֆէն տիմիզ տաիմա պիղէ էյլիք էթմէք իսթէր, անճազ հաղորդութիւն խորհուրդունտա պաշգաճա քէնտի լուծուֆլարընը պիղէ թագաիմ էտէր, տէր օ սէվկիւլիւ շայիրա: Վէ Հենրիկոս Սուսոն տախի, Յիսուս պիղիմ տիլէքլէրիմիզի հաղորդութիւն խորհուրդունտա տահա զեյատէ խօշնուտլուղուլա տիյնէր, տէմիշ տիր:

Պիսթանը շիրիլէ մէմլու պիր վալիաէնին, պար կիրանտան թախլիյէսի իչին շիրխօր մասուլար արատղըր միսիլլու, էֆէնտիմիզ տախի պու մուհապէթ խորհուրդունտան ճիւմէմիզէ չաղըրըպ, «Սէտիի թէսէլիաէն էմիպ տօյաւընըզ... Վէ մասսումունու օխշայան վալիաէ միսիլլու սիզի օխշայալըմ»¹, տէյի սէօյլէր պիղէ: Հայր Բաղտասար Ալուարէզ կէօրտիւ քի, ինսանլարա վէրմէք իչին Յիսուսուն Գլէրի լուծուֆլարըլա տօլու. լաքին իսթէյէն պուլամաղըր: Յիսուս Քրիստոստան լուծուֆլար տիլէմէք իչին պիր միհրապ հուզուրունտա խաքիփայ օլան ճանա նէ մալթու: Ֆէրիտ պէյինին զէվճէսի՝ սրբուհի Քլարանըն թարիզինէ կիրաիքաէն սօլրա, վագըթ պուլտուգճա սրբութիւն գարշըսընտա էյլէնիր, վէ պու ճիհէթ իլէ սուրբ խորհուրդուն արուսէսի թապիր էտէրլէր իտի. վէ օրատա միւլթէմատի ճէսիմ լուծուֆլար ալըրըալ: Պիր տէֆա, պու գատար վագըթ սրբութիւն գարշըսընտա նէ՝ ետփարսըն տէյի պունա սիւալ էթտիլէր իսէ, «Էլիմաէն կէլսէ էպէտ էլ ապատ օրատան այրըլմաղըրըմ: Սրբութիւն գարշըսընտա նէ՝

տէսէն եափըմազ: Պիր ֆազըր պիր զէնկինին
գարշըսընտա: պիր խասթէ պիր հէքիմին գար-
շըսընտա նէ՞ եափմազ: Նէ՞ տէսէն եափըմազ.
Թէշէքքիւր էտիլիր, սէվիլիր, քերէմէր տի-
լէնիլիր», տէյի Գէվապ վերտի: Հաղսրդուլթիւն
խորհուրդու հուզուրսնտա մէյվէ չըգարարազ
էյլէնմէք իչին, չու սոն սէօյլէրտէ նէ ապիմ
թէէսիր վար տըր:

Էֆէնտիմիզ Յիսուս՝ պու մուհապէթ խոր-
հուրդունտա ինսանլարըն քէնտինէ զուլլան-
աըզլարը նամքեօրլուգտան էօթիւրիւ պիր տէ-
ֆա Քայր Մարգարիտա Ալագօգա շիքետյէթ
էթտի. վէ տիքէնլէրտէն մուհասէրէ օլմուշ,
իւզերինտէ խաջըլա, վէ աթէշլէր արասընտա
քէնտի եիւրէյինի օնա կէօսթէրիպ, վէ պու
եօլուլա քէնտինին մուհապէթտէն նաշի ազիզ
խորհուրդա էյլէնտիյինի օնա աղնատըզ,
պատէհու պէօյլէ սէօյլէտի: «Իշթէ պու եիւ-
րէք՝ ինսանլարը պու դատար սէվէն, վէ օն-
լարտան հիչ պիր շէյ էսիրկէմէյէն, հաթթա
մուհապէթինի օնլարա պէյան էթմէք իչին
թիւքէնմէք տէրէճէսինէ եէթիշէն եիւրէք տիր:
Լաքին պունա մուգապէլէ չօզլարտան պու
մուհապէթ խորհուրդունտա պանա էթտիքլէրի
Իքրամսըզլըզլար սէպէպիյլէ նամքեօրլուգտան
պաշգա շէյ կէօրմէյօրում: Վէ պու նամքեօր-
լուզլարը պանա սուհուլմուշ եիւրէքլէրտէն
կէօրտիւլիւմ տահա աղըր կէլիր» տէմիշ տիր:
Ինսանլար Յիսուս Քրիստոսու սէվմէտիքլէրին-
տէն օնուհուլա մուսահէպէթ էթմէյէ կիթմէզ-
լէր: Սաաթլարնա պիր տօսթլարըյլա սէօյլէշ-
մէյէ տուրսըլար, լաքին Յիսուսուլա եարըմ
սաաթ մուսահէպէթ էթմէքտէն օսանճըզ տույ-
արլար: Ամմա Յիսուս նիչին պանա մուհապէ-

թիւնի վերմէջ տեյեճէքսին: Պէն տէ ճէվապ վէ-
րերիմ քի, երւրէյինտէն թօփրալը իւրաճ էթ-
մէզսէն, Ալլահ մուհապէթի օրայա նասըլ կիրէ
պիւր: Ահ, Ներեան սուրբ Փիլիպպոսուն հա-
ղորդութիւնս կէօրտիւլիւ վաղըթ սէօյլէտիյի
կիպի, էյէր սէն տէ երւրէքտէն «Իշթէ պէնիմ
մուհապէթիմ, իշթէ պէնիմ մուհապէթիմ»
տէյէ պիւրստէն, տէյիլ սաաթլարճա, իլլա կիւն-
լէրճէ սրբութիւն գարշըսընտա էյլէնմէքտէն
օսանճըզ վէ թաճիլիք տույմազսըն:

Ալլահ մուհապէթիլէ եանմըլ պիր ճանա
սրբութիւն գարշըսընտա կէչիրտիյի սաաթլար
պիր տազիգէ կիպի կէօրիւնիւր: Քսաւէրեան
սուրբ Ֆրանչիսկոս պիւթիւն կիւն ճանլարըն
սէլլամէթիւնէ չալըշալգտան սօղրա, կէճէլէրի
ֆէրաճը նէ իտի զանն էտէրսին: Սրբութիւն
գարշըսընտա պիր մըգտար տուայլլա վազըթ
կէչիրմէք իտի: Ֆրանսանըն օ ազիմ վաիգի
սուրբ Յովհաննէս նէճիս, սապահտան ազշա-
մա գատար խոստովանանք տիյնէմէքտէ վէ
վազ վէրմէքտէ կէչիրտիքտէն սօղրա, կէճէ-
լէրի քիւրսէյէ կիտէր իտի. վէ պազը տէֆա
գափալը պուլուպ, հիչ տէյիլ իսէ ուզագտան
օլսուն քէնտի սէվկիւլիւ էֆէնտիսինէ իղզէթ
էթմէք իչէն սօուգտա վէ բիւզկեարտա գա-
փսնունն էօնիւնտէ էյլէնիլ իտի: Սուրբ Լուի-
ճի Գօնժակա հէր նէ գատար տաիմա սրբու-
թիւն գարշըսընտա տուրմայլը ալղիւլէր իտի
իսէ տէ, օրատա էյլէնմէյի պէօյիւքլէրի օնա
եասազ էթմիշ օլտուղունտան, միհրապըն էօ-
նիւնտէն կէչէր իքէն, օրատա էյլէնմէյէ Յի-
սուսուն քէնտիւնի ճէլպ էթտիյինի տույուպ,
վէ իթաաթ սէպէպիլլէ օրատան կիթմէյէ մէճ-
պուր օլուպ, «Կէրի տսւր պէնտէն, էֆէնտիմ,

կէրի տուր »• պէնի ճէլպ էլծմէ, իլլա գօյվէր. զիրա իթասաթ պէօյլէ մաթլուպ էտիյօր, տէրիտի: Ամմա էյէր սէնին Յիսուսա պու գատար մուհապէթին եօղուսա, սէն տէ պարի հէր կիւն լիյարէթ էթմէյէ չալըջ քի, սէնին երւերէյինի տէ եազսըն: Քէնտինի սօնեգմու պուլույօրսուն, աթէշէ եազլաշ, տէրիտի Սէնալը սրբուհի Կատարինէ: Էյէր Յիսուս սէնի քէնտի մուհապէթիյլէ եազմայա հիմմէթ էտէրսէ, նէ մութլու սանա: Օ վազըթ պու տիւնեանըն հիջ պիր շէյինի սէվմէտիքտէն մատա, ճիտտ օլաբազ օնլարտան իքրահ պիլէ էտէրսին: « Հաւան քի պիր էվի եանղըն սարարսա, մալլէրի փէնճէրէտէն աթարլար » տէրիտի Սալէզեան սուրբ Ֆրանչիսկոս:

ԱՐՁԻԻ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Ահ Յիսուսում, քէնտինի պանա թանըթտըր վէ սէվտիր: Սէն պու գատար սէվիմլի, վէ քէնտինի ինսանլարա սէվտիրմէք իչին եափաճագ շէյ պըրագմամըշ իքէն, ինսանլար իչինտէ սէնի սէվէն նիչին պու գատար ազ պուլուսույօր: Վայ հալիմէ. պու նամքէօրլարըն պիրի տէ պէն օլմուշում: Ինսանլար պանա պիր քիւչիւք փէշքէշ, եա պիր քէրէմ էթտիքլերինտէ, օնլարա էյլիքշինաս օլմուշում. սէն իտէ քէնտինի պանա փէշքէշ էթմիշ իքէն, եալընըզ սանա նամքէօր պուլուսմուշում. հաթթա չօք տէֆա սէնի աղըրճա ինճիթմէք, վէ կիւնահլարըմըլա սէնի խօրլամագ տէրէճէսինէ գատար եէթիշմիշիմ: Անճագ սէն պէնի երւզտէն պըրագաճագ եէրտէ, « Սահիպ

Ալլահընը պիւթիւն եիւրէյինտէն սէվէսին »¹ տէյէրէք, պու մուհապէթ թէնպիհինի պանա էմր էթտիյինի կէօրիւյօրում: Սէն պէնիմ կիւ պի պիր նամքէօրտան տա պէօյլէ սէվիւմէյի իսթէտիքտէն սօղրա, պէն տէ սէնի սէվմէք իսթէրիմ: Սէն պէնտէն սէվիւմէյի արզիւլէյօր սուն, պէն տէ շիմտի սէնին լութֆու քէրէմին իլէ սէնի սէվմէքտէն պաշգա շէյ արզիւլէմէմ: Սէնի սէվէրիմ, եա պէնիմ մուհապէթիմ, վէ հէր շէյիմ: Պէնիմ աշգըմա տէօքտիւյիւն գանըն խաթըրը իչին օլսուն, սէնի սէվմէյէ պանա եարտըմ էյլէ: Սէվկիւլիւ գուրթարընըմ, քեաֆֆէի ումիտիմի սէնին պու ազիզ գանընայ, վէ զայէթ ազիզ վալիտէնին շէֆաաթընա գոմուշում: Հունքի օնուն շէֆաաթը պիզիմ սէլամէթիմիզէ եարտըմ էթսին տէյի իսթէրաին: Իս ազիզ վալիտէմ Մարիամ, պէնիմ իչին Յիսուսա ըիհա էյլէ: սէնի սէվէնլէրին էիւմլէսինի տէ սէն Ալլահ մուհապէթիլլէ եապարսըն, պէն տէ սէնի սէվէրիմ, պէնի տէ Էազ էօյլէ իսէ:

ՕԹՈՒՋ ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԻԻԼԱՀԱՁԱ

ԱԼԼԱՀԸՆ ՄՈՒՐԱՏԸՆԱ ՔԵՆՏԻՆԻ
ՈՒՅՏՈՒՐՄԱԳ

Էօմիւր օնոռն մոռաւորնոսն տըր 1.

ԻԼՔ ՀԻՍՍԵ

« Քիմ քի սէվմէզսէ, էճէլտէ դալըր » 2.
« Մուհապէթ քէմալիյէթին պաղը տըր 3 »,
Ֆէհլասընճա, պիզիմ սէլամէթիմիզ վէ քէմա-
լիյէթիմիզ միւսթապիլ Ալլահը սէվմէքտէ տիր:
Անճազ պու մուհապէթին քէմալիյէթի տէ,
քէնտի մուրատըմըզը Ալլահըն մուրատընա
ույտուրմագտա տըր: Չունքի Արիսպագոսըն
Դիսնեսիսսուն գալլինճէ, մուհապէթին պաշ-
լըճա քէրամէթի սէվէնլէրին մուրատընը պիր
պիրինէ ույտուրմագ տըր, շէօյլէ քի պիր եիւ-
րէք վէ պիր ֆիքիր օլսունլար: Պու ճիհէթ-
տէն, պիզիմ խայր ամէլլէրիմիզ, ապաշխա-
րանքարըմըզ, հաղորդութիւնլարըմըզ, վէ ու-
տագալարըմըզ, նէ վագըթ քի Ալլահըն մու-
րատընա կէօրէ օլսըրոա, օլ վագըթ օնա մագ-
պուլ օլսըր. եօղսա Ֆազիլէթ օլմատըզտան
պաշգա, դուսսըրլու վէ դագապա պիլէ մուս-
թահազ օլսըր:

1 Սաղմ. Իթ. 6:

3 Կող. Գ. 14:

2 Ա. Յովհ. Գ. 14:

իշթէ գուրթարըճըմըզ քէնտի իպրէթիյիւն
պիղէ պաշլըճա պունու էօյրէթմէք իչին կէօյ-
տէն եէրէ էնմիշ տիր: Վէ տիւնեայա այազ
պասաղըլնտա պունու սէօլէտի տէր առա-
քեալ: « Գուրպանլարը վէ հէտիյէլէրի իսթէ-
մէտին. իլլա պանա թէն թէտարիք էթտին...
օ վագըթ իշթէ, եւ Ալլահ, պէն սէնին մուրա-
տընը էթմէյէ կէլտիմ տէտիմ » 1: Եանի՛ փէտէ
րիմ, սէն ինսանլարըն գուրպանլարընը բէտտ
էթտին. պու պանա վէրտիյին թէնի էօլիւմ իւլէ
սանա գուրպան էթմէմի իսթէտին. իշթէ սէնին
մուրատընը իճրա էթմէյէ հագըրը ըմ: Պունու
չօք տէֆա տա աղնաթար: Պէն քէնտի մու-
րատըմը էտէյիմ տէյի տէյիլ, իլլա պէնի կէօն-
տէրէնին մուրատընը էտէյիմ տէյի կէօյտէն
էնտիմ » 2 տէյէրէք: Վէ էօլմէյէ կիտէճէյի
վագըթ, « Տիւնեա թանըսըն քի, պէն փէտէրի
սէվէրիմ, վէ փէտէր պանա նապըլ թէնպիհ
էթտիյիսէ էօլէ էտէրիմ, զալըլն պուրատան
կիտէլիմ » 3 տէյէրէք փէտէրինէ օլան աղիմ
մուհապէթիւնի, օնուէն մուրատընա իթաաթէն
էօլմէյէ կիթմէսինտէն թանըմամըզը իսթէտի:
Վէ ախէրլէր հագըրնա տա, « Քիմ քի կէօյ-
լէրտէքի փէտէրիմին մուրատընը էտէրսէ,
գարտաշըմ տա զըզ գարտաշըմ տա, վալիտէմ
տէ օ տուր » 4 տէմէյիլէ, քէնտինին օլանլարը
եալընըզ Ալլահըն մուրատընը իճրա էթտիք-
լէրիստէն թանըյաճաղընը խապէր վէրտի: Ճէ-
մի աղիլէրին տէ հէր պիր աթլլէրինտէն մագ-
սէա վէ արգիւլէրի եալընըզ Ալլահըն մուրա-
տընը իճրա էթմէքտէն իպարէթ իտի: Մուրթ-

1 Եբր․ Ժ․ 5․ 7:

2 Յովհ․ 2․ 58:

3 Յովհ․ Ժ․ 31:

4 Մատ․ ԺԲ․ 50:

լուրու Հենրիկոս Սուսոն «Քէնտի մուրատըմ
ըլա սերաֆիլ օլմագասն ըսա, Ալլահըն մու-
րատըլլա հերին պիր գուրտու օլմայը տահա
էվլա սայարըմ») տէրիտի: Վէ սըբուհի թե-
րեգա, «Տուատա, թալիմ օլմագ իսթէյէն քի-
շինին էն պաշը զայրէթի քէնտի մուրատընը
Ալլահըն մուրատընա թաթպիգ էթմէք օլմալը
աըր. վէ շուսու սահիհ պիլսին քի, էն երեհէ
թէքմիլլիք պաշէյէ մերպուլ տուր. հէր քիմ
քի պուսու գիյատէ էյի գուլլանըրսա, Ալլահ-
տան զիյատէ պէօյիւք քէրըմէր ալըր, վէ տէ-
րուհի էօմիւրտէ զիյատէ իլէրի կիտէր», տէ-
միշ տիր: Կէօյտէքի գուլլու ճանլար հէր պապ-
տէ Ալլահըն մուրատընա քէնտիլէրի սւյտուը-
մուշ օլտուգլարը սէպէպտէն, օնու տահա
թէքմիլէն սէվէրլէր: Պու ճիհէթտէն էֆէնտի-
միգ Յիսուս, ազիզլէր կէօյտէ նասըլ Ալլահըն
մուրատընը իճրա էտէրլէր իսէ, եհրտէ տէ
էօյլէ էթմէք լութֆուսու տիլէմէյի պիղէ էօյ-
րէթմիշ տիր. «Կէօյտէքի կիպի եհրտէ տէ սէ-
նին մուրատըն օլսուսն»¹: Ալլահըն մուրատը-
նը իճրա էտէն, Ալլահըն գալպինէ կէօրէ ա-
տէմ օլսուր. նասըլ քի քէնտիսի Դաւիթին հագ-
գընա) «Գուլլում Դաւիթի հէր մուրատըմը
իճրա էտէր գալպիմճէ պիր տտէմ պուլտում»²
տէմիշ տիր: Սէպէպ: Չուսքի Դաւիթ «Գալ-
պիմ սանա հալըր տըր, եմ բապպի, գալպիմ
հալըր տըր»³ տէյէրէք, Ալլահըն հէր իսթէ-
տիյինի իճրա էթմէյէ տմատէ պէքլէր իտի:
Վէ «Մուրատընը իճրա էթմէյի պանա էօյ-
րէթ»⁴ տէյէրէք, Ալլահտան եալընըզ պուսու
տիլէրիտի:

1 Մատ. 2. 10:

2 Թադ. ԺԳ. 14:

3 Սաղմ. ձե. 1:

4 Սաղմ. ձեթ. 10:

Ալլահըն մուրատընա պիր թէքմիլ թէսլի-
միլէթ ամէլի, նէ գասար տէյէրլի շէյ տիր: Պիր քիշէյի սուրը էթմէյէ քեաֆի տիր: Պօզոս
առաքեալ քիլիսէյի խրրփալատըղը էսնատէյ
Յիսուս օնա կէօրիւնիւպ, միւնէվլէյ էթտի,
վէ տինէ կէթիրաի: Պու ալիզ օ արատա, «Է-
ֆէնտիմ, նէ իսթէրսին քի էտէյիմ»¹ տէյիպ,
Ալլահըն մուրատընը իճրա էթմէյէ քէնտինի
սոնմագտան մատա պիր շէյ ետփմատը: Պու-
նսն ուլա Յիսուս Քրիստոս օնու տէրագէպ
սէչիլմիշ գապ, վէ տինսիզլէրէ րէսիւլ թէր-
թիպ էթտի. «Պէնիմ իսմիմ տինսիզլէր հու-
զուրունտա թաշըմայա օ Կէնիմ սէչիլմիշ գա-
պըմ տըր»², տէտի: Ալլահ աշգընա օրուճ
թուլթան, սատագա էտէն, քէսրի նէֆս էտէն,
քէնտինին պիր հիսսէսինի Ալլահա վէրմիշ օ-
լուր. լաքին մուրատընը վէրէն, հէր շէյի օնա
վէրիր: Վէ «Էվլատըմ, եիւրէյինի վէր պանա»³,
տէյէրէք Ալլահըն պիզտէն իսթէտիյի հէր շէյ՝
իշթէ պու եիւրէք վէ պու րատէթ տիր: Խու-
լասէի քէլամ ճէմի արզիւլէրիմիզին, իպա-
տէթլէրիմիզին, թէֆէքքիւրլէրիմիզին, վէ հա-
ղորդութիւնլարըմըղըն մագստի Ալլահըն մու-
րատընը իճրա էթմէք օլմալը տըր: Ճէմի տուա-
լարըմըղըն նէթիճէսի՝ Ալլահըն պիզտէն իս-
թէտիյի շէյի թէքմիլ էթմէք օլմալը տըր: Շէ-
ֆատթըմըղ օլան աղիզլէրին խուսուսուլա,
աղիզ պիքիր Մարիամըն լասիթատըլա պու-
նու տիլէմէլէլիզ քի, հէր շէյտէ, ալէլխուսուս
նէֆս մուհապէթիմիզ մուխալիֆ շէյլէրտէ Ալ-
լահըն մուրատընա քէնտինիզի ուլտուրմագ

1 Գոր. Թ. 6:

2 Գոր. Թ. 13:

3 Առաք. ԻԳ. 26:

իչին պիղէ նուր վէ գուզկէթ ալըվէրսինէր:
 Զուների րաղպէթու Հայր Յովհաննէս Ավիւա-
 նըն սէօղիւ միւհուպինէէ. « խօշտանտըղմըզ
 մատտէլէրտէ պինլէրնէ թէշէքքիւրտէն իսէ,
 մախալիֆ շէյլէրտէ պիր տէֆա Ալլահըն մու-
 րատը մուպարէք օլսուսն տէմէք տահա խայըր-
 ւը արը »:

ԱՐՁԻՒ ՎԷ ՆԻՅԱԶ

ԱՅ Ալլահըմ, կէշէն վագըթլարտա սէնին ա-
 զիզ մուրատընա քէնտիմի ույտուրմագ իսթէ-
 մէտիյիմ պէնիմ խարապըմա սէպէպ օլմուշ
 տուր: Եւ՝ ճանըմըն Ալլահը, քէնտի մուրա-
 տէմը իճրա էթմէք. իչին սէնին մուրատընա
 գարշը կէլտիյիմ օ կիւնլէրէ վէ օ սաաթլարա
 լանէթ օգուր, վէ օնլարաան իքրահ էտէրիմ:
 Շիմտի մուրատըմը քիւլլէն սաանա փէշքէշ է-
 տէրիմ. էֆէնտիմ, օնու գապուլ էյլէ. վէ քէն-
 տի մուհապէթինէ էօյլէ պիր պէնտ էյլէ քի,
 արթըզ պիր տահա սաանա գարշը թուղեան է-
 տէմէսին: Սէնի սէվէրիմ, եա նիհայէթսիզ էյ-
 լիք. վէ սաանա օլան մուհապէթիմտէն նաշի
 քէնտիմի քիւլլէն սաանա սունարըմ: Պէնի, վէ
 հէր պիր շէյիմի իսթէտիյին կիպի թէրթիպ էթ.
 հէր պապտէ սէնին ազիզ մուրատընա թէսլիմ
 օլուրուսմ, սէնին մուրատընա մուխալիֆէթ
 էթմէք ֆէլաքէթինտէն պէնի խէլաս էյլէ. վէ
 նասըլ քի իսթէրսէն, էօյլէնէ պէնի գուլլան:
 Էպէտի փէտէր, Յիսուսա օլան մուհապէթին
 աշգընա ըրճամը տիյնէ: Յիսուսուսմ, սիյասէթ-
 լէրինին սէվապլարը իչին ըրճամը տիյնէ: Սէն
 տախի եւ՝ ազիզ պիքիր Մարիամ, պտնա եար-

տում էլիէ. Ալլահըն մուրատընը իճրա էթմէք լուծֆօղունու պանա ալը վէր. չունքի պէնիմ սէլամէթիմ քիւլլիէն պունա մէրպուլթ տուր:

ԻԲԻՆՃԻ ՀԻՍՍԷ

Խասթէլիք, լուհանի գուրագլըգ, մալ, եա-
խօտ թաալլիւգաթ զայաթը կիպի Ալլահտան
պիղէ տօղրու տօղրույա կէլէն ֆէլաքէթլէր-
տէ տէյիլ եալընըգ. իլլա պէտնամլըգ, ըգա-
լէթ, նահագլըգ, վէ հէր նէվի զուլում կիպի
ինսանլար վասիթասըյլա տօլայըտան կէլէն
ֆէլաքէթլէրտէ տէ Ալլահըն մուրատընա քէն-
տիմիդի ույտուրմալըյլգ: Շու տախի մալում
օլա քի, եա մալ, եա իթիպար թարաֆընտան
պիւր քէտէրէ ուղրատըղըմըղ հալտէ, Ալլահ
թալա կէրչի պիղէ քէտէր վէրէնին կիւնահընը
իսթէմէզ, լաքին պիղիմ օ ֆագըրլըյլը, եա-
խօտ օ հագարաթը չէքմէմիդի իսթէր: Վէ պա-
շըմըզա հէր նէ կէլիրսէ, թէտպիր վէ մուրատը
րապպանիլիլէ կէլիր. « Ըշըղը թէշքիլ էտէն,
վէ գարանլըղը գօյան պէն իմ. սուլհու իճրա
էտէն, վէ քէթիւյիւ խալգ էտէն պէն իմ. պու-
հիւմլէսինի էտէն պէն սահիհ Ալլահ ըմ »¹:
Սիրաք տախի պունտան ագտէմ, « Խայըր վէ
շէր, էօմիւր վէ էօլիւմ Ալլահտան տըր »²
տէմիշ իտի: Նիհայէթ էյի օլմուշ քէթիւ օլ-
մուշ հէր շէյ Ալլահտան կէլիր:

Պաղը շէյլէրէ պիղ քէթիւ տէտիյիմիղ ի-
չին, վէ օնլարը քէթիւ էթաիյիմիղ իչին, քէ-
թիւ թապիր օլուրլար. եօղսա էյէր իւթիգա-

սընճա թէսլիմիյէթ իլէ օնլարը Ալլահըն էլին-
տէն գապուլ էթսէք, քէօթիւ օլմատըգտան
պաշգա հազգըմըգտա էյի պիլէ օլուրլարըտը:
Ալիզէրին թաճընը տահա զիյատէ միւզէյէն
էտէն միւճէվհէրէր՝ հէր շէյ Ալլահըն էլին-
տէն կէլիւ տէյի միւլահազա էտէրէք, Ալլահ
աշգընա չէքտիքլէրի մէշագաթլար տըր: Յոբ
հաջան քի Սաբէալըլարըն օքէնսի մալլէրինի
հաղմա էթտիքլէրինի իշիթտիյիսէ, նէ սէօյլէ-
տի, Ալլահ վերտի, Սաբէալըլար ալար տէմէ-
տի. իլա « Ալլահ վերտի, Ալլահ ալար », տէ-
տի: Վէ հէր շէյ օնուէն մուրատըլըա օլտու-
ղունու միւթալաա էտէրէք, « Ալլահ նասը
իսթէտիյիսէ, էօյլէ տէ օլտու. Ալլահըն իսմի
մուպարէք օլտուն »¹, տէտի: Եպիկտետոս վէ
Ադոնէ նամ շէհիտլէր, տէմիր թըրնաքլար, վէ
եանմըշ մէշալէլէր իլէ էլիյէթ չէքտիքլէրի
արտատ, լիսանլարընտան « Էթէնտիմ, սէնին
մուրատըն պիզիմ իւզէրիմիզտէ իճրա օլտուն »
քէլամընտան մատա սէօզ չըգմազ ըտը: Վէ ա-
զըպէթի « Ես էպէտի Ալլահ, սէնին ազիլ մու-
րատընը իւզէրիմիզտէ թէքմիլ էթմէք իհսա-
նընը էթտիյին իչին մուպարէք օլասըն » տէյ-
իպ, ճանլարընը թէսլիմ՝ էթտիլէր: Կեոարիո-
սուն թարիիինէ կէօրէ, պիր րահիպ վարըտը
քի, ախէրլէրահէն զիյատէ պիր սըզը հօմիւր
սիւրմէզ իքէն, պու ճիւմլէ միւճիզաթլար իշ-
լէրիտի: Բուհպան պաշը պունա թաաճիւպ
էտիպ, սէնին գուլլանտըլըն ֆազլա իպատէթ
նէ՝ տիր տէյի օնա սիւալ էթտի: Օ ճէվապ վէ-
րիպ, քէնտինին սաիլըլէրտէն զիյատէ գուսուր-
լու, վէ եալընըզ հէր պիր շէյտէ Ալլահըն

մուրառընա քէնտինի ուշտուրմայա մուպաշի-
րէթէ Էտէր օլտուղունու թազրիր Էթտի: «Տիւշ-
մէնիմիդին պիր գաչ կիւն մուգատտէմ շու
միւլբէրիմիդէ վերտիյի քէտէր հիչ կիւնիւ-
նէ կիթմէտիմի» տէյի թէքրար սիւալ Էթտի-
յիսէ, «Հայլըր» փէտէրիմ, հաթթա Ալլահա
թէշէքքիւր պիլէ Էթտիմ. չունքի Ալլահ թալա
հէր շէյի պիդիմ խայրըմըլ իչին եափար, վէ
միւսաատէ Էտէր» տէտի: Վէ բուհպան պաշը
օ էյի բահիպին ազիլլիյինի պու սէօզիւնտէն
թանըտը:

Պիզիմ պաշըմըզա տա պէօյլէ ֆէլաքէթլէր
բասթ կէլտիյինտէ, պիզ տախի պէօյլէ Էթմէ-
լիյիզ. հէր պիր շէյի Ալլահն Էլինտէն գա-
պուլ Էթմէլիյիզ, եալընըլ սապրըլա տէյիլ,
իլլա առաքեալլարըն իպրէթինէ կէօրէ շաղը-
լըլա տախի, օնլար քի «Էֆէնտիմիդին իսմի
իչին խօրլանմայա լայլըզ օլտուղլարը Էհիլ-
տէն, տիվանտան սէվինէրէք չըգարըրըլար»¹:
Մուհապէթիլէ պիր խաչ չէքմէյիլէ, Ալլահա
մագպուլ պիր շէյ Էտիյօրուզ տէյի թանըմագ-
տան տահա պէօյիւք շաղըլըզ օլտուրմու: Պու
սուրէթտէ, էյէր քի միւթէմատի եւրէք բա-
հաթըլըլալ եաշամագ իսթէրսէք, պու կիւն-
տէն սօղրա Ալլահն մուրառընա ճանու կէօ-
նիւլ իլէ սարըլըպ, հէր նէ քի բասթ կէլիրսէ,
«Պէլի փէտէր. հուզուրունտա պէօյլէ խօշ
կէօրիւնտիւ»² տէմէլիյիզ տաիմա: Ճէմի թէ-
ֆէքքիւրէրիմիդի, հաղորդութիւնլարըմըլը,
զիյարէթլէրիմիդի վէ տուալարըմըլը պու նէ-
թիճէյէ տօղրուլտուպ, պիզի քէնտի մուրա-
ռընա ուշտուրսուն տէյի, տաիմա Ալլահա նիյ-

ազ էթմէլիյիզ: Վէ տարմա, էթէնտիմ, իշթէ
հաղըրում, հէր նասըլ իսթէրսէն պէնի էօյլէ
էյլէ տէյերէք, քէնտիմիլի սուլմալըյըզ: Սրբու
հի Թերեզա կիւնտէ աղալլի էլլի տէֆա պու
վէհհիլէ քէնտինի Ալլահա սուլարըտ:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՑԱՁ

Եւ Ալլահըմ, փատիշահըմ, վէ սէվկիւլիւ
գուրթարըհըմ պու կիւնտէն սօղրա պէնիմ հա
նըմա եալընըզ սէն հիքսւմ էյլէ: Պէնիմ բա
տէթիմի միւսթագիլ սէն զապթընա կէչիւր քի
սէնին իսթէտիյինտէն պաշքա պիւր շէյ նէ իս
թէսին, նէ տէ արգիւլէսին: Յիսուսում, պէն
չիմտիյէ գատար սէնին ազիզ մուրատընա գար
չը գօյարապ, նիհէ տէֆա սէնի ինճիթտիմ. ա
խէր հէր պէլատէն զիյատէ պու շէյ պէնի
միւզթէրիպ էտիյօր. փիւշմանըմ, պիւթիւն եիւ
րէքտէն տհըրըմ: Ասղապա մուսթահագ օլ
տուղսւմ իչին, բէտտ էթմէտիքտէն մատա
գապուլ էտէրիմ. անճագ մահապէթինտէն մահ
ըսւմ գալմագ զազապընտան պէնի խէլաս էյ
լէ: Սէնի սէվէրիմ, սէվկիւլիւ գուրթարըհըմ
սէնի սէվէրիմ Ալլահըմ, վէ սէնի սէվտիյիմ
իչին տէ հէր իսթէտիյինի իճրա էթմէյէ ար
գիւլէրիմ: Եւ Ալլահըն ազիզ վէ մուպարէք
մուրատը, պէնիմ մահապէթիմ սէն սին: Եւ
Յիսուսումսէն ազիզ գտնը, պէնիմ ումիտիմ
սէն սին. պուստան պէօյլէ տարիմ Ալլահըն
մուրատընա պիւրէշմիշ եաշամագ իչին ումի
տիմ սէնտէ տիր. պէնիմ զըլաղուղսւմ, պէ
նիմ արգիւմ, պէնիմ մահապէթիմ, վէ պէնիմ
բահաթըլըմ օ օլահագ սըր: «Ասուտէ գալպ

իլէ պունտա ուշաւայրժմ, վէ րահաթլանայ-
լմ »¹: Պաշլմահէր նէ կիլիբսէ, տարիմա՝ Ալ-
լահլմ, սէն պէօյլէ իսթէտին, պէն տէ պէօյլէ
իսթէրիմ: Ալլահլմ, սէն նէ քի իսթէրսէն,
պէն տէ եալլընզ օնու իսթէրիմ: « Սէնին մու-
րատըն օլուռն »² տէյէճէյիմ: Յիսուսուռմ, սէ-
նին սէվապլարըն աշղընա պու հիմմէթի պանա
էյլէ քի, պու կիւզէլ « Սէնին մուրատըն օլ-
սուռն », մուհապէթ քէլամընը թէքէրրիւր է-
տէյիմ: Եւ պէնիմ վալիտէմ պիքիւր Մարիամ,
նէ մութլու սանա քի, հէր խուսուստա տարի-
մա Ալլահլմ մուրատընը իճրա էթմիշսին: Պէ-
նիմ իշին տէ ըրճա էյլէ, պունտան սօղրա պէն
տաթի օնու իճրա էտէյիմ: Եւ ազիզ սուլթա-
նըմ, Յիսուսա օլան շէտիտ մուհապէթին աշ-
ղընա պու քէրէմի պանա ալը վէր. օնու սէն-
տէն պէլէրիմ:

ԻԻՉԻԽՆՃԻԻ ՀԻՍՍԵ

Քիմ քի Ալլահլմ մուրատընա պիւրէշմիշ
եաշարսա, պու տիւնեատա զատիմի պիւր եիւ-
րէք րահաթլըշընա մալիք օլուր: Պէլի, չուռն-
քի պիւր ճանա հէր իսթէտիյի շէյին իճրա օլ-
մարընը կէօրմէք կիպի մէֆսունիյէթի մուճիպ
շէյ օլամազ: Վէ Ալլահլմ իսթէտիյինտէն պաշ-
ղա շէյ իսթէմէյէն. հէր իսթէտիյինէ մալիք
օլուր. չուռնքի հէր նէ քի վազը օլուրսա: Ալ-
լահլմ մուրատընը վազը օլուր: Սաղուրի-
նուռն սէօյիւ միւճուպինճէ, Ալլահլմ մու-
րատընա թէսլիմ օլմուշ ճանլար « էյէր քի

թահգիր օլուրլարըսա, օնլարըն տա իսթէտիյի
 օ տուր. էյէր քի ֆազըրլըզ, զարուրէթ չէքեր-
 լէր իսէ, քէնտիլէրի տէ ֆազըրլըզտան խօշ-
 նուտ օլուրլար. խուլասէի քէլամ, հէր րասթ
 կէլէն շէյի իսթէրլէր, պու ճիհէթտէն տէ գուլթ-
 լու պիր էօմիւր սիրէրլէր»։ Սուգ օլուր,
 սըճագ օլուր, եաղմուր եաղսր, րիւզկեար է-
 սէր. Ալլահըն մուրատընա պիրլէշմիշ օլան
 քիշի պու սուղու, պու սըճաղը, պագըսըյ-
 լա, պէն իսթէրիմ. չունքի Ալլահ պէօյլէ իս-
 թէյօր, տէր։ Պաշընա պիր գաղա կէլիր, պի-
 րինտէն պիր զուլում չէքէր. խասթէլիք կէ-
 լիր, էօլիւմ կէլիր, օ մագուլէ քիշի սէֆիլ օլ-
 մայը, խըրփալանմայը, խասթէլիյի, վէ էօլիւ-
 միւ տէ պէն իսթէրիմ. չունքի Ալլահ պէօյլէ
 իսթէյօր, տէր։ Ալլահըն մուրատընտա րու-
 հաթլանան, վէ Ալլահըն հէր եափտըղը շէյէ
 րագիի օլան քիշի պուլուլարըն իւզէրինէ չըզ-
 մըշ կիպի տիր. ալթընտա էսէն շէտիտ րիւզ-
 կեարլարը կէօրիւր, լաքին քէնտինէ պիր քէ-
 տէր կէլմէզ։ Իշթէ առաքեալըն «Հէր ֆիքիր-
 տէն խարըճ»¹ տէտիյի րահաթլըզ պու տուր
 քի, տիւնեանըն հէր սէֆասընտան իւտտիւն,
 վէ թէպէտտիւլաթ դապուլ էթմէզ պիր մէթին
 րահաթլըզ տըր։ Ազիզ քիշի կիւնէշ կիպի ի-
 լիմտէ գալըր. շաշգըն ըսա այ կիպի թէպտիլ
 օլուր, տէր Սիրաք²։ Շաշգըն, եանի կիւնահ-
 քեար քիշի այ կիպի թէպտիլ օլուպ, պու կիւն
 պէօյլուր, եարըն քիւճիւլիւր։ Պագարսըն քի
 պու կիւն կիւլէր, եարըն աղլար։ Պու կիւն
 շազ վէ մաղլըմ, եարըն դասալէթ վէ եաուզ
 օլուր։ Խուլասէի քէլամ, պիրի պիրինի միւ-

Թաադդիւպէն գոհհարէտէն մուվաֆըզ վէ մու-
խալիֆ շէյլէր իւէ պէրապէր, օ տա թէպտիլ
թաղալի օլուր: Լաքին սալիհ քիշի կիւնէշ
կիպի տիր, հէր րասթ կէլէն վուգուաթտա
տաիմա պիր դարար րահաթլըգտա պուլու-
նուր. չուքի օնուէն րահաթլըղը Ալլահըն մու-
րատընա քէնտինի ույտուրմուշ օլտուղունա
պինաէն տիր: Փացցեան Մարիամ մագդաղե-
նացի « Ալլահըն մուրատը » քէլամընը իշիթ-
տիյի հալաէ, օ տէրէճէ թէսէլլի տույարըտը
քի, քէնտինի զայպ էտիպ մուհապէթտէն հայ-
րան գալըրըտը: Վագաա աքսի շէյլէրտէն ին-
սանի թապիւթ հիշ պիր շէյ տույմամագ դա-
պիւսիլ կիպի տիր. անճագ րատէթի Ալլահըն
րատէթինէ պիրէշմիշ օլունճա, « Շաղըղը-
նըղը հիշ պիր քիմսէ սիզտէն գալտըրամագ »¹,
Ֆէհվասընճա, պալա հիսսէսինտէ տաիմա րա-
հաթլըգ հիւքմ էտէր: Լաքին Ալլահըն մու-
րատընա գարշը կէլէնլէրին իշի նէ տիվանէ-
լիք տիր. « Օնուէն մուրատընա քիմսէ գարշը
տուրամագ »² Ֆէհվասը իւզէրէ, Ալլահըն իս-
թէտիյի միւճէրրէտ իճրա օլաճագ տըր: Օլ սէ-
պէպտէն զավալլը սէֆիլէր խաշը չէքէրլէր,
լաքին « Օնա գարշը քիմ տայանմըշ վէ րա-
հաթլանմըշ »³ մուճիպինճէ, հէմ մէյվէտէն,
հէմ երւրէք րահաթլըղընտան մահրուքմ օլուր-
լար:

Պիգիմ ֆաիտէմիզտէն պաշգա նէ իսթէր Ալ-
լահ. « Ալլահըն րատէթի պու սիլին ազիլլիյի-
նիզ տիր »⁴ տէր առաքեալ: Տիւնեատա պիզի
մէմնուն, վէ տխրէթտէ գութլու կէօրմէք ի-

1 Յովհ. Ե. 22:

2 Հովհ. Թ. 19:

3 Յովհ. Թ. 4:

4 Ա. Թեո. Գ. 3:

չին, պիղի ազիւ կէօրմէք իսթէր: Էօյլէ իսէ
էյիճէ աղնայալըմ քի, Ալլահտան պիղէ կէլէն
խաչլար պիղիմ ֆաիտէմիզ իչին տիր: « Հէր
խուսուստա էյլիյէ հարտըմ էտէր » 1: Պու
էօմիւրտէքի շաղապլար պիլէ, պիղիմ խարա-
պըմըզ իչին տէյիլ, իլլա իսլահ օլուպ, էպէ-
տի իգպալի գաղսնմամըզ իչին տիր: « Բապպի
թալա քէնտի մուգարիպլէրինի զայլըզ իչին
տէյիլ իլլա նասիհաթ էթմէք վէ էօյրէթմէք
իչին խըրփալար » 2: Ալլահ պիղի օ գատար
սէվէր քի, հէր պիրիմիղին սէլամէթինի եա-
լընըզ արզիւլէմէք տէյիլ, իլլա աճէլէ էտէր:
վէ « Քէնտի էվլատընը էսիրկէմէյիպ, իլլա
պիղիմ ճիւլէմիզ իչին օնու էլէ վէրէն, օնու
իլէ պերապէր հէր շէյի տէ պիղէ նիճէ իհ-
սան էթմէզ » 3: Էօյլէ իսէ քէնտիմիղի Ալլա-
հըն էլինէ թէսլիմ էտէլիմ, քի պիղ պու էօ-
միւրտէ օլտուգճա, տաիմա պիղիմ խայրըմը-
զա թէգալլիւտ էթմէքտէ տիր: « Հէր շայը-
նըզը օնա պըրազըն, գիրա օ սիզի գայըրըր » 4:
Էֆէնտիմիզ Սենալը սըբուհի Կատարինէյէ,
« Էն պէնի տիւշիւն, պէն տէ տաիմա սէնի
տիւշիւնիւրիւմ, տէմիշ տիր: Օ ազիզ արու-
սէյիլէ պիրլիքտէ « Սէվկիւլիւմ պանա, պէն
տէ օնա » 5: Սէվկիւլիւմ պէնիմ խայրըմը տիւ-
շիւնիւր, պէնտէ հալընըզ օնու խօշնուտ էթ-
մէյի վէ օնուն ազիզ մուրատընը իճրա էթմէյի
տիւշիւնիւրիւմ, տէյէլիմ: Անճազ Նեղոս ար-
բանըն սէօղիւ միւճուպինճէ, Ալլահ պիղիմ
իսթէտիյիմիզի հափաըն տէյի ըրճա էթմէլի

1 Հուլ. Բ. 28:

4 Պետ. Ե 7:

2 Յուլիթ. Բ. 25:

5 Երզ. Բ. 16:

3 Հուլ. Բ. 52:

տէյիւել, իլլա պիզ օնուէն իսթէտիյինի եափ-
մայա չալըշմալըյըլ:

Քիմ քի տաիմա պէօյլէ եափարսաւ պիր դութ-
լու էօմիւր սիւրէր, վէ պիր ազիզ էօլիւմ իւլէ
էօլիւր: Քիմ քի Ալլահըն մուրատընա թէքմիլ
թէսլիմիյէթ իլէ էօլիւրսէ, սէլամէթէ չըգաւը-
ղընա կէրէկի կիպի պիր պէշարէթ տիր: Լա-
քին էօմրիւնտէ Ալլահըն մուրատընա պիրլէշ-
միշ օլմայան, էօլիւմիւնտէ տէ պիրլէշմիշ օլ-
մազ, վէ սէլամէթէ տէ եէթիշէմէզ: Էօյլէ իսէ
քիթապը շէրիֆին պաղը սէօզլէրինի դուլլան-
մայը քէնտիմիզէ տաէթ էաիւնիպ: Ալլահըն
մուրատընա քէնտիմիշի տաիմա պիրլէշմիշ
թուլթալըմ: «Էֆէնտիմ, նէ իսթէրսին քի է-
տէյիմ» 1: «Բատէթինի էթմէյի էօյրէթ պա-
նա» 2: «Իշթէ բապպինին հալայըղըյըմ» 3:
Իշթէ ճանըմ սէնին հալայըղըն ալըր էմր էյ-
լէ, վէ իթաաթ էթսին: «Պէն սէնին իմ, պէնի
եաշաթ» 4: Էֆէնտիմ, պէնի խէլաա էյլէ տէ,
նէ տիւրլիւ իսթէրսէն էօյլէ եափ պէն քէն-
տիմին տէյիլ, իլլա սէնին իմ. Հաչան քի պիր
աղըր ֆէլաքէթ բասթ կէլիրսէ, անինտէ) «Պէլի
փէտէր, զիրա ինտինտէ պէօյլէ մազպուլ օլ-
տու» 5, տէյէլիմ: Եւ բապպիմ, սաիւնա պէօյլէ
խօշ կէօրիւնտիւ, պէօյլէ օլտուէն: Հէփիսինտէն
զիյասէ «Հայր մեր» տուասընըն «Սէնին մու-
րատըն կէօյտէքի կիպի եէրտէ տէ օլտուէն» 6
քէլլամընը մուհապէթ իլէ, վէ սըզ սըզ թէ-
քէրրիւր էտէլիմ: Էյէր «Սէնին մուրատըն օլ-
տուէն» տէյէրէք եաշար, վէ էօմրիւմիւզիւ թէք-
միլ էտէրսէք նէ մութլու պիղէ:

1 Գոր. Թ. 6:

2 Սաղմ. ձԹԲ. 10:

3 Ղուկ. Ա. 38:

4 Սաղմ. ձԹԸ. 94:

5 Մատ. ԺԱ. 26:

6 Մատ. Զ. 10:

ԱՐՁԻՒ ՎԵ ՆԻՅԱԶ

Եւ զուրթարընը Յիսուսում, սէն պէնիմ
 խելասըղըմըն սէպէպի օլմագ իչին, խաչ իւ-
 զէրինտէ շէտիտ աղըլար արաւընտա հօմրիւ-
 նիւ գուրպան էթտին. հօյլէ իսէ պանա մէր-
 համէթ էյլէ, վէ գուրթար պէնի. վէ պուսնա
 էզիյէթ վէ մուհապէթ իլէ խելաս էթտիյին
 պիր ճանը՝ ճէհէննէմտէ էպէտի սանա տա-
 վէթ էթմէյէ պըրագմա: Սէնի սէվմէյէ պիզի
 մէհպուր էթմէք իչին եափմատըզ շէյ պըրագ-
 մաւըն: Վէ Գողգոթա իւզէրինտէ ճանընը թէս-
 լիմ էթմէզտէն էվվէլ «Հէր շէյ թէքմիլ տիր»
 տէյի սէօյլէտիյին օ մուհապէթի սէօզլէր իլէ
 պանա պուսնա աղնաթմագ իսթէտին: Լաքին
 սէնին պաւ մուհապէթինէ պէնիմ կէօսթէր-
 տիյիմ էյլիքշինասըզ նէ օլտու: Կէշմիշ հօմ-
 րիւմ հագգընա տէյէ պիլիրիմ քի, սէնի ին-
 ճիթմէք, վէ պէնի ըէտա էթմէյէ սէնի մէհպուր
 էթմէք իչին եափմատըզմ պիր շէյ գալմատը:
 Պաւնա թահամիւլ իւլէ պանա պէքլէտիյին,
 վէ նամքերուղուղումս թազմին էթմէյէ վէ սէ-
 նի սէվմէյէ վագըլթ վէրտիյին իչին թէշէքքիւր
 էտէրիմ: Պէլի, հօլմէզտէն էվվէլ սէնի սէվ-
 մէք իսթէրիմ, եւ պէնիմ գուրթարընըմ, Ալ-
 լահըմ, մուհապէթիմ, վէ հէր շէյիմ, վէ սա-
 նա մագպուլ օլան հէր շէյի էթմէք իսթէրիմ.
 հաթթա ըատէթիմի, ազատըղըմը, վէ հէր շէյ-
 իմի սանա փէշքէշ էտէրիմ: Պանա կէօստէ-
 ըէհէյին էօլիւմիւ, հէր տիւրլիւ էզիյէթլէրի
 վէ թէֆէրուսաթլարըլա շիմտիտէն գապուլ
 էտէրէք, հօմրիւմիւ տախի սանա գուրպան

էտէրիմ: Վէ պու գուրպանըմը պէնիմ իջին
խաչըն իւզէրինտէ հօմրիւնիւ էթտիյին գուր-
պանըլա շիմտի պու սաաթ պիրլէշտիրիրիմ:
Սէնին մուրատընը ինրա էթմէք իջին հօլմէք
իսթէրիմ: Տէ իմտի, սիյասէթլէրինին սէվապ-
լարը իջին օլսուն, հօմրիւմտէ տաիմա սէնին
թէտպիրլէրինէ թէսլիմիյէթ իլէ եաշամագ, վէ
էճէլ կէլտիյինտէ տախի սէնին զայէթ ազիզ
մուրատընա պիր թէքմիլ ույղունլուղուլա օ-
նու գապուլ էթմէք լութֆունու իհսան էյլէ
պանա: Յիսուսում, սէնի խօշնուտ էթմէք ի-
ջին հօլմէք իսթէրիմ, «Սէնին մուրատըն օլ-
սուն»¹ տէյերէք հօլմէք իսթէրիմ: Եւ պէնիմ
վալիտէմ ազիզ պիքիր Մարիամ, սէնին հօ-
լիւմին պէօյլէ իտի. պանա տա պէօյլէ հօլ-
մէք քէրէմինի ալը վեր:

1 Մատ. 2. 10:

ՖԻԶՐԻՍԹ

Մուգատոտմէի միւկլիֆ . . .	7
Թէֆէքքիւրտէն էվլէլ վէ սողրա օւ լաճադ տուալար . . .	10
Ա. Հէնիւզ ախրէթէ կէօջ էթմիշ պիր քիշինին թասվիրի . . .	12
Բ. Էօլիւմ իւլէ հէր շէյ պիթէր . . .	24
Գ. Էօմրիւն գըսալըղը . . .	37
Դ. Էօլիւմիւն սահիհլիյի . . .	49
Ե. Էօլիւմ սաաթընըն պէլլիսիլլիյի . . .	62
Զ. Կիւնահքեարըն էօլիւմիւ . . .	75
Է. Էօլիւմիւ չօղլուգ խաթըրընա կէթիր- մէյէն պիրալըր խասթէնին հասսէ լէրի . . .	89
Ը. Սալիհլէրին էօլիւմիւ . . .	103
Թ. Էօլիւմ սաաթընտա սալիհ քիշինին եիւրէք րահաթլըղը . . .	119
Ժ. Էօլիւմէ թէտարիք կէօրմէնին թա- րիզլէրի . . .	134
ԺԱ. Վագթըն գըյմէթի . . .	147
ԺԲ. Սէլամէթին էհէմիյէթի . . .	160
ԺԳ. Տիւնեանըն Ֆանիլիյի . . .	175
ԺԴ. Պու էօմիւր էպէտիլիյէ տօղրու պիր եօլճուլուգ տուր . . .	189
ԺԵ. Մահացու կիւնահըն քէմլիյի . . .	201
ԺԶ. Ալլահըն մէրհամէթի . . .	215

ԺԷ. Ալլահըն մէրհամէթինի քէօթիւյէ գուլլանմագ	226
ԺԸ. Կիւնահլարըն սայըսը	241
ԺԹ. Ալլահըն լութֆունուն նէ դատար էյիւ վէ օնտան մահրում օլմագ նէ դատար ֆէնա շէյ օլտուղու	256
Ի. Կիւնահլարըն տիվանէլիյի	269
ԻԱ. Կիւնահլարըն սէֆիլ էօմրիւ վէ Ալլահը սէվէնին գուլթու էօմրիւ	282
ԻԲ. Քէօթիւ ատէթ	298
ԻԳ. Շէյթանըն Կիւնահլարըն ֆիք- րինէ գօտուղու հիյլէլէր	315
ԻԴ. Աւանձնական շէրաթ	326
ԻԵ. Ընդհանրական շէրաթ	340
ԻԶ. Ճէհէննէմին էզիյէթլէրի	355
ԻԷ. Ճէհէննէմին էպէտիլիյի	372
ԻԸ. Լանէթլիլէրին զիմէթ իլթիրապը	386
ԻԹ. Ճէննէթ	397
Լ. Տուա	414
ԼԱ. Միւտա վէմէթ	427
ԼԲ. Ղայէթ ազիզ պիքիր Մարիամըն հի- մայէթինէ սըղընմագ	446
ԼԳ. Ալլահ մուհապէթի	461
ԼԴ. Ամենասուրբ հաղորդութիւն	476
ԼԵ. Յիսուսուն հաղորդութիւն խորհուր- դունտա մուհապէթ իլէ միհրապ- լար իւզէրինտէ գալմասը	492
ԼԶ. Ալլահըն մուրաաթնա քէնտինի ույ- տուրմագ	509

